موسوعة الحديث

دوقتور بسیم عمر

نفیس کاغذیات

سالنامه طبی

معارف نظارت جلیله‌سنك ۲۳۱/۱۳۵۱ فی ۵ جمادی‌الاول سنه ۳۲۳ و ۲۵ حزیران سنه ۳۲۱ تاریخلی رخصتنامه‌سیله طبع اولنمشدر .

دوردنجی کتاب

۴۳۶ رسم وشکلی حاویدر.

استانبول

مطبعهٔ احمداحسان

۱۳۲۲

دوقتور بسیم عمر پاشانك بعض آثار مطبوعه‌سی

صحتمای ازدواج (رسملی) .
صحتمای اطفال (رسملی) .
طبیب اطفال — یاخود — ابوینه یادکار (رسملی) .
صحتمای عائله .
صحتمای نوزاد . یاخود بشیك ـ قونداق ـ امزیك . (۱۲۳ رسمی حاوی) .
عقم وعنانت (رسملی) .
ضعیف و وقتسز طوغان چوجقلره تقیدات . (پارس مکتب طبیه‌سی فن ولاده معلمنك برمقدمه‌سنی حاویدر (رسملی) .
ایپنوتیزم ـ مانیه‌تیزم (تنویم وتنومه دائر بعض احکام عدلیه‌یی جامعدر .)
توتون .
مسکرات .
آفیون واسرار وقهوه وچای .
دکزده بانیو ـ صو ایله تداوی .
کوز ـ کوزلرك حفظ صحتندن باحثدر (رسملی) .
دیشلرك حفظ صحتی .
صو ـ برادری ایله مشترکدر (رسملی) .
کندیکی بیل ـ اعضاء واجهزهٔ بدندن وافعال و وظائفندن باحثدر (رسملی) .
اوزوم واوزوم ایله تداوی (بلغارجه‌یه ترجمه ایدلمشدر)
معده ـ معده‌نك حفظ صحتندن باحثدر .
تناسل (رسملی) .
چوجقلره آش — یاخود — والده‌لره هدیه (رسملی) .
} مکتبخانهٔ عافیتده
سریریات ولادیه (مکتب طبیهٔ شاهانه‌ده تدریس اولنمقده‌در .)
امراض نساء (مکتب طبیهٔ شاهانه طرفندن تقدیر وقبول ایدلمشدر .)
حفظ صحت (عموم مکاتب اعدادیه‌ده تدریس اولنمق اوزره معارف نظارت جلیله‌سندن قبول بیورلمشدر . رسملیدر)
نوسال عافیت . برنجی (رسملی) .
نوسال عافیت . ایکنجی (رسملی) .
نوسال عافیت . اوچنجی (رسملی) .
کبه‌لك (رسملی) .
طوغوررکن وطوغوزدقدن صوکره (رسملی) .
چوجق بویوتمك (رسملی) .
أبه‌لره اوکوتلرم (رسملی) .
ممه‌ده‌کی چوجقلرده وفیات (رسملی) .
أبه‌لك ـ طوغورمه وطوغورتمه (٤٥٦ صحیفه ـ ۳۲۳ شکل)

کاغدخانه منبع صولرینك نقاط توزیعیه‌سی

مرحمت وعاطفت جلیله حضرتِ خلافتپناهی وآبیاری عنایت وشفقت ظل اللهی آثارِ باهره وبتجلیسندن اولمق اوزره شهرمزك مختلف محللرنده مجدداً انشا بیورلان

حمیدیه چشمه‌لرینك موقعلری

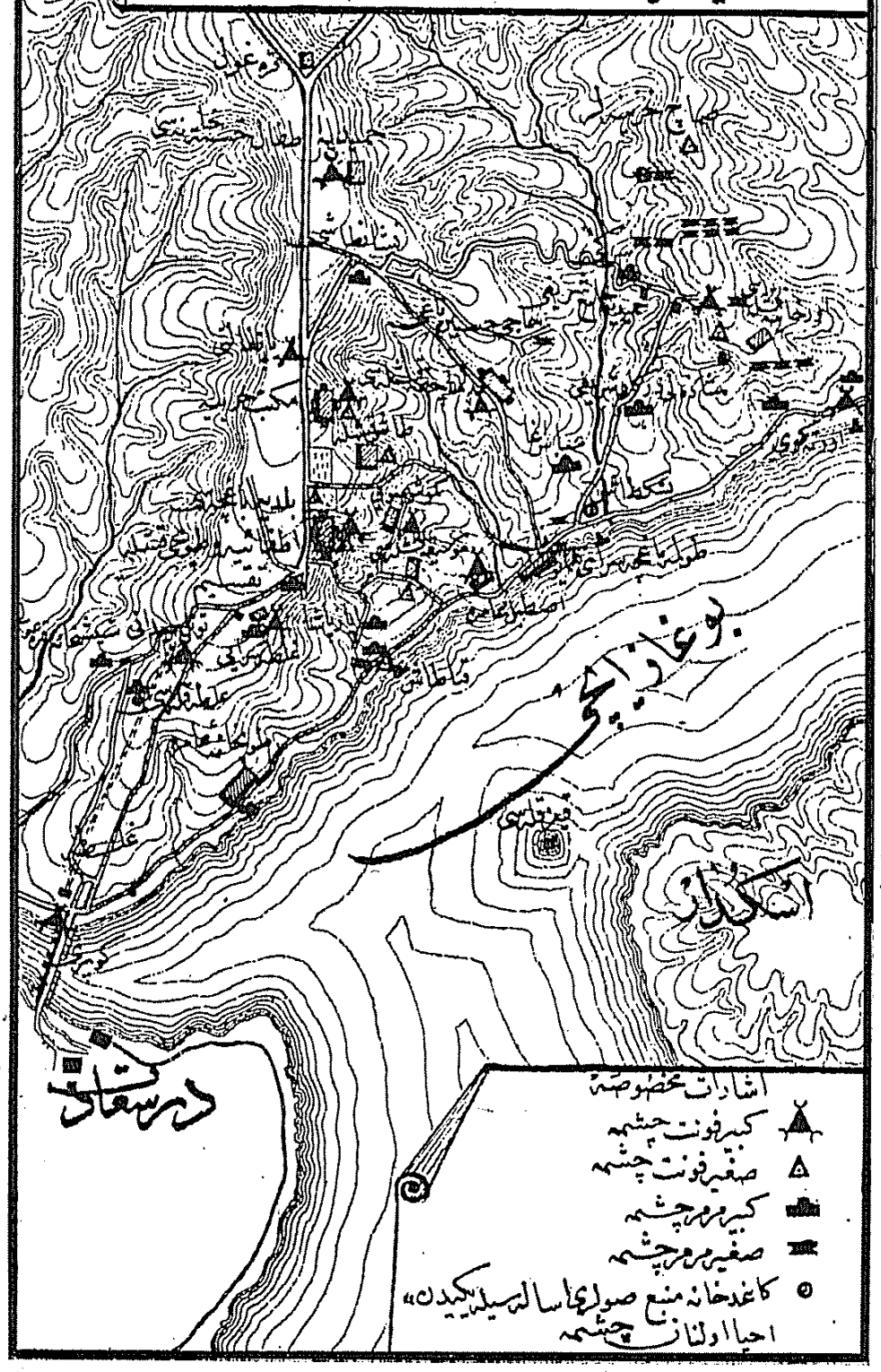

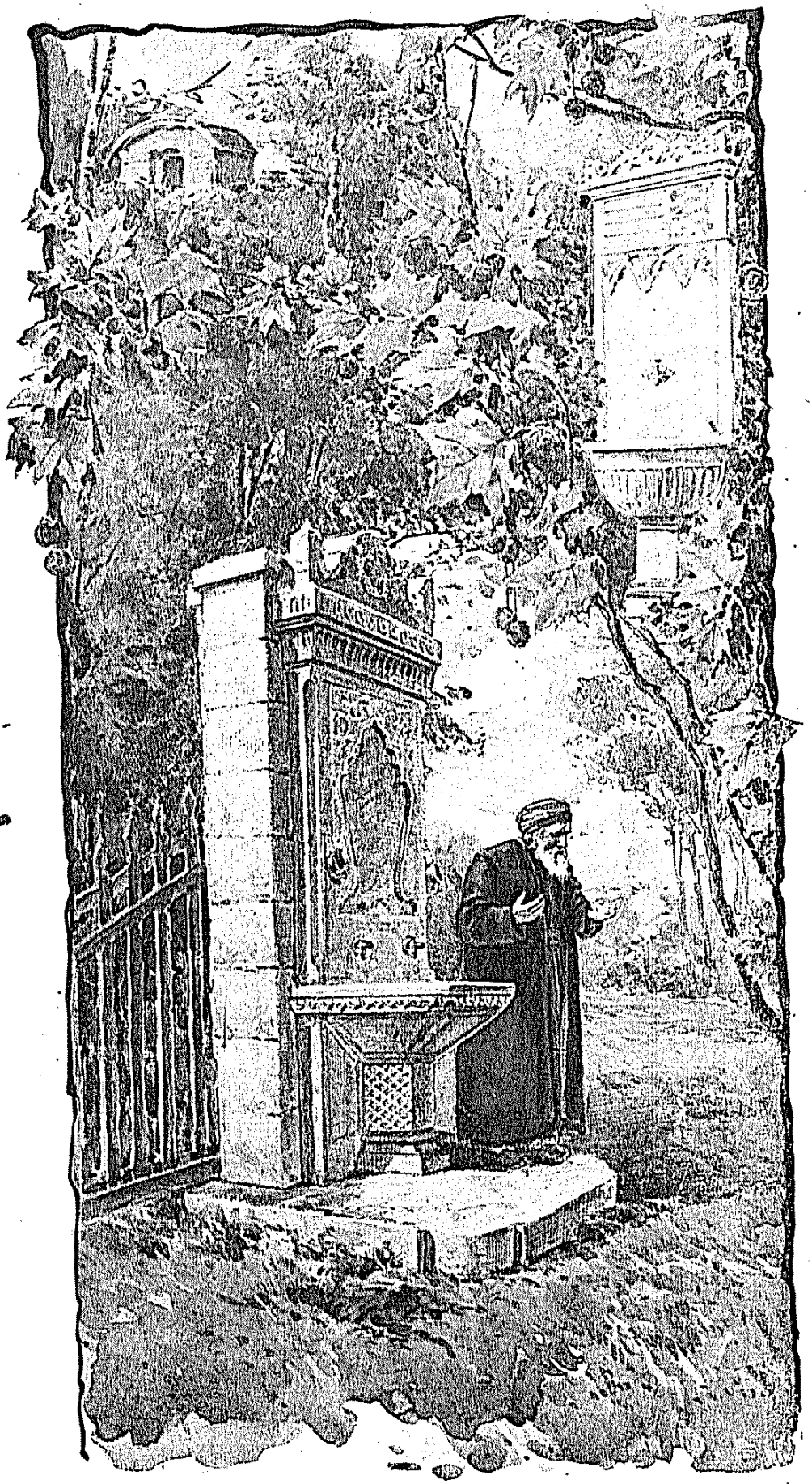

منبع فیض حمیدی « صوکبی عزیز اول »

دعاء مستجاب

مؤسسات مبرورهٔ صحیه

حیات بشرك بتون اذواق ولذائذی ، رفاه وراحت فکریه وبدنیه‌نك مزایا وفوائدی آنجق تأمین صحت وعافیت‌ایله تقدیر ایدیله‌بیله‌جکی وصحت مختل ومشوش اولدیغی زمانلر حیاتك نظرمزده عادتا طاشینماز ، کوتورولمز بر بار سفالت شکلنه کیره‌جکی آزادهٔ تردد واشتباه بر حقیقت بدیهیه‌در .

بناءً علیه ، حیات وصحته ایدیله‌جك خدمت أك مبرور ، أك خیرلی ، أك شامل بر خدمت‌در . ایشته بو امرمهم ومعتنا یکیدن نظر دقت واهمیته آلنه‌رق الطاف وعواطف جلیلهٔ حضرت خلافتپناهیدن اولمق اوزره ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك مختلف نقاط وجهاتنده بر چوق أمکلر ، پاره‌لر صرف ایدیله‌رك هله شو بر قاچ سنه ظرفنده پك مهم وجداً شایان افتخار بر چوق مؤسسات صحیه وجوده کتیریلمش وبوکون بونلر هپ برر مرکز خیر فراوان ومراحم مبجلهٔ جناب شهنشاهینك اساله وجریانته مخصوص برر منبع جود واحسان حالنی آلمش وتبعهٔ صادقه‌دن ، فقرا وبیکسلردن بیکلرجه خسته‌لرك اعادهٔ صحت وعافیتلرینی تأمین ایتمکده بولنمشدر .

بوخصوصده اوزون اوزادی‌یه دلائل سردینه نه‌حاجت ! ایشته ، پای‌تخت سلطنت سنیه‌ده شیشلی تپه‌لرینه زینت بخش

کورولیورکه ، دیکر دائره‌لره‌ده خسته‌لق نسبت اولیهٔ وسطیه‌سنی محافظه ایتدیکی حالده کاغدخانه صولریله تماماً اروا وَاسقا ایدیلمش وَاهالیسی ثروت ، رفاه وَشرائط سائرهٔ صحیه نقطهٔ نظرندن پك متنوع وَمختلف اولان آلتنجی دائرهٔ بلدیه داخلنده قاره حما وقوعاتی بردن بره یوزدن اون بره قدر تنزل ایدی ویرمشدر .

بناءً علیه ، حصوله کلن شونتایج وَفوائد ممنونیت بخشادن دولایی الطاف وَعنایات ولی نعمت اعظمی‌یه فارشی عرض شکران وَمنتدارئ فراوان ایتمك وَشو اثر مبرور ومقدس انسانیتپرورانه‌یی أك مفتخرانه آلقیشلرله تقدیر وَتبجیل ایلمك لوازم مأثر عبودیتکاری وَ وجائب مخصوصهٔ نعمشناسی جمله‌سندندر .

پادشاهینك پك معلا وجداً مستثنا بر اثر بهترینی تشکیل ایدن وبر چوق فقرای اطفالك ، قادین وچولوق چوجق بیکلرجه خسته‌لرك درمانساز ممتازی صاییلان « حمیدیه اطفال خسته‌خانهٔ عالیسی » ایله استانبولك مختلف نقاطنده تأسیسیذیر اولان مؤسسات خیریهٔ صحیه پیش انظار تقدیرمزده دکللرمی ؟

مسئله‌نك أك شایان افتخار جهتی ایسه بو عاطفت صحتپرورانه‌نك یالکز پایتخت سلطنت سنیه‌یه دکل ، اوزاق یاقین بوتون نقاط ومراکز مملکته تشمیل بیورلمش اولمسیدر ؛ مواقع مقدسه ومبارکه‌دن اولوب قلوب مؤمنینك قبله‌کاه ممتازی اولان مدینهٔ منوره‌ده انشا بیوریلان خسته‌خانهٔ عالی وقطعهٔ مبارکهٔ حجازیه‌ده حجاج کرامك وبلدهٔ مبارکه اهالیسنك تأمین عافیتلرینه متعلق برچوق تدابیر واجراآت وتشکیلات صحت پرورانه بوتون اسلاملری خلافتپناه معظم افندمز حضرتلرینه ابدیاً منتدار ومتشکر براقه‌جق مأثر عالیه ومبارکه‌دن عبارتدر .

بونلردن باشقه ، بوکون همان بوتون ولایات مرکزلرنده غربا وفقرانك تأمین تداویسی ایچون انشا وتأسیسنه بذل عنایات ومساعدات بیوریلان بیوك ، منتظم ومرتب « غرباخسته خانه‌لری » ، صوکره برچوق سنجاق وحتی قضامرکزلرنده بیله تأسیساب اولمش اولان کوچوك بیوك خسته‌خانه‌لر ومؤسسات متنوعهٔ صحیه‌ده هپ شهریار عالیتبار افندمز حضرتلرینك نام نامیٔ همایونلرینی طاشیمقله وایه‌دار اولدقلری کبی بونلرك هپسی‌ده علو مراحم وعاطفت جهانبانی‌یی عمومه اعلان وارائه ایدن برر اثر مهم دیندارانه ، فقرای مرضا ومحتاجین ایچون برملجأ وآشیانه‌در . بصره‌دن اشقودره‌یه وطرابلس غربدن ارضرومه قدر مملکتمزك هر نقطه‌سنده وهر قطعه‌سنده هپسی‌ده دورجلیل

انعطاف اولان وبوكره بوتون الجاآت وترقيات فنيه‌نك تحققنه

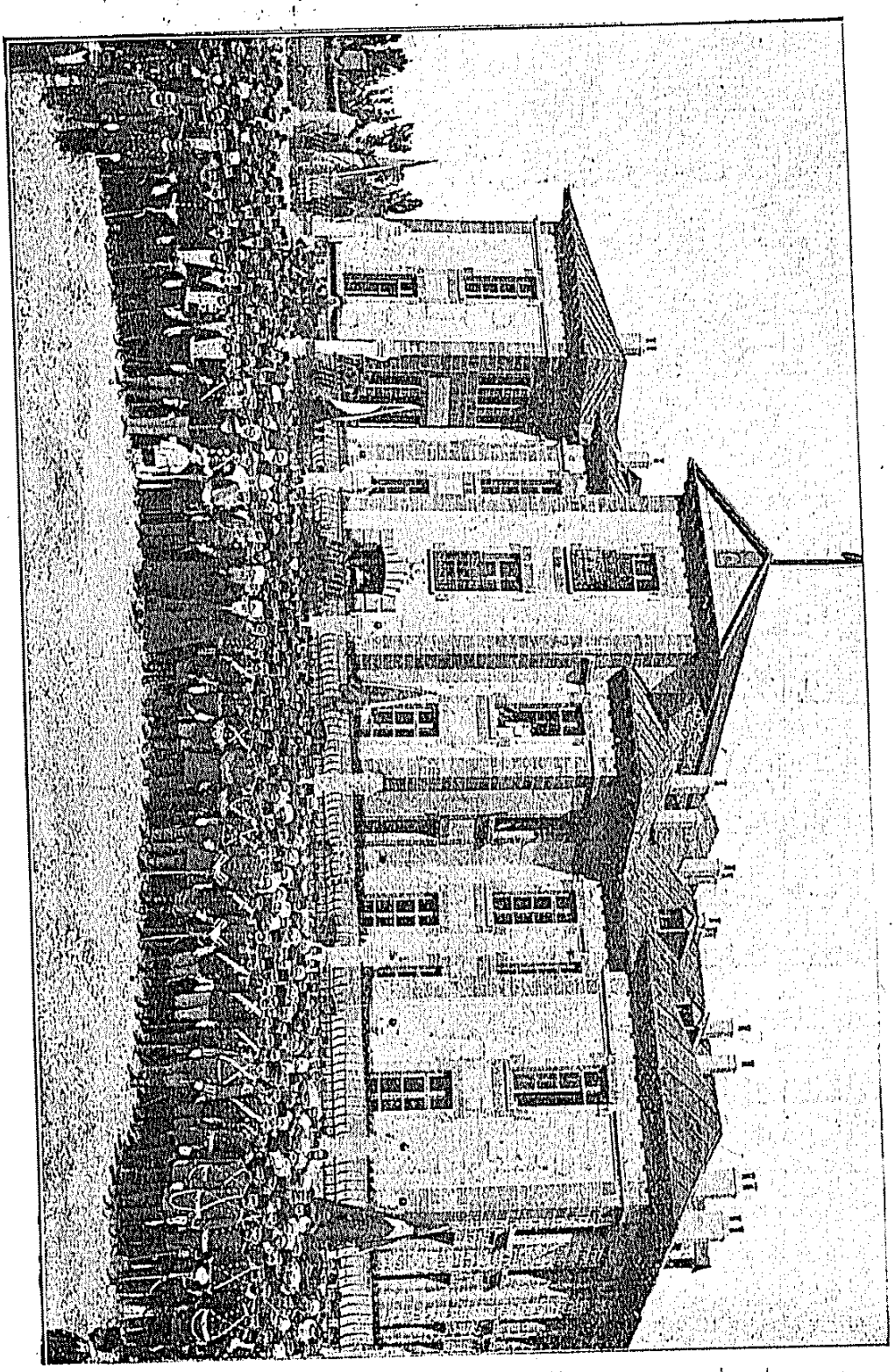

سايهٔ مرحمتوايهٔ حضرت پادشاهيده ارضروميده انشا وكشاد اولنان خسته خانه

پك واسع بر ساحهٔ تطبيق حالنه كتيريلن وعنايات جليلهٔ

حضرتلرینه قارشی أڭ صمیمی وأڭ حقیقی حسیات عبودیتکارانه ایله متحسس ومنتدار اولمامق ممکنمیدر ؟

بتون بواجراأت وعنایات جلیله‌نك برضمیمهٔ فائقهٔ عالیه‌سی واردرکه اوده ممالك شاهانه‌نك اوته‌سنده بریسنده ظهوریاب اولمش اولان فرنکی علت مدهشه‌سنه قارشی تمامیٔ تطبیق وتحققنه تشبث بیوریلان تدابیر مؤثره‌در . بر چوق مصرفلر اختیاریله کرك قسطمونی وکرك خداوندکار ولایت جلیله‌لری داخلنده متعدد وخصوصی خسته‌خانه‌لر تأسیس بیورلدیغی کبی سیار وثابت برچوق اطبای متخصصهٔ ممتازه‌دخی کرك بوولایتلرك وکرك اهالیسنده آز چوق فرنکی مصابینی کورولن آطنه ، آنقره ، آیدین وقونیه ولایتلرینك متعدد محللرینه کوندریله‌رك مرضك استیلای دهشت انکیزینه قارشی همان اتخاذ تدابیره توسل بیورلمش وبوتدابیرك تمامی وتمادیٔ تطبیقی حالنده خسته‌لغك تخفیف سیر وشدت ایده‌جکی آزادهٔ اشتباه بولنمشدر .

امراض استیلائیه‌دن چیچك خسته‌لغنك آره‌صره اوته‌ده بریده ظهور ایدرك اجرای تخریبات ایلمسی نظر دقتی جلب ایتدیکی جهتله مدینهٔ منوره ، بصره وسائره کبی اوزاق محللرده برچوق مصرفلر اختیاریله « آشی استحضارخانه‌لری » آچیلدیغی کبی ولایات شاهانه‌نك أڭ هجرا یرلرینه وأڭ کوچوك کویلرینه بیله شهادتنامه‌لی وموظف آشیجیلر کوندریله‌رك چوجقلره

عنایت دلیل حضرت ظل الالهیده تأسیس واکمال ایدلمش اوقدر مهم واوقدر متعدد آثار ومؤسسات صحیه واردرکه بونلره باقه‌رق

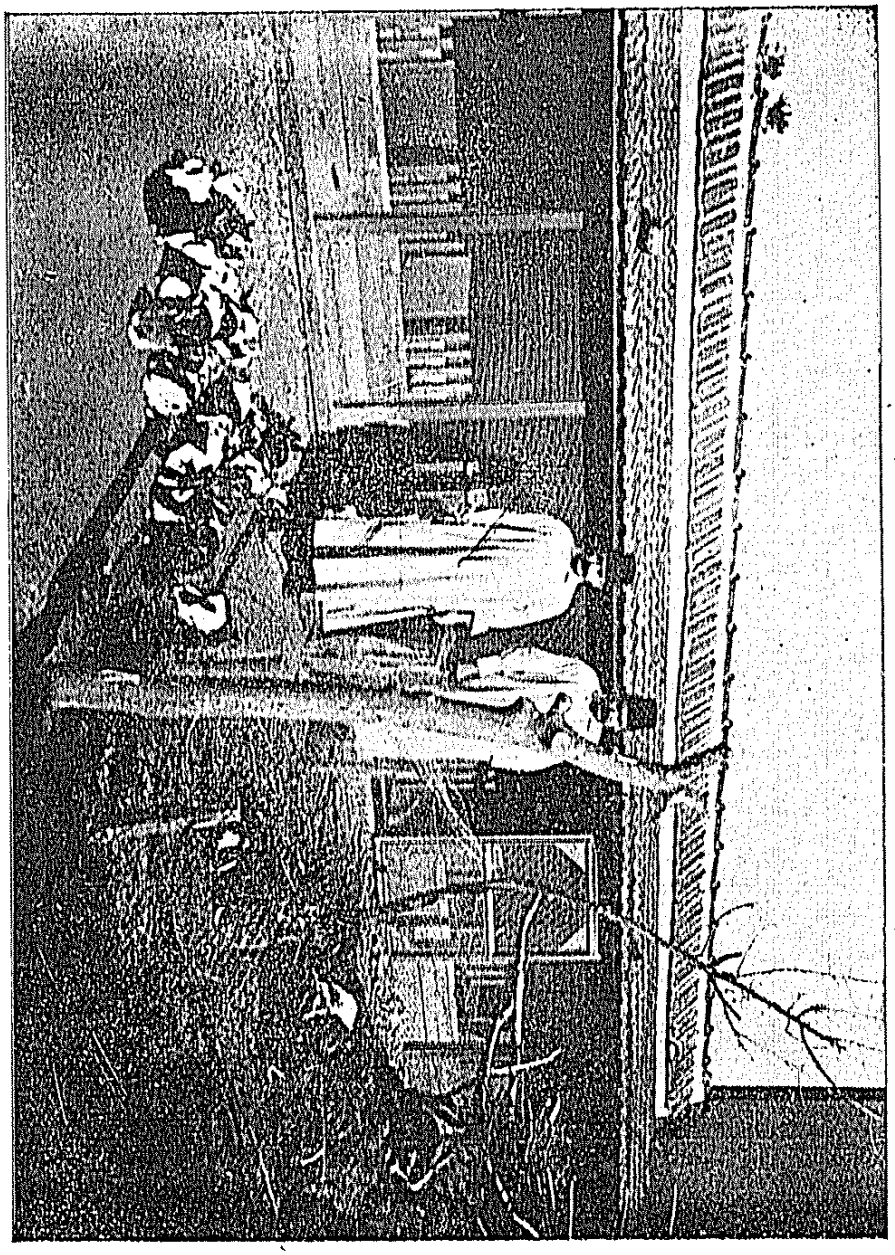

سلانیکده داءالکلب تداوی‌خانه‌سی

مهام امور آره‌سنده تبعهٔ صادقه‌لرینك صحت وعافیتلرینی وتأمین مقدرت وسعادتلرینی دخی بر آن نظر کیمیا اثر دقایق سنجانه‌لرندن دوربیور مایان شهریار روشن‌نهاد وشهنشاه مکارم اعتیادافندمز

ممالك شاهانه‌دن بوسبوتون دفع وطردینه وصحت وسلامت عمومیه‌نك حسن محافظه‌سی اسبابنك تأمینه توسل بیورلمشدر.

قودوز علت مدهشه‌سنه قارشی صحت عمومیه‌یی محافظه فکر انسانیتپروریسیله تأسیس بیورلمش اولان استانبول

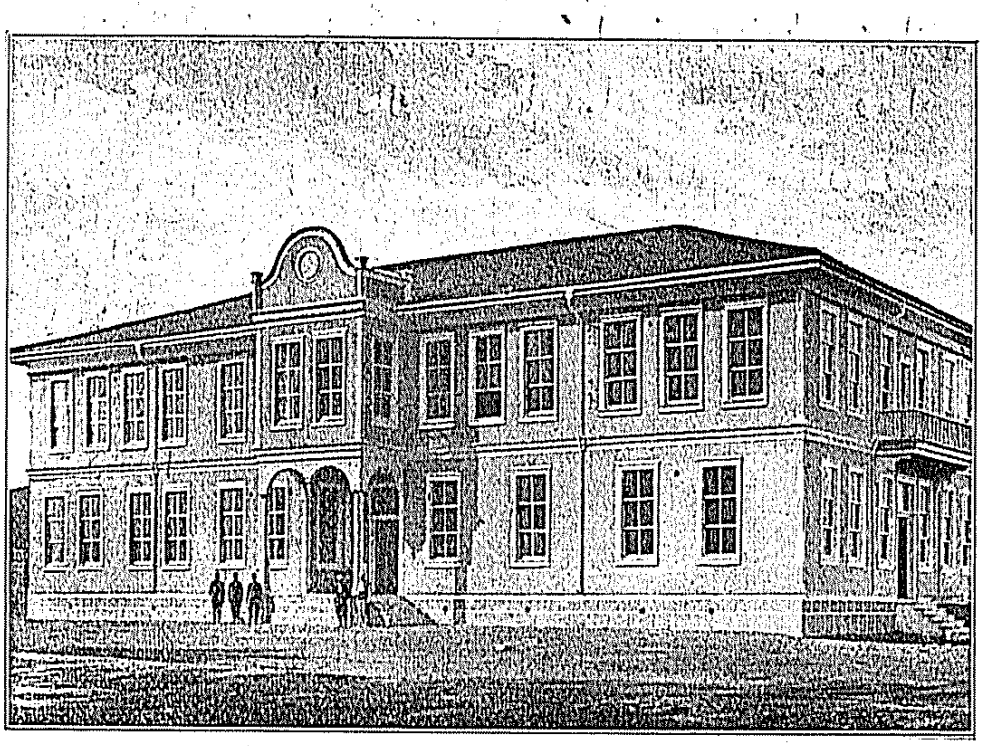

سایهٔ حضرت پادشاهیده خداوندکار والیٔ عالیسی دولتلو رشید ممتاز پاشا حضرتلرینك همت شفقتپرورانه‌سیله بوکره اینه کولده تأسیس بیوریلان یوز یاتاقلق خسته خانه

[طبیب متخصصی اطبای حاذقه‌دن دوقتور عزتلو نوری عمر بکدر]

« داءالکلب تداویخانه‌سی » ندن باشقه، بغداد، سلانیك، شام، دیاربکر، ارضروم کبی ممالك شاهانه‌نك بعض اوزاق ومهم مرکزلرنده‌ده آیریجه داءالکلب عملیاتخانه‌لری تأسیسی جهتی نظر دقت واهتمامه آلنه‌رق از جمله سلانیکده متخصص اطبا طرفندن اداره ایدیلن منتظم برداءالکلب عملیاتخانه‌سی وجوده

مجاناً چیچك آشیسی یاپیلمقده‌در . بوندن باشقه ، یکی طوغان چوجقلرك آن تولددن نهایت آلتی آیه قدر آشیلاندیریلمری وبرچوق معاملاتده آشی شهادتنامه‌سی ابرازی قانونا تحت

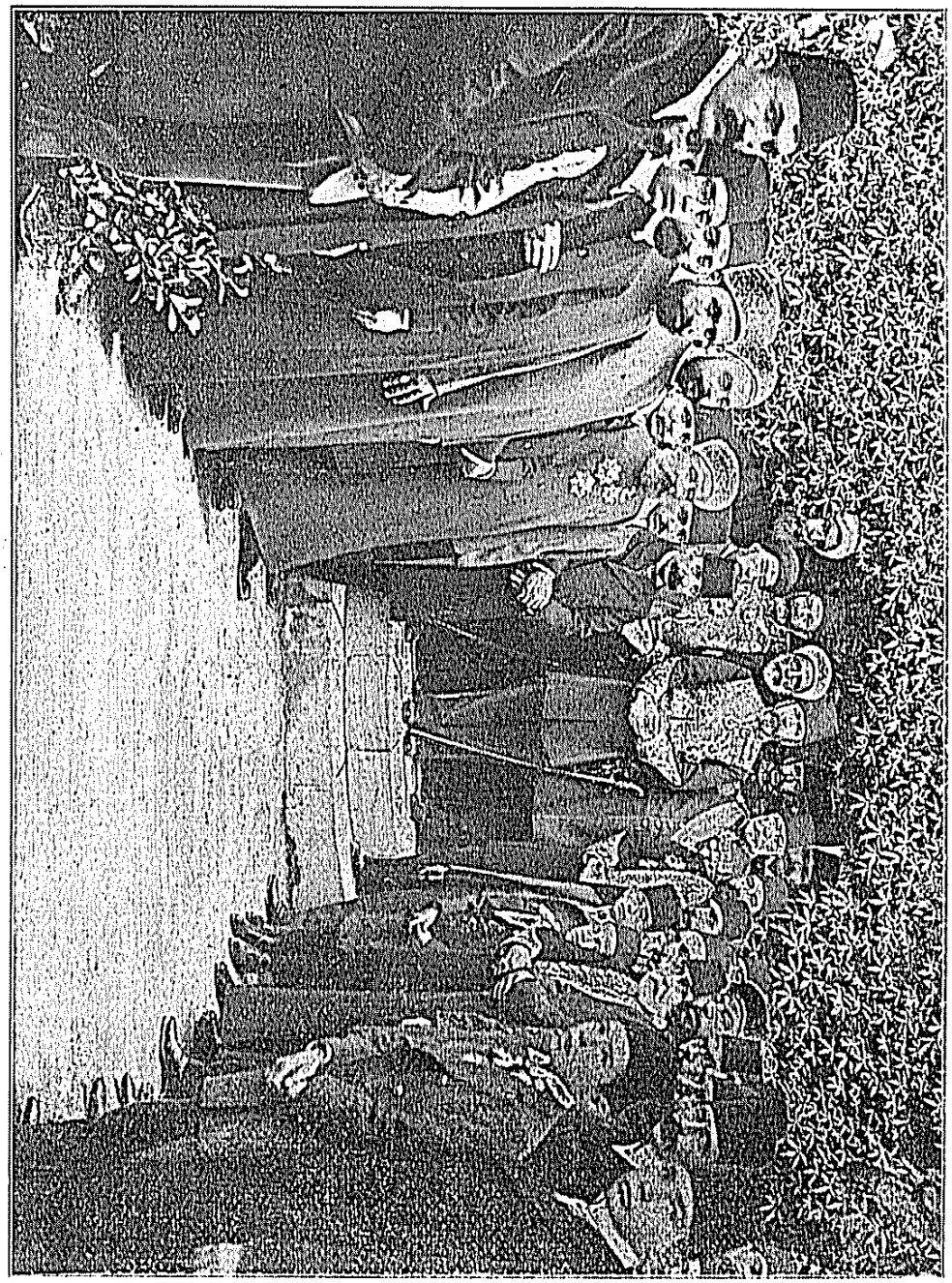

سایهٔ معارفوراییهٔ حضرت پادشاهیده شام شریفده انشاسنه مباشرت اولنان مکتب طبیه‌نك وضع اساس رسمی

مجبوریته آلنه‌رق ودرسعادت تلقیحخانه‌سندن ولایتلره دائما تازه آشیلر کوندریله‌رك وقتیله بیکلرجه ، یوز بیکلرجه کشینك وفاتنه سببیت ویرمش اولان بوقورقونج خسته‌لغك حوزهٔ

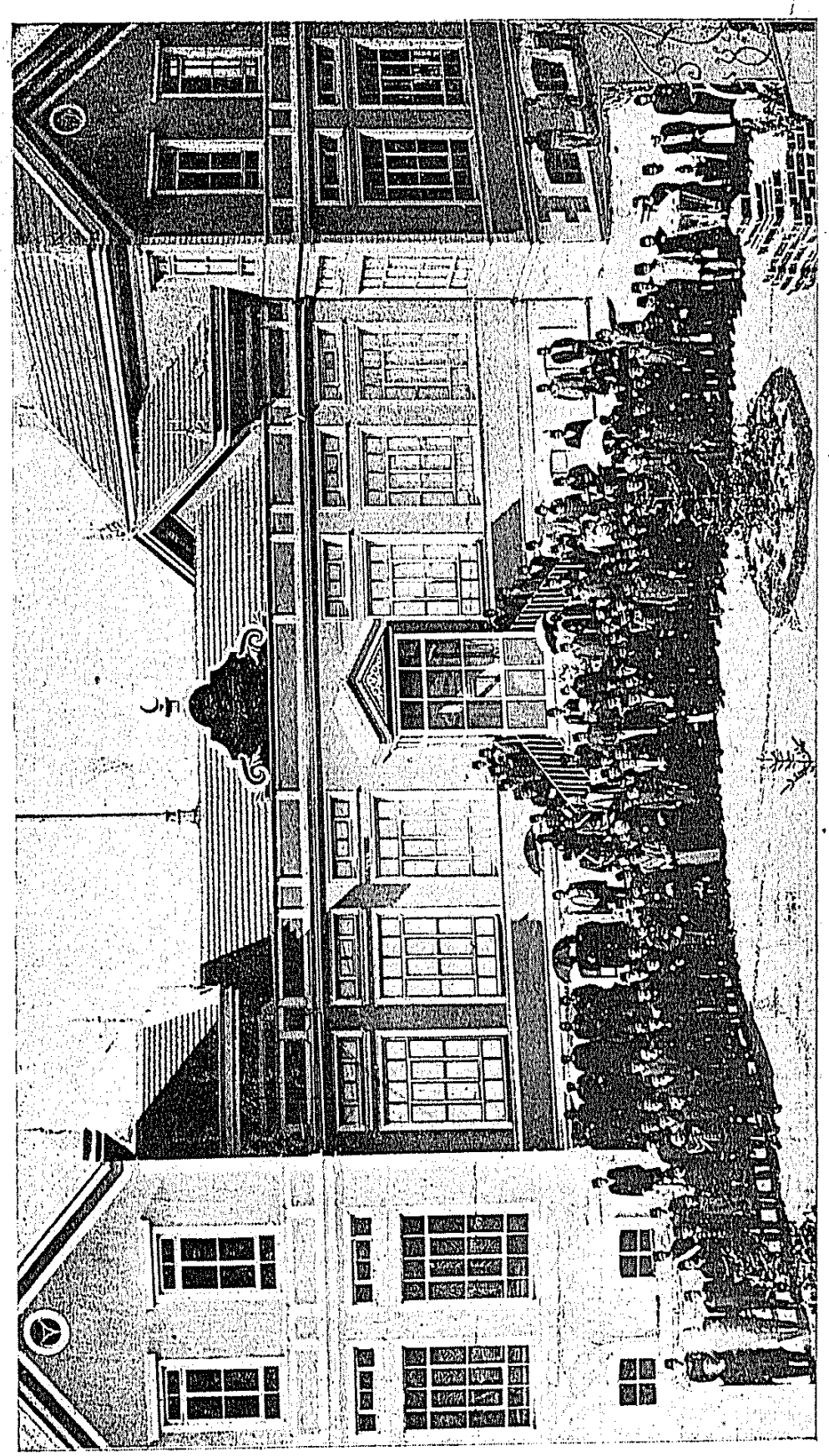

بروسه‌ده مجدداً انشا اولنان حمیدیه خسته‌خانه‌سنك رسم کشادی

کتیرلدیکی کبی دیکر مراکز مهمه‌ده دخی تشکیل وتأسیسی تحت قراره آلنمش وبووجهله‌ده صحت عمومیه اوغورنده بر چوق زحمت ومصرفلر اختیار بیورلمشدر.

خلاصه، دور دلارای مسعدت پیمای همایونك هر آن ودقیقه‌سی بر اثر بهترین صحی ایله آراسته ومنویات مراحم غایات همایون أك عالی وأك نافع تأسیسات واجراآت وتدابیر صحیه‌نك سرعت وحسن تطبیقنه پیوسته بولندیغی هر آن وزمان نظر امتنان وشکران ایله کوروله کلدیکندن بوخصوصك شو ناچیز سطرلرله‌ده اعلان وبیانی وجیبه‌دن عدایدر وبووسیله ایله‌ده دعای دیمومیت عمر واقبال حضرت ظل‌اللهی‌یی ترتیل وتکرار ایلرز.

کوزلیلر کبی اوقوتمق ، اونلردن‌ده عالم ، متبحر ، انسانیته هردرلو خدمات برکزیده ایفاسنه مقتدر آدملر یتیشدیرمك وکورلك حیاتی برآز شنلندیرمك ایچون برچوق اصوللر ، قاعده‌لر موقع تطبیقه قونولمغه باشلامش و همان هر مملکتده اعمالرك بعض شعبات صناعیه‌ده‌کی استعداد مخصوصلرندن استفاده

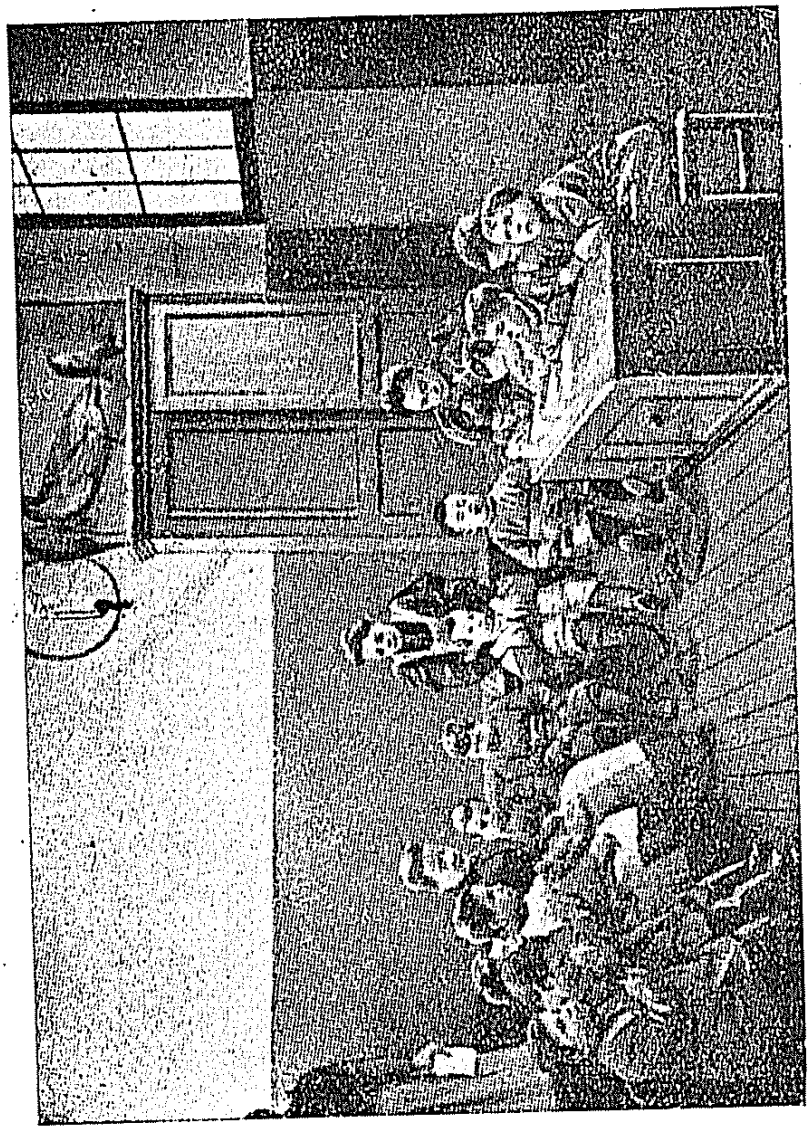

اعمالر مکتبی : اعمالرك تدریسی

ایدلمسی وَیك آجی اولان حیات ومعیشت عمائیه‌نك مدنیت حاضره‌نك تأمین ایلدیکی بوتون رفاه وسعادتلردن مستفید اولمسی خصوصلری همان همان تأمین ایدلمشدر . برطرفدن کورلرك تعلیم وتربیه‌سنه ، ترفیه احوالنه چالیشلمقله برابر

اعمالر مكتبي

اوت ، « سفالت حياتيه آره‌سنده كورلك و كورمه‌مزلك قدر حزين بر شي ، برحال يوقدر . ألنده‌كي ده‌كنكك لطف دلالتنه اعتماد ايدرك قارانلق ، سيم سياه بر ساحه‌ده مترددانه آديم آتمق ، يورومك ، ايش كورمك نه قدر كوچ ، نه‌قدر تحملسوزدر . بيچاره كور بوتون محيطاتنده بر بوشلق ، برهيچلك ، معيشت وطرز حياتنده بر طاتسزلق ، برلذتسزلك دويارك بويله كچن بر حيات حياتدن بوسبوتون باشقه ، رونقسز ، شعشعه‌سز ، ضياسز بر شيدر ... هله عمرينك اوزونجه برمدتي ضيالر ، نورلر ، پارلاقلقلر ايچنده كچيره‌رك صوك اختيارلق دورنده بردن‌بره برظلمت قسوت انكيزايچنده ياشامغه محكوم اولانلرك حالي نه‌قدر آجيقلي ، نه‌درجه شايان ترحمدر ! »

كورلكه انضمام ايدن تنكئ معيشت ، چوق دفعه ذلت سؤال ، ديلنجيلك ويا بوكا ياقين برحال بوبدبخت حياتي دها زياده كورلشديرييور ، بر « ظلام اندر ظلام » ه قلب ايدييور . برچوقلري حزين وَخوليالي برنشيدهٔ افسوس وتلهف ايله‌قاپوقاپو كزن بومحرومين ضيانك فجاعت حياتيه‌لرينه ، طالع ناسازلرينه آجيامق ممكنميدر ؟ انسانيت مترحمه كورلره قارشي همان‌هرزمان ابراز شفقت ومعاونتده قصور ايتمه‌مش وَهله شوصوك عصرده بوحساس وذكي بختسزلرك كوزليلر كبي تعليم وتربيه‌سي ايچون برچوق مأثر واهتمامات صرف ايدلمشدر . بوكون كورلري‌ده

وبیان ایتمکی وجیبه‌دن عد ایدرم . محتاجین حقنده لطف وعنایتلری مسلم اولان ودائما امور خیریه ایله متوغل بولنان

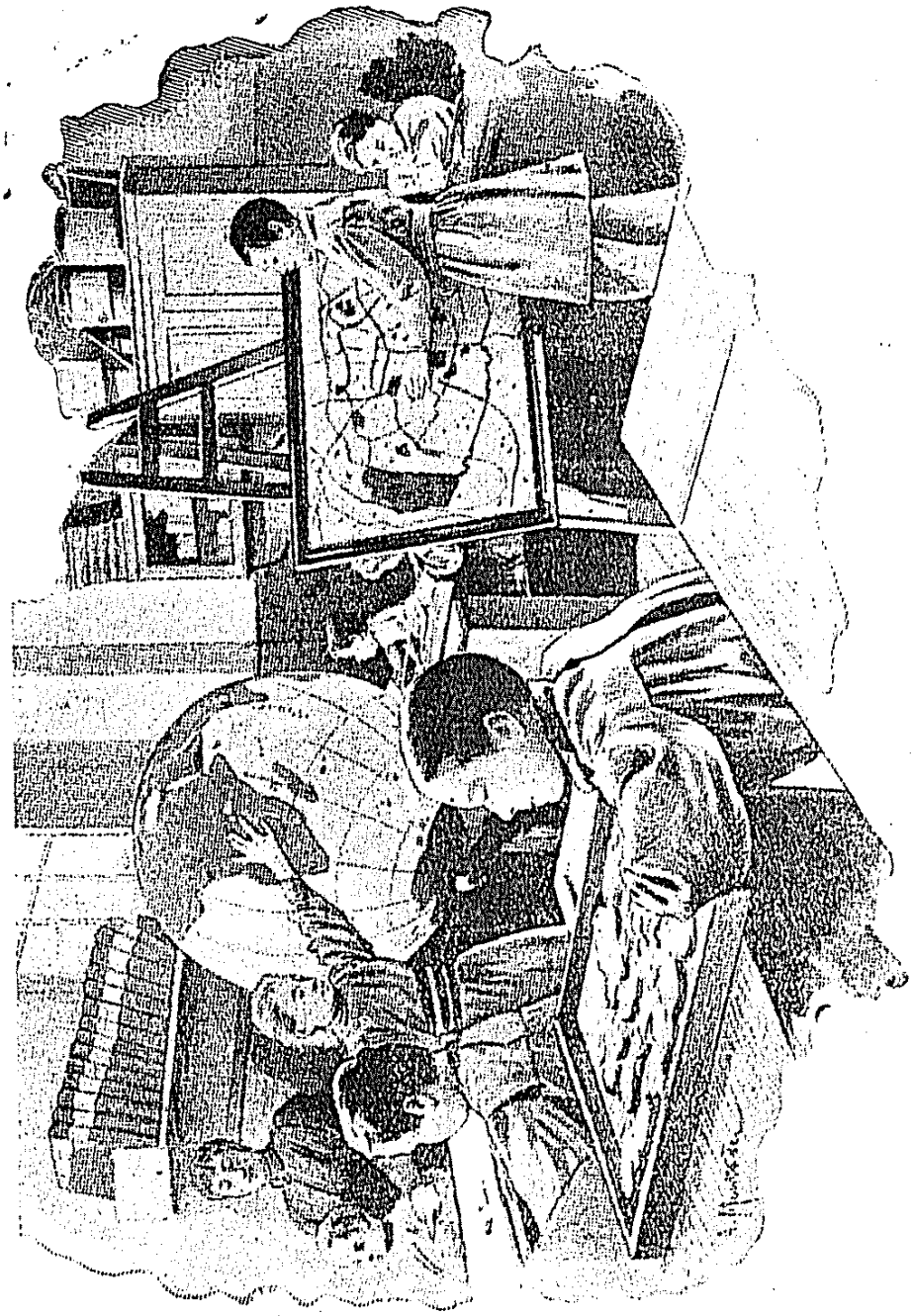

اعمالره جغرافیا تدرسی

متبوع مفخمم پادشاه عثمانیان شوکتلو سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلری عموم تبعهٔ ملوکانه‌لرینك تأمین استراحتنه وممالك شاهانه‌لرینك ترقی وسعادتنه حصر اوقات بیورمقده اولدقلرندن

ديكر طرفدن‌ده كورلك عارضهٔ اليمه‌سنه سبب اولان احوال أييدن أيي‌يه تدقيق وتتبع ايدلمش واتخاذى درميان اولنان بر چوق تدابير صحيهٔ اجتماعيه سايه‌سنده ياقين بر مستقبلده كورلكك آزاله‌جغى فناً درجهٔ ثبوت وتحققه وارمشدر .

اعمالرك ترفيه احوالى اسباب ووسائلنى تدقيق ايچون خصوصى قونغره‌لر عقد ايديلكه باشلادى ، ١٩٠٠ سنه‌سى پارسده انعقاد ايدن اعمالر قونغره‌سندن صوكره ١٩٠٢ سنه‌سنده بروكسلده بلچيقا قرالى حضرتلرينك تحت حمايه‌سنده برقونغره عقد ايديله‌رك كورلرك تعليم وتربيه‌لرينه ، ترفيه وتسليه‌لرينه عائد برچوق مسائل مهمهٔ اجتماعيه وانسانيتپرورانه تدقيق ومناقشه ايدلدى . حكومت سنيه‌دخى بوقونغره‌يه اشتراك ايله مكتب طبيهٔ شاهانه سريريات عينيه معلمى ، دارالعجزه وحميديه اطفال خسته‌خانهٔ عاليسى كوز طبيبى ميرالاى عزتلو اسعد بك افندى‌يى مأمور ايتمش وبووجهله كورلرك ترفيهى خصوصنده ممالك متمدنهٔ سائره‌ده سرزدهٔ حصول اولان ترقياتى ياقيندن تعقيب ايتمك آرزوى تبعه‌پروريسنده بولنمش ايدى . ايشته معلم اسعد بك افندى قارداشمز بوقونغره‌دكى نطقنده شهريار شهريار اجداد وپادشاه شفقت معتاد افندمز حضرتلرينك اعمالرك ترفيهى ، تعليم واعاشه‌سى خصوصنده ابذال بيوره كلدكلرى مراحم وعنايات جليله‌يى شويولده آوردهٔ زبان شكران ايتمشدر :

« محترم مسلكداشلرم ،

« اول امرده ، خادم انسانيت اولمقله برابر أك محترم اطباى مشهوره‌دن مركب اولان شوهيئت علميه ميانده بولنديغمدن دولايى حس ايتديكم مسرت ومفخرتى عرض

بر «اعمالر مکتبی» تأسیسی وبوکا مقابل قارشولق تدارکی خصوصنه ارادهٔ مراحمعادهٔ حضرت خلافتپناهی شرفسنوح وصدور بیورلمشدر .

شورای دولت رئیس حصافت، انیسی دولتلو سعید پاشا

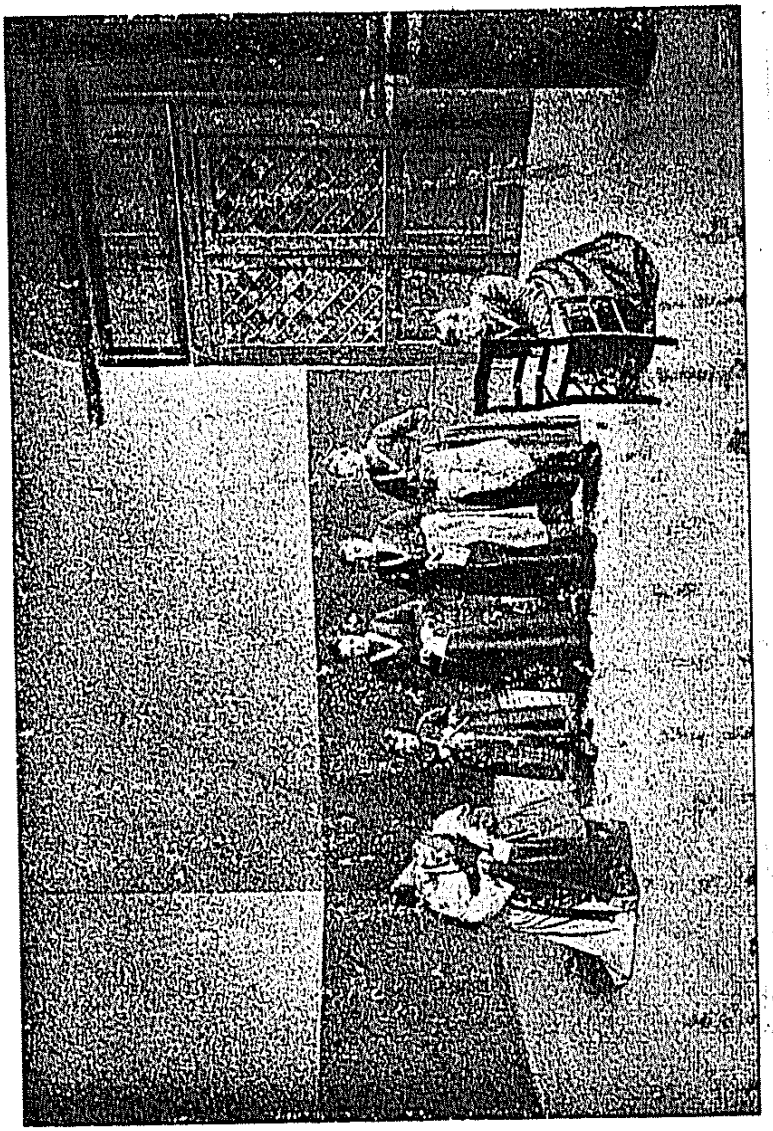

اعمالره دیکیش تعلیمی

حضرتلرینك ریاست دولتلرنده اولمق اوزره تشکل ایدن قومیسیون شو ارادهٔ شفقتعادهٔ حضرت ظل‌اللهی مفاد منیفنك تمامیٔ اجراسنه صرف اهتمام تام ایتمش ولازمکلن قارشولق بالغاً مابلغ تدارك ایدلمش اولمغله بو مکتب سعادت مکسبك تأسیس وکشادی قوهٔ قریبه‌یه کلمشدر .

بو قونغره‌نك اساس انعقادی اولان شو امر عالی‌یه‌ده اشتراك بیوره‌رق عاجزلرینی مرخص صفتیله اعزام وقونغره‌دن استحصال ایدیله‌جك نتایج ومقرراتك ممالك شاهانه‌لرنده تطبیقیله رؤیتدن محروم ویا آفات عینیه ایله مصاب زمرهٔ بنی بشرك تخفیف آلام واکدارینی تأمین خصوصنی امر وفرمان بیورمشلردر.

«ممالك عثمانیه‌ده اعمالر موسیقی‌یه اولان استعدادلری وفوق‌العاده نشوونما بولمش اولان قوهٔ حافظه‌لری سایه‌سنده تأمین معیشت ایدرلر.

«بش اون سنه اول ذات مراحمسمات حضرت تاجداری استانبولك حفظ صحت نقطهٔ نظرنجه أك سلیم بر موقعنده بر دارالعجزه بنا وتأسیس بیورمشلردر. بو مؤسسهٔ خیریه‌نك بر قسمی اعمالره تخصیص اولنمشدر. اعمالر بوراده اقامت ایدرلر، بناءً علیه نهاری اعما قبولی اصولی هنوز تأسس ایتمه‌مشدر. استانبوله عودتمده قونغره‌مزك مساعیسندن استحصال ایدیله‌جك نتایجی واتخاذی تنسیب اولنه‌جق تدابیری حاوی اولمق اوزره بر لایحه تنظیمیله خاکپای معالی احتوای جناب ملوکانه‌یه عرض وتقدیم ایده‌جکم.»

ایشته رفیق محترمز معلم اسعد بك افندی قونغره مقرراتندن باحث اولان بو لایحه‌سنی تنظیم ایله داخلیه نظارت جلیله‌سنه تقدیم ایتمش وبونده دارالعجزه‌ده اعمالرك تعلیم وتربیه‌سنی تأمین ایچون اتخاذی ایجاب ایدن تدابیر فنیه واقتصادیه‌یی مفصلاً عرض ودرمیان ایلمشدر. بولایحه نظارت مشار الیهادن مجلس صحیهٔ عمومیه‌یه حواله ایدلمش ومجلس مشار الیهاجه لایحه مندرجاتی دور ودراز تدقیق ایدیله‌رك کیفیت تصویب وتقدیر قلنمقله مقام سامیٔ جناب صدارتپناهیه وقوع بولان عرض اوزرینه

اوجوز وصحی مسکنلر

« پیس ، فنا برمسکنده اسکان برعذاب حیات ، چکیلمز براشکنجه ، دایانیلماز براضطرابدر ؛ مشغولیتندن ، صباحدن آقشامه قدر دیدینه دیدینه بش اون پاره قازاندیغی یرلردن عودت ایدن بر بیچاره نك أوك قاپیسنی آچار آچماز لاغم و آبدستخانه قوقولری ، دومان ومطبخ پیسکلری ، رطوبت ، کوف وکهرچله تزهراتی ایله قارشیلانمسی نه قدر دلسوز برفاجعهٔ حیاتدر . ذائقه یی ، شامه یی ، بلکه ده بوتون حواس وتعقلاتی تعطیل و ابطال ایدن بو پیسلکلره قارشی ناچار سرفرو بردهٔ تحمل اوله رق دار پنجره لری صباحدن بری آچیق دوردیغی حالده کیجه نك مستعمل ومتعفن هواسنی دفع ایده مه مش ، تجدید هوا اولامامش براوطه ده ایکره نه ایکره نه کمال نفرتله اوطورمق ، یاتوب قالقمق نه قدر الیم ونه قدر دوزخی برضجرت حیاتیه در ! »

« مسائل حاضرهٔ صحیه نك اك مهمی بو « مسکن فقرا » ویا « بیوت عمله » در . عمله یه ، صاحب سعی وغیرت فقیره موافق حفظ صحت واوطورلمغه لایق برمسکن تدارکیله یالکز نفوس عمومیه نك بیوك برقسمنی تشکیل ایدن بوصنف عفیفك صحتنه ، بناءً علیه رفاه عمومی یه دکل ، بلکه بویله برتشبث انسانیتپرورانه سایه سنده اخلاق عمومیه نك ده حفظ وحمایه سنه خدمت ایدیلیر ؛ چونکه خانه خراب ، ملجأ پریشان اولنجه حیات عائله نه اولور ؟ ضعفك ، دوشکونلکك ، سفالتك ، فساد عرق واخلاقك منبع وسببی هپ بوبرباد أولردر . تنکه محله لری ،

تبعه وزیر دستان همایونلرینك هردرلو احتیاجات وسفالات حیاتیه‌لرینی تهوین ایله جمله‌مزی سیراب زلال کرم واحسان بیوران شهریار عنایتکار افندمز حضرتلرینك آثار معظمهٔ مفاخرنثارلرینه بر ضمیمهٔ فائقهٔ عال العال اولان شوتأسیس مهم

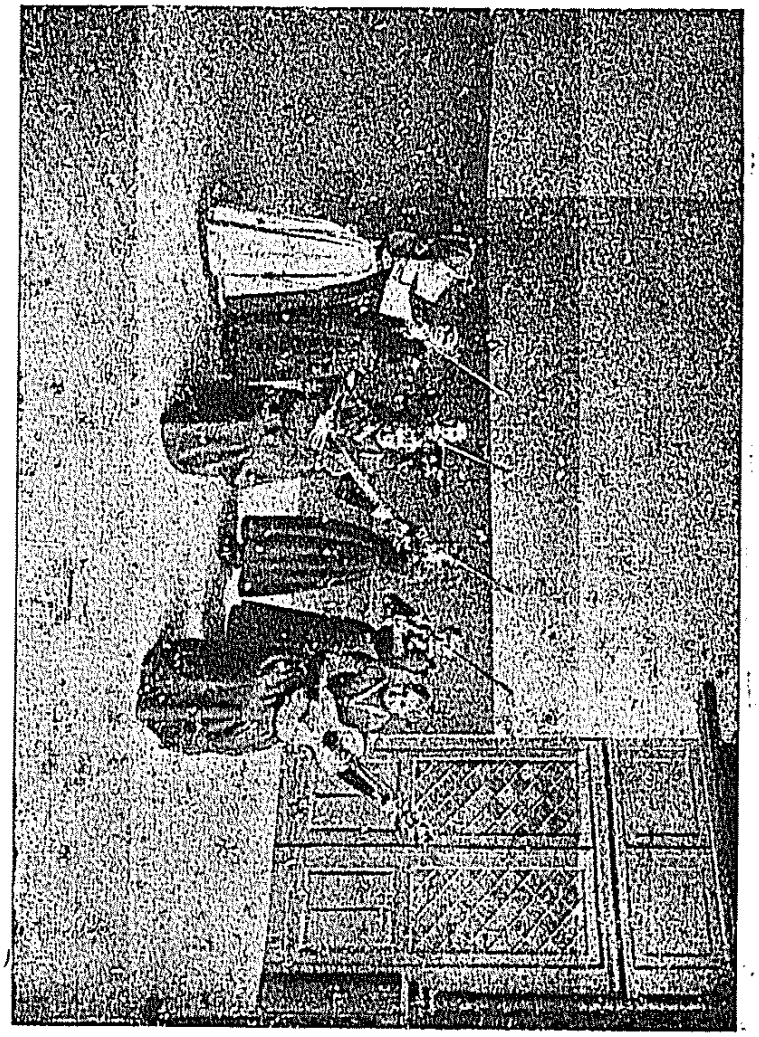

اعماره موسیقی تعلیمی

انسانیت پروریدن دولایی عهدهٔ ناچیزانه‌مزه دوشن تشکرات رقیت آیاتی خاکپای معلای جناب خلافتپناهیلرینه تقدیم ایله اکتساب فیض و افتخار ایدر وسبب رفاه وسعادت اولان دعای فزونیٔ عمروعافیت جناب تاجداریی تکرار ایدرز .

طبیعی فقردمه ، فقرحیات وقوته منجر اوله‌جغی قولایلقله آکلاشیلیر . بورالرده یاشایان بکزلری صاپ‌صاری ، صولوق ، دوشکون و بیتکین بیچاره‌لرك پك فناوپك ذلیلانه وسفیلانه برحیات کچیردکلرینی کسبدیرمك ایشدن بیله دکلدر . ایشته ورملرك ، صراجه‌لرك ، بوتون اوتنفس وقان خسته‌لقلری مصابیننك منشاءلری هپ بودار ومردار مسکنلردر . مسکنك پیسلکی اطرافی تعفنات وتبخرات متمادیه‌سیله ازعاج ایتدیکی حالده ، اوطه‌نك دیکرطرفنده قاینایان برتنجره‌دن چیقان رایحه‌دار بخارات ده ایچرینك ذاتاً غیرکافی اولان هواسنی افساد ایدر .

ایشته حفظ صحت عمومیه علاقه‌دارانك نظر دقت وهمتی معطوف اوله‌جق جهات مهمه‌دن بری‌ده بودار ومردار مسکنلردر ؛ خدا نکرده بر مرض استیلائی ظهور بورالرده‌کی تقیدسزلکلرك ، پیسلکلرك ، دقتسزلکلرك استیلایی قات قات آرتدیره‌جقلری ، عادتا برحریق خانماننك أوکنه تصادف‌ایدن غاز ومواد احتراقیه مدخری کبی توسع واشتدادینه خدمت ایلیه‌جکلری شبهه‌سزدر . »

بوکون همان هرمملکتده ، جهانك هربرنده (مسکن فقیر) تبدیل وتنظیمه واصلاحنه دائر تشبثات خیریه‌یه بولنیلیور ؛ بو نیات حسنه کوندن کونه توسع وانتشارایدیور . هیچ شبهه یوق که یکرمنجی عصر بومهم مسئله‌یی حل ایده‌رك هرکس ایچون أك یارار ، أك صحی واوجوز ، ممکن اولدیغی قدر رفاه آور ، دلنشین ولطیف مسکنلر انشا ایدلمسنه ...

بوکون بویله برچوق ... اوجوز وصحی أولردن تمامیله ثابت‌ایدیر . حتی فرانسه اطبای مشهوره‌سندن معلم « آلبه‌ر

چالی چیرپیدن یاپیلان اولر وبواولرده یاشایان زواللیلرده‌کی محرومیت حیاتیه کوز اوکنه کتیریلسین ؛ اوست اوسته ، یان یانه بر رحجره‌دن عبارت اولان اوقارانلق ، لوش أولرده‌کی اضطرار ، ویرانه‌لکلرده ، یانغین یرلرنده تشکل ایدیوبرن محله‌لرده‌کی تعیش حرمان نثار تصور بیورولسین ؛ بورالرده قارمه قاریشیق برحالده اسکان ایدن قادین وأرکك ، کنیج واختیار بیچارکانك احوال اسف اشتمالرینه ، سفالت حیاتیه‌لرینه دقت اولنسون ، مرحمت وانسانیتی ، همت وصحابتی نه‌درجه جالبدر ! ! ..

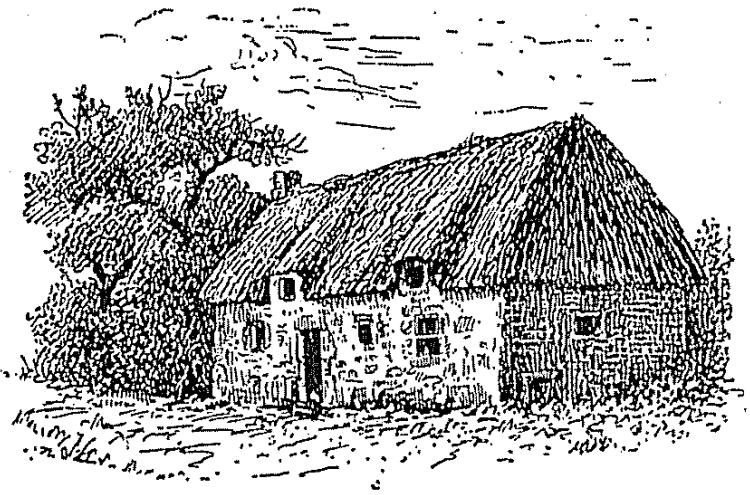

چیفتجی خانه‌سی

« مسکن فقرا » دینجه خاطره بکار اوطه‌لری ، خانلر ، قهوه پیکه‌لری کبی فقیر وبیکسلرك ملجأ وملاذی اولان برصنف مساکن‌ده خطور ایتمه‌مك قابل دکلدر . هرحالده وسعتی یکرمی اوتوز مترو مکعبنی تجاوز ایتمه‌ین براوطه‌ده‌أك فناشرائط داخلنده یاشایان بش‌اون کشینك کیجه یاتارکن چکه‌جکلری اضطراب وضجرت تنفسیه‌وبوکبیلرك دریلرندن تصعد ایدن انواع تبخرات ملوثه ومنتنه ، تعفنات مستکرهه ، هله‌یمکلرك‌ده بومحصوراوطه‌لر درونده پیشیرلمکلری کبی حالات تصور ایدیلیرسه بونك صوکی

طبیعی فقردمه ، فقرحیات وقوته منجر اوله‌جغی قولایلقله آکلاشیلیر . بورالرده یاشایان بکزلری صاپ‌صاری ، صولوق ، دوشکون و بیتکین بیچاره‌لرك پك فناو پك ذلیلانه وسفیلانه برحیات کچیردکلرینی کسدیرمك ایشدن بیله دکلدر . ایشته ورملرك ، صراجه‌لرك ، بوتون اوتنفس وقان خسته‌لقلری مصابیننك منشاءلری هپ بودار ومردار مسکنلردر . مسکنك پیسلکی اطرافی تعفنات وتبخرات متمادیه‌سیله ازعاج ایتدیکی حالده ، اوطه‌نك دیکرطرفنده قاینایان برتنجره‌دن چیقان رایحه‌دار بخارات ده ایچرینك ذاتاً غیرکافی اولان هواسنی افساد ایدر .

ایشته حفظ صحت عمومیه علاقه‌دارانك نظر دقت وهمتی معطوف اوله‌جق جهات مهمه‌دن بری‌ده بودار ومردار مسکنلردر ؛ خدا نکرده بر مرض استیلائی ظهورنده بورالرده‌کی تقیدسزلکلرك ، پیسلکلرك ، دقتسزلکلرك ، استیلایی قات قات آرتدیره‌جقلری ، عادتا برحریق خانمانأوکنه تصادف ایدن غاز ومواد احتراقیه مدخری کبی توسع واشتدادینه خدمت ایلیه‌جکلری شبهه‌سزدر . »

بوکون همان هرمملکتده ، جهانك هربرنده (مسکن فقیر) تبدیل وتنظیمه واصلاحنه دائر تشبثات خیریه‌ده بولنیلیور ؛ بو نیات حسنه کوندن کونه توسع وانتشار ایدیور . هیچ شبهه یوقدر یکرمنجی عصر بومهم مسئله‌یی حل ایده‌رك هرکس ایچون أك یارار ، أك صحی واوچوز ، ممکن اولدیغی قدر رفاه آور ، دلنشین ولطیف مسکنلر انشا ایدلمسنه .

بوکون بویله برچوق شیلر تمامیله ثابت اولمشدر .

چالی چیرپیدن یاپیلان اولر وبواولرده یاشایان زواللیلرده‌کی محرومیت حیاتیه کوز اوکنه کتیریلسین ؛ اوست اوسته ، یان یانه بر رحجره‌دن عبارت اولان اوقارانلق، لوش أولرده‌کی اضطرار، ویرانه‌لکلرده ، یانغین یرلرنده تشکل ایدیوبرن محله‌لرده‌کی تعیش حرمان نثار تصور بیورولسین ؛ بورالرده قارمه قاریشیق برحالده اسکان ایدن قادین وأرکك ، کنج واختیار بیچارکانك احوال اسف اشتمالرینه ، سفالت حیاتیه‌لرینه دقت اولنسون ، مرحمت وانسانیتی ، همت وصحابتی نه‌درجه جالبدر ! ! ..

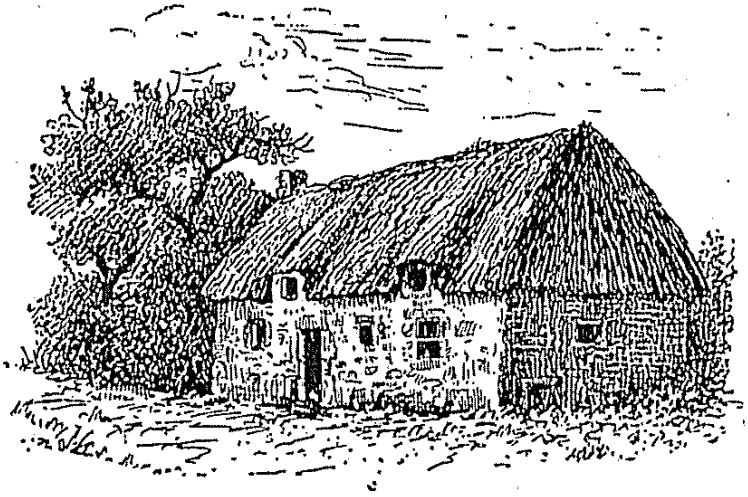

چیفتجی خانه‌سی

« مسکن فقرا » دینجه خاطره بکار اوطه‌لری ، خانلر، قهوه پیکه‌لری کبی فقیر وبیکسلرك ملجأ وملاذی اولان برصنف مساکن‌ده خطور ایتمه‌مك قابل دکلدر . هرحالده وسعتی یکرمی اوتوز مترو مکعبنی تجاوز ایتمه‌ین براوطه‌ده‌أك فناشرائط داخلنده یاشایان بش‌اون کشینك کیجه یاتارکن چکه‌جکلری اضطراب وضجرت تنفسیه‌وبوکبیلرك دریلرندن تصعد ایدن انواع تبخرات ملوثه ومنتنه، تعفنات مستکرهه، هله‌یمکلرك‌ده بومحصوراوطه‌لر درونده پیشیرملری کبی حالات تصور ایدیلیرسه بونك صوکی

افراغ ایتمکدن خاطر وخیاله کلمه‌ین برچوق نتایج مسعوده

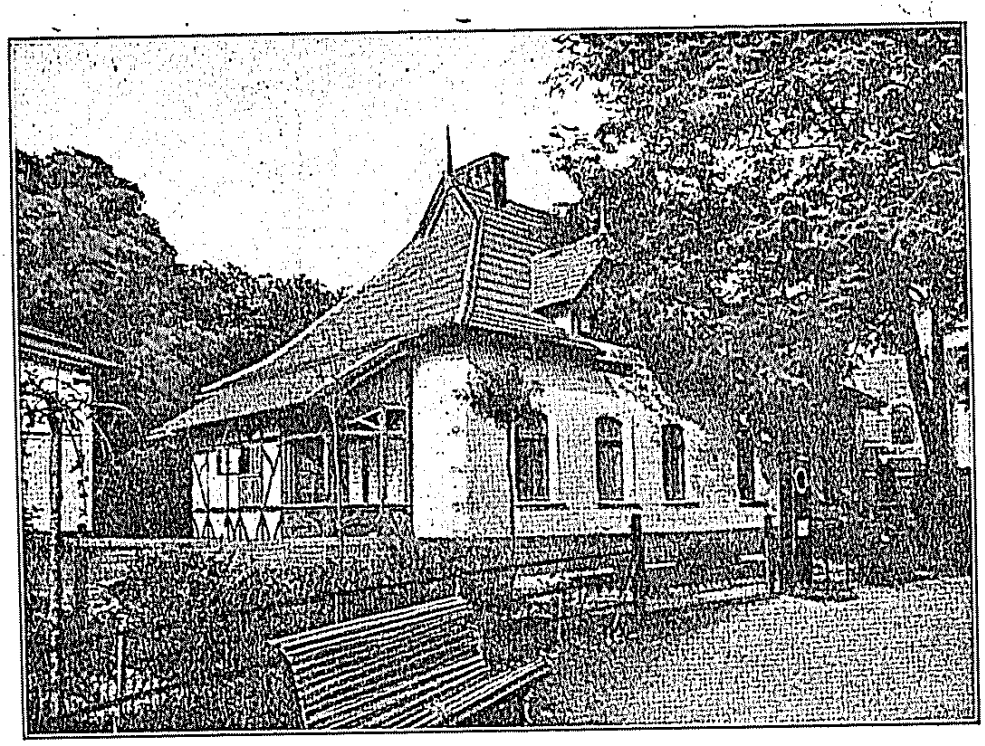

آلمانیاده انشا اولنان ۲هون وصحی کوشکلردن

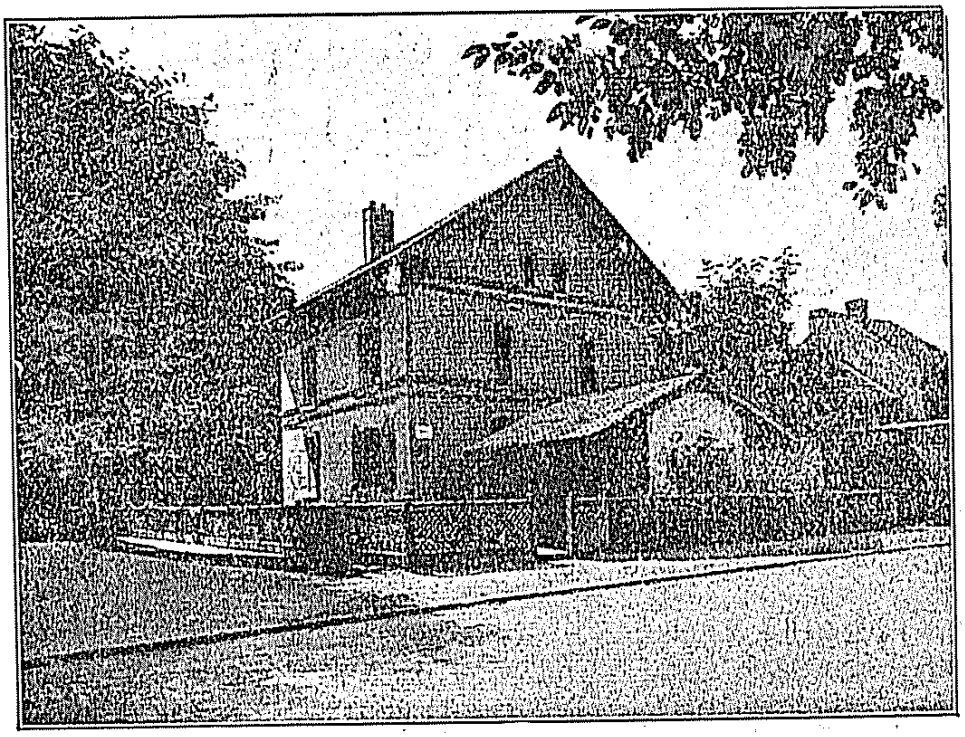

اسویچره‌ده انشا اولنان اوجوز وصحی أولردن

حصوله کلیر . حتی فرانسه اطبای مشهوره‌سندن معلم « آلبه‌ر

بونی ده دائرهٔ امکانه صوقدی. انکلتره‌ده کشف ایدیلن وفابریقه
اوجاقلرندن چیقاریلن جروفی (پورتلاند) چیمنتوسی
قاریشدیره‌رق انشا آتده
قوللانمقدن عبارت اولان
بسیط بر اصول، ابنیه
انشاآت فیئاتنی یوز
یکرمی بش نسبتنده
آشاغی دوشوردی
اقتصادو تصرف جهتنده
دها بو کبی بر چوق
اجرا آتده بولنیله بیله
بو جهتك حلی مهندس
سلرك، معمارلرك

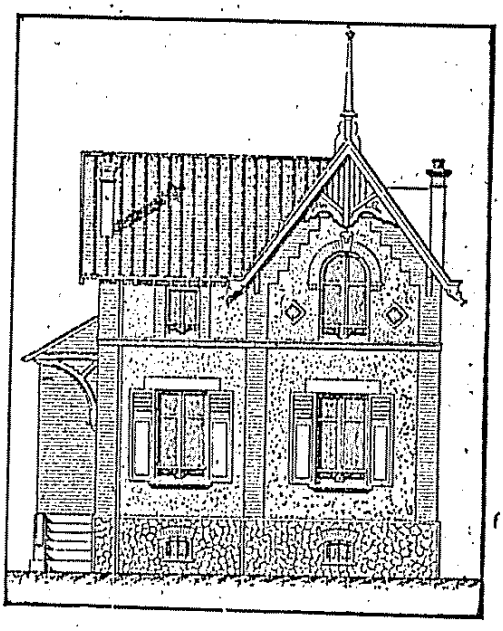

انسه‌ده عمله ایچون انشااولنان اهون وصحی خانه‌لردن

کارلرك، عالملرك، مقتصدلرك ارائه ایده‌جکلری آ
، ودرایته منوط اولوب بویولده صرف ایدیله‌جك مسا
پارانه «اوجوزیاشاییش» غایهٔ خیالیه‌سنی تحقق ایتدیره‌

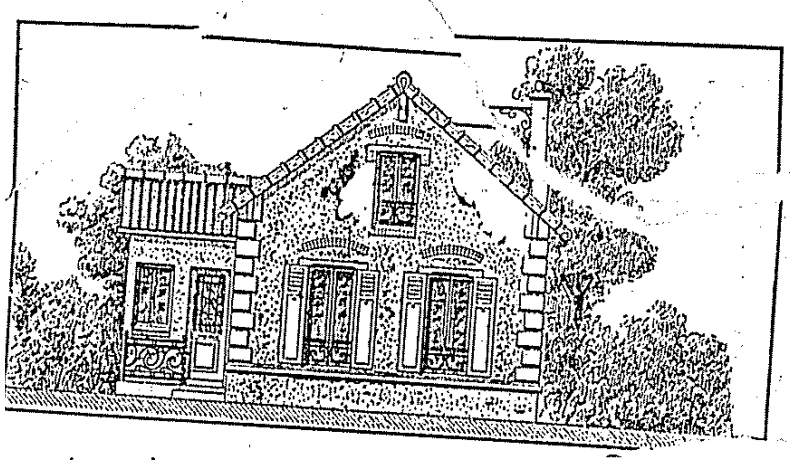

اولنان اهون وصحی خانه‌لردن باشقه
کوتوره‌جکدر. چونکه
آرامکاه

وقتندن اول اختیارلاتان ، خسته ایدن ، اولدورن بر چوق

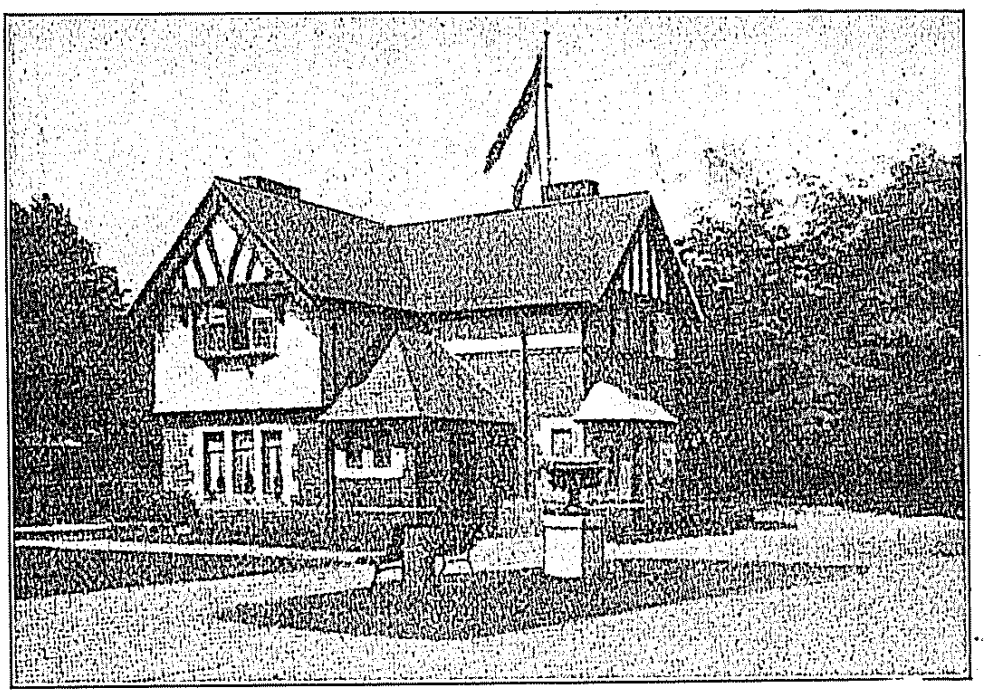

انکلتره‌ده (سونلایت) صابون شرکتی طرفندن انشا ایدیلن کوشکلردن

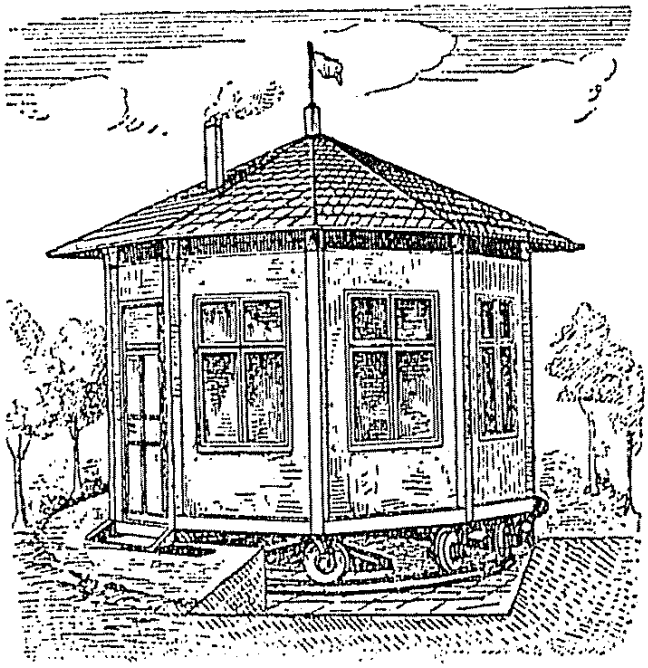

رایلر اوزرنده متحرك وهرطرفه دونه بیلیر کوشکك

اسباب ووسائل مضره دفع ورفع ایدلمش اولیور .

روبه‌ن » ورملك توسع وانتشارینه دائر ویردیکی برقونفرانسده شو صوك سنه‌لرده انکلتره‌ده ورم وفیاتنك آزالمسنی فقرا ایچون برچوق صحی وقابل اسکان أولرتدارك اولندیغنه وبووسیله ایله احوال مادیه ومعنویه‌نك أییلشمسنه ، رفاه عمومی‌نك آرتمسنه عطف ایدیور .

ایشجیلرده کوریلن کثرت وفیاتك سببی شو اوچ شیدر : مسکن ، غدا ، دستکاه . بوکون صحت شناسان أك زیاده بواوچ شیئك اصلاحیله اوغراشیورلر . جهان مدنیتك هر طرفنده ابراز ایدیله‌کلن مساعیٔ انسانیتپرورانه سایه‌سنده هر هانکی مملکتده اولورسه اولسون بیوك برشهرده اوچ بش کشینك اسکانه مساعد صحی ، دلنشین ، کنیش برأو ، برمسکن کونده بش غروش بلکه دها آشاغی برکیرا ایله استیجار اولنه‌بیلیور .

بوندن‌باشقه ، کونده یوز پاره‌قدر برمصرفله صحی ، ذائقه نواز برقاچ قاب طعام تناول اولنه‌بیلیور . اصل تقدیر ایدیله‌جك نقطه شوکه بومهم ترقی هیچ برکیمسه‌یه ، هیچ بر دائره‌یه بار اولمقسزین وجوده کتیریلیور . حتی بوکبی مؤسسات انسانیتپرورانه‌یی وجوده کتیرنلر صرف ایلدکلری پاره‌لردن فائض بیله آلیور وبووجه ایله هیچ‌ده آز کورولمیه‌جك بر پاره قازانیورلر . چونکه ، عمله وفقرا بویله کیراسی اوجوز اولوب هرهفته ویا آی باشنده استیفا اولنان خانه‌لرده اوطورنجه دها امین بر فراغ حال ودها فضله برغیرتله چالیشیور وبورجلرینی منتظماً تسویه ایدیورلر . بویوزدن هم شهرلر کوزلله‌شیور ، سوسله‌نیور ، یوللر کنیشله‌یور ، هرکس صاف برهوا ، بول غدا وکمال راحت وصفا ایله وقت کچیریور ، هم‌ده احوال صحیه واخلاقیهٔ عمومیه کسب جیادت و صلاح ایده‌رك بشریتی

صاحبلرینی بوکبی تأسیسات خیریه‌یه تشویق ایدن طبیب ادیب (هانری قازالیس) ك بوخصوصده‌کی تلقینات بلیغه‌سی ، خدمات

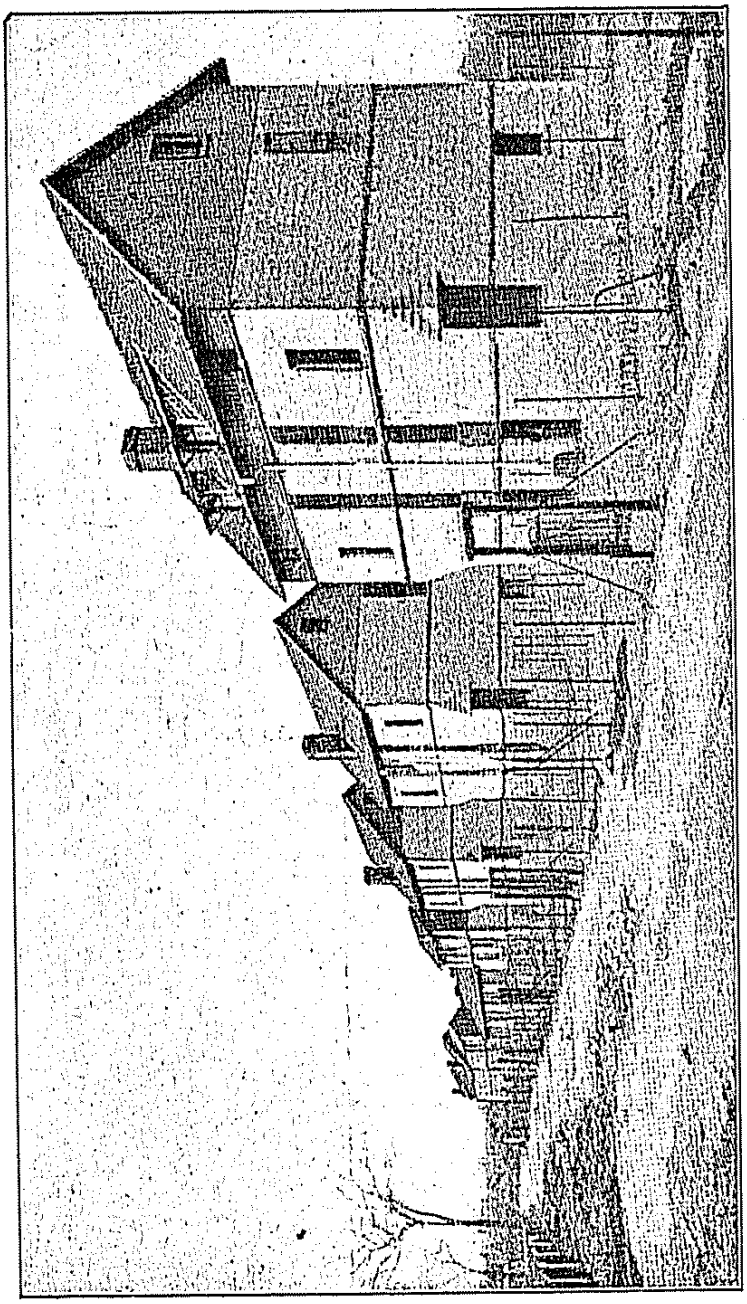

فرانسه‌ده [بووه] جوارنده عمله‌یه مخصوص انشا اولنان خانه‌لر

مهمهٔ جدیه‌سی جهان مدنیتك هر طرفنده جدی برحیرت و تقدیر ایله آلقیشلانمقده‌در .

چالیشقان عائله‌لرك اسکانه مخصوص اولمق اوزره مساکن انشاو تملیکی أك زیاده بلچیقاده واسویچره‌ده ایلریله‌مش وبوخصوصك ترقیات صحیه وعمومیه‌جه برچوق فوائد ومحسناتی کورولمشدر.

بوخصوصده ممالك متمدنه‌جه صرف ایدیلن مادی ومعنوی هممات ومساعی‌یی عدداً اولسون نظر تقدیره آلدیرمق اوزره شو رقملری یازیورز :

انکلتره‌ده (۵۰ — ٦۰) سنه‌دن‌بری عمله‌یه ، چالیشانلره ، بکارلره کیرالق اوجوز أو ، پانسیون ، اوتل وسائره یاپمق اوزره تشکل ایدن متعدد شرکتلردن برینك بوکون (۳۰) میلیون فرانقدن زیاده سرمایه‌سی‌واردر . « پی‌بودی » تأسیساتی نامنی آلان دیکر بر شرکت ایسه ۱۲ میلیون فرانق سرمایه‌ایله ایش کورمکده‌در . بونلر یاپدقلری ظریف ، لطیف ، کنیش ، صحی وهرجهتله قوللانیشلی أولری ایشجیلره سنه‌لکنی اون‌اون ایکی آلتونه کیرایه ویریورلر ، عمله بو پاره‌یی هفته‌لغندن مقسطاً ویره‌رك اوده‌دیدیکی کبی هرهفته أوك سرمایه‌سی ایچون‌ده بر مقدار پاره ویریور واون اون بش سنه ظرفنده أوه تمامیله صاحب اولیور . انکلتره‌ده بوکبی تأسیسات ایچون ایکی بچق میلیار فرانق قدر بر سرمایه تخصیص ایدلدیکی تحقق ایتمشدر .

آلمانیاده بومسئله ایله أك زیاده دوائر بلدیه اوغراشمقده‌در ، بونك ایچون تصرف قاصه‌سندن (۸۰۰) میلیون مارق قدر بر پاره تخصیص ایدلمش وانشا ایدیلن أولرك ظرافت منظره‌سی ، صناعت انشائیه‌سی ، حفظ صحتك بوتون آرزولرینه موافق اولیشی جداً سزاوار حیرت وتقدیر بولنمشدر .

فرانسه‌ده بو مسئله ینه شرکتلرك وارباب سرمایه‌نك ألنده اولوب بو خصوصله (۳۰۰) میلیون فرانق قدر برسرمایه باغلانمشدر ؛ پارس ، مارسیلیا ، لیون ، غره‌نوبل کبی بیوك شهرلرده ، بعض دلنشین قیرلرده پك کوزل وجداً نظر ربا أولر یاپیلمقده‌در . کرك شرکتلری ، کرك زنکینلری ، فابریقه

مختلفه‌دن هجرت ایدن و مقدارلری بر بچق میلیونی تجاوز ایدن

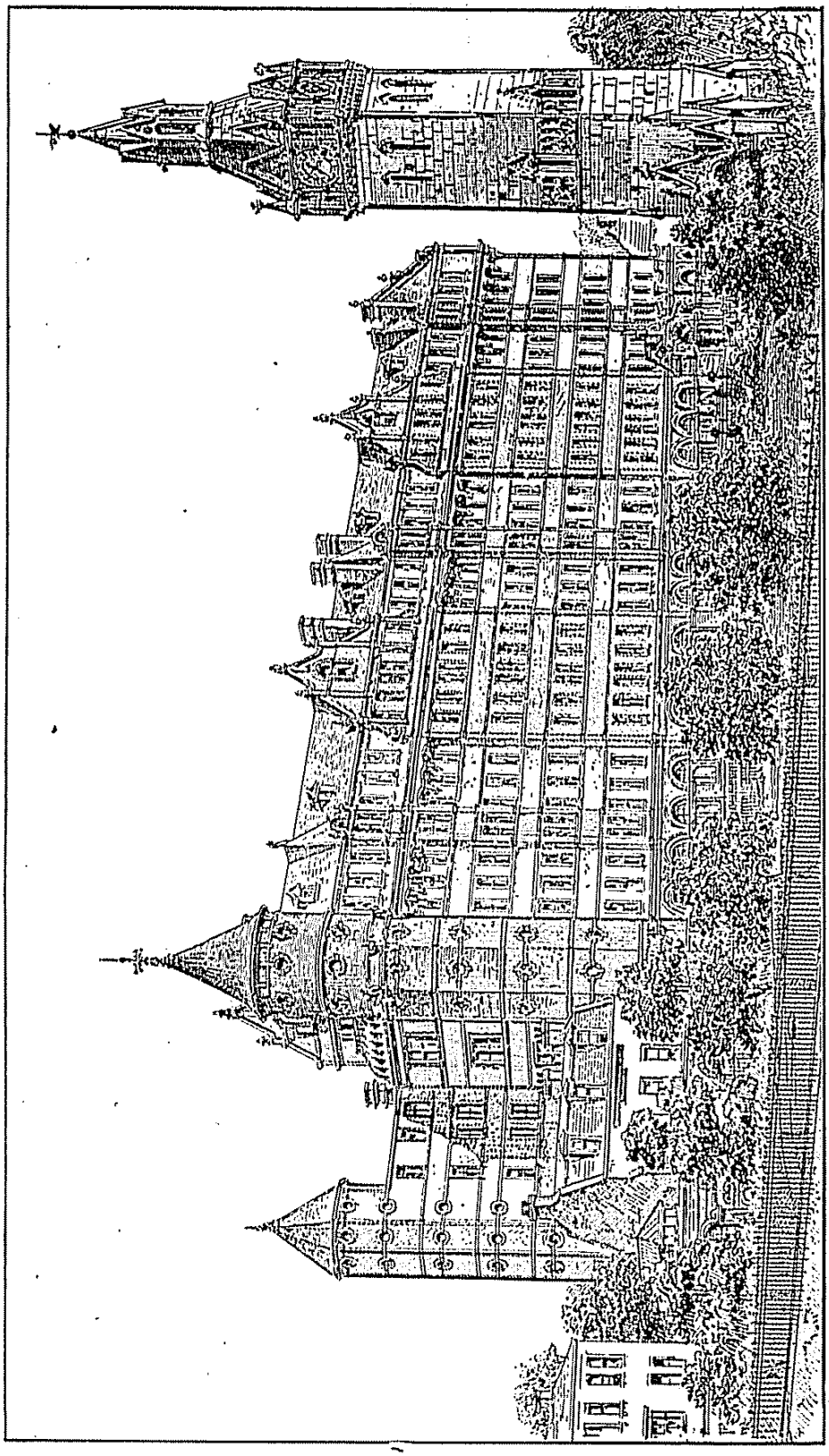

لوندره‌ده بکارلرله طوللره مخصوص کوچوك دائره‌لردن عبارت اهون وصحی اقامتگاه

بیچاره‌لره شهنشاه مراحم اکتناه افندمز حضرتلرینك الطاف

هله آمریقاده بوکبی تأسیسات پك ایلری کوتورلمش وبو وسیله‌ایله قصبه‌لر، شهرلر، بقعه‌لر میدانه کتیرلمشدر؛ هپ صیفیه و «شاله» اصولنده یاپیلمش اولان بو بنالرده صنعت وفنك پك بدیع وحیرت آور برصورتده امتزاج ایتدیرلدیکی مشهود اولمقده‌در .

بونلردن باشقه ، بیوجك فابریقه صاحبلری‌ده فابریقه ودستکاهلرینه جوار اولان محللرده عمله ومأمورلری ایچون خصوصی محله‌لر وجوده کتیرمك تشبث انسانیتپرورانه‌سنده بولندیلر ؛ بو خصوصده أك زیاده ایلری کیدن آلمانیاده‌کی (قروپ) فابریقه‌سیدر ؛ «ئه‌سسن» قصبه‌سی جوارنده بیکدن زیاده مجدد ، ظریف ، کوزل عمله‌أولری یاپدیره‌رق یکرمی آلتی بیکه واران آدملرینه اوجوزبها ایله کیرایه ویرمکده‌وبو تأسیساته تخصیص ایدیلن (۲۰) میلیون مارقلق برسرمایه‌دن سنوی یوزده۳ـ۹قدر برفائض آلمقده‌در. انکلتره‌ده(پورت‌سونلایت)ده‌کی مشهور صابون فابریقه‌سی انشا ایتدیردیکی خوش منظر ، مفرح وباغچه‌لی اولری عمله‌سنه هفته‌ده یکرمی غروش قدر برکیرا ایله استیجار ایتمکده، هله « کدبوری » قصبه‌سنده‌کی مشهور چیقولاتا فابریقه‌سی بویوله یاپدیرلمش عمله أولریله انکلتره‌نك أك شیق ، اك ظریف ، أك مصنع قصبه‌لرندن برینی تشکیل ایتمکده‌در .

خلاصه ، بوکون بوتون دنیاده‌کی اوجوز وصحی مسکنلرك عددی یاریم میلیونه یاقلاشمقده وبوخیرلی تشبث هرکون باشقه بر ترقی کوستره‌رك آن بآن داللانوب بوداقلانمقده ودنیانك هرطرفنه یاییلمقده‌در .

اسکی ویکی دنیانك هرطرفنده میدان آلان شوتشبثات انسانیتکارانه‌دن مملکتمزده بی‌خبر قالمادی : مملکتمزه نقاط

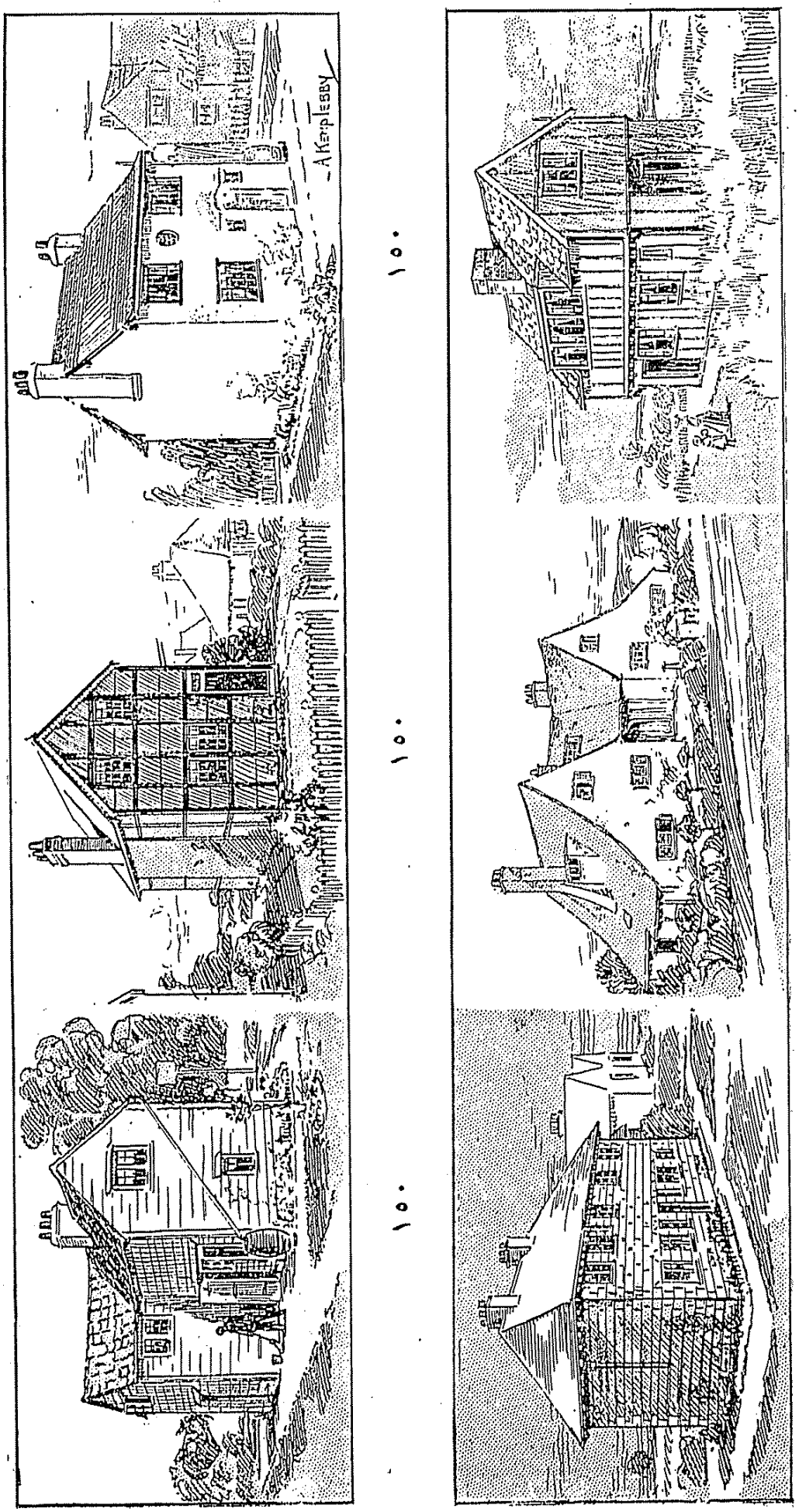

۱۵۰ ۱۵۰ ۱۵۰

۱۵۰

۴۲۰

انکلترده عملیه مخصوص اولق اوزره تصرفکارانه انشا اولنان اولر

۱۴۸ انکلیزلیرده‌سی

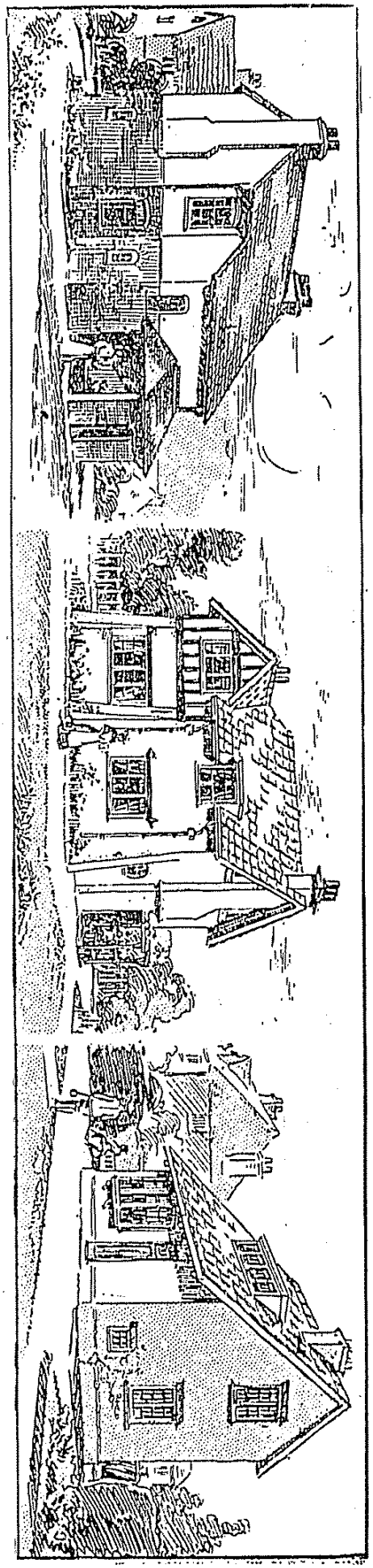

۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۰

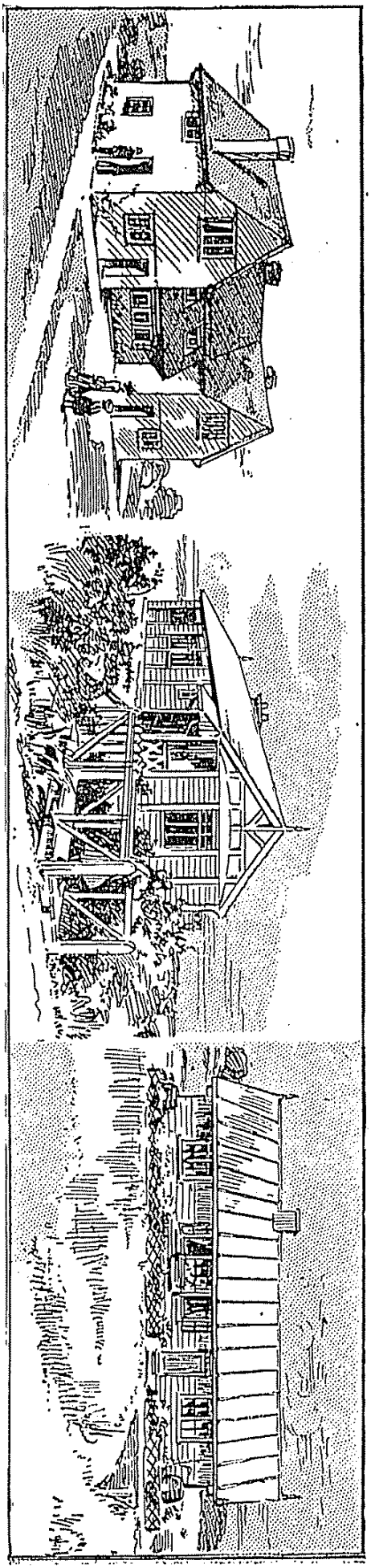

۱۵۰ ۱۵۰ ۳۰۰ انکلیز لیراسنه

انکلترده عمله‌یه مخصوص تصرفکارانه انشااولنان خانه‌لر

آزادهٔ سقوط وآلودهٔ چرکاب وتراب اولان بوکیراخانه‌لرك آتش بهاسنه کیرایه ویریلیشلرینه وموجرك سرمایه‌سندن بوزده ۱۵ ، ۲۰ بعضاً ۳۰ ، ٤۰ ، ۵۰ قازانمق ایسته‌مسنه قارشی

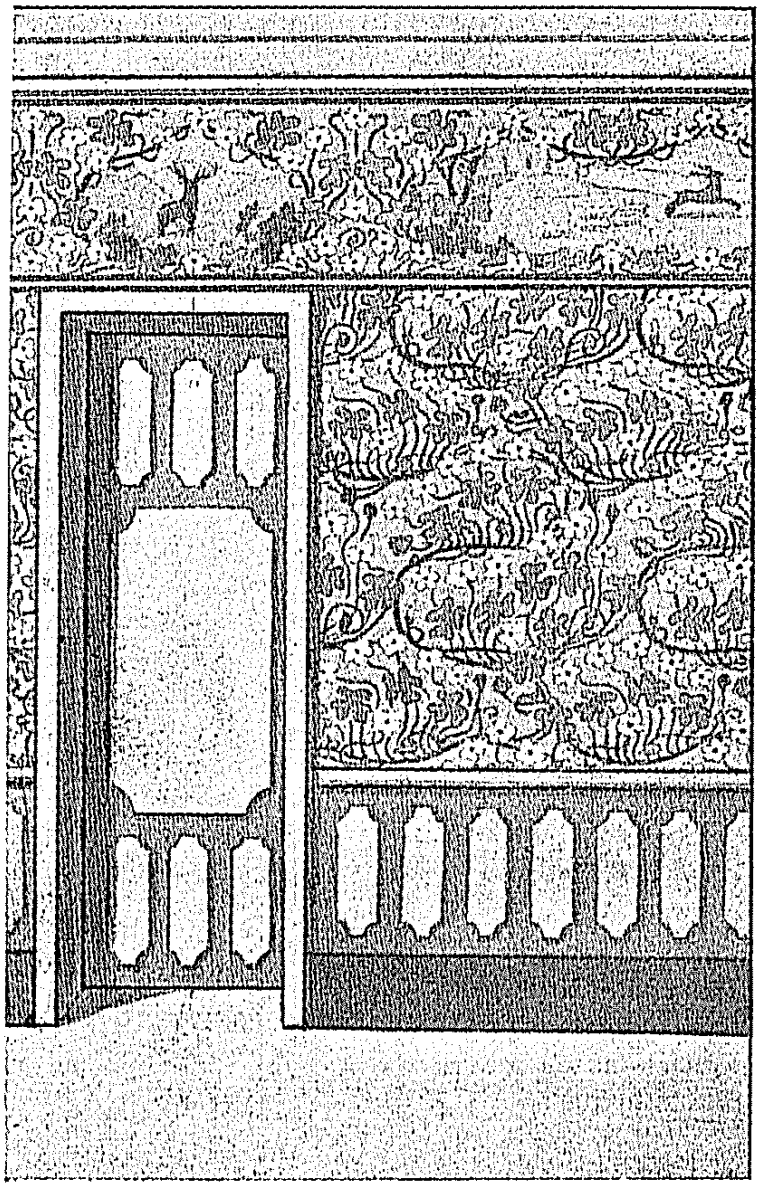

خانه‌لرك تزیینی

بیان اسفدن باشقه نه‌یاپیله بیلیر!؟ کیرالق أولرك دکل کوچوك وفقرایه مخصوص اولانلرنده ، بیوکلرنده‌بیله نه حفظ صحتدن ، نه‌ده ذوق سلیمدن اثر کورن وارمیدر ؟ کرك أو یاپدیرانلرك

عمیمهٔ امت پروریلری سایه‌سنده برچوق ساحلی قصبه‌لرده ، داخللرده ، مملکتك أك معتناوقابل اسکان نقطه‌لرنده بیکلرجه ظریف ، کوزل ، مرفه اولر یاپیلدی واسکان مهاجرین ایچون سنوی‌اون‌بچق‌میلیون‌غروش‌قدر برپاره تخصیص‌وعنایت بیورلدی‌که شو لطف وکرم ، خلافتپناه افندمز حضرتلرینك آفاق‌مدنیه‌ده ظهوریاب اولان ترقیات رفاهیه‌یی درحال تبعه‌وزیر دستان همایونلرینه بخش وتطبیق بیورمق خصوصنده‌کی عاطفت مسارعت وعنایتلرینی کوسترمکده اولدیغی جهتله بزم ایچون شایان شکران ومباهات مفاخر مدنیه واشفاقیه‌دن معدوددر .

بوکون یافه ، بیروت ، اسکندرون ، انطالیه ، ازمیروسائر سواحل ایله آنقره ، قونیه ، آطنه ، خداوندکار وسائره کبی داخللره یرلشه‌رك کسب وکارلریله اوغراشمغه باشلایان وأسکی رفاه‌وسعادتلرینی همان تمامیله تأمینه‌موفق‌اولان بوتون‌اومهاجرلر کیجه‌کوندوزشوکتپناه افندمز حضرتلرینك تزاید عمرواقبالرینه دعاخوان اولمقده ویرلشدکلری ساده ، کوزل ، کافی وواسع أولرده کمال رفاه وراحت ایله عمرکذار اولمقده‌درلر .

بو مناسبت ایله برآزده استانبولده‌کی کیرا أولرندن بحث ایتمك ایسترز . بونلرك چوق دفعه نه قدر مسکینانه وذلیلانه بر فکر منفعت ایله یاپیلمش اولدقلرینی تصور ایتدکجه ایچنده یاشایان واکثریا پك پهالی برکیرا ویرن بیچاره‌لره آجیمامق قابل اولاماز بوأولرده نه رفاه وصنعت، نه‌ده وسعت و صحت کوزه‌دیلمدیکی کبی چوق دفعه مواد انشائیه چوق آشاغی ، پك باباغی وعادیلکدن‌ده دوشکون شیلردر ؛ خصوصیله مال صاحبنك طمع خامی یوزندن همان اکثریا ویران وخراب وهر جهتله

اومولورکه بزده‌ده کیرالق أو یاپدیرانلر ، بوندن صوکره اولسون ، فنون وصنایع خاضره‌نك میدان تطبیق و استفاده‌یه قویدیغی بدایعدن ، سهولتلردن هم کندی سرمایه‌لرینی ، هم‌ده صحت و سلامت عمومیه‌یی مستفید ایتمکه چالیشیرلر و مختلف شهرلرمزده دلنشین ، ظریف ، کوزل ورفاه آور أولر یاپدیره‌رق اوجوز ومناسب برکیرا ایله ارباب غیرت ومساعی‌یه ایجار ایتمکه باشلارلر .

مزایای صنعت ورفاهی تقدیر ایده‌مه‌ملرندن ، کرکسه «ایللره» کیرایه ویریله‌جك برأوده قواعد انتظام کوزه‌تیلمه‌مسندن دولایی کیرالق أولرك همان هپسنده‌ده کرك طیش جبهه و تزیینات ، کرك ترتیبات داخلیه و اشیای ثابته نقطهٔ نظرندن پك آچیق برعادیلك ، پك آشکار برقابالق کوزه چارپار وَ انسانی اوکبی أولرده اوتوردیغنه ، اوتوره‌جغنه بیك کره پشیمان ایدر .

بنانك خطوط اساسیه‌سنده ، دیوارلرینك تشکیلات معماریه‌سنده بیله پك تحف بر بایاغیلق صیریتوب دورور ، مشتملات انشانك هرنقطه‌سی ، هرشیئی معمارینك عجمیلکنه ، یاپدیرانك خست تامنه ، طبیعتسزلکنه ، کورکوسزلکنه دلالت ایدر !..

حال بوکه فن وصنعتك ترقیات اخیره‌سی کوزل ، اوجوز ، مصنع وظریف أو یاپدیرمه‌نك بتون سرائر و شرائطنی میدانه قویدی ؛ ینه بوقدر برپاره صرف اولونمق ، یالکز انشاآتده اوعجمی ، کوره‌نکجی قالفه‌لردن وازکچیله‌رك ایش صنعت آشنا وَتصرف شناس برمعماره تودیع اولنمق اوزره یاپیله‌جق پك کوزل وشو اقلیم لطیفك بوتون بدایع طبیعیه‌سیله متناسب مسکنلر ، ایچنده اوتوراجقلرك صحت ورفاهلرینی تمامیله تأمین ایده‌جکلری کبی بدایع معماریه‌سیله‌ده هرکسك انظار سیر وتماشاسنی أکلندیررلر ؛ بویله کوزل بنالرله تزیین اولنان برشهرك منظرهٔ عمومیه‌سی بیله انسانه فضائل سعادتی ، لذت جدال حیاتی ، میل مساعی‌یی تلقین ایدر . واقعا بویولده یاپیله‌جق بنالردن اویله سنوی یوزده ٢٠ — ٣٠ قازانیله‌ماز ، فقط بوسایه‌ده رفاه عمومی ، صحت عمومیه ، قوت و مقدرت نفوس تأمین ایدلمش اولورکه اوده آزبیوك برکار دکلدر .

بر ازدواجك يتشـديره‌جكى محصول‌ده كنج وخام اوليور : چوجق قانسز، أتلرى صـولوق ودايانيقسز برمينى مينى قديد حالنى آليور ؛ بويله چوجقلرده سميزلك استعدادى پك زياده اوليورسه‌ده ياپيليشلرى ، اساس تشكللرى جيليزاولديغى‌ايچون ايلك سـنه‌لر چابق چابق بويودكلرى حالده بر مدت صوكره بويومكدن قاليور وعادتا اختيـارلايورلر . ديمك ، بويله بر ازدواجده محصول ، ابتدا شيشمان برچوجقدن ، دها صوكره قورو بر اختياردن عبـارت اوليور . وقت وزمانى كچمش عادتا اختيارلامش برازدواجك محصولى ايسـه بونك عكسـنه اوله‌رق : پك قورو ، سرت برشى اوليور ، بوكبيلر مساعئ حياتيه‌ده آز چوق ابراز مقدرت ايدييولرسه‌ده اساس حيات اولان قوت مادية بدندن محروم بولنيورلر .

محصول ازدواجه ابويندن هربرى كندى حالتندن برنبذه القا ايدى‌ويرييور : چوجق‌بسلنيشنك قسم‌اعظمنى والده‌سندن، قوتنك بيوك برقسمنى‌ده باباسندن آليور : بسلنمه ، بسلنيش قوتدن دها اوكجه‌كلوب دها أركن كيتديكندن ، خواص‌تناسليه‌يى پك‌أركن اكتساب وپك چابق ضايع ايدن قاديندر : بناءً عليه قادينك ، والده‌نك اختيارلغنده طوغوره‌جغى چوجق‌ده‌قورو جيليز برشى اوليور .

ايشته بوكبى‌اسباب وشرائط نظراعتباره آلنه‌رق زوجينك چوجق يتشديرمه زمانلرى بولنديغمز اقليمده ـ۱۲ـ ياشندن عبارت اولمق تخمين وتحديد ايدلمشدر ، حال‌بوكه فناً ، حكمةً بودور قادين ايچون ۱۹ ـ ۳۱، اركك ايچون ايسـه۲۵ ـ ۳۷ ياش آره‌سيدر.

طوتيلان احصائياتدن فرانسه‌ده سن وسطئ ازدواجك

حفظ صحت وَ ازدواج

نوع بشرك ادامه‌سی خصوصی کافهٔ ادیانده وبتون ملل متمدنه‌ده ازدواجه ربط ایدلمش وبوکون ازدواج منتظم بر اداره آلتنده یاشایان انسانلر ایچون مهم وجدی بروظیفهٔ اجتماعیه حالنی آلمشدر . « تناکحدن مقصد تناسلدر ؛ تناسلدن مقصد ایسه جملهٔ امکانك مساعد اولدیغی درجه‌ده تکثیر بنی آدم وتشکیل اقوام وامدر . [*] »

ازدواجك حفظ صحتی ایکی نقطهٔ نظردن تدقیق ایده‌جکز ،

۱ — زوجینك تناسب مادیلری ؛ ۲ — القاحك تنظیمی .

۱ — زوجینك تناسب مادیلری . — نوع بشرك یولیله ادامه‌سی و ازدواجدن مطلوب اولان نتایج اجتماعیه‌نك حسن استحصالی ایچون زوجین ، کرك یاش وکرك بنیه‌جه متناسب اولملیدرلر . یاشجه اولان تناسب مسئله‌سنده اولا زوجیندن هربرینك آیری آیری یاشلرینی ، صوکره بویاشلر آره‌سنده‌کی نسبت عددیه‌یی تعیین ایده‌جکز .

أولنه‌جك اولانلر — کرك ارکك ، کرك قادین — نه یاشی‌کچکین اختیار ، نه‌ده هنوز وجودی تشکل تامنه ایرمه‌مش برکنج اولماملیدر ؛ شوقدر وارکه پك کنج أولنمك اختیارلق حالنده أولنمکدن دها آز ضررلیدر .

کرك انسانلر ، کرك حیوانلر اوزرنده اجرا ایدیلن تدقیقات وطوپلانیلان مشاهدات واحصائیات ایله ثابت اولمشدرکه کنج

---

[*] . — صحتمای ازدواج — دوقتور بسیم عمر

فقط بوقانونده ارککك یاشی پك ایلری اولدیغی ایچون قادینك کنجلکی بوکچکین یاشك بتون نقصانی تصحیح ایده‌میه‌رك ینه نسل بوزولمغه باشلامش ،(لیکورغ) بوکا قارشی « طوغه‌جق ضعیف وجیلیز چوجقلرك اتلافی » کبی بر چارهٔ وحشیانه دوشونمشدر . بناءً علیه ، « مسئلهٔ ازدواجده » سنه کوره زمان تعیینی همان محالدر؛ چونکه طرفینك بنیه‌جه قوتی ، مزاجنی واحوال سابقه‌سنی نظر تفتیشدن کچیرمك لازم کلیرکه بونلرده هرشخصه کوره ده کیشیرلر .

« حفظ صحت ، ازدواجی وجودك نشو ونمای تامنه تعلیق ایدییورکه بوزمان وسطی اوله‌رق أرکك ایچون یکرمی بش ، قادین ایچون یکرمی یاشدر . بوسنده ذکور صاحب عقل وادراك اولمقله تعیین مسلك ایتمش وامر معیشتنی برذرجه‌یه قدر یولنه قویمش اوله‌جغندن ادارهٔ بیتیه جهتندن مضطر قالمامقله برابر ، وجودجه‌ده کمال بولدیغندن ابتدای ازدواجده‌کی قوهٔ باهیه‌نك سوء استعمالاتی مضرتندن وکثرت جماع تهلکه‌سندن بردرجه‌یه قدر آزاده اولور . قادینلر ایسه یکرمی یاشنده هوپپالقلرینی ، چوجقلقلرینی ترك ایده‌جکلری کبی اکتساب قوت ایتمه‌لریله‌ده حمل وتولید وارضاع کبی وظائف طبیعیه‌نك اجراسنه مقتدر بولنورلر . [*] »

زوجینك یاشلری آره‌سنده‌کی تفاوتك فائده‌سی محقق ایسه‌ده بویله ١٩ یاش قدر برتفاوتی قبول ایدیویرمك بیوك برتدبیر - سزلك اولور . اقلیمزه قیزلری ١٨ وارککلری ٢٥ یاشنده أولندیرمك أك مناسب وأك صحی برتدبیردر . واقعا ممالك جنوبیه‌ده کنجلر ، باخصوص قیزلر پك چابق صولدقلری

[*] صحتنمای ازدواج - دوقتور بسیم عمر .

قادین ایچون ٢٤ ، ارکك ایچون ٣٢ اولدیغی تبین ایتمشدر . دیمك که ازدواجدن صوکره قادین ایچون صحی وقوتلی چوجق یتشدیره‌جك زمان یدی ، ارکك ایچون دورت سنه‌دن عبارت قالیورکه بو، پك آز وغیر کافی بر « عمر تناسلی » در . انکلتره وآلمانیا کبی ممالك شمالیه‌ده بومدت هرایکی جنس ایچون‌ده اون‌سنه یه‌یاقلاشیورکه کافی ووافیدر . ایشته بوندن دولاییدرکه فرانسه‌ده‌طوغان چوجقلرك ثلثندن‌زیاده‌سی ضعیف ، مرده‌زاد برشی‌اولیور؛ چونکه، ابوین، دهاثمرهٔ تناسللری میدانه کلمزدن اوکجه هبوط تناسلی‌دورلرینه أریبیورلر. فرانسز نسلنك‌مادی ومعنوی انحطاط وزوالنی موجب اولان بوحال فرانسه‌لیلری جداً دوشوندیرمکده‌در .

زوجینك یاشلری آره‌سنده‌کی نسبتك تعیینی دها مهم‌ودها بیوك برمسئله‌در . سن کماله ایرن زوجینك سنلری آره‌سنده بولنه‌جق تفاوتدن‌برفائده کوروله بیلیرمی ؟ قادینك نسبةً کنج اولمسی‌نسلی دهاقوی، پایدار ومشاق ومزاحمه دهازیاده متحمل قیله‌جغی اولدن‌بری معلوم‌برکیفیتدر ؛ حتی‌بونی حیوان‌یتشدیرنلر بیله تقدیر ایتمشلردر .

قدیم یونانیلرجه‌ده بوخصوصه رعایت ایدیله‌رك جنکجی، غیور ومتحمل برنسل یتشدیرمکه چالیشلیردی . (لیکورغ) أولنه‌جك قادینك یاشنی ١٨ ، ارککنی ایسه ٣٧ اولمق اوزره تعیین ایتمشدی . حقیقةً اقالیم معتدله‌ده قادین ١٨ یاشنده ، ارکك تام ٣٧ یاشنده نضج وکمال تناسلی‌یه أرمکده‌در . بویله کامل وتوانا آنا وبابادن یتیشه‌جك اولاددہ طبیعی بسلی ، کوچلی قوتلی برشی اولور .

علاقهٔ کیمیویه‌سی ، روابط اصلیه‌سی کبیدر ؛ اواولمدقجه ، خانه خراب ، عائله پریشان ، نسل برباد وهرشی مهبای زوال‌در .. چوق دفعه ، ایلك آیلرك شوق ونشاطی ، حتی افراطاتی کچنجه أرککه برکسل ، بعضاً ده برلاقیدی عارض اوله بیلور ؛ بو حالده قادین مادی ومعنوی تمیزلکی ، ظرافت فطریه‌سی ، سنیله متناسب وساده برتلبسی وهر صورتله ادارهٔ نفسیه وبیتیه‌سی سایه‌سنده آهنك ووفاق محبتی ، هردرلو شوائب وخللدن مصون اوله‌رق ، ادامه ایده بیلدیکی کبی أرککی دائمی بربال آیی ایچنده یاشاتمغه‌ده موفق اولور .

٢ — ازدواج ایده‌جکلرك عائله ، مملکت ، اقلیم کبی اوصاف شخصیه‌لری ، قانلری ، نسل و مناسبتلری بربرندن ممکن اولدیغی قدر اوزاق اولملیدر .

یاقین عائله واقربا آره‌سنده‌کی ازدواج شخص ایچون‌ده ، عرق ونسل ایچون‌ده صوك درجه مضردر .

بو مضرت مادی‌ومعنوی‌در .

مادی بر مضرتدر ؛ چونکه ، بویله بر ازدواجدن حصوله کله‌جك محصول جوجه ، بودور وقوتسز برشی اولور ؛ یوز کمیکلری ، خصوصیله چکه‌لر پك زیاده کوچوله‌رك چهره‌یه بر منظرهٔ مخصوصهٔ بهیمیه ویریرلر .

معناً مضردر ؛ چونکه ، برکت نسله خلل طاری اولور ، عمر قیصه‌لیر ؛ اقربا آره‌سنده‌کی ازدواجك عقامته منجراولدیغی خلق آره‌سنده بیله مشهوردر . صراجه ، ورم ، صاغیرلق - دیلسزلك ، صرعه کبی شوائب بدنیه وعصبیت مرضیه هپ بوکبی ازدواجلرك بد بخت محصوللرنده کورولمکده‌در .

بناءً علیه ، ازدواجده دائما اقربادن خارجه چیقمغه وحقیقی بر « تصالب عرقی » حصوله کتیرمکه چالیشیلملیدر .

جهتله بر ایکی سنه دها أرکن تأهل ایده‌بیلیرلرسه‌ده تناسلده حرارتك تأثیر مستعجلنی قبول ایتمك معقول دکلدر ؛ چونکه لاپونیا کبی صوووق یرلرده هنوز ۱۲ یاشنده‌ایکن والده اولان قادینلر واردر. فقط مسئله‌نك عکسی جهتی، یعنی کنج برأرککك یاشلی برقادین ایله تأهلی هم نسل‌ایچون ، هم تأهل ایده‌جکلر ایچون مضردر ؛ خلق آره‌سنده بوکبی تأهللره نادراً تصادف اولنمسی‌ده مضرتنك هرکسجه حس وتقدیر ایدیلمش اولمسندن ایلری کلسه کرکدر . حفظ صحتجه أوله‌نلرك هر اوچ سنه‌ده برچوجق یتیشدیرملری محافظهٔ حیات زوجین وتأیید قوت نسل نقطهٔ نظرنجه الزم کورونمشدر . اوحالده أولنه‌جکلر آره‌سنده‌کی سن تفاوتی ـ چیزکینك اوزرنده‌کی رقم قادینه ، آلتنده‌کی ارککه عائد اولمق اوزره ـ شوقانون صحی ایله افاده ایده‌بیلیرز : $\frac{19}{25}$ ، $\frac{22}{28}$ ، $\frac{25}{31}$ ، $\frac{28}{34}$ ، $\frac{31}{37}$ بناءً علیه بوقانونه کوره ۲۲یاشنده‌کی برقادین ۲۸یاشنده‌کی برارکك ایله أوله‌نیرسه پك صحی ومناسب اولور .

ازدواج ایده‌جکلر آره‌سنده بعض مناسبات و اوصاف اخلاقیه‌ده کوزه‌دیلمیدر :

۱ — ازدواج ایده‌جکلر بربرینی سوه‌بیلملیدرلر ؛ دها فردای زفافده بربرندن آیریله‌جقلری آشکار اولان ایکی طینت متضاده‌یی برلشدیرمکده نه معنا وار ؟ ازدواجك شرط مقوئ اساسی، کفیل تمادی وبقاسی حقیقی برسعادت روحیه‌دن عبارت اولان « محبت متقابله » در . محبت متقابله عائله‌یی پایدار ایده‌جکی کبی نسلی‌ده برچوق شائبه‌لردن محافظه ایدر .

لانهٔ عائله‌نك مابه‌الانتظامی ، هپ سومك وسوه سوه یاشامقدر. سومك عادتا ایکی وجودده‌کی قدرت ومکنت حیاتیه‌نك

ازدواج وتناسل اولمق اوزره صوك بهارك صوك آيلرينى انتخاب ايتمك لازم كلير؛ فقط بو آيلرده‌كى القاحك محصولى سنه‌نك أك صيجاق زمانلرنده دنيايه كله‌جكندن پك بيوك تهلكه‌لره معروض اولور. زمان القاحى اووجهله انتخاب وتعيين ايتمليدركه، چوجق قيشك نهايتنه دوغرى يعنى شباط ايله مارت آره‌سنده طوغسين. چونكه، اوزمانلرده بوتون طبيعتده نشو ونماى عضويته صوك درجه مساعد برچوق تحولات پيدا اولور. بناءً عليه، القاح مايس آيى نهايتنه دوغرى وقوعه كلميدر، ذاتاً ايلك بهارده همان حيوانى، نباتى بوتون مخلوقاتده شديد بر انتباه تناسلى پيدا اولور. ديمك، ايلك بهار يالكز دلفريب چيچكلر ايچون دكل، انسانلر ايچونده پك مناسب وشاعرانه بر زمان القاح اوله بيلير.

القاحك كونك هانكى ساعتنده وقوعه كلمسى پك اهميتلى برمسئله دكلدر؛ يالكز اركك اوكله‌دن صوكره دها قوتلى دينج اولديغى مشاهدةً تحقق ايتمشدر؛ القاحده اوزمان اولماميدر.

القاح زمانى، زوجينده سرخوشلق، خسته‌لق، زياده يورغونلق كبى محصول القاحى متأثر ايده‌جك هيچ برحال بولنماميدر، هله او آنده‌كى سرخوشلغك چوجغى پك زياده متأثر ايتديكى بوكون تماميله ثابت اولمشدر.

« اولادك قابليت حياتيه‌سندن زوجين، خصوصيله زوج مسئولدر؛ قادين يومورطه‌سنى آنجق برآيده يتيشديرمكده وكماله ايرديرمكده اولديغى حالده أركك نه‌يه بوقدر بر زمان صرف ايتمه‌سين؟ حييون منويده قابليت القاحيه‌نك دوامى استراحت تناسليه‌يه تابعدر. باغچوان أيى محصول آلمق ايچون أكه‌جكى تخمى دائما اولمش ميوه وسبزه‌دن تدارك ايدر. ابوينك

ابوین شرائط حیاتیه‌جه بربرینه نه‌قدر آز بکزرلرسه چوجق‌ده اوقدر قوتلی ، اوقدر کورپوز وصاغلام اولور .

آوروپاده طوتولان احصائیات متعدده ایله ثابت اولمشدرکه بربرینه یاقین مملکتلرك اهالیسی آره‌سنده وقوعه کلن ازدواج دها زیاده ثمره‌دار اولمقده وبوسایه‌ده عرق ونسلده پك مؤثر وجداً فیض آور تغیرات وترقیات مادیه حصوله کلمکده‌در .

«ازدواج»ه دائر تدابیر مهمهٔ صحیه‌دن بری‌ده زمان القاحك، عدد اولاد واطفالك تعیینی مسئلهٔ مهمه‌سیدر . زمان القاحك تعیینی ایچون ابوینك أك زیاده قوتلی وکوچلی اولدقلری زمانی انتخاب ایتملری لازمه‌دندر. حتی فلاطون نه‌زمان مناسبت جنسیه‌ده بولنمق ایجاب ایده‌جکنی صوران برکنجه : « نه‌زمان پك بیوك ضایعات بدنیه‌یه تحمل ایده‌بیله‌جك بر حالده اولورسه‌ك ...» دیمشدر .

نسل وعرقك حسن محافظه‌سی نقطهٔ نظرندن أك مناسب موسم تناسل : «زوجینك أك قوتلی وأك مقتدر بولندقلری زمان »در .

عمومیتله أرککلر یازین ضعیفلرلر؛ کوز موسمی بر آز کسب قوت ایدرلرسه‌ده غایهٔ قوتلری کوز صوکنه تصادف ایدر؛ قیش موسمنده ایسه سمیزلر واویوشورلر، فعالیتلرینی آز چوق غائب ایدرلر. ایلك بهارده ینه أسکی قوت ومقدرتلرینی آلیویریرلر .. ایلك بهارده بوتون بدنده طاشقین بر فعالیت حکمفرمادر ، فقط بو فعالیتی بوش یره صرف واستهلاکدن چکینملیدر.

یالکز شخصك منفعتي نظردقته آلنیرسه، أك مناسب زمان

فکرنده بولنیورکه بو ، سالم وقطعی برفکر اولماسه کرکدر .
چونکه چوجغنك برینی قوجاغنده ، برینی قارننده طاشیان ، برینی ده بشیکده بولندیران زواللی والدەلر کوریبورزکه بو آغیر یوکك آلتندن قالقامیورلر . کبه قالمق ، طوغورمق ، چوجق بویوتمك قولای برشیمیدر ، ظن اولنیور ؟ وظائف عضویه وتناسلیه‌سی ایجابنجه طوغورمق ، آننه‌لك ایتمك ایله پك زحمتلی بر ایشه فداکارانه وقف وجود ایدن جنس لطیف نسایی چوق أزوب اوزمه‌ملیدر . چونکه اویله بربری اوزرینه بر دوزی‌یه طوغان چوجقلرك تشکلات عضویه وقوت حیاتیه‌لری یولنده اوله‌میه‌جغی کبی تربیهٔ مادیه ومعنویه‌لرنده‌ده ناچار قصور ایدیله‌جکدر .

هرحالده وظائف مهمهٔ اجتماعیه کبی ، کیفیت القاحی‌ده بردائرهٔ انتظامه آلمالیدر ؛ بوانتظام ونظام سایه‌سنده اولا نوع بشر مادةً کمال بولور ، ثانیا قادین‌ده بلا آرام آننه‌لك وظیفهٔ مؤلمه‌سندن قورتارلمش اولور .

واقعا آننه‌لك ، امومت وظائف اجتماعیه‌نك أك بیوکی وأك علویسیدر ؛ لکن ، عین زمانده‌ده أك کوجی وأك غیر قابل تحملیدر . خلاصه ، القاح وتناسلده افراط وسوء استعمال اشخاص وجمعیت ایچون مضردر .

« حفظ صحت » بر عائله‌نك ٣ — ٥ دن زیاده چوجق یتشدیرمه‌سنه مساعده ایده‌مز . چونکه شوراسی تحقق ایتمشدرکه والده‌نك اعضای تناسلیه و وظائف عضویه‌سی آنجق اوچ سنه‌ده بر چوجق یتیشدیرمکه متحملدر ؛ اوحالده ، سن تأهل قادین وأرکك ایچون $\frac{19}{25}$ اولورسه زوجین $\frac{22}{28}$ ، $\frac{25}{31}$ ، $\frac{28}{34}$ ، $\frac{31}{37}$ یاشلرینه تصادف ایتمك اوزره بش عدد صاغلام ، قوتلی ، حیاتك هردرلو مشاقنه تحمل ایده‌بیلیر چوجق یتیشدیره‌بیلیرلرکه

تدقیق بنیه وصحتلری أك مهم وفقط حلی جداً مشکل بر مسئله‌در.
بعض اطبا « صحت شهادتنامه‌سنی » ابراز ایده‌مه‌ین قادین
وأرککك تأهلنه مساعده اولنمامسنی تکلیف ایلمکده وعقل
سلیم‌ده بوجهتی قبول وتسلیم ایتمکده ایسه‌ده بویله برقانون
صحتك تطبیق واجراسنده برچوق مشکلات کورولمکده‌در.
بونکله برابر، احتمال برکون کله‌جك که عقد نکاح اثناسنده
طرفینك وکالتنی حائز اولان ذوات آره‌سنده مهر معجل
ومؤجله دائر مباحثات ومقاولات جریان ایتدیکی کبی هر ایکی
طرفك عائله طبیبلری‌ده نامزدلرك صحتلرینی، توافق مزاج
وبنیه‌لرینی موقع بحث ومذاکره‌یه قویه‌جقلردر[*].»

القاح وتناسله اویله اوله‌بیلدیکنه دوام ایدیله‌مز، حفظ
صحت بونك ایچون‌ده بر حد معین بیان ایده‌بیلیر. ازدواج
والقاحك حفظ صحته موافق اولوب اولمامسی کیفیتی زوجینك
اوصاف مخصوصه‌سنه تابعدر؛ هرکسه، هرایسته‌ینه أولنمك ایچون
رخصت ویریله‌مز. مادی ومعنوی موانعدن دولایی بعضلرینه
أولنمك ایچون مساعده ایدیلمه‌مسنی وایدیله‌میه‌جکنی کچن سنه‌کی
نوسالك (فن و ازدواج) مقاله‌سنده اوزون اوزادی‌یه
آکلاتمشدق.

بر ازدواجك نه قدر محصول ویره‌جکی‌ده آیریجه بر
مسئله‌در: بر عائله‌نك قاچ چوجغی اولورسه کافیدر؟.
برچوقلری قادین ایسته‌دیکی وکوجی یتدیکی قدر طوغوره‌بیلیر،

کبه‌لك: — دوقتور بسیم عمر

فرانسه‌ده سن ازدواج

فرانسه‌ده ازدواجلر چوغالییور . بوكا شوصوك سنه‌لرده قوپاریلان یایغره‌لرك پك بیوك تأثیری اولمشدر . كچن سنه ۳۰۰,۰۰۰ ی متجاوز ازدواج وقوعه كلمشدركه بونك هرایكی جنسك یاشلرینه كوره صورت توزیعی كوسترر شو رسملری پك استفاده‌بخش بولیورز :

۲۰ یاشندن اول : اركك عسكرلكیله اوغراشدیغندن ازدواجه‌یاناشمایور، ینه بو سنده ۲۸۹۸ اركك‌ازدواج‌ایدییور. قادینلر ایسه نسبةً دها زیاده ازدواج ایدییورلر .

۱۵ : ۲۰ آره‌سنده ازدواج‌ایدن‌قیزلرك‌عددی(۵۵٤۱۵) ه بالغ اولیور .

۲۰ : ۲٤ یاشنده : بو سنده اركك عسكرلكنی بیتیرمش بولنیور وبو ایكی یاش آره‌سنده (۷۳,۳۵۳) اركككك تأهل ایتدیكی ثابت اولیور ؛ قیزلردن أولننلرك عددی ایسه (۱۳٤,۲۰۰) ه واریبور .

۲۵ : ۲۹ یاشنده : اركككاردن أوله‌ننلر (۱۳۷,٦۵۹) ، قادینلردن ایسه (٦۱,۱۲۳) در .

۳۰ یاشدن صوكره : ازدواج آزالیور . (۳۰ : ۳٤) یاش آره‌سنده‌أركككاردن(٤٤,۲۵۵)،قیزلردن (۲۳,۲٤۲) أوله‌نیو ؛

بوده آز کار دکلدر .. هرکون کوروب دورویورز که یاشلری بو حدودی آشمش ابویندن طوغان چوجقلر کرك قوت وکرك قابلیت حیاتیه‌جه بوتون شرائط مطلوبه‌یی حائز اوله‌میورلر . حتی بعض حکما: «هرچیفت انسان اوچ آیی چوجق یتیشدیرسه جمعیتك بوتون احتیاجات اقتصادیه ونفوسیه‌سنی تسویه‌یه کفایت ایدر.» دییورلر .

قاچ یاشنده ازدواج ایدییورلر ؟

فرانسزلر مملکتلرنده ازدواجك آزالدیغندن دولایی حقیقی بر مراق وتلاش کوسترمکه باشلادیلر . حتی ایلریده کیمسه‌نك ازدواجه میل ورغبت ایتمیه‌جکی ایلری سورولیور .

بوکبی ادعا وتلاشلرك درجهٔ صحتنی آکلامق ایچون احصائیات واعداده مراجعت ایتملیدر . چونکه رقم قدر دوغریی بسط وافهام ایدر برشی یوقدر .

فرانسه‌ده ۱۸۷۲ سنه‌سنده تأهللرك مقداری (۳۵۲۸۰۰)، قدر چیقمشدی .

۱۸۸۰ سنه‌سنده عدد ازدواج ۲۸۲۰۷۹، اون سنه صوکره ۱۸۹۰ ده ۲۶۹۳۳۲ اولمشدر .

فقط بوندن اون سنه صوکره، (۱۹۰۰)ده جدی برتزاید مشهود اولیور . اوسنه عموم فرانسه دوائر بلدیه‌سنده تسجیل ایدیلن ازدواجلرك مقداری (۲۸۷۲۹٤) ه بالغ اولیور .

کورولیورکه فرانسه‌ده اولنلر ینه پك چوق؛ شوقدروارکه اسکیدن کنج یاشنده اوله‌نیلیرکن شمدی سن ازدواج برآز کجیکیور .

چونکه، ارککلر اسکیسی کبی حسیات واحتراصاته قاپیلیویرمیورلر، هرشیدن اول کندیلرینه برموقع وَ مدار معیشت ورفاه تأمین ایتمك چاره‌لرینه توسل ایتمك مجبوریتنده بولنیورلر .

برده خدمت مجبوریهٔ عسکریه کنجلری آنجق بکرمی دورت یاشنده اولنمکه براقییور . ایشته کنجلر آنجق بویاشدن صوکره

(٣٥ : ٣٩) آره‌سنده ایسه‌اعداد یوقاریده‌کیلرك یاریسنه‌اینیور.
٤٠ : ٤٩ آره‌سنده ارککلردن (١٥,٤٢٤)، قادینلردن

٢٠ یاشندن آشا
٨٩٨ ٥٥,٤١٥
قادین ارکاك

٢٠-٢٤ یاش
٧٣,٣٥٣ ١٣٤,٢٠١
قادین ارکاك

٢٥-٢٩ یاش
١٣٧,٦٥٩ ٦٥,١٢٣
قادین ارکاك

٣٠-٣٤
١,٢٥٥ ٢٣,٢٤٢
قادین ارکاك

٣٥-٣٩ یاش
٢٠,٨٧٦ ١١,٩٤٣
قادین ارکاك

٤٠-٤٩ یاش
١٥,٤٢٤ ٩,٣٥٥
قادین ارکاك

٥٠ ودها یوقاری
٩٠٣٤ ٤١٩٠
قادین ارکاك

فرانسه‌ده سن ازدواج

(٩٣٥٥) عددی تأهل ایلیور. ارککلردن (٩,٠٣٤)، قیزلردن ایسه (٤,١٩٠) عددی ایسه آنجق (٥٠) یاشندن صوکره تأهله قرار ویره‌بیلیور.

قاچ یاشنده أولنیورلر ؟

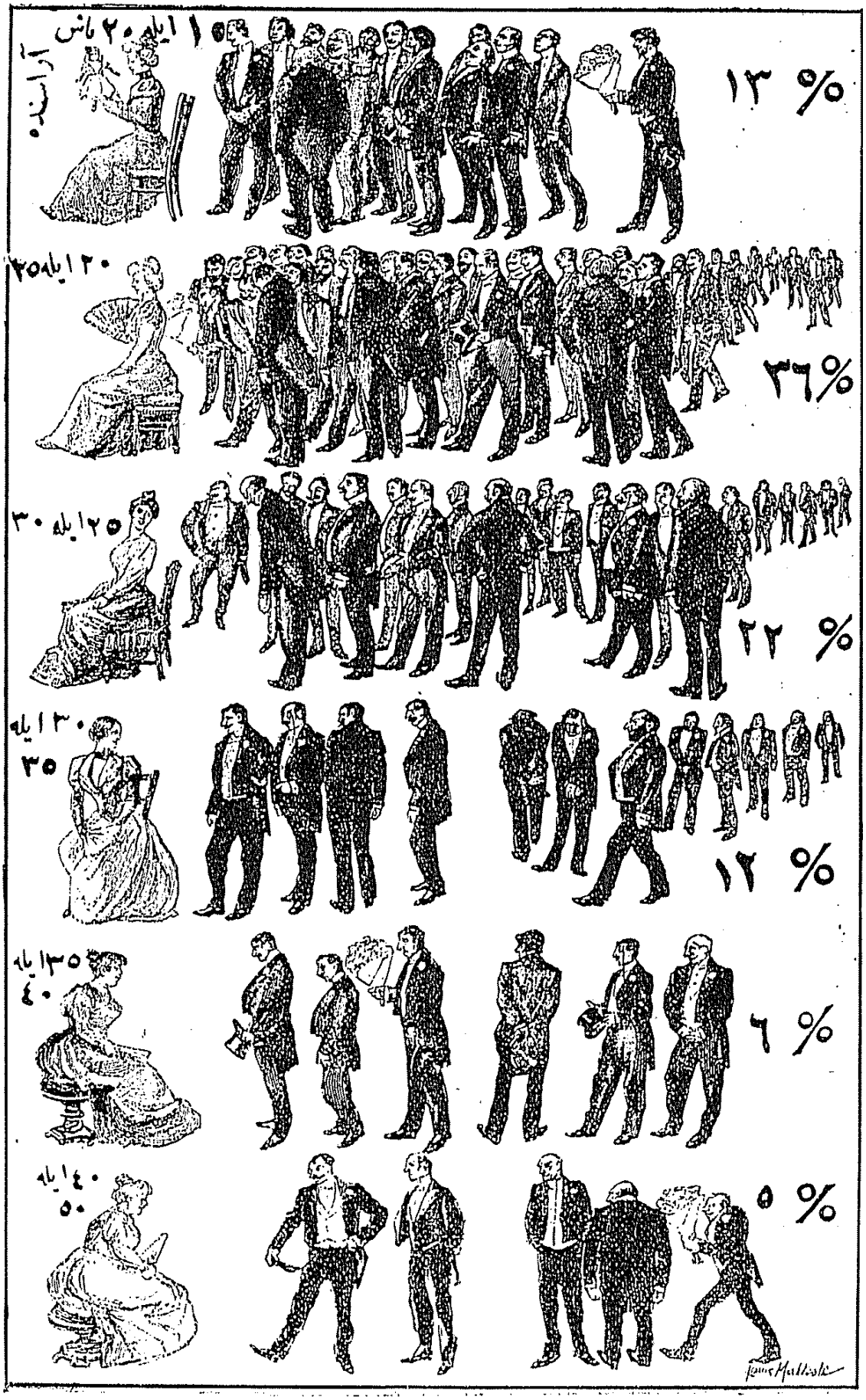

کندیلرینه برایش آرایورلر، یاخود براقمش اولدقلری ایشلره تکرار باشلایورلر . بناءً علیه آنجق یکرمی بش یکرمی آلتی یاشلرینه دوغرو ازدواجی دوشونه‌جك وقت بوله‌بیلیورلر .

قادینلق اسکی حالنده دکلدر، بوکونکی قادینلر همان عمومیتله مفتون بدایعدرلر ، سوس ، زینت و احتشامی سوییورلر ؛ بونك ایچوندرکه ازدواج ایدرك برقادینك ادارهٔ مادیه ومعنویه‌سنی دوش تحملنه الا ن برکنج بو جهتی اوزون اوزادی‌یه دوشونیور وأولنمکه بردورلو قرار ویره‌میور ؛ یاشلاندقجه یاشلانیور .

قیزلرده سن عنفوانی‌نك بیوك بر قسمنی بابا أونده‌کچیره‌رك طراوت شبابیه‌لرینی آز چوق غائب ایدییورلر ، آنجق اولدقجه ایلری بریاشده أولنه‌بیلیورلر . بو وجهله تأملات طول ودراز ایله وجوده کلن عائله احتمال که دها جدیت پرست ، دها ممتزج ودها مسعود ومستریح اولیور ؛ فقط بوملاحظات و ترددات اقتصادیه‌دن نسل وذریت نفوس مملکت ضرردیده اولیور .

اوللری قیزلر اکثریا اون بش اون آلتی یاشلرنده أوله‌نیر واون طقوز یکرمی یاشلرنده‌کی کنجلرله ازدواج ایدرلردی .

بوکون خصوصیله فرانسه‌ده بو اصول کاملاً ده‌کیشمشدر . ۱۹۰۰ سنه‌سنده تسجیل ایدیلن ۲۷۷۲۹٤ ازدواجدن آنجق (۸٦۱۸) ی یکرمی یاشندن آشاغیدر . یکرمی یاشندن دون زوجه‌لرك مقداری (۳۷,۳٤۸) ی تجاوز ایتمه‌مکده‌در . دیمك آنجق ارککلرك یوزده اوچی ، قادینلرك ایسه یوزده اون اوچی یکرمی یاشندن اول تأهل ایدییورلر .

یکرمی ایله یکرمی بش یاش آره‌سنده‌کی ازدواجلر پك مختلفدر ، ارککلرك یوزده اون سکزی ، قادینلرك ایسه یوزده اوتوز آلتیسی بو یاش آره‌سنده اولنیورلر .

أرککلر باش کوز اولمق ، أولنمك مراقنی الك زیاده یکرمی بش ایله اوتوز یاش آره‌سنده دوشونیورلر . بویاشلرده ٩١٩٣٦ ارکاك بکارلق عالمنه وداع ایدییور و ٦٣٢٠٤ قیزده کندیسنه زوج بوله‌بیلیور . بناءً علیه بو ایکی یاش آره‌سنده تأهل ایدن أرککلر یوزده ٣٢ ، قادینلر ایسه یوزده ٢٢ راده‌سنده‌در .

٣٠ ایله ٣٥ یاشی آره‌سنده تأهل ایدن أرککلرده یك چوقدر ، بونلرك مقداری (٦٨,٩٥٠) یه بالغ اولیور . بویاشلر آره‌سنده أولنن قیزلرك عددی ایسه ٣٤٤٢٥ اوله‌رق بولنیورکه أرککلره نسبتله یاری یاری‌یه آزدر .

٣٥ : ٤٠ یاشلری آره‌سنده‌که أرککلرك یوزده اون‌بری ، قادینلرك ایسه یوزده آلتیسی تأهل ایدییور .

٤٠ : ٥٠ یاشلری آره‌سنده‌کی أرککلره بکارلق پك کوچ کلییور ، أرکاك کندیسنه بر رفیقهٔ مشفقهٔ حیات ارامق مجبوریتنده بولنیور . بویاشده أرککلرك عددی ٢١١١٠ ، قادینلرك‌کی ایسه ١٤٣٦٤ درکه بوفاصلهٔ سنیه‌ده تأهل یوزده بش نسبتنه قدر اینیور .

کیمیاکر جابر

قرون وسطاده یتیشن علمای امت اسلامدن بری‌ده کیمیاکر «جابر» در. جابرك فهرست آثارینه باقیلیرسه ذاتنده‌کی وسعت قریحه، کثرت وتنوع معلوماتك نظر حیرت و تقدیری جلب ایتمه‌مسی ممکن دکلدر. آثارینی مطالعه ایدن کیمسه مطلق او داهیٔ عظیمه قارشی فکراً کمال تهالکله ایستادهٔ سلام واحترام اولور. اوت، همان هر عصرده یتیشن علما واکابر ارباب تفکر «جابر» ك مدحیه خوان عرفان ودهاسی اولمش، حتی مشهور (قادران) «جابری» بوتون دنیاده یتشمش اولان اون داهینك بری اولمق اوزره قبول ایتمش، طبیب شهیر (بوئه‌رهاو) «کندیسنه یکی اولمق اوزره کوستریلن برچوق تجارب وکشفیاتك توصیف تام ومکملنی (جابرك) آثارنده بوله بیلدیکنی» درمیان ایتمش، لاتین علمای بنامندن (پاراچلزه) ایسه جابرك کیمیا وسائر فنونده «استاذ استاتذه» اولدیغنی حقیقی بر حرمت وتوقیر ایله ذکر وبیان ایلمشدر. بونلردن باشقه، قرون جدیده فضلای بنامندن (روژه)، (باقون) کبی متبحرین‌ده جابری، «استاذ استاتذه» دییه تلقیب ایتمشلردر. ذاتاً قرون وسطایه شرف وشان ویرن افاضل امتدن رازی وابن‌سینا دخی جابره «الاستاذالاجل» دییورلردی.

(ابوموسی جابر ابن حیان السیوفی) ایکنجی عصر هجریده پاشامش مشهور بر اسلام کیمیاکریدر. آوروپالیلر جابره

جابر کیمیاخانه‌سنده افکار ونظریاتنی تجارب ومشاهدات ایله تأیید وتنویره چالیشیر وتلامیذنه او زمان کیمیاسنك اك کیزلی واك مراق‌آور نقاط وتطبیقاتنی کوستردی .

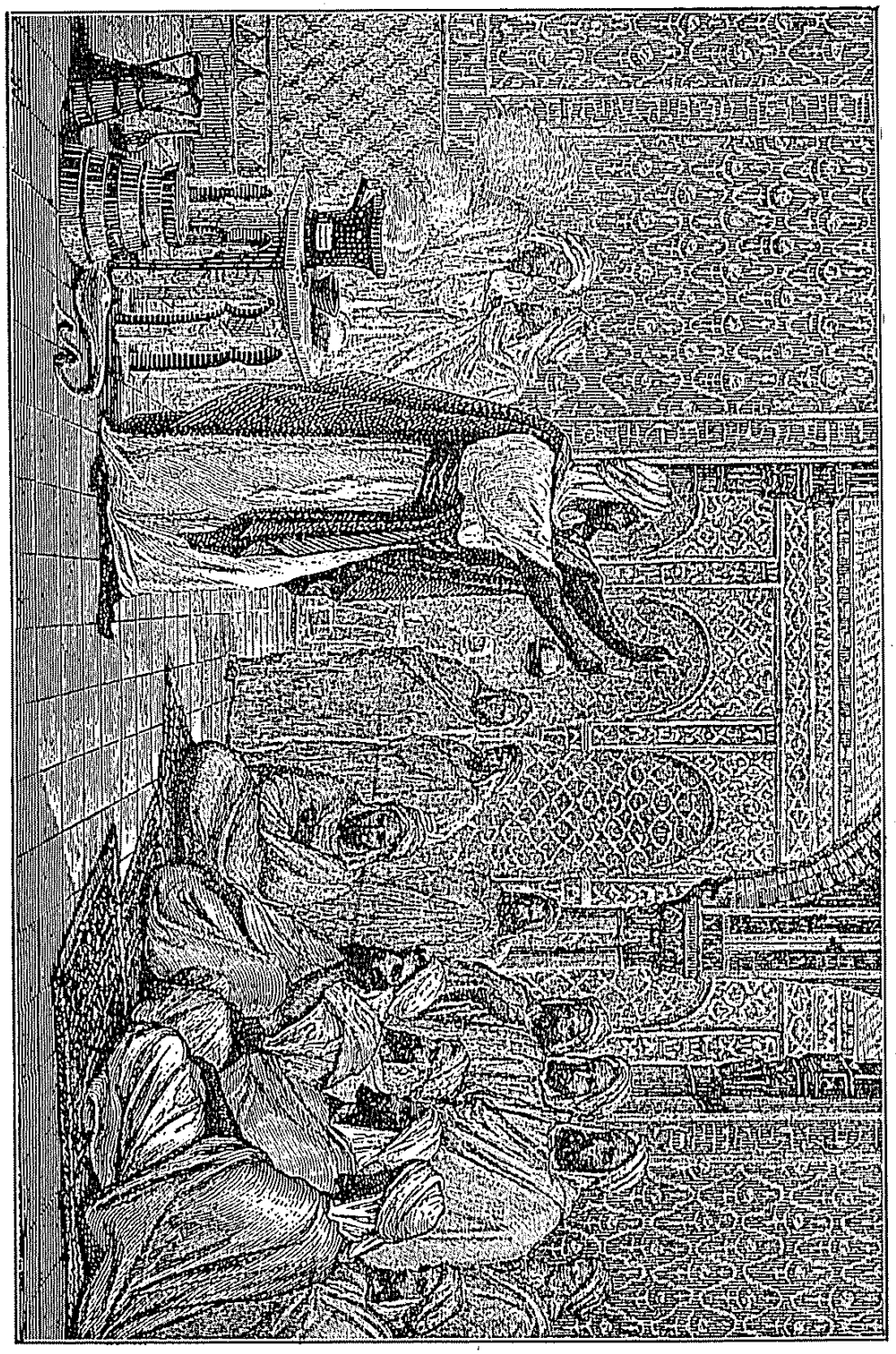

کیمیاگر جابر

اثرلرندن برنده استحالهٔ معادندن بحث صیره‌سنده دیبورکه : « بر اوکوز کچی اوله‌مدیغی کبی بر معدن‌ده باشقه برمعدنه استحاله ایده‌مز، طبیعت برمعدن حصوله کتیرمك ایچون بیکارجه سنه‌لر صرف ایدییور.... »

ايده‌رك يونانى، كلدانى وسريانى برچوق آثار والسنه تدريسنه باشلامشلر وحقيقى برمكتب عرفان وجوده كتيرمشلردى. شرقى روما ايمپراطورلرندن (ژوستينين) ك تعديياتيله آتنه‌دن فرارايدن علماو معلمين اورفه‌وبغداده التجا ايتدكلرى كبى وقتيله‌ينه‌رومالیلر طرفندن اسكندريه‌نك ضبطنده اوراده‌كى ارباب حكمت وعرفان اورفه‌يه كلمشلردى . اورفه مكتبنك شهرتى اودرجه آفاقكيراولمش ايدى كه آسيا ، آفريقا وآوروپادن برچوق طلاب علم وهنر شد رحل واختيار مشاق سفرايده‌رك بومكتبه كلير، معلملرندن ، كتابلرندن ، مشهورعالم اولان كتبخانه‌سندن استفاده‌ايدرلردى. ايشته جابر بو بيوك مكتب علم وعرفانده تحصيل كورمش واورفه‌نك خزائن علمندن ، اوآب روان عرفانك نبعانكاهندن قانه قانه‌نوش ايتمشدر. جابر ، مشهور محيط المعارفى اورفه‌ده ترتيب وتأليف ايلمش و نهايت بومكتبك معلمينى صره‌سنه كيرمك ايچون غايت مشهور برامتحان ويرمشدر . جابربوتون عمرينى اورفه انجمن دانشنده دوستلريله طلبه‌سى وعلماى زمانى آره‌سنده مباحثات علميه وتدريسات فنيه ايله كچيرمشدر . مباحثاتك الك چوغى كيميا ، اخلاق وصنايع نفيسه‌يه عائدايدى.

جابرك آثارى ياشادينى زمانه قدر معلوم اولان علوم وكشفياتك خلاصه‌سى وزماننك حقيقى برمحيط المعارفى حكمنده‌در. جابرك آثارينك أك مهملرى كيميا اوزرينه‌در . جابرى اساساً كيميا كر اوله‌رق طانيماليدر . بوكون (لايد) ، (واتيقان) و (پارس) كتبخانه‌لرينك علوم السنهٔ شرقيه قسمى جابرك آثار كيميويه وفلسفيه‌سيله مالامالدر . بوآثارك برچوغى لاتينجه‌يه ترجمه ايدلديكى كبى كيميا كر شهير (برتلو) نك ابراميله متون

بالتحریف (ژه‌بهر — Geber) دییورلر. مع التأسف، بوعالم فریدك عرقی، نسلی، مسقط رأسی صورت صحیحه‌ده معلوم دکلدر؛ بعض مورخینه باقیلیرسه جابر خراسان جوارنده (طوس) شهرنده تولد ایده‌رك الجزیره بلاد مشهوره‌سندن کوفه‌ده اختیار اقامت ایلمشدر. فقط جابرك سوریه‌لی بولندیغنك روایت ایدیلمسنه وبین العلما «عرب جابر» اسمیله معروف وبنام اولمسنه کوره جابرك سوریه‌لی اولمسنی قبول ایتمك لازم کلیور. جابرك مشهور «برامکه» عائله‌سندن اولدیغنی‌ده قبول ایدنلر واردر.

مورخین مشهوره ومعتمده‌دن (ابوالفدا) تاریخ عمومیسنده «جابر ایکنجی عصر هجریده الجزیره‌نك (حران) شهرنده طوغمشدر.» دییور، حران الجزیره‌نك أك أسکی شهرلرندن بریدر. بوکون اورفه‌یه یاقین برناحیه حالنده‌در. هجرتك ایلك عصرلرنده حرانده بیوك کوچوك مکتبلر و مؤسسهٔ علمیه‌لر واردی؛ جابر تحصیله حرانده باشلامش وابتدائی تحصیلنی اکمال ایتدکدن صوکره اوراده‌ن عزیمتله (رها ـ اورفه) مکتب عالیسنه داخل اولمشدر.

جابرك حال حیاتده بولندیغی زمان علوم ومعارفك شرقده پك پارلاق بر دوره کیردیکی عصردرکه (هارون الرشید) و (المأمون) ك زمان معلای خلافتلرینه مصادفدر. اوآره‌لق بوتون الجزیره‌ده پك بیوك بر چراغ ترقی اشعال ایدلمش وخلفای عباسیه‌نك حمایه وتشویقات مؤثره‌لریله بغداد مرکز ومحراق پرنور علوم ومعارف کسیله‌رك تنویر عالمه استعداد کوسترمش وملوك بطالمه‌نك اسکندریه‌سی مقامنه کچمشدی. بو آره‌لق نسطوریلر اورفه‌ده بیوك بر دارالفنون تأسیس

بيتيريلمه‌مش براثر ، فن ايچون فائده‌دن زياده ضرر حاصل ايدر . فنده اعتدال وسكونت ده حصائل مهمهٔ لازمه‌دندر . جزئى بر موفقيتسزلكله متحسرانه ، متهالكانه باشلانيلان براثر وتجربه‌يى تلف وتخريب ايتمه‌ملىدر . اى اولاد مسلكم ، نقد موجودكزى فوق العاده براداره وتصرف ايله خرج ايديكز ، تاكه ايلريده مساعيكزدن اومديغكز نتايجى ألده ايده‌مينجه چاه سفالته دوشمه‌يه‌سكز . فن كيميا فقر وضرورت ايله تحصيل ايديله‌مز ، كيميايى اوكره‌نه‌جك آدم زنكين اولملىدر . » .

بوكون بيله أكْ عالم وأكْ حكيم برمعلمك زيب افزاى لسانى اوله‌جق قدردوغرى وتأثيرلى اولان شوحقايق ونصايح مهمه‌دن استنباط ايديله‌بيلىركه ، جابر هرمعناسيله معلم ، حال آشنا ، بليغ ، حكيم برداهىٔ بى‌مدانى ايمش .

جابرك آثارنده دها پك ياقين برزمانده كشف وتعيين اولنان غازلره ، غازلرك معادن ايله اتحادينه دائر مهم ومجمل بحثلر واردر . جابر بوتون معادنى آرسنيق ، جيوه وكوكورتدن مركب كبى قبول ايدردى ؛ آثارنده آلتون ، كوموش ، باقير ، قالاى ودمير كبى معادنى مفصلاً توصيف ايتدكدن باشقه تصلب ، تكليس ، تقطير ، انحلال ، تثبيت ، ارجاع كبى عمليات كيميويه‌يى ده بيان ايدر .

آثارندن « الكميا » نك تحرياتدن بحث ايدن قسمنده ، بوكونكى فن كيميانك اجسام مهمه‌سندن اولان وكيمياخانه‌لرده ، خسته خانه‌لرده هركون كثرتله قوللانيلان ماءزرين ، زاج قبريس ، حامض آزوت (تيز آب) كبى مهم شيلرى ، سوبليمه ، سرور كبى مركباتك صورت استحصال وخواصنى بيان ايتمكده‌در .

عربیه‌سنك برقسمی عربی‌شناس شهیر موسیو (هوداس–Houdas) طرفندن دوغریدن دوغری‌یه فرانسزجه‌یه ترجمه ایدلمشدر .

برچوقلری طرفندن جابرك بحث ایلدیکی کیمیانك «استحالهٔ معادن» دن‌باحث اولان «الکیمیا» اولدیغنه‌دائرایلری‌سوردکلری افکار اوقدر دوغری اولمسه کرکدر ، چونکه ، بالذات جابر اثرلرندن برنده دییورکه : « براوکوز کچی اوله‌مدیغی کبی بر معدنده باشقه بر معدنه استحاله ایده‌مز ، طبیعت برمعدن حصوله کتیرمك ایچون بیکلرجه سنه‌لر صرف ایدییور ؛ بز نادراً یوز سنه یاشایه‌بیلدیکمز حالده طبیعتی ناصل ونه‌یولده تقلید ایده‌بیلیرز ؟»

« بعضاً صرف ایده‌جکمز حرارت شدیده آز برزمانده اجسام اوزرنده طبیعتك برقاچ سنه‌ده حاصل ایده‌جکی تأثیری حاصل ایدرسه‌ده بوبیوك برموفقیت صاییله‌ماز ؛ خلاصه ، صنعت هرشیده طبیعتی تقلید ایده‌مز ؛ فقط احراز موفقیت ایچون وسع ومقدرتك ابراز کفایت ایتدیکی شیلرده تقلیددن کری دورماملیدر .»

جابر ، کیمیا تعلیمی ایچون ویردیکی درسلره شویله‌برمقدمه ایله باشلامش : « کیمیا ایله اوغراشه‌جق برآدمده ، هرشیدن اول ، فکر ووجود هروجهله سالم‌اولملیدر ، خیالاته وخیالات ایله مترافق‌افکار ومساوی‌یه قاپیلان برآدم کیمیا کر اولاماز .»

« طالب کیمیایه اك زیاده لازم اولان‌شی پك بیوك برصبر وثبات وفوق‌العاده برجرأت متینانه‌در . کوچ برتجربه‌یه باشلادیغمز زمان‌ایلك نتیجه‌لر اومدیغمز کبی چیقمازسه‌همان مأیوس‌اولوب واز کچمك لازم کلمز . ایشی کمال متانت وجسارت ایله نهایتنه قدر تعقیب ایتملی‌یز ، هیچ بروجهله یولمزدن کیری قالماملی‌یز .

« کمیکلر وقیقیرداقلر »

أتی ، خصوصیله طانه أتنك کوکس طرفنی بیرکن مطلقا برکون بیاضمسی ولاستیك کبی اوزار بر شیئك آغزیکزه کلدیکنی وچیکنه‌مکه چابالادقچه دیشلرکزك آره‌سنده کسیلمك بیلمدیکندن طباغك کنارینه براقمغه مجبور اولدیغکزی خاطرلارسکز . یازین‌قوزی چویرمه‌سی ینلدیکی زمان کوره‌ك کمیکنه متصل بیاضمسی لاستیك کبی برماده‌نك اوزاندیغی البته کورولمشدر ؛ هانیا ، بزم همشهریلرك (آرناوود) ، روم ایلیلیلرك قوزو چویرمه‌سی ییدکلری زمان اللرینه آلوب‌ده بیك درلو احکام چیقاردقلری کوره‌ك کمیکی یوقمی ، ایشته اوکمیکه بیتیشیك بیاض ودوز ماده‌یی هپمز بیلیرز ، ایشته « قیقیرداق — غضروف » دینان شی اودر .

کمیکلرك هپسی‌ده باشلانغیجلرنده ، مبدأ تشکللرنده بو حالده‌در . بوزمانده کمیکلرهمان ژه‌لاتیندن‌عبارتدرلر؛ ژه‌لاتین، کمیك وقیقیرداقلری‌قایناته‌رق چیقاریلان وبعض یمکلرك اطرافنه قونولان قوتلی وطوکدیریلمش أت صویندن ، دورلو دورلو رنکلرله پارلایوب دوران الماسیه‌لرك استحضارنده قوللانیلان «طوتقال» دن باشقه برشی‌دکلدر . ایشته ، چوجق طوغمازدن اول طوتقالك ایچنه کمیکلره صلابت ومقاومت ویرن بعض معدنی مواد دخول ونفوذ ایدر؛ کمیکلرك بویولده قاتیلاشوب سرتلشملری طبقی آلچیلی (کبریتیت کلس) صویه باتمش بر بزك قورودقدن صوکره قاتیلاشمسی کبیدر . ایلك کمیکلر

بش یوزه واردیغی روایت اولنان آثارینك بیوك مجلداتدن زیاده مباحث متنوعه‌یه عائد رساله‌لردن عبارت اولدیغی بیان اولنمقده‌در .

کیمیا کر جابر اوزون بر عمر تدریس وتحصیل سوردیکی کبی طلب علم وصنعت ایچون‌ده برچوق سیاحتلر اجرا ایتمشدر. وفاتی هجرتك (٦٠) نجی سنه‌سنه تصادف ایدییور . کاتب چلبی جابرك آثارندن (الخالص) ایله (کتاب الخواص) ك پك مشهور اولدقلرینی یازییور .

خلاصه، « جابر پیر کیمیا ، شیخ کیمیا کراندر ؛ چونکه ، کیمیا اوزرینه آ.کلاشیله بیله جك ایلك اثری اویازمشدر. اوندن اوکجه کیمیا خرافات و رموزات ایله مالی ایدی . جابرك دهاسنه ناصل حیرت ایدیلمز که کیمیانك اوحال پرملالنده خرافات وخیالاتدن یاقه‌سنی قورتاروب‌ده بوتون مطالعاتنی تجربه‌اوزرینه استناد ایتدیرمشدر . بناءً علیه شوقیصه ترجمهٔ حالیله برابر رسمنی (نوسال) ه درج ایتمکله بو بیوك عالمك روحنی شاد ابده بیله جکمز مأمولدر .

حکمنده اولان قیقیرداقلرك ایچلرینه نفوذ ایدن ماده ایسه کبریتیت کلسه ، آلچی‌یه یاقین برکیرچدر (فوسفوریت کلس) ؛ فقط بومواد حجریه ومعدنیه کمیکلرمزه یاواش یاواش کیرمکده وبونفوذ ودخول آنجق یکرمی بش یاشنه دوغری تام اولمقده‌در .

کمیکلرك کوچوك چوجقلرده دها قانیلاشوب سرتلشمد - کلرینه دلیل مثلا برقاچ آیلق برمینی مینی‌نك آیاقده دوره‌میوب باجاقلرینی همان قیویرمسیدر؛ چونکه ، مواد حجریه‌سی غیرکافی وهمان تمامیله قیقیرداقدن عبارت اولان کمیکلر ثقلت بدنه تحمل ایده‌میه‌رك أکریلیویریرلر .

ایشته بویولده کمیکلری دها یکی یکی سرتلشمکه باشلایان چوجقلر فوسفوریت کلس وفحمیت کلس کبی مواده صوك درجه محتاجدرلر . فقط ، بومواددی ناصل ویرملی ونره‌دن بولملی ؟ بوکبی چوجقلره سوت ویرملی وکلسلی شیلری‌ده یالکز سوتده آراملیدر . سوت چوجقلرك صحت ونشو ونما - لرینه لزومی اولان بوتون موادی قولایجه هضم ومص اولنه‌بیله‌جك بر شکل وطرزده حاویدر . سوت ، چوجق ایچون ، بر یاشنه کیرنجه‌یه قدر ، پك موافق وهمان یکانه بر غدادر . بریاشنی کچیرنجه‌یه قدر چوجغه سوت یرینه دورلو دورلو أت صولری ، أت ، قوهٔ هضمیه‌لریله غیر متناسب سبزه وسائر مأکولات ویریلیرسه کمیکلر مواد حجریهٔ لازمه‌یی آله‌میه‌رق اوزون برزمان یومشاق قالیرلرکه بوحالده «رخیطس» دینیان کمیك خسته‌لغی ، برنوع قانبوراق ظهوراپدر . اینجه ، یاش ، تازه برآغاج دالنه دایانیلدیغی زمان ناصل أکریلیرسه هنوز وجودك آغیرلغنی طاشیه‌جق قدر مقاوم اولمایان باجاقلر دخی اویله

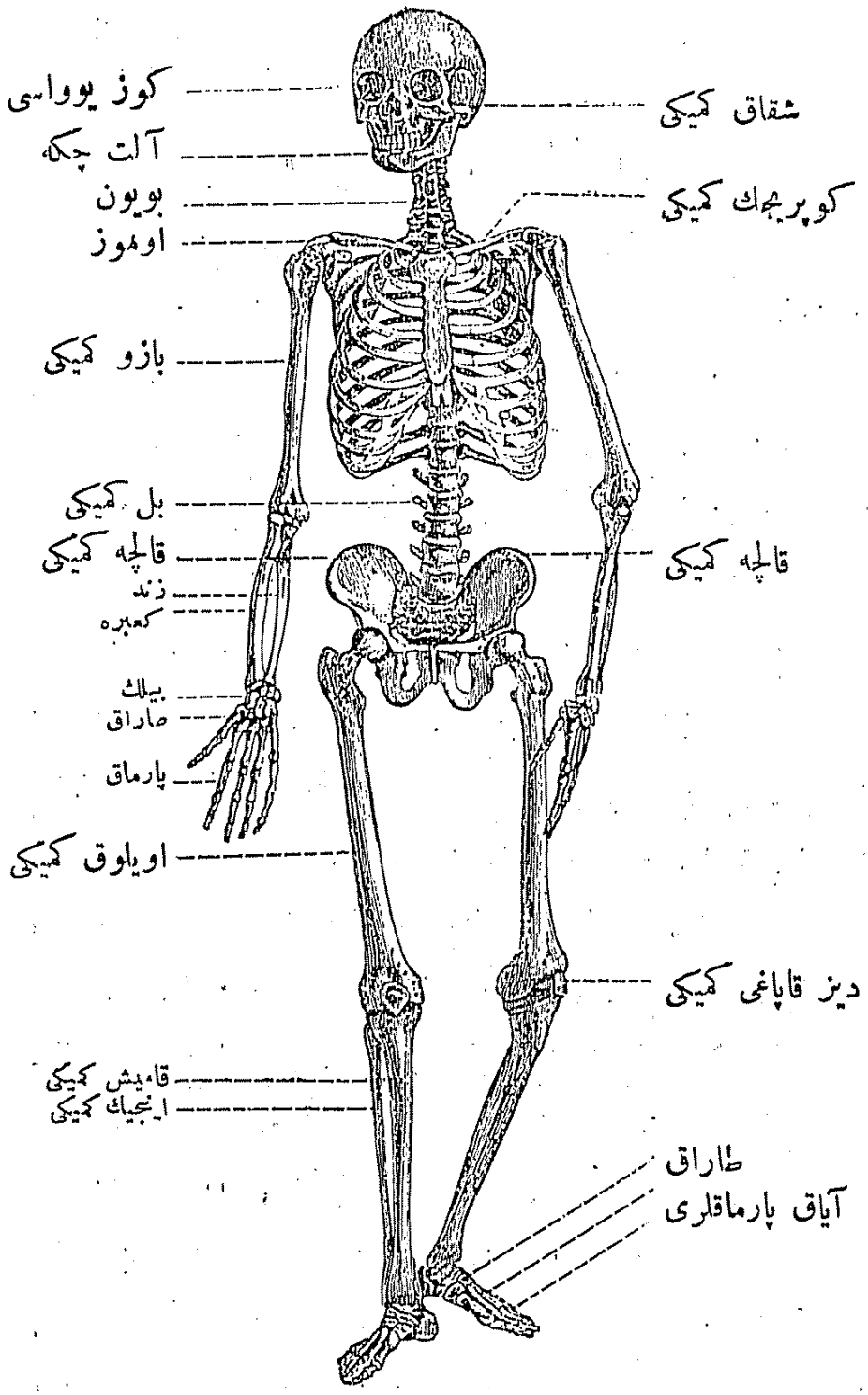

انسان چاتیسی

کمیکارك هیئت مجموعه‌سندن تشکل ایدن قدید چاتی وظیفه‌سنی کوروب کافهٔ عضلاته واعضایه محل استناددر . کمیکار آنجق یکرمی بش یاشنده تماماً نشوونما بولورلر .

بوکولورلر . بو بوکولمه ایله برابر قارنده شیشر ، قول و باجاق اوجلری قاباریر ، شیشر ، عادتا « دوکوملهنیر » . بدندهکی کمیکلرك هپسیده بو یولده خستهلهنیرلر . چوجق بو آرهلق شو کمیك خستهلغندن ویا بوکا آرقاداشلق ایدن اسهالدن هلاك اولمایوبده یاشامقده دوام ایدرسه بوتون مدت عمرنجه معلول قالیر ؛ کمیکلرك ، خصوصیله بل کمیکلرینك أکریلکی ایلرلر وبو وجهله حاصل اولان چیقینتی بیچاره چوجغی صوك آن حیاتنه قدر مادی ومعنوی صیقینتی ایچنده براقیر .

بیچاره معلول ، دها چوجقلغندن اعتباراً تابوتی صرتنه آلهرق هر آن اولوم انتظار وتمنیسنده بولنور؛ زواللی ، مکتبه کیتمکه باشلاینجه دوشندهکی او بار تحملفرسایی می قالدیرسون ، یوقسهاقرانك « قانبور!» خطاب مستهزیانهسنه می قاتلانسون ؛ هله تأهل چاغنه کلنجه او قامت معوجی ، دوش کنبد مثالی ایله انظار مدققنه ناصل عرض اندام ایتسین ؟ بویله بیچبمسز بر کوکسده قلب و آق جکرلرك وظائفی یولنده جریان ایدهمیه جکی کبی بدنك مقاومت ومدافعهٔ حیاتیهسی ده پك نقصان اوله جقدر .

بعضاً أبی بر سوت ایله بویودیلن چوجقلرکده باجاقلری أکریله بیلیرکه بو حال بعض آننه وسوت ننهلرك چوجقلری وقتسز یوروتمکه قالقیشملرندن ایلری کلیر .

کمیکلر بعضاً قیریلیرلر ، او وقت « قیریق » دینیان عارضه حصوله کلمش اولور . بویله بر عارضه وقوعنده درحال طبیب چاغیرملی ؛ بویله ماهر ومتفنن بر أل ایله قیریغك ایکی اوجی بر یره کتیریلهرك أیجهطوتدورولورسه کمیك اوجلری اوزونجه بر مدت ظرفنده بربریله « قایناشهرق » التیام بولورلر . قیریلان قول وباجاق ایسه آلچیلی صارغی ایله ، قابورغه کمیکی ایسه

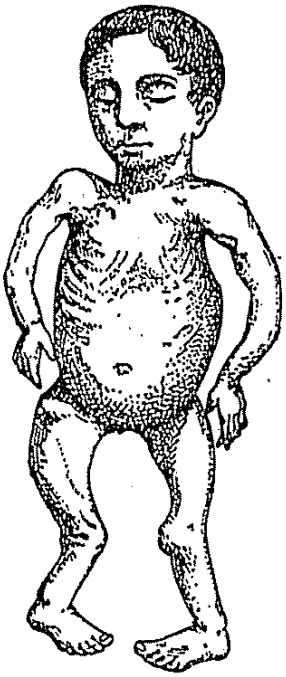

باشلری ایله غیرمتناسب بعض اغدیه‌ایله بسلنیلن چوجقلرك باجاقلری آیاقده طوردقلری زمان أکیلوب بوکولورلر . چونکه کمیکاره متانت لازمه‌یی ویرن کیرچ اوقدر یوقدر . بوحالده ایرکن یورودلمکه باشلانیلان چوجقلرك باجاقلری أکیلدیکنی ، بیچیمسز لشدیکنی أیجه بیلملی‌یز .

کمیك خسته‌لغنه ، راخیطس علتنه مبتلا چوجقلرك باجاق کمیکاری اکریلرلر ؛ بومعلولیت چوق دفعه کوچوکلکده فنا صورتده بسلنیلن ، وقتسز ییه‌جك ویریلن چوجقلرده ظهور ایدر . خسته‌لغك ظهور ایتمه‌مسنه باشلیجه چاره همان برسنه چوجغه سوتدن باشقه برشی ویرمه‌مکدر .

براشدیرملی و ایکیسنی بردن منديل و سائره ایله عادتا باغلاملیدر . کمیکك اوجی چیقوبده دریده أتده یاره یاپمش ایسه بو یاره‌یی طبیب کانجه‌یه قدر قاینامش تمیز صو ایله ییقامق و اوزرینی ینه قاینامش بزلرله اورتمك کبی تدابیر اولیه‌ده قصور ایتمه‌ملیدر .

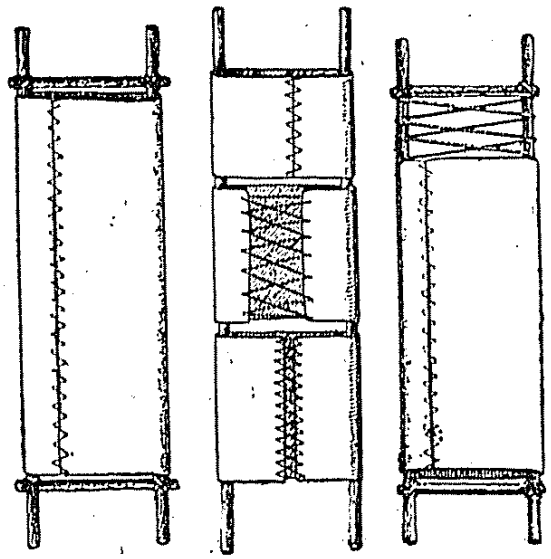

طوربه‌ایله همان مستعجلاً باپیلان تسکره

بدنك چاتیسنی تشکیل ایدن کمیکلری بری بری اوزرنده اویناتوب قایدیران اویناق یرلرینك وظیفه‌لری ده صوك درجه مهمدر .

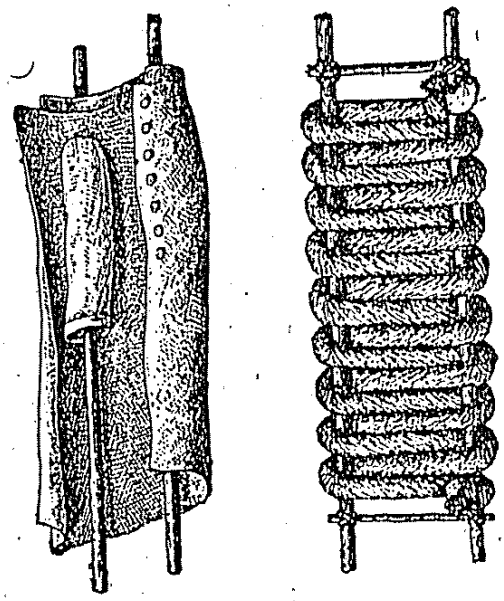

ایپ ایله پالطو ایله

همان باپیلان تسکره

انسان چاتیسنده عادتا تمل دیره‌کی وظیفه‌سنی کورن ویکرمی دورت پارچه کوچوك کمکدن عبارت بولنان «اوکورغه ـ بل کمیکی» یوقاریدن آشاغی عادتا دورت رقمی بچیمنده کیرینتیلی چیقینتیلیدر .

بو کیرینتی و چیقینتیلر حرکت اثناسنده، خصوصیله اوکه دوغری أگیلندیکی زمان زیاده لشمکده‌در؛ لکن حرکت وتمایل اوزون بر مدت دوام ایدرسه بل کمیکنده بعض غیر طبیعی انحرافلر

صیقی بزلر ایله طوتدورولور . بر کمیکاك قیرلدیغی ، بر صدمه ویا سقوطی متعاقب کمیکاك تشکیل ایلدیکی عضوده شدتلی آغریلرك ظهوری ، شکلنجه بر تغیر حاصل اولمسی و وظیفه‌سنك کوروله‌مه‌سی ایله آکلاشیلیر .

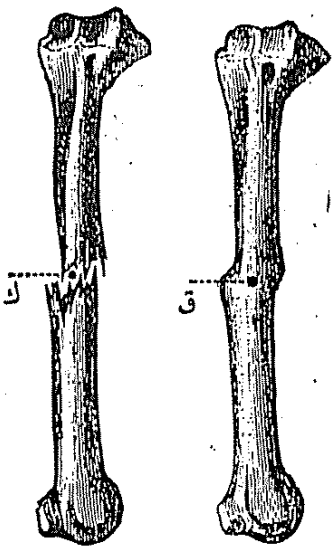

کمیکارك قریله‌سی
ك ـ اویلوق کمیکنك قریله‌سی
ق ـ ایکی پارچه‌نك بربرینه یاپیشمه‌سی

قولی قیریلان بر آدم ینه یورویه بیلیر ، یورومسنده‌ده بر محذور یوقدر ؛ لکن باجاغی قیریلان خسته مطلقا بر سدیه اوزرنده نقل ایدلمیلدر ؛ سدیه بولنمازسه مجروح عادی بر قاپی قانادی ، دیبندن و کنارلرندن ایکی اینجه صیریق کچیریلمش برچوال اوزرنده‌ده نقل ایدیله بیلیر . سدیه‌نه دورلو اولورسه اولسون اوزرینه خسته‌یی یاتیریرکن قیریلان عضوی قطعیاً قیملداتمامغه و آلتنه قونوله‌جق اورتو و سائره‌نك ایکی طرفنی قیویره‌رق یانلردن عادتا برر یاصدق یاپمغه دقت ایتملیدر . اورتو یوق ایسه اوت ویا صامان کبی یومشاق بر شی‌ده شو ایشی کوره‌بیلیر .

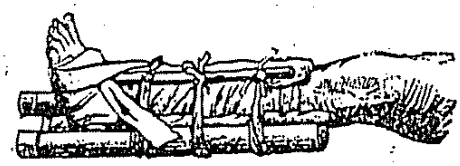

قامیش واینجیك کمیکارندن بری یاخود ایکیسی قریله‌سیله اویناتیله‌میه‌جق برحاله کتیریله‌رك باغلانمش باجاق

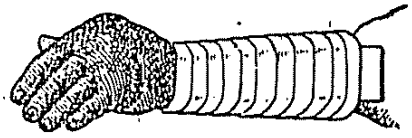

قیریقجی نك برینك قیریلان بربیلکی غایت صیقی صارمه‌سیله غانغره‌نله‌شن آل

صوکره ، مجروح اولان عضوی صاغلام اولانه یاقلاشه‌یره‌رق

برشی طاشیمغه مجبور اولانلرده آرقه‌یه‌ده تمایل ایده‌بیلیر ؛ بوکبی احوالده باشك بر دوزی‌یه آرقه‌یه‌دوغری گوتورولوب دورمسی بل طرفنی طیشاری چیقاریویریر .

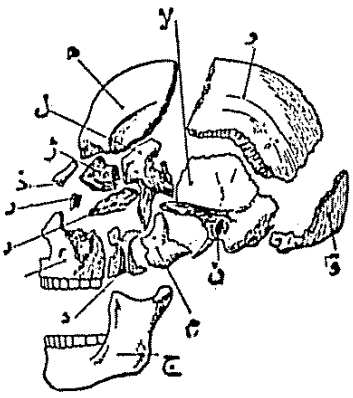

باش وکمیکاری

بل کمیکی بعضاً‌ده یانلره أگیلیر ، بوحالده اوموزلردن بری اوته‌کندن آشاغی دوشر ؛ مثلا درسخانه‌ده چالیشان برافندی دوغری اوطوره‌جغنه برطرفه أگیلیویریرسه برمدت‌صوکره‌أگیلدیکی طرفده‌کی اوموزی دیکرینه نسبتله آشاغی دوشر وبویله بر تدبیرسزلك اوزون برمدت دوام ایدرسه بل کمیکی أگیله بیلیر . دها بل کمیکی اطرافنده‌کی باغلرك متانت و مقاومت آلمدقلری بر دورده ، کوچوکلکده بر قول ایله اوزون بر مدت آغیر شیلر قالدیرمق‌ده بوکبی أگریلکلره سببیت ویریر . بوسببدن ناشی کوچوك قیزلرك کوچوك چوجقلری قوجاقلرینه آلوب‌اوزون بر مدت طاشیملرینه مساعده ایدیله‌ملیدر . کمیکلری بربرینه ربط ایدن باغلرك بوزولوب کوشه‌مه‌ملری ایچون ختام‌مساعیده‌دوغرولمغه، برمدت دوغرو دورمغه چالیشلمیدر ؛ بویله بر تدبیر قانبورلغك اوکنی آله‌جغی کبی انسانی بل کمیکی انحرافاتندن ایلری کله‌جك امراض مؤلمه‌دن‌ده مصون قیلار .

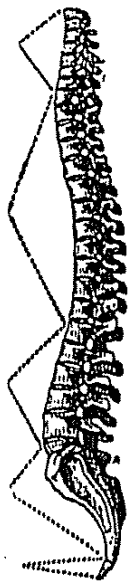

اوکورغه

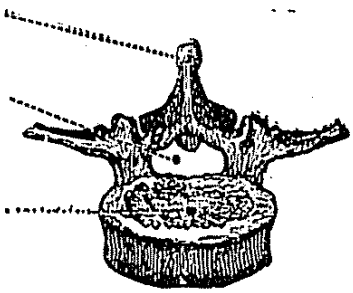

اوکورغه پارچه‌سی

ظهور ایده‌بیلیر ؛ چونکه بل کمیکنی تشکیل ایدن ٢٤ پارچه کمیکلری بربرینه قوتلیجه بتیشدیرن باغلر اوزون بر مدت زیاده‌جه کرکین قالیرلرسه عادتا برقاییش ولاستیك شریت کبی گوشه‌یه‌بیلیرلر ؛ بوگوشه‌مه أك زیاده‌باغلرك دها یکی یکی کسب مقاومت ایتمکه باشلادقلری گنجلك ایله مقاومتلرینی غائب ایتمك اوزره بولندقلری اختیارلق زمانلرنده گورولمکده‌در ؛ بناءً علیه، بل کمیکنی انحرافاتنه أك زیاده حیاتك بوایکی دورنده تصادف ایدیلمکده‌در .

عادی تسکره

بعض گنجلر وارکه اوقودقلری ویا یازدقلری زمانلر اوك طرفه أگیلیرلر ؛ بویله سوء الفت واعتیاد یاواش یاواش اوگنجده عادتا خفیف برقانبورلق تولید ایده‌بیلیر . بوسببدن معلملر ، خواجه‌لر چوجقلره بویله براعتیاد قبیحدن وازکچه‌رك دائما دیك ودوغری بولنمغی توصیه ایتملیدرلر .

دائما اوکه طوغری أگیله‌رك چالیشمق مجبوریتنده اولان رنجبر وچیفتجیلر دخی ایشدن قورتولدقلری زمان دیك ودوغرو دورماز وبل کمیکنی دوز ودوغرو بولندیرمغه دقت ایتمزلرسه عادتا قانبورلاشیورلر . بل کمیکنی بویولده أگریلمکه مجبور ایدن بعض صنایعده آره صره دوغرولمغه وبر مدت دوغرو دورلمغه‌دقت وغیرت ایدیلمزسه گیت گیده ایش‌قانبورلغه قدر واره‌بیلیر ؛ حتی تأثیر سن ایله بل کمیکنده کورولن انحراف ، حسب‌المسلك دائما دیك دورمغه آلیشمش اولان ضابطانده نادردر. بل‌کمیکی یالکز اوکه‌دکل، بعضاً شیشمانلرده، بوتون کون بوینه آصیلی اوله‌رق تپسی ، طبله و سائر آغیر

ایش کوررکن فنا بر وضعیتده مدت مدیده قالماملیدر . صولده‌کی قادین فنا حال‌بوکه صاغده‌کی پك ایی طوره‌رق دیکیش دیکیور .

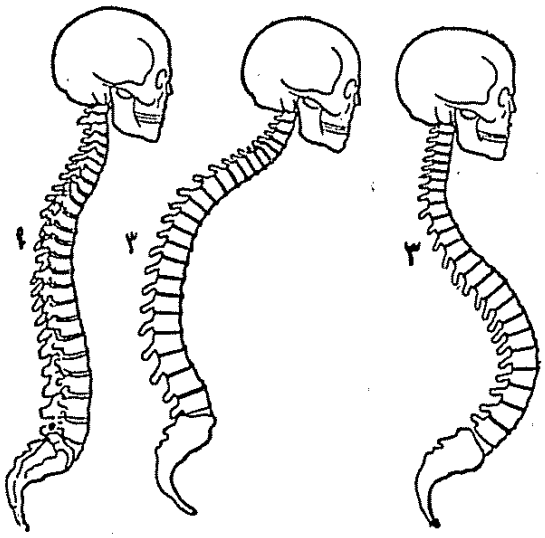

اوکورغه

۱ — طبیعی — ۲ — آرقه‌یه چیقیق (قانبور) —
۳ - اوکه چیقیق اوکورغه

بوکبی انحراف وتمایلار تدریجاً ، یاواش یاواش حصوله کلیرلر ؛ فقط بعضاً اویناق یرلرینك شدتلی وآنی برحرکتی

بل کمیکی تمایلات وانحرافاننك باشلیجه تداویسی : اسباب معلولیتی دفع ورفع ایتمك ، أی یمك ایله برابر مقوی علاجلر

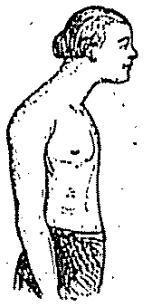

بدنی دائما اوکه ایکمك ایله اوکورغه‌ده حاصل اولان ایکریلك

بدنك یوقاری جهتنی دائما آرقه‌یه کتورمکله آرقه‌سی چوقورلاشان قادین

چیفتجیلر ایشلرینی بیتیردکدن صوکره دوغرولمغی عادت ایدینسه‌لر آرقه‌لری اودرجه یووارلاقلاشماز

بر قول ایله دائما اشیا طاشیدیغی جهتله اوکورغه‌سی مقابل طرفه أکیلمش قادین

(فوسفوریت کلس) آلمق ، بل کمیکنی دوغرو براستقامتده بولندیره‌جق حرکات بدنیه‌ده بولنمقدر .

بورقولمه‌نك ، حكيم كلنجه‌يه قدر ، تداويسى : خسته

چوجغك ألندن بويولده طوتلوب قالديرلمسى چوق كره بيلكك
چيقمه‌سنه سبب اولور .

عضوى صووق بربانيويه صوقوب اوراده برايكى ساعت

متعاقب کمیکلرك نهایتلرینی بربرینه ربط ایدن باغلر یالکز گوشه‌مکله قالمایوب قسماً یاخود تماماً بیرطیلیرلر .

باغلرك یالکز برقسمی بیرطیلیر ، فقط مفصلده قارشی قارشی‌یه بولنان کمیك سطحلری یکدیکرندن آیریلمایوب حالیله قالیرلرسه یالکز « بورقوله » حصوله کلیر . بورقوله اوچ علامت ایله : ۱ — مفصلده حرکات طبیعیه باقی قالمق اوزره کمیك اوجنك آلت

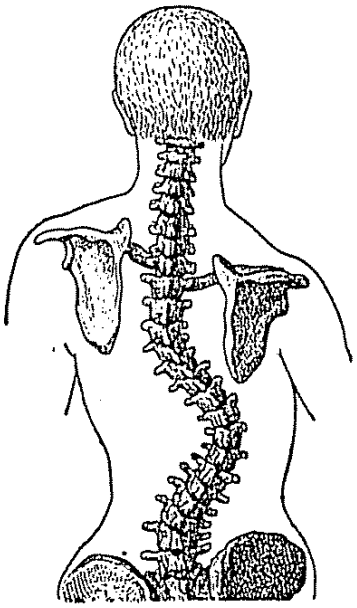

اوکورغه‌نك یانه‌اکیلمه‌سیله اوموزك دوشمه‌سی

طرفنده شدتلی بر آغری ، ۲ — شیش ، ۳ — کوچوك دامارلرك بیرطیلملرندن ناشی چوق دفعه

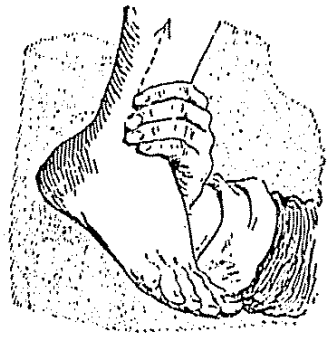

بورغولمق ایله اینجینن آیاغی أییلشدیرمك ایچون آشاغیدن یوقاری‌یه اوومایدر .

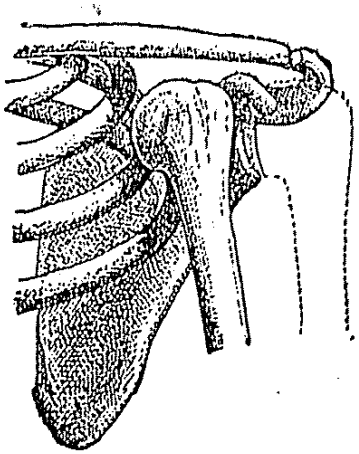

اوموزك چیقماسی
نقطه‌لرله اشارت ایدیلن چیزکی بازو کمیکنك اصل یرینی کوسترر .

بورقوله‌نك ایکنجی ویا اوچنجی کونی حصوله کلن مائمسی رنك ایله آکلاشیلیر ، هر مفصلده بورقوله‌اولورسه‌ده بوحال أك زیاده آیاقده کورولمکده‌در ؛ پك کنیش قوندوره کینلرده آیاق سورچومسی زیاده اوله‌جغی کبی بورقورلمه‌ده چوق اولور .

آلام صنعت :

زواللی دوقتور ! [۱]

شدتلی بر روزکار هرطرفی صارصوب ایکله‌تیور ، بوزکبی برپویراز یریوزینی سترایدن قارلاپه‌لرینی سوروکله‌یه‌رك بیاض، مشوش، بوغوق کردبادلر حاصل ایدییور . صوووق بیچاق‌کبی کسیور..اطرافده‌حکم سورن مدید وقسوت‌انکیز سکوتی یالکز فورتنه‌نك شماتت طراقه انکیزی واوزاقلرده آغلارکبی اولویان غریب برکوپکك فریاد شبانه‌سی‌اخلال ایدییور .

قارشیمده کوزل وسوسلی طاشلرله یاپیلمش بر اوجاغك آله‌وی چیتیردبیور : یانان اودونلردن اوطه‌یه صیجاق‌وخوش برچام قوقوسی یاییلیور، آله‌وك آیدینلغی صالونك اوته‌سنده، بریسنده پران لمعه‌لر پیدا ایدییور ... اوخ ، بویله برکیجه‌ده اوجاق باشی صفاسی نه قدر خوشدر !..

کوندوزك اوکوچ، صارپ وسرت مساعیسندن صوکره هله برآز دیکله‌نه بیلیورم.اسکی‌برقولتوق صندالیه‌سنده آیاقلرم جانسزکبی صارقه‌رق راحتلاشیور.. بواستراحت بوتون بدنه یاییلیور وانسان کندی‌أوینك‌راحت ورفاهنی دویارکبی‌اولیور؛ روح، غیرمعین برخیال عالمنده اوچوشیور، فکر اوته‌ده بریده سرسریانه دولاشدقدن صوکره طاتلی براویوشوقلق ایچنده خولیالره دالوب کیدییور..

---

[۱] دوقتور (توندور) دن ترجمه .

طوتمق ، بریاغه باطیرلمش أل ویا آووچ ایچیله اورالری خفیفجه وملایمانه اوومق (آشاغیدن یوقاری‌یه طوغرو اووملی) ، عضوی وچوق دفعه آیاغی پاموق وَصارغی‌ایله أیجه صارمقدر:

بعضاً ده مفصل اطرافنده‌کی باغلر بوسبتون بیرطیلیرلر ، کمیکلر بربرندن اوزاقلاشیر ویا یرلرندن قایارلر؛ ایشته بوعارضه‌یه « چیقیق » دینلیور . چیقیق أك زیاده اوموزلرده کورولمکده درکه بوده أل ویا دیرسك اوزرینه دوشمکدن ایلری کلیر . چیقیق ، عضوك غیر طبیعی برشکلده قالمسی ، خصوصی بروضعیت آلمسی ، اختیاری حرکتلر یاپه‌مامسی ایله تشخیص وتعیین اولنور . چیقان کمیکی بویله یرینه قویمق ایچون درحال برحکیم چاغیرملیدر ، چونکه نه قدر چوق زمان کچیریلیرسه کمیکلری یرلرینه کتیرمك ده اوقدر کوجله‌شیر . بوبابده اهالی‌یه ،قارئلرمزه نصیحتمز : اویله قیریقجی وچیقیقجی کبی جاهللری آرامقله وقت کچیرمه‌مك وهمان اربابنه ، طبیب واوپراتوره مراجعت ایتمکدر .

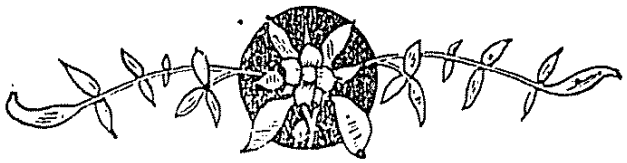

آشنالرك یادحزینی اویاندیریر ، بوعزلت تنهائی ابدیته کوچمش آشنالر ایچون قرارکاه ملاقات اولور، بوتخطردن صماخ روحه تشجیع وتسلیت ندالری کلمکه باشلار ؛ فکرده بربارقهٔ نجدت، روحده برجاذبهٔ عبادت پیدا اولور. ایشته بو آسودکیٔ بال ایله اوجاق باشی خیالاتنه دالمق نه قدر نوشین ونه‌قدر روحنواز برعمردر !.

قاپی چالینیور ؛ اوو ، بو ساعتده قاپی‌یی کیم چاله‌بیلیر . مطلقا ، قارك ، فورتنه‌نك شدتندن دولایی یولنی شاشیران برزواللی ... فورتنه‌نك شدت آرامی آره‌سنده قالین برسس ایشیدییورم : — هایدی ، دوقتور افندی، آمان‌چابق خسته‌یه برفنالق کلدی..» چابق ، هایدی وظیفه‌اسیری، آل‌باستونکی.. راحتك ، رفاهك ، بوتون حیاتك سنی اوزاقلرده ، اولومك قارشیسنده بکله‌ین اوخسته‌یه عائد!. زواللی صیجاق اوطه‌جغم ، کوزل خاطره‌لرم ، سوکیلی خیالاتم ، ایشته هپکزی یوز اوستی براقه‌رق‌ینه کیدییورم ..

شدتلی برروزکار هرطرفی چیکله‌تیور ، بوز کبی برپویراز یریوزینی ستر ایدن قار لاپه‌لرینی سوروکله‌یه‌رك بیاض، مشوش کردبادلر حاصل ایدییور..چیبلاق وَصوووق اووه‌ده خسته‌نك آدملریله قارلره کومولە کومولە شکایتسز ، صومورتوسز کیدییورز ؛ فقط برقاچ آدیمده بر ایچمدن کلن حزین برشهقهٔ تحسرله کندی کندیمه تکرار ایدییورم :

شویله بر کیجه‌ده آسوده وآزاده اوجاق باشی صفاسنه دالمق نه‌قدر طاتلی برعمردر !..

اوخ ، بویله برکیجه‌ده صیجاق براوطه‌نك نیم مظلم برکوشه‌سنده اوجاق باشی صفاسنه دالمق نه‌قدر طاتلی برعمردر!.

اکثریا بو بر قاچ دقیقه‌لك استراحت زمانلرمده سنین ماضیهٔ عمرمی یکیدن یاشایورمشم کبی خاطرلارم .. ای اطرافمده‌کی أسکی اشیا ، هربرکزده بنی سونلرك بعض خاطراتی مدفوندر، بنمکیلرك، سودکارمك آثار ویادکارینی سزده بولیورم؛ سزی پك سوه‌رم ، چونکه هر برکزده روحمه عائد بعض سرائر منجلیدر .

مسعود کونلرمزده اطرافنه طوپلانوب کوله‌سوینه یمك ییدیکمز عائله سفره‌سنی، آن‌ولادتمی وبرچوق آجیقلی ساعات وداعیه‌یی قالین وطنان سسیله اشعار ایتمش اولان شو أسکی آصمه ساعتی نه‌قدر سوه‌رم . بوساعت یاریم عصردن بری عینی یرده، عینی نقطه‌ده ایشله‌یه‌رك برچوق سونج ، برچوق‌ده حزن وکدر ساعتلرینی چالدی دوردی؛ ظن ایدییورم که بو ساعت شو اوك قلبی ، تیق‌تاقی‌ده اوقلبك موجات نبضانی‌در .

ایشته بویله ، أسکی وصادق آشنالر آره‌سنده ، مشاق ومزاحمزك ، ایام سعادتمزك بوجامد شاهدلری قارشیسنده اوجاق‌باشی صفاسنه دالمق نه‌قدرخوش، نه‌قدریاد آمیز برعمردر !

بوخوابیدکیٔ استراحت اثناسنده سودکارمزك خیاللری کوز اوکندن کچر ، ابدیاً غائب اولمش چهره‌لرك لوشلق آره‌سندن کولومسدکاری کورولور، عائله‌نك آدی بیله اونوتولمش افراد ماضیه‌سی خاطره‌کیر اعزازاولور ... کیجه‌نك صمت جامدی آره‌سنده ایشیدیلن مبهم کورولتیلر فکرده اوأسکی

زنكينلرك سفره‌لرنده‌ده بولنور و يمك طباقلری ده كيشدكجه برايكی قاشيق يوغورت يمك لوازم شكمپروريدن صاييلير .

يوغورت برچوق شيلرده قوللانيلير . طولمه‌يه ، پيده‌لی كبابه قاريشديريلير ، يوغورت وخيار ايله ياپيلان « جاجيك » يازين برچوقلرينك طعامنی تشكيل ايتمكده‌در . يوغورت‌ده كفيركبی ، قوميس كبی آسيادن كلمه‌در . بوكون ايسه يوغورت بدوی چادرلرنده بولنديغی كبی تورکمن خيمه‌لرنده‌ده بولنيور وأك نفيس يوغورتلر آناطولی يايلالرنده ياپيليور ؛ يوغورت روم‌ايلينك هرطرفنده ، خصوصيله آرناوودلقده ياپيليورسه‌ده دائرهٔ شمولی طونه وصاوا نهرلرينی آشامايور .

برچوق شهرلرمزده يوغورت اساسلی برغدادر ، صباح وآقشام يمكلربنك هرايكيسنده‌ده ينيله‌بيليرسه‌ده أك زياده آقشام يمكينده ينلمكده‌در ؛ بناءً عليه ، شهرمزده « يوغورتجی ! » نداسی أك زياده آقشامه ياقين ايشيديلير .

يوغورت استانبولده يالكز بزم‌دكل، برچوق اجنبيلرك‌ده سوه سوه يدكلری برغدادر . يالكز بونلردن بعضيلری يوغورته طوز قاته‌رق آسيانك بوصاف غداسنی عادتا تغشيش ايديورلر .

ايشته تغذیٔ ناس نقطهٔ نظرندن بوقدر برشمول و اهميت قازانان بو ماده‌نك آوروپاجه دها يكی يكی تدقيق ومطالعه‌سنه باشلانيلمسی ، اطبا وكيميا كرلرله باقتريولوژی متخصصلرينك يوغورده بوسبوتون باشقه برماهيت ويرن تحريات جديده‌لری — يوغوردك أك أسكی دلداده وپرورده‌لرندن اولديغمز جهتله — بز شرقليلری پك زياده مستفيد ايده‌جكندن يوغوردمزك ماهيت وخواصنی شوراجقده خلاصه‌ايديوره‌جكز .

یوغورت

یوغورت . — منشأ وجغرافیسی . — صورت حصولی . — سوتی یوغورت یاپان میقروبلر ویوغوردك ترکیبی . — یوغورت سوتدن ایکی او چ دفعه‌دها مفیددر . — معلم (مچنیقوف) یوغوردی مدح ایدیور . — یوغورت غذای یومیمزك مهم برقسمنی تشکیل ایتملیدر . — یوغورت حقنده الیکی تدقیقات . — یوغوردی تورکار آسیادن کتیرمشلردر . — استانبولده یوغورت تجارتی واهمیتی . — اوروپا یوغورت ایستهیور . — یوغورتلرمز حقنده یاپیلمسی ایجاب ایدن تدقیقات جدیدهٔ فنیه . — برتمنی وتکلیف مهم .

همان هرزمان و أك زیاده یازین سوه سوه ، طاتلی طاتلی ییدیکمز یوغورت حقنده فن وطبابتك پك آز معلوماتی واردر؛ حال بوکه یوغورت ماورای بحرسفیددهکی بتون شرقك أك عمومی ، أك خرج عالم ، أك مرغوب ، — برچوق اجنبیلرك ده اعتراف ایتدکلری وجه ایله — أك مفید واك ذائقه نواز برغداسیدر .

شرقده بوغدانك استهلاکی تصور ایدیله میه جك درجه‌لره واریور ، اویله یرلر وارکه بوتون بر خلقك ، قوجه برقطعه‌نك یکانه مایهٔ تغدیسی یوغورتدر . اورالرده بیوك کوچوك ، فقیر ، زنکین هرکس یوغورت یر ، حقیقی شرق ایله غرب آره‌سنده برنقطهٔ وصل حکمنده اولان استانبولده بیله یوغورت نه‌قدر چوق صرف اولنیور . سیلیوری‌دن هرکون کلن اوقوجه مدور تنکه قابلرك صاتیشندن صوکره کاغدخانه ، صاری‌یار ، قاکلیجه ، سوتلیجه کبی مشهور یوغورت کویلرینك ارسالاتی وبوتون بواستهلاکاتك سنه‌دن سنه‌یه آرتمسی خلقمزك یوغورده نه‌قدر دوشکون اولدیغنی کوسترمکده‌در .

یوغورتده بورغبت شامله‌یه تمامیله لایقدر ؛ چونکه یوغورت چوق لذیذ بریه‌جك ، هله تازه اولورسه امثالسز بر ملطف‌در . کویلیلرك همان یکانه غداسی اولان بولطیف شی

بیله یوغوردك اوصافندن بحث ایتمشلردر . یوغورت بین الناس شومقبولیت عامه‌سندن باشقه طبابت عربده‌ده بیوك برول اجرا ایتمشدر. فقط مصرده، سوریه‌ده، یونانستانده، بلغارستانده وممالك عثمانیه‌نك جهات مختلفه‌سنده یاپیلان یوغوردلرك ترکیب وخواصجه بر اولوب اولمدقلری هنوز معلوم دکلدر .

حتی بوندن آلتی سنه‌اول « مون‌په‌لی‌یه » دارالفنون طبیسی مأذونلرندن دوقتور (آرنولد) جزائر یوغوردی حقنده تدقیقات فنیه وطبیه‌یی حاوی مهم بررساله‌ٔ امتحانیه نشر ایتمش وبوندن جزائرده یاپیلان یوغوردك سوریه ومصر یوغورتلرندن پك فرقلی اولدیغی مستبان اولمشدر ، چونکه بو یوغورت بوسبتون باشقه میقروبلرله حصوله کلیور ، احتمال که آناطولی وروم ایلی یوغورتلری‌ده آیری آیری میقروبلرك محصول تخمراتیدر .

مختلف یوغورت نمونه‌لرینك تحلیل کیمیویسندن یوغورتده‌کی حامضیتك ، أکثیلکك « حامض لبن » دن ایلری کلدیکی وبو « غدای سفیدفام » ده پك آز مقدارده کئول بولندیغی آکلاشیلمشدر. دیمك ، یوغورتده مختلط بر تخمر حصوله کلیور وبونکله یوغورت عادتا کفیره یاقین برشی اولیور .

فقط بو یوغورت نمونه‌لرینك باقتریولوژی قواعدینه توفیقاً بویانه‌رق اوزون اوزادی‌یه تدقیق ایدلمسندن یوغوردك بش دورلو میقروبی حاوی اولدیغی آکلاشیلمشدر : ۱ — قیصه بر باسیل ، ۲ — اوزون بر باسیل ، ۳ — چیفت چیفت بولنان برمیقروب، ٤ — دانه‌لری بیضی بر خمیره ، ٥ — دها بویوکجه وطولی عرضنه مساوی دیکر بر خمیره .

یوغورت نه‌در ؟

ممالك عثمانیه‌ده «یوغورت» سوریه‌و بوتون عربستانده ساده‌جه «لبن» ومصرده «لبن رائب» نامیله یاد اولنان ، خصوصی برصورتده تحثر ایتدیرلمش‌وا کشیتلمش برسوت واردرکه بونك غدا اوله‌رق استعمالی بوتون شرقلیلر آره‌سنده تعمم ایتمشدر.

یوغورت ماندا ، اینك ، قویون ، کچی ودوه سوتلرندن یاپیلیر. آناطولیده ، عربستانده هرعائله کندی یوغوردینی یاپار، بوندن برآزینی صاقلایه‌رق «مایه» کبی قوللانیر وایجابنده تازه سوتدن بومایه واسطه‌سیله یکی وتازه یوغورت یاپار .

سوت اولا قایناتیلیر ، صوکره بیوك کوچوك کاسه‌لره ، چوملکلره دوکوله‌رك صووو تلغه براقیلیر، درجهٔ حرارت (٣٠، ٤٠)، اینجه‌ایچنه‌أسکی مایه‌دن برپارچه‌قونولور. یازین آلتی ساعت ظرفنده قیشین ایسه دها زیاده‌جه برزمانده سوت اولدقجه قویو وبیاض پلته‌لر شکلنده وخصوصی برصورتده تحثر ایدر وبووجه ایله یوغورت اولور . یوغوردك حصولی خصوصی برتحثر نتیجه‌سیدر .

یوغورت تازه‌ایکن طاتلیمسی ، برمدت صوکره أکشیجه برطعم پیدا ایدر. صوووق ، حقیقةً لذیذ ، حاصلی کندیسنه مخصوص برطعم ورایحه‌یی حائز برغدادر ؛ هله پك خالص برسوتدن ومبذول برچمنزارده اوتلایان حیوانات سوتندن یاپیلان یوغورت پك نفیسدر . بز هیمز یوغوردی پك سورز.

یوغورت براقلیرسه فعل تخمر ایلریلر ، ٢ ـ ٣ کون صوکره بوسبوتون أکشیر وینیله‌میه‌جك برحاله کلیر .

یوغورت سوریه ومصرده ، آسیانك بیوك برقسمنده عصرلردن‌بری بوطرزده اعمال ایدلمکده‌در ؛ أك أسکی مؤلفلر

کویلره، قصبه‌لره ، شهرلره، هرطرفه یاپیلمشدی . صوکره صوکره جهانك برچوق طرفلرنده أکشیمش سوت ایچمك وبونکله بسلنمك عادت حکمنه کیرمشدر.

یوغوردی سوتدن ممتاز وهرجهتله مفید ولذیذ قیلان مهم بر خاصه‌ده أیی ویولنده یاپیلمش بر یوغورددەکی طعم مخصوص ذائقه‌نوازدر؛ هیچ برخسته، هیچ بر فرد یوغورتدن تیکسینمز، حال بوکه یالکز سوت پرهیزینه اوزون اوزادی‌یه تحمل ایده‌بیلنلر نه‌قدر آزدر! مثلا تبول زلاله اوغرایانلری، معندقیلردن متأثر اولان ویا حوالیه استعدادی اولان کیه‌لری، قلب وادراردن خسته اولانلری ساده سوت پرهیزیله بسلمك مجبوریتی نظردقته آلینیر وبو خسته‌لردن بر چوقلرینك سوت قوقوسندن بیله بیقوب تیکسینمش آواره‌لردن عبارت اولدقلری دوشونولورسه یوغوردك فن تداوی نقطهٔ نظرندن نه‌قدر بیوك خدمتلر کوره‌جکی والآن مملکتمزده کورمکده اولدیغی تسلیم ایدیلیر. سوء هضمه مبتلا اوله‌رق سوتی قالدیره‌میان بعض کوچوك چوجقلرك، بر یاشنده، اون بر واون ایکی آیلق اولانلرك طاتلی، خالص ومعقم بریوغورت ایله انفاق واغذاسنه موفق اولدم وبو صورت تداویدن پك چوق استفاده ایتدم .

کورولیورکه بزم ایچون الك لذیذ وقیمتدار بر غذا اولان یوغورت بوکون الك مهم وشایان اعتماد بر دوا حالنی آلیور؛ چونکه یوغورت فن تداویده سوتك یرینه قائم اولمغه باشلامشدر. سوتده برچوق سوت شکری وبر آز عادی طوز وار، ایشته سوتدن یاپیلان یوغورتده‌ده طوزك بو آزلغی بوبرك خسته‌لقلرینك تداویسی نقطهٔ نظرندن بر اهمیت مخصوصه آلمشدر. برچوق مشاهدات ایله ثابت اولمشدرکه : یوغورتده

حتی تعقیم اولنمش برسوته بو مایه ومیقروبلر صاف اوله‌رق علاوه اولنور واثنای عملیه‌ده بعض اینجه وفنی نقطه‌لره‌ده دقت ایدیلرسه عادتا طبیعی بر یوغورت یاپیله‌بیلیورکه بوحال اومایه ومیقروبلرك حقیقةً بوغورده مخصوص اولدقلرینی کوسترمکده‌در.

یوغورتده بومیقروبلر پینر مایه‌سنه بکزر برنوع خصوصی مایه‌ده ـ که Présure دینلیور ـ حاصل ایدیورلر، ایشته اولجه حصوله کلمش اولان حامض‌لبن ایله بو پینر مایه‌سنك بر آراده تأثیریله‌درکه سوت یوغورت حالنی آلابیلیور. بوندن آکلاشیلیورکه سوت یوغورت اولنجه‌یه قدر عادتا هضم اولنیور، یعنی بر حامض ایله قورصاق مایه‌سنك تحت تأثیرنده بولنور.

بوندن باشقه یوغورتده‌کی سوت شکرینك تحولاتی آره‌سنده جزئی بر قسمندن‌ده برنوع تخمر کئولی نتیجه‌سی اوله‌رق آز بر مقدار کئول ایله دیکر بعض طیار مواد حاصل اولیور وایشته بونلرك هیئت مجموعه‌سی یوغوردك طعم ورایحه‌سنی تشکیل ایدییور.

برده یوغوردی حصوله کتیرن میقروب ومایه‌لرك عمومی برخاصه‌لری واردرکه اوده شکرلی شیلرده نشوونما بوله‌بیلملریدر؛ کفیر مایه‌سی حقنده اجرا ایدیلن تدقیقات دخی کفیر مایه ومیقروبلرینك آنجق شکرلی شیلرده أوره‌تیله‌بیله‌جکلرینی میدانه قویمشدر. بونقطهٔ نظردن‌ده یوغورت ایله کفیر آره‌سنده پك یاقین بر مناسبت بولنمش اولیور.

یوغوردك فائده‌سی نه‌در؟

شرقده یوغوردك ورمه، قانسزلغه پك أیی کلدیکی آکلاشیلمش وبوشهرت شایعه ایله یوغورت یاواش یاواش یایلالردن

نظر دقتی جلب ایتمشدر . برچوق ارباب دقت سوتده‌کی بوحالك تفسخی منع ایده‌جك برطاقم میقروبلردن ایلری کلدیکنی ، خصوصیله سوتی أکشیته‌رك یوغورت یاپان میقروبلرك تفسخ میقروبلرینی یاشاتمدقلرینی بولمشلردر . چونکه تفسخ حصوله کلمك ایچون تفسخ میقروبلری قلوی بریرده أوره‌ملیدر ؛ اوحالده سوتده نشو ونما بوله‌رق آسیدلاقتیك حاصل ایدن و سودی یوغورت یاپان میقروبلرك محصولات حامضه‌سی تفسخ میقروبلرینك نشوونما وتأثیرلرینی منع ایتمکده‌در . حتی آسید لاقتیك میقروبلریله تفسخ میقروبلرینك تحت تأثیرنده بولنان برأت صوینه برپارچه قلوی علاوه ایدیله‌رك حامضك تأثیری ابطال ایدیله‌جك اولورسه اوته‌کی میقروبلرك موجودیتلرینه رغماً شدتلی برتفسخ حاصل اولیوبریر .

« ایشته حامض لبنك بعض اسهاللرده حسن تأثیری کورولمسی ، باغرساق نفسخاتندن ایلری کلن بعض خسته‌لقلرده سوت پرهیزینك پك أیی کلمسی و تخمر ایتدیریلمش سوتك برچوق خسته‌لقلرك اوکنی آلمسی بوندن ایلری کلیور .

« باغرساقلرده حصوله‌کلن وبدنمزده‌کی حجرات وعناصر اصیله وعالیه‌یی دوچار خراب وهزال ایدن تفسخات شدیده‌یی ازاله‌ایتمك ومضراتنك اوکنی آلمق ایچون هرکونکی غدامزه برمقدار کفیر ، دها دوغروسی برآز یوغورت علاوه ایتملیدر . یوغوردك کفیره مرجح اولمسی کئولنك پك آز اولمسندندر ، چونکه کئولده عناصر اصیلهٔ بدنی تغییر وخراب ایتمکده‌در ؛ برده یوغورتده حامض لبن حاصل ایدن میقروبلر دها چوق اولدقلری جهتله بوغدا تفسخاتی دهاچابق ودهاامین برصورتده ازاله ایدر . »

سوت کبی بر غـدای مکملدر ، ادراری آرتدیریر ، خفیف بر لینت ویریر ، ایشـته یوره‌ك وبوبره‌ك خسـته‌لقلرنده‌کی حسن تأثیری‌ده بوندن ایلری کلمکده‌در .

یوغورت بر پارچه أکشیجه اولورسـه معده‌نك وظائفنی تنبیه ایدرك دیکر یمکلرك هضمنی قولایلاشـدیریر ، حتی أت ایله بینلدیکی زمان أتك هضمنی کرکی کبی قولایلاشدیرر ؛ بناءً علیه ، یوغورتلی کبابلر صـوك درجه موافق فن وصحتـدر . باقتریولوژیخانهٔ شاهانه مدیر ومعلم سابقی اولوب الیوم پارسده‌کی پاستور مؤسسهٔ مشهوره‌سی معلم معاونلکنده بولنـان موسیو (نیقول) همان دائما أت ایله یوغورت بیر وعثمانلیلرك بوعادت مستحسنه‌سنی اوزون اوزادی‌یه مدح وثنا ایدردی .

یوغورت بوصوك سنه‌لرده دنیانك هرطرفنده حفظ صحت نقطهٔ نظرندن بیوك بر اهمیت آلمشدر .

مشهور معلم (مچنیقوف) أکیکی براثرنده[*] یوغوردك قیمت واهمیتنی شـو وجهله تقدیر ایدییور : « صـاغلام بر آدمك باغرساقلرنده تفسخات پك آز اولور ؛ فقط کرك چوجقلرك ، کرکسه بیوکلرك باغرساق خسته‌لقلرنده تفسخ میقروبلری پك زیاده چوغالیر وبونلرك افراز ایلدکاری سموم باغرسـاقلری تخریش ایدر . ایشته خسته چوجقلرده بو تفسـخاتك اوکنی آلمق اوزره چوجغی خالص وعقیم سوت ایله بسلمك ایجاب ایدر وبوپرهیز چوق دفعه حسن نتیجه ویریر .

« بونفسخی منع ایدن اسبابی آرارکن سوتك پك آز تفسخ ایلدیکی و سائر غدالرك ایسـه بك چابق قوقوب بوزولدقلری

[*] مچنیقوف — « اصل بشره دائر تدقیقات » — ١٩٠٤

بركره دوشونه‌لم ؛ يوغوردك فوائدى نه‌قدر قيمتداردر:
يوغورت بدنى بسلر ، ضعفى منع ايدر . معده وباغرساق التهابلرى ، نفسخاتى كيده‌ريز ، وزن‌بدنى آرتديره‌رق ضعف و درماندكيدن ايلرى كلن برچوق خسته‌لقلرك اوكنى آلور .

ايشته بووجهله برچوق خسته‌لقلرك أك‌مؤثر دواسى حكمنده اولان او لذتلى ومغذى يوغورت مملكتمزده پك اوجوزدر ، فقير زنكين هركس يوميه برايكى كاسه ، حتى براوقه يوغورت آله‌بيلير . بوكونكى تدقيقات فنيه‌ايله آكلاشيليوركه يوغوردك آناطوليده‌كى شهرتى بوش برشى دكلدر ، بوكون بوتون آناطوليلر يوغوردى همان « هردرده دوأ وانواع امراضه شفأ » بيليورلركه شوطرز تلقى حقيقتدن پك‌ده خالى دكلدر . هله يوغوردك تسمماته قارشى پازهر اولمق اوزره قازانديغى شهرت پك‌عموميدر. حتى بعض خسته‌لقلرده وجوده يوغورت سورمك عوام آره‌سنده اولدقجه جارى برطرز مخصوص تداويدر .

بوتون مملكتلرمزك يكانه ، طاتلى ولذتلى بريمكى اولان يوغورت . بوكون بوتون عالم مدنيتك نظر دقتنى جلب ايتمش ويوغورت جهانك هركوشه‌سندن التفاتلر ، توجهلر كورمكه باشلامشدر .

يوغورت ايلك اثر التفاتى آمريقادن كورمشدر: حتى نيورقده يوغورت ياپوب صاتمغه باشلايان وطنداشمز بر ارمنى‌نك اولدقجه مهم برثروت آلده ايتديكى بوتون عنعنه‌سيله روايت ايديليور .

بوصوك كونلرده يوغوردمز آقاده ميلرده كيردى :

ایشته أك مشهور برعالمك غدای یومی صبره‌سنه قونولمسنی آرزوایلدیکی یوغوردی بزشرق اطباسی همان هرکون خسته‌لرمزه کمال دقت واعتنا ایله توصیه ایدییورز ؛ خسته‌لر یوغوردی سوه سوه ییورلر . انتانی خسته‌لقلرده ، وخیم حمالرده یوغورتدن پك چوق استفاده ایدییورز : ادرار آرتیور ، بدنده‌کی سموم دفع ایدیلیور ، عینی زمانده خسته آجلغك ویره‌جکی ضعف ودرمانده‌کیدن مصون قالیور . برسنه‌اول برقاچ آی اسیر فراشی اولدیغم روماتیزما خسته‌لغنده مع التأسف عددی پك آز اولان وفادار خسته‌لرمدن برینك محضا براثر انسانیت وشفقت اولمق اوزره همان هرکون بالذات یاپوب کوندردیکی تازه ، خالص و پك نفیس یوغورتلر امدادمه یتیشمه‌سه‌یدی حالم پریشان اوله‌جقدی !

کبه‌لکك باشلانغیجنده‌کی معند قیلرده یوغورت نه‌قدر مهم برفائده تأمین ایدییور .

معند ووخیم معده خسته‌لقلرنده یوغوردی صوووق صوووق ویرمکله خسته مزعج و محقق برآجلقدن ، خسته‌لغك بوتون نتایج مشئومه‌سندن محافظه ایدلمش اولیور .

یوغوردك بر فائده‌سی‌ده عینی مقدارده یوغوردك ایکی اوچ مثلی سوت قدر مغذی اولمسیدر . ایشته بونقطهٔ نظردن یوغورت معده‌لری بوزولمش ورملیلر ایچون بر « مائدهٔ حیاتبخشا » حکمنی آلیوز .

یوغوردی دها برچوق خسته‌لقلرده قوللانیورز : معده وباغرساق راحتسزلقلری ، چوجق اسهالاری ، ورم ، مایاصیل ، دامار خسته‌لقلری ، سیکیر ضعفی ، قانسزلق کبی خسته‌لقلرده یوغورت هم غدا ، هم دوا اولوویریور .

تجارلرمز ایچون پك بیوك برقازانج قاپوسی اولان شو ماده‌نك شمدیدن ترقیاتنه خدمت ایله بوندن ایدیله‌جك استفادهٔ تجاریه‌نك ایللره قاپدیریلمامسی حمیت ومنفعت وصحت مملکت نامنه آرزو ایدیله‌جك اجرا آتدندر .

یوغوردك مظهر اولدیغی شـو یکی رغبات اثناسـنده بزم سـیلیوری یوغوردی حقـنده جدی وفنی بر تدقیق طبی وباقتریولوژیده بولنمق حیات وصحت مملکت ایچون صوك‌درجه مفید ومهم برخدمت اوله‌جقدر . بوخدمت اساساً سعی ودقتی وخدمات برکزیده‌سی ایله بوتون سـتایشلره سزاوار اولان باقتریولوژیخانهٔ شاهانه ایله مملکتك مؤسسات مختلفه‌سـنده‌کی باقتریولوژی لابوراتوارلرینك جملهٔ وظائفندندر .

تدقیق ایدیله‌جك مسئله‌لر : سیلیوری یوغوردینك سوته نه کبی میقروبلرك تأثیرلریله وجود یاب اولدیغی ، ترکیب کیمیویسی ، قابك یوزنده‌کی قابوغك اکای هرجهتله مضر صحت وتهلکه‌لی ایسه‌ده بوقابوغك ، آلتنده‌کی یوغوردی میقروبلرك نفوذینـه قارشی محافظه ایدوب ایده‌مدیکی ، سوتك یوغورت اولمق ایله میقروبلردن ، امراض ساریه تخملرندن عقیم اولوب اوله‌مدیغی ویوغوردلرمزك تخم امراضـدن آزاده اولوب اولمدقلری ، نسبت غدائیه ایله تأثیر وطرز تأثیر دوائیلری کبی مهم نقطه‌لردر . بویوله نشر ایدیله‌جك مساعی وتدقیقات ایچون (نوسال) ك صحائف احترام واستفاده‌سی کشـاده‌در ؛ آرتق ابراز همت وغیرت اربابنه عائددر [*] .

---

[*] بومقاله مطبعه‌یه ویرلدیکی صره‌ده باقتریولوژیخانهٔ شـاهانه‌یه مأمور ارباب اختصاص واقتداردن عثمان نوری بکك ثروت فنونده (نومرو ۷۳۹) یوغورده دائر مهم ومفید برمقاله‌سی انتشار ایتدی .

بوسنه دوقتور (سنت رایورمه‌نار) پارس طب آقاده میسنه دوقتور (دیبوووسکی) نك یوغورت حقنده‌کی مثبت ومدلل براثر فنیسنی تقدیم ایدرك یوغوردی اوزون اوزادی‌یه مدح وثنا ایتدی . بونك اوزرینه فرانسه‌ده برچوق‌اطبا خسته‌لرینه سوت یرینه یوغورت‌ویرمکه باشلادیلر ؛ حتی پارسده مملکتمزده یتیشن مایه‌لرله تازه یوغورت یاپلمق اوزره برقاچ مؤسسه وجوده کتیریلدی .

یالکز دوقتور (دیبوووسکی) نك اثرنده یوغورت بربلغار محصولی اولمق اوزره کوستریلیورکه بواولدقجه مهم برذهولدر ؛ عنعنهٔ ثابتدرکه یوغورت آسیا محصولیدر ، یوغورت لفظی‌ده «یوغورمق» دن کلمکدەدر؛ یوغورت‌ده، قومیس کبی، تورکستان قیرلرینك محصول راعیانه‌سیدر . یوغورت بلغارستانه تورکلرله برابر کیرمش وبوندن صوکره بوتون روم ایلی‌یه ، یونانستانه یاییلمشدر . حتی یوغورت عربلره‌ده تورکاردن کچمش وکیت کیده بوتون خیمه نشینانك یکانه غداسی، مایهٔ حیاتی اولوویرمشدر .

بوکون فرانسه‌ده یوغوردی تازه تازه اعمال واحضار ایچون پارسه آناطولیدن ازمیر جوارنده‌کی آق حصاردن صناف وتازه یوغورت مایه‌سی جلب ایدیلیور وبوکا « بلغار مایه‌سی » نام مستعاری ویریلیور و « بلغار مایه‌سی شرکتی » نامنه جسیم اعمالات ومبایعاتده بولنیلیور . بوشرکت یوغورت یاپمق ایچون آیریجه بر « ئوتوو » ده اعمال ایتدیره‌رك فنی وساده برطرزده یوغورت احضارینه باشلامشدر .

یوغوردك استانبولده‌کی صرفیاتی‌ده پك مهم برمقدار تشکیل ایتمکده وبوصرفیات کوندن کونه آرتمقده‌در ؛ سرمایه‌دارلرمز،

بولاماجی » بریره براقیلوب صوووتیلنجه درحال قابك دیبنده برچوکونتی حاصل اولیور ، بوسببدن چوجقلره ویریله‌جکی زمان بولاماجی قاریشدیرمق لازم کلیور .

آیرانك باخصوص حادومزمن معده وباغرساق هضمسز-لکلرنده حسن تأثیری کورولمکده ایمش . آیرانك تأثیری یاغنك آزلغنه ، قازه‌ئینك کوچوك ذرات حالنده بولنمسنه ، حامض لبنك چوقلغنه عطف ایدلمکده‌در ؛ حامض لبن حامض قلورما ایله برلکده بولندیغی زمان مضاد تعفن خاصه‌سنه مالك اولوب قازه‌ئینك تخمرینی وسائر تخمرات هضمیه‌یی منع ایتمکده‌در .

آیرانك غربده نظر مطالعه‌یه آلنمسی نه‌قدر جالب مراق ایسه‌ده‌اصل مملکتمزمحصولی‌اولوب بزده‌استعمالی پك زیاده‌تعمم ایدن بر غدایه هیچ اهمیت ویرلمه‌مسی ، بوبابده فنی وطبی تحلیلات وتحریاتده بولنامه‌مسی اودرجه شایان تأسفدر .

آوروپاده بوصوك زمانلرده یوغورته‌ده براهمیت مخصوصهٔ طبیه ویرلمش وبوبابده تحریات عدیده اجرا وفابریقه‌لر تأسیس ایدلمش ، خسته‌لره یوغورت ویرلمکه باشلانمشدر . حال بوکه بزده حالا « ایچنی دوندیره‌جق ! » فکر باطلی ایله خسته‌لرینه طبیبك رأیی خلافنه اوله‌رق یوغورت ویرمك ایسته‌مه‌ینلر نه قدر چوقدر !

آیران

آوروپاده بیوك شهرلرده خالص سوت تدارکی کیفیتی عادتا مسائل مهمهٔ اجتماعیه‌دن عد اولنمقده‌در ؛ چونکه مینی مینیلرك حیاتی ، صحتی خالص ، غیر ملوث سوت تدارکنه وابسته‌در . صحیون ، امراض اطفال ایله متوغل اطبا یالکز سوتك دکل ، سوتدن متحصل موادك‌ده خواص غذائیه‌سنی تحریدن،اطفاله صورت تأثیرینی مطالعه‌دن بر آن‌خالی قالمیورلر . فرانسه‌ده برقاچ‌سنه‌دن بری چوجقلری « با-بور » دینلن تره یاغی آرتینی ایله بسله‌مك خصوصی برچوق چوجق حکیملرینی اشغال ایتمکده‌در . فرانسه‌ده « تره‌یاغی سوتی » ، « دوکولمش سوت» اسملری‌ده ویریلن «با-بور» سوتدن تره‌یاغی چیقارلدقدن صوکره قالان ماده‌درکه آناطولیده «آیران » نامنی ویردیکمز نفیس و طبیعی ایچکیدن باشقه برشی دکلدر . هرنه‌قدر بر چوقلری آیرانك یالکز یوغورتدن یاپیلدیغنی وعادتاصولاندیرلمش بر یوغورتدن عبارت اولدیغنی ظن ایدرلرسه‌ده آصل آیران ایچندن تره‌یاغی چیقارلمش سوتدر .

آیران معلق قازه‌ئین پختیلرینی حاوی صارمتراق بر مایعدر . تازه ایکن طاتلیمسی و بر آز دورنجه تخمر نتیجه‌سی اوله‌رق أکشیمسیدر ؛ اکشیدیکی زمان سطحندن حامض قاربون فقاعاتی طیران ایدر . « باغنسکی » ، « هوبنه‌ر » وسائر اطبا آیرانی کمال موفقیت ایله استعمال ایتمشلردر . اطفاله آیران صافی اوله‌رق اعطا ایدلمیور ؛ پرنج ، آراروت وسائر اونلرله صولی بربولاماج صورتنده ویریلیور . « آیران

تازه سوت خواصنی جامع ، تمامیله معقم ، پك نفیس برسوت استحصال ایدلمش اولور .

نویورقده بش کونلکدن ایکی یاشنه قدر صحتی یرنده ۸۵۰ چوجق بووجه ایله مستحضر سوتله تغدیه ایدلمش واحوال صحیه‌لری پك شایان ممنونیت برحالده جریان ایتمشدر . بوچوجقلردن هیچ بری وفات ایتمه‌مش وتزاید ثقلت بدنیه‌لری طبیعی برحالده دوام ایتمشدر .

شو کشف « اقتصاد » ، « حفظ مأکولات » ، « فن حفظ صحت » نقطهٔ نظرندن پك مهم برکشفدر .

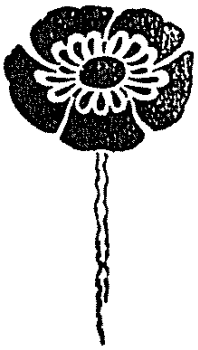

سوت توزی

برچوق زماندن بری سوتی « توز » حالنه بناءً علیه « قابل نقل » برشکل وصورته کتیرمك ایچون متعدد آلتلر ، برخیلی اصوللر ایجاد وتجربه ایدلمشسه‌ده هیچ برندن فوائد منتظره استحصال ایدیله‌مه‌مشدر. یالکز پك یکی اوله‌رق ایجاد ایدلمش اولان « ژوست هاتماقر » ماکنه‌سی بوبابده بر نتیجهٔ جدیه‌یه اقتران ایتمشدر .

بوماکنه اساساً ایچی بوش ، ایکی میلیمترو برمسافه‌ده یان‌یانه موضوع و یکدیکرینه معاکس برصورتده دوراً متحرك ایکی اسطوانه‌دن وبونلرك اوزرنده برسوت قابندن وآلت طرفلرنده بر « ألك » دن عبارتدر . برقوهٔ الکتریقیه واسطه‌سیله تحریك ودرونلرینه عینی واسطه ایله مستحضر صو بخاری سوق‌اولنان اسطوانه‌لرك حرارتلری ۱۲۰ درجه‌یه ایصال ایدیلیر . بعده سوت قابنك دلیکی آچیله‌رق بومایع مغدی اسطوانه‌لر اوزرینه فسقیه طرزنده جریان ایتدیریلیر . جریان ایدن سوت بیان ایتدیکمز وجه‌ایله تسخین ایدلمش اولان اسطوانه‌لره تماس‌ایدر ایتمز بوتون صوینی آنی اوله‌رق ضایع ومواد صلبه‌سی اسطوانه اوزرنده بیاض برطبقه صورتنده توضع ایدر . بو « طبقهٔ لبنیه » اسطوانه‌نك حرکت دوریه‌سی اثناسنده خصوصی برصفیحه واسطه‌سیله ألك درونده دوشرواوراده اونکی توز حالنه کچر .

بووجه ایله استحضار اولنان « سوت توزی » ندن بر مقداری ۷۰-۸۰ درجهٔ حرارتده برمقدار صویه قاریشدیرلسه

یالکز شو وارکه طبابتك صوك تدقیقاتی چیچکلردن « تأثر ذاتی » تأثیریله بعض فنالقلر کوروله بیلدیکنی میدانه چیقارمشدر . تأثر ذاتی نه‌در ؟ نه‌دیه‌یم ، انسانك سومدیکی ، قوقوسندن ، تماسندن ویا منظره‌سندن خوشلانمدیغی شیلره قارشی حس ایلدیکی نفرت عمیقه « تأثر ذاتی » دینیلیور . بوتأثر ذاتی چوق دفعه یالکز تنفردن عبارت قالماز ، بعضاً ایش بابیلمغه ، خسته اولمغه ، چیبانلر دوکمکه قدر واریر وجدی بر راحتسزلغی موجب اولور .

ایشته طبابتده بوکبی تأثرلری ، تنفرلری‌ده نظر اعتباره آلمق شرائط دواسازیدندر . مثلا اطبای مشهوره‌مزدن متوفی خراسانجی افندی منکشه قوقوسندن صوك درجه متأثر اولور وبابیلمق درجه‌لرینه واریردی . فقط بوتأثرلرك أك فناسی ایشی برخسته‌لغه قدر واردیرانلردر .

جرائد طبیه‌ده بوکا دائر مهم تفصیلات أله کچیریلمشدر .

اطبادن [دوبروی] بعض چیچکلره تماسدن حصوله کلن مزمن ومعند أکزه‌ما « طوزلی بالغام » لری صابیبور . ایصیرغان اوتی کبی خفیف بر تماسیله بیله طوقوندیغی اعضایی تخریش ایدن ، قابارتان نباتات اولدن بری معلوم ایدی . فقط ایصیرغانه کیمك ألی طوقونورسه طوقونسون ایصیریر ، قابارتیر ؛ چیچکلردن حصوله‌کلن تأثر ذاتی ایسه بعضیلرنده سنه‌لرجه سورن معند طوزلی بالغاملر یاپار ، بعضیلرنده‌ده برشی یاپماز ؛ بوطوزلی بالغاملر اکثریا چیچکلرك آچیلدقلری دورلره مخصوص اولور ، اوآره‌لق ظهور ایدر ، صوکره بوتون بوتون زائل اوله‌رق ایرتسی سنه ینه عینی موسمده میدانه چیقارلر . دوقتور (دوبروی) ك ٦٥ یاشنده برخسته‌سی برقاچ سنه‌دنبری صاغ

چیچکلر و تأثر ذاتی

چیچکلری ، ایلك بهارك بوسوسلی ، سویملی محصوللرینی کیم سوه سوه قوقلامق ایستهمز . زمردین برچایرك نسیم آهسته وزانك هبوبیله دالغهلانان سطح دلفریبنده قویو ، آچیق دورلو دورلو رنکلرله کولومسهین ، طبیعتك اولانجه صنعتکارلغی ، اولانجه بدایعی وریقات تویجیهسنده عرض دیدار ایدن طبیعی چیچکلر قدر أك دلنشین وأك منتظم باغچهلرك بیك دورلو تقیدات واهتمامات ایله تنظیم اولنان پلوزلرنده هر موجهسی نظر تماشایی باشقه برخضارت وطراوت ایله سلاملایان تازنده و « مدنی » چیچکلریده سوهرز .. بونلرك هر برینك کندینه کوره برطراوتی ، بر بهجت مخصوصهسی واردر .

بوخصوصده مینی مینی چیچکلرینه ألنده سوسلی ، جیجیلی بیجیلی برقووا ایله صو ویرن برچوجق ایله یاشلی باشلی بر چیچك وباغچه مراقلیسی آرهسنده اوقدر بیوك بر فرق یوقدر . چونکه هرکس چیچکی ، ایلك بهارك بوسوسلی وسویملی بدایعنی سومکله مجبولدر . چوق دفعه ایلك بهارده بتون اذواق تماشاسندن بول بول استفاده ایتدیکمز بوبدایع رنکارنکدن یاز قیش آیریلمق ایستهمیز . اونی أویمزه ، اوطهمزه ، حریم عزلتمزه قدر قبول ایدیویرز . دوغربسنی سویلهمك لازم کلیرسه ، چیچكده بوحسن قبوله ، هردورلو عزت وتقدیره حقیقةً لایق وفکر ونظرده اوباندیردیغی انجلای مستثنادن دولایی جانسز سوسلرك برچوغنه فائقدر .

پیدا اولمش ، کوز قاپاقلرینی قاپلامش وقادینجغز آنشلر ایچنده قاوروله‌رق خسته دوشمش، بوحالك نه‌دن ایاری کلدیکی بیلنه‌مه‌مشسه‌ده برایکی هفته صوکره ینه قریزانته‌م قوپاردقدن آلتی ساعت صوکره عینی عوارضك ظهور یاب اولمسی خسته‌ده بوچیچکه قارشی موجود اولان تأثر ذاتی یی میدانه چیقارمشدر.

بو یولده‌کی تأثرات ذاتیه اولدقجه نادر اولمقله برابر، ینه بیلنمسی فائده‌دن خالی دکلدر . بعض معند ومزمن طوزلی بالغاملرك برکون بردن بره وهمان آنی دینه‌جك درجه‌ده شفایاب اولملری ظاهراً هیچ بر شیئ عطف ایدیله‌مز ؛ حال بوکه أیجه آراشدیریلیرسه بونلرك ، موجب تأثر اولان سببك زوالی ایله برطرف اولدقلری آزچوق آکلاشیلیور .

دوقتور (تسنه‌ر) بویله چیچك تأثر ذاتیسندن ایلری کلن أکزه مالی، سیویلجه‌لی اولان یرلری ابتدا اسپرتو، صوکره صابونلی صوایله ییقامق ایله تخریشك، قاشینتی والتهابك آز بر زمانده مندفع اوله‌جغنی بیان ایدییور.

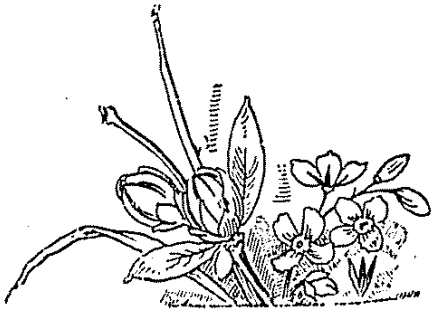

ألنك ايچنده‌كى أكزه‌مادن مضطرب ايمش، بوأكزه‌ما هرسنه ايلك بهارده باشلار وتداوى ايديلسين ايديلمه‌سين ، تموزه‌قدر دوام ايدرمش . خسته باغچه ايشنى سوه‌ر ، هرزمان برچوق چيچكلرله دولواولان باغچه‌سنده‌چاليشيرمش . دوقتور بركره‌ده باغچه‌يى زيارت‌ايدر، اوراده برچوق‌چوقه چيچكلرى كورور؛ بوچيچكلرك بعض كيمسه‌لرجه موجب تأثر اولدقلرينى بيلديكى ايچون خسته‌يه چوقه چيچكلرينه طوقونمه‌مسنى تنبيه‌ايدر . ايرته‌سى‌سنه ايلك بهار كلوب كچديكى حالده خسته‌ده أكزه‌مادن اثر كورولمز .

دوقتور (ره‌چوورف) ده بويله يدى سنه‌دن‌برى هرسنه ايلولدن ايلك بهاره‌قدر آلتى آى مدت آلرنده ، يوزنده معند أكزه‌مالر چيقان بر قادينندن بحث ايديور . بو قادينه ايلول آينده‌كى اسم كونده برچوق چوقه چيچكى صاقسيلرى اهدا ايديلير وقادين اونلره ايلك بهاره‌قدر سوه سوه باقارمش ؛ ايش آكلاشيلنجه درحال چيچكلر أودن دفع ايدلمش ، أكزه‌ماده بردها كورولمه‌مشدر .

كوكسنه چيچك طاقمغى اعتياد ايتمش اولان بر قادينك‌ده كوكسنده اكزه‌ما اولديغى وينه چوقه چيچكنه آليشمش بر مادامك دوداقلريله آغزنده مبذول و معند سيويلجه‌لر كوزولديكى وبو اعتياداتك تركيله هر ايكى عارضه‌نك‌ده برطرف اولديغى موثوقاً بيان اولنيور .

اخيراً معلم (لاسار) ك معاونى (هوفمان) او كوزل ونازنين قريزانته‌ملرك‌ده بوكبى عارضه‌لره سبب اوله بيلديكنى اثبات ايتمشدر . قريزانته‌م قوپاران برقادينك پارماقلرنده آلتى ساعت صوكره شدتلى قاشينتى وألنده ، يوزنده سيويلجه‌لر

کیجه : ۱ — قرنفیل ۰— ۲ — زنبق ۰— ۳ — یبانی نرکس ۰— ٤ — سنبل ۰— ٥ — کیجه صفا ۰ — ٦ — خشخاش ۰ — ۷ — سرت فوزی کورکی ۰— ۸ — پورتقال چیچکی ۰ — ۹ — چوبان ایکنه‌سی ۰ — ۱۰ — ارغوانی قهقهه ۰— ۱۱ — بردورلو نجل چیچکی ۰— ۱۲ — صغیر قویروغی ۰

آقشام

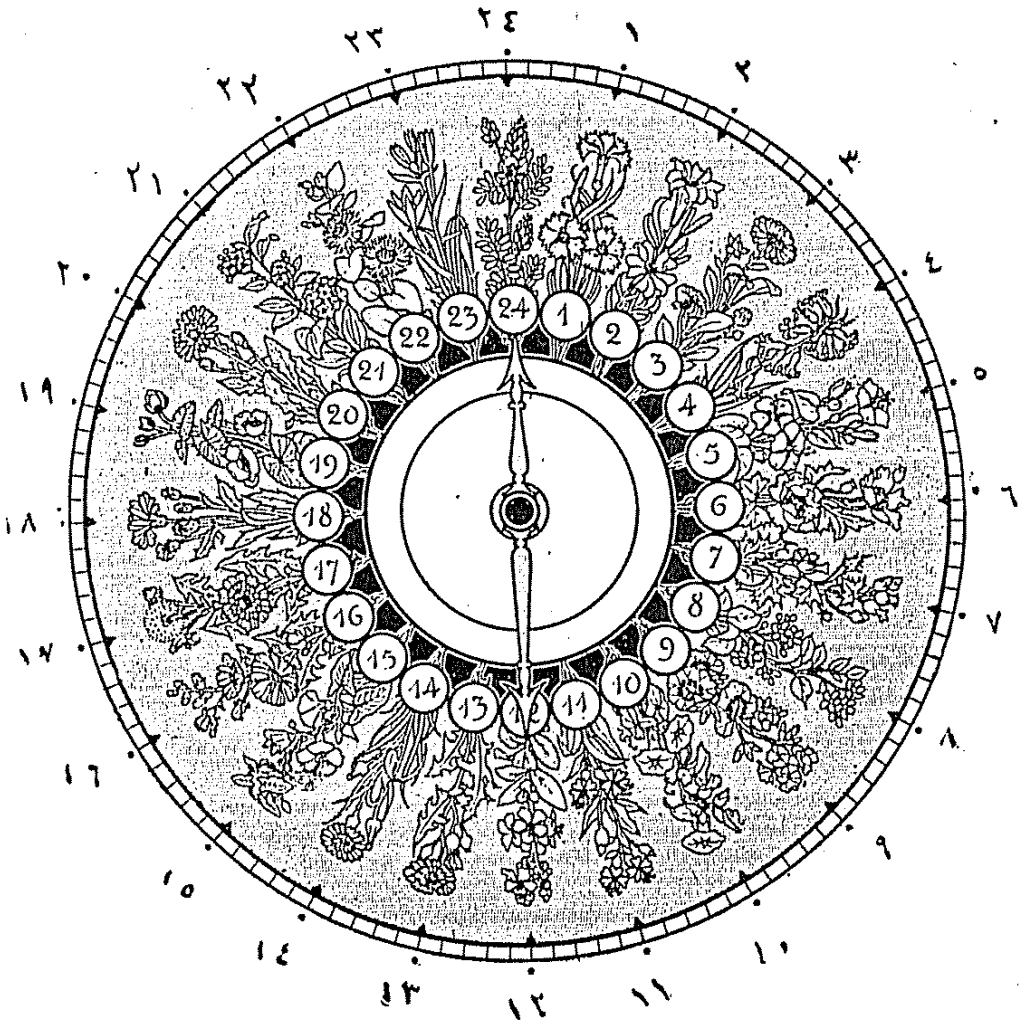

صباح

چیچکدن ساعت

صباح : ۱۳ — یبانی قوزی کورکی ۰ — ۱٤ — چایبر قصبارونی ۰— ۱٥ — چیت صارماشیغی ۰— ۱٦ — یبانی هندبا ۰— ۱۷ — آرسلان دیشی ۰— ۱۸ — آنجه اوتی ۰— ۱۹ — صاری نیلوفر ۰— ۲۰ — فاره قولاغی ۰— ۲۱ — چایبر ملکه‌سی ۰— ۲۲ — بوز چیچکی ۰— ۲۳ — مادام آلابیز چیچکی ۰— — سمیز اوتی ۰

چیچکدن ساعت

ازهار، طبیعتك بدایع خارقه نماسی، ارضك مزینات ممتازه‌سیدر. نکهفریب منظره‌لری، روح‌نواز رایحهٔ عطریه‌لری ایله موجودات میاننده برموقع بی‌همتا اشغال ایدرلر. چیچکلر اویله یالکز برموسمده آچیلوب صولسه‌لردی طبیعت سنه‌نك اوزون برقسمنده سوسسز، چیپلاق قالیردی. فطرت انکشاف ازهاری مواسمه کوره تقسیم وتوزیع ایده‌رك قیرلری، باغچه‌لری بوتون روی زمینی هیچ بروقت زینتسز براقمامق لطفنده بولونمشدر. شدت برودت شتا زوال پذیر اولوب‌ده رونق نوبهار بدیدار اولونجه بوموسم لطافتموسومه مخصوص اولان منکشه، لیلاق، کل، لاله، سنبل، یاسمن کبی چیچکلر عرض چهرهٔ ابتسام ایلرلر. فصل ربیعده قرنفیللر آچار؛ صوك بهار وموسم شتانك دخی کندینه مخصوص چیچکلری واردر.

نباتیوندن مشهور «لی‌نه» هرنوع چیچکك بر زمان انکشافی بولندیغنی نظردقته آله‌رق بواساس اوزرینه «تقویم ازهار» نامیله براوقاتنما تنظیم واحداث ایتمشدر. تقویم‌ازهار بالطبع هراقلیمه کوره متحولدر.

پارس اقلیمنه کوره ترتیب اولنان تقویم ازهار موجبنجه کانون ثانیده «سیاه‌چوبلمه»؛ شباطده «آقچه آغاج»، «سکود»، «فندق»؛ مارتده «ارکك قیزلجیق»، «شمشیر»، «مازی»، «بادم»، «شفتالی»، «قیصی»، «صاری‌شیبوی»، «چوخه چیچکی»؛ نیسانده «یبانی‌اریك»، «لاله»، «سنبل»؛ مایسده

دوقتورلر و آووقاتلر

كچن سنه ، مشهور جراحلرمزدن اوپراتور ژاق نسيم پاشانك سلانيك عسكرى خسته‌خانه‌سنده يارەلى برنفره عمليات ياپاركن ألنه بابان كميك اوجنك آچديغى انتانى يارەدن متأثراً فجيع بر صورتده وفات ايتديكنى متوفاى مشار اليهك ترجمهٔ حالى صددنده يازمشدق .

حال بوكه بوكبى اطبا اويله ظن اولنديغى قدر نادر دكلدر ، آره‌صره استيلالر اثناسنده قوش پلازينه مبتلا بر چوجغه عمليات ياپاركن ياخود يارەليلره باقاركن وظيفهٔ مسلكيه‌سى اوغورنده ترك حيات ايدن برچوق مشهور اطبا واردر . حتى پارسده « خسته چوجقلر » خسته‌خانه‌سى مدخلنده‌كى سياهين لوحه‌لر اوزرنده بويوله سرايت مرضله ترك حيات ايدن اطبا وطلبه‌دن اوتوز قرق قدرينك اسملرى محكوكدر .

اخيراً ، رومانيا اطباسندن (أتيه‌ن بورينا) نك‌ده برعملية جراحيه اجرا ايدركن ألنده حصوله كلن اوفاق بر چيزكى نتيجه‌سى اوله‌رق انتان وعفونت دم ايله ترك حيات ايتمسى مناسبتيله (انده‌پاندانس رومن) غزته‌سى « دوقتورلر و آووقاتلر » سرلوحه‌سيله شايان دقت بر مقاله نشر ايتمش وبومقاله‌نك (اقدام) ده كورولن صورت مترجمه‌سنى تلخيص ايله موضوع بحثمزك تنويرى مناسب كورلمشدر .

[دوقتور (أتيه‌ن بورينا) « قوله‌نيتا » خسته‌خانه‌سنده ايفاى وظيفه ايدركن ترك حيات ايتدى . مع التأسف بوكبى

« الما » ، « لیلاق » ، « آت کستانه‌سی » ، « کراز » ، « شقایق » ، « اینجو چیچکی » ، « چیلك » ؛ حزیرانده « آطه‌چایی » ، « کلنجك » ، « بالدیران » ، « اخلامور » ، « نیلوفر » ، « یولاف » ، « آرپه » ، « بغدای » ؛ تموزده « نعنه » ، « ککیك » ، « هاووج » ، « قرنفیل » « مارول » ؛ آغستوسده « حنا چیچکی » ، « فیل بورنی » ؛ ایلولده « صارماشیق » ؛ تشرین ثانیده « یالانجی وانیلیا » ؛ کانون اولده « سیاه چوبلمه » دینلن نباتات تزهر ایدرلر .

حرکتی یالکز حیواناته منحصر ظن ایتمه‌ملی ، چیچکلرده کندیلرینه کوره حرکتده بولنورلر . باخصوص ازهارك کاسی وتویجلری لیل ونهاره وکونك مختلف ساعاتنه کوره ـ هرهانکی برحسه ، برسوق طبیعی یه تبعیتله ایسه ! ـ انکشاف وانسداد حرکاتنی اجرا ایتمکده درلر . شو حرکاته کوره ده « لی نه » « ساعت ازهار » نامیله مینه‌سنی چیچکلر تشکیل ، زنبره کنی قوهٔ فاطره تحریك ایدن برساعت تأسیس واختراع ایتمشدر .

بوساعت‌ده ینه پارس اقلیمنه کوره ترتیب اولنمشدر .

استانبول اقلیم لطیفنه کوره‌ده بویله برچیچك ساعتی ترتیبنی ارباب اختصاصدن بکلرز .

قدر نه عسکر ، نه ضابط ، نه ده هیچ بر فداکار آتیلمامش واثنای حربده مأمورین صحیه‌نك چکدکاری شدائد ومتاعبی کیمسه چکمه‌مشدر ! اطبانك هرآن وزمان حس ایتدکلری

سر طبیب حضرت شهریاری برنجی فریق عطوفتلو سعید پاشا حضرتلری
S. E. SAÏD PAGHA
Premier Médecin de S. M. I. le Sultan.

آلام ومزاحم متوالیه‌یه مقاومت نه قدر کوجدر ! بر طبیبك علمی ، تجربه‌سی ، شهرتی آرتدقجه استراحت ورفاهی آزالیر ؛ بعض اطبا علوم فنونك ترقیسی ایچون اوقدر مدید وشدید برسعی وغیرت کوسترمشلردرکه بوکون اومساعیٔ قهرمانه‌نك

حالاتر نادر دکلدر ، یوزلرجه اطبا تأمین صحت ومنافع عمومیه مقصدیله بر صورتده فدای جان ایده‌رك صنعت و مسلکاری اوغورنده ترك حیات ایدییورلر.

[اطبا عالم صنعته آدیم آتدقلری کوندن اعتباراً حیاتلرینك أك صوك دقیقه‌لرینه قدر ایفای وظیفه مجبوریتنده بولنیورلر؛ صیجاغه ، صوووغه ، یورغونلغه ، حتی اهمیتسز بر راحتسزلغه بیله باقمیه‌رق کیجه‌وکوندوز انسانیته خدمت ایدوب دورویورلر . بعضاً قیشك أك صوووق کیجه‌لرنده دفعه‌لرجه صیجاق اوطه‌لرندن چیقارق پوپرازك بوتون شدائدینه عرض وجود ایدرلر ، بعضاً ایشلری اوقدر چوق ، اوقدر باشدن آشقین اولورکه یمك یمکه بیله وقت بوله‌مازلر ؛ بعض دفعه‌لرده بویله بر باشقه‌سنك حیات وصحتنی قورتارمق ایچون کندی کندیلری خسته‌لنیر وترك صحت وحیات ایدرلر. قیش کیجه‌لری اوطه‌لرمزده صیجاق صوبالرك قارشیسنده بیله شدت برودتدن تیتره‌شیرکن اونلر هر دقیقه فراش آلام واستراحتلرندن قالقه‌رق هردورلو مهالکه عرض نفس ایتمك انتظارنده بولنور وپوانتظاری‌ده لوازم وظیفه‌دن عد ایدرلر .

[هله وقت سفرده ، موقع حربه قوشمق اطبانك وظائف مسلکیه‌سندندر . بر نفر وظائف عسکریه‌سنی بیتیریر بیتیرمز تفنکنی قوغوشنك دیوارینه آصه‌رق کوشهٔ استراحته چکیلیر ؛ حال بوکه بر جراح محاربه میدانلرنده ، طوپلرك ، کوللەلرك چاقچاك صدماتی آره‌سنده مرمیلرك حاصل ایتدکاری قیریقلری ، چیقیقلری یرینه کتیرمك وبیکلرجه یاره‌لیلرك یاره‌لرینی صارمق کبی متعصب ، مشکل ومهم برایش ایله اوغراشوب دورور . اطبا وجراحلرك کندیلرینی القا ایلدکاری مهالکه شمدیه

موضوع اشتغال نقطهٔ نظرندن بر دوقتور ایله بر آووقات آره‌سنده نه قدر مهم و نه قدر بیوك برفرق واردر ! . . . اطبا مسائل مهمه وجدیه ایله ، صحت وحیات بشر ایله، هر کسی دردلردن ، مرضلردن قورتارمقله اوغراشدقلری حالده آووقاتلر چوق دفعه حقلی حقسز بر دعوایی درعهده ایده‌رك اونی کندی منافع ذاتیه‌لرینی تأمین ایچون ـ مدافعه ایتمك وظیفه‌سیله مکلفدرلر؛ بعضاً دعوانك حل وفصلنی صوك درجه تعجیل،

اطبای حضرت شهریاریدن حمیدیه خسته‌خانهٔ عالیسی سر طبیبی فریق سعادتلو ابراهیم پاشا حضرتلری

S. E. IBRAHIM PACHA
Médecin de S. M. I. le Sultan.

بعضاً ده تعویق و تأجیل ایدرلر وهرنه یاپارلرسه اولا کندی منفعتارینی دوشونورلر. هله حربه کیتمك ، صیجاق وصووقده ایفای وظیفه ایتمك، دوغریدن دوغری‌یه انسانیته خدمت ایلمك وظیفه‌لرنده بیله دکلدر ؛ بر طبیبك ایسه بالین احتضاره سرنهاده اولان خسته‌سنی قورتارمق ایچون ممکنسه ییلدیرم سرعتیله حرکت ایتمسی الزمدر . بعض خسته‌لقلرده وبعض

تصوری بیله خیـال بشره صیغامایور ... بوتون بواهتمامات ، بواقدامات هپ ... انسانیت ایچون ...

[ایشته خسته‌خانه طبیبلری ، معلملر ، عملیاتخانه‌ده بوتون کون تجارب فنیه‌ایله اوغراشانلر بوتون عمرلرینی خدمت انسانیته حصر و وقف ایدییورلر . بعضاً هرهانکی برسبب ایله ، کثرت اشتغال ایله برایکی کون خسـته قبول ایده‌مه‌سه‌لر کونا کون شکایتلر باشلار . اونلرك‌ده هرکس کبی دیکلنمکه ، اسـتراحته احتیاجلری اولدیغی نظر انصافه آلنمقسزین « اووف ... نه‌قاتی یوره‌کلی دوقتور ، قاپیسنده بکله‌یوب دوران بیچاره خسته‌لره ذره قدر مرحمتی یوق ! » طرزنده‌کی مؤاخذات توالی‌ایدر دورور ..

[برکون آنك مشهور طبیبلردن برینه « نیچون اوغلکزك‌ده سزك کبی مسـلك طبابتی اختیار ایتمسنه مساعده ایتمیورسکز ؟ اوکا پك شرفلی برنام براقه‌جغکز ایچون پك آز برزمانده ترقی ایده‌جکنه ، حقیقی برشهرت وثروت قازانه‌جغنه شبهه‌م یوق . » دیمشـدم ؛ جواباً — « اوت ، طبابت پك عالی برصنعتدر ؛ فقط مزاحم ومهالکی‌ده . آز دکل : وقت حضرده ایش ، وقت سفرده ینه ایش ، وظیفه ... نه کیجه نه کوندوز حضور وآرام یوق .. انسان زنکین بیله اولسـه قازاندیغنی رفاه ایله ییه‌جك وقت بوله‌ماز ... بونك ایچون اوغلومی آووقات یاپمق ایستیورم . آووقاتلغك مهالکی فلان یوق ... پاره‌سی ایسـه بول ، ایشی راحت ، حاصلی غائله‌سز برمسلك ... دوقتورلری آووقاتلرله شویله برمقایسه ایدرسه‌کز بوفکرمك نه قدر دوغری‌اولدیغنی آکلارسکز . » دیدی . صوکره اوزون اوزادی‌یه دوشوندم . دوقتورك فکرینی پك دوغری بولدم .

[واقعا ، آووقاتلق‌ده انسـانیت ایچون لازم ایسـه‌ده

مینی مینی‌لرك تربیهٔ بدنیه‌سی

چوجق بویوتمه‌نك طرزی ده‌کیشدی . برچوق عائله‌لرده نه‌او أسکی صاللانتیلی بشیکاردن ، او هوالانیر صالنجاقلردن ، نه‌ده او اوزون مارپوچلی امزیك فلان کبی بولاشیق وبرباد آلات تغذیه‌دن اثرقالمادی. «چوجق جندره‌سی» حکمنده‌اولان او بیتمز توکنمز بزلی قونداقلر همان همان ترك اولونیور . آرتق « باغرداق » لر ، « سوبك » لر ، « جیبنلك » لر بر رطرفه آتیلدی... بوکون چوجق اوچ دورت یاشنی کچنجه «ببك» لکدن چیقیور ، عادتا « مینی مینی بر آدم » اولیور . هرکسله برابر سفره‌یه اوطوریور ، بردوزی‌یه حرکت ایدوب اوته‌یه بری‌یه قوشیور وهرشیئه قاریشیور. یانده کیلره برچوق شیلر صورارق هرشیئی آکلامقده‌کی مراق طفلانه‌سی، کوه‌زه‌لکی ایله بوتون أوی شنلندیریور ... ایشته بوآندن اعتباراً چوجغك ایلریسنی، آتیسنی، نه‌اوله‌جغنی وناصل یتیشه‌جکنی دوشونملیدر .

→

جدال حیات کوجلشدکجه چوجقلرك دها باشقه برطرزده یتیشدیرلمری ، بنیه‌جه دها متحمل ، دها دایانیقلی اولمری ایجاب ایدیور. چوجق دها کوچوك بر یاشده‌ایکن چویك، دایانقلی، صیقی أتلی، قوی سیکیرلی اوله‌رق یتیشملیدرکه ایجابنده قوشابیلسین ، آثار ضعف کوسترمه‌سین . چوجق دها ایلك کنجلکنده آقشام وصباحك رطوبتندن، روزکاردن زیاده صاقینلیر ، معده‌سی بوزولماسین دیه یمکه لزومندن فضله دقت

خسته‌لرده یاریم ساعت ، بش ، اون‌دقیقه وحتی بر دقیقه‌لق بیله بر فرق زمانك پك بیوك بر تأثیری کورولور ..... آووقاتلره ایسه بو یولده بر استعجالك لزومی اولمدیغی معلومدر .]

صوکره ، طبابتك بتون مهالك ومزاحمنه کوکس کرن ارباب فنه مساعیٔ مسبوقه‌سنه مقابل مناسب بر اجرت ویرمکی لزومسز عدایدنلری کورویورز . فقط لایقیله ومنصفانه دوشونولورسه دعوی وکیللرینك آلدقلری پاره ایله طبیبلره ویریلن اجرت آره‌سنده‌نه قدرعظیم برفرق واردر ! حال بوکه ، بونلردن بری مال ومنالی ، دیکری ایسه صحت وحیاتی محافظه‌یه چالیشمقده‌در !

ایکی اوچ یاشنه أریورده ینه معده‌سی سوتدن باشقه برشی کورمیور. چوجق بویودکجه غداسی‌ده آرتار وکیت کیده کونده بر بچق، ایکی اوقه قدر سوت ایچمکه باشلارکه بو حال زواللینك مینی مینی معده‌سنی کنیشلتدیکی کبی، یولنده بویومسنه، صاغلام و

آلچاق بشیك ـ باغرداقلر
حفظ صحت نقطهٔ نظرندن قنادر.

کورپوز بر یاوروجق اولمسنه‌ده مانع اولور. برده بویله اوچ دورت یاشنه‌قدر بالکز بولاماج وسوت ایله بسله‌نن چوجقلره قضارا بر پارچه أکمك ویا پیسکویی ویریله‌جك اولورسه ایرتسی کونی برباد برهضمسزلك پیدا اولور وچوق دفعه‌ایش قورقولی بر خسته‌لغه منجر اولور.

اولنه‌رق « نازونعیم » ایچنده بویوتولورسه زواللینك ایلریده مکتب صره‌لری اوزرنده ودها صوکره اردوده چانطه‌طاشیوب پکسماد ییدیکی زمانلرده پك چوق زحمتلر چکه‌جکی ودنیانیه کلدیکنه کله‌جکنه بیك کره پشیمان اوله‌جغی شبهه‌سزدر.

بر چوقلرینك یاپدقلری کبی «چوجغك اوزرینه‌تیتره‌مك» أیی برشی دکلسه‌ده دایانقلی اولسون دیه بو کوچوك معصومی هرصباح صوووق صویه صوقمق وکیجه‌لری اینجه بر اورتو آلتنده تیریل تیریل تتره‌تمك‌ده صحی ومناسب بر تدبیر اولمسه کرکدر... « چوجقدر هضم ایدر » دیه یاور وجقلرینه هرشیئی ییدیرن وبوندن دولایی باش کوسترن شدتلی، کسکین معده وباغرساق خسته‌لقلرینك اوکنی آلمق ایچون طبیبدن طبیبه قوشان نه‌قدر شاشقین ابوین واردر! هرشیده اولدیغی کبی بوکبی خصوصاتده‌ده نه افراط، نه‌ده تفریط أیی برشی دکلدر. فن، چوجقلره مناسب وموافق بر تربیهٔ مادیه ویرلمك ایچون اتخاذی ایجاب ایدن بوتون تدابیری تصریح وبیان ایتمشدر. ابوین چوجقلرینی فن دائره‌سنده بویوتور وتربیه ایدرلر ایسه نه او افراطدن ونه‌ده بو تفریطدن اثرقالماز. أوت، چوجقلر هر شیئه متحمل، شدائد موسمیه‌یه آلیشیق اولمالیدرلر. فقط چوجقلری بوکبی شدائده یاواش یاواش آلیشدیرملی ومینی مینی‌لرك تربیهٔ مادیه‌لرینی آیلرجه، سنه‌لرجه سوردوره‌رك «متین وده کیشمز براعتیاد» حالنه قویملیدر.

مینی مینی بر چوجق طبیعی سوت ایله بسله‌نیر. فقط سوت ایله بسلمه‌نك‌ده بر حدی، معین بر مدتی واردر. آننه‌لر چوق دفعه أمزیرمکی، سوت ویرمکی اوزاتیورلر. چوجق

پك چوق‌در . چوجقلره حرارت بدنیه‌یی محافظه وادامه فكریله ، بر دوزی‌یه شكرلمه‌لر ویرلمسی رأینده‌اصرار ایدن اطبامز بولندقجه اهالیمزی نه‌حق ایله مؤاخذه ایده‌جكز ؟!

چوجق‌وقتنده ممه‌دن كسیلملی . زماننده باشقه ییه‌جكارله بسلنملیدر. شوزمانده كسیلسین، شووقتده شوییه‌جك‌ویریلسین

« یاریم قونداق » تكمیل قونداقدن چوق أییدر .

دیه‌میز . چونكه بوكبی تدابیر چوجغه كوره ده‌كیشیر . چوجغی یالكز خسته‌لاندیغی زمان حكیمه كوتورمكدن زیاده خسته‌لانمادن‌اول ، یاشاییشی خصوصنده لازم كلان قواعدوتدابیره واقف اولمق اوزره مراجعت ایتملیدر . بناءً علیه چوجغی‌دها مینی‌مینی ایكن احتیاجی قدر ییمكه آلیشدیرملیدر . بیكلرده بیوك آدملركبی معین‌مقداردە ییملیدرلر ؛ چونكه معده اوقدر

أوت، چوجق وقت وزمانیله ممه‌دن کسیلملیدر . فقط ممه‌دن کسیان بر یاوروجغه‌ده همان هر شیئی، هر ایستدیکنی ویرمه‌ملیدر . چونکه یه‌جکلری زده لاخه، صالچه‌لی شیلر، کونلرجه قالمش أتلر بولنه بیلیرکه بونلری اویله نازك ونازین معده‌لی بر یاوروجق دکل، قوس قوجامان آدملر بیله هضم ایتمکده کوجلك چکرلر . هله بزده چوجق بیمك یمکه آلیشنجه هر بولدیغنی، هر کوردیکنی یمکه باشلار . اطرافده کیلر ایسه « قرق بر کره ماشاه، نه کوزل ییور ! » دیه مفتخرانه سویله‌نیر دوررلر . بویله هر کون احتیاجندن فضله شیلری ییه ییه طیقانان معده وباغیرساقلرده برچوق تخمرات حصوله کله‌جکندن چوجق بیدکجه صیصقالاشیر، نهایت خسته‌اولور. اطرافنده کیلر پر تلاش وهیجان « زواللی چوجق نه‌قدر صیصقالاشدی، ییدیکی کندیسنی ییور ! » دیرلر ؛ نه قدر دوغرو بر سوز . أوت چوجغه بلا احتیاط ویریلن او أتلی، یاغلی یمکلر، او کوزل طاتلیلر، شکرلر، پلاولر، محلبیلر بیچاره معصومی ییوب أریتیورلر .

أوت، چوجقلرك ییدیرلمسنده کاه افراطه، کاه تفریطه کیدیورز . هنوز اوچ آیلق اولمیایان چوجقلرینه پرنج اونی بولاماجی، سبزه صویی، أت صولری ویرن والده‌لری چوق کوردیکمز کبی دورت یاشنه‌قدر ممه‌ویرنلره‌ده راست کلدك. هله بزده چوجقلره أت صویی، « کردان صویی » ایله‌تیریدییدیرمکه پك بیوك بر انهماك واردر ؛ «شفا نیتیله» چوجغك آغزینه راست کلن ییه‌جکی طیقان آننه‌لر ظن اولوندیغی درجه‌دن زیاده‌در . دها پك کوچوك اولان چوجقلرینه بر دوزی‌یه شکرله‌لر، چیقولاتالر ویرن ابوین، همده ذکی ومتنور ابوین مع‌التأسف

قماشلردر . صوكره پاموق ، صوكره كتن ، أك صوكره ایپك كلیر . بناءً علیه قیشین چوجقلره یوكدن یازین كتن ویا ایپكدن یاپیلمش البسه كیدرملی‌بز .

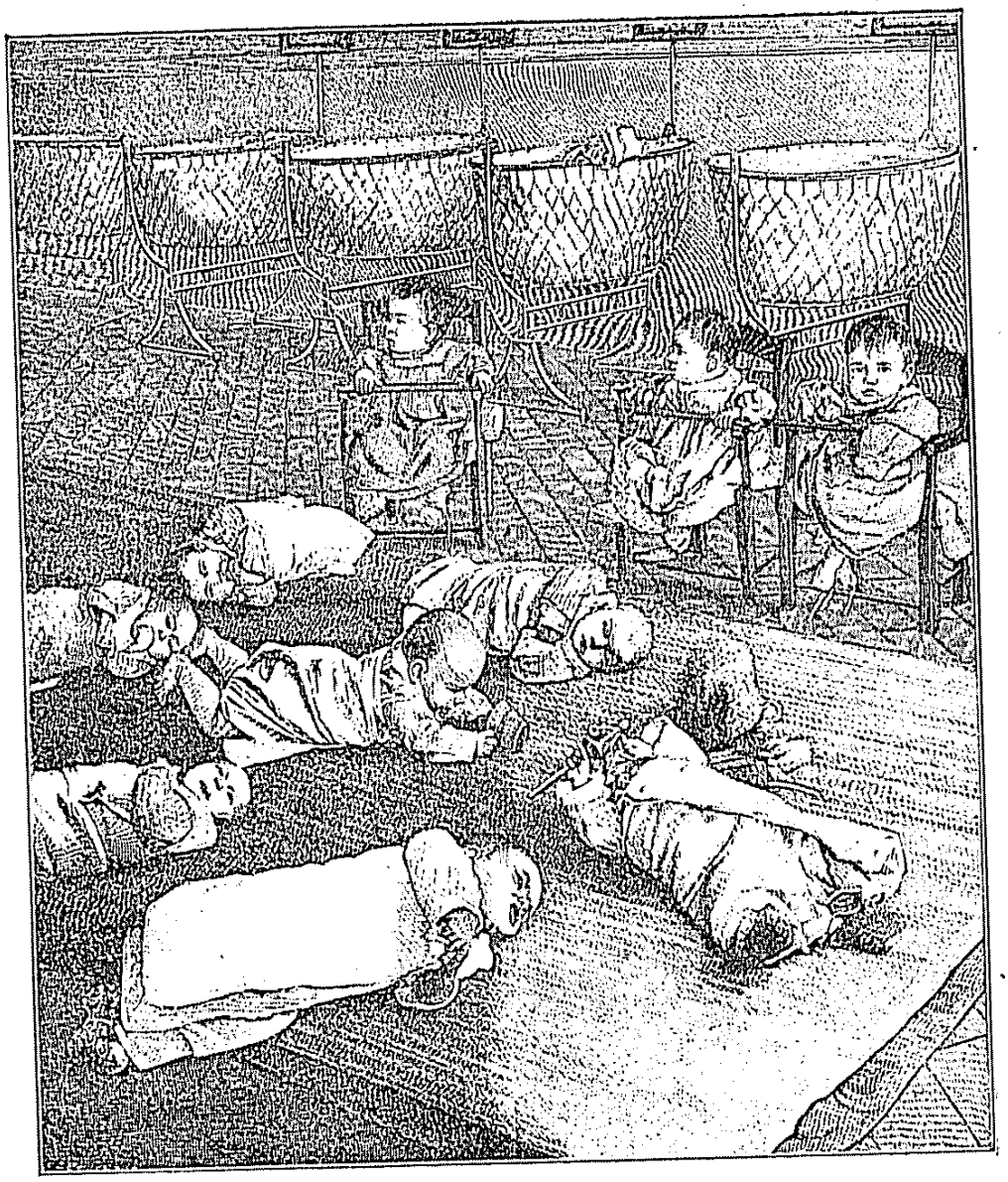

آوروپاده فابریقه‌لرده چالیشان كیمسه‌سز ایشجی قادینلرك چوجقلرینی كوندوزلری حفظ وصیانت ایتمك اوزره تأسیس ایدلمش اولان « محافظه خانهٔ اطفال » دن برینك داخلی ـ كه ایشجی چوجقلرینك بیله سربست سربست وكوزل بویودیلمه‌كارینی كوسترمكده‌در .

برده البسه‌نك رنكنه‌ده دقت ایتملی ، چونكه رنكلردن بعضیلری حرارتی زیاده ، بعضیلری‌ده آز چكرلر. مثلا بیاض

دایانقلی برعضو دکلدر . بر ایکی دفعه تحمل ایدر ، صوکره بوسبوتون یورغون دوشه‌رك ایشندن قالیر .

چوجقلره‌یه‌جکلرینی آز آز ، یاواش یاواش وأیجه چیکنه‌ته‌رك ییدیرملیدر . چونکه أیجه اوکوتولمه‌ین یمکلر کوچ هضم اولونورلر . مکتب چوجقلرنده کوروان معده آغریلرینك برچوغی هپ عجله‌عجله وچیکنمسزین یمکدن ایلری کلمکده‌در . برده چوجق‌دها کوچوك ایکن بویله یاواش یاواش وچیکنه‌یه‌رك یمکه آلیشیرسه یاشادیغی مدتجه بوکوزل عادتدن شاشماز . بعض چوجقلر لزومندن فضله‌ییرلر ؛ « قرق برکره ماشاالله » ، بویله زیاده اشتهالی چوجقلری کوردکجه ممنون اولورز . فقط بوافراطك سوء تأثیراتی چوق کچمه‌دن باش کوسترر . زیاده ینیلن یمکلر معده‌ده چوق قاله‌رق تخمر ایدرلر . وبو تخمردن عادتا زهر قدر مؤثر برطاقم مواد مضره حصوله کله‌رك قانه قاریشیر ، وبونکله تکمیل وجوده نفوذ ایدر . چوجغك « تعیین غدائیسی » بیلنملیدر ؛ اغدیه‌نك یالکز نوعی دکل ، مقداری‌ده اهمیتلیدر . جوجقلرده دها هنوز تماماً نشوونما بولمیان هضم بوروسنك اینجه‌لکنی ، ضعفنی نظر دقته آلوب معده‌یی اقتداری نسبتنده برسعی منتظم ومترقی‌یه آلیشدیرمق پك مهم برمسئله‌در .

مینی مینی‌لرك تربیهٔ بدنیه‌سنده یمکلر قدرالبسه‌نك‌ده دخل وتأثیری واردر ؛ چونکه البسه وجودك حرارتنی محافظه ایچون ، برنوع یمك خدمتنی کورمکده‌در . تویلری قیرپیلان برطاوشان هروقتکی یمه‌سندن اوچ مثلی فضله‌یر . البسه کیمکدن مقصد وجودك حرارتنی ضایع ایتدیرمه‌مکدر .

وجودی صوووقدن أك زیاده محافظه ایدن یوك وفانیله

آچیق براقلی . فقط بوکاده اویله بردن بره باشلامق اویاماز . قیشین اودایی أیجه ایصتمقله برابر پنجره‌یی برپارچه آرالق براقلی . وآرالق ایدیان یری‌ده پنجره‌نك پرده‌سنی چکدرك قاپاملیدر . صوکره هوانك بردن بره کاوب چوجغه چارپمامسی ایچون آچیق پنجره‌نك اوکنه برپاراوان قویملی .

مکتب تعطیلی زماننده چوجقلری قیرلره ، صیفیه‌لره ، دکز کنارلرینه کوتورملی واورادہ هرکون اوتهیه بری به کزوب

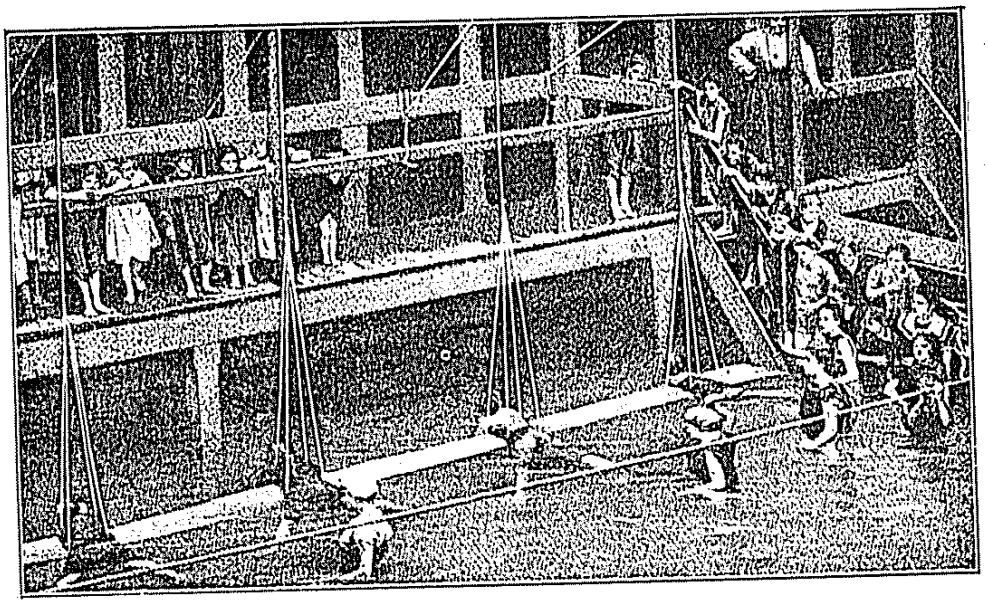

ویانه جوارنده (بادن) ده قیز چوجقلرینه یوزمك اوکرهتمك اوزره تأسیس ایدلمش اولان « سباحتخانه » لردن بری

قوشدیرمغه وکونشك ضیای قوتسازی ، هوانك تأثیر حیاتبخشاسی آلتنده تربیهٔ بدنیه‌لرینی اکمال ایتدیرمکه چالیشیلملیدر . بویله ضیا ، هوا ودکز بانیولریله ، صحی و مناسب اویونلرله وجودی تربیه ونشو ونماسی تنظیم ایدیان بریاوروجق آرتق صوووقدن ، صیجاقدن متأثر اولمامغه وشدائد موسمیه‌یه تحمل ایتمکه حاضرلانمش اولور . ایشته اوزمان چوجقلرك البسه‌سنی خفیفلتمکه ، فانیلالرینی آتمغه چالیشملی ویاوروجقلری بویله بویله خفیف کیینمکه آلیشدیرملی .

رنك خارجدن ١٠ قسم حرارت آلیرسه ، صاری ١٤ ، یشیل ١٥ ، قیرمزی ١٦ ، ماوی ١٩ ، سیاه ٢٠ قسم حرارت بلع ایدر . بوکا مبنی درکه حفظ صحت قیشین یوکدن وقویورنکلی البسه کییه‌رك حرارت بدنیه‌مزی محافظه ایتمکلکمزی ، یازین ایسه کتندن آچیق رنکلی البسه اکتسا ایله وجودمزی حرارت خارجیه‌دن قورومقلغمزی توصیه ایتمکده‌در . بعض عائلدلر چوجقلرینی یاز قیشی خفیف کیدیریورلر . بوندن مقصد ، چوجغی صووغه آلیشدیرمق صووقدن متولد خسته‌لقلردن صاقینمق اولدیغی سویلنیور .

اوت ، چوجغی صووغه آلیشدیرملی . فقط ناصل ؟ — چوجغی یاز وقیش أیی کییدیروب اورتدکدن صوکره آرابه ایله یاخود یایا اوله‌رق طیشاری چیقاروب کزدیرملی . دورت بش یاشنده برچوجغی صووغه آلیشدیرمق ایچون دها صوك بهاردن باشلایه‌رق باجاقلرینی ، بوینی آچیق براقملی . چوجق بوندن متأثر اولمازسه تاقیشه قدر بویله‌جه دوام ایتملیدر . چوجقلرك دیکر البسه پارچه‌لرینی‌ده بویله یاواش یاواش وآلیشدیره آلیشدیره چیقارملیدر . دائما تدبیرلی ، احتیاطلی داورانملی والبسه چیقارمغه یازك نهایتندن باشلایه‌رق چوجغی قیشه قدر ترصد آلتنده بولندورملی . جزئی برفنالق ، خفیف براوشومك علامتی کورولورسه چیقاریلن البسه پارچه‌سنی بکیدن کییدیرملیدر . بوتون وقتنی قیرلرده ، آچیقلرده کچیرن کویلی چوجقلرینه باقه‌رق شهرلی یاوروجقلری اویله بردن بره شدائد موسمیه‌یه معروض بولندیرمق کار عقل دکلدر .

چوجغك اوداسی طبیعی کنیش اوله‌جق ، بش آلتی یاشنه کیرن برچوجغی ایرکن یاتیرملی ، یاتدیغی اودانك پنجره‌سنی‌ده

أرمدكجه بوسبوتون صوووق برصوايله ييقانماملیدر. یازك صیجاق برکونندہ چوجغی اویقودن اویانیر اویانماز صویار ، بوتون وجودینی صوووق صو ایله ایصلادیلمش بر بز ایله برقاچ ثانیه اووارز . چوجغی بزدن صوکره تمیز وَقورو برخاولویه صارارق بوتون وجودینی کوزلجه اوودقدن صوکره البسه‌سنی کیدیریرز. بوتون بو عملیات بر ، بربچق دقیقه‌دن زیاده سورمه‌ملیدر .

دها صوکره چوجغك وجودینه صوووق صو دوکمکه، ایرته‌سی سنه‌ده مخصوص اوله‌رق ترتیب وتنظیم ایدیلن آلات و وسائط ایله صوووق دوش یاپمغه باشلانیرکه بویله بویله چوجق صوووغه حقیقةً آلیشیر. اوآرالق چویك، فعال ، بنیه‌سی صاغلام بریاوروجق و بو یونجه‌ده قوتلی، کورپوز بردلیقانلی یاخود دینج، کوزل، چالیشقان برخانم قیز اوله بیلیر .

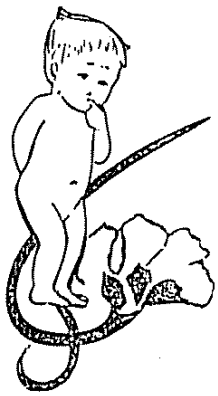

هر شیده اولدیغی کبی مینی مینی‌لرك تربیهٔ بدنیه‌سنده‌ده أرکن وشدتلی داورانانلر ، مضر ومهلك افراطلره وارانلر، تدریجی برصورتده حرکت ایدیله‌جکنه ویاواش‌یاواش آلیشدیریله‌جغنه سرعت وشدتله معامله‌یه قالقیشانلر آز دکلدر. چوجغی دها ایلك یاشندن اعتباراً صوووق صویه صوقانلر ، مینی مینی‌یه صوووق صوایله دوش یاپانلر بیله کورولیور. حال بوکه ، بویله آنی وشدتلی اوشومه‌لر چوجقلری بیتریر ، محو وپریشان ایدر . ضبط ایدیلن احصائیاته نظراً بویولده بانیو یاپیلان یاوروجقلرك یوزده (٧٥) ی صیق صیق و سببلی سببسز نزله اولیور ، یوزده ٨١ دن زیاده‌سی دورت بش یاشنی بولنجه‌یه‌قدر دفعه‌لرجه خسته‌لنیور . صوووق صوجلددن زیاده جملهٔ عصبیه‌یه تأثیرایدیور ، چوجقلرك سیکرلرینی اویناتیور . هله دوشلر بوسبوتون برباد ایدیور . هرصباح صوووق بانیو ودوش یاپان چوجقلرك راحتسز ، خویسز ، حدید اولدقلری حتی بعضاً چاربینمه کبی حاللره بیله کرفتار اولدقلری پك چوق کورولمشدر . چوجغی صوووغه آلیشدیرمق زواللی‌یی قولندن طوتوب‌ده صوووق صویه آتیورمکله اوله‌ماز. بوخصوصده‌ده یاواش یاواش وبر چوق احتیاطلر وتدبیرلر ایله حرکت ایتملی وصوووغه یاواش یاواش آلیشدیرملیدر .

چوجق طوغدقدن صوکره کونده برکره ایلیق صوایله ییقانه‌رق تمیزله‌نیر ، سکز طقوز آیلق اولنجه ایکی اوچ کونده برایلیق صو بانیوسنه صوقولور. ایشته بوزماندن اعتباراً بانیو یاپیلدیغی کونلر چوجغك اولا یوز وألارینی ، صوکره یاواش یاواش قوللرینی ، باجاقلرینی ، برآز صوکره اوموزلرینی صوووقجه برصو ایله ییقایی ویریرز . صوکره‌لری صوووقجه صویرینه بوسبوتون صوووق برصوقوللانیلیر . فقط چوجق بش یاشنه

خسته‌لقلرینك حكیملردن زیاده صاغلقجی قوجه قاریلرك، چكه‌سی دوشوك أبه طاسلاقلرینك تدبیرلریله أیی اوله‌جقلرینه ایناندقلرینی و « چوجق بویوتمك » صنعتنده پك درین وصوك درجه‌قاراناق بر « بیلكیسزلك » ك قربانی اولدقلرینی آجیه‌رق كوردم، حالاده كوره كلمكده‌یم. كیم بیلیر، نه‌قدریاوروجقلر، حقیقةً خسته اولدقلری حالده، « قورقو » دن، ... بیلمم نه‌دن راحتسز اولدقلرینه حكم ایدیله‌رك باشلرنده « قورشون دوكدو- رلمش »، یاخود قونداقلرینك اوزرلری بر چوق بونجوقلرله دونادلمش ودها بوكبی برچوق اویونجاقلرله پك قیمتلی اولان بر وقت وفرصت كچیریله‌رك زواللی یاورولر آننه الیله اولومك امانسز پنجه‌سنه دوشورلمشدر!

برچوجغی بسله‌مك، بویوتمك طوغورمقدن دها قولای اولماسه كركدر؛ ذاتاً آننه‌لك یالكز طوغورمقدن عبارت دكلدر؛ اصل آننه‌لك یاورویه باقمق، اونی یولنده بویوتمكدر؛ أیجه بیلملیدركه، « بر آننه‌نك یوره‌كی ایله سوتنك یرینی طوته‌جق هیچ برشی یوقدر. » فقط شوكا آجینیركه چوق كره آننه‌لر یارولرینی یولنده وحكیمجه دكل، قوجه قاریجه بویوتمكده وحكیملردن زیاده حمام آنالرینی، ناطرلری، اوفوروكچیلری، قیرپه‌جیلری دیكلمكده‌درلر. بیك دورلو مناسبتسز صاغلقلرله یاورولرینك حیات وصحتنه كدیكلر آچان بوكبی والده‌لرك سوكی وآجی نامنه كوستردكلری « ایش كذارلق »لر، فائده‌سزویولسز اولمق شویله دورسون، سبب اولدقلری وحصوله كتیردكلری فنالقلردن دولایی چوق دفعه كناه وَوبال، بعضاً ده جنایت قدر صورغولی برحالدر. چوق كره كوره‌نك وهمان هرزمان بیلمه‌مزلك وبیله‌مه‌مزلك ایله یاپیلان وبرچوق یكی طوغمش یاوروجقلری

« برآننه‌نك یوره‌کی ایله سوتنك یرینی هیچ برشی طوتاماز. »

باشلامازدن اول : [*]

یکرمنجی سنه‌سنه ایرن حکیملك حیاتمده صاغلام، کورپوز، خسته وجیلیز برخیلی چوجق سودم، اوقشادم، علاجلادم؛ بر چوقلرینك حاللرینه، چکدکلرینه آجییوب دوردم. تااوزماندن بری، آننه‌لرك نه‌قدر غریب ساده دللکلره، بعضاً نه‌قدر ایکرنج صاغلقلره، فنا عادتلره قاپیلدقلرینی، حتی چوجق

[*] چوجق بویوتمك. — دوقتور بسیم عمر — ۱۳۲۱

بویله دینج، صاغلام، دایانیقلی بر دول یتیشدیرمك ایچون نه شمدیکی کبی چوجقلر مزی «قات اندرقات» پاموقلر ایچنده صاقلامغه، نازلیلاشدیرمغه صاواشملی یز، نه ده قیدسز لغه دوشملی یز. هرحالده مشهور برحکیمك شوسوزندن آیرلماملی یز: «چوجقلر کزی تره، صووغه، روزکاره، کونشه آلیشدیریکز؛ یمك، ایچمك، یاتمق کیینمك کبی ایشلرده چوجغه کوشکلك، خفیفلك ویره جك خاللری، سببلری کیدریکز. بو یولده بویوته جککز برچوجق بلکه اوقدر کوزل، ارقدر نارین، اوقدر یاقیشقلی اولماز، فقط هرحالده، کوربوز، صاغلام وقانلی جانلی بریاوروجق اولمقدن ده کیری قالماز.»

بشریاوروسنك تربیه سنه، انسان عرقنك أییاشوب قوتلنمسنه تاچوجغك رحمه دوشدیکندن، حتی اوندن اوللرندن باشلاملیدر؛ بوکون آوروپانك هرطرفنده بوایش ایله پك زیاده اوغراشیلمقده وقوتلی چوجقلر یتیشدرمك ایچون برچوق امکلر صرف ایدلمکده در. بزچوجغك رحمده أیی ومناسب بریولده بویومسی، بویوتولمسی ایچون لازم کلن شیلری بوندن اولکی برکتابمزده [*] اوزون اوزادی یه یازمشدق.

بوکونده یکی طوغان وچیریل چیپلاق برحالده یاشابیش غوغاسنه آتیلان «مینی مینی»لرمزی تربیه ایتمك وشوایلریلمك زماننك کرکنه، ایسته کنه کوره یتیشدیرمك اصولنی آکلاتمق ایسته یورز.

شوراسی أیجه بیلنملیدرکه بشر یاوروسنك طوغدیغی زمانده کی ضعف واحتیاجی حیوانات یاورولرنکنه هیچ

[*] . — «کبه‌لك وکبه‌لکده تدابیر» - دوقتور بسیم عمر - ۱۳۱۹

اولوم ومزار اوچورومارینه یووارلایان بویولسزلقلری صایوب دوکمك هم اوزون، هم دهده کرسز برایشدر؛ بوکون اوأسکی مناسبتسز « چوجق بویونمه‌لری » ، چوجق باقه‌لری، بتون اوقوجه‌قاری عادتلرینی هپ بردن بوسبوتون براقیورملیدر . چوجغك بدنی، روحنی، خسته‌لقلی صاغلقلی حالارینی اینجه ودرینجه، أییدن أیی‌یه کوروب آکلایان فن اربابی ـ حکیملر ـ « أیی ویولنده چوجق بسله‌مك، چوجغه باقمق وچوجق بویوتمك » ایچون نه‌یاپیلمق لازم‌کله‌جکنی، فقیر وزنکین هرکسك ایشنه‌کله‌بیله‌جك برطرزده بیلدیرمکدن، سویلمکدن کیری دورمایورلر. ایشته بزده آننه‌لرك وایلریده آننه اولمق اوزره حاضرلانان کنج قیزلرمزك بیلوب اوکره‌نه‌جکلری، عادتا ازبرلیه‌جکلری شیلری وچوجغك طوغدیغی کوندن ممه‌دن کسیله‌جکی زمانه قدر سورن ایلك یاشلرنده محتاج اوله‌جغی تدبیرلری شوراجقده طوپلایی ویره‌جکز.

چوجق بویوتمکده ، دول واولاد یتیشدیرمکده پك کیری قالمشز : حالا یاوروجقلرمزی اون اون‌بش قات یوکلی پاموقلی بزلره صیم‌صیقی صاره‌رق بسله‌مکه، صاقینمغه اوزه‌نوب دوروـ یورز؛ فنه، بیلکی به قارشی کله‌بیلیر نه‌لر وارسه اونلری یاپه‌رق چوجقلرمزی سیسقه‌لاشدیرمغه چابالایورز، صوکره‌ده بویله عادتا جندره ایچنده صیق بوغاز بسله‌یوب بویوتمك ایستدیکمز مینی مینی‌نك خسته اولدیغنی کورنجه آلیقلاشوب قالیورز.

هرشیدن اول دوشونه‌جکمز بر شی وارسه اوده یاوروجقلرمزك کوجلی، قوتلی، ده کرلی، دایانیقلی اولملری وبولنه‌ـ جقلری یرده چالیشمق ویاشامق زحمتنه قارشی دوره‌بیلملریدر ؛ سوزك فیصه‌سی: « برتورك کبی قوتلی» اولاد و آدم یتشدیرملی‌یز.

كونش وقان

أو ايچنده صاقسيلرده يتيشديريلن چيچكلرك نه حال كسب ايتدكلرينه هيچ دقت ايتـديكزمى ؟ باغچه وبوسـتاندن ، قير وچايرلردن كتيرلدكلرى وقت يم يشيل ، صاپلرى ديم ديك ، ياپراقلرى غايت پارلاق وقويو برر نكده اولان بونارين چيچكلر بر ايكى آى حتى برقاچ كون كچر كچمز عادتا مأيوسـانه بويون بوكمكه ، زمين وخاكه دوغرى ميل وانهـدامه ، او زمردين اوراق خاسف وخزانديده برر نك آلمغه باشلار . ضياسز هيچ برميوه كماله ايره‌مز : بر صالقم اوزومى سياه برشيله اورته‌رك ضياسز براقسـه‌كز قوروق حالنده قالير . بو حال برچوق تجربه‌لرله ثابت اولمشدر .

يرآلتنده چاليشـان معدنجيلر ، قارانلق يرلرده ايشـله‌ين عمله ورنجبرلر ، هله هوانك اطرادسزلغندن ويايباشقه برسببدن دولايى اوزون برمدت كزمكه چيقـاريله ميان چوجقلر دخى عادتا چيچكلر كبى صاراروب صولارلر ، رنكسز ، دوشكون ، ضعيف اولورلر . هواسزلقده بوكبى تأثيرات مضره‌يى وجوده كتيررسه‌ده بو حال هپ رنكسزلكدن ، دوشكونلكدن أك زياده كونشسزلكدندر . بيـوك أولرده‌كى قاپوجيلر هواسى هرزمان تجدد ايدن اوطه‌لرده اقامت ايتـدكلرى حالده ضـياسزلقدن دولايى بكزلرى اكثريا صولوق واوچوقدر . كونشك تأثيرات حيات بخشاسى همان بوتون مخلوقاته شاملدر : انسان برطرفدن مضطرب اولنجه سائقهٔ طبيعت ايله همان اوراسنى كونشه عرض

بکنزه‌مز؛ مثلا یومورطه‌سندن یکی چیقان برپیلیچ البسه نامنه اینجه تویلی بردری‌یه بوروندیکی واوته‌یه بری‌یه قوشوب‌ییه‌جکنی کندی باشنه آرایوب بوله‌بیلدیکی وبراورده‌ك یاوروسی صوده یوزمکی وصویه دالمغی کیمسه‌دن اوکرنمکسزین اویدوره‌بیلدیکی حالده، زواللی انسان یاوروسی ایلك آن حیاتنده نه‌قدر صاقینلمغه محتاج برحالده‌در؛ أوت، ببك چیریل چیپلاق طوغار، یورویه‌مز، یاپه‌بیلدیکی برشی وارسه اوده نه أمه‌بیلمکدر؛ بیچاره، أیی‌یی کوتودن، ضررلی برشیئی فائده‌ایسندن آییره‌مدیغی ایچون هرزمان باشقه‌لری طرفندن صاقینلمغه، کوزه‌دیلمکه محتاجدر .

معروض بولندیریلنجه سرور و ممنونیت مخصوصه‌سنی حرکات مختلفه‌سی ایله اعلان و افهام ایدی‌ویریر .

خلاصه، هوادن، باخصوص ضیادن محروم اولدیغمزده قانمز حقیقی برحال سفالته دوشه رك فقیرله شیر .

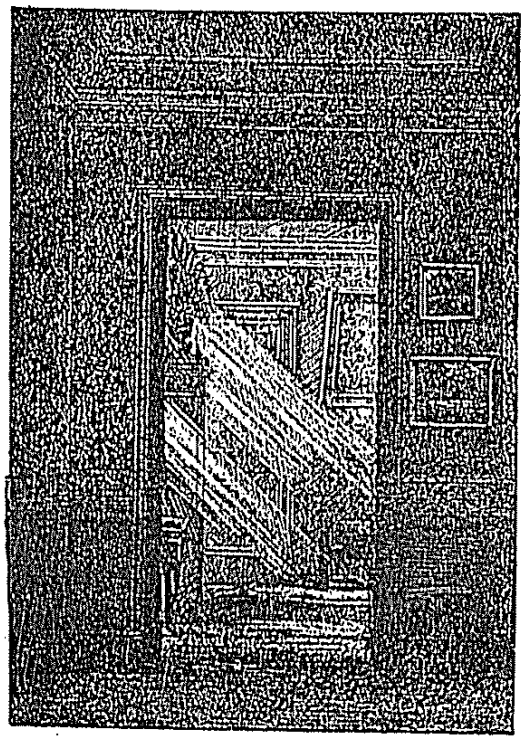

کونشك شعاعات منیره‌سی اودایی عادتا دوزنفکته ایدر

[کونش کیرمین أوه حکیم کیرر.]

اودا وسالونلرده صاقلانان اوتلر، چیچکلر پك آز وقتده صولارلر.

قان بدنك هرطرفنی سقی وارواید مخصوص بر آب حیاتدرکه ایچنده «کربوات حمرا» دنیلن میلیارلرجه کره جکلر یوزمکده وقان ایله برابرهرطرفه حلول

هنوز خسته‌لقدن قالقان بری کونشك تأثیرات حیات بخشاسیله آززمان ظرفنده کندینی طوپلار.

ایدر : صره ایله هرطرفنی کونشلندیرن حیوانلری کورمیور-
می‌یز ؟ کونشك قارشیسنده
سیلکینوب دوران و قانادلرك
آلتلرینه وارنجه‌یه قدرهرطرفنی
کونشه طوتان کوکرجینلرك
جنبش خاور پرستانه‌لری نظر
دقت وحیرتمزی جلب ایتمیورمی؟
خسته‌لقدن یکی قالقان بر آدم

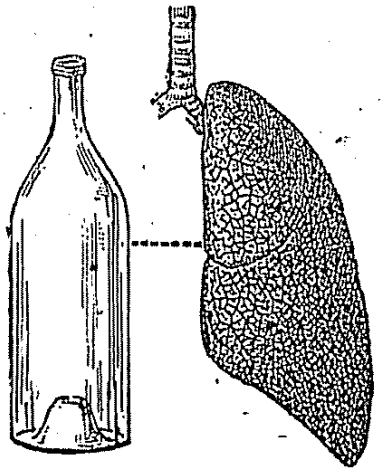

هرآق جکرده برلیتره قان واردر.

باغچه‌سنده بول برهوایه ، مبذول
برضیایه عرض وجودایده‌رك شفایاب اولور ؛ شعاعات شمسیه‌نك
عادتا اعماق بدننه قدر نفوذ ایتدیکنی
و اووجهله بوتون بدننك یکیدن حیات
وقوت بولمقده اولدیغنی دویار . یکرمی
اوتوز کون بر زندان ظلمت فشانده
قاله‌رق صاراران و عادتا ضعف وهزاله
اوغرایان برینی چیپلاق اولدیغی حالده

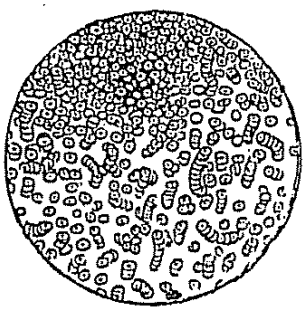

خرده‌بین ایله کوروان
بردامله‌قان. کریوات‌دم.

بر محله اوطورتیکز وکندیسنك خبری اولمقسزین وجودینك
بریرینه اوفاق برده‌لیکدن شمسك
برحزمهٔ ضیائیه‌سنی ایصال ایدیکز.
زواللی آدم درحال کندیسنده
بر رفاه، وجودینك او نقطه‌سنده
موجب راحت وخوشنودی بر
حال حس ایتمکه باشلار . یکی
طوغمش بر چوجق طوغدیغندن
بر قاچ هفته صکره اشعهٔ شمسه

آق جکرلردن هر بری هرکون (٢٥٠)
لیوره‌قان آلیر (١٠) فیچی قان کچر .

كريواتى برحال ضعفه دوشـورديكى كبى عددلرينى ده آزالتير . هوا وضيادن محروم قالانلر ايشـته كريوات حمرانك بونقصان عدديسندن، دمك تغيرندن دولايى فقردمه، قانسزلغه، «قلوروز» دينيلن قان خسـته لغنه دوچار اولورلر. بويلەلرى اشتهايى غائب ايتدكلرى كبى اوفاق برحركتله ده ده‌رين بر يورغونلق حس ايدرلر . قانسزلرك هرحال وحركتلرى ضعفه دلالت ايدر ، خويلرى ده كيشير، تيتيز اولورلر ، كوچوك واهميتسز برسـببله حدت وشدت كوسترمكه باشـلارلر؛ باشلرنده برآغرى، قانك ضعف وتغيرندن طولايى ظهوره كلن احوال خسـته‌يى بر دوزى‌يه راحتسز ايدر.

ضياى شمسك بوتأثيرات حياتبخشاسنى بيله‌رك دائما كونشه معروض برحالده ياشامق همتنده بولنملى‌يز؛ أولرمزك ، اودالرمزك كونش ضياسيله بول بول ييقانمه‌سـنه چاليشملى‌يز. انسـانلر آره‌سـنده تزيـيد زيارت وانسيت چوق دفعه باعث نفرت وبرودت ، بعضـاً موجب مرض وعلت اولسـه بيله، ضيانك زيارت وانسيتى هرزمان نشئه وشـطارتمزى ، صحت وعافيتمزى ادامه وتزييد ايدر؛ چونكه، ضيانك احتساساته اولان تأثيرات تنبيهيه‌سى غيرقابل انكار وكونشـك ازالهٔ تعفنده‌كى اجراآتِ صحت بخشاسى فناً محقق وآشكاردر.

و نفوذ ایتمکده‌درلر . ایشته دمك « قان کبی قیرمزی » دییه مثال ایدیندیکمز لون مخصوصنی بو کریوات حمرا ویرمکده‌در . بر میلیمتره مکعبی یعنی بر طوپلی ایکنه باشی قدر قانده دورت بش میلیون کریوات حمرا واردر . بو کریواتك هیئت مجموعه‌سی مقدار عمومیٔ دمك نصفنه مساویدر ؛ وظیفه‌لری آق جکرلره داخل اولان هوانك مولدالحموضه‌سنی آلوب سیرسریع ایله

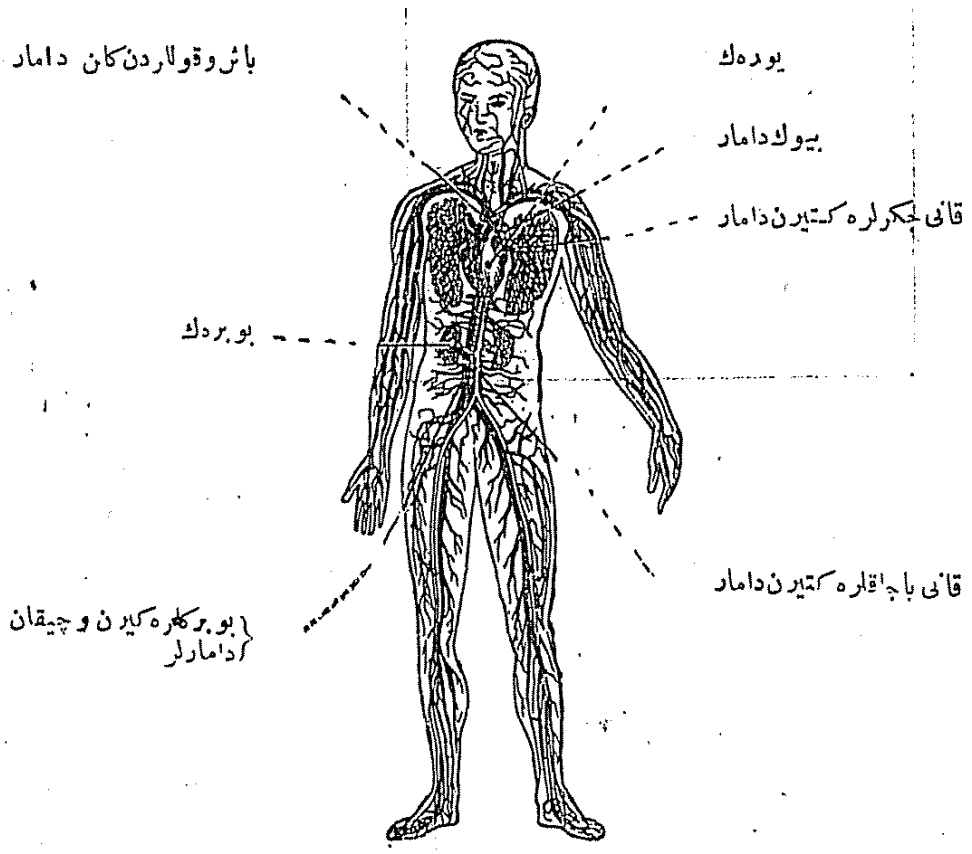

قانك جولانی

اعماق بدنه نقل ایتمکدر . بر کریوهٔ حمرا ، بدنك بر نقطه‌سندن قالقار ، طولاشوب عینی نقطه‌یه کایر . تکمیل بدنده آلتی لیتره قدر قان واردر ، بونك ایکی لیتره‌سی دائما آق جکرلره (هر برینه بر لیتره) کچمك اوزره بولنور .

قانك ، خصوصیله کریوات حمرانك هوا وضیایه ، شمس ثانیانه ارتباط ومحبتی پك زیاده‌در . هوا وضیادن محرومیت

مولدالحموضه‌یی براقه‌رق ، توزیع ایدرك سیاهلانان قان آق جکرلرده هوانك مولدالحموضه‌سیله تماسه کلیر کلمز قیرمزیلاشه‌رق

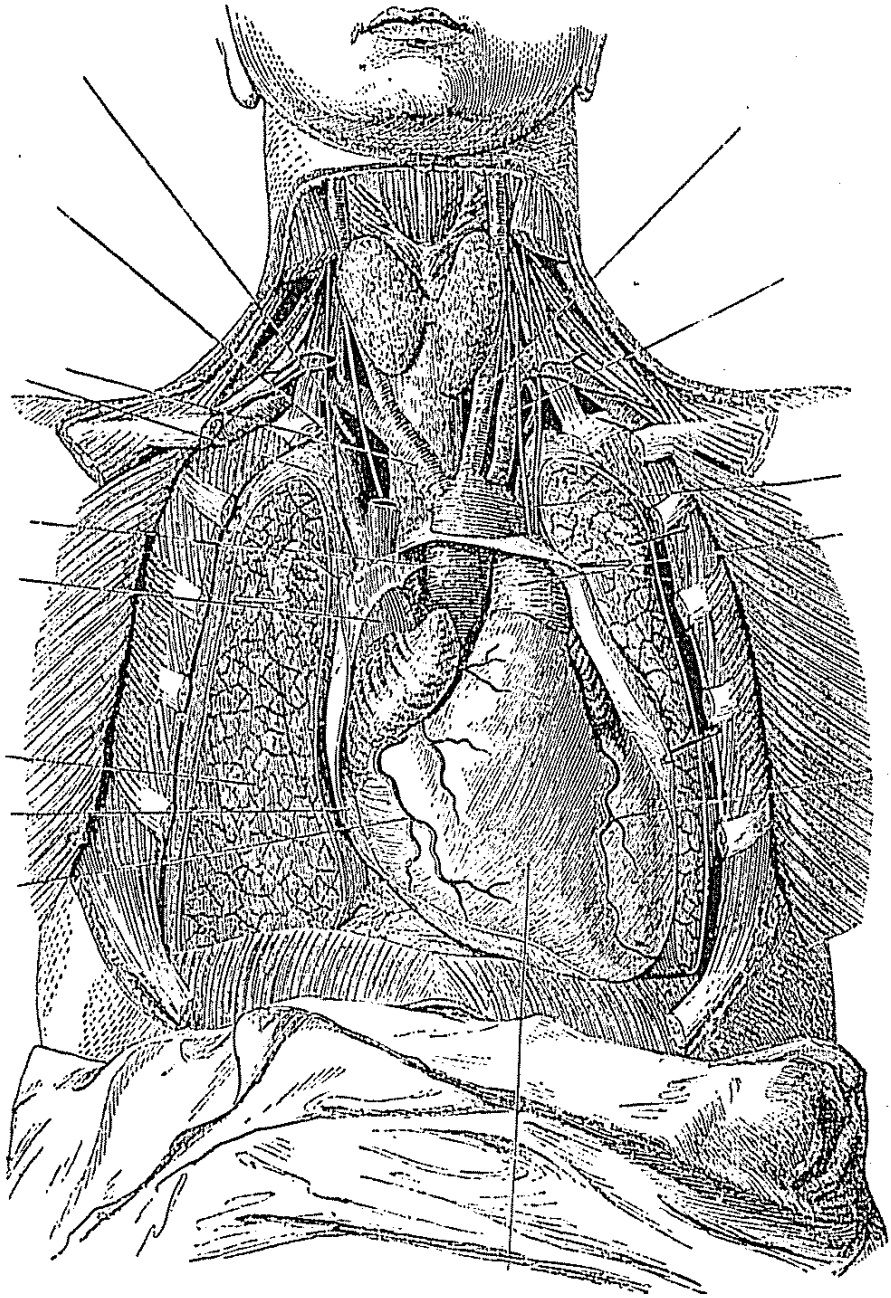

یوره‌ك ـ آق جکرلر ـ دامارلر.

صول قلبه ، اورادن‌ده تکمیل بدنه یاییلیر . قلب شووظیفه‌سیله یان یانه قونمش ایکی « امه و باصمه‌طولومبه » یه تشبیه اولنسه اصابت ایدلمش اولور. چونکه قانی برطرفدن آلیر، برطرفدن

بدنده قان ناصل چولان ایدر ؟

خیزلیجه قوشدیغکز زمان کوکسکزده بر شیئك چارپدیغنی وألکزی صول ممهکزك آلتنه قورسهکز او شیئك سینهکزه بر دوزیه اوردیغنی دویار سکز ؛ ألکزی قویدیغکز یره برآرقهداشکز قولاغنی قویوب دیکلهسه ساعت « تیق تاقی » کبی برسس حس ایدرکه ایشته بو « اورمه ـ ضربه » ، بو صدمه ، بو « سس ـ زئیر » دوران دمك عضو مرکزی و اساسیسی اولان « قلب ـ یوره‌ك » ك چارپمهسیدر .

قلب أتدن یاپیلش دیکنه برپرده ایله ایکی بولمه‌یه آیریلمش کنیش برکیسه اولوب بولمه‌لرینك هر بری بربریله مشترك ایکی بوشلغی حاویدر .

فنجه « قلب ایمن » و برآز اوکده اولدیغندن دولایی « قلب قدامی » دینیلن صاغ بولمه‌نك بری اوست طرفنده « اذین ـ قولاقچق » اوبری آلت طرفنده و « بطین ـ قارنجق » دینیلن ایکی بوشلغی واردر . بو صاغ قلب کنیشله‌ینجه وجودك هر طرفندن کلن سیاه قانی ایچنه آلیر وصقیشنجه آلدیغی قانی آق جکرلره کوندریر .

دیکر ایکی بوشلق ده (اذین وبطین) صول طرفده اولدیغی جهتله «قلب ایسر» وبرآز آرقه‌ده بولندیغندن بعضاً «قلب خلفی» نامنی آلیرلر . بوصول قلب کنیشله‌ینجه آق جکرلرده قیرمزیلاشوب کلن قانی آلیر وصیقیشنجه آلدیغی قانی وجودك هر طرفنه کوندریر . دیمك بدنك ألڭ درین یرلرینه قدر طاشیدیغی

اوزاقلاشدقجه چوغالوب اینجه‌له‌شیر وقلبه یاقلاشدقجه آزالوب بویورلر . اوعیهٔ دمویه ایکی طاقمدر : قلب ایمنه کلنلر « ورید » نامنی آلیرلرکه سیاه قانی حاویدرلر ؛ قلب ایسردن نشأت ایدنلر ایسه « شریان » نامیله یاد اولنورلرکه قیرمزی قانه جولانکاهدرلر ؛ بوایکی طاقم دامارلر بربرندن « اوعیهٔ شعریه » دینیلن قیل اینجه‌لکنده وآنجق خرده‌بین ایله کوروله‌بیلن دامارلر ایله آیرلمشلردر ؛ اوعیهٔ شعریه بوایکی سلسلهٔ مجرانك حد اتصالیدر ، شریانلرله کلن قیرمزی قان بوراده سیاه بررنك آله‌رق اورده‌یه کچر .

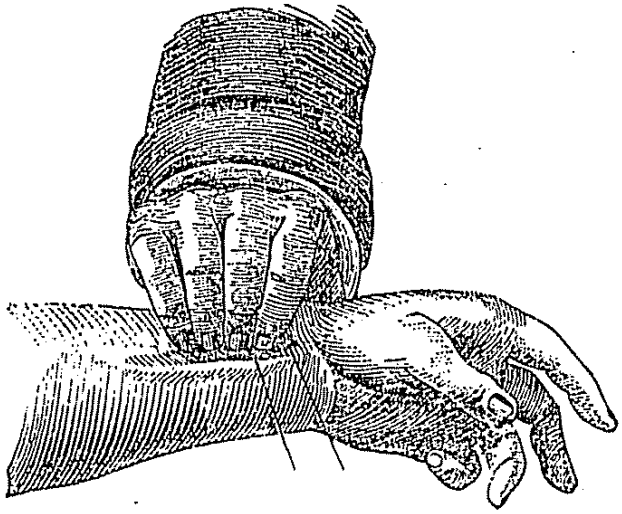

نبض ـ نبض طوتمق .

ألکزی بیلکنزه یاخود شاقاغکزه یعنی قولاغکزك همان اوك طرفنه قویارسه‌کز اوراده برچارپینتی ، براورمه یعنی بر « نبض » دویارسکز ؛ بو نبض قلبده‌کی صدماته تابع وآنکله هم زمان وهم آهنکدر . اطبای قلبك ودوران دمك احوال طبیعیه‌ومرضیه‌سنه آکاه ایدن‌هپ بو « نبض » در . اسکیدن‌بری ظن ایدلدیکی اوزره نبض‌هرنوع امراض‌حقنده طبیبه‌معلومات ویردمز ؛ هانی او نبضی شویله بر طوتو ویرمکله کافهٔ امراضی

ويريز ؛ آره‌لرنده‌كى تك بر فرق قلب ايمنك آلديغى وَويرديكى دمك سياه ، قلب ايسرك ايسه آلديغى وَويرديكى دمك قيرمزى اولمسيدر ؛ بوحالده قلب ايمنه « سياه قان قلبى » ، قلب ايسره « قيرمزى قان قلبى » ديمكده جائز ومصيبدر . شمدى ، سياه قانك دائما « وريدلر ـ سياه‌قان‌دامارلرى » ده ، قيرمزى قانك ايسه دائما « شريانلر ـ قيرمزى قان دامارلرى » ده جولان ايتديكى نظر دقته آلينيرسه قلب ايمنك بر « توسع وريدى » ، قلب ايسرك ايسه بر « توسع شريانى » دن تشكل ايتديكى ظن اولنور . هرايكى قلبك كرك كنيشله‌ملرى ، كرك صقيشمه‌لرى عينى زمانده واقع اولمقده‌در .

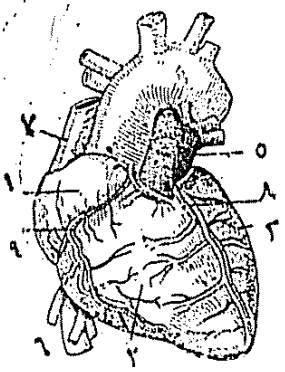

يوره‌ك ـ قلبك اوك يوزى
١ ـ صاغ قولاقجق . ـ ٢ ـ صاغ قارنجق . ـ ٤ ـ آوورت . ـ ٥ ـ آق جكره كيرن دامار . ـ ٧ ـ باش وقوللردن كلن سياه‌قان دامارى .

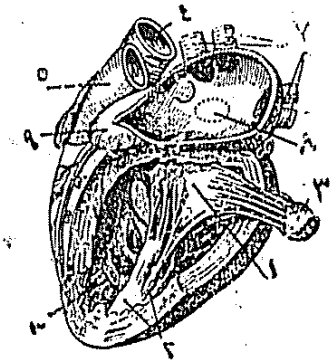

يوقاريدن آشاغى كسيلمش يوره‌ك
١ ـ صول قولاقجق وقارنجق آره‌سنده‌كى قاپاق . ـ ٢،٣ ـ كسيلمش اتپارچه‌لرى . ـ ٤ ـ بيوك قيرمزى قان دامارى . ـ ٥ قانى آق جكره كتورن دامار . ـ ٧ ـ قانى آق جكردن يوره‌كه كتيرن دامارلر . ـ ٩ ـ صول قولاقجق .

بريوره‌ك أتيله برقوتلت أتنك قوامنه دقت ايتمشسه‌كز يوره‌كك دها سرت ودها مقاوم اولديغنى حس ايتمشسكزدر . يوره‌كده ، قوتلتده « الياف عضليه » ديديان تل تل بر نسج عضويدن تشكل ايتمشسه‌ده برنجيسنك قوام ومقاومتى شدت قوت وتقلصنى ايضاح ايدر .

قان قلبدن چيقدقدن صوكره ويا قلبه كيرمزدن اول بر طاقم بورولر ايچنده سير و دوران ايدركه بونلره « اوعية دمويه ـ قان دامارلرى » نامى ويريلير . بو دامارلر قلبدن

قان آقسنه ، نزفه نه یاپیلملی ؟ . — بوروندن زیاده قان آقارسه سرین برمحله کیدوب هانکی ده لیکدن کلیورسه اوجهتده کی قولی یوقاری قالدیرملی واوته کی آل ایله ده بورونی صیقوب باشی اوکه أکملی ، قان دورمازسه بورونه اوکدن آرقه یه دوغری (آشاغیدن

بورون قاناماسی :

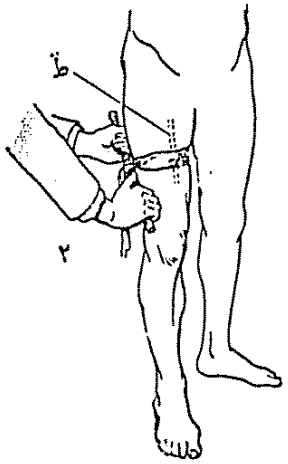

بازو و اویلوق دامارینی لاستیك باغ ایله صیقوب قانی دوردیرمق

اویلوق دامارینك باصیله جق یری

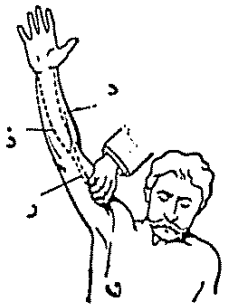

بازو وبیلك دامارلرینك باصیله جق یرلری

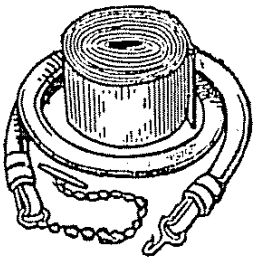

صیقمق ایچون لاستیك باغ

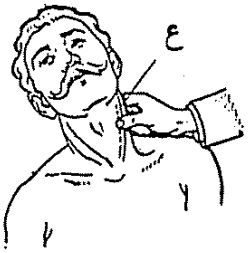

شاخ دامارینك باصیلمه سی

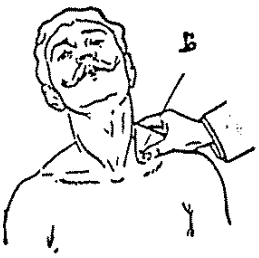

کرپریجیك دامارینك باصیلمه سی

یوقاری دکل) دایانیله بیله جك درجه ده صیجاق یوزده اون لسبتنده طوتقال صویی شرینفه ایچملی واصلا آقسیروب سومکورمه ملی بدنك سائریرلرندن دامارکسیلمه سیله کان قانی دوردیرمق ایچون ناصل حرکت ایدلمسی لازم کلدیکنی بورسمار کوسترمکده در .

آکلامق دوری چوقدن کچمشدر . ای قارئین کرام ، شو تفصیلاتی آکلایه‌رق اوقودقدن صوکره سزده آرتق نبضدن دوران دمك احوال مرضیه‌سندن باشقه برشی آکلاشلمیه‌جغنه قناعت کامله حاصل ایدیکز . شریانلر برنوع نسج ألاستیقی والیاف عضلیه‌دن مرکب وعادتا برقاأوچوق بوروکبی اولدقلرندن قلبك تقلصی ایله درونلرینه کان دم ایله کنیشلر وقلبك سکون وراحتی زماننده کندی اوزرلرینه کله‌رك صیقیشیرلر؛ ایشته بو توسع وتقبض شریانی « نبض » ی حاصل ایدر . بووجهله شریانلر عادتاقلبك وظیفه‌سنی اکمال ایدرك قانی « اینجه‌دامارلر » ه سوق ایدرلر .

شریانلر بویله لاستیك بورولرکبی توسع وتقبض ایده‌مه‌سه‌لردی قلبك تقلصی زماننده جدارلری کان قانك شدت توسیعیه‌سنه تحمل ایده‌میوب پاطلارلردی ، قان‌ده انسجهٔ بدنی استیلا ویا اجواف وخارج بدنه انصباب ایدردی . بوحال یعنی قانك دامارلردن چیقمسی عادتانهردمك برنوع طغیانیدرکه اسمنه «نزف» دیرلر . اختیارلرك ویا برسبب مرضی ایله کنجلرك شریانلری خاصهٔ ألاستیقیه‌لرینی غائب ایدراینه برکون قلبك شدتلی برتقلصیله سوق اولنان قوتلی برهجمهٔ دمه مقاومت ایده‌میه‌رك یرتیله‌بیایر وَبیچاره‌یی اتلاف ایدر ؛ اثنای مصاحبه‌ده « فلانك بین‌داماری پاطلامش‌ده اولمش » دینیلدیکنی چوق دفعه ایشتمشسکزدر . طغیان دم شریاندن ظهوره کلیرسه « نزف شریانی » وریددن ظهوره‌کلیرسه « نزف وریدی » دینیلیر . برنجیسی غایت مهم اولدیغندن همان طبیبه مراجعت ایتملیدر ؛ طبیب محل وقعه‌یه واصل اولنجه‌یه قدر دم‌هدر وبووجهله حیات محو اولمامق ایچون نزفی توقیف ایتمك یعنی قانی دیندیرمك اقتضا ایدرکه بونك ایچون‌ده کسیلن ویا پاطلایان شریانك اوستنه باصدیرملیدر ، نزف دورور .

غرام قدر اولديغى نظر دقته آلينيرسه دم موجودك كافهٔ بدنى دور ايتمسى ايچون ياريم دقيقه كبى لمحة البصر دينه جك جزئى برزمانك

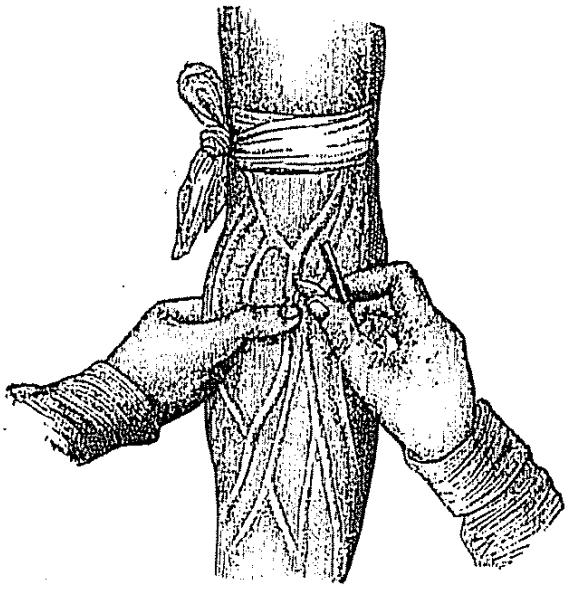

قولدن قان آلمق ايچون دامارك اوست طرفندن قولى بوغوب سياه قان دامارينى ميدانه چيقارملىدر.

آياقدن قان آلمق. برمنديل ايله دامارك اوستندن آياغى بوغملى.

كفايت ايده جكى آكلاشيلير. شريانلرك آتمسى يعنى نبض ده دقيقه ده يتمش قدردر. يكى طوغان بر چوجغك نبضى ١٣٠ ،

قانی دوردیرمق ایچون کسیلن دامار وَیاره اوزرینه نهایت تمیز بر بزایله صاریلمش قاتی برشی ایله ، مثلا چاقیل طاشی ایله باصملی ؛ یاخود یاره نك اوست طرفندن باجاق ویا قولی لاستیك برباغ ایله صاروب صیقملی وَیاخود رسمده کوستردیکمز یرلرده دامارلر اوزرینه پارماقلرله قوتلیجه باصملیدر .

لاستیك باغك الك بیوك محذوری ساعتلرجه صیقیلان عضوك اویوشمه سی وحتی غانغره نلشمه سی و پارماقلرله دامارلرك اوزون برمدت باصیلمه سنده کی فنالق ایسه بونوع مساعینك زیاده یورغونلغی موجب اولمسیدر .

ألك أیی تدبیر یارالانان عضوی یوقاری یه قالدیروب موفقاً قانی دیندیرمك وعجله حکیم چاغیرتمقدر .

اوعیهٔ شعریه بربرلریله آغز آغزه برلشه رك بالق آغی کبی شبکه لرتشکیل ایدرلر ؛ برآغ چکیلدیکی زمان کوزلرنده طوتولمش بالقلر ناصل بولنیورسه عناصر اصلیه وابتدائیهٔ انسجه ده شبکات شعریه نك دلیکلرنده اویولده بولنور .

« اورده » نك بنیه سنده جملهٔ ألاستیقیه دها آزدر ، بوندن دولایی کسیلدکلری زمان شرایین کبی آچیق قالمیه رق قاپانیویریرلر ؛ شو حال ، برجرحی متعاقب ورید کسیلمش ایسه آنك ویره جکی قانك نسبةً آز اولدیغنی ، شریان کسیلدیکی زمان ایسه « مهم ومبذول برنزف » حصوله کله جکنی کوسترر .

بعضاً خسته دن قان آلنمق مجبوریتی حاصل اولور ؛ بونك ایچون دائما سیاه قان داماری انتخاب اولنور .

قلب دقیقه ده یتمش دفعه تقلص ایدر ؛ هر تقلصنده شریانلره ایکی یوز غرام قان سوق ایتدیکی وبدنده کی قانك هپسی ٦٠٠٠

صاغ قولی قوللانانلرك صاغ قولی ، صولاقلرك صول بازولری دهـا ایری اولور . « ضخامهٔ قلب » یعنی یوره‌كك بویومسی شـدید وسریع ضربانلره ، « چارپینتی » لره سبب اولورکه مبتلالری بونك نه قدر زحمتلی ، نه قدر مزعج ومؤلم اولدیغنی بیلیرلر. برمدت صوکره ، قلب بومساعیٔ تحملفرسـادن بیتاب دوشر ، جدارلری اینجه‌له‌شوب گوشر (توسع قلب) ؛ بو حالده دوران مطلوب وجهله اوله‌ماز . بعضاً‌ده گوشـكلك وتوسع عمومی اوله‌جغنه کوچوك برکیسـه طرزنده (ام الدم قلبی)

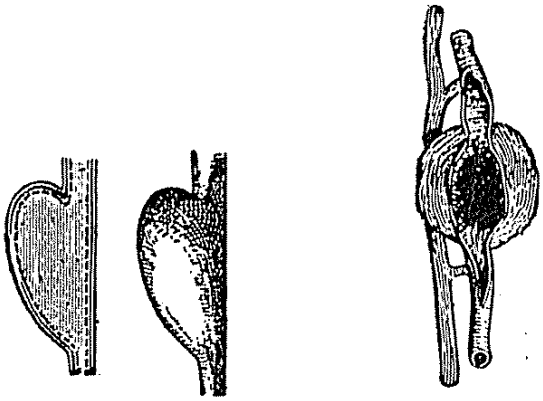

دامارلرك کیسـه‌لنمه‌سی ـ « ام‌الدم » حاصل اولمسی ؛ برسببدن دولایی مقاومتنی غائب ایدن دامارلر بویله‌جه کوشه‌یوب آچیلور وکیسه‌لنیرلر .

اولورکه بوصـورتده کیسـه‌لردن برینك ییرطیلوب پاطلامسی بردن بره ، فجائی برموتی موجب اوله بیلیر.

أکول وباخصوص عیـاش اولانلرده اوعیهٔ شریانیه‌ده‌کی مقاومتسزلك « ام الدم شریانی » لرك حصولنه سببیت ویریر .

دماغك کوچوك شریانلرنده‌ده‌ام‌الدم ظهورایده‌بیلیر، بونلر قولایجه ییرطیله‌رق ایچلرنده‌کی قان دماغك نسج خاصنه‌یاییلیویریر، « نزف دماغی » ویا « سکتهٔ دماغیه » ایشته‌بونزفك نتیجه‌سیدر. خسته درجهٔ استیلای نزفه کوره تماماً ویاقسماً تمییزوادراکنی

اوچ یاشنده کی برچوجغکی ١٠٠ ، اون یاشنده کلك کی ٩٠ اولوب یاش ایلریله دیکجه عدد نبض ده تناقص ایدر .

ییدیکمز شیلر ، اغدیه هضم بوروسنده حکمی وکیمیوی برچوق تحولاته دوچار اولدقدن صوکره بعض اینجه دامارلرك چکمه لرندن ، أمه لرندن عبارت اولان « فعل امتصاص » ایله قانه کچر ؛ بوقان عموم بدنی ، تکمیل انسجه یی بسله یه جك ایسه ده ابتدای امرده درونده دوران وجولان ایتدیکی قلب واوعیه یی بسلر . بوسببدندرکه دم خواص مطلوبه یی حائز اولماز ووظائف لازمه یی ایفا ایده مزسه بوحالك سیئه سنی بتون اعضادن أول قلب وَدامارلر چکرلر .

غدا ، هوا ، ضیا غیر کافی اولدیمی قانسزلق « فقردم » ظهور ایدر ؛ بوحالده قلب واوعیه اینجه له شوب مقاومتسزله شیر . فضله غدا ایسه بدنك هرطرفنده اولدیغی کبی عضو دوراندهده فرط شحم ، « فرطسمانه » حاصل ایدر . اوبورلرده ، عیاشلرده شریانلر قاتیلاشوب سرتله شیر ، بویله برقاتیلق اوعیه یه مقاومت دکل ، ضعف ویریر وَچاتلاته بیلیر . چونکه الیاف عضلیه یرینه پك آز مقاوم برنسج قائم اولمشدر . چوق کره کئول ، بوسم دم دخی دامارلرده بوکبی تحولاتی موجب اولمقده در .

بوتغیر وتحول ، اوعیه نك سوق دم خصوصنده قابه اولان خدمت معاونتکارانه سنی ابطال ایتمش اولدیغندن عضو مرکزیٔ دوران دها چوق چالیشمه یه ، دها زیاده برشدتله نقاص ایتمکه مجبور قالیر ، مع مافیه چالیشه چالیشه ابتدا بویور ، چونکه ایشله ین ده میر پارلادیغی کبی چالیشان عضزده بویور : چوق یوروینلرك بالدیرلری ، قاییقجیلرك ، پهلوانلرك بازولری ،

باشقه برطرزده آفتزده اولور؛ شریانلرك ایچنده بعض خشین ومشنج نقطه‌لر پیدا اولور، بونلردوران دمه ابراز صعوبت وممانعت ایتدکلری کبی قانك‌ده قاتیلاشوب پختیلاشمه‌سنه (سدادهٔ دماغیه) سببیت ویریرلر. قاتیلان بوقان پارچه‌ی، بو پختی شریانی قاپایه‌رق اوشریانك بسلدیکی قسم دماغی خراب ایدر (تاین‌دماغ - بین صولانمسی). قان پختیسی قطر شریانی قاپامیه‌جق قدر کوچوك ایسه برکون بولندیغی یردن آیریله‌رق جولان دمه تابع اولور (صمامهٔ دمویه) وکچه‌میه‌جکی قدر

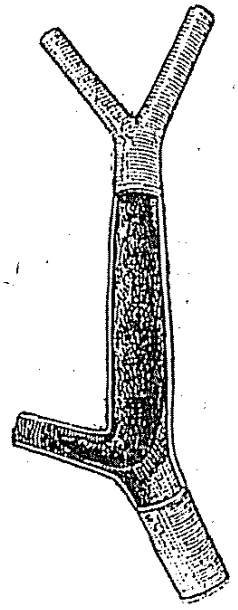

برقان پختیسنك داماری قاپه‌مسی وجولان‌دمی دوردیرمسی.

صول‌قول وباجاغنه‌ایغه (فلج نصف طولانی) اینن آدم.

کوچوك برشریانه واصل اولنجه توقف ایدرك اونی سدایدر ودم دها ایاری کیده‌مه‌مکله قاپانان شریانك بسلدیکی یرلری تغذیه ایده‌میه‌جکندن ینه عوارض تاینیه حصوله کلیر. صمامه‌لر بعضاً دماغه اوزاق بریردن، قلب ویاشریانلردن‌ده قوپه‌رق کله‌بیلیرلر.

تلین دماغك وقوعه کلدیکی یره کوره فلج یابرقول ویاباجاغه، یاخود هرایکیسنه، یاخود تکمیل بدنه شامل اولور؛ چوق دفعه قوهٔ نطقیه‌ده زائل اولور.

غائب ایده‌رك حرکتدن ساقط اولور (فالج ـ نزول) ، یا یاری طرفی طوتماز (فالج نصف طولانی) ، یاخود بلندن آشاغیسی مفلوج اولور (فالج اسفل) . بعضاً بو فالج کسب خفت

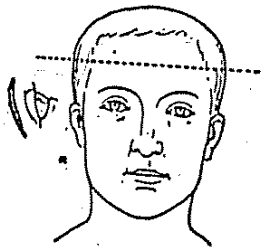

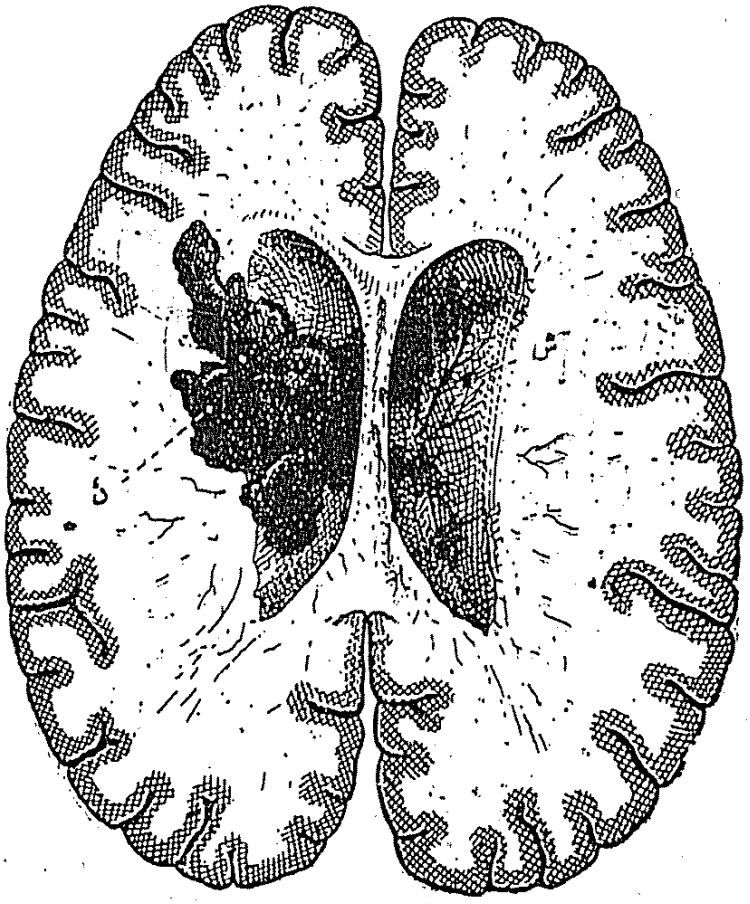

بین ـ دماغ . — افقی صورتده اورته‌سندن کسیلمشدر .
صاغ طرفده‌کی شریان [ش] ، صول جهتده مسکراتك تأثیریله پاطلایه‌رق طغیان‌دمه ، نزفه [ن] بناءً علیه نزوله سبییت ویرمشدر .

ایده بیلیرسه‌ده اکثریا ظهوره کلن حملات متوالیه مفلوجی دها وخیم برعاقبته القا ایلر .

کئول وتوتونی سوء استعمال‌ایدن اشخاصده اوعیهٔ دماغیه

بین‌الملل برنجی ورم قونغره‌سی

قونغره‌نك صورت تشكل و انعقادی . — ورم موزه‌سی . — قونغره‌نك سركیسی . — جولانلر . — معلم (فون بهرینغ) ك نطقی . — یكی ورم علاجی . — قونغره‌نك مقررات و متخذاتی . — ورمه قارشی نه یاپیلیدر ؟

بوسنه‌نك اك مهم وقایع وترقیات طبیه‌سندن بری‌ده پارسده تشرین اول افرنجینك ایكنجی كونی مطنطن ومكلف مراسم ایله انعقادایدن بین‌الملل ورم قونغره‌سی وبوقونغره‌نك احراز ایلدیكی موفقیات بدیعه ونتایج تطبیقیه‌در .

فرانسه حكومتی بوقونغره ایچون پك بیوك فدا كارلقلر اختیار ایده‌رك بیوجك بر مبلغ صرف ایتدیكی كبی پارسك أك مزین وأك دلربا مبانیٔ عالیه‌سندن اولان مشهور «غران‌ـپاله» یی‌ده قونغره‌نك انعقادینه تخصیص ایتمشدر ؛ بو نقطهٔ نظردن فرانسه‌نك بتون عالم مدنیته ایفا ایلدیكی خدمت اونوتولمیه‌جق قدر بیوك وشموللیدر .

قونغره‌نك أك بیوك سرمایهٔ شرف وافتخاری ؛ فرانسه رئیس حكومتی موسیو (لوبه) حضرتلرینك ریاست فخریه‌لری آلتنده اولمسی وقونغره‌یی تشكیل ایچون سابق رئیس حكومت موسیو (قازیمیر پهریه) ، فرانسه وكلای سابقه‌سندن موسیو (له‌ئون بورژوا) ، انسانیت پرور شهیر (پول استراوس) وبوتون فرانسه اطبای محترمهٔ مشهوره‌سی وخصوصیله قونغره‌نك كاتب عمومیسی طبیب شهیر (موریس له‌تول) كبی اعاظمك كیجه كوندوز صرف قدرت ومساعی ایده‌رك جداً مهم وهر وجهله شایان دقت نتایج فعلیه‌یه دسترس اوله‌بیلملری‌در .

قونغره‌نك ریاست فعلیه‌سی فرانسه معلمین طبنك أك

جدارلری شریانلردن اینجه اولان وریدلر بعضاً دورانه عارض اولان برمانعه سببیله جبر وشدت آلتنده قالیرلر. بعضیلری چوراب باغی ویا آیاقلری ایصیتمق اوزره تاندیر قوللانیرلرکه بو پك فنا براعتیاددر؛ باجاقلره، آیاقلره قدر اینوب اورالری بسله‌ین دم صوکره وریدلرله قلبه دوغری چیقمغه باشلار، وریدلرك برچوغی ایسه باجاغك عمقندن زیاده سطحنده بولنمقده‌درلر. ایشته قوللانیلان اوچوراب باغی بالدیری، باجاغی صیقار، دمك جریاننه، قلبه دوغرو صعودینه مانع اولور؛ بوحالده باغك آلت طرفنه تصادف ایدن وریدلر بومانعتدن دولایی قاباروب شیشرلر. اورده‌نك بویولده قاباروب شیشمه‌سنه فنجه «دوالی» دیرلر. باغ قالدیریلنجه‌یری ایپ ایله بوغولمش کبی بللی اولور. بومانعهٔ دوران دم دوام ایتدکجه توسع اورده‌ده آرتار، باجاغك اوته‌سنده بریسنده‌اکری بوکری سیاه‌قان‌دامارلری کورولور. آیاقلرك تاندیر ویا سائر بر واسطه ایله دائمی صورتده صیجاق طوتلمسی‌ده قانی آشاغی دعوت ایده‌جکندن دوالی‌یه سببیت ویریر؛ انسان چوق آیاقده‌دورورسه ینه دوران محیطیٔ وریدیسی دیز باغی قویمش کبی مختل اولور.

بوتوسع اورده‌نك چاره‌سنه باقلی، بونك ایچون‌ده خصوصی لاستیق چورابلر کییملیدر. بویله انتظام دوران دمی بوزولمش باجاقلرده یاره‌لر، چیبانلر پك قولای پیدا اولورلر.

بو مراسمى متعاقب رئيس حكومت ورم قونغره‌سنك وجوده كتيرديكى تشهيركاه مخصوصه كچمش وبومشهرك فنى، اجتماعى، صناعى، تاريخى ... قسملرينى وورمه متعلق اولمق اوزره تشهير ايديلن كافهٔ ترقيات وبدايعى نظر تقدير وتماشادن كچيرمشدر. رئيس حكومت الكزياده قسم اجتماعيده تشهير ايديلن متعدد ساناتوريوم رسم وقابارتمه‌لرينى وورمدن تحفظ اوغورنده صرف مساعى ايدن هيئات مختلفه‌نك نتايج وموفقياتنى مشعر جدول، خريطه، استاتيستيق كبى وثائقى وپارس چماشيرجيلريله سائر بعض اصنافده كورولن ورم تخريباتنه عائد اولمق اوزره معلم (لأندوزى) طرفندن تنظيم ايديلن جدوللرى نظر دقت وتتبعدن كچيرمش وعادتا بر خسته‌خانه بوجاغنى تجسيم وتمثيل ايدن ويايمه خسته‌لرله خسته باقيجيلرينى وخسته‌خانه‌نك اداره وداخلنى ارائه ايدن اقسامى ايسه جداً جالب حيرت وتقدير بولمشدر. فقط رئيس حكومت حضرتلرى أك زياده پارسده اوشاق وقاپوجيلرك بيتوتت ايتدكلرى پيس ومردار اوطه‌لرى كوسترن موده‌للر اوكنده دورمش وبونلر حقنده اطرافنده كيلردن ايضاحات كافيه آلمشدر. سركينك بو قسمنده اوجوز وصحى أو ياپان شركتلرك ياپدقلرى أو واودا موده‌للرى، أك صحى وأك تميز أو اشياسيله اونك يانى باشنده مكلف بر دائره‌ده توزلر ايچنده قالمش بر مزين اودانك موده‌لى وضع ايديلمش وبو وجهله شو ايكى اودا آره‌سنده‌كى فرق وتباين نظر دقت واهميته چارپديريلمش ايدى.

ورم سركيسنده (١٥٠٠) قدر ذوات فنى، صناعى واجتماعى آثار تشهير ايتمشلردر.

←

قدملیسی اولان معلم (هەرار) ه احاله ایدیلمش و قونغره‌یه جهانك هرطرفندن معلم، طبیب، بشرپرور، معمار، مهندس وسائره‌دن عبارت اولمق اوزره (٣٥٠٠) دن زیاده اعضااشتراك ایلمش وقونغره‌نك مختلف جلسه‌لرنده برچوق مساعیٔ مهمه وتدقیقات فنیه موقع بحث ومذاکره‌یه قونولمشدر.

رئیس حکومت تشرین اول افرنجینك ایکنجی کونی ساعت ایکی راده‌لرنده یاور وکاتبیله برلکده (غران‌پاله) یه کله‌رك اوراده «ورمه‌قارشی تحفظ مجلس دائمیسی» رئیسی اعیاندن موسیو (له‌ئون بورژوا) ایله رئیس وکلاموسیو (رووی‌یه) وطب آقاده‌میسی اعضاسندن قونغره رئیسی معلم (هەرار) وحکومات اجنبیه مرخصلری طرفندن استقبال ایدلمشدر. مراسم صالوننده معلم (هەرار) بر نطق بلیغ ایراد ایده‌رك ورمه قارشی تشبث ایدیلن جدال تحفظینك تاریخچه‌سنی یاپمش وقونغره‌نك خط حرکتنی تعیین‌ایتمش وصوکره حکومات اجنبیه‌مرخصلری صره‌ایله برر برر آیاغه قالقه‌رق برر قیصه‌نطق ایراد ایتمشلردر.

صوکره قونغره‌نك کاتب عمومیسی دوقتور (له‌تول) ایراد کلامه باشلامش، قونغره‌نك صورت تشکل وتجمعنی وبوتشبثك اسباب وماهیتنی ایضاح ایتدکدن‌صوکره فرانسه‌نك دعوتنه اجابت ایدن ٣٣ حکومت اجنبیه مرخصلرینه بیان تشکر ایتمش وبونی متعاقب رئیس حکومت موسیو (لوبه) حضرتلری ایراد نطق‌ایده‌رك بوتون‌قونغره‌اعضاسنی، خصوصیله «زمان‌شیخوخت وهرمده بیله خیرلی ایشلره جان آتمقدن کیری دورمیان معلم محترم (هارار)» ی تبریك ایله قونغره‌نك کشاد ایدیلدیکنی اعلان ایلمشدر.

←

٥ — تشرین اول پنجشنبه کونی: قونغره اعضاسی پارسك اطراف وجوارنده‌کی ورم مؤسسه‌لرینی زیارته چیقمشلردر. اولاً دها یکی یاپیلمش اولان (مونتی‌ـ آن ـ اوستره‌وان) ساناتوریومنی، صوکره (برق ـ سور ـ مر) ورم خسته‌خانه‌سنی، روچیلد خسته‌خانه‌سنی، بحری خسته‌خانه‌لری ودها برچوق مؤسسات خصوصیه‌یی زیارت ایتمشلردر. بوزیارتلره رئیس حکومت موسیو (لوبه) حضرتلری‌ده اشتراك ایتمشدر.

٦ — جمعه کونی: اکمال مساعیدن صوکره بوتون اعضانك مصارف مشترکه‌سیله (شانزه‌لیزه) غاله‌ریسنده برضیافت خصوصیه ترتیب ایدیلمشدر.

٧ — جمعه ایرته‌سی کونی، صباحاین: قونغره‌ده نطق ختام ووداع قرائت ایدلمش وایلریده تفصیلاً بیان ایده‌جکمز آرزو ومقررات تکلیف واتخاذ قلنمشدر. صوکره قونغره اعضاسی خصوصی برترن ایله طبیب متمول شهیر دوقتور (هانری دوروچیلد) ك «وو ـ دورسه ـ نی» ده‌کی شاتوسنه عزیمتله اوراده کشیده ایدیلن معتنا، مطنطن، مکلف وکبارانه برضیافتدن نواله چین اولمشلردر. بوکونك آقشامی ساعت اونده رئیس حکومت موسیو (لوبه) حضرتلری قونغره اعضاسنی شانزه‌لیزه سراینه دعوت ایده‌رك رسمی ومکلف برضیافت ویرمشدر.

٨ — پازار کونی: قونغره اعضاسی پارس وجوارنده اجرای تنزه ایتمشلر وآقشام اوزری‌ده (ژورنال) غزته‌سی طرفندن (قوت دازور) ده کشیده ایدیلن برضیافتده بولنمشلردر.

(فیغارو) غزته‌سی ورم قونغره‌سی اعضاسنه بر ضیافت ادبیه وصنعتکارانه ویرمشدر . بو ضیافتده صنعتکار شهیر (قوکله‌ن) قونغره اعضاسنی مسرت قهقهه‌لری آره‌سنده أکلندیرمش، اونی متعاقب مادموازل (مارژیل) « شومان »ك مشهور برمه‌لودیسنی، مادمازل (دووال) ده ایکی روحنواز شرقی مشهور مادام (سوره‌ل) ایسه (لوقونت ده لیل) ك « له زلف » ی ایله (سوللی پرودوم) ك « أقلرسی » سنی تغنی ایتمشلر. صوکره برقاچ صنعتکاردها آغاز نغمات ایده‌رك حاضرونی جاذبهٔ صنعتله غشی درجه‌لرینه کتیرمشلر وایشته بوالحان شعر وادب آره‌سنده ضیافته نهایت ویریلمشدر .

بونك آقشامی قونغره رئیسی معلم (هه‌رار) « اوتل قونتینانتال »ده بوتون قونغره اعضاسنه مکلف برضیافت کشیده ایلمشدر .

ایرته‌سی، ٣ تشرین ثانی ٩٠٥ صالی کونی قونغره علی الاصول اجتماع ایده‌رك تقسیم مساعی‌یه باشلامش وباشلیجه شو دورت شعبه‌یه آیریلمشدر : ١ ـ فن تداوئ طبی شعبه‌سی؛ ـ فن تداوئ جراحی شعبه‌سی؛ ٣ ـ چوجقلری ورمدن حفظ ووقایه شعبه‌سی؛ ٤ ـ کاهللری ورمدن حفظ ووقایه شعبه‌سی .

صالی کونی بدأ وتشبث اولنان مساعئ فنیه‌یی متعاقب قونغره اعضاسی پارس بلدیه‌سی طرفندن (اوتل دوویل) ده قبول ایدیلمشدر.

ایرته‌سی چهارشنبه کونی مساعئ فنیه‌دن صوکره قونغره اعضاسنه « ماتن » غزته‌سی طرفندن (شاتله) تیاتروسنده برمسامره وضیافت صنعتکارانه‌ویریلمشدر .

٢ – ٨ تشرین اول ١٩٠٥ » عباره‌سی یازلمش وبوجهتده پارسك منظرهٔ عمومیه‌سندن سن نهری اوزرنده‌کی دورت کوزلی کوپری مشهود اولمقده بولنمشدر .

قونغره‌یه تبلیغ ایدیلن مساعیٔ فنیه آره‌سنده عالم فن وانسانیتی أك زیاده منفعتدار ایدن معلم (فون به‌رینغ) ك ورم علاجنه دائر قرائت ایلدیکی مخطرهٔ مهمه اولمشدر . معلم (فون به‌رینغ) طرفندن آلمانجه‌اوله‌رق قرائت ایدیلن ودوقتور (فورستر) طرفندن فرانسزجه‌یه ترجمه ایدیلن بوبیانات مهمه‌یی بروجه زیر اقتباس ایدییورز .

« بوصوك ایکی سنه ظرفنده اجرا ایتدیکم تدقیقات وتجارب سایه‌سنده قناعت حاصل ایلدم که اون بش سنه اول تعریف وبیان ایتدیکم مضاد توقسین – (توقسین) میقروبلرك افرازایتدکلری مادهٔ سمیه‌در – رکن شافیسندن باشقه ورمه قارشی دیکر بر رکن شافی دها واردر .

بویکی رکن شافی دورت سنه‌دن بری حیوانات بقریه‌یی ورمدن محافظه خصوصنده تطبیقاتندن استفاده ایدیلن « بووو – واقسن » یعنی ورم بقری آشیسنك تأثیر معافیت بخشاسنده مهم بروظیفه ایفا ایتمکده‌در .

« ورمه قارشی قوهٔ شافیه‌یی حائز اولان بوطرز مداوات ، عضویتده‌کی برحیات حجراتك ورم میقروبلرندن استحصال و T C تسمیه ایلدیکم بر ماده ایله اشباعی اوزرینه مؤسسدر .

بو T C ماده‌سی کندیسی ایله تداوی ایدیلن حیواناتك عضویتنده‌کی حجراته نفوذ ایده‌رك او حجرات طرفندن دوچار

ايشته بو وجهله شعشعه‌لر ، طنطنه‌لر و موفقيتلر آره‌سنده ختامه أرن بين‌الملل برنجى ورم قونغره‌سندن بوتون عالم انسانيت پك زياده مستفيد اولمش وقونغره‌نك ختاميله برابر ورم‌سركيسى ينه ابقا ايديله‌رك اوراده خلقه أك مشهور ارباب علم ومعرفت طرفندن حفظ صحت اجتماعينك أك مهم وأك روحلى مسئله‌لرينه دائر عمومى درسلر ، قونفرانسلر ويريلمكه دوام وبو صورتله قونغره‌دن استحصال ايديلن نتايج تطبيقيه وصحيه‌دن هركسك

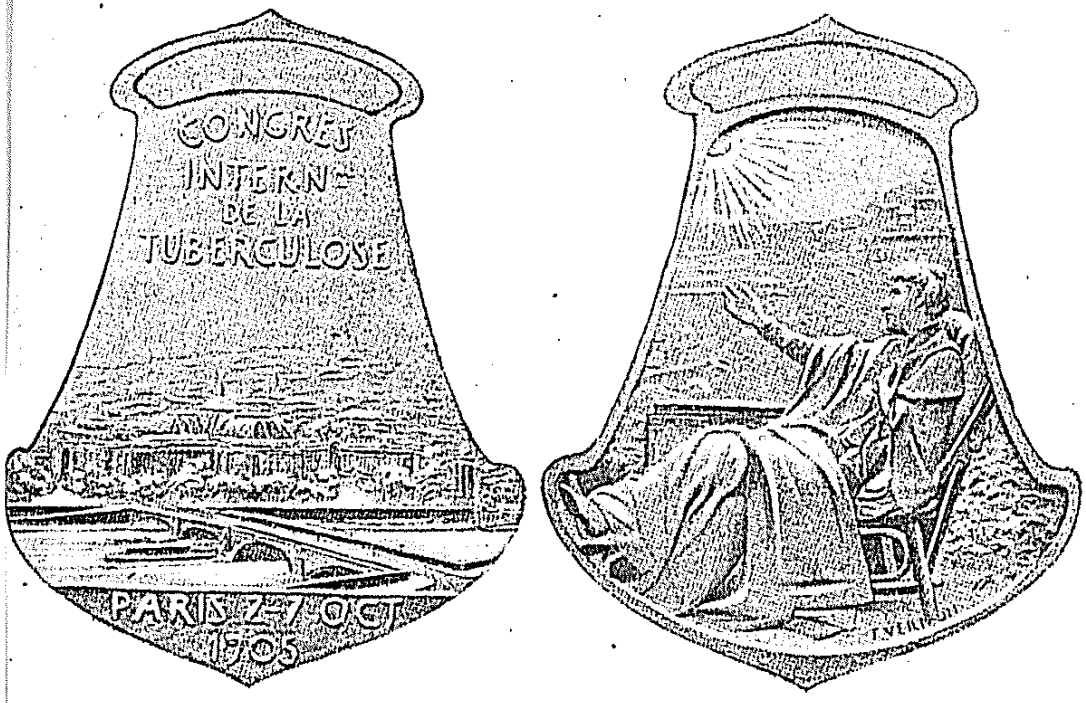

١٩٠٥ سنه‌سى ٢ـ٨ تشرين اولنده پارسده انعقاد ايدن بين‌الملل ورم قونغره‌سى اعضاسنه ويريلن مداليه

استفاده‌ياب اوله‌بيلمسنه بذل اهتمام ايديلمشدر .

بوندن باشقه ، قونغره خاطره‌سى اولمق اوزره اعضايه غايت ظريف برر ورم‌مداليه‌سى توزيع ايديلمشدر ؛ بومداليه‌نك بر يوزنده اوزون صنداليه اوزرنده راحت كزين اولان كنج برمتورمك ألنى آچه‌رق قونغره‌دن بردواى شافى ايستديكى كوسترلمش ، ديكر جهتده ايسه « بين‌الملل ورم قونغره‌سى ـ پارس ،

T C ماده‌سی مواد عارضیه‌دن آزاده اولوب حجرات عضویه‌نك درونده، خصوصیله نسج لنفوینك مراکز انتاشیه‌سندن مشتق اولان عناصر حجرویه‌ده برتأثیر مخصوص حیاتی اجرا ایتمکده‌در؛ بدنده T C ماده‌سنك بولنمسی برطرفدن (قوخ) ك « توبرکولین » نه قارشی فرط حساسیتی، برطرفدن‌ده ورمه قارشی بر « تعامل تحفظی » ایقاعنی تأمین ایلمکده‌در.

بو صارپ واوزون طریق تحریده پك چوق چالیشه‌رق بر چوق موانعه غلبه چالدم وبو وجهله ورمه قارشی دمین درمیان ایلدیکم طرز معافیتی بولدم . بو، بر « معافیت حجرویه » اولوب قوش‌پالازی مصل شافیسنك معافیت مضاد سمیه‌سندن بوسبوتون باشقه‌در؛ معلم (مچنیقوف) ك «فاغوسیتوز ـ اکل حجره» حقنده‌کی مساعیسنی أییدن أیی‌یه وکمال دقتله تتبع ایتمسه‌یدم ، بو نتیجه‌یه أرده‌مزدم .

بو فکر ونظرمك دوغرولغنی اثبات ایده‌جك بوتون دلائلی سرد وبیان ایتمك ایسته‌سه‌م، سزی بوراده ساعتلرجه طوتمغه مجبور اوله‌جغم . بو نظریه‌لرمك بیوك بر قسمنی « تاریخدن مقتبس مسائل ورمیه » نامیله نشر ایلیه‌جکم اثرك برنجی جزؤنده درج وبیان ایده‌جکم . بو جزؤك بعض آقسامی آلمانیاده نشر ایدیلن « توبرکولوزیس » رساله‌سنك ایلول نسخه‌سنده مندرج ایدی .

ورم حقنده‌کی تدقیقاتمدن متولد بو یکی اصول مداواتك طرز تأثیر وماهیتنی اوزون اوزادی‌یه تبیین وایضاح ایده‌میه‌جکم.

بو یکی اصول ایله، ورمك تحت تهدید وتأثیرنده بولنان زواللیلرك حمایه ومحافظه ایدیله‌بیله‌جکندن امینم . بناءً علیه ، بو محترم هیئتك حضورنده « ورم جدالنده تأثیری کوروله‌جك

استحاله اولنجه T X نامنی ویردیکم دیکر برماده تشکیل ایتمکده‌در.

بو T X دهادوغروسنی T C ورم باسیلارنده ذاتاً موجود وبرچوق اوصاف فوق‌العاده‌یی حائز برمؤثردر. بو مؤثر، ورم باسیلارنده مادهٔ «مشکله» خدمتنی ایفا ایتمکده‌در. بوندن باشقه T C ده خواص تخمیریه دخی واردر.

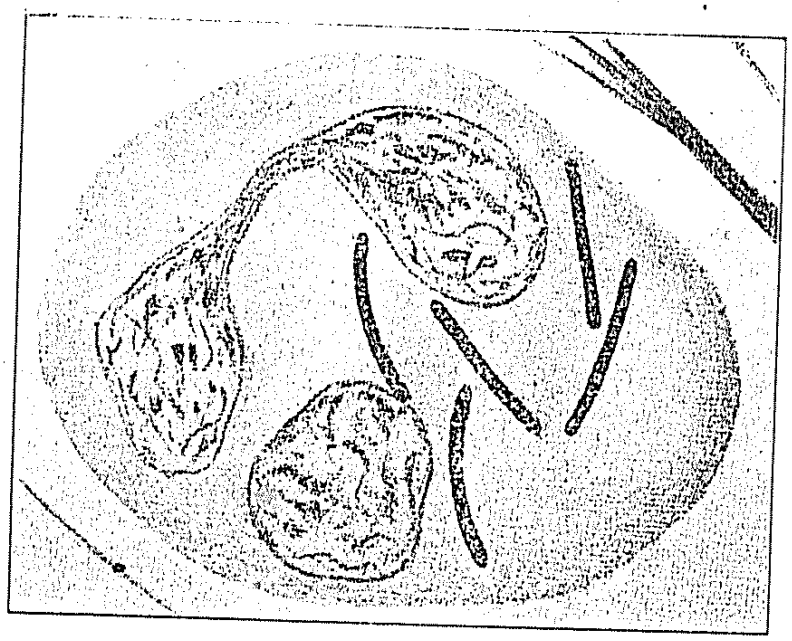

اکل جره: بدنك جره‌لری میقروبلری یوتویور. اورته‌ده‌کی چوماقلر ورم میقروبلریدر، بونلری احاطه ایدن دائروی عنصر ایسه بر «کریوهٔ بیضا» در. ایشته ورم شفایاب اوله‌جغی زمان بوکریوهٔ بیضا افرازات مخصوصه‌سیله میقروبلرك سموم مفرزه‌سنی ابطال ایدر. بوشکل جم اصلیسندن (٥,٠٠٠) دفعه بیوکدر.

بو مؤثر کندیسنه تماس ایدن دیکر موادی‌ده تثبیت؛ ـ دها دوغروسی «مص» ـ ایده‌بیلیر؛ بوندن باشقه، بعضی شرائط داخلنده خواص تمثیلیه‌ده ابراز ایده‌بیلیر... خلاصه، بو مادهٔ مؤثره باسیلارك «رکن حیاتیسی» کبی برشیدر.

حیوانات بقریه‌نك ورمدن معافیتنده اجرای تأثیر ایله‌ین

مالك اوله‌بیلان برمادهٔ مؤثره‌سیدر . (قوخ)ك توبركولینی‌ده بوماده‌ده‌داخلدر. بوماده (ماربورغ) دارالفنونی نباتات معلمی (آرتورمایه‌ر)ك بولدیغی « وولوتین Volutine »ك لونی، حکمی وکیمیوی بوتون اوصافنی حائزدر. بن بوماده‌یه T V نامنی ویریبورم.

۲ ـ حبیبی ، برملح معتدله‌ده (مثلا طوزده) منحل برماده‌در؛ بوگا Tgl دیبورم ، بوماده‌ده (قوخ)ك توبركولینی کبی سمداردر .

۳ ـ کئول، قلوروفورم‌وأترده منحل برچوق موادسمیه.

ایشته ورم باسیللری بو اوچ نوع موادن آزاده ایدلدکدن صوکره باسیللرك بدنلرندن عبارت برماده قالیرکه بوکاده «باسیللك بقیه‌سی ـ Rest-bacillus » دیبورم .

بو«ره‌ست باسیللوس » ورم میقروبلرینك شکلنی و بوتون اوصاف تلونیه‌سنی حائزدر . بو ، بعض معاملات واستحضارات ایله بوسبوتون « بی‌شکل » وبرچوق حیواناتك لنف حجره‌لری طرفندن دوغریدن دوغری‌یه‌قابل امتصاص برحاله کتیریله‌بیلیر.

حیواناتك لنف حجره‌لری بو بیشکل ماده‌یی دها زیاده تصفیه وتحویل ایدر، فقط کندیلری‌ده‌بو اثناده فناً« اوکزیفیل» و« ئه‌ئوزینوفیل » دینیلن حالت تلونیه‌یی آلمش اولورلر . ایشته بوحجره‌لرك، T C ماده‌سنك تأثیریله دوچار اولدقلری استحاله نه‌قدر ایلریلرسه اوعضویتك ورم میقروبلرینه قارشی مقاومت ومعافیتی‌ده اوقدر آرتار.

غریبی شوکه ، آرتق خاصهٔ نشوونماسنی غائب ایتمش اولان بو TC ماده‌سنك کندیسی‌ده داخل اولدیغی بدنده « ورم حبه‌جکلری » ، « ادران » حصوله کتیره‌بیلیر . فقط بووجهله حصوله کلن درن، ورم حبه‌جکی نه‌تجبن ایدر، نه‌ده یومشایوب

یکی براصول » سرلوحه‌سیله تبلیغاتده بولنه‌بیلدیکمدن دولایی کندیمی بختیار عد ایدییورم . »

« حیوانات بقریه‌نك ورمه قارشی آشیلانماسنده کی اصول هیکزجه معلومدر. بواصولی انسان ورمنه‌ده تطبیقه چالیشدم. بوبابده‌کی تجاربم بنی وجود بشره برحیات ومؤثر ورم باسیللری صوقمقدن قطعیاً فارغ ایتدی .

بوندن صوکره بویکی کشف ایتدیکم علاجی ورم تداویسنده تطبیقه باشلادم .

ایشته تفصیلاً بیان ایلدیکم بوحقایقه دسترس اولدقدن صوکره آرتق ادارهٔ بدنیه‌یی T C تصفیه‌سنه مجبور ایده‌رك یورمغی ، دوشکونلشدیرمکی مناسب کورمدم. اولا ، بدن خارجنده اجرای تجاربه باشلادم ومشهور (ئه‌رلیخ) ك « معافیت فاعله » سنی « معافیت منفعله » یه تبدیل وتحویل ایتدم . سزی تمامیله تأمین ایدرم که ، حیوانات اوزرنده دفعه‌لرجه اجرای تجارب ایده‌رك نتیجه‌ده « تلقیح ـ آشیلامه » ایله « معافیت » آره‌سنده کی ارتباطی عیان بیان کوروب بولدیغم زمان حس ایلدیکم ذوق وسروری عمرمك هیچ بردور وآنده دویامامشدم : بوتدقیقات سایه‌سنده قوش پالازی مصل شافیسنك ماهیتی وطرز تأثیری حقنده کی سلسلهٔ معمیات بربرینی متعاقب منحل اولیوردی !

نتایج تدقیقاتمی خلاصةً بیان ایتمك لازم کلیرسه ، T C مادهٔ مؤثره‌سنی ، تأثیرات دوائیه‌سنی ابطال ایده‌بیله‌جك دیکر موادن آییرمق ایچون باسیللردن اوچ نوع مواد استحصال ایلدیکمی سویلیه‌بیلیرم :

١ ـ میقروبك صاف صوده أریه‌بیان وبرتأثیر تخمری یه

مصلاری ایله بردوای مخصوص کبی تاقی ایدیلن دیکر برچوق مستحضراتك ورمه‌قارشی برتأثیرواقی ویاشافی‌یی حائزاولدقلری

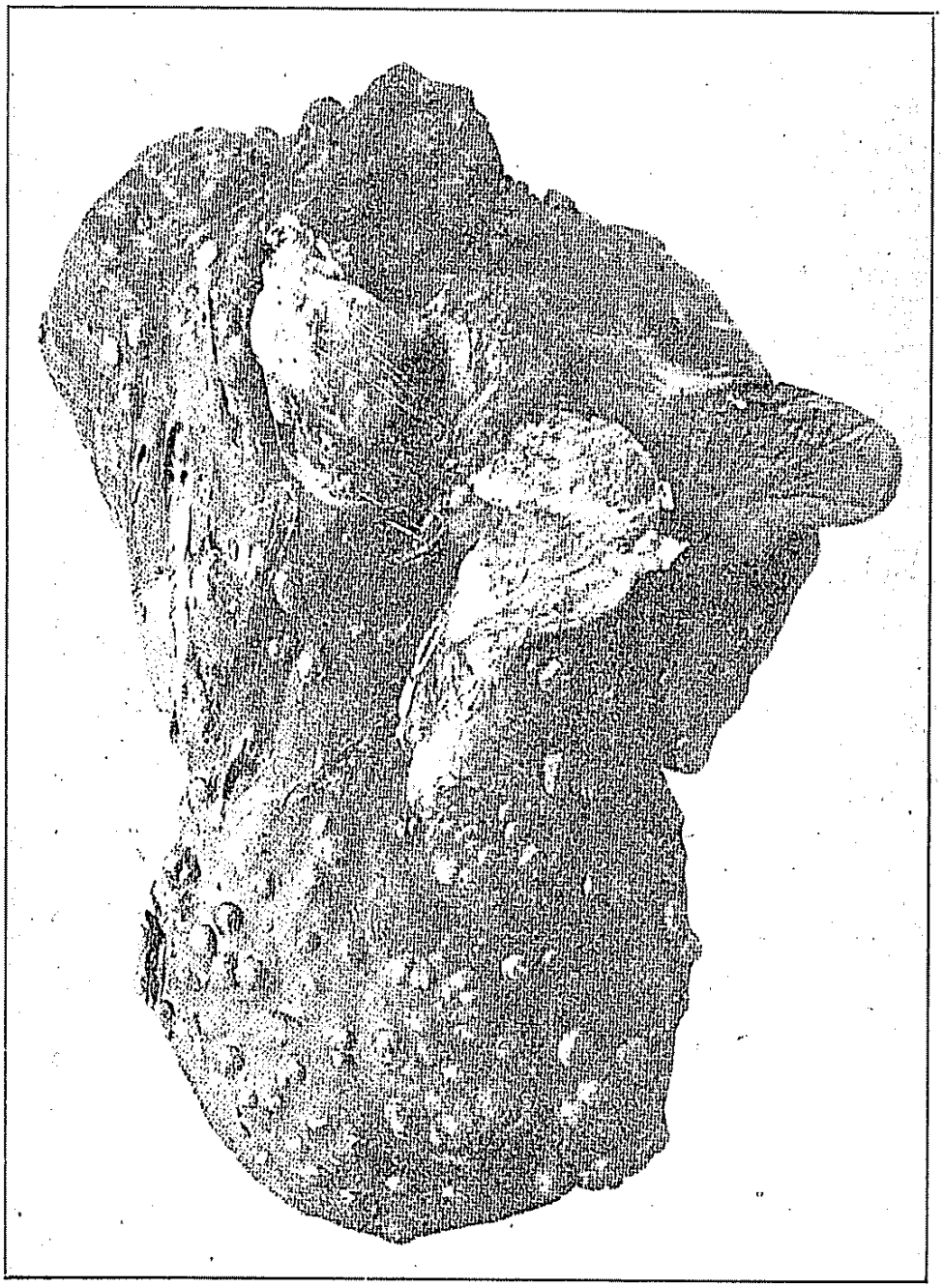

متورم بر انسانك باغمیله ورملشدیریلمش بر اوکوزك آق جکری که ورم بشرینك اوکوزلره‌ده کچه‌بیله جکنی کوسترمکده‌در .

ایلری سورولدی ؛ فقط ، ینه بیلیرسکز که ، صوکره‌لری دیکر مشاهدین ومجربین اوعلاجلرده بویله برتأثیر بولامادیلر .

تقرح ايدر . بوادران وقتيله مشهور (لأنه‌نه‌ك) ك « حبيبات سنجـابيه » نامنى ويرديكى حبه‌جكاردر . ديمك TC ماده‌سى (لأنه‌نه‌ك) ك « ارتشاح سنجابى » و « ارتشاح هلامى » سنى حاصل ايده‌بيلير .

فقط ، ديكر طرفدن ، برچوق عالملرك‌ده كندى لابورا-

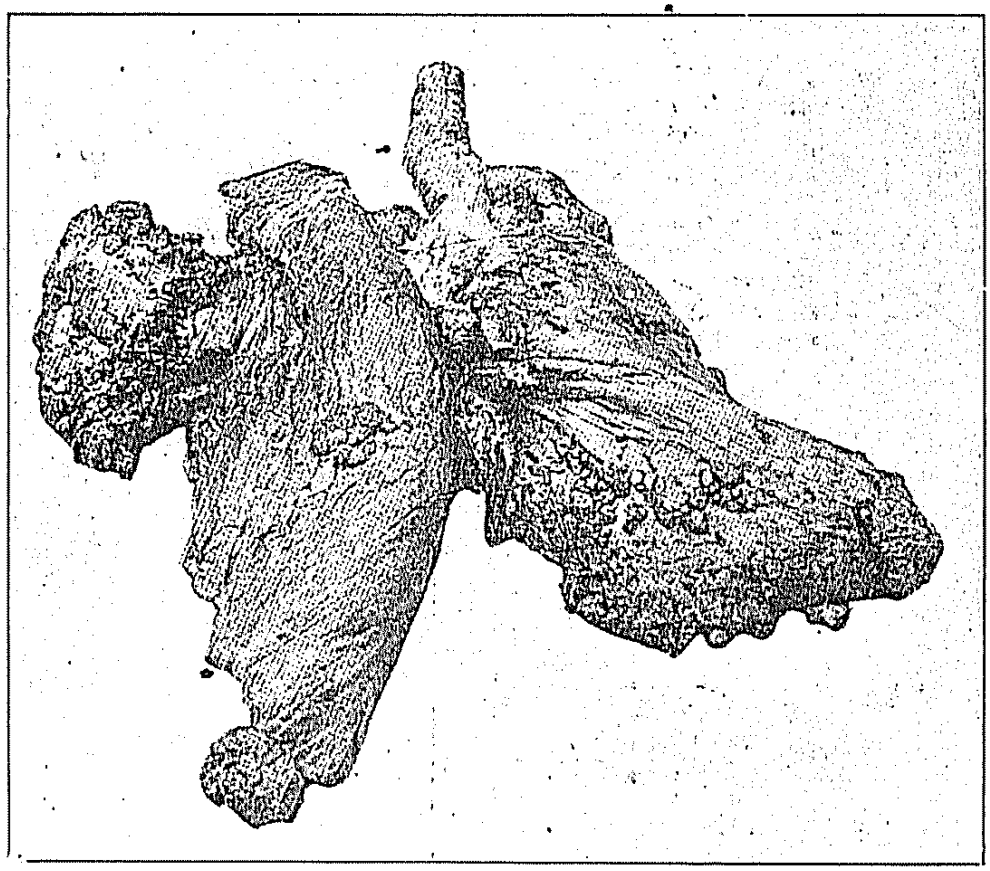

ورملى براوكوزك جكرلرنده حصوله كلن ورم‌حبه‌جكارى.

توارلرنده چاليشملرى وكنديلرينـه توديع ايلديكم دوايى حيوانلر اوزرنده تجربه وتطبيق ايده‌رك تأثير شفابخشنى تدقيق ايتملرى وبوعلاجك شمدى‌يه قدر ساحهٔ مداواته قونولانلردن بوسبوتون باشقه برتأثيرى حائز اولديغنى تـايم ايتملرى الزمدر .

بيايرسـكزكه ، شمدى‌يه قدر معلم (قوخ) ك TR ناميله بيـان ايلديكى توبركولين ، (ماراغليانو) و (مارموره‌ك) ك

بر قوت ودرايت صاحبى ، ناموس وليانتى هردرلو شوائب اشتباه ومنفعتپرستيدن آزاده ومصون بررفيق مساعينك لطف معاونتنه مظهريتم كبى برچوق اسباب ووسائلك دخل وتأثيرى واردر !..

« اومارم كه كله‌جك ورم قونغره‌سى « ورم بشرى‌يه‌غلبه » صددنده برچوق ترقيات وموفقيانك قيد وضبطيله وايه‌دار حظ وسرور اولور . »

بين‌الملل ورم قونغره‌سنك مقرراتى

١ — علم امراض شعبه‌سنك مقرراتى :

١ — « لوپوس ـ درى ورمى » ليلر ايچون آيريجه خسته‌خانه وعمليات‌خانه‌لر يابيله‌رق خصوصيله طشره‌لرده تداويسز قالان لوپوسليلر بو خسته خانه‌لرده تحت تحفظ وتداوى‌يه آلنماليدر .

٢ — برچوق تجارب ومساعىٔ فنيهٔ جديده ورملى حيوانلردن صاغيلان سوتلرك ميقروبلى اولدقلرينى ، بونلرله وهضم طريقيله ورمك سرايت وانتقال ايده‌بيله‌جكنى اثبات وقبول ايتديرديكندن :

اولا ، اينك آخورلرينك سرعت واهميت ممكنه ايله تحفظ وترصد بيطرى آلتنه آلنمالرى .

ثانياً ، مكتب ، خسته خانه ، قيشله كبى عمومى يرلره ويريله‌جك سوتلرك پاستور اصولنجه تعقيم ايدلمسى ويا قاينادلمسى ، چيك اوله‌رق قوللانيله‌جق سوتلرك ايسه مطلقا توبركولين

دەمین ، اسملرینی صایدیغم ذوات محترمەدن دها مسعود اولدیغمی امید ایدرم وَاومارم که « ماربورغ »ه عودت ایدر ایتمز علاجمی یداهتمام وتجربەلرینه تودیع ایدەجکم ارباب علم ومساعی کندی عملیاتخانەلرنده اجرای تجارب ایدەرك بنم أردیکم نتایج قطعیەیه أرر وبولدیغم دوانك شافی و قطعی اولدیغنی تصدیق ایدرلر .

بوکونکی تبلیغاتمك بوندن ١٥ سنه اول قوش پالازی مصل شافیسی حقندەکی تبلیغاتمی آز چوق تخطر ایتدیردیکنی اونوتمامکزی رجا ایدرم . اوزمانکی کشفم حقندەکی قناعت وجدانیەم بوکون آرتق بوتون جهان طرفندن پارلاق وشعشعەدار برصورتده تصدیق ایدیلمش واو دوای شفاسازك مزیتنی انکار ایدەجك کیمسه قالمامشدر .

فقط او تبلیغاتم آنجق دورت سنه صوکره بوتون اطبا طرفندن قبول وتصدیق ایدلدی ؛ «چوجقلری قیروب کچیرن» او مهلك خستەلغه غلبه چالمق خصوصنده محب عزیز ومبجلم دوقتور (ئەمیل رو) بکا ابذال معاونت ایتمەسەیدی، بیانات فنیەمك اهمیتنی ودوغرولغنی هرکسه تسلیم ایتدیرمك ایچون دها برچوق زمان بکلەمکه مجبور اولەجقدم !....

«کشف ایلدیکم بویکی ورم علاجنك عموم طرّفندن مظهر قبول اولمسی وبوندن برفائدهٔ تطبیقیه استحصال ایدیلمسی ایچون دها نەقدر برمدت بکلەنیلەجکدر؟ بونی تعیین ایدەمم. مسئلەنك حلنده سعی وغیرتە اولان ابتلا ومحبتم ، فعالیتم ، خردەبینی وتجربوی عملیات واجراآتدەکی ملکه ومهارتم ، خصوصیله دوقتور (رو) کبی دەکرلی وکشفیات خصوصنده پك بیوك

ورم ساری بر خسته‌لقدر ، انسان ورمه همان دائما چوجقلقده وعائله اوجاغنده مصاب اولور . کاهلاردەکی ورم چوق دفعه چوجقلقده ایکن قالمش ، آ کلاشیله‌مامش بر ورمدر .

بناءً علیه ، ورمه غلبه چالمق ایچون چوجقلری ورمدن حفظ ووقایه‌یه چالیشمق قدر مؤثر وقیمتدار بر تدبیر اوله‌ماز ؛ ورم میقروبنك کیردیکی یر : بوغاز ، آق جکر ، باغرساق ودری‌دن هانکیسی اولورسه اولسون ، أك مهم واسطهٔ تحفظیه عائله آره‌سنده‌کی سرایتك اوکنی آلمقدر .

مکاتب طبیهٔ شاهانه‌ده امراض داخلیه و سریریات داخلیه معلمی
فریق سعادتلو فیضی پاشا حضرتلری
S. E. le Prof. Feïzullah Pacha.

ورمدن محافظه ایدیله‌مین چوجقلرده ایسه علت کرك آق جکرلرده وکرك لنف بزلرنده اولسون ، وقتیله تشخیص ایدیلیر ووقت کچمکسزین تداویسنه چالیشیلیرسه قولای قولای شفایاب اولور .

چوجقده‌کی ورم وقتیله بیلینیر ودقتلیجه تداوی ایدیلیرسه ، خسته‌لق تمامیله شفایاب اولماسه بیله ، هیچ اولمازسه قاپالی ومحفوظ قالیرکه بوده آز برکار دکلدر .

ایشته بوتون بوجهتلری نظر دقته آلان قونغره شو تدابیر

شیرینغه‌سیله ورمدن آزاده اولدیغی تعین‌ایدن حیواناتدن آلنمش اولمسی اقتضا ایدر .

٣ — ورم جراحی شعبه‌سنك مقرراتی :

٣ — ورم جراحی‌یه اوغرایان خسته‌لر ایچون آیریجه خسته خانه‌لر یاپیلمالی وبو ایش ایچون متخصص جراحلر یتیشدیریلمالیدر .

هرایکی شعبه برله‌شه‌رك شومهم تدبیری اتخاذ ایتمشلردر :

مابین همایون جناب ملوکانه اطباسندن
مکاتب طبیهٔ شاهانه امراض عمومیه معلم فخریسی مشیر دولتلو
نافذ پاشا حضرتلری

S. E. le Maréchal Nafiz Pacha
Médecin du Palais Impérial.
Prof. honoraire à la Faculté de Médecine.

ورمك انساندن انسانه کچمه‌سی ایچون چالیشیلدیغی قدر اینك واوکوزلردن‌ده انسانلره کچمه‌سنه مانع اولمالی وبونك ایچون ایجاب ایدن تدابیر تحفظیه ووقائیه‌یه توسل ایدیلمالیدر .

٣ — چوجقلری ورمدن حفظ ووقایه شعبه‌سنك مقرراتی :

جيمناستيق ياپمق كبى نقاط مهمه‌يه فوق العاده براهميت ويريلمى؛

ح) مكتبلرده چوجقلرى معلم (غرانشه) نك وضع وتأسيس ايلديكى اصول وقواعده توفيقاً جدى بر معاينهٔ طبيه‌دن كچيره‌رك ورملنمش اولانلرى آييرملى ؛

د) متورم ويا تورمه مستعداولديغى تبين ايدن چوجقلرى أيجه ويوليله بسله‌مك واوزونجه برمدت تبديل هوايه كوندرمك كبى تدابير ايله شفايياب ايتمكه چاليشمه‌لى .

٣ — ورملى فقير چوجقلره‌ده معاونت انسانيتپرورانه‌ده بولنه‌رق زوالليلرى يوكسك يرلرده وآچيق هواده تداوى ايتملى وبوكبى اطفالك محافظه ومداواتنه تخصيص ايديلمش اولان مؤسسات خيريه‌يى‌ده چوغالتملىدر.

٤ — حفظ صحت اجتماعى ومحافظهٔ كهول شعبه‌سنك مقرراتى:

١ — هر مملكت كندى ورمليلرى ايچون عادات ومتخذات جاريه ومنابع اقتصاديه‌سنه كوره متعدد ساناتوريوملر وورمخانه‌لر ياپديرملى ؛

ا) انسانيتى ورمدن محافظه ايچون اتخاذ ايديلن تدابير آره‌سنده ساناتوريوملرله ورمخانه‌لرك برر موقع مخصوصلرى واردر. عمومه كشاده ورمخانه‌لر تأسيسندن مقصد خلقى ورمدن محافظه ايتمك، هركسه بر تربيهٔ صحيه ويرمك وفقيرلره معاونت ايلمكدر.

بوورمخانه‌لردن مملكتده ورمك نه درجه‌لرده توسيع تخريبات ايلديكى‌ده آكلاشيلير .

ساناتوريوملر آق جكر ورمليلرينك قابل شفا وآزچوق

مؤثره‌نك سرعت اتخاذینی آرزو وتکلیف ایتمکده‌در :

١ — عائله‌سی ایچنده یاشایان برچوجغی ورمدن صاقینمق ایچون :

آ) اسکان ایدیلن أو حفظ صحته موافق اوله‌رق یاپیلمش اولملی وپك تمیز طوتولملی ؛

ب) چوجغه ویریله‌جك سوتی قاینانملی ویااصول وقواعد مخصوصه‌سنه توفیقاً تعقیم ایتملی ؛

ج) أوده برورملی وارسه عائله‌نك صاغلام چوجقلرینی أودن اوله‌بیلدیکی قدر اوزاق بولندیرملی ؛ فقیر چوجقلری‌ده اونلره مخصوص اولمق اوزره یاپیلمش ویاپیله‌جق اولان مؤسسات صحیه‌یه تودیع ایتملی ؛

د) حفظ صحت شخصیه‌یی، یولیله بسلنمکی، أولره بول بول هوا وضیا سوق ایدیلمسنی التزام ایده‌رك حیاتنك بیوك برقسمنی أوده ، دورت دیوار آره‌سنده کچیرن قادینلری وچوجقلری ورمدن صاقینمغه چالیشملی .

٢ — مکتبه دوام ایدن چوجقلری ورمدن محافظه‌ووقایه ایچون :

ا) اوطوردقلری یرك، مکتب اشیاسنك تمیزلکنه، صحیتنه دقت ایتملی ؛

ب) شاکردانی تعطیل زمانلرنده قیرلره ، هواسی معتدل ساحللره کوتورملی؛ مکتبلرده حفظ صحت تدریساتنه پك زیاده اهمیت ویرملی وچوجقلره آچیق هواده یاشامه‌نك، تربیه وممارسات بدنیه‌نك، کنیش کنیش نفس آلمه‌نك، تمیزلکك، بیقانمه‌نك اهمیت ولزومنی وصورت اجراسنی أیجه اوکره‌تملی؛ هله لیلی مکتبلرده آچیق هواده یاشامق، اعتدال دائره‌سنده

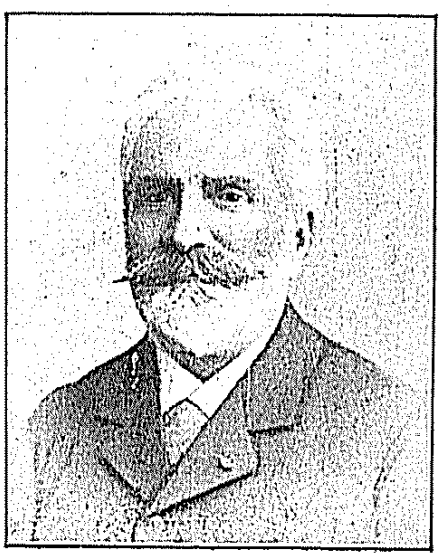

شهر اماتى مجلس صحيه اعضاسندن
سعادتلو زامباقو پاشا حضرتلرى
S. E. le Dr. Zambaco Pacha.

دوقتور موسيو موليك
M. le Dr. Von Muhlig, Le Père.

ب) ورمه قارشى اتخاذ ايديله جك تدابيرك أك مهم و معتناسى « حفظ صحته موافق وقابل اسكان مسكنلر انشاسى » در .

٢ — بر مملكتده ورمدن نه قدر وفيات حصوله كلديكنى بيلديره جك برايستاتيستيق تنظيمى ايچون هرشيدن اول وفيات

سعادتلو دوقتور ژاق ماندیل پاشا
S. E. le Dr. J. Mandille Pacha.

سعادتلو دوقتور اورمانيان افندى حضرتلرى
S, E. le Dr. Ormanian.

مکتب طبیهٔ شاهانه سریریات داخلیه معلمی فریق سعادتلو زوئروس پاشا حضرتلری

S. E. le Prof. Zoéros Pacha.

مکتب طبیهٔ شاهانه سریریات داخلیه معلم ثانیسی دوقتور سعادتلو جلال اسماعیل پاشا

S. E. le Prof. Djélal Ismaïl Pacha.

اغاقتپذیر اولانلرینه مخصوص خسته‌خانه‌لردن عبارتدر ه بونلر هم وسائط تحفظیه ، هم‌ده وسائل تربیهٔ عمومیه خدمتنی ایفا ایدر .

مکتب طبیهٔ شاهانه حفظ صحت و مداوات صحیه معلمی میرآلای عزتلو فخری بك افندی

M. le Prof. Fakhri bey.

مکتب طبیهٔ شاهانه سریریات داخلیهٔ متنوعه معلمی قائممقام سلیمان نعمان بك

M. le Prof. Suleyman Nouman bey.

او وجهله تنظيم وترتيب ايديلمليدركه ضياى شمس هيچ اولمازسه ديوارك ، زمينندن ذروه‌سنه قدر ، همان هرنقطه‌سنه كونده برقاچ ساعت چارپه بيلسين .

ه) اچ آولولرك أكى‌ده عينى وجهله كنيش اولملى وكونش آولونك هرطرفى قاپلايه بيلمليدر .

و) هر اوطه ضيا وهوايى يا سوقاقدن ويا كنيش بر آولودن آلملى .

ز) ياپيله‌جق برأوك كافهٔ اقسام و مشتملاتى أيجه تدقيق ومطالعه ايديلمى وهيچ برطرفنده صحتى اخلال ايده‌بيله‌جك برترشح اولمديغى تحت تأمينه آلنملى . بوخصوصده أكزياده نظر دقته آلنه‌جقلر : آلات تسخينيه وصوبا بورولرى‌در ، چونكه بونلردن انتشار ايده‌بيله‌جك حمض فحم پك مضر ومهلك برغازدر .

ح) ضياى طبيعى ايله تنوير ايديله‌مين براوطه‌ده قطعياً اوتورمامليدر .

ط) برمتورمك اوطورديغى برأو ويادائره‌أيجه وكمال دقتله تطهير وتنظيف ايديلمدكجه برباشقه‌سنه ايجار ايديلمه‌ملىدر .

ى) اوطه‌لره هوا و ضيا سوق ايدن آولولرك اوزرى هيچ بربهانه‌ايله وهيچ بروقت جام وسائر برشى‌ايله قاپاديلمامملى و آولولر ممكن اولديغى قدر سوقاقلره ، جاده‌لره آچيلملى وهواى داخلى‌يى نقل وتجديده مساعد اولمليدر .

٦ — صحت عموميه‌نك محافظه‌سنه متعلق قوانينك تطبيقى برچوق مملكتلرده نتايج وفوائد حسنه وممتازه تأمين ايلديكندن متورمينندن قالان اشيا و متروكات ملوثه‌يى جزئى تضمينات مقابلنده استهلاك واحراق ايتمكدن عبارت اولان بوقوانين عموم مملكتلرجه قبول وتطبيق ايديلمليدر .

عمومیه‌نك اسبابنی ایضاح ایده‌بیلن بر ایستاتیستیق جدولی ترتیب ایدیلمیدر. ممالك مختلفه‌نك وفیات استاتیستیقلری ١٩٠٠ قونغره‌سنك ترتیباتی وجهله یاپیلمیدر .

٣ — ورم أك انتانی وأك ساری برخسته‌لق اولدیغندن برطبیب طرفندن معاینه ایدیلن متورملرك صحیه دائره‌لرینه اخبار ایدیلمسی اصولی تعمیم وکافهٔ ممالکه تشمیل ایدیلمیدر .

برمتورمك أوی ، اشیاسی کمال دقت واعتنا ایله تطهیر وتعقیم ایدیلمك وبویولده‌کی اصول وقواعد تطهیریه وآنك تمامیٔ اجراسنی تأمین ایدن قوانین قطعیه کمال سرعت واهمیت ایله نشر وتعمیم وتطبیق ایدیلمیدر .

٤ — حفظ صحت عمومیه ایله علاقه‌دار اولانلر، مکتب، قیشله ، فابریقه کبی ازدحامکاه اولان یرلرده ورمك برندن دیکرینه سرایت وانتشارینه ممانعت ایدیلمسی ایچون أك سریع وأك قطعی تدابیره توسل ایتملیدرلر .

٥ — مساکن :

ا) أو پنجره‌لرندن ویرکو آلان فرانسه وسائره کبی مملکتلرده بو ویرکو لغو ایدیله‌رك هرکسك أوینه ایستدیکی قدر پنجره آچمسنه وهوای صافدن کیف مایشاء مستفید اولمسنه مساعده ایدیلمیدر .

ب) ورمك بیوك بر شهرك مختلف محله‌لرنده نه‌یولده متوزع اولدیغی ، دائره واسباب توزیع وتخریباتی تحری ایدیلمیدر .

ج) یوللر جاده‌لر ، سوقاقلر هر طرفدن بول بول هوا وضیا آله‌جق وجهله تأسیس وکشاد ایدیلمیدر .

د) بوندن بویله ، جاده‌لرك أکی ودیوارلرك یوکسکلکی

خصكى نسا خسته‌خانه‌سى اطباسندن
سعادتلو كمال بك افندى حضرتلرى
S. E. le Dr. Kémal bey.

مكتب طبيهٔ ملكيهٔ شاهانه سريريات
داخليه معلم ثانيسى عزتلو رضا نورى بك
M. le Dr. Riza Nouri bey.

٨ -- تدريسات بيتيه :

قيز مكتبلرنده ايلريده زوجه و والده اوله‌جق اولان كنج قيزلره أولرينى ناصل ونه يولده تميز طوته بيله‌جكلرى تطبيقى وعملى بر طرزده اوكره‌تيلملى ؛ بونلردن باشقه تدبير منزل ، تغذيهٔ اصولى و اقتصادى ، قابل اجتناب خسته لقلردن خصوصيله

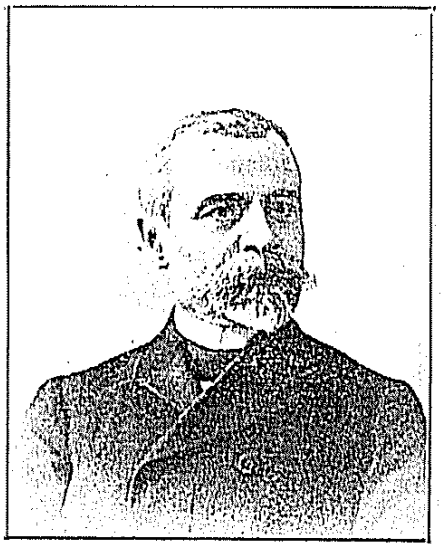

دوقتور آغوبيان افندى
M. le Dr. Agobian.

دوقتور تورقوميان افندى
M. le Dr. Torkomian.

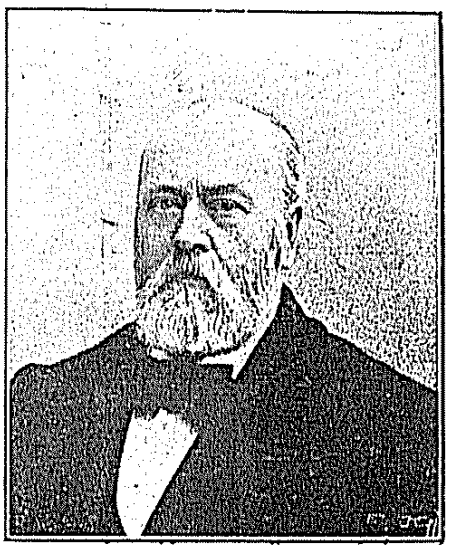

آلمانیا خسته‌خانه‌سی اطباسندن موسیو مورتمان
M. le Dr. Mortman.

فرانسه خسته‌خانه‌سی اطباسندن موسیو افتیبولی
M. le Dr. Eplitiboulis.

٧ — شهرلرك ومحله‌لرك حین طرح و انشاسنده محله‌لر آره‌سنده ممکن اولدیغی قدر کنیش میدانلر و واسع ساحه‌لر براقیلملی وبوراده فقرای اهالی ایچون باغچه‌لر وکزینتی محلاری تأسیس ایدیلملیدر .

شهر امانتی مجلس صحیه اعضاسندن دوقتور نولیس افندی
M. le Dr. Noulis.

آلمانیا خسته‌خانه‌سی اطباسندن موسیو فریج مولیك
M. le Dr. Von Muhlig, Le fils.

مكتب طبيهٔ شاهانه امراض عموميه معلمى قول آغاسى رفعتلو نشئت عثمان بك

M. le Prof. Néchat bey.

شهر اماتى مجلس صحيه اعضاسندن دوقتور عزتلو اوخانس خراسانجى افندى

M. le Dr. O. Khorassandji.

فكرنده يرلشملى وحفظ صحته موافق اولمايان مسكنلرك برحال مناسب وصحى به افراغنه چاليشيلماليدر .

١٣ — هر مملكتده خسته‌لقلره وباخصوص ورمه قارشى

مكتب طبيهٔ شاهانه علم الارض معلمى دوقتور مظهر حسنى بك

M. le Prof. Mazhar bey.

مكتب طبيهٔ ملكيهٔ شاهانه سريريات داخليه معلم معاونى عزتلو دوقتور غالب عطا بك

M. le Dr. Galib Ata bey.

ورمدن ناصل صاقینیله بیله جکی کبی جهات مهمه دخی ارباب بلاغت و اختصاص طرفدن تقریر وتدریس ایدیلهرك او کنج مفکرهلرده جدی وغیرقابل تزلزل بر قناعت تامه حاصل ایدیلمیدر .

٩ — کئولك مضراتی حقندهکی نشریاته بك بیوك بر وسعت و اهمیت ویریلمیلی وورم ایله داءکئول آرهسندهکی مناسبات قریبه هرکسك نظر فهم ودقتنه چارپدیریلمیدر .

١٠ — «نظافت بدنیه یهرعایت» اصول صحیهسنك هرطرفده تعمیمنه چالیشیلملی ، اوجوز وصحی دوشلر وحماملر انشا ایدیلمی وحمام بارهسی یکرمی پارهدن آشاغی ایندیریلمیدر .

١١ — همان هر اردوده عسکر آرهسندهده متورملر چوغالمغه باشلادیغندن قیشله ایله قیشلهك بولندیغی شهردهکی قهوه خانه ، بیرا خانه ، لوقنطه و آشجی دکانی کبی عسکرلرك دوام و اسکان ایدهجکلری یرلرك تطهیرات وتنظیفاننه پك زیاده دقت ایدیلمی وعسکرك احوال صحیهسی دها زیاده نظر دقت واعتنایه آلنهرق عسکرلره امراض ساریه وانتانیهدن نه یولده محافظهٔ نفس ایدهبیله جکلری لسان سهل ومناسب ایله آکلاتیلملی ، اطبای عسکریه دخی قرعهیه آلهجقلری عجمیلری وسلاح آلتنه آلنمش عسکرلری فرداً بعد فرد یوقلایهرق کوکسلرینی اصول متعددهٔ مخصوصهسنه تبعاً معاینه ایتملی وایچلرنده آچیقدن آچیغه ورم اولانلرله ورمی قابل سرایت اولانلری آلای ویا طابوردن اخراج وتبعیده چالیشملی واوکبی خستهلرك اسکان ایلدکلری قغوشلرده تنظیفات وتطهیرات اجرا ایتدیرملیدر .

١٢ — تطهیر وتنظیف مساکن مجبوریتی هرکسك

برخاطره [*]

— محترم خسته‌م، بیلمزمیسکز، قیش موسمی خسته‌لره اوقدر أیی کلمز. برایکی آی صوکره نیسان کلیر؛ بهارك، اوتلرك، چیچکلرك طراوت بهیجه‌سی، کوزل قوقولری اطرافه یاییلیر، هوانك صفوتی بوتون صیقینتیلریکزی کیده‌رر. یازین قیرلرده، صیفیه‌لرده کوزل بردورهٔ نقاهت کچیرسکز؛ قیش باشلادیمی، هیچ برزمان کونشسز قالمایان براقلیمده تبدیل هوا ایدرسکز؛ اورالرده سما دائما ماوی، چیچکلر دائما رنکین، دائما تازه، هرشی یکی، هرشی کوزل ...

خسته‌مدن آیریلیرکن زواللی‌یه هپ بویله امیدلر، نشئه‌لر، تسلیتلر ویریور، آلام دوا ناپذیرینی بویله‌لکله اویوتمغه چالیشیوردم.

بن بویله تسلیتلر ویردیکم حالده، زواللی مریضه مدهش برسرطاندن اولمك اوزره ایدی؛ برقاچ کون دها یاشایه‌بیله‌جکی شبهه‌لی ایدی. قوتسز، صولغون، بیتکین برحالده ینه یاشامق، اساساً وحقیقةً برعمر آلام وا کدار اولان شو حیات فانیه‌یه پك شدتلی برحرص وغریب برسوق طبیعی ایله صاریلوب قالمق ایسته‌یوردی!

قیر وپریشان برقاچ طره صاچك چرچیوه‌لدیکی بوروشوق چهره‌سنده ایلریله‌مش بریاشك ایزلری، بوروشوقلقلری وبرسنه‌دن بری تمادی ایدن برعذاب فجیع حیاتك آثار

[*] .— فرانسزجه‌دن ترجمه.

سیغورطه‌لر تأسیس ایدیله‌رك ایسته‌ینلرك ، خصوصیله ایشجیلرك بو بولده نفسلرینی سیغورطه ایتدیرملرینه مساعده ایدیلمی وبو وجهله « ورمه قازشی سیغورطه » اصولی تعمیم ایدیله‌رك خسته‌لغك برده بویوزدن اقتصادیاً دفع وازاله‌سنه چالیشامالیدر.

بدیدار اولمش وقلباً شودعایه باشلامش ایدم: یاربی، بوحیاتی سن ویردك؛ مرحمت ایت، اضطرابی ده سن آزالت !...»

خسته‌نك نظر ثابتنه باقدقجه بویورغون ومتألم کوزلرك اولجه غائب ایلدیکم محترم وجوده کندیسی ایچون آغلایان اولادجغندن برخاطره، برخیال تبسم کوتوره‌جکنی دوشونیور واولومه حاضرلانان بوروح متألمك بندن اوکا سلام تبلیغ ایده‌جکنه قائل اولیو. دم.

بردن بره آیاغه قالقدم، خسته‌نك بکا وداع ایچون اوزاتدیغی قورو وضعیف ألی آلیرکن ایچم صیزلادی، کوزلرم یاشاردی وایسته‌مدیکم حالده، اوصاپ صاری ناصیه‌یی بی‌اختیار اوقشادم، اوپدم!.. کندیمی طوته‌میه‌رق آغلامه‌یه باشلایجه همان طیشاری چیقدم وبووداع رقت انکیزی کونلرجه اونوته‌میه‌رق بلا آرام وسکون دولاشدم، دوردم.

وانطباعی بدیدار اولدیغی حالده ینه ناصیهٔ حالنده غریب براصالت وصافیت پاریلدامقده ایدی. صوك درجه یه واران توکل وتحملی، صفوت روحی او بوروشوق چهره یه باشقه بر طراوت ویریور وزواللی قادین او حالیله هر درلو احترام ومراحمه شایان کورونیوردی. بیچاره، حیات علیله سنك بوتون بقایاسنه ملجأ اولان وجمانك تأثیریله پارلاق، کشاده ومتألم بروضع استرحام آلان کوزلرینی کوزلریمه دیکیور واوراده بروعد شفانك ایما واشعاراتنی اوقومق ایستیوردی!

— «تشکرایدرم دوقتور، دیدی، تشکرایدرم؛ سوزلریکز خوشیمه کیدیور، پك ضعیف دوشدم، الله بنی اولادجغزمدن بوقدر ایرکن آییرماسین.. اونك یاوروجقلرینی قوجاقلایوب سومدکجه اولمك ایستهمم...

خسته متصل سویله یوردی، فقط بنده دیکلیه جك حال قالمامشدی. حزین برخاطره بوتون روحمی صارصمش وبنمله شو زواللی خسته قادین آره سنده بررابطهٔ فجیعه تأسیس ایتمشدی. کوزلرم خسته نك ضعیف چهره سنه صاپلانمش کبی ایدی. خسته اوداسنك لوشاغنده، سکونت قساوت آورنده بردن بره باشقه برچهره نك خطوط نزارینی کورویور وروحمده ابدیاً طنین انداز اوله جق برلحن فجیع، برصدای مؤثر ودلخراش ایشیدیوردم. اولومك ایلك پرده لرینه بورونه رك عادتا پیدای شفافیت ایدن بوخسته چهره سنده عینی یاشده عینی آلام ایله تلف اولان سوکیلی آننه جکمك خیالنی کورورکبی اولیوردم.

آننه مدن آیریلدیغم کونی، بوبردقیقه ظرفنده تکرار یاشادم. آرتق صوصمشدم؛ آننه جکمك بالین احتضارنده ایمشم کبی، دوداقلرمده حزین برتبسم تسلیت، برافادهٔ شفقت ومودت

علامه « رازی » بغدادده کیجه‌کوندوز تجارب کیمیویه‌ایله‌اوغراشیرمش بر مادهٔ کیمیویه‌یی دفعه‌لرجه تقطیر وترسیب ایدر وبو وجهله اشباح موجوده آره‌سنده خیال میال کورمکه

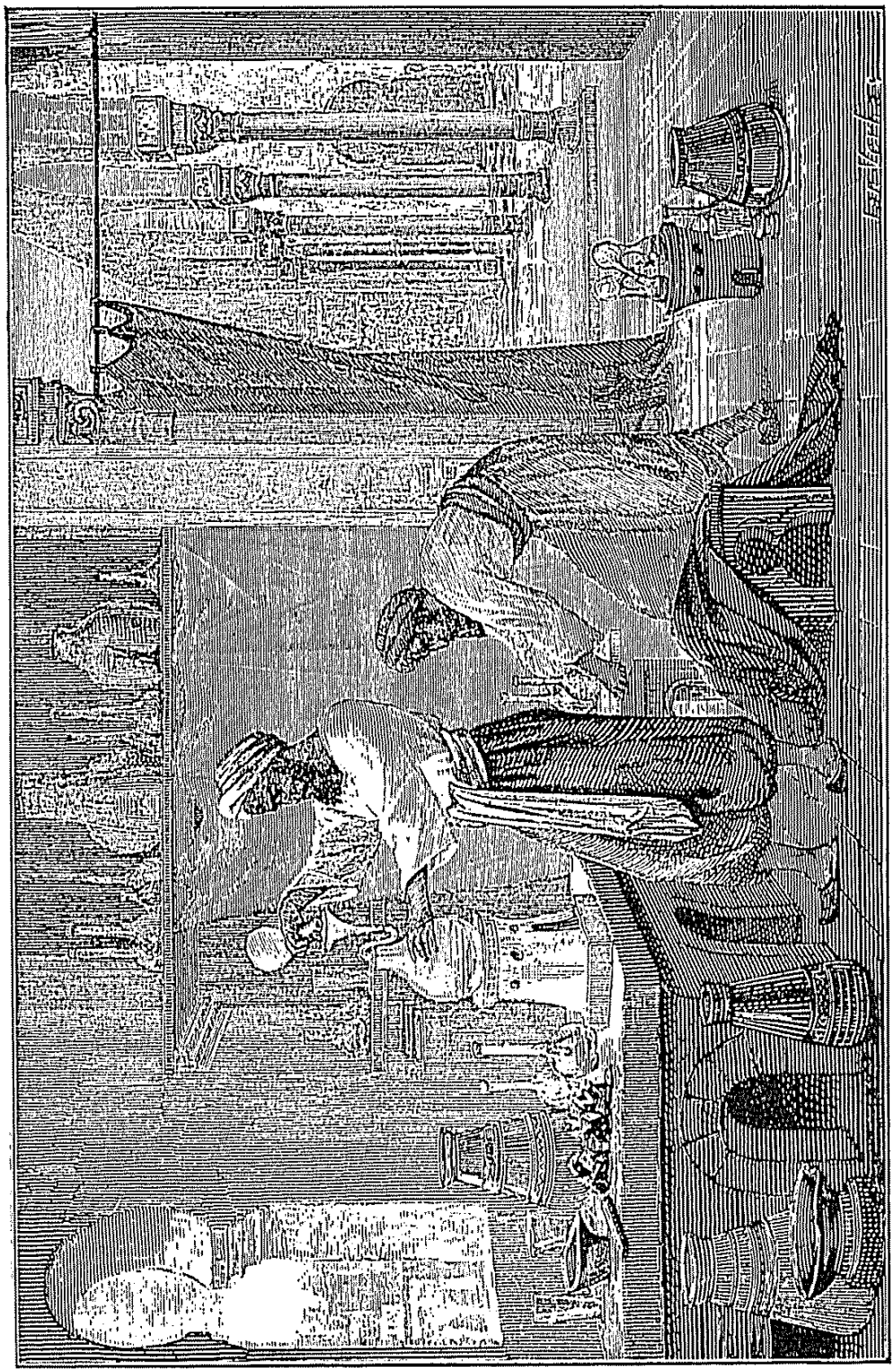

ابوبکر رازی

باشلادیغی « حقایق اشیا » یی تدقیق وتعقیبه صرف عمر ونقد ایار ایدی . کئولی وسائر بعض مواد کیمیویه‌یی کشف ایدن رازیدر . ابوبکر رازی غایت حاذق بر طبیب ایدی ، اطبا آره‌سنده « مجرب » صفت فاخره‌سنی حائز ایدی .

ابوبکر رازی

اطبا و علمای اسلامك مساعی و افکارینی حقیقی بر «اثر دها» کبی قبول ایتدیرمکه سوق ایدن فضلای کرامدن بری‌ده «ابوبکر رازی» در.. افکار علویه و وسیعه‌سی، متانت و بلاغت بیاناتی، مشاهدات دقیقه‌سی، تنوع تجارب و معلوماتی ایله تاریخ فنونده پك مستثنا برموقع معلا احراز ایدن بوقوجه داهی‌نك عددی ۲۲۶ یی متجاوز اولان آثارینك یالکز اسامیسنه بیله عطف نظر دقت ایدیلیرسه بوکون آوروپاده دخی پك نادر ذکالرك سرمایهٔ تمیز و مباهاتی اولان حقیقی و بی‌حدود بر «تبحر»ك «جالینوس عرب» عنوان مفخرتنی آلان بوقوجه نحریرده تمامیله تجلیساز وشعلهٔ وقوف و عرفاننك بوتون جهانه شعشعه‌انداز اولدیغی تصدیق و تسایم ایدیلیر. فلسفه، طب، کیمیا، علوم ریاضیه و هیئت و نجومه تعلق ایدن آثاری آرده‌سنده اوزمانلردن اعتباراً یاواش یاواش هرطرفه انتشاره باشلامش اولان شارلاتانلق، تطبب و سائره حقنده قلمه آلنان ایلك مجلدات برکزیده‌دن عبارت قیمتدار کتابلرده واردر. بونلر جالینوس عربك هرمعناسیله حکیم، مقتدر، مقتدابه و خلوق بر استاذ پر فضائل اولدیغنی واضحاً ارائه و اثبات ایتمکده‌درلر.

«محمد ابوبکر بن زکریا الرازی» هجرتك ۲۴۰ نجی سنه‌سنه دوغری خراسان ملحقاتندن (ری) شهرنده دنیایه کلمشدر.

اوچنجی عصر هجریده ری ایرانك أك مشهور شهرلرندن بری اولوب اهالیسنك ذکاوت وفراست فطریه‌لری، مکتبلری، مؤسسات علمیه‌سی ایله مشهور ایدی، بومکتبلرده أك زیاده فلسفه، طب وصنایع نفیسه تدریس ایدیلیردی .

رازی کوچوکلکنده علوم ابتدائیه‌یی بومکتبلرده اوکرد- نمشدی . یکرمی یاشنه کیرنجه ری تجارندن اولان پدری زکریا اوغلنی مسلك تجارته سوق ایتمك ایسته‌یوردی؛ رازی ایسه بویودکجه علوم ومعارفدن، تعلم وتفکردن لذتیاب اولمغه باشلامش وأك زیاده موسیقی صنعت نفیسه‌سنه پیدای نسبت ایتمکه چالیشمشدی .

رازی یاشی یکرمی‌یی کچدیکی حالده موسیقیدن باشقه برشی بیلمدیکنی آکلاینجه جدی ومهم برتحصیل کورمکه قرارویرمش وتحصیل علمه فلسفه‌دن باشلامشدر. صره‌سیله ریاضیات، حکمت طبیعیه، علم هیئت، تاریخ طبیعی، اخلاقیات وسائره‌ده اکتساب بهره ووقوف ایتدی ؛ بوتون عرب مکتبلرنده، یونان قدیم مکاتب عرفانی کبی، فلسفه طبدن اول تحصیل ایدیلیر وبووجهله فلسفه علوم طبیعیه‌نك مفتاحی ولازمه‌سی صاییلیردی.

رازینك علم طبده‌کی استاذی (طبری) ایدی . بووجهله تحصیلنی ایرانده آز چوق اکمال ایدن بوقوجه داهی، علمای مشهورهٔ امتك اثرینه اقتفاءً دور وسیاحته چیقدی، سوریه‌دن مصره، اورادن‌ده اندلسه کیتدی .. حتی اندلس بلاد مشهوره- سندن (قرطبه) ده اوزونجه برمدت آرامکزین اوله‌رق أپی برشهرت بیله قازاندی ؛ اندلسدن دونوشده مصر وعسیردن کچه‌رك دوغریجه بغداده کلدی .

رازی بغداده طب وعلوم طبیعیه‌ده بهرهٔ تام صاحبی اوله‌رق کلمشدی. بغدادایسه اوزمان بالجمله ارباب علم ومعرفتك حجله‌کاه قبولی

نامنده‌کی مجلهٔ طبنی‌ده بونك نامنه تألیف وترتیب ایتمشدر .

رازی آخر حیاتنه دوغری اقتدار علمیسیله آجیقلی برتضاد تشکیل ایده‌جك درجه‌ده فقر وسفالته دوچار اولمش وبو بختسزلغك برصدمهٔ آهنین واپسینی اولمق اوزره نعمت بصردن بیله محروم قالمشدر. مورخ شهیر (ابوالفرج)ك رازی حقنده‌کی شو روایتی نه‌قدر عبرت آمیزدر : « طبیب ابوبکر رازی آخر عمرنده اعمااولدی. کوزلرینه باقدیرمق اوزره برکحال چاغرتدی ، کحال کوزلرینی دقتلیجه معاینه ایتدکدن صوکره سبب عمایی کشف ایتدیکنی وبرعملیهٔ جراحیه اجراسنه لزوم کوروندیکنی وبو عملیاتی کمال مهارتله یاپه‌جغنی سویلدی . رازی کحاله آنجق کوزك طبقات تشریحیه‌سنی صایه‌بیلدیکی تقدیرده عملیاته راضی اوله‌بیله‌جکنی سویلدی . کحال ایسه کوزك تشریحنه دائر پك آز برشی بیلدیکندن ایراد ایدیلن سؤاله جواب ویرمکدن عاجز قالنجه ابوبکر رازی : دها کوزك تفصیلات تشریحیه‌سنی بیلمه‌ین برآدم کوزلریمی ناصل آچه‌بیلیر ؟ ذاتاً دنیایی اوزون برمدت کوردم ، آرتق کورمکدن‌ده بیقدم : بلاحزن وکدر بو کور-مه‌مزلکه قناعت ایده‌بیلیرم » دیدی . »

ایشته قوجه ابوبکر رازی ، بویله قیمتلی برعلامه هرکسدن زیاده حقی اولان انواع سعادت ورفاهه کوز یوموب وداع ایتدیکی کبی هجرتك ۳۲۰ سنه‌سنه دوغری عجز وسفالتك انواع محن ومشاقنه تاب آور مقاومت اوله‌میه‌رق ترك دغدغهٔ حیات ایتمشدر .

ابوبکر رازی کنجلکنده بغداد ، نیشابور ، ری خسته‌خانه‌لرینی اداره وتأسیس ایتمش ، امراض وسیر امراضی پك

كبى ايدى، خلفاى عباسيه‌نك هممات بركزيده‌سيله صدر اسلامده بيوك بر انجمن دانش تأسيس ايدلمش وبوتون جهانك علماسى بغداده طوپلانمش ايدى . شهرده بر رصد خانه ، بر كيمياخانه ، غايت بيوك وبر چوق كنيش صالونلرى حاوى معظم بر كتبخانه‌واردى . علوم وصنايع عاليه‌دن بهره‌ياب اولانلر ايچون بغدادده كسب رفاه و اشتهار پك قولاى ونيل مرام ايچون‌ده طوغربدن طوغرى‌يه سدهٔ خلافت جليله‌يه مراجعتله عرض مافى‌البال كافى ايدى .

ايشته جالنيوس عرب بغداده كلنجه : شهرك بيوك خسته خانه‌لرندن برينه مدير وسر طبيب تعيين ايدلمش وبو موقع معلايى الك مشهور اطبا آره‌سنده اجرا ايديلن معروف بر مسابقه ايله قزانمشدر . رازى تدريسات سريريهٔ مشهوره‌سيله صيت ونامنى هر طرفه يايديغى بو خسته‌خانه‌ده سنه‌لرجه اجراى طبابت ايتمش وألك مشهور آثار طبيه‌سنى بو بيمارستانده آه وانين خستكان آره‌سنده يازمشدر . بوتون دنياده ايلك دفعه اوله‌رق منتظم سريريات درسلرى ويرن وبر خسته خانه‌نك نه وجهله تشكيل وتأسيس ونه جهتله تنظيم و اداره ايديله‌جكنى بر اثر مفيد فنى ايله بيان ايله‌ين ابو بكر رازيدر ، آثارندن (كتاب فى‌صفات بيمارستان) ى بو بابده مهم وشايان دقت معلوماتى حاويدر .

رازى صوكره‌لرى بغدادده‌كى خدمت تدريسيه وطبيه‌سندن انفكاك ايده‌رك مسقط رأسى اولان (رى) ه كيتمش و اورالرده ايران ملوكندن بعضيلرينك ، خصوصيله خرسان وماوراءالنهر صاحبى (منصور بن اسماعيل خاقان) ك خدمت طبابتنه تعيين ايدلمش و ألك مشهور آثارندن اولان (كناش المنصورى)

باشقه‌لرینك اضطرابنی تسکینه قوشمغی أك مهم وظائفندن بیلیردی. احبا واوداسندن پاره‌لر طوپلایه‌رق فقیرلرك تداویلرینه حصر وصرف ایدردی. مورخ شهیر ابی‌الفدا، رازی‌یی: «عصرنده‌کی اطبانك امامی، مقتداسی وَدهرك فریدووحیدی» دییه توصیف ایتمشدر.

مورخین طبدن (آرنود) دییورکه: «ابوبکر رازینك افکار مسلکیه وطبیه‌سی پك صریح و واضحدر. برخسته‌لغی

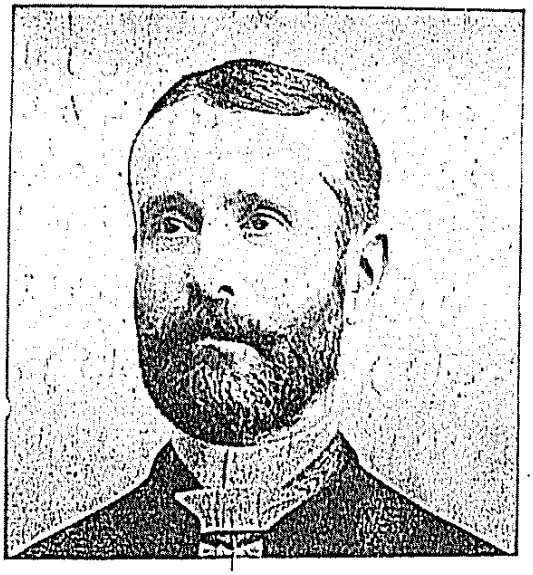

آلمانیا خسته‌خانه‌سی اوپراتوری سعادتلو قامبور اوغلی
آلکساندر پاشا حضرتلری
S. E. le Dr. A. CAMBOUROGLOU PACHA
Opérateur à l'Hôpital Allemand.

تشخیص خصوصنده حکم وقراری کمال احتیاط ایله ویریر، فقط تدابیر وعملیات لازمه‌یی متانت تامه ایله یاپاردی. اجرای صنعتده‌کی وقوف وبهره‌سی، تجارب وتدقیقات علمیه‌سی شهرت واعتبارینی قات قات آرتدیرمشدی. کندیسی سربست، معقول، ناموسکار، متشرع وپك متواضع بزعالم ایدی..»

رازی علویت طباتی تقدیر وحرمت مسلکیه‌یی نفسنده تقریر ایدن اطبای محترمه‌دندر، (کتاب فی‌سیرالحکمأ)،

یاقیندن تدقیق وتعمیقه قویولمش برطبیب تحریرایدی ؛ بوتون تحریاتنده آثار جالینوسی «متن مراجعت» اتخاذ ایدر وصناعت طبك ازهرجهت ترقی وتکملنه چالیشیردی؛ مشاهده وتدقیقده، تجارب سریریه‌ده اوقدر ایلری کیتمشدی که بوتون جهان اطباسی اسمنی «مجرب» صفت فاخره‌سیله آنارلردی.

رازی یورولمق بیلمز، جهد واقدامدن بیقماز بر ساعیٔ بی‌مثال ایدی، حیات طبابتنده بر ساعت بیله بوش دوردیغی

مکتب طبیهٔ شاهانه سریریات خارجیه معلمی اوپراتور
مشیر دولتلو جمیل پاشا حضرتلری
S. E. le Maréchal DJÉMIL PACHA
Prof. à la Faculté de Médecine.

کورولمه‌مشدی: بر دوزی‌یه اوقور، مشاهده وتدقیق ایدر ودوشوندیکی هرشیئی یازاردی. بقراط مسلك فلسفیسنی پك أی بیلیر وکافهٔ معلومات ومعارف بشریه‌نك بربرینه صمیمی ومشید رابطه‌لرله متصل و متمادی اولدیغنی سویلردی. هله کیمیا وریاضیاتده حقیقةً ید طولی صاحبی اولمشدی.

اخلاق مسلکیه‌سی ایسه هر زمان نمونهٔ امتثال عد اولنمغه سزاوارایدی: (رازی) أی قلبلی، شفیق، مرحمتلی برطبیب ایدی.

مکتب طبیهٔ شاهانه‌ده عملیات جراحیه ومکتب طبیهٔ ملکیهٔ شاهانه‌ده سریریات خارجیه معلمی میرلوا سعادتلو محمد نورالدین پاشا

S. E. le Prof. Noureddin Pacha.

بحریه خسته‌خانه‌سی سرجراوپراتوری میرلوا سعادتلو فکری پاشا

S. E. le Dr. Fikri Pacha
Opérateur en chef de l'Hôpital de la Marine Impériale.

اولدیغنی، طبیبك نفسنه وخلقه قارشی اولان آداب ووظائفنی وَ تلامیذ طبك خواص ووظائفنی، حاصلی بوکونکی ترقیات اخلاقیه واجتماعیه‌مزك (ده‌ئونتولوژی ـ علم وظائف اطبا) بامله‌لزوم

«شفا خسته‌خانه‌سی» اوپراتوری سعادتلو فوأد ثریا پاشا

S. E. le Dr. Fuad Sureya Pacha
Opérateur à l'Hôpital (Chifa).

مکتب طبیهٔ شاهانه سریریات خارجیه معلم ثانیسی میرآلای عزتلو جمیل بك افندی

M. le Dr. Djémil bey.

مکتب طبیهٔ شاهانه امراض خارجیه معلم اولی فریق سعادتلو خیرالدین پاشا حضرتلری

S. E. le Prof. Khaïreddin Pacha.

بحریه مرکز خسته‌خانه‌سی سر طبیبی هیئت صحیهٔ بحریه اعضاسندن فریق سعادتلو قوزمه پاشا حضرتلری

S. E. le Dr. Cosma Pacha.

(رسالهٔ فی محنة الطبیب وکیف ینبغی ان یکون حاله فی نفسه وبدنه وسیرته وادبه)، (کتاب سر الطبیب)، (کتاب خواص التلامیذ) کبی آثارنده طبیبك قدر اجتماعی واخلاقیسی نه قدر عالی

غزبای مسلمین و خاصکی نسا خسته‌خانه‌سی اوپراتوری سعادتلو احمد نورالدین بك افندی

S. E. le Dr. A. Noureddin Bey
Opérateur à l'Hôpital des Femmes « Khasséki ».

بلغار خسته‌خانه‌سی سر اوپراتوری دوقتور یاقوبیان افندی

M. le Dr. Yahoub
Chirurgien en chef de l'Hôpital Bulgare, etc.

آثار رازینك أك بیوك واك مشهوری اولان « الحاوی » کافهٔ علوم طبیه‌یی جامع اولوب ۳۰ جلددن متشکلدر ؛ سکته‌لرده حجامتی ، حمالرده صوووق صویی ، غیطان یاقیسنی ایلك دفعه اوله‌رق قوللانان ابوبکر رازیدر ! آثارینك بر قسمنده انسانك اویله کیف ماانفق وجوده کلمدیکنی وآنجق بیوك بر حکمت ودقت ایله یارادیلمش اولدیغنی دلائل تشریحیه ووظیفویه ایله اثبات ایتدیکنی ، دیکر بر اثر مهمنده‌ده ارضك کرویتنی وشمسك ارضدن بیوك ، قمرك ایسه کوچوك اولدیغنی بیان ایدییور .

کیمیاده ایسه ابوبکر رازی کئولدن وکئوللی شیلردن بحث ایدن ایلك طبیبدر ؛ آرپه ، داری وپرنج ایله یاپیلان وشمدیکی بیرا ، بوزا ، ویسکی وامثالنی آکدیران برچوق مستحضراتی سوبلیمه‌یی ، تقطیر وتصعید ایله استحصال اولنان برچوق ماده‌لری ذکر وبیان ایدییور ، کیمیای باطله عائد افکار وخرافات متسلسله‌یه رازی‌ده اشتراك ایتمش ایسه‌ده بو افکار واهیه آنی کیمیای حقیقی‌یی تحصیل وتدقیقدن آلی قویه‌مامشدر . طبده مواد کیمیویه استعمالنی توصیه ایدن ایلك اطبادن بری‌ده ابوبکر رازیدر .

رازینك معلومات تشریحیه‌سی‌ده عمیق وواضح ایدی . رازی آثار تشریحیه وطبیه‌سنده بقراط وجالینوس کبی اخلافك آثارندن استفاده ایتمش ایسه‌ده رأس وعنقده‌کی بعض اعصان عصبیه‌یی‌ده ایلك دفعه اولمق اوزره تعیین وتوصیف ایلمشدر . خصوصیله چیچك وقیزامق خسته‌لقلری حقنده کی تدقیقات ومشاهدات مخصوصه‌سنی حاوی اولمق اوزره تألیف ایلدیکی (رسالة فی الجدری والحصبة) اون سکزنجی عصر میلادینك صوکنده ایلك دفعه (مید ـ Mead)، صوکره (جان شاننیغ ـ Gean Channig) طرفندن انکلیزجه‌یه ترجمه ایدیله‌رك ۱۷۶۶

واهمیتنی تقدیر ایتدیردیکی بوتون خصائل برکزیده یی برتفصیل
اتیان وبیان ایتمشدر . بونکله برابر رازی شارلاتانلرله
جاهللرله ده مجاهدات مسلکیه ده بولنه رق برطبیب حاذق
هرخسته لغی أیی ایده میه جکنی وبر خسته لغی أیی ایتمکه ق
دائره سنده چالیشدیغی حالده ینه موفق اولامیان طبیبك تدابی
وحرکاتی ینه ممدوح اولمق ایجاب ایده جکنی، جهلا وقادینلر
اطبای حاذقه دن زیاده مظهر اعتبار وحائز رغبت واشتها
اولمرینك نه دن ایلری کلدیکنی اثبات وارائه ایچون برقا
رساله یازمشدر . خلاصه ، رازینك شهرتی پك شیوع بولمش
ایدی . ترقیات طبابته اولان خدمتی پك مستثنا وجداً مع
ومعلادر . آثاراخلاقیه ومسلکیه سیله کرك شرقده وکرك بوتو
آوروپاده أیی طبیبلریتیشمسنه سبب اولمش وهله دوردنجی عصر هجر
مشاهیرندن ابن سینا رازینك آثارندن پك زیاده مستفیداولمشدر

فقط زواللی رازی بوتون مال وملکنی ، بوتون ماملکنی
کتاب اشتراسنه ، تجارب کیمیویه مصارفنه حصر ایتمش وصوکر
اجرای طبابت ایده رك قازاندیغی پاره ایله تأهل ایلمشدی
نهایت اطرافنك، انتقادات استاذانه سندن متأثراولان شارلاتانلرا
فساد ومحاسداتی بوتون امیدلرینی بوشه چیقارمش وبیچاره یی
مأیوساً مملکتنه چکیلمکه مجبور ایتمشدر . هله عمرینك صوا
زمانلرنده قوجه نحریر اوقدر فقیر وپریشان اولمش ایدی ک
اضطراری اوله رق تطلیق ایلدیکی زوجه سنك مهر مؤجلنی
بیله ویره مدیکندن اوعالم علیل محبوسخانه یه قدرسوروکلنمشدی!.
ماضیده رازی کبی دهات علم وعرفانك ، بونوادر خلقتك
قسم اعظمنك اواخر عمرلرنده شووجه ایله نان پاره یه محتاج
اوله رق اضطرابات الیمه وسفالت شدیده ایچنده اتمام انفاس
حیات ایله ملری نه قدر دلسوزدر !

حیدر پاشا خسته‌خانه‌سی اوپراتوری
قائممقام عزتلو عمر شوقی بك
M. le Dr. Omer Chevki bey
Opérateur à l'Hôpital Haïdar-Pacha.

بحریه مرکز خسته‌خانه‌سنده اوپراتور
قائممقام عزتلو فوأد بك
M. le Dr. Fuad bey
Chirurgien
à l'Hôpital de la Marine Impériale.

وانکلیزجه‌یه ترجمه ایدلمش وهله قرون وسطاده اوزون برمدت
آوروپا مکاتب طبیه‌سنده أك معتبر آثار طبیه کبی تدریس اولنمشدر؛
آوروپالیلرك آغزنده جالینوس عربك نام عالیسی‌ده آز چوق

دار العجزه اوپراتوری دوقتور
تارانتو افندی
M. le Dr. I. Taranto
Opérateur à l'Asile des pauvres.

مالتپه خسته‌خانه‌سنده اوپراتور
بیکباشی رفعتلو جمال یحیی بك
M. le Dr. Djémal Yehia bey
Major, Chirurgien.

گموش صویی خسته خانه‌سی اوپراتوری
میر الای عزتلو حازم بك افندی

M. le Dr. Hazim bey
Opérateur à l'Hôpital Gumuch-Souy

مکتب طبیهٔ شاهانه امراض خارجیه
معلم ثانیسی قائممقام عزتلو احمد فهیم بك

M. le Dr. Ahmed Féhim bey.

سنه‌سنده طبع ایدلدیکی کبی متن عربیسی‌ده اخیراً بیروتده طبع ونشر ایدلمشدر.

آثارینك همان هپسی‌ده لاتینجه‌یه، فرانسزجه‌یه، آلمانجه

بحریه مرکز خسته خانه‌سی اوپراتورلرندن
قائممقام عزتلو آنجلو بك

M. le Dr. Angelo Acchioti bey
Chirurgien
à l'Hôpital de la Marine Impériale.

یلدیز خسته خانه‌سی اوپراتوری
قائممقام عزتلو ناظم بك

M. le Dr. Nazim bey
Opérateur à l'Hôpital-Yildiz.

عسكر طباتی

باشقه‌سنك حیاتنی محافظه مقصدیله فدای نفس ایتمك ، حربك أك فجیع وأك قورقونج احوال ومناظری آره‌سنده فلك محو وخرابئ بشره قارشی حاضرلادیغی تسلیاتی ایثاره چالیشمق صداقت و رویتك أك شایان تقدیر مأثرندن معدود دكلیدر ؟

مكتب طبیهٔ شاهانه وكلخانه سریریات خسته‌خانه‌سی معلم معاونلرندن اوپراتور قول آغاسی رفعتلو رضا نور بك

(امر مسنون ختان حقنده تاریخی، نظری و عملی بر اثر مهم تحریر ایتدیکی کبی آلات قدیمه و حاضرهٔ ختانی جامع قیمتدار بر قوللکسیونده وجوده کتیرمشدر .)

M. le Dr. Riza Nour Bey
Professeur agrégé
à la Faculté de Médecine
et de la Clinique (Gulhané).

عسكر طبیبلری ده ، بوتون عسكرلركبی ، حربك بوتون مهالكنه معروضدرلر ؛ اونلرده خندقلره اینر وهجوم زمانی آلایلرینی ، طابورلرینی أك تهلكه‌لی یرلره قدر تعقیب ایدرلر ؛ میدان حرب یالكز عسكرلرك دكل، عسكر طبیبلرینك ده قانلریله قیزاریر ؛ حتی حرب ختامه أرزده ینه اطبانك مساعیسی، حرب ووغاسی نهایتپذیر اولماز ، كیجه‌كوندوز ، صباح وآقشام چالیشوب دورورلر . شدتلی برحرب كوننك غروب حزن انكیزنده سیار خسته‌خانه‌لرده ، خسته چادرلرنده دهشتلی بر ازدحام حكمفرما اولور ،

دوچار تحريف اوله‌رق (رازه س ـ Rhasès) حالنه افراغ ايدلمشدر.

يالكز رازينك اصطلاحات كيميويه‌سى اكثريا رموز واشاراتدن عبارت كبى اولديغندن بوكون بيله آكلاشيلمسى ممكن اوله‌مايور؛ حتى مورخين علومدن (لوئى فيكيه) ديـيـور كه: «كيميـا كران عربك، خصوصيله رازينك افكار وتعبيرات موجوده‌سى آكلاشيلسه‌يدى، برچوق شايان استفاده كشفلر، طوغرى فكرلر، مهم وقيمتدار تجربه‌لر اوكرەنير وبووجهـله ترقيات فنيه‌مزى آرتديرمش اولوردق.»

ابوبكر رازينك فنون وحكمياتده‌كى وقوف وبهره‌سنه ادبيات وشعرده‌كى مهـارت تامه‌سى‌ده انضمام ايتمش، خلاصه، بوقوجه عالم ازهر جهت اوج عرفان وكماله أرمشدى؛ شوقطعه‌سى نه‌قدر عميق برحيرت حكيمانه‌يى محتويدر:

لعمرى ما ادرى لقد آذن البلى بأصل ترحال الى اين ترحالى
واين محل الروح بعد خروجها من الهيكل المنحل والجسد البالى

شكللرینی، سرائر سرایتلرینی‌ده تدقیقه چالیشیر وچوق دفعه بو آرالق کندیلری‌ده خسته‌له‌نوب صف حربده جان ویرن سلاح آرقاداشلرینه التحاق ایدی‌ویریرلر .

بعض مستثنا ومفرز مواقعده یالکز باشنه طبیبلك ، اجزاجیلق وجراحلق ایدن وهرموقعده، هریرده عادی برنفر کبی هردورلو مشاق ومزاحم سفریه واقلیمیه‌یه تحمل ایله‌ین اطبای عسکریه‌نك طابورلری افرادینك احوال صحیه وبدنیه‌لرینه نظارت ایتدکلری وبرچوق شدتلره ، محرومیتلره قاتلاندقلری وهرخدمتده ابراز صداقت ولیاقت ایده‌کلدکلری ضرب مثل حکمنه کیرمشدر .

حتی کشفیات وترقیات فنیه وطبیه‌نك ایلك دفعه اوله‌رق تطبیقنه ونتایج تطبیقیه‌نك معلومات عددیه ایله اثبات وارائه‌سنه چالیشانلر ینه عسکر طبیبلری اولمشدر ، چیچك آشیسنك تطبیق نامی سایه‌سنده هیچ برچیچك خسته‌لغی وقوعاننك کورولمیه‌جکنی وقاره حمانك ملوث صولرله انتقالنی اثبات، خصوصیله جراحلغك بو کون هرکسی بهت وحیرت ایچنده براقان ترقیات عظیمه‌سنی تأمین ایلینلرده ینه اطبای عسکریه‌در .

اطبای عسکریه آره‌سنده عسکرلر قدر جسارت وشجاعت کوسترن ، هرنقطه‌ده ، هرفکر ومشاوره‌ده رأی وخذاقت وصداقتندن ، تربیهٔ تطبیقیه وفنیه‌سندن استفاده اولنه‌کلن برچوق ارباب غیرت ودرایتك حکایات حیاتیه‌لری عادتا بر « داستان حماست ودرایت » اوله‌جق قدر فائده‌بخشدر.

هرطرفدن انین و آلام، شیون وفریادایشیدیلیر، ایشته‌او آرالق، غالب ومغلوب هرکس استراحت کزین اولورکن ، اطبای عسکریه‌هردورلو نقصانلره، کفایتسزلکلره، یوقسوللقلره‌داهیانه چاره‌لر بوله‌رق ایش کورمکه و اوهرج ومرج آلام آره‌سنده مهیای محو وهدر اولان بر چوق شجیع وجسور حیاتلری قورویوب حفظ ایتمکه ، قورتارمغه مجبور اولورلر .

ایش بوقدرله قالسه نه‌ایسه‌نه ! اردولرده چوق دفعه أك مدهش سرایتلر، أك قورقونج خسته‌لقلر حکم سورمکه باشلارلر ؛ صالغین خسته‌لقلر ، قرارکاهلرك فنالغی ، بربادلغی ، مواسمك مرحمتسزلکی غلبه چالنه‌میه‌جق دشمنلردندر. اطبای عسکریه أك مضر وأك حار اقلیملرده أك مدهش وأك « خبیث » خسته‌لقلره معروض‌اولیورلر، آمبولانسلرك اومردارپیکه‌لرنده، صوك شهقهٔ حیاتی چکن بیکلرجه زواللی عسکرلرك باش اوجلرنده ، أك خفیف بر تماس ایله بیله سرایت ایده‌بیلن برچوق وخیم خسته‌لقلری تداوی‌یه چالیشمق ایچون پك متین برصبر وثبات ، پك اساسکیر بر مرحمت وحمیت ایستر ؛ برکره دوشونه‌لم : هفته‌لرجه ، آیلرجه چالیشه‌رق قوله‌را ووباکی أك شدید وأك صالغین خسته‌لقلرك استیلای دهشت انتمالرینه مانع اولمق مادی ومعنوی وبلکه أك حقیقی بر « غزای غرا » دکلمیدر ؟

فقط بیك دورلو أکسیکی اولان برخسته‌خانه‌نك قویتو بر کوشه‌جکنده بلا آرام چالیشوب دوران اطبا ، یالکز سریر احتضارده جان ویرمك اوزره بولنان خسته‌لری تداوی ایتمکله قناعت واکتفا ایده‌مزلر . عینی زمانده خبیسته‌لقلرك سیرلرینی،

ژاپون اردوسنده :

تشکیلات صحیه

بر سنه‌یی متجاوز بر زماندن بری دوام ایتمکده اولان «ژاپون وروس» محاربه‌سی بری وبحری فنون عسکریه‌نك آجیقلی برتطبیقکاهی اولدیغی کبی طبابت ، جراحلق وحفظ صحت عسکریه جهتیله‌ده ارباب فنك نظردقتنی جلب ایتمشدر. ژاپونلرك مجروح نقلی اصولنی، خسته‌خانه‌لرینی، اطباسنی ، خلاصه اردولرینك تشکیلات صحیه‌سنی یاقیندن تدقیق ایتمك اوزره اعزام ایدیلن «سیمان» نامنده آمریقالی بر عسکری طبیبی اکمال وظیفه ایده‌رك عودتنده نیورق هیئت طبیه‌سنه تقدیم ایتدیکی راپورده بروجه آتی عرض معلومات ایتمشدر:

توکیوده تکملات جدیدهٔ طبیه‌نك هرنوعنه مظهر اولمش اوچ بیوك خسته‌خانه واردر. بونلرك بری دارالفنونه، بری صلیب احمره، دیکری‌ده جهت عسکریه‌یه عائددر. ۱ حزیران ۹۰٤ ده بو خسته‌خانه‌لرده یالو مصادمه‌سنده مجروح دوشن ۱۱۰۰ کشی واردی . مجروحینك بر چوغی یاره‌لرینك وخامتی وزیاده یورغون ودوشکون بولنملری ایله برابر صحتجه شایان ممنونیت برحالده ایدی ؛ چونکه بونلردن همان هیچ‌بری وفات ایتمه‌مشدرکه بونتیجهٔ حسنه ژاپونلرك حسن تدابیری اثریدر .

مجروحین محاربه میداننده ایلك تیماری اجرا اولندقدن صوکره برنجی خطه ارسال ایدلمکده ، اوراده ایسه عملیات مستعجله اجرا اولنمقده‌در . مجروحین برنجی خط حربده

هله شـو صوك محاربه‌لر، خصوصیله اقصـای شرق حرب خونینی اطبای عسـکریه‌یه پك یوکسـك وپك متعالی بر تربیه ویرلمسی لزومنی هرکسه تصدیق ایتدیرمشـدر ؛ ژاپون اطبای عسـکریه‌سنك کرك عسکرك احوال صحیه وبدنیه‌لرینی حسـن اداره ، کرك تأسیسـات جراحیه‌ده وخسـته‌خانه ایشـلرنده کوستردکلری کارکذاری ودرایت ممتازه بوتون جهان اطباسنی حیرتلر ایچنده براقمشدر ؛ دوشونکز : موجودی یاریم میلیونه یاقین براردوده یوزبیکی آشان مجروحلردن همان‌هپسنده یاره‌لرك تقیحسز ، جراحتسز ، تعفنسز التیـام بولملری وبوتون بو مجروحلردن پك جزئیسنك باجاغنی کسـمکه مجبوریت حاصل اولمسی نه‌قدر بیوك وحیرت انکیز برفعالیته، نه‌درجه منتظم وآزادهٔ موأخذه تأسیساته متوقفدر!..ژاپونلر بوحربده فرانسزوَ آلمان اطبای عسکریه‌سنی بیله فرسخلرجه کیریده براقمشلر وبوتون اطبایی مهارت وفعالیتلرینه، خصوصیله رویت واسـتقلاللرینه حیران وتقدیرخوان ایلمشـلردر ؛ یالکز بو تدابیر سـایه‌سنده ژاپون اردوسی، أسـکی محاربه‌لرده‌کی وفیات حسـابنجه، تقریباً یوز، یوزاللی بیك قدر کوربوز، توانا وهردورلو فداکارلقلره آماده ومهیا عسکرقازانمشدر؛ ایشته بوده کوستریبورکه اطبای عسکریه‌یه ویریله‌جك تحصـیل وتربیه‌ده نه‌درجه اعتنالی، نه‌قدر سمیح ودقتلی داورانیلیرسه اردولرك احوال صحیه وبدنیه‌سنجه، حتی یکون‌مادی وعددیسنجه اوقدر قازانیلمش وفن سایه‌سنده پك مهم وجداً شایان‌دقت بر اقتصاد وتصرف اجرا ایدلمش‌اولور.

محاصرينندن يوزلرجه مجروحين ورود ايديوردى . بونلرك جريحه‌لرى ايسه اكثريتله ياقيندن آتيلمش قورشونلرله

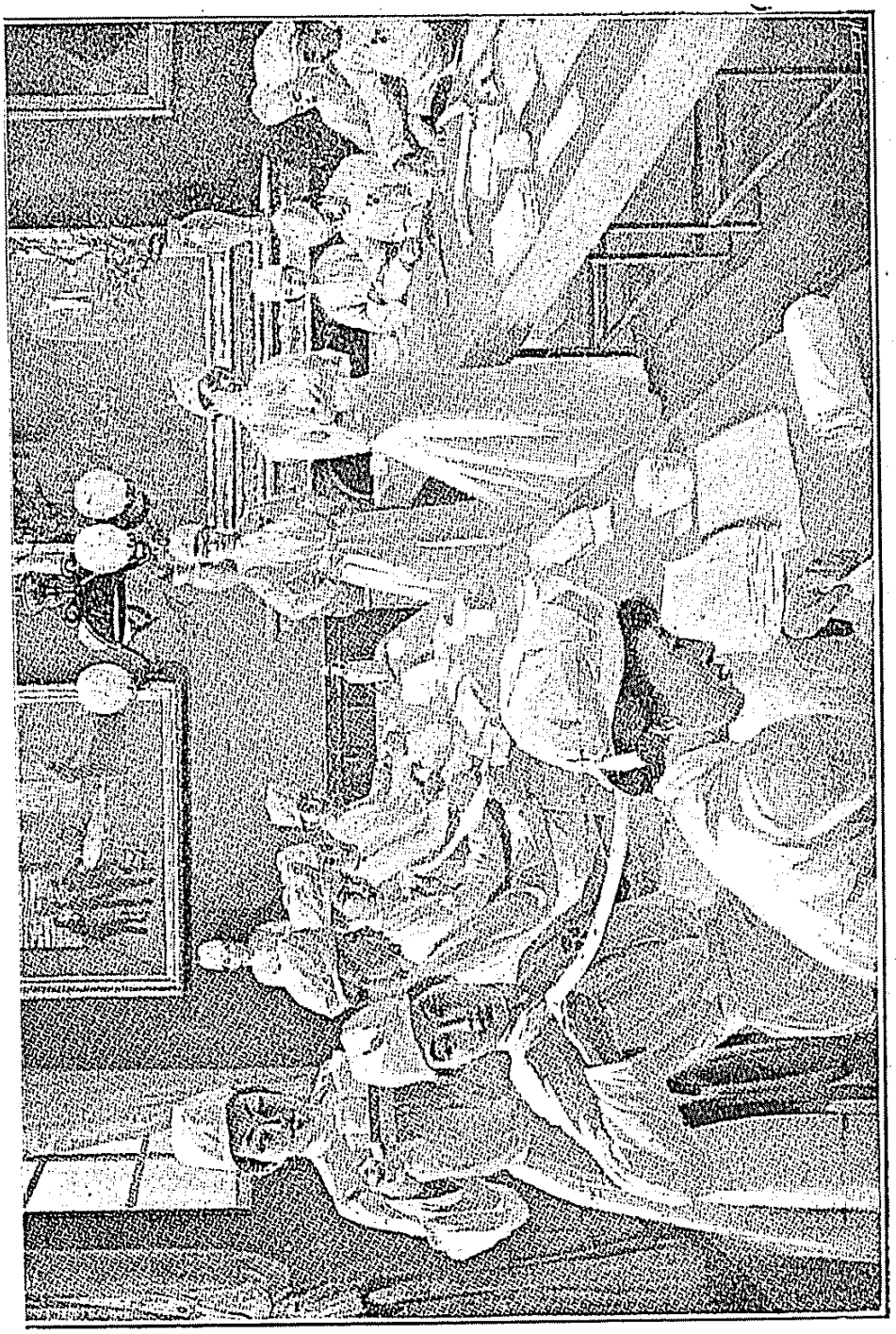

ژاپون عسكرى خسته‌خانه‌سنده مجروحلره ، خسته‌لره باقان قادينلر

وقوعه كلديكندن سرعتله تندب ايديوردى . قورشون بعضيلرينك قفا طاسنى ، صدر وبطنى ده‌لوب كچمش اولديغى حالده بيوك بر عارضه‌يه سبيت ويرمه‌مشدى . قول وباجاق

براقلمیوب سرعت ممکنه ایله ایکنجی خط خسته‌خانه‌لرینه سوق ایدلمکده‌درکه چوق دفعه بو خسته‌خانه‌لره واصل اولمازدن اول

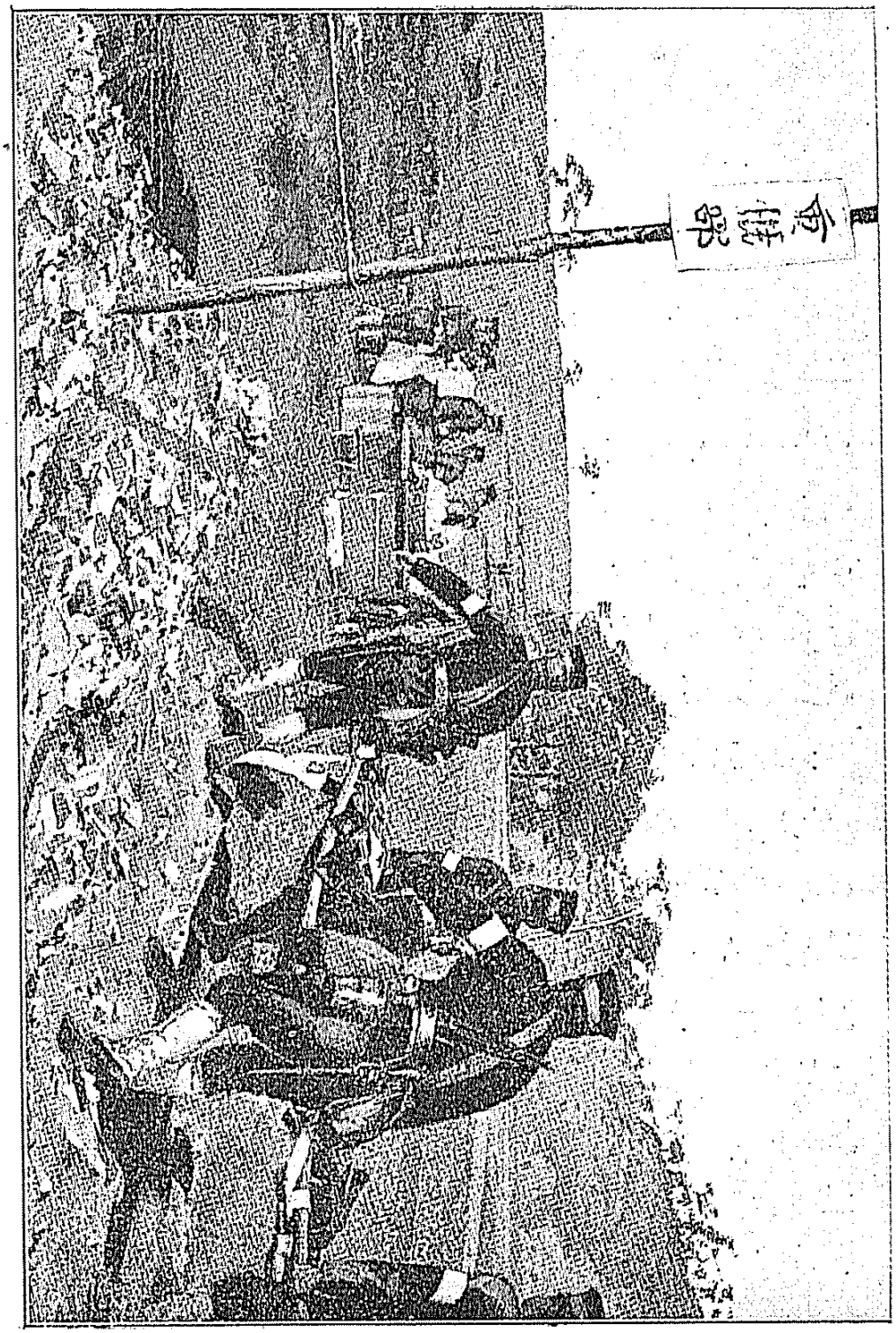

جریحه‌لرك تندب ایدوب شفایاب اولدیغی واقعدر.

« هیروشیما » عسکری خسته‌خانه‌سنه « پور آرتور » عساکر

ژاپون اردو کاهندن مجروحین نقلی

وفنونك بیانات منطقیه‌سنه توفیق ایتمکی وظیفه عد ایدرلر . ۱۸۸۲ سنه‌سنده ژاپونیاده « به‌ری به‌ری » نامنده مدهش برخسته‌لق استیلائی برصورتده حکمفرما ایدی . بوخسته‌لغك اسباب تکوننی میدانه چیقارمق وظیفه‌سیله مکلف اولان « تاقاکی » اسمنده برطبیب برچوق تتبعات وتحریاتده بولنه‌رق خسته‌لغك صرف عصبی اولوب آزوتی غدالرك عدم کفایه‌سندن ایلری کلدیکنی میدانه قویمشدر . ایشته بو بیان وافاده‌دن صوکره همان تعیینات عسکریه‌نك ترکیبی تعدیل اولندی وَاو وقتدن بری ده « به‌ری به‌ری » خسته‌لغی همان همان مجهول قالدی .

قله‌لی خسته‌خانه‌سی اوپراتوری بیکباشی
رفعتلو دوقتور عادل بك
M. le Dr. Adil bey.

ژاپون هیئت صحیه‌سی مستقلدر . هرطبیب عسکری فکرینی مستقلاً اجرایه صلاحیتداردر ؛ افعال و اجراآتنده تمامیله سربستدر . بر ژاپون طبیب عسکریسی مرضای عسکریه‌نك تداویسیله اودرجه مشغول اولماز ؛ بوجهت وظیفه‌سنك اك اهمیتسز قسمیدر . اطبای عسکریه‌نك اك مهم وظیفه‌سی حفظ صحت و آنك تطبیقیدر . ژاپون اطباسنك دوشوندکاری خصوص خسته‌لغك ظهورینه مانع اولمقدر . دائما اغذیه ، البسه ، مساکن کبی خصوصات ایله اشتغال ایدرلر ؛ بیشدارلرله یوروررلر . هپسنك یاننده میقروسقوب ومعیارات کیمیویه موجوددر . آلات جراحیهٔ لازمه هربرده حاضردر . بریره اردو قورولمه‌دن اول صویك قابل شرب ،

یاره‌لری ایسه حسابسز اولوب هپسی‌ده عادی تیمار ایله شفایاب اولیوردی ؛ « تقیح » مستثنا کیدی .

فی ۱٤ تموزه قدر « سیمونازاکی » بحریه خسته‌خانه‌سنه کان مجروحین پك آز ایدی . چونکه « هاچوزه » زرهلیسی طورپیله چارپدیغی زمان طائفه‌سنك برچوغی هلاك اولمش ایدی . خسته‌خانه‌یه ورود ایده‌بیان ایکی یوز قدر مجروحك یاره‌لری « جروح رضیه » و « تمزقات » دن ، « کسور مختاطه » دن عبارتدی ؛ چونکه بو جریحه‌لر قورشونله دکل « اوبوس » و « شراپنل » پارچه‌لری ایله حطوله کلمشدی . بویوله جریحه‌دار اولانلردن یالکز بشی وفات ایتمشدر . شو ندرت وفیات ژاپون اردوسنده‌کی تشکیلات صحیه‌نك انتظام ومکملیتنی ارائه ایدر . خسته‌خانه‌لرده جراحی قوووشلرندن داخلیه قوووشلرینه کچیلیرسه اونلرك‌ده منتظم اولدیغی وهمان هپسنك بوش بولندیغی کورولور . موجود بر ایکی خسته خفیف بر اوشومه نتیجه‌سی اولان وَوقت صلحده دخی کوریلن امراض عادیه مصابینندن عبارتدر . وقت حربده اردولرده ظهوری قاعده حکمنی آلمش اولان امراض استیلائیه‌دن هیچ برینه تصادف ایدلمز . اکر سفربر حالنده اردولرده امراض مختلفه‌نك محاربه واسلحه‌دن دورت دفعه زیاده امحای حیات ایتدیکی تصور ایدیلیرسه بوموفقیته حیرت ایتمه‌مك قابلمیدر؟ حفظ صحت واصول تغذی ژاپونلرجه پك کوزل آکلاشیلمش وپك یولنده تطبیق ایدلمشدر . ژاپونلرك قناعتکارلقلری ضرب مثل حکمنی آلمشدر ؛ ترقی‌یه اشتیاق وحرصلری ایسه عادات قدیمه‌یه دشمناقلری نسبتنده زیاده‌در . بوایکی جمله میقادو اردوسنده کوریلان ترقیات صحیه‌نك اسبابنی ایضاح ایدر . ژاپونلر برشیئ اصلاح وترقی ایتدیرمکه قالقیشدقلری زمان حرکتلرینی علوم

ژاپونیانك خدمتجی قیزلری بلکه بوتون دنیانك أك أیی خسته‌باقیجیلریدر . حلم وملایمتلری ، صبروتحمللری ، خصوصیله همان هر زمان آلام واضطراباته قارشی مقاومت وجسارتلری صوك درجه‌لره وارمشدر . أك تهلکه‌لی احوال ووقایعده بیله اعتدال‌دم ومزاجلرینی محافظه ایدیورلر .

بوقادینلرك أك‌دایانیلمازوأك آجیقلی عملیه‌لرده بیله جراحلره معاونت ایتدکلرینی کوردم؛ دائما غیر متأثر وهر زمانکی کبی متبسم کورونیور واینانلمیه‌جق درجه‌ده مهارت ودرایت کوستریورلردی .

عادةً ، ژاپون قادینلری پك آز دوچار هیجان اولورلر . بوحال، حسیاتجه برنقصان اولسه‌بیله، اجرائیاتجه امثالی بولنماز برفضل ومزیتدر . بوقیزجغزلرده هیچ برصبرسزلق، هیچ برحرکت غیراختیاریٔ شفقت وتأثر کورولمه‌مش کبیدر، کیجه کوندوز وظیفه‌لرینی کورور وهیچ برزمان ایشلرندن کری قالمازلر .

خلاصه ، خسته باقیجیلری‌ده، بوتون ژاپون قادینلری کبی حلیم ، کولریوزلی، مطیع، وفاکار ، صبرلی وماهردرلر؛ فقط بوقادینلری آوروپا قادینلرندن تمامیله آییرد ایدن برشی‌وارسه اوده آلدیرمامازلقلری، خصوصیله‌سیکیرلی، عصبی‌اولمامالریدر.

ژاپون جراحلرینه کلنجه،بونلرده‌اجرای‌صنعت خصوصنده کندی نوع وملتلرینك بوتون اوصاف ومزایاسندن مستفید اولیورلر؛ باالجمله‌افرادملتی کبی ژاپون جراحلری‌ده أل‌ایشلرنده صوك درجه مهارتلی، پك تمیز وپك صبرلیدرلر ، خصوصیله تأثرلری‌پك آزدر؛ همان‌هرزمان‌پارماقلرینك‌مهارتی‌وَفکرلرینك آرام‌وسکونی محافظه ایدر ومقتضیات فنیه‌یه نقطه‌سی نقطه‌سنه،

موقعك قابل اسكان اولوب اولمدیغی معاینه ایدیلیر . بوش زمانلرده اطبا نفراتی طوپلایوب حفظ صحت عمومیه و شخصیه‌یه دائر مفید ومجمل درسلر ویررلر . اطبای عسکریه بوخصوصده ذاتاً حفظ صحت ایله علاقه‌دار واجراآت صحیه‌یه جاندن کوکلدن مشوق وطرفدار اولان ژاپون ضابطانی طرفندن‌ده برچوق معاونتلر کورورلر . ژاپون اطباسی حقیقةً مقتدر وطبابت عملیه‌دن بهره‌داردرلر ، أللرندن ایش کلیر . شونی ده علاوه ایده‌لم که هرفرقه‌نك ارکان حربیه‌سی میاننه برقاچ مقتدر حقیقةً اهلیت عملیه صاحبی باقتریولوغلر تعیین وادخال ایدلمشدر. ایشته بوشایان حیرت تشکیلات حسبیله ژاپون اردوسنده خسته‌لق یوق مثابه‌سنده‌در. موجودیت وقیمت عسکریه‌سنی جهانه تصدیق ایتدیرمش اولان ژاپونلر بوسایه‌ده نسبةً کوچوك اردولری ایله عدداً کندیسنه دفعه‌لرجه فائق اولان دشمنه غلبه ایتمکده‌ده‌در . چونکه دشمن خسته‌لقله تلفات کثیره ویرمکده، حال بوکه ژاپونلر تدابیر تحفظیه تأثیریله هردرلو علل وامراضدن مصون قالمقده‌در . »

نان غزته‌سنك ژاپونیاده‌کی مخابری « شارل په‌تی » ژاپون طبابتنه وژاپون خسته خانه‌لرینه دائر یازدیغی مکتوبلرندن برنده شویله دیور :

کمال ممنونیتله اعتراف ایدرم که ژاپونیا طبابتی شایان دقت برطرزده ترقی ایتمش وهله فن جراحی ژاپونیاده پك ایلریله‌مشدر. برچوق خسته خانه‌لری ، خصوصیله صلیب احمر خسته خانه‌سیله توکیو دارالفنون طبیسنك خصوصی خسته خانه‌سنی زیارت ایتدم. بوخسته خانه‌لرده‌کی صالونلر قدر تمیز طوتولمش وکوزل باقیلمش پاویونلر کورمك امکانسز کبیدر ، هر شی صوك درجه تمیز ، اداره‌ده ایسه أك مکمل برانتظام حکمفرما ایدی .

وامنیت اولنه بیلیر، چونکه ژاپون اطباسی‌ده جراحلر کبی پك مراقلی وپك تمیز اولمقله برابر استنتاجات فکریه وافکار شاملەدن

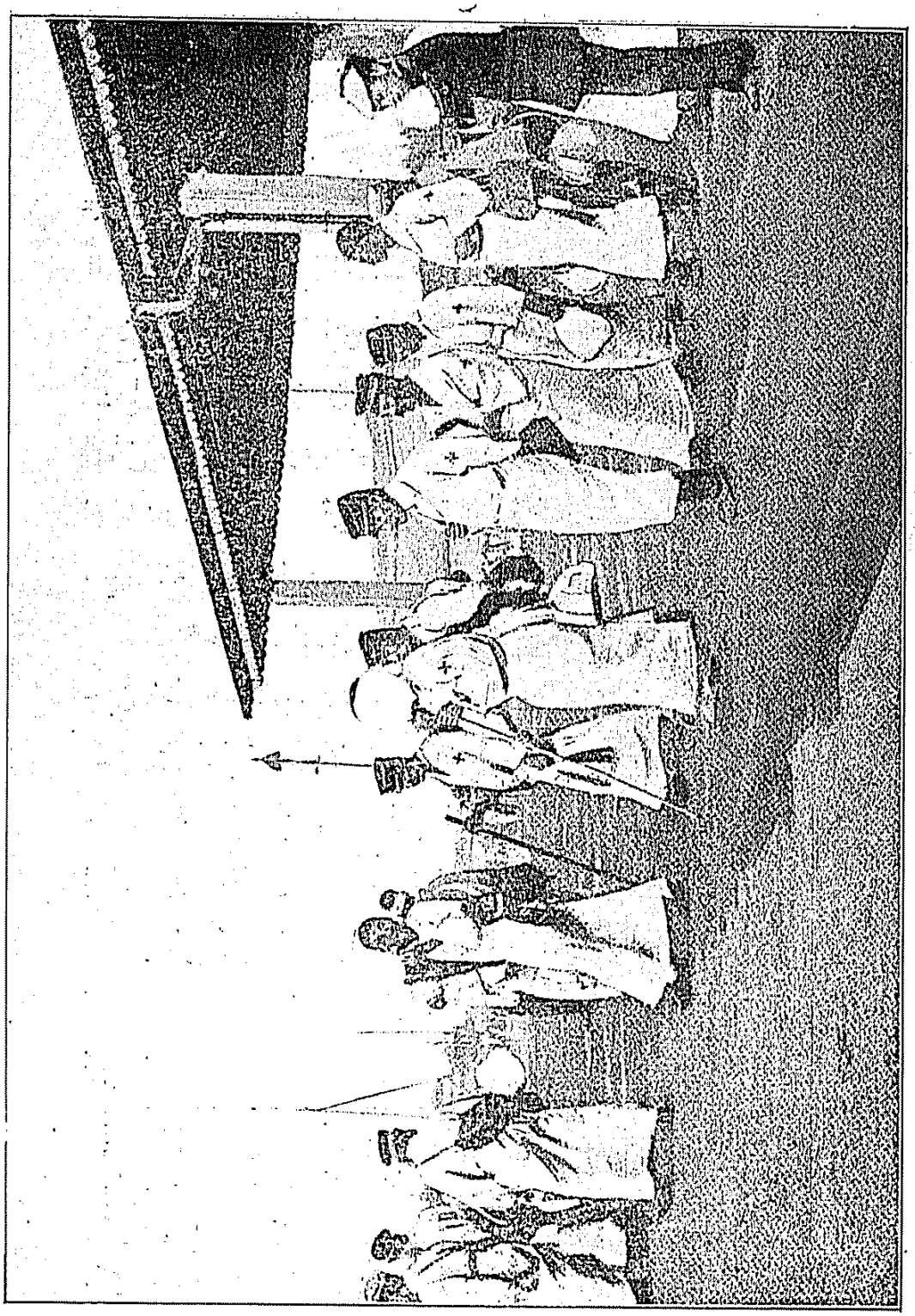

ژاپون اردوسنده صلیب احمر هیئتی

محرومدرلر. أك معلوم ومتین احوال خارجنده، مستثناوقعەلرده معین ومصیب برتشخیص قویمقده کوجلك چکیورلر. برخسته‌ده

حرفی حرفنه رعایت ایلرلر ، هپسی ده تمیزلك خصوصنده صوك درجه مراقلیدرلر .

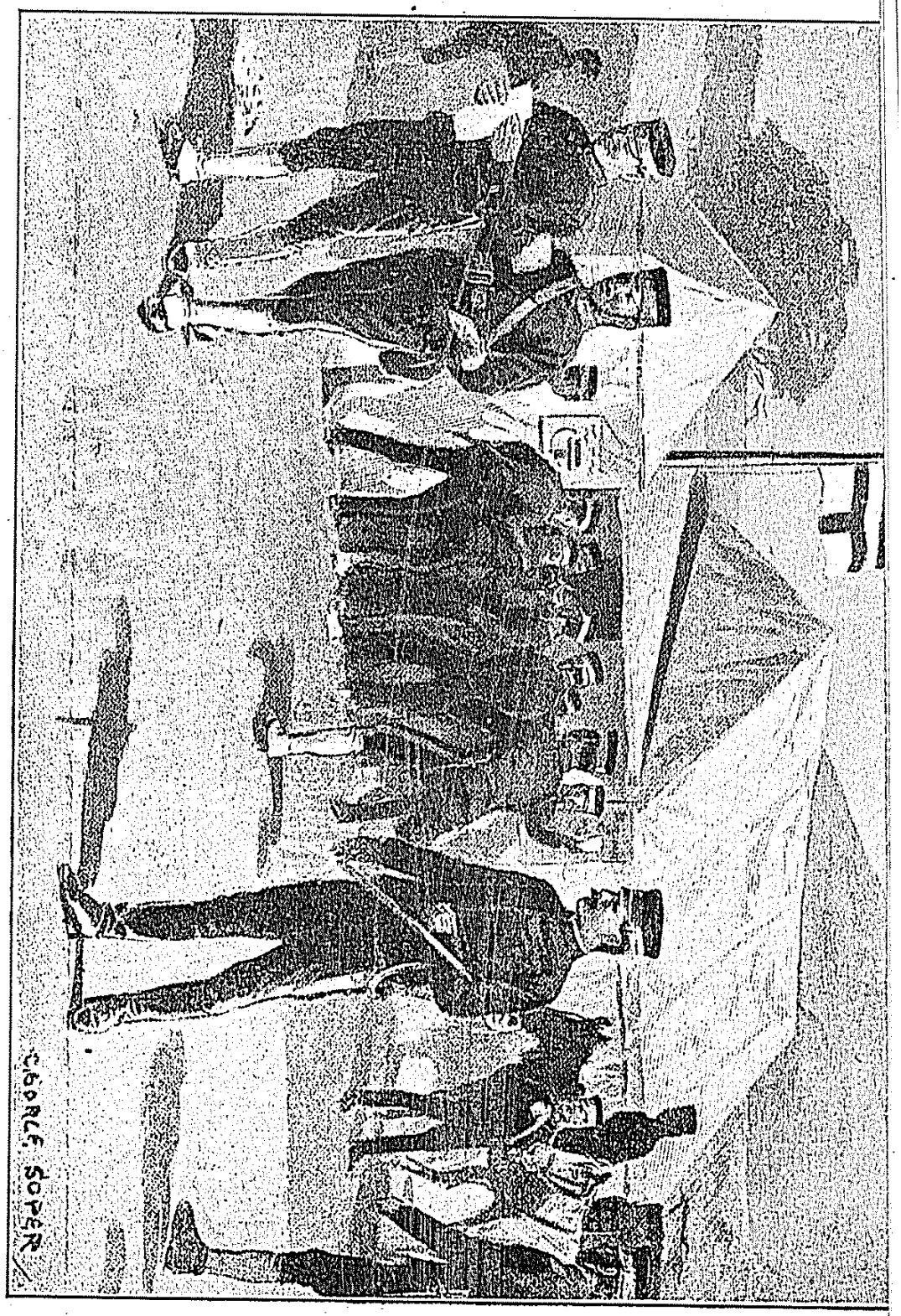

ژاپون سیار هیئت صحیه عسکریه‌سی

حال بوکه ، شو پارلاق ژاپون طبابتنك آتیسنه پك آزاعتماد

جروحی صامان کومور یله تیمار ایتمکه باشلامشدر .

حقیقت بو تیمار هر یرده یاپیله بیلیر؛ بر آووچ صامان یاقیله رق یاپیلان کومور ، عقیم بر حالده طوربه لرده حفظ اولنور و ایجابنده یاره لرك اوزرینه قونیلور.

بوقدر بسیط واداره لی بر تیمار تصور اولنه ماز ، بوتون برطابور ایچون بویله برچوق طوربا ایله بر قاچ قابدن باشقه برشیئه لزوم قالماز، بوطوربه لری برتك آدم نقل ومحافظه ایده بیلیر، صامان ایسه همان هر یرده بولنور . بولنمایان یرلرده صامان یرینه قورویونجه ، قورو اوت کبی برشی قوللانیلیر .

بو تیمارأك مشهور وصلاحیتدار جراحلرك فکر وذهابلرینه کوره هم تماماً عقیم وَدافع تعفن ، هم ده مضاد تعفن وممصدر، جراحت وقان کبی موادی أموب چکر، یاره یه یاپیشیر، خصوصیله پك خفیف وپك قوللانیشلیدر.

پکین محاصره سنده دوقتور (ماتینون) بو تیماری أیی بوله رق پك چوق قوللانمش وَاستحصال ایتدیکی نتایج حسنه یی فرانسه طبابت عسکریه جریده سنده نشر ایده رك بو طرز تیماری اوزون اوزادی یه مدح وثنا ایلمشدر . هر حالده بو طرز تیمار طبابت عسکریه نقطهٔ نظرندن جدی برصورتده نظر تدقیق ونتبعه آلنمغه شایاندر .

خلاصه ، محاربات دائمه ده ، بوتون اردوده، پك صادقانه وجسورانه ایفای وظائف صحیه شتابان اولان ژاپون طلاب طبی هر دورلو تقدیرات وتبریکاته سزادر ، خصوصیله بو طلبه ده أك زیاده تواضع ، محویت وبساطت کبی مزیات نادره وممتازه تجلیساز اولمقده در.

ژاپون خسته خانه لری بوتون جهانك أك کوزل وأك مکمل

احوال روحیه ومعنویه‌نك احوال مادیه اوزرینه اجرا ایده‌جکی تأثیری نظر دقته آله‌مایورلر وقابل لمس وحس اولمیان شیلرك هیچ برینه اهمیت ویرمه‌یورلر .

فقط برخسته‌لغی مثبت ومدلل برطرزده تدقیق ایتمك خصوصنده پك پارلاق نتیجه‌لر ، موفقیتلر کوستریورلر ؛ ژاپون اطباسی ، همان عمومیتله ، آلمان مکتبنك یتیشدیرمه‌لریدر : بونلر خصوصیله باقتریولوژیده کسب اختصاص وامتیاز ایدیورلر ؛ ایشته (هونغ‌ـ قونغ) ده وبامیقروبنی بولان (کیتازاتو) ، «قوخ» و «فون به‌رینغ» ك أك پارلاق طلبه‌سندن بری ایدی ؛ دیزانتری باسیلنی ایلك دفعه اولمق اوزره بولوب میدانه قویان ژاپونیالی دوقتور « شیغا » اولمشدر . هرحالده ، ژاپونلر باقتریولوژیجه‌دها شمدیدن آوروپالیلر صیره‌سنه کیرمشلردر .

جراحلقده ایسه دوقتور « هاغا » دها ۱۹۰۰ سنه‌سنده چین محاربه‌سنده رونتکن شعاعاتی ایله مرمی تحریاتنی ، تعیین کسوری تطبیقه باشلامش وبوسایه‌ده مجروحین اوزرنده شایان حیرت عملیه‌لر یاپمشدر ؛ ژاپونلرك جراحلقده نه‌قدر ترقی‌پرور اولدقلری بوندن‌ده آکلاشیله‌بیلیر .

بعض ژاپون جراحلری [*] خصوصیله جروح حربیه‌نك تداویسی خصوصنده اختراعات مفیده‌ده‌بیله بولنمشلردر . ایشته ژاپون جراحلرندن مشهور (کیکوزی) ۱۸۹۵ محاربه‌سنده

[*] جراح عنوانی بزده سوء تلقی‌یه اوغرامشدر . جراح دینجه خاطره عسکری وملکی خسته‌خانه‌لرده خدمت ایدن تیمارجیلر ، دیش چکمك ، یاره صارمق کبی ایشلرده توالانیلان خدمتجیلر کلیور ؛ حال بوکه بو عنوان حال حاضرده « طبابت دیپلوماسنی » حائز وعملیات وسریریات جراحیه‌ده ملکهٔ کامله ووقوف تام صاحبی اولان اساتذه‌یه ویریلیور ؛ بناءً علیه آرتق « جراح » عنوان مفخرتنی اوپراتور اولان اطبایه تخصیص ایلك ایجاب ایتمکده‌در .

جروحی صامان کومور یله تیمار ایتمکه باشلامشدر .

حقیقت بو تیمار هر یرده یاپیله بیلیر؛ بر آووچ صامان یاقیله رق یاپیلان کومور ، عقیم بر حالده طوربه لرده حفظ اولنور و ایجابنده یاره لرك اوزرینه قونیلور.

بوقدر بسیط واداره لی بر تیمار تصور اولنه ماز ، بوتون برطابور ایچون بویله برچوق طوربا ایله بر قاچ قابدن باشقه برشیئه لزوم قالماز، بوطوربه لری برتك آدم نقل ومحافظه ایده بیلیر، صامان ایسه همان هر یرده بولنور . بولنمایان یرلرده صامان یرینه قورویونجه ، قورو اوت کبی برشی قوللانیلیر .

بو تیمارأك مشهور وصلاحیتدار جراحلرك فکر وذهابلرینه کوره هم تماماً عقیم وَدافع تعفن ، هم ده مضاد تعفن وممصدر، جراحت وقان کبی موادی أموب چکر، یاره یه یاپیشیر، خصوصیله پك خفیف وپك قوللانیشلیدر.

پکین محاصره سنده دوقتور (ماتینون) بو تیماری أیی بوله رق پك چوق قوللانمش وَاستحصال ایتدیکی نتایج حسنه یی فرانسه طبابت عسکریه جریده سنده نشر ایده رك بو طرز تیماری اوزون اوزادی یه مدح وثنا ایلمشدر . هر حالده بو طرز تیمار طبابت عسکریه نقطهٔ نظرندن جدی برصورتده نظر تدقیق ونتبعه آلنمغه شایاندر .

خلاصه ، محاربات دائمه ده ، بوتون اردوده، پك صادقانه وجسورانه ایفای وظائف صحیه شتابان اولان ژاپون طلاب طبی هر دورلو تقدیرات وتبریکاته سزادر ، خصوصیله بو طلبه ده أك زیاده تواضع ، محویت وبساطت کبی مزیات نادره وممتازه تجلیساز اولمقده در.

ژاپون خسته خانه لری بوتون جهانك أك کوزل وأك مکمل

احوال روحیه ومعنویه‌نك احوال مادیه اوزرینه اجرا ایده‌جکی تأثیری نظر دقته آله‌مایورلر وقابل لمس وحس اولمیان شیلرك هیچ برینه اهمیت ویرمه‌یورلر .

فقط برخسته‌لغی مثبت ومدلل برطرزده تدقیق ایتمك خصوصنده پك پارلاق نتیجه‌لر ، موفقیتلر کوستریورلر ؛ ژاپون اطباسی ، همان عمومیتله ، آلمان مکتبنك یتیشدیرمه‌لریدر : بونلر خصوصیله باقتریولوژیده کسب اختصاص وامتیاز ایدیورلر ؛ ایشته (هونغ‌ـ قونغ) ده وبامیقرونی بولان (کیتازاتو) ، «قوخ» و «فون به‌رینغ» ك أك پارلاق طلبه‌سندن بری ایدی ؛ دیزانتری باسیلنی ایلك دفعه اولمق اوزره بولوب میدانه قویان ژاپونیالی دوقتور « شیغا » اولمشدر . هرحالده ، ژاپونلر باقتریولوژیجه‌دها شمدیدن آوروپالیلر صیره‌سنه کیرمشلردر .

جراحلقده ایسه دوقتور « هاغا » دها ۱۹۰۰ سنه‌سنده چین محاربه‌سنده رونتکن شعاعاتی ایله مرمی تحریاتنی ، تعیین کسوری تطبیقه باشلامش وبوسایه‌ده مجروحین اوزرنده شایان حیرت عملیه‌لر یاپمشدر ؛ ژاپونلرك جراحلقده نه‌قدر ترقی‌پرور اولدقلری بوندن‌ده آکلاشیله‌بیلیر .

بعض ژاپون جراحلری [*] خصوصیله جروح حربیه‌نك تداویسی خصوصنده اختراعات مفیده‌ده‌بیله بولنمشلردر . ایشته ژاپون جراحلرندن مشهور (کیکوزی) ۱۸۹۵ محاربه‌سنده

[*] جراح عنوانی بزده سوء تلقی‌یه اوغرامشدر . جراح دینجه خاطره عسکری وملکی خسته‌خانه‌لرده خدمت ایدن تیمارجیلر ، دیش چکمك ، یاره صارمق کبی ایشلرده قوالانیلان خدمتجیلر کلیور ؛ حال بوکه بو عنوان حال حاضرده « طبابت دیپلوماسنی » حائز وعملیات وسریریات جراحیه‌ده ملکهٔ کامله ووقوف تام صاحبی اولان اساتذه‌یه ویریلیور ؛ بناءً علیه آرتق « جراح » عنوان مفخرتنی اوپراتور اولان اطبایه تخصیص ایلك ایجاب ایتمکده‌در .

خسته خانه‌لریدر. ژاپونیالیلر هر نقطه‌ده وهر وسیله ایله کوستر-

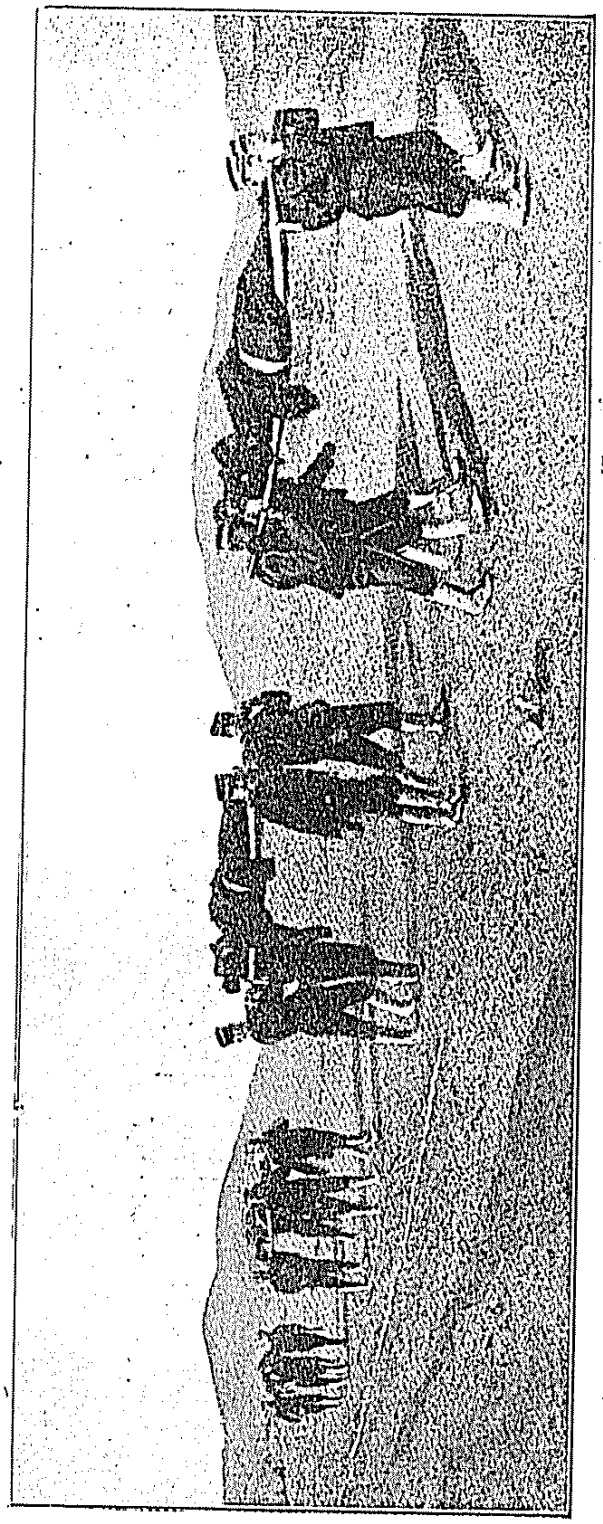

ژاپونلرك مجروح نقلیاتی

دکاری جسارت درجه‌سنده بشرپرور وانسانیتکار اولدقلرینی‌ده ابراز واثبات ایلدیلر.

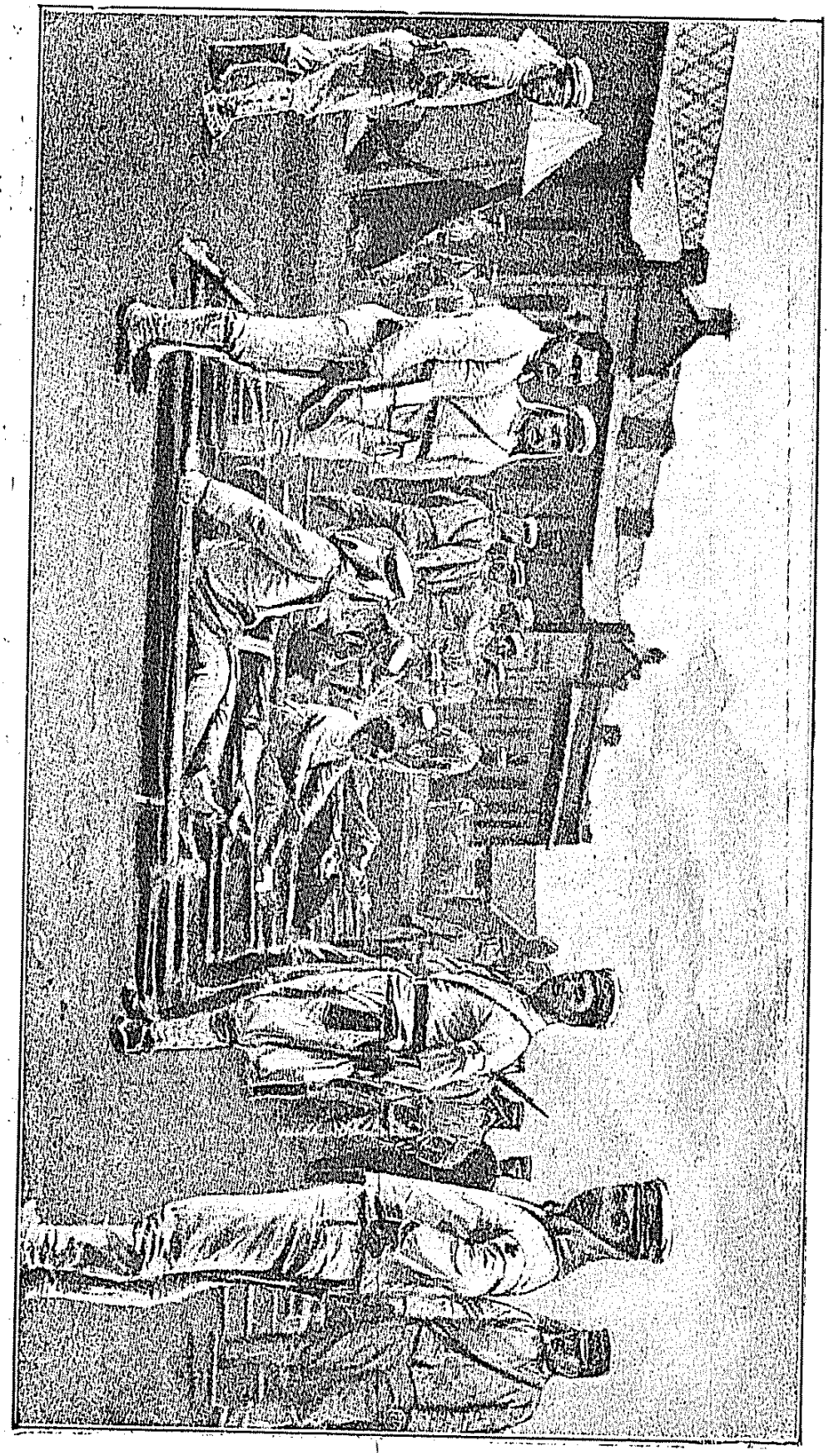

ژاپون مجرو حیناک نقلی

نه‌دن پك چوق خسته اولییورز ؟

قیدسزلك ـ آلدیرماماز لق ـ صاغلقلر ـ جهالت .

صحیه اداره‌سنجه هرهفته غزته‌لرله نشر اولنان وفیات جدوللری تدقیق اولنورسه برچوق خسته‌لقلردن صاقینیلدیغی حالده آرتق اسامیٔ امراض آره‌سنده کورولمه‌سی لازم کان بعضیلرینك‌ده ـ حکومت سنیه‌نك هردورلو اهتمامات ومساعیٔ مشفقانه‌سنه رغماً ـ حالا آزالمدیغی کوزه چارپار . بوحاللر ، اعتراف ایده‌لم ، هپ اعتیادات جاهلانه‌مزدن ، آرالق‌سوزلرینه اینانمقدن ، خرافاندن ، قیدسزلکدن وأك زیاده حکیملك ایله هیچ برمناسبتی اولمیان صاغلقلردن ایلری‌کلیور . . حال بوکه ، برچوق دفعه‌لر تکرار ایتدیکمز وجهله ، نفس وشخصمز ، حیاتمز یالکز کندی کندیمز وعائله‌مز ایچون دکل ، منسوب اولدیغمز هیئت اجتماعیه ایچونده قیمتداردر ؛ ینه هپمز ، هر فرد ، دولت ایچون ، تشکیل ایتدیکمز امت ایچون برر سرمایه ، برر جزؤ مالی اولدیغمزدن هردورلو خدمات و خصائلمزدن استفاده اولنه‌جق برزمانده دها پك کنج ووقتسز اوله‌رق تلف وضیاعمز قدرت وقوت مملکتی‌ده متأثر ایدر . درد ودرمانك بربریله اوغراشدیغی ویولنده تطبیق ایدیلن تدابیر صحیه‌دن پك چوق وعادتا غیر مأمول فائده‌لر کورولدیکی شو عصر ترقیده هرفردك صحت وقدرتنی کوجی یتدیکی قدر حفظ وصیانته وحیات قیمتدارینی « تهلکه‌یه القا ایتمه‌مکه » دینماً ووجداناً بورجلی اولدیغی نظر دقته آلینیرسه بویولده‌ایدیله‌جك

«مخابرمز، مانچوری محاربانده مصاب اولان هرایکی ازدو مجروحینی ایله مالامال ژاپون خسته‌خانه لرینی زیارت ایده‌رك برچوق جامکانلرك فوطوغرافیلرینی چکمشدر، ایشته او جامکانلردن بری ژاپون جراحلرینك آفت زده باجاق وقوللردن چیقاردقلری مختلف مرمیلری کوسترمکدەدر. کمال دقت وانتظام ایله قیدونثبیت، اوست وآلتلری کیمدن ونه‌زمان ونه‌صورتله چیقارلدقلری انیان وتحریراولنان بوبچمسز معدن پارچه‌لری او قدر قورقونج کورونمه‌یور؛ فقط بونلردن هربرینك نه‌قدر یاره‌لر آچدیغی ونه‌قدر اضطرابانه، آجیلره سببیت ویردیکی دوشونولنجه انسان بویله برقوللکسیونه تویلری اوپرمکسزین، تتره‌مکسزین باقه‌مایور [*]. »

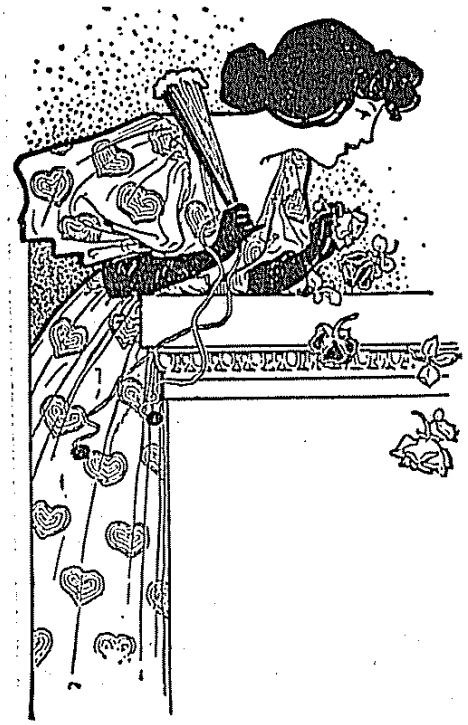

[*] بوقوللکسیونك رسملری «ایللاستراسیون» ده مندرج ایدی.

حیاتی بیك دوزلو شاشقینلقلرله قیمتدن دوشورمك نه‌بیوك بر تدبیرسزلكدر . صحتنه ذره قدر دقت واعتنا ایتمه‌ین نه قدر قیدسزلر واردرکه بش اون پاره‌لق مادی بر ضیاع ایچون کونلرجه اظهار اسف ایدر دورورلر ؛ دوشونولمیدرکه صحت ورفاه کبی اسباب سعادتی احضار ایده‌مین مال ومنالدن نه خیر بکله‌نیله بیلیر ؟ چوق دفعه ، صحت مصون تغیر بر حال کبی

باب و الای سرعسکری صحیه دائره‌سی رئیس ثانیسی و تفتیش انسانی قومیسیونی و شهر امانت جلیله‌سی هیأت صحیه رئیسی فریق سعادتلو عمر پاشا حضرتلری

S. E. le Dr. OMER PACHA.

تصور ایدیله‌رك کونا کون اعتدالسزلقلرله اخلالنه چالیشیلیور ، بر کره‌ده اطبایه صورملیدرکه صحت دینیلن او موازنه‌سز حال نه‌قدر مهیای زوالدر ؛ بر کوندن زیاده‌سورمه‌ین عادی بر صیتمه‌نك ، بر قاچ دقیقه‌لك برالم شدیدك ، اهمیتسز برحملهٔ عصبیه‌نك أك متین وأك مشید ظن اولنان صحتلری بیله خراب وتارمار ایتدکاری دفعه‌لرجه کورولمشدر .. هیچ اونوتولمامالیدرکه صحت پك نازك وپك اینجه ، فقط جداً نظرربا براثر بدیعدر ، دقت ایدیلیر وکوزل طوتولورسه شو حیات

خطا وقصورلرك پك بيوك بر رکناه، مسئوليت ماديه ومعنويه‌يى مستلزم بر وبال تشكيل ايده‌جكى قبول وتسليم ايديلير.

بناءً عليه، اولدن برى بر چوق مهم تدابير ووسائط صحيه‌نك حسن تطبيقنه أنكل اولان بعض اسباب واعتياداتى شوراجقده ايضاح وبيان ايتمكى وجائب مسلكيه‌دن عد ايديورم:

باب والاى سرعسكرى صحيه دائره‌سى رئيس اولى فريق سعادتلو صالح پاشا حضرتلرى

[اطباى عثمانيه‌نك اك قدمليسيدر]

S. Exc. le Dr. SALIH PACHA

Président du Conseil de la santé militaire au Ministère de la Guerre.

قيدسزلك: هرشيدن اول بوكا غلبه چالنمليدر. عمومیتله برقويو قورومدقجه فائده ولزومى تقدير ايديله‌مديكى كبى، چوق دفعه‌ده صحت وحيات تماميله رخنه‌دار وعادتا رهين ضياع وخسار اولمدقجه قيمتى بيلنمه‌يور، بوحكمتى مشهور بر شاعرمز شو مصرعله نه‌كوزل افاده ايتمشدر:

اولمايجه خسته قدرين بيلمز آدم صحتك..

صحت ايسه انسانك سرمايهٔ رفاه‌وسعادتيدر، صحتك قدرينى بيلمك ايچون رخنه‌دار اولديغى زمانى بكله‌مك واو جوهر

مکتب طبیهٔ شاهانه معلملرندن حفظ صحت عمومیه سرمفتشی فریق سعادتلو راسم پاشا حضرتلری
S. E. le Dr. Rassim Pacha.

صحیهٔ بحریه رئیسی و شهر امانت جلیله سنده مجلس صحیه اعضاسندن فریق سعادتلو حسنی پاشا حضرتلری
S. E. le Dr. Husni Pacha.

آلدیرمامازلق : آغری‌یه ، آجی‌یه ، خسته‌لغه قارشی آلدیرمامق ، بردوزی‌یه تحمل ایتمك‌ده چوق فنا برعادتدر . بر چوقلری وارکه خسته اولورلرده خسته‌لقلرینه اینانمق

خمبره خانه خسته خانه‌سی سرطبیبی وتفتیش انسانی قومیسیونی اعضاسندن میرلوا سعادتلو امین شریف پاشا
S. E. le Dr. Emin Pacha.

باب والای سرعسکری صحیه دائره‌سی ایکنجی شعبه مدیری میرلوا سعادتلو حلیم پاشا
S. E. le Dr. Halim Pacha.

مکاتب طبیهٔ شاهانه علم تشریح معلمی فریق سعادتلو حسن مظهر پاشا حضرتلری

S. E. le Prof. Hassan Mazhar Pacha

خاصه عساکر شاهانه سرطبیبی فریق سعادتلو نامق پاشا حضرتلری

S. E. le Dr. Namik Pacha.

فانیه‌دن بزی هروجهله محظوظ ولذتیاب ایدر ، فقط هوپپاجه غرورلرله صارصیلیر ، اوته‌یه بری‌یه آتیلیرسه درحال قیریلیر وبردها نه‌قدر تعمیم وترمیم ایدیلسه ینه أسکی حالنی آله‌ماز .

غربای مسلمین خسته‌خانه‌سی سرطبیبی فریق سعادتلو احمد پاشا حضرتلری

S. E. le Dr. Ahmed Pacha.

حیدر پاشا خسته‌خانه‌سی اطباسندن فریق سعادتلو نافیلیان پاشا حضرتلری

S. E. le Dr. Nafilian Pacha.

کموش صویی خسته‌خانه‌سی سرطبیبی
[میرلوا سعادتلو سلامی پاشا

S. E. le Dr. Sélami Pacha.

مکتب طبیهٔ شاهانه امراض داخلیه
معلم ثانیسی میرلوا سعادتلو اسماعیل
بسیم پاشا

S. E. le Dr. Ismaïl Bessim Pacha.

توسل ایتمه‌یور . أك صوكره برچاره‌یه توسله قرار ویرسه بیله دوغرودن دوغرویه برحکیمه مراجعت ایتمه‌یور ، طبیبدن اول قیرپه‌جیلری ، کلینجکجیلری ، اوفوروکجیلری ، افسونجیلری ،

هیأت صحیهٔ بحریه‌ده اداره ومعاینه
قومیسیونی رئیسی میرلوا سعادتلو
منتش پاشا

S. E. le Dr. Mentech Pacha.

مکتب طبیهٔ شاهانه علم انساج معلمی
میرالای عزتلو حیدر بك افندی

M. le Prof. Haïdar bey.

مکتب طبیهٔ شاهانه فیزیولوژی معلمی
میرلوا سعادتلو شاکر پاشا
S. E. le Prof. Chakir Pacha.

مکتب طبیهٔ شاهانه طب قانونی معلمی
میرلوا سعادتلو علی رشدی پاشا
S. E. le Prof. Ali-Ruchdi Pacha.

ایسته‌مزلر . هله قادینلرده بوغریب حالی هروقت کوروب دوریورز . بر قادین خسته اولدیمی ، صبر وتحملك صوك درجه‌لرینه قدر واریور، قوت وطاقتی بیتمه‌ینجه هیچ برچاره‌یه

غربای مسلمین خسته‌خانه طبیب ثانیسی
سعادتلو احسان پاشا
S. E. le Dr. Ihsan Pacha.

مکتب طبیهٔ ملکیهٔ شاهانه حفظ صحت
معلمی سعادتلو الیاس مطربك افندی
حضرتلری
S. E. le Prof. Elias-Matar bey.

وجاهلانه‌در. حال بوکه « طبابتده وقت وزمانك یرینی هیچ برشی طوته‌ماز؛ حتی برصورت مشئومه‌ده نهایت بولان وقایع ایچون « حکیمه چوق کیج مراجعت ایتدیلر! » تأسف معتادی هرزمان قولاغمزه چارپایورمی؟ [طبیب اطفال] »

خسته‌لقلری ایچون وقت وزمانیله طبیبه مراجعت ایدنلرده دخی پك غریب حاللر، سوءتفسیر وسوء ایضاحلر کورولمکده‌در؛ مثلا خسته کلیر، اوزون اوزادی‌یه معاینه ایدیلیر، آرانوب طارانیر، مرض تشخیص اولنور — تیزجغز، پك ضعیف؛ خسته یاشلیجه بر قادین ایسه — خانم، عادتدن کسیله‌جك... یاخود — سیکیر خسته‌لغی،.. کبی برشی دیننجه بوتون مشکللری حل ایدلمشجه‌سنه ممنوناً وچوق دفعه توصیه ایدیلن تدابیر دوائیه وصحیه‌یی أیجه تلقی ایتمه‌دن چیقوب کیدرلر.. اوندن صوکره خسته‌نك وخسته‌لغك نه اولدیغی بیلنه‌مز.. ظن اولنورکه خسته وخسته‌صاحبلری یالکز برمسئلهٔ تشخیصیه‌نك حل وفصلی ایچون مراجعت ایتمشلر، اونی اوکره‌ندکدن صوکره، کندی تعبیرلرنجه « دردی آکلادقدن صوکره » بر شیلر قالمامش، هردورلو تدابیر برطرف اولمش.. حال بوکه، اونلر « دردی آکلادقلرندن » دولایی مستریح وآزاده اولدقلری حالده خسته‌لق ینه سیر وترقیسنده دوام ایدر وکیت کیده مشئوم برعاقبته یاخود عمرکداز والیم برمعلولیته منجر اولور.

صاغلقلرك، صاغلقجیلرك یاپدقلری فنالقلر ایسه صاییلمقله بیتمز.. اوفوروکجی، قیرپه‌جی و سائر صاغلقجیلرك همان هپسی‌ده بو توصیه‌لرینی حسن نیت ایله، باشقه‌سنه أییلك ایتمك قصدیله اجرا ایدرلر؛ توصیه ایلدیکلری شیدن

قورشونجیلری ، أبه طاسلاقلرینی ، دها صاییلمقله بیتمه‌ین برچوق شارلاتانلری دولاشیور ، بیك دورلو ادویه وتدابیر ایله یورولوب بیتیور . آرتق هیچ اولمازسه برکره‌ده — چونکه نه‌یاپسین دکزه دوشن ییلانه بیله صاریلیر! — طبیبك فکر ورأینی آلمغه قرار ویرییور . زواللی دوقتور ، معاینه‌خانه‌سنه بویله بی‌تاب ، دوشکون ، بیتکین بر حاله کلن وچوق دفعه خسته‌لقلری ، إهمال و امهال سائقه‌سیله ، غیر قابل تداوی بردوره ایرمش اولان حقیقی « بیچاره » لره نه‌یاپه‌بیلیر؟ بویولده وَبووجهله اضاعهٔ حیات « قصدی وَتعمدی » دکلیدر ؟

« صاغلقلردن ، مداوات جاهلانه‌دن أك زیاده چوجق خسته‌لقلرنده قاچینملیدر ؛ چونکه ، فنالق پك چابق ایلریله‌یه‌جکندن ایدیلن خطا بردهاتعمیر اولنه‌ماز. امراض اطفالده وقت غائب ایتمك خسته‌یی ضایع ایلمکدر ؛ طبیبك ورودینی تأخیرقدر داعیٔ مخاطره هیچ برشی یوقدر . لکن چه‌فائده ، برچوق اوفوروکجی ، جنجی ، قورشونجی ، قیرپه‌جی وسائره ایله‌وقت کچیردکدن ، هم‌ده پك چوق کچیردکدن صوکره نهایت کمال کراهت ایله چوجقلرینی اطبایه کتیرن والده‌لر هنوز پك چوقدر . بوحال دون ناصل ایدیسه بوکون‌ده اویله ، یارین‌ده بوکونه بکزه‌یه‌جك ؛ بیچاره طبابت ! بیچاره بشریت ! [*] »

اوت ، انسان هیچ بر چارهٔ فنینك شفایاب ایده‌مدیکی بر درد درونه قارشی وار قوتیله تحمل ایتملیدر ؛ فقط أك اوفاق بر تدبیر ایله شفایاب اوله‌بیله‌جك برخسته‌لغی سوروکله‌یه سوروکله‌یه أسکیتمك وغیر قابل شفا برحاله کتیرمك یالکز عبث دکل، همان هرزمان سزاوار اتهام بر عطالت مسکینانه

[*] طبیب اطفال — دوقتور بسیم عمر .

بحریه خسته‌خانه‌سی اطباسندن میرالای
عزتلو نشأت بك افندی
M. le Dr. Néchat bey.

بحریه خسته‌خانه‌سی اطباسندن میرالای
عزتلو محمد علی بك افندی
M. le Dr. Mehemed Ali bey.

کلمه‌یور ، چونکه او کبی ادویه وتدابیر چوق دفعه بی‌معنا وضررسز شیلردر. یالکز خسته‌واطرافی بویله بیسود وبی‌معنا شیلرله اوغراشیرکن خسته‌لق ایلریله‌دکجه ایلریلر وبویله‌لکله صوك درجه قیمتدار برفرصت وزمان قاچیریلمش اولور.

بحریه خسته‌خانه‌سی اطباسندن میرالای
عزتلو علی درویش بك افندی
M. le Dr. Ali-Dervich bey.

مکتب فنون بحریهٔ شاهانه‌سی طبیبی
وحکمت طبیعیه معلمی میرالای عزتلو
شکری بك افندی
M. le Dr. Chukri bey.

مکتب طبیهٔ شاهانه مفردات طب وفن
تداوی معلمی میرالای عزتلو
توفیق واجد بك افندی
M. le Prof. Tevfik Vadjid bey.

باب سرعسکری خسته خانه سی طبیب
اولی میرالای عزتلو محمود نامی
بك افندی
M. le Dr. Mahmoud bey.

استفاده ایدیله جکنده ذره قدر شبهه لری یوق . بونلر یوزندن وقوعه کان وفیات هرحالده قوله رانکیلردن آز دکلدر .. بو وفیات، توصیه ایلدکاری تدابیرك، علاجلرك فنالغندن ایلری

بصره قارنتنه انسپکتوری سعادتلو
قاسم عزالدین بك افندی
S. E. le Dr. Cassim Izzeddin bey.

مکتب طبیهٔ شاهانه مفردات طب
وفن تداوی معلمی عزتلو سرور حلمی
بك افندی
M. le Prof. Server bey.

نقطه‌سی خلقك غزته‌ده اوقودقلری اعلانی دوغری وهر علاجی مؤثر بیلملری وذاتاً «خسته لقلرینی هر کسدن أیی بیلدکاری ایچون» هیچ اولمازسه طبیب اجرتی ویرمکسزین «حاضر علاج» قوللانمغی ترجیح ایتملریدر .. واقعا ، بوکبی تشبثات صافدلانه ایله حیات وصحتلرینی هرج ومرج ایدن بیچاره‌لرك صوکره ینه اطبایه لزومندن زیاده اجرت ویرمکه مجبور اوله‌جقلری آشکار وشو ایشك منفعت مادیهٔ اطبایی تزیید ایلدیکی درکار ایسه‌ده تربیهٔ اخلاقیه ومسلکیه‌لری منفعتلرینی بویله همجنسلرینك مضرت حیاتیه‌لرنده آرامق کبی آشاغیلقلردن پك متعالی اولان واولمسی ایجاب ایدن اطبانك بوقبیل اعلانات واغفالات ایله صحت وحیات عمومیه‌نك رخنه‌دار اولمسندن متأثر اوله‌کلدکاری وبوکبی مناسبتسز حالارك اوکی آلنمسنی ازجان ودل تمنی ایلدکاری آزادهٔ اشتباهدر .

بیلمه‌مك هر نقطه‌ده ، هر شیده فنا نتیجه‌لر ویریرسه‌ده جهلك محافظهٔ صحت مسئله‌سنده‌کی تأثیر مضری پك شمولی وجداً المناکدر ... انسان بیلمدیکی ، اوکره‌نمدیکی برشیئی نه تقدیر نه‌ده اجرا ایده‌مز ... بوکا مبنی درکه بیلوب تقدیر ایده‌مینلره نه قدر وصایای صحیه‌ده بولنلسه حسن تأثیر حاصل ایده‌میور ... محافظهٔ صحت ایسه بوکون باشلی باشنه ، شمولی واطرافلی بر علم تشکیل ایتمش وبوکبی مسائلده ممتاز ومستثنا متخصصلر یتیشمشدر . بر چوجغه ، بر مکتبلی‌یه حفظ صحتك اصول وقواعدینی اوکره‌تمك ، اونی ایلریده اوغرایه‌جغی برچوق مهلك ووخیم خسته‌لقلردن محافظه ایتمکه چالیشمق هرحالده برچوق فنلره ، لزوم وفوائدی اوقدر مثبت اولمیان

صاغلقجیلرك همان هپسنده‌ده تك برعلاج ویا واسطه‌واردر، بونی «هردرده دوا وانواع امراضه‌شفا» اولمق‌اوزره‌توصیه ایدر دورورلر. علاجلری چوق‌دفعه یاپیس‌ومردار برمرهم، برصو، برتوز، قاسم‌باشاده وَیاایوبده وَیاادرنه قاپوسنده یاخوداستانبولك بیلمم‌هانکی بوجاغنده اوطوران برمسکینك مضر ومردار حبلری ودها بوکا مماثل شیلردر.

حال‌بوکه، بوکونکی طبابت بوکبی محدودیتلردن نه‌قدر یوکسکدر، طبابتك‌ده دورلو دورلوحبلری،توزلری، مرهملری وارسه‌ده بونلر هپ یرینه، سببنه، خسته‌لغك نوع وجنسنه کوره تعیین وترتیب اولنور. ذاتاً «طبابت خسته‌لغی دکل خسته‌یی تداوی ایدر»، خسته‌یی ایسه معاینه ایدوب آکلایه‌بیله‌جك یالکز اطبادر.

صاغلقجیلردن بحث ایدرکن دها وخیم، دها مدهش بر واسطهٔ اغفالی تخطر ایتمه‌مك قابل دکلدر. غزته‌لرك صوك صحیفه‌لرنده پارلاق پارلاق جمله‌لرله هرکسه تفصیل وبیان‌اولنان علاج واصول تداوی اعلانلری‌ده برچوق صافدللری کرداب فلاکته دوشورمکده‌در.. اکثریسی مشهور برنامه، برشهرت علمیه‌یه غصباً ویاکذباً اضافه ایدیله‌رك هردرده دوا اولدیغی اعلان اولنان برچوق خصوصی واسرار انکیز علاجلرك نه قدر بیچاره‌لری مالاً وبدناً صویوب بیتیردیکی وینه‌اوعلاجلر قدر مغفلانه و متعظمانه برافادهٔ بلاغت ایله انواع مزایاواقتدار شفاسازیسی مدح‌واطرا اولنان برچوق مایاصیاجی، صراجه‌جی شارلاتانلرك، خسته‌لرك عدد حاضرینی قات قات آرتدیردقلری هردورلو شبهاتدن وارسته‌در. اصل ایشك شایان اهمیت

مکتب بحریه طبیب ثانیسی قائممقام
عزتلو طاهر بك
M. le Dr. Tahir bey.

دوقتور قائممقام عزتلو علی حیدر بك
M. le Dr. Ali bey.

تلف اولوب کیتمه‌مك وحیاتده قالندیغی مدتجه‌ده مادی ومعنوی براستراحت ورفاهدن ذوقیاب ومتنعم اولمق ایچون یکانه چاره حفظ صحت قواعد مشیده‌سنك ، تطبیقات صحیه‌نك هرطرفه تعمیم و تشمیلیدر . بیوك بر امرخیردن عبارت اولان بوتعمیم وتشمیل ایسه آنجق حفظ صحتك مکاتب رشدیه واعدادیه‌ده

برنجی دائرهٔ بلدیه اطبا‌سندن عزتلو
عاصم بك افندی
M. le Dr. Assim bey.

دوقتور عزتلو رضا توفیق بك افندی
M. le Dr. Riza Tevfik bey.

مکاتب طبیهٔ شاهانه تشریح معلم ثانیسی
قائممقام عزتلو یوسف رامی بك
M. le Prof. Youssouf Rami bey.

صحیه دائره‌سی برنجی شعبه مدیر معاونی
قائممقام عزتلو فوأد اسماعیل بك
M. le Dr. Fuad Ismaïl bey.

برچوق درسلره مرجحدر . حفظ صحت دن باشقه برشی اولمیان «علم ابدان» ی «علم ادیان» ه بیله ترجیح وتقدیم ایدن کلام شریف پك بیوك، پك متعالی برترقیٔ اجتماعی یی احتوا ایتمکده‌در. بوکون بیلمه‌مزلك ، خرافاتپرستلك ، اهمال وامهال یوزندن

برنجی دائرهٔ بلدیه هیئت صحیه‌سی رئیسی
وجریدهٔ طبیهٔ عسکریه سرمحرری
قائممقام عزتلو عابدین بك
M. le Dr. Abidin bey.

کوش صویی خسته خانه‌سی اطبا سندن
قائممقام عزتلو مظفر بك
M. le Dr. Muzafer bey.

اویقو وَ حفظ صحت

مقصدیمز اویقو واویومه‌نك حفظ صحت نقطهٔ نظرندن تدقیقیدر :

اویقو « حیات نسبیه » وَفعالیت یومیه‌نك سکون وراحتندن زیاده بدنك استهلاك اولنان قوت ومقدرتی تلافی ایتمك وایرته‌سی کون ایچون یکیدن طاقت وقوت پیدا ایلمك ایچون محتاج اولدیغی برمهلت ومساعده‌در. اویقو اثناسنده اعضای هضمیه ینه فعالیتنده دوام ایدرسه‌ده کرك معده وباغرساقلرك افرازاتی، کرك مواد غذائیه‌نك تحولات حکمیه وکیمیویه‌سی نسبةً آغیرلاشیر. بونك ایچوندرکه اویقودن اول بینن یمك پك خفیف وَهضمی قولای شیلردن عبارت اولملیدر. اویقو اثناسنده بدنك « اغتدای عمومیسی » ده آز چوق تعدیلات وتأخراته اوغرار؛ فقط بو نقطهٔ نظردن صباح اویقوسی دها فنادر ، بناءً علیه أرکن اویقودن اویاناماپانلرك آغزلرنده‌کی قورواق ، آجیلق ، بعصاً تعفن کبی حالاتر هپ اغتدانك توقفندن، اویانیقلقده‌کی شدتی اوزره تمادی ایده‌مه‌مسندن ایلری کلمکده‌در.

اویقونك شرائط صحیه‌سی :

۱ — شدتلی ومتمادی برفعالیت عضلیه وَ عقلیه‌ویا هضمیه‌یی متعاقب بردن‌بره اویقویه وارمامالیدر . چونکه بدن فعالیتندن بردن‌بره فراغت ایده‌میه‌جکندن اویقو اویونسه بیله استراحت وحضور تام اوله‌مازز. اویانیش‌ده بردن بره اوله‌ملیدر. چونکه آنی براویانیش فکر وذهنی تارومار ایده‌رك انسانی شاشیرتیر .

عملی برطرزده حفظ صحته وقوف تامی اولانلر طرفندن تعلیم وتدریس ایدیلمسیله قابلدر . چونکه انسان آکلایه‌مدیغی ، بیله‌مدیکی برشیئی یاپمدیغی کبی یاپمق‌ده ایسته‌مز . حتی مشهور برضرب‌مثلده دینلدیکی کبی : «انسان بیلمدیکنك خصم ودشمنی وهر حالده معارضیدر .» شمدی چوجقلرمز حفظ صحتك ، محافظهٔ حیاتك قواعد سالمه واساسیه‌سنی أییدن أیی‌یه آکلایوب بیلیرلرسه البته قدر صحتی دها أیی تقدیر ایدر وتدابیر صحیه‌یه قانعانه ، واقفانه رعایت ایتمکه مسارعت ایلرلر .

کرچه سایهٔ معارفوایهٔ جناب پادشاهیده فن حفظ صحت مکاتب اعدادیه و عالیه پروغرامارینه قبول ایدیلمش وطرف عاجزانه‌مدن ترقیات حاضرهٔ فنیه‌یه توفیقاً وپروغرامه تطبیقاً برده « حفظ صحت » کتابی یازلمش ایسه‌ده بزم بوراده آرزو وتکلیف ایتدیکمز خصوص صحت کبی برسعادت عظمانك حسن محافظه ووقایه‌سنی درعهده ایدن برفنك یالکز بویله مکاتب اعدادیه و عالیه پروغرامارینه درجی دکل ، مکاتب رشدیه وحتی ابتدائیه‌ده عملی اوله‌رق تدریسی وچوجقلرك أللرنده‌کی قرائت رساله‌لرنده بیله آکلاشیلمسی قولای واساسلی بعض تدابیر صحیه‌نك ذکر وبیانیدر .

برده ، حفظ صحت تدریسنی صحت شناسلره تودیع ایتملی وحفظ صحت معلمی بالترجیح طبیب اولمالیدرکه قارشیسنده کیلرك هردورلو شبهه‌لرینی ازاله‌ایتسین واونلره صحتك نه‌قدر قیمتدار ، نه‌قدر نوشین برنعمت ربانیه اولدیغنی تقدیر ایتدیره‌بیلسین ؛ بویله برمعلم ، حفظ صحت درسی دکل ، صحت وعافیت درسی ویریر وویره‌جکی درسدن‌ده پك چوق فوائد تطبیقیه وعملیه اقتطاف اولنور .

برنجی دائرهٔ بلدیه اطباسندن بیکباشی
رفعتلو نظیف بك
M. le Dr. Nazif bey.

مکاتب طبیهٔ شاهانه علم نباتات معلم معاونی
ودارالفنون شاهانه نباتات معلمی قول
اغاسی رفعتلو اسعد شرف الدین بك
M. le Dr. Essad bey.

بك مشتکی ومتأذیدرلر . اویومق ایچون کیجه‌نك هروقتی مساعد وتأثیری مساویدر . دقت اولنورسه اویقو آك زیاده یاآقشام اوزری غروبدن صوکره یاخود صباحلین طلوع زمانی کسب شدت ایتمکده‌در . کوندوز صباحه قدر آل ایشی ایله اوغراشان

مهندسخانهٔ بری همایون حفظ صحت
معلمی قول اغاسی رفعتلو یوسف
راغب بك
M. le Dr. Youssouf bey.

مکتب طبیهٔ شاهانه سریریات داخلیه
معاون ثانیسی قول اغاسی رفعتلو
برهان الدین ابراهیم بك
M. le Dr. Burhaneddin bey.

مکتب طبیهٔ شاهانه علم حکمت طبیعیه
معلمی بیکباشی رفعتلو اسماعیل علی بك
M. le Prof. Ismaïl Ali bey.

اطبای بحریه‌دن بیکباشی رفعتلو
حقی بك (روسجقلی)
M. le Dr. Hakki bey.

بناءً علیه هرزمان وهرکون عین ساعتده اویانمغه چالیشملیدر .

۲ — خوابکاهده هرشی سکون تام ایچنده اولملیدر .

اویقونك أك مناسب زمانی کیجه‌در. « باقون » ك دیدیکی کبی « اویقوسز کچن کیجه‌لر عمری قیصالتیر. » أکمکجی، بکجی وسائره کبی کیجه‌یی اویقوسز کچیرن اصناف بوطرز حیاتلرندن

اطبای بحریه‌دن بیکباشی رفعتلو
ویقتور بك
M. le Dr. Victor bey.

بیکباشی رفعتلو دوقتور بافره‌لی
یانقو بك
M. le Dr. Yanco bey, Bafrali.

قورتوله‌ماز ، بونك ایچـون دەرین ولزومندن زیاده ممتد بر اویقودن اویاناملرك کوز قاپاقلرنده شـیشلك ، رنکلرنده اوچوقلق پیدا اولور ، نفسـلری قوقار ؛ برده بویله اوزون صبـاح اویقوسی جملهٔ عصبیه‌یی‌ده اویوشـدیره‌رق موجب ضعف اولور . خلاصه، اویقودن کج قالقمه ، « هوفه‌لاند » ك دیدیکی کبی، عمری قیصالتیر؛ یاشلری طقساندن زیاده‌اولان زنده اختیارلرك هپسی‌ده صباحلین أرکن قالقمق اعتیادنده بولنورلر .

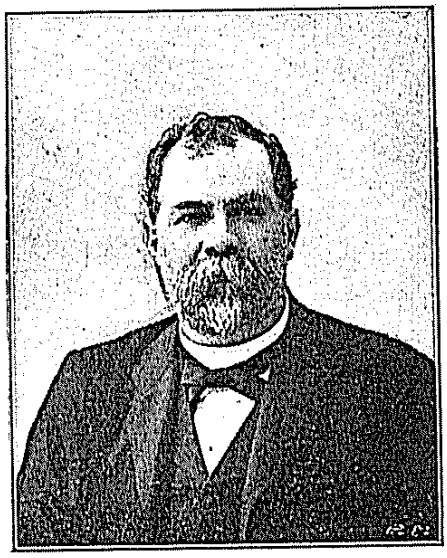

دوقتور له‌ئونیداس لیماراکیس

M. le Dr. L. G. Limarakis.
Médecin de « La Philoptochos ».

خصوصیله ، کوزل بر اقلیمك ایلك بهار و یاز کبی دلنشین مواسمنده اویقودن کج قالقمه‌نك بر چوق ضررلری کورولور . برکره بو موسـملرده کـوندوزك باشـلانغیجی ایله اورته‌سی آره‌سـنده ضـیا وحرارتجه پك بیوك بر فرق واردر . أرکن قالقانلر اوکـونك ایلك بهاری صـاییلان صباحندن ، فیوضات طلوعدن مستفید اولور ، کج قالقانلر ایسه بردن بره صیجاق وبوغوجی بر یاز کوننـه کـیررلر ، بونك هله صیجاق براقلیمده نه قـدر بیوك براهمیتی واردر! نه‌چاره‌که، بوکون برچوقلری بویله یازین أرکن قالقمغه ممکن دکل آلیشه‌میورلر . آلیشمق ایچون یمکی أرکنجه ییمك ، کیجه أرکن یاتمق کبی تدبیرلره رعایت ایدیایر وصباحلین کوندوزك ماوی ضیاسی پنجره‌دن ایچری کیرر کیرمز اویانمغه چالیشیلیرسه یاواش یاواش ایش یولنه کیرر .

رنجبر طاقمی آقشام یمکنی بیر یمز اویوییوریرلر . کیجه‌لری مصاحبات ومطالعات ایله مشغول اولانلر ایسه طلوع زمانی أك درین براویقویه دالمش بولنورلر . ذاتاً [ساله‌رن] مکتبی‌ده «کیجه اویویه‌مازسه‌کز کونش دوغارکن اولسون برپارچه اویوییکز.» دیوردی. بوده احتمال که آقشام اویقوسنك بدنی ، صباح اویقوسنك ایسه دماغی دیکلندیروب تسکین ایتمسندن ایلری کلیور . بونکله برابر بوحال آز چوق اعتیاده‌ده نابعدر . بعضیلری کیج اویقودن اویانمغه هیچ آلیشه‌مدقلری کبی دیکر برطاقم ذوات‌ده بردورلو أرکن اویانه‌میورلر. لکن بنیه، صنعت، مزاج نه‌اولورسه اولسون ممکن مرتبه‌أرکن قالقمغه چالیشملیدز . حتی فرانسزلرك مشهور برضرب مثلی وارکه پك نکته‌پردازانه‌در: « اونده (آلافرانغه ساعت) یات، اونده قالق، اون کره اون سنه یاشارسك .» بوبله اون ایکی ساعت بر دوزی‌یه اویومغی توصیه ایده‌مزسه‌كده « أرکن یات أرکن قالق.» دیرز . أرکن یاتوب صباحاین أرکن قالقمق کیج یاتوب کیج قالقمقدن چوق أییدر .

دها أرکن یانیلیرسه‌نه‌اولور ؟ آقشام أرکندن کیجه‌یاریسنه قدر کوزل کوزل اویونورسه‌ده کیجه‌یاریسی اویاندقدن‌صوکره بردها کوز یومق نصیب اولماز ؛ انسان معذب اولور دورور.

صباحلین دها کیج قالقیلیرسه: انسان‌صباحلین هوای صافك ویره‌جکی انتباه حیاتدن محروم اولوز ؛ برده اویقونك اوزامسیله یمکلرك انقاض وبقایاسی باغرساقلرده اوزون برمدت قاوب صوسزلاشه‌جغندن بوکبیلر معند انقباضلره دوچار اولورلر؛ قانك جولانه آزچوق بطائت وانتظامنه خلل کله‌رك قلب قوتدن دوشر ، وجود موادمضرهٔ استهلاکیه‌دن قولای قولای

خلاصه، کافی درجه‌ده اویومامقدن ایسه بر آز فضله اویومق البته دها أییدر.

٤ — اویقو مدتی عرقه، جنسه، یاشه، صنعت ومساعی‌یه کوره اولملیدر.

حار اقلیملرده اسکان ایدنلرده اویقو مدتی زیاده‌جه اولملیدر. قادینلر عصبی ومتهیج اولدقلرندن دها فضله برمدت اویوملری ایلری سورولیورسه‌ده تجربه بونك عکسنی کوستر-مکده‌در. قادینلر اویقوسزلغه أرککلردن زیاده تحمل ایدیور وَبوحالدن هیچ‌ده متأثر اولمه‌یورلر. چوجقلر دها اوزون بر مدت اویوملیدرلر. دها کوچوك یاشده بولنان چوجقلر نشو ونما بولمق ایچون اوزون مدت اویقویه محتاجدرلر. ذاتاً ننی سویلرکن‌ده « اویوسون‌ده بویوسین ننی » دینیورمی؟ فقط بویله آلداته‌رق باخصوص بیوجك بر چوجغی بردن‌بره اویومه‌یه آلیشدیرمه‌ملیدر؛ صوکره تنبل، دایانقسز بر آدم اولور.

أل ایشی کورن، ایشلدین عمله ورنجبر طاقمی آز بر اویقو ایله‌ده تلافیٔ مافات ایده‌بیلیرلرسه‌ده مساعیٔ عقلیه ودماغیه‌ده بولنانلره آز بر اویقو فنا تأثیر ایدر؛ چونکه عضلات جزئی بر دیکلنمکله کندینه کله‌بیلیرسه‌ده دماغ اویله دکل، اوزون بر مدت آزاده ومستریح قالمادقجه تکرار چالیشمق قدرتنی اکتساب ایده‌میور.

٥ — حیات حیوانینك استراحت مطلقه‌سنی وحیات عضوینك استراحت نسبیه‌سنی تأمین ایچون ضیاسی آز برمحلده، دورغون وصیجاقجه بر هواده، ألاستیك وَیومشاق بر یرده اوزانوب یاته‌رق اویوملیدر. فضله بر آیدینلق اویقویی خللدار ایدر. یاتاق اوداسی لوشجه یعنی یاری قارانلق یاری آیدنلق بر

کوندوز اویقوسنه کلنجه : أك مناسبی بوك هیچ آلیشمه‌مقدر ، هله صیجاق اقلیملرده‌ها‌مافلرده اویومه‌نك فکر وبدنی عمیق برکسل وعطالته دوشورمکده اولدیغی مشاهدات ایله ثابت اولمشدر .

یمکدن هیچ اولمازسه اوچ دورت ساعت صوکره اویقویه یاتملیدر . بعضیلری یمکدن قالقار قالقماز خفیف بر اویقویه دالارلر ، بواویقو پك آز برمدت ، بش اون دقیقه سورر سورمز برشیدر . بوحال پك فنا بر اعتیاددر ؛ چوق دفعه آغیر شیلر یمکدن، یمکك فضله‌لغندن ایلری کلیر ؛ بوحالك عادتا بایلمق درجه‌لرینه قدر واردیغی بیله اولیور. انسان بو فنا عادته آلیشدیمی ، قولای قولای قورتوله‌ماز ، آرتق هضمنك اسیری اولور کیدر . بویله برحالك چاره‌سی سفره ویمکدن قالقار قالقماز یاریم ساعت قدر صودن بربحث آچمق اوزره سوره‌کلی برمصاحبته دالمق وصوکره برمدت کزینمکدر .

٣ — اویقو تحولات موسمیه ایله متناسب اولملیدر. صحی بر اویقونك مدت وسطیه‌سی یدی ساعت تخمین اولنیور. دها فضله اویومق خوش بر شی دکل . (ساله‌رن) مکتبی هیچ بر زمان هیچ بر وسیله‌ایله ٩ ساعتدن زیاده اویونمه‌مسنی توصیه ایدیور.

ایلك وصوك بهار باشلانغیجلری کبی ساعتجه کیجه وکوندوزك مساوی اولدیغی زمانده ٨ ساعت قدر، یاز کونلری بوندن آزجه ، قیش کونلری ایسه فضله‌جه اویوملیدر. یاز کیجه‌لری بوش یره اویقوسز قالمقدن ایسه أرکنجه یاته‌رق صباحك خوش ومعطر سرینلکندن استفاده ایتمك دها أییدر . قیش کوننك اویقوسی یاز کونکندن برساعت قدر فضله‌اولملیدر.

دوشوب اعضاء رؤیتی قارانلقده براقدیغی زمان زیاده بر آیدینلق لزومی هیچ دوشونلمشمیدر ؟ برودته قارشی پك كوجلكله مدافعه‌ده بولنه‌بیلن برعضویتی صوووق برهواده اوزون اوزادی‌یه نه‌یه براقلیدر ؟ تجدد هواسی كسب اعتدال ایدن برصدره نه‌یه بوقدر هوا ویرملیدر ؟ فعل اغتذاسی كسب بطائت ایدن برعضوه نه‌دن بوقدر مولدالحموضه ویرمكه قالقیشملیدر ؟ حاصلی ، عضویت قاپاندیغی ، فعالیت آزالدیغی برزمانده نه‌یه هرشیئی آچملی وبدنی تیقظات وانتباهات ایچنده براقملیدر ؟

معروضاتمزدن كیجه‌لری هوایه احتیاج ولزوم اولمدیغی آكلاشیلمه‌سین . مقصدیمز : زیاده افراطه كیدیله‌رك «وجود اوشوتیلمه‌سین ، خیرپالانمه‌سین» دیمكدر . هواسی كیجه‌لری كوندوز-دن زیاده صاف اولان بیوك شهرلرده ، پك داراودالرده ، صباحلری پك سرین اولمیان غایت آغیروصیجاق كیجه‌لرده بنیه زیاده برهوایه احتیاج حس ایتدیكنده ، ورم وصیراجه كبی صاف وزیاده برهوایی استلزام ایدن احوال مرضیه‌ده برچوق تدابیره رعایت اولنمق شرطیله پنجره‌لر آچیق براقیله‌بیلیر .

كیجه پنجره‌لری بوسبوتون آچیق براقه‌رق یاتمق اقلیمزده بیوك برتدبیرسزلكدر ؛ چونكه ، انسان أییدن أیی‌یه اورتونسه بیله ، اویقو حالیله آچیله‌بیله‌جكندن درحال بوتون بدن بوز كسیلیر . بونك نتیجه‌سی اوله‌رق هضم بوزوقلقلری ، مستعد اولانلرده او مدهش روماتیزما باش كوستریویرر .

یاتاق نه كوشكلك ویره‌جك قدر یومشاق ، نه‌ده حضور وراحتی سلب واخلال ایده‌جك قدرسرت اولملی . زیاده سرت یاتاقله تماسه كلن عضلات آز چوق متقلص قالیر ؛ وجودك یاتاقده‌كی وضعیتنده بوتون أتلر سربست وبدن تمامیله اوزانمش ، كوشه‌یوب راحتلاشمش اولملی .

حالده اولمليدر؛ كيجه قنديلى اولسه‌ده اولور ، اولماسه‌ده . ذاتاً اويونوركن كوز قاپاقلرينك دوشمسى‌ده كوستريوركه انسان اويقو اثناسنده احتياج ضيادن وارسته‌در . يالكز اويويان پك عصبى اولورسه اويانير اويانماز قورقه‌مسى وچارچابق كندينه كلمبى ايچون بويله برايشيق بولنديريله‌بيلير .

ياتيله‌جق اودانك هواسى دورغون اولورسه بدن دها زياده راحت ايدر . كورولمزمى‌كه بوتون مخلوقات ياتمق ايچون دورغون وصيجاق بر يورد آرارلر ؛ اويقو اثناسنده بدن اوشومكه دها زياده مستعد اولديغى جهتله ياتاق اوداسنك هواسى آز چوق صيجاق اولمليدركه اوشومك تهلكه‌سندن امين قالينسين .

بوكون صحيونك قسم اعظمى سنه‌نك هرموسمنده وهرزمان آچيق پنجره‌لى اوداده ياتمغى توصيه ايديورلر . بويوله‌برتوصيه‌يى لايتغير برقاعده كبى قبول ايتمه‌دن‌اول ، اطرافمزه بركوز كزديره‌لم . اويانيق ايكن تنفسى پك سريع وفعال اولان قوش اويوديغى زمان باشنى قولتوغى آلتنه ، تويلرى آره‌سنه صوقار ؛ حيوانات وحشيه اينلرينه كيرر ، آچيق مرعالرده اوتلايوب دوران اوكوزلر اويومق ايچون صيجاق ومحافظه‌لى يرآرار وآقشام اولونجه دوغرى آخوره كيررلر . انسانده بويله‌در : اويقو ايچون اختيارى اوله‌رق قاپالى براودا آرار . حتى عمله ورنجبر طاقمى غايت صاف وفقط صووق برهوادن زياده ، محصور فقط صيجاق برهوايى ترجيح ايدرلر .

اقامت اولنان محل ، مكان ، محيط عضويتك حال دائمى ومؤقتنه تابع اولمليدر ؛ عضويت استراحته دالديغى زمان مكان و محيط ، محل اقامت نه‌دن موقظ ومنبه اولمليدر ؟ كوز قاپاقلرى

آرتق هیچ کورلمه‌مسی لازم کان برخسته‌لق

اوت ، آرتق هیچ کورلمه‌مسی، ایشیدیلمه‌مسی لازم کان برخسته‌لق وارسه‌اوده «چیچك» در . فقط شوکا تأسف اولنور که کچن وَبوسنه‌استانبولك برچوق یرلرنده برچوق، حتی‌أك زنکین محله‌لرنده‌بیله هرهفته برایکی، اوچ چیچك وقوعاتی‌وبویوزدن أیی‌وفیات کورولدی، الآن‌ده کورولیور . هرهفته نشراولنان وفیات خلاصه‌لری چیچك یوزندن برچوق نفوسك تلف وضایع‌اولدیغنی واضحاً کوسترمکده ایدی . حال‌بوکه ، بوعصر رفاه وترقیده چیچکدن اولمك عادتا بر « قصدنفس »و« انتحار» صاییلملیدر؛ چونکه فنك،ترقیات بشریه‌نك مدار فخرومباهاتی اولان فتوحات معظمه‌سندن بری‌ده چیچك آشیسنی بوله‌رق میلیونلرجه انسانلری چوق دفعه محقق والیم بر اولومدن ، بعضاً‌ده کورلکدن، معلولیتدن، چوپورلقدن قورتارمسیدر؛ بوکون هرطرفده اوأسکی چیچك بوزوقلقلرینه ، چیچك کورلکلرینه آزجه تصادف اولنمقده‌در .

چیچك بوندن برعصر اوللری حیات بشرك أك بیوك دشمن وبلاسی وَمراکز مدنیه‌نك أك قورقونج وأك مدهش بروباسی حکمنده ایدی ؛ اویله‌سنه‌لر اولوردی که وفیاتك سکزده برینی چیچك خسته‌لغی تشکیل ایدردی. چیچکك مستولی اولدیغی شهردن ایکی یوز بیك کشی‌یی بردن سوپوروب کوتوردیکی کورولوردی. چیچك أك زیاده چوجقلره مسلط اولوروهرسنه میلیونلرجه معصوملری محو وتباه ایدردی .

یاتاغك اودادەکی وضعیتی اوصورتله اولملی که صاغ طرفی اوزرینه یاتان ذاتك آرقەسی دیواره کله بیلسین . انسان صاغ طرفنەده، صول طرفنەده، آرقەسی اوزری دەیاته بیلیر. بونلردن هربرینك آیری آیری فوائد ومحاذیری واردر. آرقەاوزری یاتمقده بدن استراحت ایدر ، اوزانیر، بل وآرقه طرفلری صووغه معروض اولماز ، قارن سربست قالیر . فقط کوچوك دیلك دوشمسی وَکوکسده بروندە بلغملرك طوپلانمسی ایله تنفس کوججه اولور. بووضعیتده یاتانلر دها قولای خورلارلر؛ برده جولان دملری ضعیفجه اولانلر، قانك جملهٔ عصبیەنك آشاغی طرفلرندەطوپلانمسیله، قورقولی رؤیالر کورورلر. یان طرفلره یاتیله یاتیله کوکسك یچیمی بوزولوز. حتی یوزك دائما برطرفه یاصلانمسیله چهرەده خفیف بر عدم تناظر حصوله کله بیلیر. صاغ طرفه یاتنجه قلب صیقینتیدن قورتولورسەده معده صارقار ؛ صول طرفه یاتیلنجه معده وضعیت طبیعیەسنه کلیرسەده قلب تضییق آلتنه کیرر . یوزوقویون یاتمق هله قارنلی اولانلرده بوسبوتون فنادر ، انسانەنفس آلدیرماز .

أك أییسی آرقه اوستی یاتمق وآره صره صاغ طرفه چوریلمك در.

اوبقویه دالنیرکن باش بدندن یوقاری اولورسه انسان دها راحت اویور. یاصدیق عبث دکل، الزمدر .

دینیله بیلیرکه بوکون بوتون آلمانیاده ، قودوز وقوعاتی کورولمدیکی کبی ، چیچك وفیاتی‌ده مشاهده‌اولنمامقده‌در. بوتون برسنه ظرفنده قید وضبط اولنان بر قاچ وفیات ایسه روسیه ویابوهمیا حدودنده‌کی شهرلره منحصردر .

اوحالده ، بزده حالا چیچك خسته‌لغندن برچوق، هم‌ده ظن وتخمین اولندیغندن چوق وفیات وتلفات وقوعه کلمسی نفوس مملکتجه پك بیوك وبیهوده برزیان دکلیدر ؟

برکره دوشونه‌لم : آلمانیاده چیچك خسته‌لغی نه‌ایچون کورولمه‌یور ؟ چونکه آلمانیاده هر چوجق دوغدیغندن برقاچ هفته صوکره آشیلانیور ، صوکره برقاچ سنه‌ده بر تکرار آشیلانه‌رق معافیتی تقریر وتأمین ایدیلیور ؛ مکتبه کیررکن ینه آشیلانیور ؛ قلمه ، قیشله‌یه، مغازه‌یه، دستکاهه کیررکن ینه آشیلانیور ؛ ذاتاً هرفردمعین برمدت عسکرلك ایتمك مجبوریتنده اولدیغندن بوتون آلمانیاده همان هیچ بر فرد مدت عمرنده دفعه‌لرجه آشیلانمقدن قورتولامایور .

نیشتر

سایهٔ فیضوایهٔ جناب پادشاهیده آلمانیاده‌کی آشیلانمق مجبوریت قانونیه‌سی بزده‌ده قبول ایدلمش اولدیغی حالده قیدسزلك وجهالت یوزندن هر سنه بیکلرجه معصوم فضولی اوله‌رق خاك هلاکه سریلیور . چونکه، برقاچ سنه سکونت ایله کچنجه هرکس چیچك نامنده مدهش بر خسته‌لق اولدیغنی بیله اونوتیور ؛ خسته‌لق ایسه او آرالق پوصودن چیقوب تدبیرسز داورانانلرك جزای سزالرینی ترتیب ایدییوریور ! بوخصوصده‌کی قصور وتکاسل تمامیله خلقه ، عائله رئیسلرینه ، بوتون اهالی‌یه عائددر .

ایشته یوز سنه اول هرطرفه دهشتثار اولان بوخسته‌لق چارهٔ مؤثری قوللانیلمازسه بوکون ینه أسکی دهشت وصولتنی کوستره‌بیلیر؛ برچوق وقوعات بونی آچیقدن آچیغه اثبات ایتمشدر؛ ۱۸۷۰ محاربهٔ مشهوره‌سنده فرانسزاردولری چیچکدن یکرمی بش بیك قدر افراد غائب ایتمش، آلمان اردوسنده ایسه عسکر آزچوق آشیلی اولدقلرندن بویوزدن اولان وفیات (۳۰۰)ی آشمامشدر.

صوکره هرایکی اردوده عسکره آله‌جقلری نفراتی آشیلامغه وبرقاچ سنه صوکره تکرار آشیلامغه باشلادیلر؛ بوکون کرك فرانسز وکرك آلمان اردولرنده برسنه ظرفنده چیچکدن وفات ایدنلر ایکی اوچ کشی‌یه قدر تنزیل ایدلمشدر.

آشیلامه

فقط محاربه‌دن صوکره آلمانلر اهالی‌یی مجبوراً تکرار و تکرار آشیلامغه باشلادیلر و بو اصولی پك بیوك برهمت وشدتله تطبیقه قویولدیلر: بوجانسپارانه مساعی حقیقةً حیرت انکیز نتیجه‌لر ویردی؛ ۱۸۸٦ — ۱۸۹۳ سنه‌سنه قدر کچن یدی سنه‌لك بر زمانده ٤۲ میلیون نفوسك بوتون چیچك وقوعاتی سنه‌ده (۱۳۰) ی آشه‌مامشدی، ۱۸۹۵ سنه‌سنده ایسه بوتون آلمانیانك چیچك وفیاتی (۲۷) کشیدن عبارت ایدی که بومقدار آوروپانك دیکر مملکتلرنده‌کی وفیاته نسبت ایدیلنجه آلمانلرك هرچیچك وفیاتی باشنه اسویچره‌ده (۳)، انکلتره‌ده (۱۹)، بلجیقاده (۲۵) فلمنکده (۸۱)، فرانسه‌ده (۲۰۱) چیچك وفیاتی اصابت ایتمکده‌در.

چونکه بعضیلرنده آشینك ویره‌جکی معافیت برقاچ سنه‌دن زیاده سورمه‌یور، اونك ایچون اوچ دورت سنه‌ده برکره آشیلانمق ألك مناسب وحتی اتخاذی واجب بر تدبیردر. هله اطرافده، عائله‌ده چیچك وقوعانی اولدیغی زمان بوتون أو خلقنی آشیلاتمامق یك فنا وعادتا «جنائی» بر قیدسزلقدر. بر ایکی سنه اول، آشیلادیغی حالده آشیسی طوتمیانلر ینه آشیلانملیدرلر. زحمتی، اذیتی، مصرفی اولمیان وَانسانك حیات عزیزینی تهلکه‌دن قورتاران اوفاق برتدبیردنده قاچینمقده هیچ برسبب ومعنا تصور اولنه‌ماز.

بعضاً چیچك خفیف اولور، خسته‌نك اوته‌سنده بریسنده تك توك چیبانلر کورولور؛ بویله برچیچکدن «آغیر دکل» دییه قاچینمایان تدبیرسزلر واردر. خاطرکزده قالسون: چیچکك آغیری، خفیفی اولماز، آغیر وَخفیف هپسی‌ده چیچکدر، یاقه‌لادیغنی اولدوره‌بیلیر.

برده، برکره چیچك چیقاران بردها چیقارماز ظن ایدیلیور؛ واقعا چیچك چیقارانلر اوزونجه بر مدت ایچون خسته‌لقدن آزاده قالیرلرسه‌ده او کبیلرك‌ده تکرار چیچك چیقاردقلری دفعه‌لرجه کورولمشدر، شوقدر وارکه بوایکنجی چیچك نسبةً خفیفجه اولیور.

خلاصه، هرکس تکرار تکرار آشیلانیرسه چیچك خسته‌لغی کندی کندیلکندن کچر؛ بیوك کوچوك هرکس چیچك چیقاره‌بیلیر وَچیچك چیقارمامق ایچون یکانه چاره آشیلانمقدر. برشهرده، برکویده، برمحله‌ده، برأوده چیچك

هیچ برزمان خاطردن چیقارمامليدركه: چیچك قورقونج، مدهش، اولومجیل برخسته لقدر وَ چیچكك یكانه چاره‌سی آشیلانمقدر. چوجقلری دها كوچوك یاشلرنده ایكن آشیلاتمليدر. حكومت سنیهٔ مشفقه‌مز چیچك آشیسنی مجاناً هر طرفه طاغیدییور، هر محله‌یه، هر قصبه‌یه، هر كویه آشیجی كوندرییور؛ بو لطف بیعدیلدن استفاده ایده‌رك هپمز آشیلانملی‌یز. آشیلانمق ونفسنی اولومدن محافظه ایتمك پك بیوك برحمیت ومملكت ایچون‌ده حقیقی وده كرلی برخدمتدر.

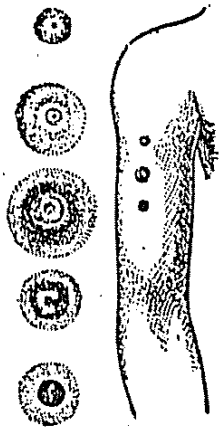

آشی دوكونتیلری. صول طرفده آشی چیباننك صره‌ایله آلدینی یچیملر كوسترلمشدر.

بعضیلری آشینك انسانه ضرری طوقوندیغنی سویلیورلر، بو پك برباد و پك مضر برخرافه‌در، آشیدن دولایی هیچ بر كیمسه‌یه هیچ بر ضرر كلمز، آشی یالكز ضررسز دكل، فائده‌لی، قورتاریجی، جداً عزیز ومبارك بر دوأدر.

بعض كیمسه‌لر چیچكك بیوك آدملره ضرری طوقونمایه‌جغنی فكرنده‌درلر؛ بویله برفكرده بولنمق، هركسی «تهلكه آلتنه صوقمق» دیمكدر.

چیچك كیمسه‌یی أسیركه‌مز، چوجقلره‌ده، اختیارلره‌ده عبنی شدتله صارار. یالكز بیوكلر، اولجه چیچك چیقاردقلری ویا دفعه‌لرجه آشیلاندقلری ایچون، كوچوكلر قدر متأثر اولمیه‌بیلیرلر. فقط هیچ اونوتمامليدركه بوقورقونج خسته‌لغك شاقاسی، یاشی یوقدر. بویله برخرافه‌دن دولایی آشیلانمیه‌رق چیچكدن اولن نه‌قدر زواللیلر واردر!

چیچكدن قورتولمق ایچون بركره آشیلانمق كفایت ایتمز؛

زواللی بسله‌مه [*]

خسته‌نك حالی بردن بره آغیر لاشمشدی... بچاره، خسته‌خانه خدمتجیلرینك کندیسنی آلداتدقلرینی آکلایوردی.، مملکتندن مهجور اولان زواللی بسله‌مه‌نك استانبولده خانمندن، شیشمانجه برذخیره تجاری اولان افندیسندن باشسقه هیچ برکیمسه‌سی، هیچ بربیلدیکی یوق‌ایدی.

بچاره قیزجغز، خسته‌خانه‌نك، دیوارلری بم‌بیاض، بادانه‌لی فقط ویران وپریشان براوداسنده اولوم دوشکنه دوشنمش؛ آل‌دایانه‌میه‌جق‌قدرشدتلی برحمانك تأثیریله یانوب قاورولیوردی.

اوداده اشیانامنه اوزرنده علاج شیشه‌لری، برچنقو له‌کن ودها بعض اوفق تفك بولنان برماصه‌دن باشقه‌برشی‌بوق‌ایدی. هرطرف چپلاق، صوووق وحزین ایدی، قیزجغزك درونده «تجرید وَتفرید» ایدلدیکی بواودا، خسته‌خانه‌اوداسندن زیاده محبوسخانه ایزبه‌لرینی آکدیریوردی.

اودانك برکوشه‌سنده کی ماکنه کسکین قوقولی برتوز (دفع تعفن) پوسکوره‌رك هوایی آغیر وصیقینتیلی برحاله کتیریوردی.

زواللی قیز بردن بره صاییقلامه‌لرله اوتوردی، خدمتجی‌یی چاغیردی: «اوله‌جکم، اولیورم، اثوابلرم؛ کیدوب افندیمی کوره‌جکم... اووف، هانی چماشیرلرم، اونی‌ددمی آلدیکز. کیده‌جکم، ایشیدیورمیسکز، مطلقا کیده‌جکم...» دیوردی.

---

[*] دوقتور (توندور) ی تقلیداً.

وقوماتی دیولسجه رئیس عائله‌نك كندیسنی ، بتون عائله‌نی افرادینی، ممكن اولدیغی حالده آشیلاتمامسی وبوخصوصده اهمال وتكاسل كوستر‌مسی پك بیوك وهرحالده مادی ومعنوی موجب مسئولیت برتدبیرسزلكدر .

دوردی ، ایچندن مکلف بر افندی چیقارق پارماقلقلی قاپویه دوغری یاقلاشدی ... ایشته بو ، بسلەمه‌نك افندیسی ایدی . زواللی بسلەمه دهاییکی اولمشدی ...

خسته‌خانه خدمتجیسی افندی‌نی نعشك یاندیغی اودانك اوکنه قدر کوتوردی وَاولونك یوزینی آچمق اوزره ایکن ، بریکی خوف واستکراه ارائه ایدن صومورنقان وَخودکام چهره‌سنی باشقه برطرفه چویرمشدی !

افندی أوه کلنجه ، حرمنه دیدی که : «خانم ، بسلەمه اولدی ؛ زواللی قیزجغز ! نه کوزل بوره‌ك یاپاردی ، هله پلاوی امثالسزدی . . . . . ! »

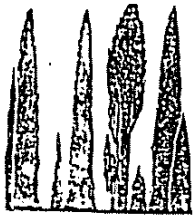

خسته‌دیدینه دیدینه اوزرنده کی یورغانی آتمق ایستدی ، باغیرمغه، هینچقیره هینچقیره آغلامغه باشلادی .

بو فریاد اوزرینه خدمتجی قادیلردن بری قوشوب کلدی، خسته‌یی سووب اوقشادقدن صوکره: «های بودالاجغز، صانکه أیی می ایدییورسین؟ افندیکه دهادوندن خبر کوندردك، کله‌جك... بوشنه کورولتی ایدییورسین ، صوکره حرارتك آرتمه‌جق ... حکیمدن سوز ایشیده‌جکسین .» دیدی .

برایکی دقیقه آرامدن صوکره خسته یالوارمغه باشلادی . « آبلاجغم ، دییوردی ، براق کیده‌یم . صوکره خسته خانه‌ده اوله‌جکم ... خانم بنی پك زیاده اوزردی اما ، افندی پك أیی ایدی ... بنم باشقه کیمم وار !.. بکا آیلق باغلامشدی، آیده ... مجیدیه ویریوردی ؛ بش سنه‌در یانلرنده‌یم . کچن کون کوچوك بك خسته‌لندی ، وجودی سیم سیاه چیبانلر دوکدی ، چیچك چیقاردی . سوت نه‌نه کندی چوجغنه‌ده بولاشماسین دییه قاچدی ؛ چوجغه یالکز بن باقدم ، امابن‌ده خسته‌لندم. بیلیورم، باشلرندن صاوق ایچون بنی بورایه آتدیلر ... اوف ، ایشیدیورمیسین ، خسته خانه‌ده اولمك ایستیه‌میورم.. بنی أومزه کوتوریکز هایدی ، کیده‌جکم ، ... اووف ، یاربی ، براقکز کیده‌جکم .... »

بیچاره قیزك کیتدکجه حرارتی آرتیور ، هپ افندیسنی ، خانمی، چوجغی، أوی صاییقلایور وَبو هذیانلرله باشندن کچن بوتون وقایع وَفجایعی آکلانیوردی؛ هله خسته‌لغی کندیسندن قاپدیغی کوچوك بکی نه‌قدر سوییوردی !...

آقشام اوزری خسته‌خانه‌نك قاپوسی اوکنده پر آرابه

بر شهرك صحتى اساس وچاتيسى اولان تراب وزمينده ، طمارلرى حكمنده اولان سوقاقلرنده، باغيرساقلرى مثابه‌سنده بولنان لاغمرلرنده آرانمليدر؛ تراب وزمينلدن فوران‌ايدن صولرك، جريان هوايى و نشر ضيايى تأمين ايدن سوقاقلرك ، فضلات حياتى دفع‌ايدن لاغمرلرك، انقاض عضويه‌يى ستر‌ايدن قبرستانلرك حفظ‌صحت نقطهٔ نظرندن حائز‌اولدقلرى اهميت وارستهٔ عرض وبياندر .

شهرده سوقاق وجاده مسئله‌سى غايت مهمدر . كويده ابنيه سيرك وآرالرى آچيق، هريرده هوا جيد وضيا مبذول اولديغندن اوساخ‌حيات، لاشهٔ حيوانات، حياتدن عارى كافهٔ عضويات، حتى تخمرات احتراق ايدر؛ هرنه‌قدر تراب وزمين بواوساخك بر مقدارينى جذب ومص ايدر ايسه‌ده هوا وضيا اورالره قدر نفوذ ايده‌رك آنلرى‌ده تصفيه‌ايلر . حال‌بوكه ، شهرك چوق دفعه قالديرملرله مستور اولمسى ضيا وهوانك تحت ارضه ، ترابه نفوذ ايدن مواد مضره وعضويه ومتعفنه‌يه قدر وصولنه مانع اولور . معلومدركه شهرك سوقاقلرى ، طوپراغى، زمينى برچوق‌شيلرله افساد اولنيور؛ ياغمور صولرى كره‌ميدلرى، ديوارلرى، حوليلرى تميزلدكدن‌صوكره قالديرملر آره‌سندن كيرر وبيك دورلو مزخرفاتى‌ده برابرجه كتورر ؛ موصلقلردن آقان‌ملوث صولر، هيچ برزمان مطلوب درجه‌ده وكاركير اوله‌رق‌باپيلميان‌لاغمرلردن‌وقوعه‌كلن‌ارتشاحات،فابريقه‌لرك ميدانه‌كتيرديكى متعفن‌مايعات ايله تلويث اولنمقده‌در. ايشته عصرلردن‌برى ميليونلرجه خلقك‌فضلات حياتيه‌سنى اخذ‌ومص ايده‌ايده‌برحالت‌اشباعيه‌يى بولمش‌اولان‌شوزمين‌عادتا قضالى‌وقابل اشتعال‌برمادهٔ ناريه‌كتله‌سى قدر مخوف وتماسى تهلكه‌آلوددر . قالديرم طاشلرى آلتنده حبس وتوقيف ايدلمش ولسان فنده

بر شهرك حفظ صحتی

بر بلده مجمع نفوس ، محل تراکم بشردر ؛ شهر حفظ صحت نقطهٔ نظرندن عادتا ذی حیات برمخلوق ، حیات و قوتدن بهره‌یاب برعضویتدر. کندینه کوره حیاتی اولان بو عضویتك ینه کندینه کوره صحتی، خسته‌لقلری، حتی اولوملری واردر. انسانلر بر یرده تراکملریله یالکز دیکرلرینه دکل، کندیلرینه قارشی‌ده ایراث ضرر ایدرلر ؛ بو ضرر وزیانی ازاله ایسه آنجق شهرك یعنی محل تراکمات بشریه‌نك صحتی وقایه‌یه‌وابسته‌در. بر شهرك صحتنی محافظه ایتمك اوشهرده اسکان ایدنلری «اسکان»دن ایلری کلن بر چوق فنالقلردن حفظ وصیانت ایلمك أك مهم ومعظم وجائب مدنیه صره‌سنه کیرمشدر ؛ چونکه بیوك بر شهرك صحتی‌ده بیوك ، نازك وقیمتداردر ؛ « شهر » افادهٔ عمومیه‌سنده داخل اولان بوتون موجوداتك شهرك صحتنجه برر تأثیری اولمسی وبر شهرك کندی مشتملاتندن فرداً فرداً متأثر اولمسی ، اوله‌بیلمسی دوشونولورسه « حفظ صحت عمومیه » دینلن وظیفهٔ عظیمه‌نك شمول واهمیت ممتازه‌سی کندیلکندن آکلاشیلیر . بر شهرك حفظ صحتنی تأمینده او شهری تشکیل ایدن جامد وذی حیات کافهٔ اشیانك دخل وتأثیری واردر . بوجهتلر آیری آیری ایضاح ایدیله‌جك اولورسه شهرلرده تأمین حفظ صحت مسئله‌سنك نه‌قدر کوج وتعب آور بر وظیفه اولدیغی قولایجه تسلیم ایدیلیر.

←

پارسك برمترو مكعب هواسنده ٦ ـ ٢٥ ميلغرام توز واردر؛ بو مقدار نزول باراندن اول وصوكره تحول ايدر . شو توز ميقروسقوب ايله معاينه ايدلسه كومور، آلچى، تباشير، قوم دانه جكرندن، يوك وكتن ليفلرندن، هردورلو مايه ومنطارلردن، طفيلات حيوانيه ونباتيه دن وهرنوع ميقروبلردن عبارت اولديغى آكلاشيلير؛ كوز ايله كوريلن كثيف توزلردن باشقه كورلمه‌ين وهوانك شفافيتنى كيدرمه‌ين توزلرده واردر .

آلمان صحيونندن [روبنه‌ر] برلين هواسنده مترومكعب باشنه ١٠٠ ميليارتوز تعداد ايتمشدر؛ برغرام توزده ٧٥٠,٠٠٠ دن ٢,١٠٠,٠٠٠ مقدارينه قدر ميقروب بولنمشدر . ميقروبلرله يوكلى اولان بوتوزلر دائما تأثيرسز ومضرتسز دكلدرلر؛ خرده بين آلتنده كورديكمز او پاموق ايپليكجيكينك قيزيل ياخود قيزامق خسته لغنه، قوش پالازينه ياقالانمنى برچوجغك كوملكندن، يورغانندن قوپوب كلديكى نه‌دن معلوم؟ تنفس ايله تا آق جكرلرمزك ده‌رين محللرينه، ايچلرينه قدر كيدن ياخود هركون بيكده اولديغمز أكمكمزك، سيميتلرك اوزرينه قونوب دوران اوقيللرك، اودرى پارچه‌لرينك يرتيفولينك اولوب اولمديغى شبهه ايديله‌مزمى ؟

قالديرملرك وقالديرم طرزانشاسنك، عربه وانسان حركاتنك هواده‌كى توزك مقدارينه دخل وتأثيرى واردر . أك زياده توز حاصل ايدن وصيق صيق صولانمق ايسته‌ين وهرصولاندقجه برباطاقلق حالنى آلان شوسه يوللردر . بونوع يوللرهپ خارج شهره تخصيص ايدلمليدرلر ؛ داخل شهرده موافق صحت قالديرم طاش ايله اولاندر. اخشاب قالديرملر برچوق نقطهٔ نظردن مضر وغير موافقدر: اوزرلرينه دوكولن مواد متفسخه يى مص ايدوب تخمراته وغثيان آور رايحه‌لر صدور وانتشارينه سبب اولورلر؛

« تراب عضوی » نامنی آلمش اولان بو ملوث طوپراغك عدم تجددهوا وفقدان ضیادن ناشی غایت رطیب وعین زمانده لزومی قدر مسخن بولنمسی کوناکون میقروبلرك تولد ونشو ونمالرینه ، انواع تخمراته پك مساعددر. ایشته بو میقروبلر سوقاقلرك قالدیرملری آلتنده مستور ومحبوس برحالده بولنیورلر؛ شمدی، اسکی برمحله قالدیریله‌رق یرنده طرق جدیده کشاد ایدلسه ، قالدیرملر تبدیل ، تونللر ولاغملر حفر ایدلسه بو میقروبلر میدانه چیقاریله‌رق یرنده توزلرله هوایه نشر ایدیلیر وبرسرایت واستیلای مرضك وقوعنه سببیت ویریلیر . بو مسرودات، تلفات کلیه‌یه سبب اولمش وبرشهری برخسته‌خانهٔ ماتمزده حالنه قویمش وقایع عدیده‌ایله مثبتدر. انشاآت ایله حرکته کتیریلن میقروبلر توزلره قاریشیر وروزکار ایله هوایه داغیله‌رق أولرمزه قدرکیرر، قوندیره‌لریمزه یاپیشه‌رق اودالرمزه قدر فرجه یاب دخول اولور ، صوبارداقلرمزك ایچنه ، طباقلریمزك اوستنه وحتی باناقلرمزه ، یوز یاصدقلرمزه قدر توز ایله برلکده قونارلر. آقشام اولنجه یوزمز ، کوزمز ، آغزمز یاصدق اوستنده اولان بو میقروبلرله تماس ایدردورور. ایشته بو میقروبلر طبقی هواده کی طیورکبی اوچوشورلر، توزلر بو میقروبلرك قنادلری حکمنده‌در؛ همان خرده‌بینی اولان اوتوز پارچه جکارینه آصیله‌رق زوزکار سایه‌سنده آنلرله هرطرفه کیروب صوقولورلر. بوتوز صاغاناغی کورولنجه « ایشته میقروب قاصیرغه‌سی! » دیمك دها مصیبدر ؛ ایشته بوتوزلرك موجودیتی، کثرتی بیوك شهرلرله کویلرك هواسنی تفریق ایدر . هوانك ترکیبنده‌کی مولدالحموضه وحامض فحمك نسبت ومقداری شهروکوی هواسنده‌اودرجه تخالف ایتمز؛ بوایکی هوایی تفریق ایدن توزلردر.

شهرك مبذول وپاك صولره اولان احتياجی‌ده هوا وضيا درجه‌سنده‌در ؛ شهره كان صولرك مكمل ومتعدد سوزكچلردن وَخزينه‌لردن كچمسی ومنتظم وغير قابل نفوذ بورولرله اساله ايدلمسی لازمدر . بويوله شهرلرده صولره ويريلن اهميت صوك درجه‌ده‌در ؛ صولرك هركونكی احوالنی منبعلردن مركزه ايصال وَمركزدن وقوعه كله‌جك اوامری منبعلره ارسال ايچون متعدد تلغراف وتلفون تللری ربط ايدلمشدر ؛ صولرك تلوثدن وقايه‌سی ايچون منبعلرده اطبا اقامه اولنمشدر .

هر بلده‌ده اوساخ و مزخرفاتی دفع وازاله ايچون منتظم لاغملر وَ وسائط سائره اولملیدر .

پارسك پك منتظم اولان لاغملری ٩,٥٠ كيلومتروطولنده‌در ؛ چركاب وانجاس بواوزون مسافه‌يی قطع ايتدكدن وبعض مجمعلره آلندقدن صوكره اوچ فابريقه‌يه ايصال اولنور ؛ اوراده زراعته ، صنايعه نافع كوبره وسائره كبی بعض مواده افراغ اولنه‌رق مضراتی دفع ايدلديكی كبی عين زمانده مملكته بر منبع واردات تأمين ايديلير . پارسی تميزلمك ايچون هركون ايچندن ٢٥٠,٠٠٠ مترو مكعب ملوث مواد ومايعات اخراج ودفع ايدلمكده‌در .

هر أوده ، هركون حاصل اولان سوپروتی ومزخرفات خصوصی صندقلر ايچنده طوتولملی وهرصباح كچن سوپروتی آرابه‌لرينه يوكلتديرلملی ؛ كوكل آرزو ايدركه بومزخرفاتی ياقمق اوزره بعض محللر ياپيلسون . شوصوك زمانلرده بر باچبقالی مهندس مزخرفاتك احراقندن هر مترو مكعبی درت پاره‌يه مال اولان اوجوز برغاز تنوير حصوله كله‌بيله جكنی ميدانه قويمشدر .

برده بوکبی قالدیرملرده آیاق قایمه‌سیله حصوله کلن قضالر پك چوقدر .

برشهرده وسعتسز سوقاقلرده یوکسك مساکن انشاسی‌ده سوقاقلری ودرون مساکنی هوا آلمقدن ، ضیا کیرمکدن منع ایتدیکندن مضر صحتدر. پارسده قبول اولنان نظامات بلدیه ایجابندن اوله‌رق ابنیه‌نك ارتفاعی سوقاقلرك عرضنه تابعدر . ابنیه‌نك ارتفاعی مثلا ٩,٧٤ مترو عرضنده اولان برسوقاقده ١٥ متروبی و ٩,٧٥ ایله ٢٠ مترو عرضنده اولان برسوقاقده ١٨ متروبی تجاوز ایتمه‌ملیدر. حال بوکه، صحیون سوقاقلرایچون بوقدر برعرضی بیله آز کورمکده وابنیه ارتفاعنك سوقاق عرضنه مساوی اولمسنی طلب ایتمکده‌در ؛ چونکه سوقاقلرك عرضی ضیانك ورودینی تأمین ایدر ، ضیا ایسه حیاتمز ایچون الزمدر ، قارانلق یرلرده چالیشانلرك نه قدر صاراروب صولدقلرینه دقت ایدلملیدر .

برشهرك صحت وحیاتنی مستفیدایدن وسائط مهمه‌دن بری‌ده شهر جوار وداخلنده برچوق آغاجلر بولنمسیدر . آغاجلر یاپراقلریله هوایی ، کوکلریله زمینی تصفیه ایدرلر. ایکی کشینك افساد ایتدیکی هوایی تصفیه ایچون برهکتار اورمانه لزوم واحتیاج حس ایدیله‌جکی دوشونولورسه برشهرك پك بیوك مشجره‌لره محتاج اولدیغی تسلیم ایدیلیر . بویله مشجره‌لر نقهانك، اختیارلرك، چوجقلرك ملجاء وتنزه‌کاهی اولورلر. غربك مراکز مدنیه‌سنده بوجهته پك زیاده اهمیت ویرلمش وبیوك وکوچوك پاغچه‌لر ، آغاجلقلی یوللر وجوده کتیرلمشدر . بوکون پارسده ١١٠٠٠٠ آغاج واردر ، بونلرك هربرینك قیمتی ١٨٤ فرانقدر .

ممه‌دەکی چوجقلرده وفیات

وَ

چوجقلرك دائمی برمعاینهٔ طبیه‌یه تابع طوتولمالری .

بوتون ملل غربیه‌ده ، خصوصیله فرانسه‌ده چوجقلر دها پك كوچوك بریاشده چوق، هم‌ده پك چوق أولویورلر. بوحال همان هربرده ، هرمملكتده نظر دقتی جلب ایدییور : چونكه، برطرفدن برچوق سوء اعتیادات سائقه‌سیله قادینلر پك آز طوغوردقلری، یعنی ولودیت نسأ عادتا خللدار اولمغه باشلادیغی حالده دیكر طرفدن‌ده طوغانلرك یاری یاری‌یه وبلكه‌ده دها زیاده تلف اولملری نفوسك تناقصنی موجب اولیور؛ حال بوكه، برامت ایچون أك بیوك فلاكت نفوسنك آزالمسیدر : چونكه هرفرد ساكن اولدیغی مملكت ایچون برسرمایه ، برمنبع حیات ، برقوت اجتماعیه‌در؛ وَچونكه، اولجه نشرایلدیكم براثرده دیدیكم كبی: «ظفروغلبه‌نك عدد وكمیت‌ایله متناسب وهیأت اجتماعیه‌نك معروض بولندیغی صدمات مختلفه‌ده كمیتك كیفیته هرحالده غالب اولدیغنی تاریخ وقوعات عدیده ایله اثبات ایلمشدر.[*]»

عدد نفوسی تزیید وتكثیر وَكثرت امتی هروجهله تأمین ایدن اسباب ووسائلدن أك مهمی تولدات‌در ؛ برطرفدن قادینلر آز طوغورور ویا هیچ طوغورمامغه باشلار، دیكر طرفدن‌ده طوغان چوجقلر بردوزی‌یه تلف اولوب كیدرلرسه فلاكت وخذلان تضاعف ایدر؛ ایشته بوكون فرانسه بوایكی فلاكتله‌ده داغداردر : چونكه (۱۹۰۰) سنهٔ میلادیه‌سنده طوتولان احصائیاته نظراً (۸۵۳,۲۸۵) وفیاته مقابل (۸۲۷,۲۹۷)

[*] چوجقلره آش ۰ — دوقتور بسیم عمر

نماده‌کی چوجقلری معاینهٔ طبیه و بر نظارت متمادیه آلتنده بولندیرمق اوزره مؤسسات صحیه تشکیلی ایله بین‌الاطفال کثرت وفیاتك اوکنی آلمغه و بوصورتله یالکز فرانسه‌ده سنوی یوز بیکارجه مینی مینی‌لری قورتارمغه موفق اولان طب اقاده‌میسی اعضاسندن و پارس مکتب طبیه‌سی معلملرندن موسیو [بوده‌ن]

M. le Dr. BUDIN

Prof. à la Faculté de Médecine de Paris,
Membre de l'Académie de Médecine,
Créateur de la *Consultation de Nourrissons*,
Fondateur de la *Ligue contre la mortalité infantile*.

جدال حیاتك شوایلك سنه‌سنده‌کی کثرت وفیاته، بومدهش ضایعاته سبب هپ معده وباغرساق بوزوقلقلریدر. برنجی باش ایچنده وفات ایدن ١٠٠٠ چوجقدن ٣٨٥ ی یعنی ثلثدن زیاده‌سی اسهالدن، کیری قلانلر آق جکر خسته‌لغندن [١٠٠٠ ده (١٤٧)]، ضعف ولادیدن [١٠٠٠ ده (١٧١)]، ورمدن [١٠٠٠ ده (٢٤)]،

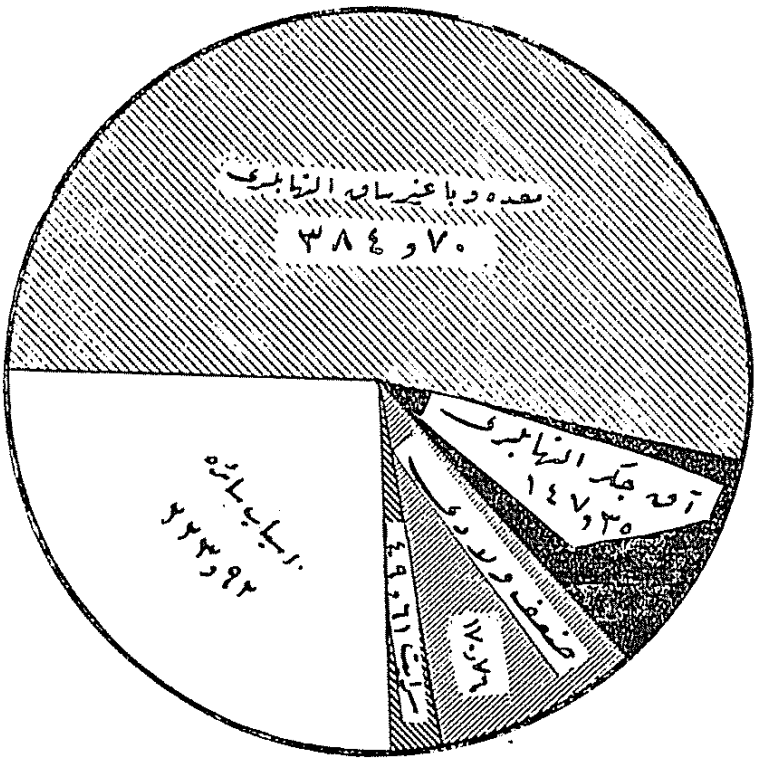

اطفالده اسباب کثرت وفیات

بریاشنه قدر بیك چوجقدن ٣٨٥ ی اسهالدن، ١٤٧ ی آق جکر خسته‌لغندن، ١٧١ ی ضعف ولادیدن، ٢٤ ی ورمدن، ٤٩ ی ساری خسته‌لقلردن و متباقیسی اسباب سائره و عارضیه‌دن وفات ایلمکده‌در.

امراض ساریه‌دن [١٠٠٠ ده (٤٩)] وَمتباقیسی‌ده [١٠٠٠ ده (٢٢٣)] اسباب عارضیه ومجهوله‌دن وفات ایدییورلر (باله‌ستر، ژیلله‌تا). ممه‌ده‌کی چوجقلرده کوروان بووفیات شهردن شهره تحول ایتمکده، پك کوچوك بریاشده مثلا برآیاق اولانلرده دها زیاده کورولمکده‌در. کوچوك چوجقلرده کوروان بوهضم بوزوقلقلری چوجغی هر زمان وَده‌غریدن دوغری‌یه مزاره

تولدات اولمشدر . آرتق شو اثبات عددیه قارشی فرانسه نه‌قدر تلاش ایتسه حقلیدر ؛ چونکه ، «موازنت نفوسیه» سندن دوشویور . حال بوکه بوتون مال متجاوره‌ده خصوصیله آلمانیاده تولدات وفیاندن زیاده‌در .

فرانسه حکما واطباسی ، حتی ادباسی بیله بو « تناقص نفوس » مسئله‌سنه پك بیوك بر اهمیت ویریور وتناقصك برچارهٔ قطعی واصلیسی بولنجه‌یه قدر هیچ اولمازسه ورم ، داءکئول ، فرنکی کبی قابل توقی و تحفظ امراضدن ایلری کلن وفیاتك اوکنی آلمق ایچون مؤثر بعض تدابیر اتخاذینی ایلری سورویورلر . بوتدابیردن ألك مؤثری ممه‌ده‌کی چوجقلرده کورولن وفیات مدهشه‌یه تطبیق ایدیلیور : چونکه هر طرفده کوچوك چوجقلرده کورولن وفیات انسانك تویلرینی اورپرده‌جك بردرجه‌یه واریور ، هرسنه بیکلرجه یاوروجقلر چوق دفعه قابل توقی وتحفظ امراضدن دولایی قیریلوب دوکولیورلر . اوت ، وفیات اطفال حقیقةً تورقونج بر درجه‌یه واریور ، حتی مینی‌مینی‌لرده‌کی وفیاتك بوکثرت دهشت آورندن متأثر اولان بر حکیم شهیر : «انسان عادتا مهیای ممات وممات آلود اوله‌رق طوغمقده‌در . » دییور .

کوچوك چوجقلرده‌کی وفیات نه‌درجه‌لره واریور؟ فرانسه‌ده (١٨٩٠)دن (١٩٠٠) سنه‌سنه قدر نشر اولنان رسمی احصائیاته نظراً هرسنه طوغان چوجقلردن ایلك یاش ظرفنده تلف اولانلرك عددی [١٤٥٠٠٠]ه واریور؛ دیمك فرانسه یالکز بویوزدن سنوی یوز قرق بیك کشی غائب ایدییور !

ارائه ایتمك اوزره استاد کمالاتپرورم موسیو (بوده‌ن) طرفندن ترتیب اولنان و (۱۸۹۸) سنه‌سنده پارسده کوچوك چوجقلرده وقوعه کلن وفیاتی هفته‌سی هفته‌سنه کوسترن برنوع جدولی نقل ایدییورم :

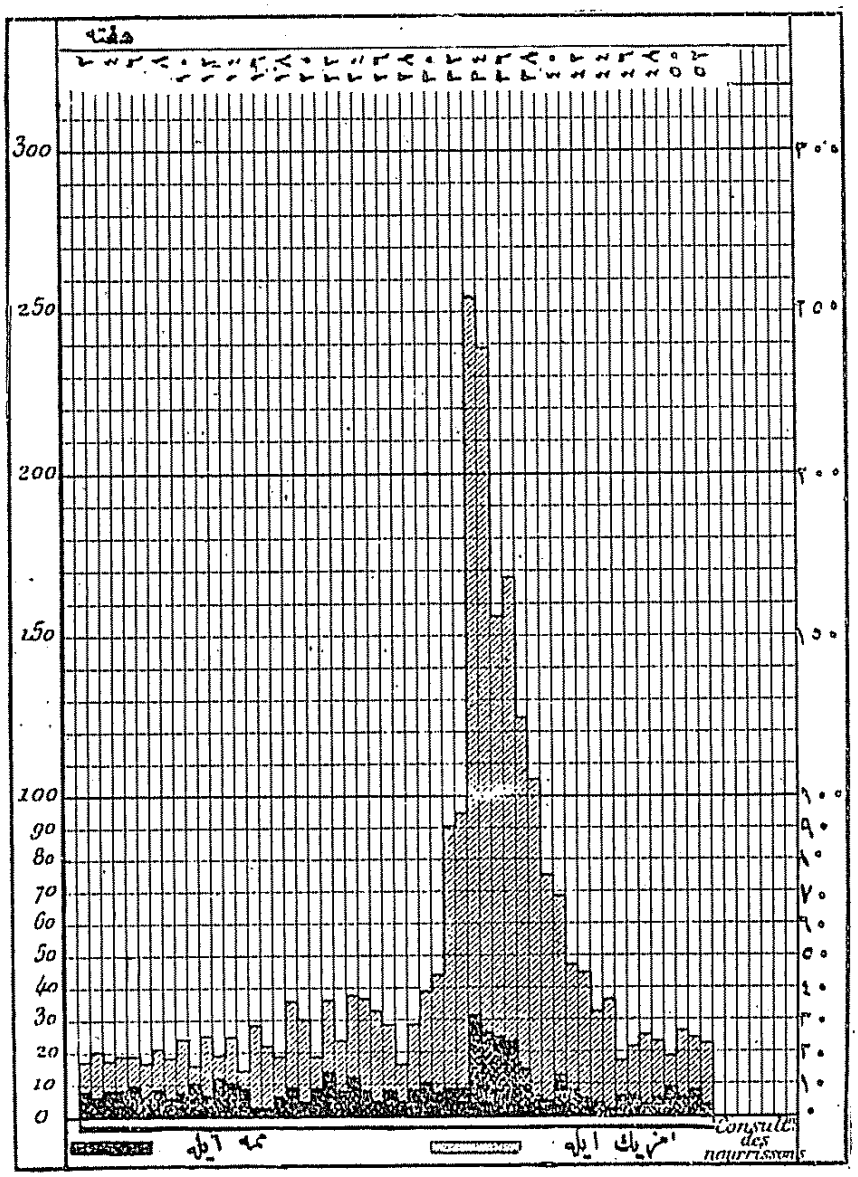

اطفالده اسهالدن حصوله کلن وفیات

امزیك ایله بیودیلن چوجقلرده وفیات ممه امناردن پك چوق زیاده‌در .

بوجدولده اینك سوتی ایله بسله‌نیلن چوجقلرده‌کی وفیاتی بیلدیرن ستونلر ممه ایله بویودیلنلرده‌کنی تجاوز ایتمکده و آغستوس آیی اورته‌سنه تصادف ایدن (۳۳) نجی هفته‌ده‌کی وفیات پك زیاده کورولمکده وبایاغی سوت ایله بویودیلن

کوتوزمه‌سه‌بیله، مقاومت بدنیه وعضویه‌سنی دوچار ضعف وهزال ایدرك امراض ساریه‌یه، خصوصیله التهاب قصباته، ذاةالرئه وَقصباته مستعد قیلیور .

ایشته طومبول یاوروجقلری، بو «سوت قوزولری»نی خاك هلاکه سرن، قیروب دوکن چوق دفعه بسله‌یه‌مه‌مك وبسله‌نه‌مه‌مك‌در . واقعا اینك سوتیله أمزیریلن وبویولده بسله‌نیلن چوجقلرده وفیات دها زیاده ایسه‌ده یالکز ممه‌ایله بویودیلنلرده تشویشات هضمیه‌دن آزاده قالامایورلر . معده وباغرساق عفونتندن متحصل وفیات اینك سوتیله بویودیلن چوجقلرده یوزده (٤٧) ، یالکز ممه‌ایله بسلننلرده ایسه یوزده (٢٨) نسبتنده‌در. نظامسز، صیقجه‌وچوقجه ممه‌ویرمکدن حصوله کلن عادی برهضمسزلق کیت کیده معده وباغرساق عفونتنه منجراولمقده‌در. اینك سوتیله بویویلنلرده سونك بوزوقلغی، فنالغی وَآشاغیلغی،زیاده ویراسی ، وقتسز ممه‌دن وَدهادوغروسی سوتدن کسمه وسائر بعض اسباب اومبارك غدایی سم‌حالنه کتیره‌رك مینی مینی بدنلری محو وهدر ایتمکده‌در . وفیات یازك صیجاق کونلرنده، تموز، آغستوس وایلول آیلرنده بوتون چوجقلرده خصوصیله فنابسله‌ننلرده‌پك زیاده آرتمقده‌در . حتی کچن سنه لأجل التداوی سیاحتم اثناسنده پارسده زیاده صیجاق برموسمده چوجقلرده وقوعه کلن وفیاتك اوکنی آلمق اوزره بعض قواعد صحیه‌یی شامل لوحه واعلاننامه‌لرك شهر امانتی طرفندن سوقاقلره یاپیشدیرلمش وتهلکه‌نك هرکسه اعلان ایدیلمش اولدیغنی کمال حیرت ونقدیرایله کوردم .

برطرفدن اینك سوتی ایله أمزیرمه‌نك ،دیکرجهتدن صیجاق موسملرك چوجقلرك صحتلری اوزرینه اولان تأثیرات مهلکه‌سنی

حالده ممه‌لرده نه‌قدر سوت وارسه چوجغه ویره‌رك نقصانی اینك سوتیله اکمال ایتمك اوزره لازم‌کلن نصایح ووصایایی سرد وابذال ایتملیدر.

پك نادر اوله‌رق چوجغی مطلقا یالکز اینك سوتیله بویوتمکه مجبوریت حاصل اولورسه بوحالده أمزیرمه‌لر وأمزیرمه آره‌لری، سوتك مقداری پك بیوك برهمت ودقت ایله تنظیم وتعیین اولنملیدر.

والده‌لر چوجقلرینی منتظماً طارتملی وَ جریان صحت و حیاتلرینی آکلامق ایچون طبیبه معاینه ایتدیرملیدرلر.

بوکون فرانسه‌نك همان هرطرفنده، خصوصیله معلم خذاقتمندم موسیو (بوده‌ن) ك Consultation de nourrissons «معاینهٔ نوزادکان» نامیله تأسیس ایله عادتا بوکبی اهتماماتك تعلیم وتدریسنه مخصوص برر مکتب حالنه افراغ ایتدیکی محللرده والده‌لره بویله بر طرز تدبیر، برچوق دقائق واهتمامات، غایت قیمتدار نصایح وَوصایا تعلیم وتلقین ایدیلکده‌در. فرانسه‌ده وَبلکه بوتون جهان مدنیده ایلك دفعه اولمق اوزره بوکبی تشکیلات صحتپرورانه احداثنه بذل مساعی ایدن موسیو (بوده‌ن) اولمشدر.

معلم (بوده‌ن) بوتأسیسات وتشکیلات صحیه‌سی ایله یالکز مملکتی اولان فرانسه‌یه دکل، بلکه نمونهٔ امتثال اولمق جهتیله بوتون جهانه بیوك بیوك خدمتلر ایتمش وَالآن ایتمکده بولنمشدر؛ چونکه بوسایه‌ده برچوق یاورولر مطلق ومحقق اولوملردن قورتولمقده‌درلر. بوصوك سیاحت صحیه‌م اثناسنده پارس سریریات ولادیه‌سنده بالذات معلمك تأسیس ایتدیکی معاینهٔ نوزادکانده بولندم: معلم محترمك برکونده معاینه‌خانه‌یه

چوجقلردن ۲۵۰ دن زیاده‌سنك وَیالکز مه ویریلنلردن ۲۰ قدرینك وفات ایتدیکی کوزه چارپمقده‌در. بوجدوله (۲۵۰) یه قدر چیقان ستون أیفل قله‌سی منظره‌سنده مدهش، سیاهین برسنك مزار اطفالدر!

بو شکلدن آکلاشیلیورکه هرهفته‌کی وفیات أمزیك ایله بویودیلن چوجقلرده یالکز مه ایله بویودیلنلر ککندن زیاده‌در؛ لکن صیجاق موسملرده، آغستوس آینده پك قورقونج اولوب همان اون مثلنه وارمقده‌در.

معده وباغرساق التهابی همان دائما فنا بر تغدی‌نك دها دوغروسی یولسز بر بسله‌مه‌نك نتیجهٔ مشئومه‌سیدر؛ بناءً علیه، انبوبهٔ هضمیه‌لری وظیفه‌لرینه دهایکی آلیشان وبوندن دولایی صوك درجه نازین، تحملسز وغایت نازك اولان کوچوك چوجقلرده ارضاع نقطهٔ نظرندن جدی ومهم تدابیر صحیه اتخاذایدلمك فوق‌العاده حائز اهمیتدر؛ حال بوکه، حالا هرطرفده، هرمملکتده، هریرده چوبغنی یولسز أمزیرن، فنا حرکت ایدن والده وسوت‌نه‌نه‌لرینه‌قدر چوقدر!

ایشته چوجقلرده‌کی بومدهش وضررانکیز کثرت وفیاتی آزالتمق ایچون یکانه چاره قادینلره، حتی قیزلره «چوجق بویوتمك» واولاد یتیشدیرمك یولنی اوکرهتمکدر. والده‌لره چوجقلرینی کندیلری أمزیرملری خصوصنده تشویقات وترغیباتده بولنمق، حتی اقتضاسنده اونلره بذل معاونت ایتمك وَبالذات مه ویرمه‌نك هرشیئه مرجح وَأمزیك ایله چوجق بویوتمه‌نك صوك درجه‌ده مهلك اولدیغنی بیلدیرمك وارضاعك کرك باشلانغیجنده، کرك صوکلرنده مه‌لرده چوجغه یتیشه‌جك قدر سوت بولنه‌مدیغی

تشویق ایله سوتلرینك عدم کفایتنده خالص ومعقم اینك سوتی ویره‌رك معاونت ایدیلمك اوزره، وقوع بولان طلب واسترحامز «آسیستانس پوبلیق ـ معاونت عمومیه» جمعیتنجه رهین حسن قبول اولمش ایدی. قادینلر طوغوروب خسته‌خانه‌ده بولندقلری مدتجه چوجقلرینی بالذات أمزیرمکده وچیقدقلری زمان دخی ارضاعه دوام ایتمکده ایسه‌لرده سوتلری بولنمدیغی یاخود أل ویرمدیکی آکلاشیلنجه کندیلرینه چوجغك حال وسنی ایله متناسب برمقدار سوت ویرمکده وبوکبی تدابیر ایله ارضاع قابل اوله‌مدیغی تقدیرده ناچار اوله‌رق أمزیك ایله بسله‌مکه مجبور اولمقده ایدك.»

معلم (بوده‌ن) ك اشبو سوزلرندن بومؤسسهٔ خیریه‌نك تأسیسنده‌کی فکر ومقصد اصلی پك واضح صورتده آکلاشیلیور؛ بوده‌ن شاری‌ته خسته‌خانه‌سندن صوکره بیوك ولادتخانه‌ده، بالآخره سریریات ولادیه (تارنی‌یه) ده برر معاینه‌خانه دها تأسیس ایتمشدر. دها صوکره‌لری هرطرفده معلم (بوده‌ن)ك اثرینه اقتفا اولنه‌رق برچوق مؤسسه‌لر وجوده کتیریلدی؛ بوکون پارسده خسته‌خانه‌لره مربوط ولادتخانه‌لرك بعضیلرنده هنوز طوغان چوجقلرك امر معاینه و تداویسنه دوام ایدلدیکی کبی خسته‌خانه‌لر خارجنده‌ده بویوله برچوق مؤسسه‌لر وجوده کتیریلمش وکتیریلمکده بولنلمشدر. عددی یکرمی بشه بالغ اولان مؤسسات خیریه‌نك اون اوچی «آسیستانس پوبلیق» نظارتنه مربوط اولدیغی کبی دیکر اون ایکیسی‌ده خصوصی اوله‌رق اداره ایدلمکده‌در. بوندن باشقه، برچوق محللرده مجاناً ویا جزئی برپاره مقابلنده اوله‌رق چوجقلره تعقیم اولنمش سوت توزیع ایدیلمکده وبوکبی مؤسساتك

کتیریلن یوزی متجاوز یاوروجقلرك معاینه‌لریله ارضاع واهتمامارنجه هروالده‌یه کمال صبر ومرحمت ایله آیری آیری وصایا ونصایحده بولونیشنه، صورت ارضاعدن حقیله استفاده ایدیلوب ایدیلدیکندن امین اولمق ایچون هر چوجغی آیری آیری طارتدیروب استحصال اولنان اوزانی برهفته اولکیلر ایله قارشیلاشدیرمق خصوصنده ابراز ایلدیکی همت ودقت ممتازه‌یه، هله سوتلری چوجقلرینه کفایت ایتمه‌ین والده‌لره تعقیم اولنمش خالص سوت ویردیرمك کبی برمعاونت فعلیه وخیریه‌ده بولنمسنه حیران وبوتون بومزایای حمیتپروری‌یه از جان ودل آفرین خوان اولدم.

معلم بلند همتم دوقتور (بوده‌ن) ایلك دفعه اولمق اوزره ۱۸۹۲ سنه‌سنده مأمور بولندیغی (شاری‌ته) خسته‌خانه‌سنده بویوله‌ده هنوز طوغان چوجقلری معاینه‌یه قویولمشدر؛ بوخصوصده معلمك کندیسی شو تفصیلاتی ویریور:

«(شاری‌ته) ده بولندیغمز هنکامده اولجه ولادتخانه‌مزده طوغوران قادینلره تکرار مراجعتلرنده چوجقلرینی صوردیغمز زمان چوق کره «أولدی!» جوابنی آلمقده ایدك. والده‌لریله برلکده خسته‌خانه‌مزده بولندقلری زمان چوجقلره کمال دقت ایله باقیلمقده اولدیغی حالده، چیقدقدن صوکره والده‌لره هیچ بروصایای صحیه‌ده بولنلمدیغندن یاوروجقلر چوق کره هلاك اولوب کیتمکده ایدیلر. (۱۸۹۲) سنه‌سنده خسته‌خانه‌مزده طوغان چوجقلرك برنظارت متمادیه آلتنده بولنملری ایچون هفته‌ده بر دفعه کتیردیله‌رك والده‌لرینه صورت ارضاعه دائر نصایح ووصایای صحیه‌ده بولنمق وقادینلری بالذات ارضاعه

ایستنلدیکندن اوتأسیس مبروردن امید ایتدیکمز نتایج خیریه حاصل اوله‌مامش وانقطاع دوامنه مجبوریت آلویرمشدر. بونکله برابر، بزینه خصوصی خانه‌مزده معاینهٔ نوزادکانه آلمزدن کله‌بیلدیکی قدر غیرت ودوام ایدوب دورمقده‌یز.

معلم (بوده‌ن) ك «نوزاد» اسمیله نشر ایتدیکی کتابه بلیغانه برمقدمه یازان موسیو (ژونار) دییورکه: «معاینهٔ نوزادکان ایچون اوچ شی: برترازو، سوت تعقیمنه مخصوص برجهاز، برده حمیتلی برطبیبك بذل همت ووقف نفس ایتمسی لازمدر.»

معاینه‌یه تخصیص قلنان محللر ساده وَاوچ قسم اولوب بونلردن بری کنیش و هوادار بربکله‌مه صالونی اولوب عادی صره وصندالیه‌لری حاویدر؛ بری‌ده چوجقلری طارتمغه ومعاینه ایتمکه مخصوصدر، بوراده برقاچ صندالیه ایله برماصه واردرکه برینك اوزرینه ترازو قونمش، دیکرلری‌ده طبیب ومعاونلرینه تخصیص قلنمشدر. (بوده‌ن) ك بوکون دوام ایلدیکی سریریات ولادیه‌ده‌کی معاینه‌خانه‌ده ترازو اوداسی آیریدر؛ کندیسنك چوجقلری معاینه ایتدیکی محل غایت کنیشدر؛ چونکه اوراسی عادتا بر درسخانه حالنی آلدیغندن صورت معاینه‌سندن استفاده ایتمك اوزره برچوق اطبا وطلبه کلوب بولنمقده‌در. اثنای معاینه‌ده چوجقلره عائد هردورلو خصوصات، هرویزیته‌ده‌کی ثقلتلری، حال صحتلری، معاینه‌لری زبده صورتنده بیوك بردفتره قید اولنمقده وهرقادینه آله‌جغی سوتك مقداری، وَشیشه‌لرك عددی وچوجغك ثقلتی مقید برورقپاره‌ویریلمکده وچوجغك هرهفته وزناً صورت ترقیسی بیوجك برچیزکیلی کاغده اشارت ایدیلمکده‌در. اوچنجی قسم سوت توزیعنه مخصوصدر. بعض مؤسسه‌لرده والده‌لره

بعضيلرنده‌ده چوجق عينى زمانده طارتيلوب معاينه‌ايديلمكده‌در.

معلم (بوده‌ن) بوتأسيسات ايله‌ده اكتفا ايده‌ميور، هرسنه فرانسه‌نك برچوق محللرنده كشاد اولنان بوكبى مؤسسه‌لرده حاضر بولنمق اوزره ايديلن دعوتلره شتاب ايده‌رك وفيات اطفاله دائر مهم قونفرانسلر ويرييور وَبوقبيل خيراتك لزوم تكثيرينى هركسه، جمله عالمه غايت بليغ ومؤثر بر لسان ايله آكلاتيور. برچوق چوجقلرك بوبولده تلف اولديغى (پادى قاله) ولايتنده (آراس) ده ويرديكى هيجانلى قونفرانس حقيقةً شايان ذكر وبياندر.

معلم (بوده‌ن) ك بوتشبثات خيريه وتأسيسات حسنه‌سى بالكز پارسه منحصر قالمايوب فرانسه‌ده برچوق ولايتلره توسع ايتمش وحتى بعض يرلرده كويلره وارنجه‌يه قدر انتشار ايلمشدر. فرانسه‌ده‌كى بوتشبثات خيريه آز بر زمان ظرفنده بلجيقانك (بروكسل) و (لى‌يه‌ژ) كبى مراكز مدنيه‌سنده، ايتاليانك (فلورانسه) جهتلرنده، مجارستانك (طمشوار) آيالتنده قناداده (كه‌بك) حواليسنده (مادريد)ده تطبيق ايدلمشدر. بعض اطبا دخى كندى أولرنده خصوصى معاينه‌خانه‌لر تأسيس ايتمشلردر؛ بزده، اوقومقده وآثار فوائد نثارينى كورمكده اولديغمز بوتشبثات واجراآت حسنه‌دن مملكتمزى مستفيد ايتمك اوزره بوندن اوچ سنه مقدم كوچوك چوجقلره خالص وتعقيم اولنمش سوت تدارك ايتمك وبوسوتى فقرايه شرائط سهيله‌ده توزيع واعطا ايلمك مقصديله بر «صحى سوت مؤسسه‌سى» تشكيل ايتمكله برابر كتيريلمكده اولان چوجقلرى طارتمقده وَوالده‌لرينه صورت ارضاعه دائر وصايای لازمه‌ده بولنمقده ايديسه‌ك‌ده مع التأسف بالآخره مقصد تأسيسدن اوزاقلاشيلمق

چوجق معاینه خانه‌لرنده، « سوت داملەسی » تعبیر اولنان مؤسسه‌لرده بویوله‌ده حرکت ایدلدیکی کبی «سوت مؤسسهٔ خیریه‌سی» نامیله دوقتور (روچیلد) طرفندن تأسیس اولنان خیراتخانه‌لرده فقرایه مجاناً غایت صاف ومعقم سوت ویریلمکده‌در. بوندن باشقه، برچوق محله‌لرده « سوت خیراتخانه‌لری » تأسیس اولنمشدر، بورالرده فقرایه مجاناً وغایت اوجوز اعلاوتازه یاخود تعقیم اولنمش سوت داغیدلمقده‌در. بوکبی همهمات ومساعیٔ انسانیتپرورانه سایه‌سنده‌درکه بوکون پارسده مغشوش سوتلره پك نادر تصادف ایدیلمکده‌در؛ چونکه سوتخانه‌لر، سوتجیلر جدی برنظارت آلتنده بولندیرلدقلری کبی تحلیل وتفتیش ایچون‌ده پك مکمل آلات واجهزه اختراع اولنمشدر. زوزیخلی معلم (ژوبر)ك تصور ایتدیکی عن‌المرکز (سانتریفوژ) آلتی ایله، بالتبرید معاینه (قیریپوسقوپی) اصولی سایه‌سنده سوت پك امین وحقیقی برصورتده تحلیل ایدیلمکده وبوتحلیل نتیجه‌سنده سوتده کی یاغك، سوته فضله اوله‌رق علاوه اولنان صویك مقداری برکمیت ریاضیه کبی دوغرودن دوغرویه تعیین اولنه‌بیلمکده‌در.

سوت نیچون وناصل تعقیم اولنور؟

سوت ترکیباً تغیر وتحول ایتمه‌سه‌بیله، بعض مضر تخملری، میقروبلری حاوی اوله‌بیلدیکندن تعقیم ایدیلمیلیدر؛ چونکه سوتدن کله‌جك ضررلرك اوکنی آله‌جق برشی وارسه اوده تعقیم‌در. آلمانیاده (سوقسلت)، فرانسه‌ده معلم (بوده‌ن) و (شاوان) ك مساعیلری سایه‌سنده سوتك لزوم تعقیمی آکلاشیلمش وانسان سوتندن محروم اولان چوجقلرك تعقیم

کندیلری أولرنده تعقیم ایتمك اوزره خالص وفقط تعقیم اولنمامش سوت ویریلمکده‌در ، اوحالده، بوقسم عادتا رسوت ده‌پوسی حالنی آلیور . حال بوکه ، برچوقلرنده ، خصوصیله سریریات ولادیه‌ده تعقیم اولنمش سوت توزیع ایدلدیکندن مؤسسه‌نك بوقسمی عادتا برلابوراتوار خدمتنی کورمکده‌در. ایشته بوراده، سوتلر تحلیل وتعقیم ایدیلمکده ومعلمك امر واشارتنه کوره یاخالص یاخود برنسبت معینه داخلنده صوایله قاریشدیریله‌رق ویاباشقه‌برصورتله ترکیبی آزچوق تعدیل ایدیله‌رك توزیع اولنمقده‌در .

اینك سوتنك ١٠٠٠ ده ٧٨٠ ی صودن، ٤٠ ی یاغدن ، ٥٠ سی سوت شکرندن، ٤٠ ی قازه‌ئین وطوزلردن عبارت اولدیغی معلومدر. لکن صاتیجیلرك ویردکلری سوتلرك ترکیبی دائما بویله دکلدر؛ سوت صاغیلیرکن هرصورتله بولاشدیغی کبی صاغیلنجه‌یه‌قدر برچوق‌ألاردن کچدیکندن‌دورلو دورلو حیله‌لره معروض قالیور. چوق کره سوتك یاغی آلندقدن صوکره صاتیلیورکه بویله برسوت خاصهٔ غذائیه‌سنی غائب ایتمکده‌در .

سوته صوعلاوه‌اولنمسنه کلنجه: بودهافنادر، چونکه هیچ‌ده صاف اولمیان بوصوبرچوق میقروبلری حاویدر. ینه بوسببدن دولایی‌درکه چوجقلره قایناماش چی‌سوت ایچیرمك‌ده‌فنادر. ایشته بومسائلك کافه‌سی پارس‌بلدیه مجلسی طرفندن سوت مسئله‌سنی تدقیقه مأمور اولان معلم (بوده‌ن)ك راپورنده اوزون اوزادی‌یه مندرجدر . بوراپور مندرجاتندن استنتاج ایدلدیکنه‌نظراً چوجقلرك انفاق‌وارضاعنه مخصوص‌اولان‌سوت هرنوع تغتیشاتدن مصون اولملی، عینی‌زمانده تعقیم‌ده ایدیله‌رك فقیروالده‌لره مجاناً یاخود غایت‌اوجوزویریلمیدر. ایشته‌پارسده‌کی

جهازنده محذورلی برجهت وارسه اوده شیشه‌لرك قاپانیشیدر، چونکه لاستیك قرصلر قولایلقله قایه‌بیلیرلر ؛ ایشته آلتجی (ژانتیل) ایله معلم (بوده‌ن) ك تصور ایلدکاری طپه‌لرده بو محذور بر طرف ایدیلمشدر . (ژانتیل) طپه‌سنك آلت یوزنده برممه‌جك واردرکه شیشه‌نك آغزینه ، دها دوغروسی بوینه دوغرو صبارقار وبو سببله اولدیغی یرده ثابت قالیر ؛ معلم (بوده‌ن) ك تصور ایتدیکی طپه ایسه معدن‌صویی شیشه‌لرینك آغزلرنده‌کی قالای قطعه‌یه مشابه ، لاستیکدن ویانلرندن ده‌لیکلی بر نوع قوقولاته‌در ؛ شیشه درونده‌کی سوت صووودقجه لاستیك‌طپه‌نك یوقاریسی ایچری یه‌دوغرو چوکه‌رك شیشه‌نی أیجه قاپاتمقده‌در .

چوجغه سوت ویریله‌جکی زمان شیشه برآز ایصیتدیر - لدقدن صوکره طپه قالدیریلیر وآغزینه برممه‌باشی یاخود معلم (بوده‌ن) ك غالاقتوفوری کچیریله‌رك ویریلیر .

واقعا سوتك ۱۰۰ درجه‌یه قدر تسخینی تکمیل میقروب تخملرینی اولدورمدیکی جهتله تعقیمی تماماً تأمین ایده‌مزسه‌ده معلم (بوده‌ن) ك تجارب وتحریاتنه نظراً تعقیم اولنان سوتك یکرمی دورت وپك پك قرق سکز ساعت ظرفنده صرف واستهلاکی شرطیله بوقدر برتعقیم ، کافی ووافیدر .

کوچوك چوجقلره ویریلن اینك سوتی انسان سوتنه نظراً فضله قازه‌ئینی حاوی اولدیغی ایچون صو ، آزلغی جهتیله برمقدار شکرعلاوه اولنمقده‌در ؛ امدی تعقیم ایدیلمش برسوته‌ده بویله صو قاتیلوب شکر علاوه اولنه‌بیلیرمی ؟

دوقتور (شاوان) تعقیم اولنمش سوتك نسبةً دها أیی

اولنمش سوت ایله اولدقجه بسله‌نه بیله جکلری تحقق ایتمشدر. سوت یاصنایعده کلیتلی مقدارده یاخود أولرده و آز آز تعقیم ایدیلمکده‌در.

تعقیم ایچون صنایعده اوتوقلاو قوللانیلمقده وشیشه‌لره تقسیم ایدلمش اولان سوت اوتوقلاوده بخار تضییقی تحتنده اون دقیقه قدر ۱۱۰ ـ ۱۱۵ درجه‌ده ایصیدیلمقده‌درکه بویله برتعقیم هم مکمل وهم مطلقدر؛ چونکه بو یولده تعقیم ایچون مکمل آلات واجهزه اختراع اولنمش وبو مکملیت سایه‌سنده بوکون سوت، بو قدر یوکسك بردرجه‌یه چیقارلمش برحرارته معروض قالدیغی حالده، لذت وترکیبی تغیر وتحول ایتمه‌مکده بولنمشدر. شیشه‌لر صیم صیقی وپك مکمل بر صورتده قاپالی اولدقلرندن سوت أپی برمدت دایانه بیلیرسه‌ده ینه برهفته‌دن زیاده براقاملیدر.

سوت أولرده عائله‌لر آره‌سنده سوقسلت جهازی وبوندن مشتق سائر اجهزه ایله حمام‌ماریده وقاپالی قابلر ایچنده (۱۰۰) درجهٔ حرارتده قرق قرق‌بش دقیقه قدر قاینتیله‌رق تعقیم ایدیلمکده‌در. بر قاپاق ایله قاپالی وبر مقدار صویی حاوی بر تنجره‌یه، ایچنده بر دفعه‌ده ویریله‌جك سوتی حاوی کوچوك ودرجه‌لی شیشه‌لر قونولمش تلدن سپت دها دوغروسی برنوع صاچ آیاق ایندیریلیر: شیشه‌لرك آغزلرینه لاستیك طبپه‌لر قونولوز وبونلرك یرلرنده طوتولمسی ایچون بویونلرینه معدندن بر آغزلق کچیریلیر. سوت اوزونجه بر مدت غلیاندن صوکره شیشه‌لرده خلا حاصل اوله‌جغندن یاواشجه صووودقجه لاستیك طبپه‌یاخودقرص تضییق‌هوا ایله شیشه‌نك بوینه‌دوغرو چوکر وبوصورتده شیشه‌لر أیجه قاپانمش اولورلر. (سوقسلت)

حال بوکه، چوجق بر آز بویودکدن واوچ آیلق فلان اولدقدن صوکره تعقیم ایدلمش سوتی پك‌أیی هضم ایتمکده‌در؛ بویله‌لرنده تشویشات هضمیه پك آز کورولور.

اینك سوتنی انسان سوتنه یاقلاشدیرمق اوزره بعض اجراآت ومعاملاتده بولنلمقده‌در؛ مثلا لیتره باشنه برثلث صو، ١٥ غرام تازه قایماق، ٣٥ غرام سوت شکری، برغرام طوز علاوه ایدلمش اینك سوتنه «آننه‌لشدیرلمش سوت» نامی ویریلمکده‌در.

اینك سوتنك اصلاحی صورتیله ترکیبی آز چوق تحویل اولنمش سوتلرك حیاتك ایلك دورلرنده آز چوق فائده‌سی وار ایسه‌ده بالآخره تعقیم اولنمش سوت بونلرك هپسندن امین ویکانه واسطهٔ ارضاع اولور.

فعل تعقیم سوتی بوزارمی؟

فعل تعقیمك سوتده منحل اولوب هضمده تأثیرات حسنه‌سی، مبادلات اغتدائیه‌ده اهمیتی وفعل تمثلده لزومی شبهه‌سز اولان بعض مخمراتی (زیماز) محو وهلاك ایده‌جکی ایلری سوروله‌رك سوتك تعقیمندن زیاده پاستورلاشدیرلمسی یعنی ٧٥ درجهٔ حرارته قدر چیقاریلمسی وصوکره بردن‌بره صوووودولمسی تکلیف وتوصیه ایدلمش وبوکون بواصول برچوق یرلرده تطبیق ایدیلمکده بولنمشدر. (٧٥) درجه‌لك بر حرارتده مرضی میقروبلر هلاك اولیورسه‌ده تخملر، ینه اولدقلری کبی قاله‌جقلرندن سوت پك آشاغی بردرجهٔ برودتده صاقلانه‌مدیغی حالده بوتخملر درحال اوردر ودهشتلی صورتده تکثر ایدرلر. بوحالده بواصول ایله استحصال اولنان سوته

ودها زیاده هضم ایدلدیکنی تجربةً اثبات ایتدیکی کبی ١٨٩٦ سنه‌سنده ولادتخانه‌لابوراتوارنده‌چی وتعقیم اولنمش سوتلرك قابلیت هضمیه‌لری صناعی اوله‌رق مقایسه ایدیلمش وفعل تعقیمك مواد زلالیه‌نك قابلیت هضمیه‌سنی أکسیلتمك شویله دورسون ، بالعکس آرتدیردیغی اثبات اولنمشدر ؛ موسیو (بوده‌ن) ، دوقتور (واریبو) و (قومبی) چوجقلر اوزرنده بو حالی یعنی تعقیم اولنمش سوتك دها قولای هضم اولندیغنی حتی حیاتك ایلك آیلرنده تعقیم اولنمش سوت صاف اوله‌رق وصو قاتیلمقسزین ویریلدیکی حالده هیچ هضمسزلق ظهور ایتمدیکنی بیان ایتمکده‌درلر . واقعا سوته صو علاوه‌سی بردرجه‌یه قدر خاصهٔ غذائیه‌سنی تنزیل ایده‌جکندن فائده‌سز بر ایش اولمقله برابر بویله صوسز برسوتی کوزل کوزل هضم ایدن برچوق چوجقلر وارسه‌ده همان بردن‌بره باخصوص ایلك زمانلرده صوسز سوت ویرمکه قالقیشمق برآز فضله بر جسارتدر . بناءً علیه ، ایلك آیده بر مقدار (ثلث) صو قاتمق دها موافقدر . آننه‌سنك سوتیله دویه‌میان چوجقلره اینك سوتی ویریلمك ایجاب ایتدیکی تقدیرده بر درجه‌یه قدر صوسز ویره‌بیلیرز ، چونکه والده سوتی اینك سوتنك هضمنه یاردیم ایدر ؛ فقط بوسبوتون اینك سوتی ویریله‌جك ایسه مناسب برمقدار صو قاتمق دها موافقدر . هرنه‌صورتله اولورسه اولسون ، دها پك کوچوك یاشده اینك سوتی ایله چوجق بویوتمك پك زور وغایت مخاطره‌لیدر . معلم (بوده‌ن) دییورکه : «چوجقلری دها موجودیتلرینك ایلك هفته‌لرنده ممه ایله بویودیلنلرده اولدیغی کبی کمال موفقیت وامنیت اوزره صناعی اوله‌رق بویوتمکه واسطه بولان طبیب پك بیوك برترقی‌نك حصول وتحققنه خدمت ایتمش اوله‌جقدر . »

آره‌لرنده امراض ساریه‌نك انتقال وانتشارینی موجب اوله‌جغی درمیان اولنیور . فقط پك زیاده صووق موسملرده چوجقلری چیقارماق وامراض ساریه‌نك انتشارینه قارشی‌ده لازم کلان تدابیره توسل ایتمك کبی احتیاطلرله « معاینهٔ نوزادکان » ك فوائد حیاتبخشاسندن استفاده‌ده دوام اولنه‌بیلیر .

پارسده ولادتخانه‌ده وضع حمل ایدن قادینلر خسته‌دوشمدکلری وسوتلری اولدیغی ، ممه‌لرنده بر بچیمسزلك ، چوجقلرنده برصورت وسببله ممه آله‌مامازلق بولندیغی حالده چوجقلرینی کندیلری ارضاع ایله مکلفدرلر ، چونکه حقیقتده همان والده چوجغنی امزیرمکه بدناً ومادةً مقتدردر ؛ دوقتور (مه‌غری‌یه) شمدی‌یه قدر هیچ سوتی اولمیان والده‌یه همان تصادف ایتمدیکنی بیان ایتمکده‌در . دوقتور (دونه‌م) ممه ویرمین یکرمی قادیندن اون طقوزینك چوجقلرینی أمزیك ایله بویوتمکه هیچ بر حق وصلاحیتلری اولمدیغنی ، سوتلرینی سوء مقصد ، اهمال وتکاسل وجهالت تأثیری ایله قاچیردقلرینی وپارسده ایشجی قادینلردن ۱۰۰ ده ۹۰ ننك چوجقلرینی أمزیره‌بیله‌جکلرینی درمیان ایدییور . خسته‌خانه‌لرده چوق دفعه والده‌لر چوجقلرینی کندیلری أمزیرمکده حتی خسته‌خانه‌دن چیقارکن سوتلرینك آزلغندن دولایی چوجقلرینی یاردیم ایله یعنی اینك سوتی ویره‌رك بویوتملرینه مساعده اولنان والده‌لر صوکره‌لری چوجقلرینی معاینه‌یه کتیردکلرنده بالذات ارضاع ایتدکلرینی وسوتلرینك آرتق أل ویرمکده بولندیغنی سویلمکده‌درلر . فقط فرانسه‌ده ارضاع مادرینك بوکونکی ترقیسی . اینك سوتنك یاردیمیله تأمین ایدیلمشدر .

هیچ بروقت امنیت ایدیله‌مز. بوندن باشقه، تعقیم اولنمش سوته قارشی ایلری سوروان محاذیر صرف خیالی وتخمراته دائر ذکر اولنان افکار وملاحظات ایسه هنوز نظریدر؛ مسئله دها لابوراتواردن طیشاری چیقمامشدر. ۱۸۹۲ سنه‌سندن بری معلم (بوده‌ن) واطبای سائره‌نك تعقیم اولنمش سوتدن ایتدکاری استفادهٔ جدیه وصریحه میدانده طورورکن کوچوك براهمال ودقتسزلك ایله درونده بیکلرجه میقروب توره‌یه‌بیان دیکر برسوتی کیمسه‌یه توصیه ایده‌یز.

واقعا دها طوغار طوغماز تعقیم اولنمش سوت ایله بویودیلمکه باشلانیلان برچوجقده بعضاً هضمسزلق، اوچوقلق، قانسزلق، وانقباض کبی عارضه‌لر کورولمکده وبوکبیلرك پیسلکلری‌ده رنکسز وآز چوق متعفن چیقمقده ایسه‌ده بوخصوصات یالکز بونلرده دکل، والده وانسان سوتندن محروم اولان چوجقلرك هپسنده‌ده کورولمکده‌در. بوندن باشقه تعقیم اولنمش سوتك چوجقلرده قارن شیشکینلکی، سوء هضم، راشیتیزم، ئه‌قزه‌ما، بارلوو خسته‌لغی یاخود چوجق اسقوربوتی تولید ایده‌جکی ایلری سورولمش ایسه‌ده معلم (بوده‌ن) تعقیم ایدیلمش سوت استعمال ایتدیکندن بری تغدیلری یولنده اداره اولنان چوجقلرده بوکبی حالات مرضیه‌یه همان هیچ تصادف ایتمدیکنی بیان ایتمکده‌در.

فقط، ینه اوته‌دن بری تعقیم اولنمش سوت علیهنده خامه‌ران بحث ومقال اولانلر اولدیغی کبی چوجقلرك بویله منتظماً معاینه‌سنی مؤاخذه ایدنلرده واردر. مثلا کوچوك چوجقلرك صوووق موسملرده بویله معاینه‌خانه‌لره کتیریلمکله اوشودیلمرینه سببیت ویریله‌جکی وبرچوق چوجقلرك بویله برآره‌ده بولنملری

طوتولور؛ چونکه بالذات ممه ویرلدیکی زمانده بیله چوجقلرك دائمی برنظارت آلتنده بولندیریلمری لازمه‌دندر. معلم (بوده‌ن)ك دیدیکی کبی : «چوجقلر ایکی یاشنه باصنجه‌یه قدر معاینه‌خانه‌یه منتظماً کتیریلمیدرلر؛ زیرا ممه‌دن کسیلدکلری ودیش چیقاردقلری زمانده کسکین وشدید معده و باغرساق التهابلرینه پك چوق تصادف اولنمقده‌در .»

کوچوك چوجقلرك معاینه‌وتداویسیله اشتغال‌ایدن اطبانك أك بیوك مشغله‌لری یاوروجقلره‌لزومندن فضله‌سوت ویاممه ویریلمسنك اوکنی آلمقدر ؛ چونکه بو یاشده کورولن معده وباغرساق التهابلرینك باشلیجه‌سببی فضله‌سوت وَبردوزی‌یه ممه‌ویریلمسیدر. سوت یاورولرینك برچوغی‌صورت ارضاع نه اولورسه‌اولسون بویوزدن یعنی فضله‌سوت ویاممه ویریلمسندن‌دولایی هلاك‌اولوب کیدییور . خسته خانه‌ده‌کی معاینه خانه‌لرده اینك سوتی‌ایله بویودیلن چوجقلرده ایسه بومحذور پك کورولمه‌یور، چونکه هر والده‌یه لزومی مقدار سوت ویریلیور؛ فقط آننه‌سی سوتیله بویودیلنلرده سوتك فضله‌لغی ، زیاده‌لکی یوزندن خسته‌له‌نان حتی تلف اولان چوجقلر نه‌قدر چوقدر !

پك چوق سوت ایچن ویازیاده أمن چوجقلر بردوزی‌یه کتیریر ، چوق دفعه قی ایدر وصیق‌صیق دفع حاجت ایلرلر. پیسلکلری صولی ، بلغملی وَهضمسزدر ؛ دریلرنده برچوق دوکونتیلر واردر ؛ بویله‌لرینك ثقلتلری زیاده ایسه‌ده صورت ارضاعلری همان او آندن اعتباراً تحت انتظامه آلنمازسه معده وباغرساق التهابنه یاقه‌لانه‌جقلری شبهه‌دن وارسته‌در . بویله برتهلکه و مخاطره‌دن بی‌خبر اولان والده‌یه لازم کلن وصایاده بولنملی وممه‌باشنی هر آغلاییشنده چوجغك آغزینه طیقمایوب

خسته‌خانه‌ده طوغوروب‌ده برسبب اجتماعی ویاباشقه برشیدن دولایی چوجقلرینی أمزیره‌مین فقیر قادینلره « آسید ـ تانس پوبلیق» مجاناً سوت نه‌نه تدارك ایتمکده ومتردد برحالده بولنانلری ارضاعه تشـویق ایده‌رك خصوصی « ملجأ » لره کوندرمکده وبویله‌لری هرهفته چوجغنی کتیروب معاینه ایتدیرمکه مجبور طوتولمقده‌در.

چوجقلرك معاینه‌سی هفته‌ده بر کون ومعین بر ساعتده اجرا اولنمقده‌در. والده‌لر بکله‌مه صالونه‌کیرر، اورادن‌هربری صره ایله چاغریلیرلر؛ چوجقلری طارتیلیر وَبولنـان ثقلت بیوجك بر دفترده هرچوجغه تخصیص قلنـان صحیفه‌یه قیـد ایدیلدیکی کبی قادینـك ألنده بولنوب هردفعه‌سـنده کتیرمکه مجبور اولدیغی وقپاره‌یه‌ده تحریر واشـارت اولنور. طارتیدن صوکره هرچوجق طبیب طرفنـدن اوزون اوزادی به معاینه ایدیلیر ووالده‌سنه صورت ارضاع وتقیده دائر لازم‌کلن وصایاده بولنیلیر. چوجق یولنده کیتمز وخسته اولورسـه معاینه‌خانه‌یه دها صیقجه کتیریلمسی تنبیه اولنور.

قادینك سوتی کافی کلمدیکی أیچه آکلاشـیلدقدن صوکره یاردیم ایتمك یاخود ایجابنده چوجغی بوسبوتون اینك سوتی ایله بسـلمك اوزره تعقیم اولنمش سـوت ویریلیر؛ اوحالده، قادین یاهرصباح خسته‌خانه‌یه کندیسی کله‌رك تعیین اولنان سوتی آلیر یاخود برینی کوندریر وقوالانیلوب بوشـالان شیشـه‌لری‌ده کتیروب تسـلیم ایدر. سـوت شیشـه‌لره چوجغك هردفعه‌ده ایچه‌جکی مقدار اوزره تقسیم اولنمشدر.

قادین بالذات کندیسی ممه ویرییورسـه چوجغی معـاینه خانه‌یه اون بش کونده برکتیریر؛ فقط هرحالده کتیرمکه مجبور

١ — « سریریات ولادیه » ده ایلك اولمق اوزره « معاینهٔ نوزادان » اسمیله برمؤسسه وجوده کتیردی و بوراده آننه‌لری طرفندن ممه ویریان چوجقلری ، اینك سوتیله أمزیریلن یاوروجقلری پك بیوك برصبر ودقت ایله معاینه‌یه قویولدی ؛ لازم‌کلن وصایا ونصایحده‌بولندی ؛ فقرایه خالص وتعقیم اولنمش‌سوت ویردی .

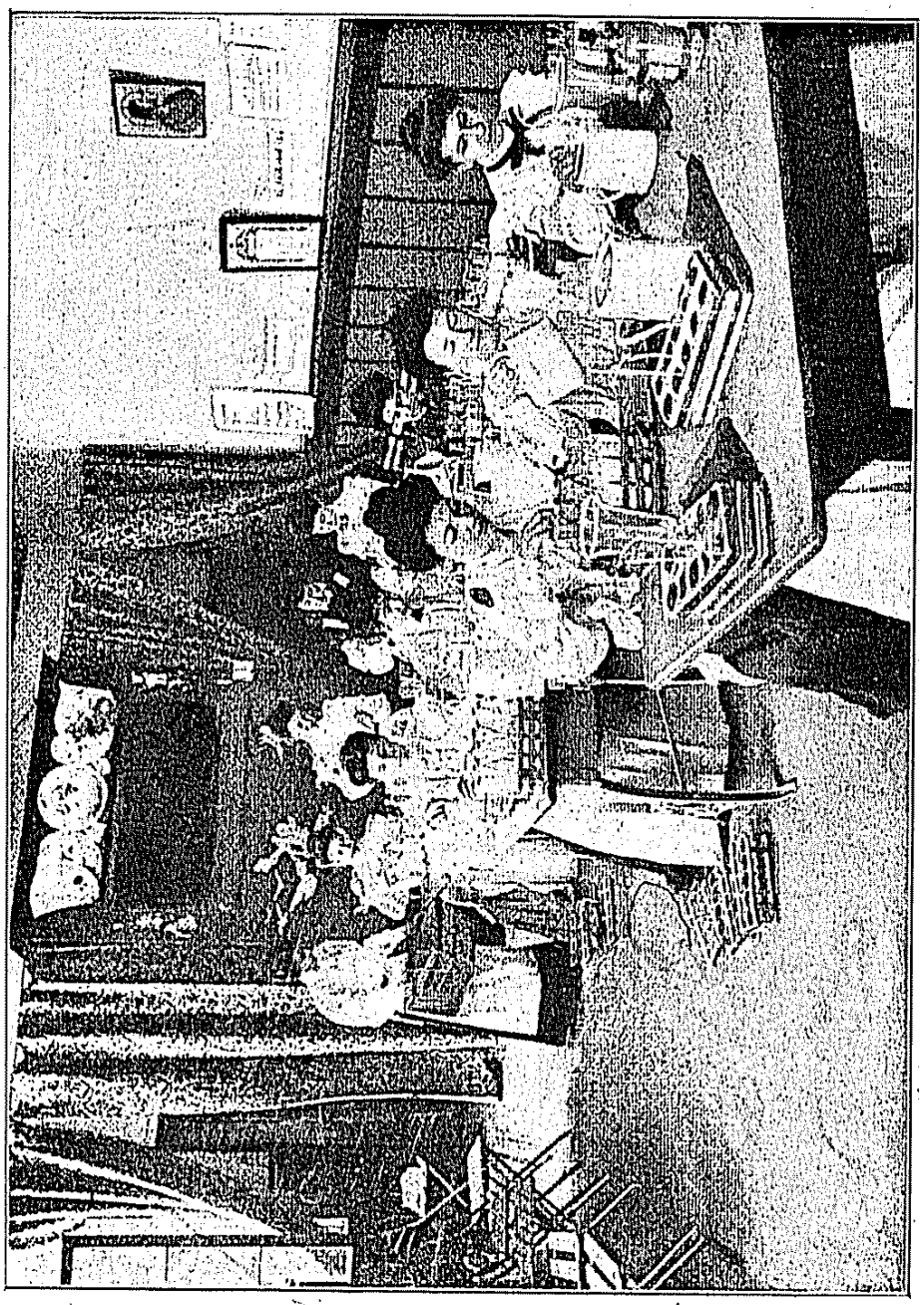

برمؤسسه‌ده سوتك تعقیم اولنمق اوزره شیشه‌لره صورت تقسیم واملاسی

ایدیلن‌اسفاده مأمولك فوقنده کورولدیکندن آرتق یالکز فرانسه‌ده دکل هرطرفده بوکبی مؤسسه‌لر وجوده کتیریلدی .

[بوده‌ن] ك بوهمتی بحق بیوك وشایان امتنالدر .

« برطفل نوزادك برهفته یاشامق احتمالی طقسان یاشنده‌کی برآدمدن دها آزدر . » أك جدی احصائیاته نظراً بر یاشندن آشاغی اولان بیك چوجقدن ایکی یوزی وفات ایدییور . بو حساباجه یالکز فرانسه‌ده برمیلیون چوجقدن ٢٠٠,٠٠٠ ی محووهدر اولییور .

برمعاینه خانه‌نك بکلامه صالونی

بوضایعات چوجقلره ایی باقیلمدیغندن ، یولنده ممه‌ویریلدیکندن ، فنا سوت ایله أغزیرمکدن ایلری کلییور . ایشته بوخصوصاتی نظر دقته آلان معلم بلند همتم موسیو [بوده‌ن] مأمور اولدینی .

مقداردە سوت ایچمه‌ین چوجق وزناً تزاید ایتمز ، حتی تناقص‌ده ایده‌بیلیر ؛ فقط هضمسزلغه ، خسته‌لغه دوچار اولماز ؛ بر آز فضله سوت ویریلمکه باشلانیجه درعقب بویودیکی ، آرتدیغی کورولور . بناءً علیه ، ایلك کوندن اعتباراً چوق فضله‌ویرمکدن ایسه برقاچ کونلر ، حتی بر ویا ایکی هفته کافی مقداردەویرمه‌مکی دهـا زیاده ترجیح ایدییورم ، چونکه یوقلایه یوقلایه مقدار مناسبی تعیین ایتمك دهـا موافقدر ؛ بومقدار تعین ایتدکدن صـوکره لزومی بزجه تحقق ایتمدکجه سوتی تزیید ایتمه‌یز . » .

(بوده‌ن) «نوزاد» ك دیکر بریرنده : « بوکون سوتك مقدارینی تعیین ایتمك ایسته‌مم ، برچوق مشاهدات طوپلایورم ، آنلردن برنتیجه چیقارمق امیدنده‌یم . شوراسنی سویله‌یه‌یم که بریاشنی اکمال ایتمش اولان چوجقلری بیله ، عمومیتله پك آز ظن وفرض اولنان برمقدار سوت پك آیی بسله‌یوب بویوتمکده‌در ؛ ٧،٨،٩ کیلو ثقلتنده‌کی چوجقلرك ٦٠٠،٧٠٠،٨٠٠،٩٠٠ غرام اینك سوتی ایله کوزل کوزل بسلنوب بویودکلرینی کوردم . »

دوقتور (مورەل) چوجغك زیاده بسلنمسنه دائر تحریات وتجـاربده بولنه‌رق « تعیین یومی » یی بیانه صـاواشمشدر : (مورەل) ه کوره ، برچوجق بدننك کیلوسی باشـنه کونده ٧٥ قالوری صرف ایتمکده وبومقدار قالوری‌یی ١٠٠ غرام سوت تهیه واحضـار ایلمکده اولدیغندن چوجغك تعیینی کیلو باشنه ١٠٠ غرام سوت دوشمك اوزره حسـاب ایدیلمیدر . بومقدارك برحساب نظری وتقریبی اولدیغنی وهرحالده چوجقلرك ارضاعنده سـوتك مقدارینی معلم (بوده‌ن) ك دیدیکی کبی یوقلایه یوقلایه تعیین ایتمك لزومنی وصیجاق هوالرده صرفیات حرورىه‌نك آزلغندن دولایی سوتك مقدارینی‌ده آزالتمنی ینه دوقتور (مورەل) بیان ایتمکده‌در .

کوندوزلری هر ایکی ویا اوچ ساعتده بر وکیجه‌لری پك پك بر دفعه ویرمسنی ومه‌یی اویله چوجغك آغزنده ساعتلرجه براقامسنی تنبیه‌ایتملیدر . ایشته چوجقلرینی معاینه‌خانه‌یه کتیرن والده‌لره دائما بووصایاده بولنلمقده وچوجقلرك طارتیسندن استحصال اولنان نتایج ایله بوتدابیر وَوصایانك نه‌قدرمحق‌والزم اولدیغی کوزلری اوکنده اثبات اولنمقده‌در . بوندن باشقه، هروالده‌یه آیری آیری ایدیان نصایحدن اوته کیلری ده‌پك‌چوق فائده کورمکده وچوجقلر آره‌سنده وزناً ، صحةً کوروان فرق ونتایج مقایسات برچوق والده‌لری فائده بخش بر رقابته سوق ایتمکده‌در .

چوجغه فضله سوت یاخود مه‌ویریلدیکنی ناصل آکلاملی؟

زیاده سوت ویریان، لزومندن زیاده أمزیریان چوجقلرك ثقلتلری حال طبیعیدن فضله تزاید ایدر. ایشته تام زماننده طوغان‌برچوجغك ثقلةً ، وزناً تزاید یومیسی بووجهله‌اولملیدر :

ایلك‌ایکی آی‌ظرفنده	تزایدیومی	٢٥ : ٣٠	غرام ،
٣ و ٤ —	—	٢٠ : ٢٥	— ،
٥ و ٦ —	—	١٥ : ٢٠	— ،
٧ و ٨ آی‌ظرفنده	—	١٠ : ١٥	— ،
سنه‌نك صوك درت آینده	—	٨ : ١٠	— .

چوجغی لزومندن زیاده بسله‌مه‌مك ایچون هر دفعه‌ده ایچه‌جکی سوتك مقداری تماماً تعیین اولنملیدر . معلم (بوده‌ن) دییورکه : « هرکس یکی‌طوغان چوجقلره زیاده مه‌ویاخودسوت ویرمك خصوصنه متمایلدر . حتی بز بیله بدایتده لزومندن فضله ویردك . چوق‌دفعه سویلدم، ینه تکرار ایدییورم که أل‌ویره‌جك

ایشته بو وجهله معلم (بوده‌ن)ك همتیله تأسس ایدن « معاینهٔ نوزادکان » هم فرانسه‌یه ، هم‌ده بوتون عالم انسانیته بیوك بیوك خدمتلر ایدییور وَ ایده‌جکدر.

کوچوك چوجقلرده کورولن وفیات مدهشه‌نك اوکنی آلمق اوزره بوکونه قدر تشکیل اولنان مؤسساتدن هیچ بری « معاینهٔ نوزادکان » قدر خدمت ایده‌مه‌مشدر . بو مؤسساتك آز بر زمان ظرفنده بوقدر تعمم وتکثری ، هرطرفده هر یرده حسن قبول کورمسی ، یکیدن برچوق معاینه خانه‌لر دخا تأسیسنه سعی وهمت اولنمسی وبونلرك بلدیه‌لر ، مجالس صحیه وحتی حکومات طرفندن حمایه و صحابت آلتنه آلنمری ایتدکلری وایده‌جکلری خدماتك پك مهم وشایان تقدیر اوله‌جغنه واضحاً دلالت ایتمکده‌در .

هر والده‌نك چوجغنی کندیسی أمزیرمکده‌کی مجبوریت پك طبیعی وبالذات مه ویرمکده‌کی فوائد ومحسنات ایسه بدیهی وجلی اولدیغندن بوبابده بیان فکر ومطالعه‌یه لزوم کورمه‌یورز. ایشته موضوع بحثمز اولان بو مؤسساتك باشلیجه خدمتی والده‌لری بالذات ارضاعه تشویقدر . هممات جزیله و نقدیه صرف ایدیله‌رك ، سوتلری کفایت ایتمه‌ین یاخود هیچ کلمین قادینلره چوجقلرینی برصورت فنیه‌ده بسلمك ایچون لزومی قدر تعقیم اولنمش سوت ویریله‌بیلیرسه‌ده أك مهم ایش وأك بیوك وظیفه آنه‌سنك سوتیله بویودیان چوجقلری بر نظارت منمادیه آلتنده بولندیرمق معاینه ایتمکدر . حتی آوروپاده بوکبی مؤسساتدن بعضیلرنده والده‌لری ارضاع طبیعی‌یه تشویق ایچون چوجغنی کندی سوتیله أمزیرنلره مکافاتلر ویریلیور . مثلا فرانسه‌ده (روآن) شهری بلدیه‌سندن چوجقلرینی کندیلری

چوجقلره زیاده سوت ومه ویرمه‌مك ایچون کرك (بوده‌ن) ك، کرك دوقتور (مورەل) ك افکار ونظریاتی أیجه حفظ ایده‌رك ایجابنده تخطار ایتملیدر. برچوجق اسهاله طوتولنجه ایلك یاپیله‌جق شی برقاچ کونلر سوتنك مقدارینی آزالتمقدر.

کرك ولادتخانه وسریریات ولادیه‌لرده، کرکسه خسته‌خانه وسائر محللرده کشاد اولنان «معاینه‌خانهٔ نوزادکان» دن ایدیلن استفاده مأمولك قات قات فوقنده ظهور ایتمشدر. نشر اوطنان استاتیستیقلره کوره بویولده باقیلان چوجقلرده اسهال صیجاق موسملرده بیله کورولمه‌مکده‌در. معلم (بوده‌ن) فرانسه‌ده تدنی نفوسك اسبابنی تدقیق ایچون تشکل ایدن قومیسیونه ویردیکی راپورده دییورکه: «۱۸۹۹، ۱۹۰۱، ۱۹۰۲ سنه‌لرنده‌ده معده وباغرساق التهابندن هیچ برچوجق غائب ایتمدك. کوروب معاینه ایتدکلرمز اویله بش اون چوجقدن عبارت ظن اولنمسون: بو دورت سنه ظرفنده هرجمعه کونی ۹۰ : ۱۰۰ چوجق کورولمش وبعض چوجقلر هراون بش کونده برکتیریلکده اولدیغندن بعض هفته‌لر همان طوپدن ۱۳۰ : ۱۴۰ چوجغه بردن باقیلمشدر.»

دوقتور (مه‌غری‌یه) دییورکه: «۱۸۹۸ سنه‌سی مارتنك برنجی کونندن ۱۹۰۳ سنه‌سی کانون ثانینك برنجی کوننه قدر شاری‌ته خسته‌خانه‌سنده‌کی معاینه‌خانه‌یه کتیریلن ۶۱۸ چوجقدن بوایکی سنه برآیلق مدت ظرفنده اسباب مختلفه تأثیریله غائب ایتدیکمز ۲۵ ی آره‌سنده هیچ برمعده وباغرساق التهابنه تصادف ایتمدك؛ بوندن باشقه راشیتیزم، بارلوو خسته‌لغی‌ده کورولمدی.»

بوحالده یاوروجغکزك یولنده بویودیکنی کوره‌جکسکز .
چوجغکز أیی کیتمز ، خسته‌له‌نیر یاخود هضم ایده‌مزایسه
اوراده‌کی حکیملر سزه لازم کان صاغلقلری ویره‌جکلردر »
یوللی تنبیهاتده بولنلسه نه‌قدر زواللی چوجقلر اولومك پنجهٔ
بی‌رحمندن قورتاریلیر . بوکبی تدابیر ایچون اختیار اولنه‌جق
مصرف هیچ مثابه‌سنده‌در . چونکه چوجقلری ینه آننه‌لری
أمزیره‌جکلر ، یالکز آننه‌لرینك سوتی کفایت ایتمزسه تعقیم
ایدلمش سوت ویریله‌جکدر . »

أمزیرن والده‌لره هفته‌ده اوچ لیوره أت ویرلمسی وچوجقلرینه أیی باقانلره ۱۰-۲۰ فرانق مکافات اعطاسی طلب اولنمش واقتطاف ایدیلن حسن نتایجه ابتناءً طلب واقع درحال اسعاف وقبول ایدیلمشدر . پارسده‌ده والده‌لره چوجقلرینی أمزیرمك ایچون دورلو دورلو تشویقات وترغیباتده بولنلمقده‌در : بعض مؤسسه‌لرده والده‌لره مجاناً ییه‌جك وعلاج ویریلمکده، بعضیلرنده (سریریات ولادیه) چوجقلرینی منتظماً معاینه‌یه کتیرن قادینلره اوچ دورت آیده برقونداق طاقمی ، اثواب وسائره کبی برهدیه تخصیص ایدیلمکده ، خلاصه چوجقلرینه أیی باقان قادینلره هرطرفده ابرازتوجه وبذل معاونت ایدیلمکده‌در . معلم (بوده‌ن) دییورکه : « پارسده فقیر قادینلر ولادتخانه‌لرده ، یاخود «آسیستانس پوبلیق» ه منسوب ویاانسانیتپرور جمعیتلر اداره‌سنده بولنان أبه‌لر واسطه‌سیله کندی أولرنده وضع حمل ایتمکده‌درلر. (۱۸۹۹) سنه‌سنده ولادتخانه‌لرده (۱٦,۲۹٤)، أبه‌لر معرفتیله (۵۹٦۰) ولادات وقوع بولمش وجمعیات مخصوصه معاونتلریله‌ده (۱۱۹۲۷) قادین تولید ایدلمشدر ؛ بوحالده ، آسیستانس پوبلیق معرفتیله تولیدایدیلن قادینلرك مجموعی (۳٤۱۸۱) ه بالغ اولیور.

« بز خسته‌خانه‌مزده والده‌لری چوجقلرینی أمزیرمکه مجبور طوتیورز ؛ آسیستانسه منسوب أبه‌لرده بویولده حرکت ایتملیدرلر؛ جمعیات انسانیتپرورانه‌دخی کندی‌أبه‌لری واسطه‌سیله طوغوردیلان قادینلره بوکبی وصایاده بولنه‌بیلیرلر . بوکبی قولای ومفید تدبیرلر اتخاذ ایدلدکدن صوکره پارسك مختلف محله‌لرنده مؤسسات صحیه کشاد ایدیله‌رك لوخوسه‌لق یاتاغندن قالقان بر قادینه : « چوجغکز ایله برابر فلان یره کیدیکز ، اوراده هرسکز ویااون‌بش کونده‌بر چوجغکزی طارته‌جقلردر،

برقاچ کونه قدر عائله‌نك بردوردنجی چوجغی اوله‌جقدی؛ قادین: « آرتق أمزیرمك اوزره شهردن بر چوجق آلیرز . » دیوردی . بوسوز بوتون أوده برطنین امید حاصل ایتدی .

أمزیرمك اوزره شهردن آلنه‌جق برچوجق عائله‌نك مدار رفاهی اوله‌جقدی ؛ أوه آیلقلر ، هدیه‌لر ، هرشی کله‌جکدی . ذاتاً قادین أیی برسوت نه‌نه ایدی؛ اولجه اوچ چوجق أمزیرمش ایدی . بوکون سوت اولادلرینك هپسی‌ده دینج وصاغلام ایدیلر ؛ آره صره شهره ایندکجه کیدر ، یاوروجقلرینی کوروردی .

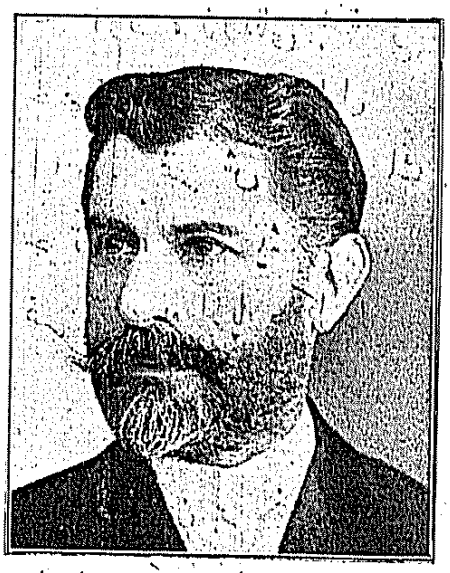

پارس مکتب طبیه‌سنده امراض نسائیه‌یی، طب آقاده‌یسی اعضاسندن موسیو پوززی
M. S. Pozzi,
Prof. de Gynécologie
à la Faculté de Médecine de Paris, etc

چوجق طوغنجه، شهره اینه‌رك سوت نه‌نه‌لر اداره‌سندن برچوجق ایسته‌دیلر. برکون اداره‌دوقتورینك آرابه‌سی بوذلتکاهك اوکنده دوردی : اووف ، شمدی رسماً ، اوزون اوزادی یه معاینه اولنملی و هر صورولانه جواب ویرلملی .

دوقتور: «ممه‌لر دولغون ، سوت بول ، دیشلر صاغلام ، هرشی برنده.» دیدی وَزواللی قادین عادتا برحیوان، برصاغمال اینك کبی معاینه ایدلدی .

ایکی کون صوکره قولوبه‌یه سوسلی، دانتلالی برقونداغه صارلمش آغیر بر بیك کتیرلدی . قادینه کندی چوجغنه بر داملا بیله سوت ویرمه‌مسی صیقی صیقی‌یه تنبیه ایدلدی؛ ذاتاً زواللی کویلی یاوروجق اوقدر ضعیف، او قدر جیایز، اوقدر

سوت نه‌نه [*]

یوز بیك زحمت ومشقت ایله بریکدیریان برقاچ پاره قیشك او قاپانیق کونلرنده بیترلمش وبوتون قیش زواللی قوجه ایکی اوچ کونلك ایشدن باشقه برمدار نفقه بوله‌امشدی .

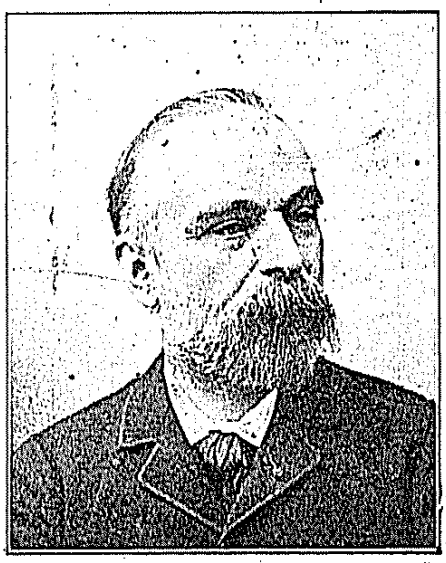

پارس مکتب طبیه‌سی طب قانونی معلم شهیری، طب آقاده‌میسی اعضاسندن موسیو بروآرده‌ل

M. P. Brouardel,
Prof. de médecine légale
à la Faculté de Médecine de Paris, etc.

فقط ، هرنه اولورسه اولسون، بش اون پاره بولمق، یاشامق و بابا آنا ، هنوز بر دورلو اوله‌مه‌ین بیوك پدر واوچ چوجغك سکنانی تشکیل ایدن اوچ اودالی کومسمسی أوك کیراسنی بولوب حاضرلامق ایجاب ایدیوردی .

أسکی مشین پاره کیسه‌سنده‌کی صوك بیاض سکه‌لرده بر بر ... اریدی ، کیتدی ... سفالت ! آلتی بوغازك ییه‌جکنی ایکی ضعیف طاقتسز قول تدارك ایده‌جك ... باری ایش اولسه !

اداره‌لی داورانملیدی ؛ آرتق بقالدن، أکمکجیدن ، بوتون اصنافدن بورج‌ده ایده‌میورلر ... پدر آراده صره‌ده ایچدیکی بر ایکی قدح راقیدن ، بیوك پدرده سنه‌لردن بری ایچه‌کلدیکی توتوندن واز کچدیلر ... بو زواللی سفالتکده‌ده لقمه‌لر بیله حساب ایله ینیلمکه باشلادی ...

[*] دوقتور [توندور] دن ترجمه .

آغزینه آلوب‌ده أمه‌میوردی ... ذاتاً برچوق دوشـونجه‌دن صوکره ویریله بیلن بوقرار پك کج ویرامشدی .

برهفته صوکره مینی‌مینی کویلی قاره طوپراقلره کومولدیکی اثناده‌اوزواللینك حق‌فطری وطبیعیسیله‌بسله‌نن زنکین چوجق کیتدکجه‌سمیریور ، کوزلله‌شیور ، هر أمیشده ایکی ممه‌یی بردن بوشالدییوردی.... ؟

. . . . . ؟

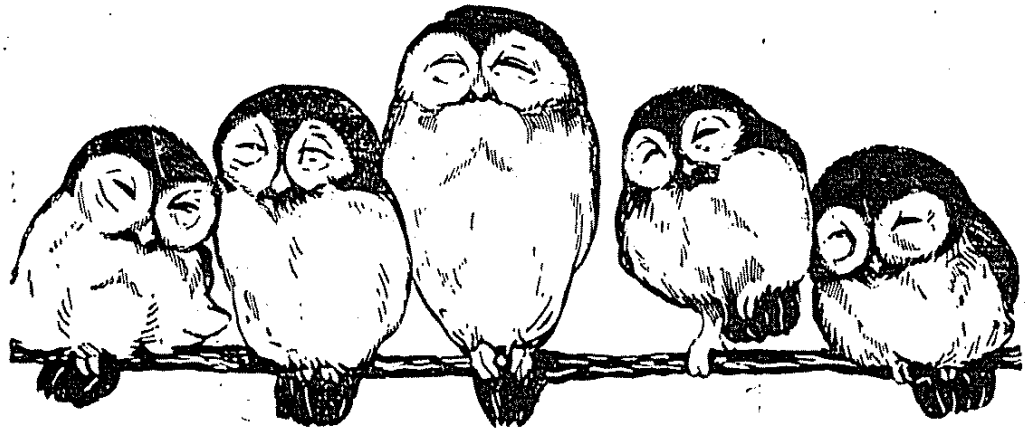

دوشکون ایدی که بوتون عائله بوسفالت محصولنك یاشایه جغندن بیله امیدوار دکل ایدیلر.

یاناقلرندن قان داملایان سوسلی ببکی تسلیم ایدنلرك صوك سوزلری شواولمشدی : « سوت نه‌نه ، مطلقا هرکون برپارچه أت ییملیسك که سوتك قوتلی اولسون ؛ چوجغه أیی باق، تمیزلکه دقت ایت؛ بزده آره صره کلوب کوره‌جکز . »

أوت ، زواللی بختسز والده، أك طاتلی ابتساملریکی، أك حسی نوازشلریکی بوایل اولادینه حصر ایتملیسیك ، بوکامقابل آیده....غروش آلاجقسك ! ... صحتکی ، ثمرهٔ عمرکی ، لذائذ حیاتکی، هرشیئکی بو.... غروشه صاتدك ؛ أوت ، آیده ... غروش، بو آزپاره‌دکل !. .

صالغین بر باغیرساق حماسی کویك بوتون چوجقلرینی بیتیریور وَ تلفات بش آلتی‌یی آشیوردی . سوت نه‌نه‌نك زواللی یاوروجغی‌ده خسته‌لاندی ، حکیم چاغیردیلر. دوقتور برطور نومیدانه‌ایله« هرشی بیهوده ... اوله‌جك . ممه‌ویرمکه‌باشلارسه‌کز بلکه قورتولور ! » دیوردی.

فقط ، اوته‌کنی ، شهردن کتیریلن اجرتلی ، زنکین‌چوجغی نه یاپمالی؟ چوجق آلندیغی یره ویرلسه عائله بردن برده قارانلق، قورقنیج برکرداب سفالته دوشه‌جك ، برده‌اوچ آی‌اول‌چوجغی، أمزیرمك اوزره آلیرکن برسنه‌لك برتعهد آلتنه کیرلمش وایش کفالته باغلانمش ایدی . زواللی والده سوتنك برپارچه‌جغنی ، پك آز قسمنی کندی‌یاوروجغنه ویرمکه باشلادی ، فقط خسته چوجق طوغدی طوغه‌لی ممه یوزی کورمدیکی ایچون ممه باشنی

مقياسده بردولت ، دولت ايسه بيوك مقياسده برعائله‌در ؛ تعبيرديكرله ، عائله‌دولتك كوچوك بر اورنكى وَدولت عائله‌نك بيوك برنمونه‌سيدر[*] . »

عموميتله كنج چوجقلر أيى تنفس ايتملى ، أيى بسلنملى ، تميز طوتولملى ، هر عضولرى يرلى يرنده وكوزلجه نشو ونما بولميدر ؛ برقيز چوجغنك صحتى تام يرنده اولمق ايچون بو قاعده‌لره تماميله رعايت ايدلميدر .

الكاتره قرالى حضرتلرينك جراحى ، (لوندره خسته‌خانه‌سى) جراح مشاورى سير فره‌ده‌ريق تره‌وس
Sir Frederick Treves,
Chirurgien de S. M. le Roi d'Angleterre,
Chirurgien Consultant
de l'«Hôpital de Londres».

قيز چوجقلرى ايچون كونش رضيا الزمدر ؛ كويلى قيزجغزلرده كوروان صحت تامه وتناسب هپ آچيق هواده ياشادقلرندن دولاييدر وَآچيق هواده ياشامق رفاه وراحتك شرائط اساسيه‌سندندر ؛ فقط بيوك شهرلرده طوغوب بويوين چوجقلر چوق دفعه بونعمتدن محرومدرلر ؛ بونك ايچون مينى مينى قيزلرمزك ايلريده صاراروب صولماملرى ، مضطرب وپريشان اولماملرى ايچون آچيق هواده كزديرلملرينه ، قيرلره وصيفيه‌لره كوتورلملرينه دقت ايديلميدر .

قيز چوجغى برآز دها بويوينجه آيرى بر اوداده ياتيريلملى ، يالكز ياتديغى اودا ابوينكنه ياقين اولملى ؛

[*] صحتماى عائله — دوقتور بسيم عمر

کوچوك قیزلرك حفظ صحتی

حفظ صحتك بعض عمومی ، بیوك ، منتظم قاعده‌لری واردرکه هیچ ده کیشمزلر ؛ مثلا ، یاش ، جنس ، بنیه‌وَمزاج هرنه‌اولورسه اولسون ، تمیزلك دائما تمیزلکدر وهرکس تمیز اولملیدر . فقط قواعد وَوصایای صحیه‌دن برچوغی‌ده یاشه ، جنسه ، صفته ، حال وموقعه کوره ده کیشیر ؛ اوت ، هریاشك کندینه کوره برحظ وذوقی، برطرز حیاتی اولدیغی کبی آرتق ببکلکدن قورتولوب‌ده سرپیلمکه، مبنی مبنی برقیز اولدیغنی کوسترمکه باشلایان چوجقلرك‌ده آیری برتربیه ، برحفظ صحتلری واردر .

انکلتره قرالی حضرتلرینك طبیبی ، لوندره‌ده سن مادی خسته‌خانه‌سی طبیب مشاوری سیر ویلیام برودبند

Sir William Broadbent,
Médecin de S. M. le Roi d'Angleterre,
Médecin Consultant
de l'Hôpital St. Mary de Londres.

بناءً علیه ، برقیزجغزی کندی حالنه براقمق برچوق فنالقلره مؤدی‌اوله‌بیلیر ؛ اوحالده ، عائله والده‌سی وظیفه‌سنك اهمیت وقیمتنی بیلملی ویاوروجغزینی برطاقم مهارتسز، کفایتسز خدمتجیلرك ألارینه براقاملیدر . چونکه کوچوك برقیزك مادی ومعنوی تربیه‌سی ، صحت وعافیتی برعائلهٔ مستقبله‌نك صحتی دیمکدر ، عائله‌لرك تربیه وصحتی ایسه قوجه برامتك ، بیوك بردولتك تربیه وصحتی دیمکدر ، « چونکه عائله کوچوك

اون بش ياشنه قدر اولانلر ٩ ساعت قدر اويوملیدرلر. اويقو جملهٔ عصبيه‌نك أك طبيعى برمسكنيدر؛ بناءً عليه چوجقلرى كيجه‌لين اوطورمغه، اويومامغه آليشديرمق و براقمق پك فنا برعادتدر؛ كوچوك قيزلر أركنجه و دائما عينى ساعتده ياتيريلمك وينه أركنجه وعينى ساعتده قالديريلمك و هيچ برحال وسبب بوقاعدهٔ صحيه‌يى اخلال ايتمه‌ملیدر. چوجق ياتاغنه اويومق ايچون كيرر، اويانوب‌ده كوزينى آچنجه ياتاغندن آشاغى اينملیدر.

صاف هوا تنفس ايدن برقيز جغزك اشتهاسى‌ده آچيق اولور، قيزه صحى وكافى برمقدار غذا ويرملیدركه نشو ونماى بدنى تأمين ايده‌بيلسون. بويا‌شده كيلرده معده پك فعال اولور، هيچ اولمازسه كونده دورت دفعه يمك ايستر. چوجقلرك يه‌جكلرى اويله قارمه قاريشيق شيلر اولمامليدر: ايكيدن يدى ياشنه قدر اولان چوجقلره سوت، اتمك، چوربا، برپارچه أت، يومورطه ويرملیدر. صوكره‌لرى ياشلرى ايلريلدكجه صولى يه‌جكلرى آزالتملى، اونلرك يرينه كباب وكولباصدى كبى شيلر ويرملیدر.

بزده، خصوصيله قاديلرمزده كورولن فنا عادتلردن، حفظ صحته مغاير الفتلردن برى‌ده بلا آرام وبر دوزى‌يه برشى يمك وألدرينه كچن ميوه، شكر، سيميت وسائره‌يى ويرا طيقينمقدر. بوعادت والفتك نه‌قدر مضر ومعده‌راحتسز اقلرنده نه‌قدر مدخلدار اولديغنى سويله‌مك بيله زائددر؛ دها برينى هضم ايده‌مين معده يكيدن «يوتيلان» ديكر بر شيئ ناصل سيكيره‌بيلير؟ ايشته بوكبى فنا الفتلردن صاقينمق آنجق چوجقلقده منتظم يمكه آليشمق ومعين زمانلرده يمك ايله ممكن اوله‌بيلير.

هیچ برقیز چوجغی آننه‌سیله یاتاقده یاتیریلمامالی‌در ؛ چونکه بوحالده ، بعض محاذیر اخلاقیه‌دن صرف نظر ، آنا وبابانك مضطرب اولدقلری بعض مزمن خسته‌لقلرك چوجغه‌ده‌کچدیکی کورولیور .

برقیز چوجغی همشیره‌سیله برلکده بر اوداده یاته بیلیر ، یالکز یاتاقلر آیری اولمالیدر ؛ چوجق اوداسنده آدم باشنه ساعتده ۱۵ — ۲۰ مترو مکعبی هوا تصادف ایتملیدر . اودانك اشیاسی اوله‌بیلدیکه قدر ساده اولملی ، پرده ، خالی فلان بولنمامالی . زمینه خالی یرینه اینوله‌ئومدن معمول ، ییقانه بیلیر برنوع مشمع سریلملیدر . اودا أیی چکن بر اوجاقده ویاخود برچینی صوباده یاقیله‌جق اودون ایله ایصیدیلملیدر .

اودا اشیاسی بسیط ، فقط أکلنجه‌لی ، نشاط آورشیلر اولملی . یاتاق اوزون وطار اولملی‌که چوجق ایچنده قیویریله‌ماسون ، دوس دوغری دیم دیك بویوسون ، یاتاق طاقمی اوله‌رق ده‌میر ویا پرنجدن برقاریوله ، یایلری آچیقده برسومیه ، سرتجه برشیلته ، قیل ویاوارهك یوصونیله دولمش بریاصدیق کفایت ایدر ؛ بونلری هر زمان کوز اوکنده بولندیرمق وتمیزله‌مك کوج برشی دکل . چوجغی برقاچ یورغان ایله صیم صبقی اورتمه‌ملی‌که ترلیه‌رك ضعیفله‌مه‌سین . چوجق أك زیاده صباحه قارشی اوشور ، بووقتلر چوجغك اوززینی آچامسنه ، صوووق آلمامسنه دقت ایتملیدر ، بونك ایچون‌ده او آرالق فضله بریورغان اورتمك کفایت ایدر .

اویقو چوجقلرك غداسی حکمنده‌در وَچوجق چوقجه اویوملیدر : بشدن سکز یاشنه قدر اولانلر کونده ۱۱ ساعت ، سکزدن اون ایکی یاشنه قدر اولانلر ۱۰ ساعت ، اون ایکیدن

اسويچره اطباى مشهوره‌سندن معلم
موسيو لوئى بار
M. Louis Bar,
Prof. de Clinique Médicale
à l'Université de Genève.

اسويچره اطباى مشهوره‌سندن معلم
موسيو آلبر مايور
M. A. Mayor,
Prof. de Thérapeutique
et de Policlinique Médicale
à l'Université de Genève.

شيلردن : سوت پك كوزل ومناسب برغدا ايسه‌ده غيركافى‌در؛ يدنجى ياشه قدر چوجق يه‌جكنك دورتده برى سوت اوله‌بيلير، سوتى دائما تعقيم ايتمليدر. سوتلى قهوه، سوتلى قاقاأو، سوتلى چاى چوجقلره پك أيى كلير.

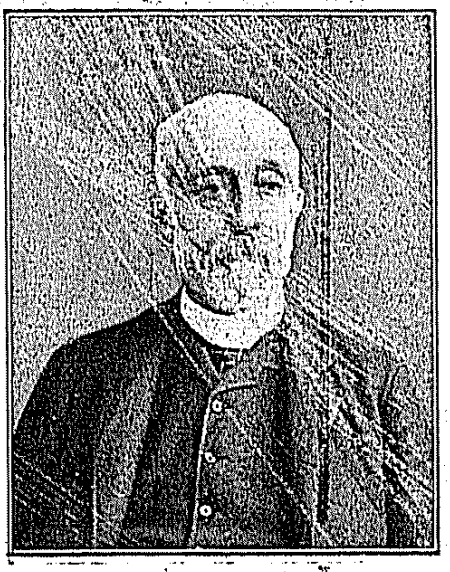

اسويچره اطباى مشهوره‌سندن معلم
موسيو ژيللار
M. Juillard,
Prof. de Clinique Chirurgicale
à l'Université de Genève.

اسويچره اطباى مشهوره‌سندن معلم
موسيو ژاق ره‌وه‌ردن
M. J. Reverdin,
Prof. de Pathologie externe
à l'Université de Genève.

ویانه مکتب طبیه‌سی معلملرندن
موسیو قروباخ
M. le Dr. Chroback,
Prof. de Clinique Gynécologique
à l'Université de Vienne.

ویانه مکتب طبیه‌سی معلملرندن
موسیو نوئسر
M. le Dr. Neuser,
Prof. de Clinique Médicale
à l'Université de Vienne.

خلاصه ، کوچوك قیزلر منتظم ومعین زمانلرده یملی ویمك خارجنده آغزلرینه هیچ برشی قویماملیدرلر.

چوجق هرکوردیکنی یمك ایسته‌میه‌جك قدر اوصلی ومطیع اولمدقجه عائله سفره‌سنه آلمامالیدر. چوجغك یه‌حکی

ویانه مکتب طبیه‌سی معلملرندن
موسیو اورتنر
M. le Dr. Ortner,
Prof. extraordinaire à l'Université
de Vienne.

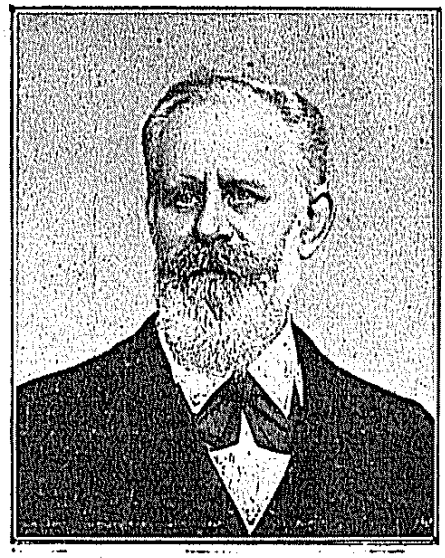

ویانه مکتب طبیه‌سی معلملرندن
متوفی نوتناغل
Dr. Nothnagel,
Prof. de Clinique Médicale
à l'Université de Vienne.
Mort.

چوجغه آز برمقدار أيى واولمش ميوه ويريله بيلير، چيك ميوه يين چوجقلرك باغيرساقلرى فناحالده بوزولور. ميوه‌لردن‌ده پورتقال، آغاج چيلكى، شفتالى، اولمش أريك واوزوم كبيلرينى ويرمليدر. چوجقلره ميوه‌نك نه‌قابوغنى، نه‌ده چكرده‌كنى يوتدورماملىدر؛ أيجه پيشيرلمش ميوه‌لر پك مناسبدر. فقط شكرلى ميوه‌لر هضمى بوزويورلر.

مينى مينى قيزلره مقدار كافى صو ويرمليدر؛ چونكه صو، وجودك سوپوركه‌سى كبيدر. أك صحى وأك مناسب ايچكى صاف، براق وقوقوسز بر صودر. نهر وكول صولرينى سوزمدكجه ايچمه‌مليدر؛ هله صالغين برخسته‌لق فلان وارسه صويى هر حالده قاينـاتوب تعقيم ايتمليدر. چوجقلره قهوه، چاى، شربت كبى شيلر ايچيريلمسه دها أيى اولور.

اسويچره اطباى معروفه‌سندن جراح شهير اوغوست ره‌وردن.
نامنه اضافتله پك قوللانيلشلى برايكنه اختراع ايتمشدر.
M. Auguste Reverdin,
Prof. de Policlinique chirurgicale
à l'Université de Genève.

قيز چوجقلرينك ييه‌جكلرينه، هضملرينه دقت اولنورسه ايلريده خانم اولنجه هضمدن صيقينتى چكمزلر، هله اومعند پكلكلره هيچ اوغرامازلر.

قيز چوجغنك البسه‌سى تميز وبدننه قالبلانمش دينيله‌جك درجه‌ده دوزكون وبول اولملى، قيز البسه‌سى اوقدر سوسلى، جيجيلى يجيلى اولماسه‌ده اوله‌بيلير، چونكه مينى مينى قيزلرده غرور وعشوه بازلق فكر وحسلرى پك چابق ميدان آلير

تره‌یاغی وتره‌یاغلی تارتین کبی شیلر چوجغی پك شیشمانلاتیر. پیشمش قایماقلر، سوتلی یومورطه‌لر، تازه پینیرلر، قایماقلی پینیرلر هم‌أیی هضم اولنورلر، هم‌ده بسله‌یجیدرلر؛ چیك قایماقلر چابق بوزولورلر.

رافادان تازه یومورطه پك مناسبدر؛ بر یومورطه ١٠٠ غرام سوته ویا ٣٠ غرام أته معادلدر. أت صویی‌ده، چوق ویریلمك شرطیله، هضمی قولایلاشدیریجی بر غدادر.

أتلره کلنجه: کنج حیوانلرك أتلری چابق بوزولورلر؛ پك یاغلی، پك سیکیرلی أتلرده أیی دکلدر. أك أییسی: قویون وصیغیر أتیدر، پلیچ‌ده فنا دکلدر، فقط آو أتلری چوجقلره او قدر أیی کلمز.

بالقلر تازه تازه ییدیرلمیدر؛ قوطو بالقلری، صاردالیالر چوجقلره پك فنا کلیور؛ طاتلی‌صو بالقلری‌ده، قیلچیقلرندن دولایی، أیی کلمز. پك آغیر، یاغلی‌وصالچه‌لی بالقلری‌ویرمه‌ملیدر.

چوجق نشوونماسنه لزومی اولان کیرچ وفوسفوریتلری أتمکدن آلیر، فقط چوجغی یالکز أتمکله طویورماملیدر. تیریددە أیی برشی دکل، خاص فرانجله ایسه قوهٔ مغدیه‌دن عاریدر؛ أك أییسی قزارتیلمش أمك ویا گوره‌کدر.

یولاف وآرپه اونلری، طاپیوقا، آراروت، صاغو، سحلب کبی شیلردن اوچ دورت یاشنده برچوجغه چوربا ویا بولاماج یاپیله‌بیلیر؛ دها بیوك چوجقلره بونلرك یرینه فاصولیه، نوخود ومرجمك أزمه‌سی کبی بسله‌یجی شیلر ویرملیدر.

انکنار وَ قوش قونماز کبی خفیف سبزه‌لری لاحنه‌لره؛ قرنه بهارلره، دوماتسلره ترجیح ایتملیدر. چوجقلره صالاطه فلان کبی چیك سبزه‌لر ویریله‌ملیدر.

قیز چوجقلرینه صووق وایلیق دوشلرده یاپیله بیلیر. چوجغی کیجه یاتیریرکن بوتون وجودینی ایصلاق بر بز ایله اوومق‌ده مناسبدر.

یازین صراجه‌لی وضعیف قیزلره دکنز حمامی پك أیی کلیر.

صباح، آقشام چوجغك قولاقلرینی، بورنی، آغزینی تمیزله‌ملیدر؛ چوجغك بوغازنده فضله أتلر، مینی‌مینی بادمجکلر بولنوب بورنی طیقادیغی کورولورسه همان عملیات یاپدیره‌رق او فضله‌لقلری آلدیرملیدر؛ بویله یاپیلیرسه بر چوق بوغاز وقولاق آغریلرینك اوکی آلنه‌جغی کبی قیزجغزك سیماسی‌ده کوزلله‌شیر، کوکسی کنیشلر.

« تووالت صولری » دینیلن قوقولی صولری، لاوانته‌لری، کیمیا کرلرك هرکون برچوق دورلولرینی بولوب چیقاردقلری انواع عطرباتی قوللانمغه، سورونمکه اوزه‌نمك کوچوك قیزلر ایچون هیچ‌ده أیی دکلدر؛ یالکز قولونیا صویی اوده پك آز برمقداردە اولمق اوزره قوللانیله‌بیلیر.

چوجغك دیشلرینه‌ده دقت ایتملیدر: فنا بیتن، چوروین دیشلر چهره‌یی‌ده، معده‌یی‌ده بوزارلر؛ سوت دیشلرینی‌ده کندی کندیلرینه دوشمزدن اوّل چکمه‌ملیدر. چوقجه شکرلی شیلریمك، قاتی شیلر چیکنه‌مك دیشلری بوزار، چوروتور.

« دیشلر، طفولیت وشیخوختده بیوك بر اهمیتی حائزدر؛ چونکه چوجق نشو نمایه، اختیار ایسه افعال هضمیه‌سنی حسن اداره ایده‌رك وجودینك حال حاضرینی حفظ ووقایه‌یه محتاجدر.

« دیشلرمزی تمیز طوتملی‌یز؛ چونکه، دیشلرینك چورویوب قاپ‌قاره کسیلمسندن وبونك نتیجه‌سی اوله‌رق آغزنده حصوله کلن تعفندن دولایی برقیز ویا قادینده حصوله‌کلن حجاب وتأسف

وبوكبيلر ايلريده أوخانمى اولنجه بر رپاچاوره ويادانته لابودالاسى اوله‌رق أولرينه، چوجقلرينه أبى باقامازلر. أك مناسب البسه وجودى صيجاق وصووقدن أك أبى محافظه ايدندر .

بزده بعض والده‌لر قيزجغزلرينى اثواب حمالى ايديبورلر ، پاموقلى وپاموقلينك اوستنه ديكيشلى خرقه وسائره كيديبورلر، بويله بيلزوم وفضله شيلرله قيزجغزلرى سربستجه حركاتدن محروم ايتمك نه‌قدر فنادر!

كوچوك قيزلره قورسه كيديرمك‌ده پك فنادر : بلوغدن اوّل كيبلن برقورسه كوكسك آشاغى طرفلرينى أزر، بلى وجودى بيچيمسز لشديرير ، بدنك نشوونماسنه مانع اولور ، قاره‌جكر ومعده‌نك وظائفنى اخلال ايدر، حتى قلب و آق جكرك وظائفنه بيله أنكل اولور ؛ كوچوك قيزلرده البسه‌يى طوتدورمق ايچون يلك قوللانملى وفيستانى فلانى اويلكه طوتدورمليدر .

كوچوك قيزلرك طهارت ونظافتلرى‌ده فوق العاده مهمدر: كوچوك قيز بويويوب‌ده « خانم قيز » اولنجه‌يه قدر اوطهارت ونظافتنه والده‌سى نظارت ايتمليدر . كوچوك قيزلرك طهارت ونظافتلرى پك ساده، فقط دقتلى واهتماملى اولمليدر . قيزجغز دها كوچوك برياشده ايكن تميزلكك صحت و عافيت ايچون پك لزوملى ومهم اولديغنى اوكره‌نملى وطهارت ونظافت ايله الفت ايتمليدر .

بر قيز چوجغنك يوزى ، بوينى ، قوللرى صابونلانه‌رق أيچه تميزلنمليدر؛ بوتون بدنى‌ده صيق‌صيق ييقانمليدر . پك آز امتداد ايتمك اوزره صووق بانيولرياپمق، بدنى صووق صويه باتيريلمش سونكرله ايصلاتمق‌ده پك أبى كلير؛ يدى ياشنه كيرمش

یکرمی سنه‌لك مشاهداتمه استناداً دیه بیلیرم که : بزده ، کوچوك قیزلرده کورولن بوکبی آقینتیلره هیچ بر اهمیت ویرلمه‌یور ؛ حال بوکه ، چوق دفعه برچوق راحتسزلقلر ، دها صوکره‌لری تأهلی وحتی تولیدی متعاقب کورولن خسته‌لقلر باشلیجه بویوله‌ده اهمال ایدلمش آقینتیلردن ایلری کلییور .

اوته‌سی بریسی پیس وپیشیك برحالده بولنان کوچوك قیزلرك برطاقم فنا عادتلره آلیشدقلری‌ده دفعه‌لرجه کورولمشدر ؛ قیز چوجغنده بویله بر آقینتی ویا پیشیك کورولورسه‌همان حکیمه کوتورلملیدر که‌سببی آکلاشیله‌رق آکا کوره‌تداوی‌ایدیله‌بیلسین ؛ بعضاً مقعدجهتنده پیدا اولان غایت ایچه وکوچوك قوردلرده بوکبی آقینتیلره سببیت ویرییورلر .

بناءً علیه ، آننه‌لر هنوز سن بلوغه ایرمه‌ین قیزلرینك اعضای تناسلیه‌لرینی صابون وسائره ایله ییقایه‌رق تمیزله‌ملی ، قیزك کندیسنی‌ده حجاب وعفتنی رخنه‌دار ایتمکسزین ، هر طرفنی تمیز طوتمغه ، تمیزلمکه آلیشدیرملیدر .

کوچوك قیزلری پك آز چالیشدیرملیدر ؛ مینی مینی‌لرك مساعیٔ عقلیه‌لری آز سورملی وهرایکی درس آره‌سنده‌اوزونجه برفاصله‌براقملیدر . کوچوك برقیزك آك زیاده‌سودیکی براویونجاق وارسه اوده « ببك » ی‌در : یاوروجغز ببکنه آننه‌لك ایدر . دیکر اویونجاقلردن‌ده یمك پیشیرمك فلان کبی أو ایشلرینه عائد اولانلری ترجیح ایدر ، بو تمایلاتی وظائف مستقبله‌سنی مبهم بر سوق طبیعی ایله دویوب آکلامسندن ایلری کلیر . بناءً علیه بو آرالق قیزی اویونجاقلرله دیکیش دیکمك وَیمك‌یامق ، تووالت وَ أو ایشلری کبی شیلره آلیشدیرمق فائده‌دن خالی

عمیق وَبویله برحالك دماغ نسایه اولان سوء تأثیری دوشونو-
لورسه دیشلرك حسن محافظه سنه وتطهیرینه نه قدر اهمیت ویریلمك
لازکله جکی آکلاشیلیر [*] .»

کوزل وکوز برصاچ قادینك أك طبیعی وأك کوزل مدار
زینتی اولدیغی کبی دلیل صحت وعافیتی‌ده صاییله بیلیر ؛ قیز
چوجقلرینك صاچلری هرکون ، هم‌ده اوزون اوزادی‌یه
طارانملیدر؛ صاچلرك پك ظریفانه وعشوه‌بازانه طوپلانیلوب
یاپیلمسندن زیاده نظافتنه ، تمیزلکنه دقت ایتملیدر .. ایلریده
صاچسز قالمامق ایچون چوجقلقده دها یکی سورن صاچلره
أیی باقملیدر . صاچلری بردوزی‌یه ییقامق أیی برشی دکلدر ،
باشی آیده برایکی دفعه ایچنده بر یومورطه صاریسی و ۱۵ غرام
تنکار آتیلمش برصو ایله ییقامق کفایت‌ایدر . اوکوزل لاپسقه
صاچلری صیجاق ماشالرله یاصیلاشدیره‌رق بوکمك ، هله
آغیرجه برخسته‌لقدن صوکره صاچلری بوسبوتون کسمکه
قالقیشمق بیوك بر تدبیرسزلکدر .

کوچوك قیزلرك اعضای تناسلیه‌لرینی‌ده دائما تمیز بولندیرملیدرکه
پاموقچق ، قاشینمه فلان کبی فنالقلر پیدا اولمسون .

بعضاً کوچوك قیزلرده آقینتیلر باش کوستریر ؛ بونلر
اکثریا آنا وبابانك ، اطرافده کیلرك دقتسزلکلری نتیجه‌سی
اوله‌رق بریره سورونمکله چوجغه‌ده بولاشان عادی جراحت
ویا بل صووقلغی آقینتیسندن ایلری کلیرلر . ایشته بوندن
دولاییدرکه قیز چوجقلری دائمی بردقت آلتنده بولندیریله‌رق
نه آناسی ، نه‌ده دادی ویا مربیه‌سیله بریاتاقده یاتیریلاملیدرلر .
بو آقینتیلر چماشیر ، بزلر ، خاولی ، سونکر ، له کن وَابریق کبی شیلرله‌ده
کچه بیلیرلر .

[*] دیشلرك حفظ صحتی — دوقتور بسیم عمر

ضعیف قانسز، هرحالده راحتسز برشی اولور. بوکبی حالارده همان طبیبه مراجعت ایده‌رك معاینه‌ایتدرمك وتوصیه‌ایلیه‌جکی تدابیر صحیه‌یی تطبیق ایتمك ایجاب ایدر.

« چوجقلرده نشو ونمانك صورت وقوعی، طرز دوامی ابوینك نظارت جدیه‌سی آلتنده بولنملیدر؛ چونکه بعضاً نشوونما سرعتله وَبردن بره واقع اولدیغی کبی بعضاً ده تأخر وتوقف ایده‌رك یاخود برسوء استقامت آله‌رق موازنت بدنیه‌یی اخلال وچوجغی امراض مختلفه‌نك هجوم واستیلاسنه معروض و مستعد قیلمق اوزره بیمجا ایدر. فرضا کمیکلرپك فضله برسرعتله نشوونما بولور ایسه عضلات چکیلوب اینجه‌له‌شه‌رك چاتی‌یی طوته‌میه‌جق برحاله کلیر؛ بدن یانه، اوکه، آرقه‌یه أکیلمکه وبوأکریلك یرلشوب قالمغه باشلار. عضلات فوق‌العاده نشوونما بولورسه بل کمیکی چوق دفعه صورت متساویه‌ده منقسم اولمیان قوهٔ جذبیهٔ عضلیه‌یه مقاومت ایده‌میه‌رك برطرفه‌میل وانحراف ایدر [*] . »

[*] صحتمای عائله ـ دوقتور بسیم عمر

دکلدر. بر قیز چوجغی دائما آننه‌سنه یاردیم ایتمك ایستر، بونکله‌ده مغرور ومفتخر کورونور، یاواش یاواش قادینلغه حاضرلانیر وبووجهله پك مفید بر ممارسهٔ اخلاقیه‌ده بولنور.

کوچوك قیزلرك اویونلرنده، ایشلرنده هپ اعضای بدنیه‌لرینك یولیله نشو ونماسنی نظر اعتباره آلمالیدر؛ قیزجغزلر ایچون أك أیی ممارسه آچیق هواده، کونش آلتنده کزوب قوشمقدر؛ بوندن باشقه کزینتیار، یوزمك وکوره‌ك چکمك کبی ممارسه‌لرده توصیه اولنه‌بیلیر.

کوچوك قیز اویونلرندن ایپدن صیچرامق، یوکسکجه بریردن آتلامق کبی تهلکه‌لی، فنالقلی اولانلری منع ایتمالیدر؛ طوپ، بالون، کوچوك اوچورتمه وحرکت کیبلرینه مساغده اولنه‌بیلیر، چونکه بواویونلرله امنیت وسرعت فکر وحرکت اوکره‌نیلیر.

کوچوك قیزلری أك زیاده مستفید وصحت بدنلرینی تقویه ایله‌ین براویون وارسه اوده آچیق هواده أل‌أله‌ویروب اوینامق وآهنك ایله یورومك درکه بونده چوجق نغمه‌لرله، خنده‌لرله پك کوزل أکلنه‌جکی کبی بویله‌پك کوچوك بریاشده آله‌جغی تربیهٔ مادیه ومعنویه سایه‌سنده اینلریده طراوت حسن وآنی کماله ایردیره‌رك قادین وخانم اولنجه‌هر وجهله مقاوم وصاغلام برمبنای عائله تأسیس ایدیویرر.

شو صایوب دوکدیکمز قواعد صحیه‌یه توفیقاً بویودیلن بر قیزجغز عادتا أیی باقیلان بر فدان کبی بوی بوص آتار، قوتلی کوزل بر یاوروجق اولور. حال بوکه، کوچوك قیز بویله یاواش یاواش بویویه‌جکنه بعضاً بردن بره بویلانیر، عینی زمانده‌ده

قوشـدقلرینی کمال تأسـف وضجرت ایله کورمه‌ین طبیب یوقدر[*] . »

خصوصـیله ورمه قارشی اتخاذ ایدیله‌جك تدابیرك تحقیق وتطبیقنده اوقدر کیری یز که . . . حالاورمك سرایتنه، باشـقه برینه کچدیکنه، کچه بیله‌جکنه اینانمایان نه‌قدر عائله‌لر واردر!... حال بوکه، بوندن یاریم عصر اوّلدن بری معلوم ومثبتدرکه ورم ساری، هم‌ده أك ساری، أك انتانی برخسـته‌لقدر ، واسطهٔ سرایت وسبب مؤثرعلت اولان میقروب دخی بوندن ۲۸ سنه اوّل بولندی؛ بیکلرجه تجربه‌لر، مشاهده‌لر، دلیللرله بو میقروبك ورمی حاصل ایتدیکی، ایده بیلدیکی واو مولمایان طرفلردن کیره‌رك بدنك همان هرنسجنده، هرعضونده قرارطوته بیله‌جکی، کمیکلره، اویناق یرلرینه، دریه، بین‌زارلرینه ، آق جکرلره، آق جکر زارینه، قارك زارینه، باغرساقلره ، بوتون‌قانه وهمان‌هرنسـجه صاردیغی وصاره بیله‌جکی، ایکی کره‌ایکی دورت ایدرجه‌سنه، ثابت اولدی ... آرتق فنك أك مثبت وأك جلی اوّلیاتی صره‌سنه کیرن بو معلوماتدن همان هرکس، خصوصیله قادینلر، آننه‌لر، زوجه‌لر، همشیره‌لر هپ خبردار اولملیدرلر .

فقط شوده مثبتدرکه ورم میقروبی یالکز باشـنه بر ایش کوره‌میور: میقروب بدنه أیجه یرالشملی یعنی بدن میقروبلری قبول ایدوب یاشاته‌جق برحال ضعف ودرماندکیده بولنملیدر. وقت وقت، آن بان هیمزك‌ده جسماً وَروحاً ، مادةً وَمعنـاً ضعیف دوشه بیله‌جکمز دوشونولورسه ورمك تهدید وصولتندن قورتولمق اوزره همان‌هرزمان اتخاذ تدابیردن کیری دورمامقلغمز ایجاب ایدر.

---

[*] نوسال عافیت — ۳ — دوقتور بسیم عمر

ورمه قارشی

قادینلرك وظائفی

ورمك ، بوقورقونج وَمهلك خسته‌لغك تخریباتی کیتدکجه آرتیور، احصائیات منتظمه‌یه تابع مملکتلرده ایدیلن حسابلره کوره هرسنه نفوس موجوده‌نك بیکده دوردی ورمدن تلف اولیور، مثلا بونسبت آلمانیا کبی آلتمش میلیون نفوسلی برمملکت ایچون سنه‌ده ۲۵۰,۰۰۰ قدر نفوسك ضیاعی یعنی بیوك شهرلردن ایکی اوچ دانه‌سنك خراب تامی دیمکدر... هرسنه بوقدر کلیتلی بریکونك قیمت عمومیهٔ نفوسدن أکسیلمسی أك حقیقی « ضایعات عددیه » دندر..

خصوصیله خسته‌لغك هپ نازك ، نازین ، ذکی وَظریف طبایعی انتخاب ایتمسی وَنسلك آتیسی صاییلان کنجلره، چوجقلره صولت ایلمسی بوضایعاته باشقه برقیمت فجاعت ویرمکده و« ورم مسئله‌سی » بوکون بوتون دنیانك ارباب فکرودقتنی أییدن أیی‌یه دوشوندورمکده‌در .

بروررملینك بوتون حیاتی برفجاعت متوالیه ومتمادیه‌دن عبارتدر؛ هله بومرض مدهشك « بزده‌کی تخریباتی‌ده هریردن آشاغی دکلدر . هرکون معاینه خانه‌سنه نحیف ونزار، طاقتسز، حیات وقدرتدن بی نصیب برچوق ورمزدکانك، علتك تداوی قبول ایده‌مین بردور بی‌امانده، شفا وعافیت دیلنمك اوزره

مكتب طبيهٔ شاهانه سريريات ولاديه
معاونی ميرالای عزتلو ذكی بك افندی
M. le Dr. Zéki bey.

مكتب طبيهٔ شاهانه ابه لرمعلمی ميرالای
عزتلو حافظ حلمی بك افندی
M. le Prof. Hafiz Hilmi bey.

أيی اوله ميه جغنه حكم اولنيور؛ بوقطعی وقوی حكم هم خسته يی، هم ده بوتون عائله يی پريشان ايديور، چونكه خسته كنديسنه خسته لغی حقنده برشی دينيله مديكی، نه اولديغنی واوله جغنی

بلاطده موسوی خسته خانه سی سرطبيبی
بيكباشی رفعتلو دالماديقو بك
M. le Dr. Dalmadico bey.

اطبای مولده دن دوقتور آرزومانيان
افندی
M. le Dr. Arzoumanian.

مکتب طبیهٔ ملکیهٔ شاهانه فن قباله معلمی
سعادتلو مصطفی منیف پاشا حضرتلری

S. E. le Prof. Moustafa Munif Pacha.

باب والای سرعسکری تفتیش انسانی
قومیسیونی اعضاسندن میرلوا سعادتلو
پاولاکی پاشا

S. E. le Dr. Pavlaki Pacha, Fénerli.

بزده باشقه برفکر غریب دها وار: تدبیرسزلکدن، ضعف بدندن، بیك دورلو اسبابدن دولایی بری تورم ایتدیمی، بوتون عائله تلاشه دوشویور وَزواللی خسته‌نك محو اولدیغنه و آرتق

مکتب طبیهٔ شاهانهٔ علم انساج معلمی
میرلوا سعادتلو جمال پاشا

S. E. le Prof. Djémal Pacha.

مکتب طبیهٔ ملکیهٔ شاهانه سریریات
ولادیه معلمی سعادتلو دوقتور
بابایان پاشا حضرتلری

S. E. le Prof. Babaïan Pacha.

رحم مادرده ایکن تطبیقه باشلاملیدر. بوکون تمامیله تحقق ایتدی که: کبه‌لکنك صوك آیلرنده هیچ اولمازسه بر بچق آی قدر استراحت ایدن، کندیسنی صیقینتی‌به، مشقته قوشمایان قادینلرك طوغوره‌جقلری چوجقلر دها بسلی، دها مقاوم، دها کوربوز اولیورلر ... ایشته همان هرکبه، اولادینك صحت وسلامتی نامنه، طوغورمازدن ایکی آی قدراول هردورلو مشاق ومزاحمدن آزاده قالمغه واولادینی صمیم رحمنده‌یولیله وکوزل کوزل بویوتوب بسله‌مکه چالیشملیدر.

چوجق طوغدی؛ نه ایله بسله‌نه‌جك؟ فطرتك غایت اساسلی برقانونی وار: هر آننه‌نك سوتی کندی یاوروسی ایچوندر ... آرتق بیك دورلو تفاخرلره، نازونیازلره، شیوهٔ کبارانه‌یه قاپیله‌رق یاوروجغی براجرتجی سوت ننه‌نك ألنه براقیویرمك عادتا «آننه‌لکدن استعفا ایتمك» دیمکدر.. أیجه بیلملیدرکه چوجغه یالکز سوت دکل، کندی آننه‌سنك سوتی لازمدر، اونی أمه‌ینجه یولنده وکمالیله بسله‌نه‌مز ... سوت ننه سوتیله بسله‌نن برچوجغك تشکلاتنده، عضویتنده آشکار بردوشکونلك، مادی وظیفوی برزبونلق واردر؛ چونکه آننه‌سوتی یالکز یاوروجغی بسله‌مکله قالماز، او یاوروجغك منشأ حیاتی اولان بربدنك یتیشدیردیکی بوغدای طبیعیده غایت مهم واساسلی خاصه‌لر واردر، کندی آننه‌سنك سوتی چوجق ایچون عادتا برمصل، بر «زلال شافی وکافی» اولوب یاوروجغی برچوق خسته‌لقلره قارشی آشیلایه‌جق قدر کارکر تأثیردر.. ایشته (بریبو) نك مشهور بر کتابنده ـ له‌رامپلاسانت ـ دوقتور (ریشون)ك سویلدیکی شوسوزلر بوحقیقتی صحنهٔ عبرتده اعلان ایلمکده‌در: «اصل فلاکت شودرکه، جنس فرسك اصلاحنه

بيلمديكى ايچون ينه أسكيسى كبى تدابيرسز، احتياطسز ياشامقده، افراطدن افراطه قوشمقده دوام ايديور ، افراد عائله ايسه خسته يى « اينجه آغرى » ، « ورم » اولمش يعنى « اوكولماز بر درده طوتولمش » بيلدكارى ايچون نه تدابير صحيه يه، نه ده معالجاته اهميت ويرمه يورلر... خسته لق كيتدكجه ايلريله يور: اوكسوروكلر ، بالغملر، ترلر، اشتهاسزلقلر، حمالر، ضعفلر وَورمك او مزعج ودرمانسوز علائمى هپ بردن ظهور ايديور ... خسته هر اوكسوروشده اطرافنه ميليونلرجه ميقروبلر صاچوب دورويور ، بر ايكى سنه بعضاً ده برايكى آى صوكره اوعائله ده بر ايكى فرد دها عينى مرضك قربان تهاجمى اوليور ، حاصلى زواللى أو عادتا بر « بركان ورم » حالنى آليور!..

ورمه قارشى جنك وجدالده أك بيوك وأك مهم وظيفه لر قادينلره، بشريتك او شفيق، او مهربان وَنكهبان والده لرينه عائددر... قادين، صره سيله همشيره لك، زوجه لك ، والده لك ، بيوك والده لك كبى بر چوق صفات فاخره ايله كسب امتياز ايلديكى دورلرده أوينى ، اطرافنى ، كنديسنه تعلقى اولانلرى ورمدن حفظ ووقايه ايده بيلير... هر خسته لقده اولديغى كبى ورمده ده هر دورلو تدابيرك اساسى « حفظ ووقايه » و « تحفظ وتوقى » اولمليدر.

ورمدن فردى ، عائله يى ، خلقى ، مملكتى حمايه ايچون هر شيدن اوّل اطفال وافرادك حفظ صحتنه پك زياده دقت واعتنا ايدلمليدر.

« بشر » ى برچوق خسته لقلردن وهپسندن زياده ورمدن صاقينمق ايچون قواعد تحفظيه وصحيه يى دها « بشر ياوروسى »

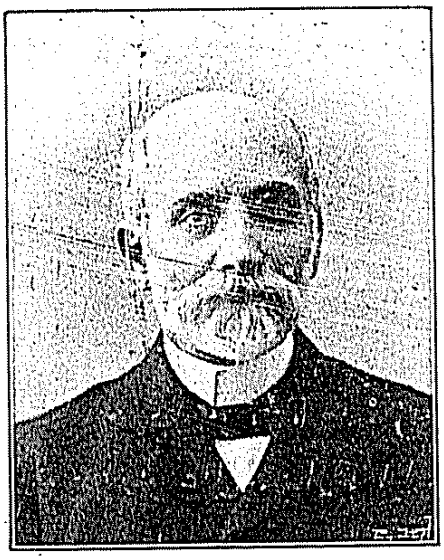

اطبای مولدەدن موسیو دوقتور
ئەقونومیدس
M. le Dr. Economidès.

اطبای مولدەدن دوقتور
شاحبازیان افندی
M. le Dr. Chahbazian.

آننەلربیله یاوروجقلرینی نەخویده اولدیغنی ونه شرائط داخلنده بویودیکنی و بلکەده کیمك نەسی اولدیغنی بیلمدکلری اجنبی وچوق دفعه أودن أوه، عائلەدن عائلەیه کزه کزه هر وجهله پژمردەلشمش بر قادینك ممەسنه یاپیشدیرمقده، برلحظه اولسون، تردد ایتمەیورلر.. حال بوکه، بو آننەلردن هرهانکیسنه

فرانسز خستەخانەسی اطباسندن
مولد دوقتور ئەمیرزا افندی
M. le Dr. Emirza.

فرانسز خستەخانەسی اطباسندن
مولد دوقتور اورخان تحسین بك
M. le Dr. Orhan Tahsin bey.

مکتب طبیهٔ ملکیهٔ شاهانه سریریات ولادیه معلمی قائممقام عزتلو آصف دزویش بك

M. le Prof. Assaf Dervich bey.

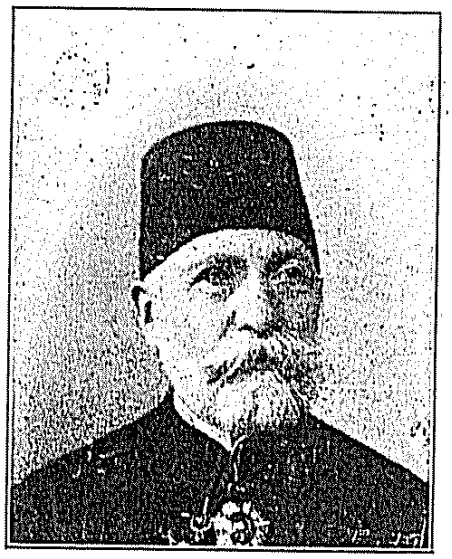

اطبای مولده‌دن موسیو تریاندافلیدس

M. le Dr. Triandéfilidès.

صرف اولنان همات جزیله عرق بشردن أسیرکه‌نیور ...
مثلا هیچ برآت مراقلیسی جنس بزعرب قیصراغنك طاینی
عادتی بربارکیرك سوتیله بسله‌مکه تنزل ایتمدیکی حالده أك مراقلی

مکتب طبیهٔ ملکیه سریریات ولادیه معلم ثانیسی دوقتور حسنی شاکر بك افندی

M. le Dr. Husni Chakir bey.

اطبای مولده‌دن آغوپوف افندی

M. le Dr. Agopoff.

اوت ، چوجقلرمزه هرشیئی اوقوتوب اوکرتملی‌یز ، فقط چوجغك حافظه‌سندن زیاده محاکمه‌سنی تربیه ایتملی وزواللی‌یی یوکلنه‌جکی معلومات ومحفوظاتك ثقلتی آلتنده أزوب بوزه‌رك ورم ایتمکه اوزه‌نمه‌ملیدر .

چوجغه اوکره‌تیله‌جك شی هرنه اولورسه اولسون ، هرشیدن‌اول ، بنیه‌سنك مشاق تحصیله تحمل ایدوب ایده‌میه‌جکی ومساعیسنك انتظام ودرجه‌سی أیجه تعیین ایدلملیدر ؛ بو خصوصده نادراً مراجعت اولنان طبیبك رأینی دیکله‌مکله برابر ، یاوروجغنی هرآن کوزی اوکنده بولندیران وهرحال وطورینه دقت ایله‌ین آننه‌نك کندیسی‌ده ملاحظات وتدقیقات مخصوصه‌ده بولنملی واولادینی کور کورینه افراطلره ، طاشقینلقلره سوق ایتمه‌ملیدر ؛ چونکه وزمك آناسی سفالت ایسه ، باباسی‌ده تعب ومشقت ، کلفت وزحمت‌در .

ورم اولمقده میقروب قدر ایچکینك‌ده دخلی واردر ، ایچکی وجودی باشدن آیاغه تسمیم ایده‌رك ورم میقروبلرینه قارشی کله‌میه‌جك برحاله کتیریبور . قادینلر هریرده قوجه‌لرینه ، اولادلرینه ایچکینك فنالغنی ، انسانی متورم ، مصروع ، بدبخت وبیچاره‌ایده‌جکنی آکلاتمغه وپك مؤثر اولان نصایح مشفقانه‌لریله افراد عائله‌لرینی بکریلك اوچورملرینه دوشورمه‌مکه چالیشملیدرلر .

قادینلرك کوکسلرینی قورسه کبی صیقی جنبرلر آره‌سنده صیقیشدیره‌رق فعالیت تنفسیه‌یه ایراث خلل ایتملری وبویله

اومردارسوت ننه‌نك بارداغندن برصوایچمکی تکلیف ایتسه کز ایگره‌نی ویریرلر ! ... »

چوجق بویویور، یاواش یاواش تعلیم وتربیه‌سنه باشلانیلیور. آننه‌لرك أك بیوك خطاسی بوراده اولیور. دها بش آلتی یاشنه یکی کیرمش بریاور وجغی محله مکتبلرینه، هردورلو تلوثاته مسکن اولان طار ومردار مسکنلره، دورلو دورلو علل ساریه ایله معلول بیوجك چوجقلر آره‌سنه آتیوریپورلر، ایشته بورالرده زواللی چوجغك اخلاقی زیر وزبر، تصوراتی پرهیجان، جملهٔ عصبیه‌سی تنبهات متمادیه‌نك سوء تأثیریله هرج ومرج وپریشان اولیور؛ بویله بربدن ایسه ورم میقروبلرینك آرایوب‌ده بوله‌مدقلری برقرارکاهدر .. نه قدر زواللی والده‌لر واردرکه چوجقلرینی بویله أرکن اوقوتمق ودها پك کوچوك بریاشده خسته‌چوجقلرله برلکده براقمق سیئه‌سندن دولایی اولادلرینی بین جماسنك اختلاجات فجیعه‌سی آره‌سنده غائب ایتمشلردر !..

چوجغك مکتبه‌ویرلمسی خصوصنده پك عجله‌ایتمه‌ملی، یاوروجغك تربیهٔ معنویه‌سی قدر تربیهٔ صحیه ومادیه‌سنه‌ده اهمیت ویره‌رك ترتمیز وهردورلو علل وامراضدن آزاده اوله‌رق یتشدیرلمسی خصوصنه پك زیاده دقت ایتملیدر؛ چونکه چوجق وقتندن اول اوقوسه حتی دهامینی مینی باشده قوللری شریتلی برمکتبلی بیله اولسه بوندن بیوك برنتیجه حاصل اوله‌ماز. ایجابات طبیعیه واجتماعیه‌دن اولان مجادلات حیاتیه‌ده وقوف وادراك، سعی وعمل نه‌قدر لازم ایسه قوت وعافیت بدن ده‌اوقدر حائزاهمیتدر. (ئه‌ربرت اسپنسه‌ر) ك شوسوزی هیچ برآننه‌نك خاطرندن چیقماملیدر: « جدالکاه حیاتده انسان هرشیدن اوّل مادیتنی تقویه ایتملی، قوتلی ومقاوم اولملیدر ».

کوکسی کندی حالنه براقان ، سربستیٔ نشوونماسنه مانع اولمیان وارمیدر ؟ کنج قیزلرده کوزل وشوخ کورونمك مراقی آك زیاده سن بلوغده باشلادیغی ایچون قورسغلر دخی آك زیاده بویاشده سوء استعمال ایدیلمکده ، کوکس ده غیرطبیعی برطرزده بویومکده‌در . قادینلرده کوکسك نشوونماسی یکرمی بش باشلرینه قدر دوام ایدر . بو دملر قادینك کندی کندیسیله ، سوس وبیچیمیله پك زیاده مشغول اولدیغی ، البسه ومزیناتی سوء استعمال درجه‌سنه ایردیردیکی زمانلر اولدیغی ایچون جداً جالب دقت واهمیتدر . »

شام حمیدیه غربا خسته‌خانه‌سی طبیب مولدی وأبه‌لر معلمی قول آغاسی رفعتلو اسماعیل احمد بك
M. le Dr. Ismaïl Ahmed bey,
Accoucheur à Damas.

« نه قدر کنج قادینلر ، قیزلر واردکه « اینجه بللی » اولمق ایله اظهار تفاخر ایدر وبللرینك محیطی آنجق ٤٠ : ٥٠ سانتیمتره قدر کله بیلدیکنی سویلر دورورلر ؛ بو ، او قدر شایان افتخار بر شی دکلدر ، چونکه بوقدر اینجه بر بلك کوکسی پك دار و بیچیمسز اولور . حال بوکه ، مشرح شهیر (سابه‌ی) ك دیدیکی کبی ، « کوکس کنیش اولملیدر ، کنیش بر کوکسك جکرینی ده حجملی اولور . کوکسی کنیش اولانلرده تنفس شدتلی ، دوران دم سرعتلی ، اغتذا فعّال ، عضلات بسلی اولور ؛ کنیش بر کوکس وسعت وتمامیت حیاتیه‌نك ، قوت مزاج وبنیه‌نك آك باهر بر علامتیدر [*] . »

[*] نوسال عافیت ٣ — دوقتور بسیم عمر

مکتب طبیهٔ عسکریهٔ شاهانه فن قباله معلم ثانیسی بیکباشی رفعتلو مصطفی افندی

M. le Dr. Moustafa.

مکتب طبیهٔ شاهانه سریریات ولادیه وطب قانونی معاونی بیکباشی رفعتلو ادهم عاکف بك

M. le Dr. Edhem bey.

آق جکرلری صیم صیقی برحالده بولندیره‌رق عادتا کوکسك بچیمنی ده کیشدیرملری برچوق نارین ونحیف قادینلرك تورم ایتملرینه سبب اوله کلمکده‌در. «بلوغ اثناسنده آله بیلدیکنه بویوین

مکتب طبیهٔ شاهانه سریریات ولادیه معاونی یوزباشی برهان الدین خالص بك

M. le Dr. Burhan bey,

اطبای مولده‌دن دوقتور جواهرجیان افندی

M. le Dr. Djévahirdjian.

أك زیاده ورملی اولمامق ایچون چالیشمق اقتضا ایدرسه‌ده هر ناصلسه بر کره پنچهٔ ورمه دوشن بر بیچاره‌یی‌ده کندی حالنه براقاملیدر . ورمه نامزد اولانلری أیی ویولنده محافظه‌ایده‌رك ورملنمکدن قورتارمق هرزمان ممکن اولدیغی کبی ورملنمش بر زواللی‌یی‌ده تدابیر صحیه وامدادمادی واخلاقی‌ایله شفایاب‌ایتمك هر وقت قابلدر [*] .

خسته‌باقمقده پك بیوك برمهارت واستعداد فطری کوسترن قادینلرك شفقت وصداقتلری، امداد و معاونتلری برچوق ورملیلری او مدهش ورم اوچورومندن چکوب قورتاره‌بیلیر .

مکتب طبیهٔ شاهانه فن قباله، سریریات ولادیه و ابه‌لر معلمی فریق سعادتلو بسیم عمر پاشا حضرتلری

S. E. le Prof. Bessim Omer Pacha.

چوق دفعه زنکین بر ورملینك قرارکاهی قالین دیوارلی ، قارانلق ، هرطرفی صیم صیقی قاپالی ، ایچریسی یومشاق وآغیر خالیلرله دوشه‌لی ، پنجره‌لری آغیر وتوزلی پرده‌لرله هوا و ضیایه قارشی مسدود براودادر ... بو اوداده یومشاق دوشکلر ایچنه کومولن متورم بر دوزیه اوکسورور ، اوکسوروك ایله چیقاردیغی بالغمی مندیلنه صاره‌رق یاصدیغنك آلتنه یرلشدیری ویریر ، یاتاغنك یانی باشنده‌کی ماصه‌نك

[*] . — بوخصوصده دها زیاده تفصیلات آلمق آرزو ایدنلره دوقتور کلیسلی رفعت بکك «ورم‌قابل‌شفادر» اثر مفیدینی توصیه ایدرم .

قادینلر هپ «أو خانمی» اوله‌جقلری ایچون أوك ترتمیز، توزسز، رطوبتسز طوتولمسی اونلره عائد بر ظیفهٔ مبرمه‌در. پیس، طار، هواسز وضیاسز، هرطرفی رطوبت متعفنه ایله مشبوع برأوده اوطورانلرك تورم ایتدکلرندن زیاده ایتمدکلرینه تعجب ایتملیدز. بویله أولرده أك زیاده رفاه وقرار بوله‌جق اولانلر میقروبلر وخسته‌لق تخملریدر.

خصوصیله بعض أولرده اصل افراد عائله مسکن جهتندن شایان غبطه بر رفاه ایچنده عمر کذار اولدقلری حالده عائله‌نك هردورلو خدماتنده قوللانیلان، هرشیئه قاریشان اوشاقلر پك ملوث ومردار اودالرده، ایزبه‌لرده یاتیر- لقده وبوسفیلانه یاشاییشلرندن دولایی ناچار تورم ایدن بیچاره خدمتجیلرك اطرافه صاچوب دوردقلری میقروبلر صوکره- لری عائله‌نك أك معزز ارکان واولادینی ورم دوشکنه دوشورمکده‌در. بر چوق مرفه وحتی صحتشناس عائله‌لرده کورولن ورملیلکلرك بوتون اصل واساسی چوق دفعه بویله زمین قاتلرنده ایکرنج برحیات سفیلانه کچیرن خدمتجی واوشاقلرده بولنمقده‌در. بناءً علیه، أو خانمی، اوشاقلرینك، خدمتجیلرینك‌ده محافظهٔ صحت وَ تأمین رفاهنه چالیشملی، بو وجهله هم او بیچاره‌لرك، هم‌ده بوتون عائله‌نك دوام صحتی تأمین ایتمش اولملیدر.

مکتب طبیهٔ شاهانه سریریات ولادیه معلم ثانیسی بیکباشی رفعتلو اسماعیل درویش بك

M. le Prof. Ismaïl Dervich bey.

هله بر متورمك اوداسنده سوپورکه فلان کبی توز یاپه‌جق شیلرك استعمالنی قطعیاً منع ایتملیدر ؛ اودانك دوشه‌مه‌سی ، زمینی ایصلاق طالاش ویا بز ایله سیلنوب تمیزلنملیدر .

بر ورملینك توکروك حقه‌سندن باشقه هیچ بر شیئه وهیچ بر یره توکورمه‌مسنه صوك درجه دقت ایدیلملیدر ، توکروك حقه‌سنك برچوق نمونه‌لری وار : جیبده طاشینانلری ، دیواره آصیلانلری ، هردورلوسی وار ؛ توکروك حقه‌سنه برمقدار مضاد تعفن (آسیدفه نیکلی) صو قویملیدر که ایچنه آتیلان بالغم قوروماسون . هرکون حقه‌ده‌کی بالغم آبدستخانه قوبورینه دوکولدکدن صوکره حقه طوزلی صوده قاینادیله‌رق تمیزلنملیدر . بالغم وتوکروك ایچون هیچ برزمان نه منديل ، نه‌ده خاولی قوللانمامليدر ؛ چونکه اوملوث اشیاده‌کی میقروبلر صوکره چماشیرجی‌یی ، دها برچوق زوالليلری ورملی ایده‌بیلیرلر ، بووجهله ورم عائله‌ده کوکله‌شوب قالیر ومتصل توسع ایدر .

ورملی‌یه ألندن کلدیکی قدر اوکسورمه‌مسنی توصیه ایتملیدر ؛ واقعا اوکسورونجه بالغم سوکروخسته آزچوق راحت ایدرسه‌ده غیرتلاقده وبورولرده بالغم بولنمدیغی کسدیریلنجه اویله بوشنه ، حتی بعضاً ابتلاکارانه اوکسورمکه یلتنمه‌ملیدر . خسته اوکسورورکن آغزینك اوکنه برمنديل طوتملی واوکسورکله چیقاجق میقروبلی بالغم داملاجقلرینك اودایه صاچیلملرینه مانع اولملیدر .

ورمك تداویسی اوچ شی اوزرینه مؤسسدر : هوا آلمه ، سکونت واستراحت ، کوزل بسلنمك . بناءً علیه ، خسته

اوزرنده بر چوق علاج شيشه‌لرى ، يمك قابلرى ، سوت ، يمورطه‌لر صيريتوب دورورلر ... بويله برمتورمك اودوشكدن قالقوب‌ده كسب صحت ايده‌مه‌مسى پك طبيعيدر ؛ چونكه هرشى فنا ، خسته بالغمنى ، ميقروبلرينى تكرار تكرار يوتار ، تنفس ايدر ، اطراف پيسلك ايچنده قالير ، اوداده هوادن ضيادن ، حياتدن اثر قالماز ...

بوكون حفظ صحتك ترقياتى باشقه شيلر آرزو ايديبور : هوا وضيا اوكونا كون علاجلردن ، حبلردن ، اكسيرلردن دها مؤثر ، دها حياتبخشادر . ورملينك اوداسنه هوا وضيايى سيللر كبى آقيتملى و بو ايكى مؤثر طبيعيدن هيچ بر ضرر كورولميه‌جكنى خاطردن چيقارمامليدر .

خسته‌يى أوك أك كنيش ، أك هوادار اوداسنه ياتيرملى ، اودانك جنوب غربى‌يه متوجه اولمسى دها موافقدر . . ياتاق پنجره‌نك قارشيسنه يرلشديريلمى وقاريوله‌دن اويله سوسلى ، جيجيلى بيجيلى جيبينلكلرى ، اورتولرى قالديرمليدر . ياتاق اشياسى اوله‌رق ايچنه قيل دولدورلمش برشيلته وبر ايكى يوك باطانيه كفايت ايدر .

ياتاق ايله پنجره آره‌سنه برپاراوان قويملى وپنجره‌يى كيجه كوندوز ، قيش ياز آچيق براقمليدر . خسته باطانيه‌لرينه أيجه صاريلير وآياغى اوجنه صيجاق صو ايله طولو بر ايكى شيشه قونولورسه ، طيشاريده حرارت صفردن آشاغى دوشسه بيله ، ورملى نه اوشور ، نه‌ده نزله اولور . سرين وبول برهوا ورملينك حرارتنى ايندريرر ، ترينى آزالتير ، اويقوسنى يولنه قويار وهروجهله كسب قوت ومقاومت ايتمسنى قولايلاشديرير .

بر أو خانمنك أك بيوك دشمنى توز ودومان اولمليدر ؛

خسته قان توكورمكه باشلارسه قورقاملی وبوش یره فضله بر اثر تلاش كوسترمه‌ملی ، دوقتور یتیشوب‌ده علاج ترتیب ایدنجه‌یه قدر خسته‌یی باشی یاتاق سویه‌سندن آز آشاغی كلمك اوزره یاتیرملی، هیچ برحركت، هیچ برلاقیردی ایتدیرمه‌ملی، ممكنسه اوكسوروتمه‌مكه، اوكسوروكلری یودوم یودوم صو ایچیره‌رك دفع ایتمكه چالیشملیدر. آغزدن‌كان قان كسیلنجه خسته برقاچ كون استراحت ایتمك اوزره یاتاغنه یاتیریلمليدر.

ورم خسته‌لغنده أك مهم مسئله : خسته‌نك أیی ویولنده بسله‌نمسیدر. هضمی یولنده اولان بر متورم چوقجه ییملی وهیچ بر ایستدیكندن محروم ایدیله‌ملیدر ؛ ورملیلر ایچون أك مضر شی پرهیزدر.

بر ورملی كونده ومعین ساعتلرده دورت دفعه یمك ییملی ، بو یمكلرك ایكیسی زیاده ، ایكیسی‌ده خفیف اولملی. ایلك یمكده : ۵۰ ـ ۲۰۰ غرام قدر چی أتی تازه وایلیق أت صوینه دوغرا‌یه‌رق یاخود شكره بولایه‌رق ییمكدر. آره‌لقلرده‌كی یمكلرده سوت، چیقولانه، چیك یمورطه، تره‌یاغی كبی شیلر ویریلمليدر . بر ورملی هضم ایده‌بیلدیكی قدر ییه‌بیلیر ؛ یالكز معده وباغرساقلرینی یوروب بوزمامغه غیرت ایتملیدر.

ایشته همشیره‌لر، زوجه‌لر، والده‌لر كندیلرینه تعلقی اولان افراد عائله‌لرینی ورم اولمقدن قورویامازلرسه، تعریف ایتدیكمز طرزده تداویلرینه، أییلشملرینه بذل اهتمام ایتملی وبرطرفدن‌ده خسته‌یه آثار شفقت ومودت وهرایشنده سهولت كوستره‌رك معنویتی، آمال وامیدینی اداره وتأمینه چالیشملی ، بووجهله هم كندی عائله‌لرینی هم‌ده بیلدكلرینی، اقربا وتعلقاتلرینی بو خسته‌لغك تخریبات فجیعه‌سندن حفظ وصیانت ایتملیدرلر.

نه وقت ونه قدر برمدت کزه بیله جکنی حکیمدن صورملی واونك توصیه‌سی خارجنده بر آدیم بیله آتماملیدر . خسته کزینتی زمانلرنده آدملرینی آغیر آغیر آتملی ، آره صره دوروب راحتلاشملی ، هله طیقانیقلق وچارپینتی کبی حالار کلنجه اولدیغی یرده قالملیدر ؛ طیقانیقلق اکثریا آغزینی آچه‌رق صولومقدن ایلری کلدیکی جهتله ، خسته کزرکن یالکز بورنیله نفس آلوب ویرمکه چالیشملیدر .

ورملی هرحالده غروبدن اوّل اوداسنه کیرملیدر ؛ خسته چوق دفعه یوزورکن ترلر ، اودایه کلیرکلمز آرقه‌سنی ، کوکسنی اوودورملی وایجاب ایدرسه کئوللی وصیجاق برشی ایچملی ودرحال آرقه‌سنده‌کی چماشیرلری ده کیشدیرملیدر .

کزینتی زمانی دائما خسته‌نك یاننده خفیف بر مانتو بولنملی ؛ یورولوب اوطورنجه اومانتویه صارینملیدر .

حرارت آرتارسه خسته استراحته دالملی وبر آدیم بیله یورومه‌ملیدر .

هریمکدن صوکره ایکی ساعت قدر براوزون اسکمله اوزرینه اوزانه‌رق استراحت ایتملی ، بویله براستراحت هضم زماننده پك أیی کلیر ، استراحت ایدیلمزسه هضمك تأثیریله خسته‌یی تر وصیقینتی باصار .

کرك کزرکن وکرك سائر زمانلرده‌ده خسته توزلی یرلرده ، روزکار قارشیسنده ، کونشك آلتنده دورمامملیدر .

ورملی دوغریدن دوغری‌یه چپلاق دری اوزرینه فانیله کوملك کییملیدر ؛ اسکمله اوزرنده اوزانیرکن آیاقلرینی یوکلی برشیله أیجه صارملی وقیشین کییه‌جکی آیاققابی کورکلی برشی اولملیدر .

ئه‌میل دوقلو

ئه‌میل دوقلو

هیچ بر عالم کندی باشینه حقیقةً مهم وشایان دقت بر سعی فنیده بولنه‌ماز. ادبیاتده « تعاون اقلام » ایله برچوق بدیعه‌لر ، مخلد اثرلر وجوده کتیریلدیکی کبی فنونده‌ده تعاون وتلاحق مساعی ایله بیوك کشفلر ، نظریات قدیمه‌یی زیر وزبر ایده‌جك تجربه‌لر یاپیلمشدر . ایشته داهیٔ شهیر (پاستور) ك تحریات وکشفیات متتابعه‌سی‌ده ذکی، مقتدر ، جداً عالم ومتتبع برچوق تلامیذینك حیرت انکیز غیرت ومساعیسیله حیز آرای شهود اولدی . (پاستور)ك بوغیور ویورلمق بیلمز یاردمجیلری ایچنده استادینك تحقیق آمالنه أك زیاده صرف همت ورویت ایدن (ئه‌میل دوقلو) اولمشدر . دوقلو ، بدایت تحصیلندن بری پاستورك افکار ونظریات عالیه‌سی ایچنده یتیشوب بویومش ومساعیٔ شخصیه‌سیله خواجه‌سنك کشفیات بدیعه‌سنی تعمیم وتحکیم ، اتمام واکمال ایتمش برتحریر بی‌نظیردر .

دوقلو ١٨٤٠ تاریخنده فرانسه‌ده (اوریاق) قصبه‌سنده طوغمشدر. اوریاق مکتبنی بیتردکدن صوکره پارسه کله‌رك پولیتکنیك ودارالمعلمین مکتبلرینك مسابقه امتحانلرینه کیرمش وهرایکی مسابقه‌یی‌ده قازانمش ایسه‌ده دارالمعلمینده تحصیله قرار ویرمشدر . ایشته‌دوقلو، دارالمعلمینده‌کی پارلاق موفقیاتی اثناسنده پاستورك نظر تقدیرینه چارپمش واو استاد عالی نهادك صمیم مساعیسنه قبول ایدیله‌رك ایپك بوجکلرینه عارض اولان خسته‌لقلرك تدقیق ماهیتنه قویولمشدر .

قادینلر بشریتك أنّ بیوك مربیلریدر : اطرافنده کیلره کئولدن نفرتی ، هوا وضیایه میل ومحبتی اوکره‌توب تلقین ایده‌بیلیرلر... یوره‌کلی ، حسلی ، شفقتلی وفکرلی برقادینك کندیسنه تعلقی اولانلر اوزرنده اجرا ایده‌جکی حسن تأثیری نه‌قانون ونظام، نه‌ده أنّ شدید اصرار وابرام تأمین واستحصال ایده‌مز.

بناءً علیه، محترم قادینلر، سوزلرکزله ، طورلرکزله، حتی شیوه وادالرکزله افراد عائله کزی ورمدن قورومغه ، ورملی اولانلری‌ده اوقورقونج کردابدن چکوب قورتارمغه چالیشیکز؛ سرایتدن قورقاییکز ، کندیکزه وباقدیغکز خسته‌لره فنك کوستردیکی تدابیر تحفظیه‌یی تطبیق ایدرسه‌کز میقروب سزه برشی یاپاماز؛ بویله‌لکله هم کندی عائله کزه، هم‌ده برچوق نفوس وافرادینی غائب ایدن مملکت وامته، بلکه‌ده بوتون انسانیته عرض خدمت وهردورلو احترامات وتقدیراته کسب لیاقت ایتمش اولورسکز ... اوت ایشته اوزمان حقیقی بر « خانم » ، هروجهله شایان احترام بر « قادین » صاییلیر و « قادینلغکز »ك مادی ومعنوی فوائد ومزایاسندن بشریتی مستفید وکامکار وبوتون انسانلری کندیکزه قارشی منتدار وشکرانکذار ایدرسکز.

أڭ كوج وأڭ واسع فنلرده اظهار وقوف واقتدار ايديور وَاوغراشديغى هر علمده ، هر مسئله‌ده قريحهٔ وسيعه‌نك شمول ونفوذينى ، تنقيدات تحريرانه‌سنك نتايج حيرت انكيزينى كوستريور وهرهانكى براثر ويالايحهٔ فنيه اوقوسه أڭ ضعيف وشايان تنقيد نقطه‌لرينى بوليور و بو وجهله أڭ مشيد واساسلى ظن اولنان برچوق نظريه‌لرك قوفلغنى درحال ميدانه چيقاريوردى . خلاصه ، دوقلو عالم فنده مجادلات ومباحثاتنه دايانلماز برمنقدشديد اولمشدى . دوقلو بوشدتنى يالكز عالم فنده دكل ، برچوق آمال سياسيه‌سنى مدافعه خصوصنده‌ده كوسترمش وحتى بومجادلاتندن برنده سكتهٔ دماغيه‌يه اوغرايه‌جق قدر ابراز شدت ومقدرت ايتمشدر .

معلم دوقلو ، بوندن ايكى بچق سنه‌اول اوغرادينى بوسكته اوزرينه برمدت هردورلو مشاغلدن كف يد ايتمش و ياواش ياواش كندينه كلمش ايسه‌ده بوسنه‌مايس آينده‌كى هجوم ، خسته‌لغك ضوڭ حمله‌سى اولمشدر .

دوقلو نامى ، باقتريولوژى فننه دائر يازيله‌جق آثارك بوتون صحائف احترامنى تزيين ايده‌جكدر .

دوقلو ، دهاميقروبه كيمسه‌نك اينانمديغى وخسته‌لق ايله ميقروب آره‌سنده هيچ برمناسبت آرانمديغى زمانلرده ، بوندن ٢٣ سنه اول « مايه‌لر وخسته‌لقلر » ناميله غايت مهم براثر يازمشدر . بوكتاب اوزمانلر طبابتده حصوله كلمك اوزره اولان انقلاب وتحول عظيم حقنده هركسنك نظر دقتنى جلب ايتمش وبوكون حادثات عاديه‌كبى تلقى ايديلن برچوق احوال اوزمانكى اطبايى حيرتار ايچنده براقمشدر .

دوقلو ، برمدت ولایاتدن بعضیلرنده کیمیا اوقوتدقدن صوکره پارس زراعت مکتب عالیسی حکمت طبیعیه و علائم جویه معلملکنه تعیین ایدلمش و ۱۸۸٦ سنهٔ میلادیه‌سنده (صوربون) دارالفنونی کیمیای حیاتی معلملکنه انتخاب اولنمشدر .

دوقلو، مشغولیت مسلکیه‌سی خارجنده‌کی وقتلرینی برطاقم اساسلی تحریاته حصر ایتمش وخواجه‌سی پاستور کبی تخمراتی وتخمراتی حاصل ایدن عناصر عضویه‌یی تدقیقه باشلامش وبوسائقه ایله حفظ صحت و طبابته متعلق بیکلرجه مسائلك جلیله اوغراشمشدر . بعض میقروبلرك معده وباغیرساقلرده‌کی هضمی قولایلاشدیردیغنی، نباتاته دخی فائده‌لری طوقوندیغنی ومیقروبلرك مداخله‌لریله پریوزنده‌کی آزوتلی مواد، کوناکون تحولاته دوچار اوله‌رق ارضك تلوثات وبقایای عضویه‌دن تمیزلنمکده بولندیغنی میدانه قویان دوقلودر . ضیا وکونشك میقروبلری تلف ایتدکلرینه دائر اجرا ایلدیکی تجارب بدیعه حفظ صحتی احیا ایتمشدر . سوتده‌کی تخمرات مختلفه‌یی تدقیق ایدن وباقتریولوژی‌یه وبرچوق مساعیسیله فنه بویولده بیوك خدمتلر ایلیه‌ین بونحریر غیور هرشیدن اوّل وهرشیدن زیاده معلملکده پارلامشدر . دوقلو ، جدیت تنقید ، وضوح اسلوب ، ذوق بحث وجدال کبی برمعلمه لازم اولان اوصاف عالیه وعلمیه‌یی ذاتنده جمع ایتمش وبوتون مدت حیاتنده عملیاتخانه‌دن درسخانه‌یه، درسخانه‌دن عملیاتخانه‌یه قوشمشدر .

دوقلو، هرشیدن اوّل بر «عالم کل» ایدی. کوچوك برفنك بیله بوتون مشتملات ولواحقیله اوکره‌نیلمسی کوج اولان بر دورده دوقلو حکمت طبیعیه ، علائم جویه، کیمیا و باقتریولوژی کبی

انتخـاب ایدلمش ، پاسـتورك وفاتی اوزرینه طب اقادەمیسی اعضاسی میاننه ادخال ایدلدیکی کبی دوتو سوقاغندەکی مشهور پاستور مؤسسەسی‌ده زیر ادارەسنه ویرلمشدر . بوندن باشقه ، علوم عالیهٔ اجتماعیه مکتبی مدیریتنەده انتخـاب و تعیین اولنمش واوراده حفظ صحت اجتماعی‌یه دائر ویردیکی درسـلر وبو درسلرك زبدەسندن عبارت اولمق اوزره نشر ایلدیکی مهم بر اثر تقدیرات فوق‌العادەیه مظهر اولمشدر .

خلاصه ، دوقلونك وفاتیله فرانسه أك مشهور وأك غیور علماسـندن برینی ، جهان فن دخی أك جدی وأك محصولدار بر منقدینی غائب ایتدی . دوقلو ، أك زیاده تنقیدده ، تنوع معلوماتده ، وسعت تتبعده نفرد ایتمش وهرحرکتنده پك مستثنا ومعلا برفکر وطینتك آثار پایدارینی، مفتونیت حقیقتی، اسـتقامت فنیه‌یی کوسترمشدی . زیر حمـایت تحریرانەسنده چالیشانلری دائما شهراه‌حرمت علم وفنه سوق‌ایتمکه چالیشەرق تلامیذینه حقیقی برتربیهٔ علمیه وفنیه ویرر ودها خیـال میال کورونن وَجدیت نتایجی تمامیله تحقق‌ایتمەین افکار ومساعینك نشرینه مساعده ایتمزدی .

بوندن برسنه صوکره دوقلو، خواجه‌سنك معارض شهیری کیمیاکر (فره‌می)نك ریاستی آلتنده نشر ایدیلن کلیات فنون آره‌سنده باقتریولوژی‌یه دائر مهم برکتاب نشر ایتمشدر .

دوقلو، ۱۸۹۸ سنه‌سنده دورت بیوك جلددن عبارت اولمق اوزره باقتریولوژی‌یه عائد جسیم بر اثرك نشرینه باشلامشدی . بو اثرك مقدمه‌سنده دیوردی‌که : « باقتریولوژی دیاستاز دنیلن مایه‌لرك تدقیقی جهتیله کیمیانك اك مجهول مسائلندن اولان مواد شبه‌زلالیه بحثنه ، ارض و هوا وصولرده‌کی میقروبلرك تحریسی جهتندن حفظ صحته، خمیره‌لرك تدقیقی ایله فیزیولوژی‌یه ، ویروس وزبیلرك مطالعه‌سی یوزندن طبابته کیریشمش اولیور وبویوزدن موضوع تحریاتی اوقدر کثرت ووسعت پیدا ایدیورکه نهایت هرمدقق بونلردن بر جهتی انتخاب ایده‌رك تعمیق ایتمکده مضطر قالیور . » دوقلو بو مسائلی مساعیٔ جسیمهٔ مشکل براندازانه‌سیله تدقیق وتعمیق ایتمش ایسه‌ده اواثر جسیم ، دها چالیشه‌بیله‌جك بریاشده افول ایتمسیله یاریم قالمشدر .

معلم دوقلو ، ذاتاً باشندن آشان فعالیت متمادیه‌سی کافی دکلمش کبی برده پارسده‌کی مشهور « پاستور مؤسسه‌سی » نك مدیرلکنی درعهده ایده‌رك مؤسسه نامنه آیده بر چیقارلمق اوزره فوق‌العاده مهم وجدی بر رسالهٔ موقوته نشرینه باشلامش وبورساله‌نك صوك نسخه‌لرندن برنده کئولك برغدا اولدیغی حقنده نشر ایتدیکی صوك بر سعی جدیسی طبابت ومطبوعاتجه برچوق مباحثات ومناقشاته قاپو آچمشدر .

دوقلو، مساعیٔ جزیله‌سی سایه‌سنده برچوق عنوان ومفاخره نائل اولمش وپك یوجه ، مستثنا موقعلر احرازایتمشدر. صوربون دارالفنوننده معلم ایکن ۱۸۸۸ سنه‌سنده فنون اقاده‌میسنه اعضا

اطرافمزده‌کی هوا « آزوت » و « مولدالحموضه » دینیلن ایکی غازك اختلاطندن حاصل اولمشدر ؛ آزوت هوانك یوزده ۷۹ نی تشکیل ایدرسه‌ده مهم بر وظیفه‌ایله مکلف دکلدر؛ یالکز تنفس و احتراقه یارایان مولدالحموضه‌نك تخفیف شدتنه خادمدر.

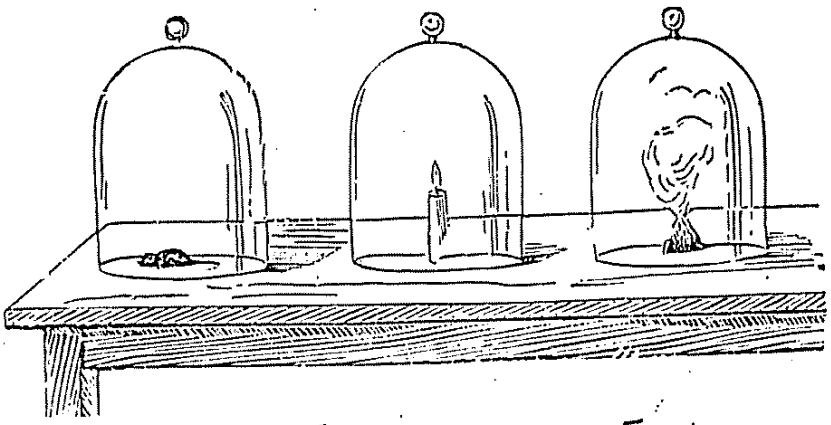

فاره آرتیق یاشایه‌ماز ، موم وکومورسونر .

کورولیورکه احتراق وتنفس پك مشابه وعادتا مترادفدر. انسانك وَبوتون حیواناتك بناسی کومورندر ؛ ادعامزی اثبات ایچون برأت پارچه‌سنی یاقمق کفایت ایدر . بوتجربه أتك تماماً کومورندن عبارت اولدیغنی کوسترر . تنفس ، « اشتعالی نسبةً ضعیف وخفیف بر احتراقدر.» دیه‌ده تعریف اولنه‌بیلیر. هرایکی فعلك ، یعنی تنفس واحتراقك نتایج و عواقبی تمامیله بردر . عادی کومور یاقیلنجه مولدالحموضه ایله برلشه‌رك « حامض فحم » نامنده نه احتراق ونه‌ده تنفسه یارامایان بر غاز حاصل ایدر . اقتصاده رعایتی اولان ایش بیلیر برخدمتجینك اوجاقده‌کی آتشی ناصل سوندوردیکنه دقت ایتدیکزمی، بیلمم ؟ خدمتجی آتشی ده‌میر برتنجره‌یه یاخود خصوصی برقابه‌قویه‌رق کمال دقتله قاپار ، یانان کومور اوقابده‌کی مولدالحموضه‌یی تماماً

أت یاقیلنجه کومور اولور.

ناصل نفس آلیورز ؟

تجربه مقصدیله بر ماصه اوزرنده بولنان اوچ فانوسدن برینك آلتنه برفاره ، دیکرینه قور حالنده بر کومور ، اوبرینه یانان بر موم قونولورسه آز بر زمان ظرفنده بیچاره حیوانك فنالاشمغه باشلادیغی ، یاقه‌یی قورتارمق اوزره اوته‌یه بری‌یه باش ووردیغی ، بر آز صوکره آرتق هر دورلو چابالابیشی ، قوشوشمغی براقه‌رق اویوشه قالدیغی ، نهایت دوشوب هلاك اولدیغی کورولور؛ بر آزدهاصوکره کومورك رونق‌اشتعالی محو وزائل اولور وَطوقونلسه او شدتلی آتشك صوو ودیغی حس اولنور ، مومك‌ده آلوی ینه هواسزلقدن کیتدکجه سونوکله‌شیر ، کوچوله کوچوله سونوب کیدر ، فیتیلنك اوجنده‌کی آتشین وپارلاق نقطه‌ده چابوجاق قارارير. یاغی بیتن برقندیلك ،هواسز قالان بر مومك سونمسی اولوم دوشکنده یانان بر خسته‌نك انطفای شعلهٔ حیاتنه تشبیه ایدلمشسه‌ده هواسز قالان مومك سونمسنده‌کی سرعت دها آنی وعادتا برقیدر .

یاشایان هرمخلوقه ، یانان هر جسمه هوا لازمدر . اونلری هواسز براقمق حرکات وَفعالیتلرینی کیدرمك ، دها دوغریسی اولدورمك دیمکدر . بو حالده « اولمش » و « سونمش » تعبیرلری فرقسزجه قوللانیله‌بیلیر. « لاووازی‌یه » نك دیدیکی کبی « حیات بر اشتعال وَ احتراقدن باشقه بر شی دکلدر . » عادتا ، « انسان یانان ویاندقجه بیتوب توکه‌نن بر موم کبیدر . » دینسه سزادر .

« نفس آلمه ، شهیق » دیرلر . کوکسیمزك بو کنیشلهمسی اثناسنده هوا صره سیله بوروندن ، غیرتلاقدن ، بیوك وکوچوك نفس بورولرندن کچهرك آك صوکره بر بال پتکنه بکزه‌ین وکیسه جکلردن یاپلمش اولان آق جکرك ایچنه کیرر. بو کیسه جکلر کومه کومه برلشهرك جکر پارچه‌لرینی وبونلرك هپسی بردن آق جکری تشکیل ایدرلر . کیسه جکلرك پك اینجه اولان دیوارلرنده برچوق اینجه وکوچوك قان دامارلری واردر .

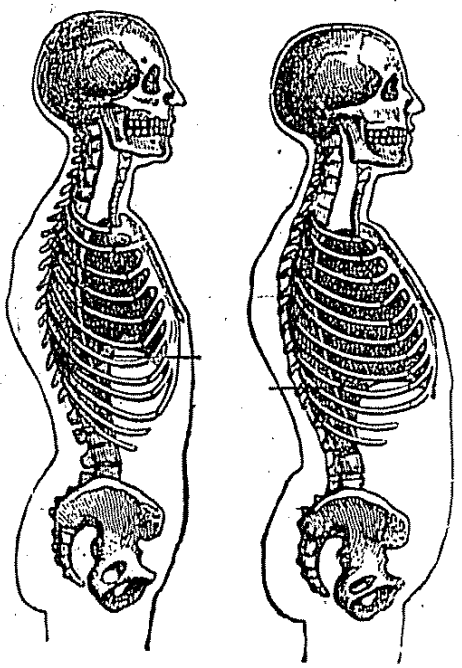

صولوق آلنوب ویرلدیکی زمان کوکس قالقوب اینر.

بو دامارلرده‌کی قانك مقداری بوتون وجودده‌کی قانك اوچده بری قدردر . هوانك مولد الحموضه‌سی بو اینجه دامارلردن نفوذ ایده‌رك قان ایله تماسده بولنور وقانك کره جکلریله برلشهرك بوتون بدنده سیر و سیاحت ایدر وقابلیت امتزاجیه‌سی سایه‌سنده بدنك هر طرفنده‌کی عناصر ایله اختلاط و امتزاج ایدر . ایشته بو مولدالحموضه‌لی قان هراوغرادیغی یرده برشعلهٔ علاقه پیدا ایده‌رك آیری برذوق اتحاد اویاندیرر . فقط بومولدالحموضه بدنده‌کی امتزاجاتی یعنی هرعنصر ایله — که اساسی کومموردر — اتحادی نتیجه‌سنده حامض فحمه تبدل ایدر ؛ بویله‌جه وجودده تصادف ایلدیکی عناصر فحمیه‌یی احراق ایدر .

ایشته « احسن تقویم » اطلاقنه سزاوار بیوریلان بلدهٔ

حامض فحم حالنه تحویل ایدنجه سونر . برکره جك آغزیکزی بورنکزی قاپایه‌رق آق جکرلریکزه دقیقه‌ده ١٦ – ١٨ دفعه کیروب چیقان هوایه قارشی دوریکز، اوزمان تنفسدن محرومیتك نه‌قدر زور ، نه‌قدر مشقتلی ونه‌قدر غیر قابل دوام اولدیغنی تقدیر ایدرسکز. انسان یمك یمکسزین ساعتلرجه حتی کونلرجه

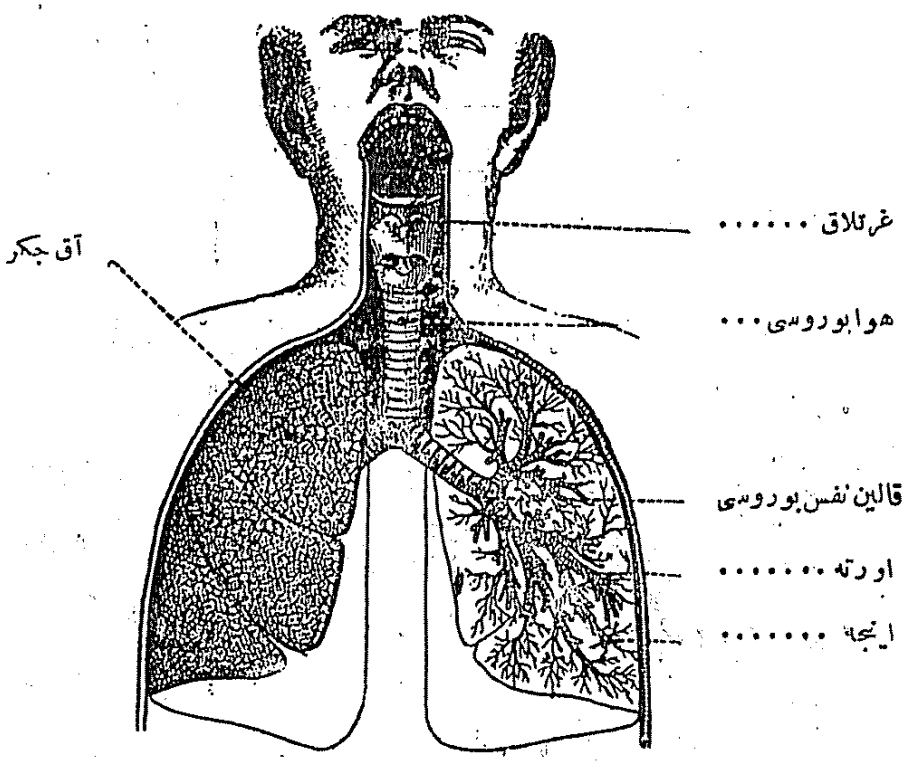

نفس یولی . — اعضای تنفسیه‌دن آق جکر، صدرك ایچنده محفوظدر .

یاشایه بیلیر ، یمکسزلکه دایانیر ، فقط نفس آلمامغه برقاچ دقیقه‌دن زیاده تحمل ایده‌مز .

خارجدن هوایی آق جکرلرمزله چکیور وعادتا أمیورز ؛ هوا حقیقی برغدادر . بلکه‌ده اغدیه‌نك أك مهمی وأك لزوملیسیدر . آق جکرلردن باشقه دری‌ده برمقدار هوا مص ایدر . کوکسمز برکوروك کبی کنیشله‌یه‌رك هوایی ایچری چکر ؛ بوچکمه‌یه

فقط کونده بومقدار هوا کافی دکلدر؛ چونکه حال طبیعیده هواده بیکده یاریم حامض فحم واردر، تنفس ایتدیکمز مدتجه بومقدار چارچابق بیکده بره واریر، بیکده برحامض فحمی حاوی اولان برهوا ایسه صحته مضردر.

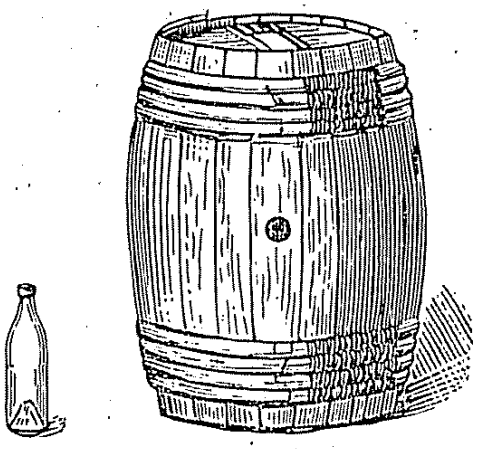

هر نفس آلیشده یاریم لیتره هوا أمییورز. آق جکرك یکرمی دورت ساعتده آلوب أمدیکی هوا ۲۵۰ لیتردلك ۴۰ فوچیه مساویدر.

بو مضرت یالکز حامض فحمك غیر قابل تنفس اولمسندن دکل، قانده کی حامض فحمك آق جکرلردن چیقمه سنه مانع اولمسندندر. تنفس ایله برساعت ظرفنده ۱۰,۰۰۰ لیتره هوایی افساد ایده جك حامض فحم چیقاردیغمزدن ۱۰,۰۰۰ لیتره هوا بزه برکون دکلسه ده بر ساعت ایچون آنجق کافیدر. برده، مولدالحموضه آلوب حامض فحم نشر ایدن یالکز بز دکلز. لامبه، موم، قندیل کبی شیلر، قیشین صوبالریمزده یانان اودون وکومور دخی مولدالحموضه

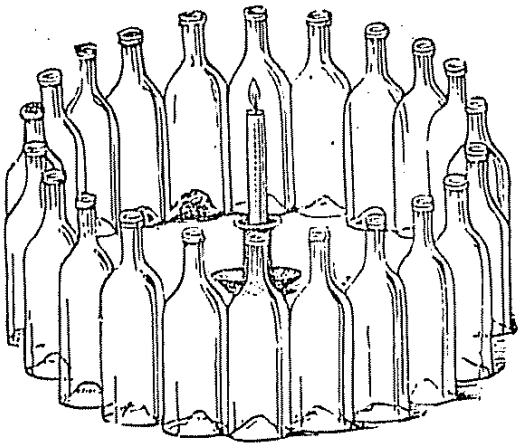

بر موم ساعتده یکرمی ایکی بچق لیتره هوا صرف ایدر.

صرف و استهلاك ایدرلر. دیمك، اوداده موم، صوبا، اوجاق کبی شیلرله دهشتلی برحیات غوغاسنه کیریشیورز. بر مومك اورته یاشده کی بر آدم کبی ساعتده ۲۲,۵ لیتره مولدالحموضه صرف ایتدیکی آکلاشیلنجه بوجدال رقابتك اهمیتی قولایجه تقدیر اولنور.

معظمهٔ وجودك هرطرفنده اشتعال پذیر اولان بو آتشلر اقلیم بدنده دائمی برصیجاقلق حاصل ایدر وحرارت بدنیه‌مز بو احتراق دائمی سایه‌سنده دوام ایدوب کیدر .

عضویتمزك هرنقطه‌سنده حصوله کلن حامض فحم دمله سوروکله نوب آق جکرلره واصل اولور واورادن خارجه دفع وطرد اولنور ، ایشته بووجه ایله قوللانیلان هوانك آق جکرلردن دفع وطردی آنجق کوکسك صیقیشوب دارلاشمه‌سیله اولورکه بوحرکته « نفس ویرمه ، زفیر » دیورز . دیمك هوادن مولدالحموضه آلیورز ، اونك یرینه حامض فحم ویریورز . بوحامض فحم ایله برابر کونده ۳۰۰ غرام ده صوچیقاریورز ، بوصو بخار حالنده‌در وقیشین صوووق هوالرده نفس ویردیکمز زمان آغزیمزدن چیقان « بوغو » لر تکاثف ایتمش صو بخارندن عبارتدر ؛ بو صو بخاری هوادن آلدیغمز مولدالحموضه‌دن برآزینك وجودیمزك ترکیبنده بولنان « مولدالما » غازیله احتراق اثناسنده اتحاد ایتمسندن حصوله کلمشدر .

هرنفس ویریشمزده براز صو بخاری چیقاریورز [یکرمی دورت ساعتده بر لیتره‌نك دورتده بری قدر] . چیقان صو بخاری قیشین پك آیی کورولور .

نه‌قدر هوایه محتاجز ؟ اورته یاشلی برآدم دقیقه‌ده ۱۴ — ۱۶ وکونده ۲۰,۰۰۰ دفعه تنفس ایدر وکوکسك هرتوسعنده یعنی هرنفس آلیشده آق جکرلره یاریم لیتره هوا کیرر . بوکا کوره ۲۴ ساعتده کیره‌جك هوانك مقداری ۱۰,۰۰۰ لیتره‌در ؛

ورمه، امراض صدریه‌نك أك جانسوزی اولان بو آفت صدریه‌یه کلنجه، شبهه یوق که اوده ضربهٔ هولناکنی أك زیاده بر هوای فاسد ومحصور ایچنده عمر کذار اولانلره اورور.

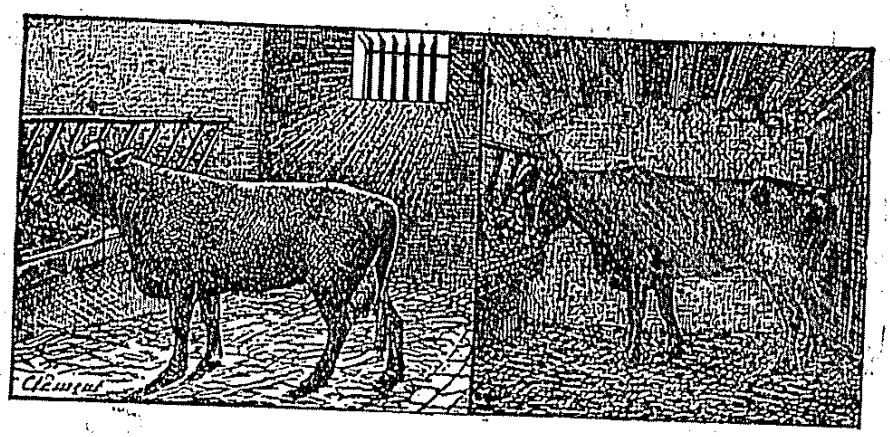

دار وهوا آلماز بریرده باغلی اینك ایشته بویله ضعیفلار وورملیلشیر.

کنیش وهوادار بر آخورده کی اینك ده طبیعی صاغلام وزنده قالیر.

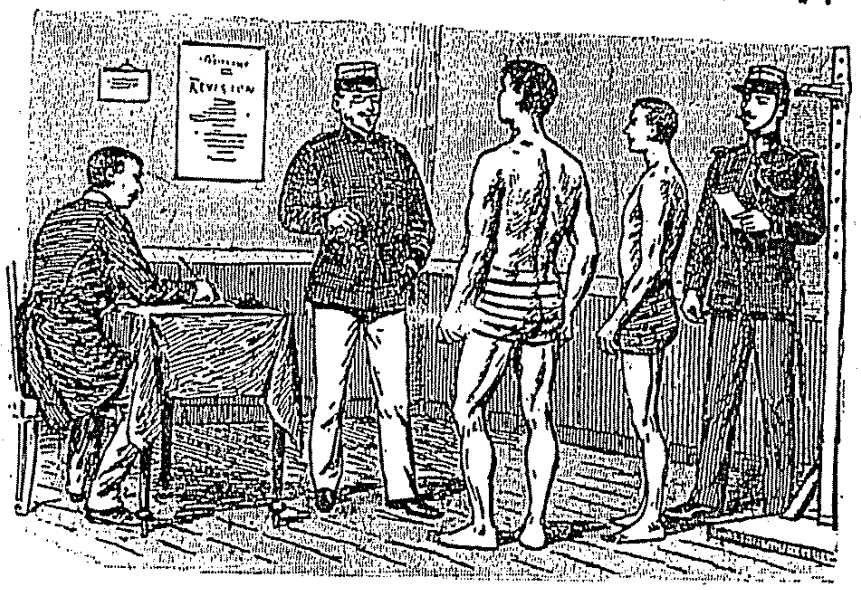

برقرعه مجلسنده آچیق هواده وکنیش بریرده یاشایان برکویلو ایله هواسز یرلرده چالیشان ودائما قاپالی قالان برعمله‌یی آییرمق پك قولایدر: کویلو کنج وصاغلام، عمله چلیمسز وضعیفدر.

ورمك محبسلرده ایقاع ایتدیکی وفیات یوزده ۶۰ – ۸۰ راده‌سنده‌در. بو علت بی امانك أك زیاده آق جکرلرك اوست اوجلرنده قرارکیر اولمسی‌ده اورالرده هوانك أیجه تجدد

سوقاقده خصوصیله صیفیه‌ده قیرده بولندیغمز زمان اطرافمزده‌کی هوا دائما تجدد ایدر؛ لکن کونك برقسمنی وبوتون کیجه‌یی ایچنده کچیردیکمز أولریمزه قاپاندیغمز وقت ایش ده‌کیشیر. ٤٠ ـ ٥٠ بیك لیتره هوایی حاوی اولان بر اودا اولدقجه بیوك صاییلیرسه‌ده بو مقدار هوا برانسانه آنجق ٤ ـ ٥ ساعت ایچون کفایت ایده‌بیلیر. بوندن باشقه، اوداده چوق کره یالکز بولونلماز: دوستلردن، افراد عائله‌دن بعضیلری‌ده کلوب اوطورور وساعتلرجه مصاحبته قویولورلر، بعضاً اوداده برابر یاتوب اویورلر. ایشته بوکبی اسبابك تأثیریله اوداده‌کی هوا پك چابوق بوزولوب رهین فساد اولورسه‌ده قاپی وپنجره آره‌لقلرندن، خصوصیله‌اوجاق وصوبا بورولریله‌چیقان هوانك یرینه قائم اولمق اوزره کیرن صاف هوا بوفسادی کیده‌ریر. اودا هواسنك بوقدر سرعتله بوزوله‌جغنی نظردقته آله‌رق اوجاقلرك وصوبا بورولرینك قاپاقلرینی قاپاماملی وکیجه‌لی کوندوزلی بول برهوا جریانی تأمین ایتملیدر.

درونده‌کی حامض فحمك مقداری بیکده ۱ـ۲ یی تجاوز ایتمه‌ین برهوای فاسد یاواش یاواش اجرای ضرر وزیان ایدر. بویله‌بر هوا انسانی تدریجاً بوغار، وجود کیت کیده ضعیفلار، رنك‌روصولار، باقیشده‌کی رونق‌زائل اولور. فقط‌ایش‌بو قدرله قالماز: قوله‌را، تیفو [قاره‌حما]، چیچك کبی صالغین خسته‌لقلر ابتدا بویله قانلری قورومش، بکزلری اوچمش، ناب‌وتوانلری کسیلمش بیچاره‌لره هجوم ایدرلر؛ استیلا زمانلرنده خسته‌لغه أك زیاده مقدار کافی هوا آلامایانلر، ازدحاملی یرلرده بیتوتت ایدنلر طوتلمقده‌درلر.

اووه‌لرده ، ایرماقلر کنارنده بول وصاف ، دائمی بر تجدده تابع برهوا ایله الفت ایتمش اولان برقوشجغزك فساده وارمش بو هواده ییلدیرمله اورولمش کبی خاك هلاکه سرلدیکی کورولور .

برچوق ذواتك هپ بر یرده بولندقلری صالونلرده ، قهوه‌خانه وغازینولرده باش آغرىلری ، باش دونمه‌لری ، نفس طارلقلری ، قیلر ، ضیاع حس وادراکلر کبی کوروله کلن عوارض هپ هواسزلقدن اولوب تداویسی ده پنجره‌لری آچه‌رق بول بول تمیز هوا آلمقدر .

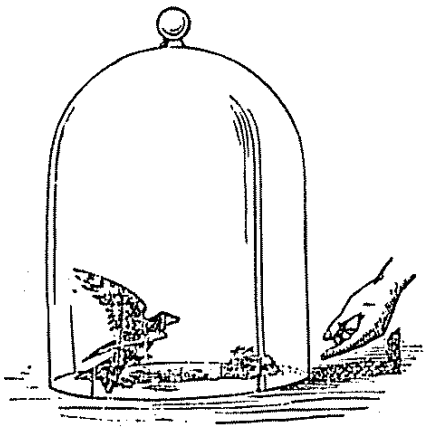

هر طرفی قاپالی بر فانوس ایچنه صالویریلان بر قوش بوراده‌کی هوایی استعمال ایله افساد ایدر ایسه‌ده یاواش یاواش آلیشدیغی جهتله ینه برمدت یاشایه بیلدیکی حالده بویله برهواء فاسده براقیلان باشقه بر قوش در حال تلف اولور .

بالولردن، ضیافتلردن، تیاترولردن چیقیلنجه انسان نه‌قدر رفاه، نه‌درجه انشراح دویار. بوکبی ازدحاملی یرلرده حس اولنان ضجرت و اضطراب صیجاغه، زیاده برحرارته عطف اولنیورسه‌ده چوق دفعه درجهٔ حرارت ایچریده طیشاریده برکبیدر؛ هوای محصورده مولدالحموضه‌نك آزلغندن ناشی عدد تنفس زیاده‌له‌شیور ، وجوده لزومی اولان مقدار مولدالحموضه چکمك ایچون دقیقه‌ده ۱۶-۱۸ دفعه تنفس ایدیلیرکن ۲۵ - ۳۰ وبلکه دها زیاده نفس آلمغه مجبوریت حاصل اولیور وبوندن وجود یورغون دوشیور؛ ایشته بو یورغونلق چوق دفعه حرارته حمل اولنیور. بوسببلردن دولایی یازین همان قالقار قالقماز، قیشین ایسه اوشومه‌مك اوزره أیچه اورتوندکدن صوکره اودایی بول

ایدهمه مسندندر. همان هیچ طیشاری چیقارلمه‌مق اوزره قاپانان اوکوزلر و اینکلردن برچوغنك ورم خسته‌لغنه اوغرایه‌رق تلف اولملری‌ده هپ نقصان هوادندر .

کویلیلره، کوه‌وصحرایی نشیمنکاه اتخاذ ایدن انسانلره باقیکز، اونلر نادراً خسته اولورلر . چونکه بوتون کون خارج مساکنده عمرکذار اولیورلر . برکره‌ده ۸ ۱۰ ساعت برفابریقه‌ده ، بر دستکاه باشنده قاپانه‌رق چالیشان زواللی ایشجیلره باقیکز ، بونلرده کویلیلرك ، طاغلیلرك منظرهٔ تندرستی‌سنی ، سیمای صحت نمالرینی کوره‌مزسکز ؛ چونکه دستکاهك پنجره‌لری چوق دفعه قاپالیدر ، اوراده هرکس هرکون هرساعت هوای محدودك مضرتنی دویار .

مسدود براوداده یاخود تیاترولر کبی مزدحم محللرده ساعتلرجه اوطوریکز . درحال وجودیکزده برراحتسزلق ، برفنالق، باشیکزده برآغیرلق، حتی بعضاً مزعج برباش آغریسی دویارسکز. درحال آچیق بریره ، هواسی بول برمحله چیقسه کز بوتون وجودیکزده برفاه ، عموم بدنکزده برانشراح حس ایدرسکز، تکراردونوب‌ده چیقدیغکز یره کیرسه کز ینه ضجرت باش کوسترر .

ایشته بوراحتسزلقلر یالکز اوراده حاصل اولان تعفندن دکل ، بلکه نقصان وفساد هوادندر. حکیم شهیر « قلودبرنار » ك برتجربه‌سی وار : مثلا برقوش آلنوب برفانوسك آلتنه قونولسه حیوان برقاچ ساعت صوکره چیرپینوب چاپالانمغه باشلار ، دیمکه اوآره‌لق فانوسده‌کی هوا فساده وارمشدر ؛ حالبوکه بواثناده فانوسك آلتنه باشقه برقوش دها صوقولورسه طاغلرده ، داللرده ، ازهار ونباتات ایله مزین

دولاشه‌رق ایصینیر، بر درجه‌یه قدر ده نمله‌نیر. بورون‌ده لیکلرنده‌کی قیللر کیرن هواده‌کی توزلری ضبط وتوقیف ایدرلر، بوتوزلر بالآخره سومکورمکله دفع ایدیلیرلر. آغز ایله نفس آلنیرسه هوا برودت وبیوست اصلیه‌سیله آق جکرلره قدر کیره‌رك انسانی اوکسورتیر، غیرتلاق ونفس بورولرینی تخریش ایدر، انسان

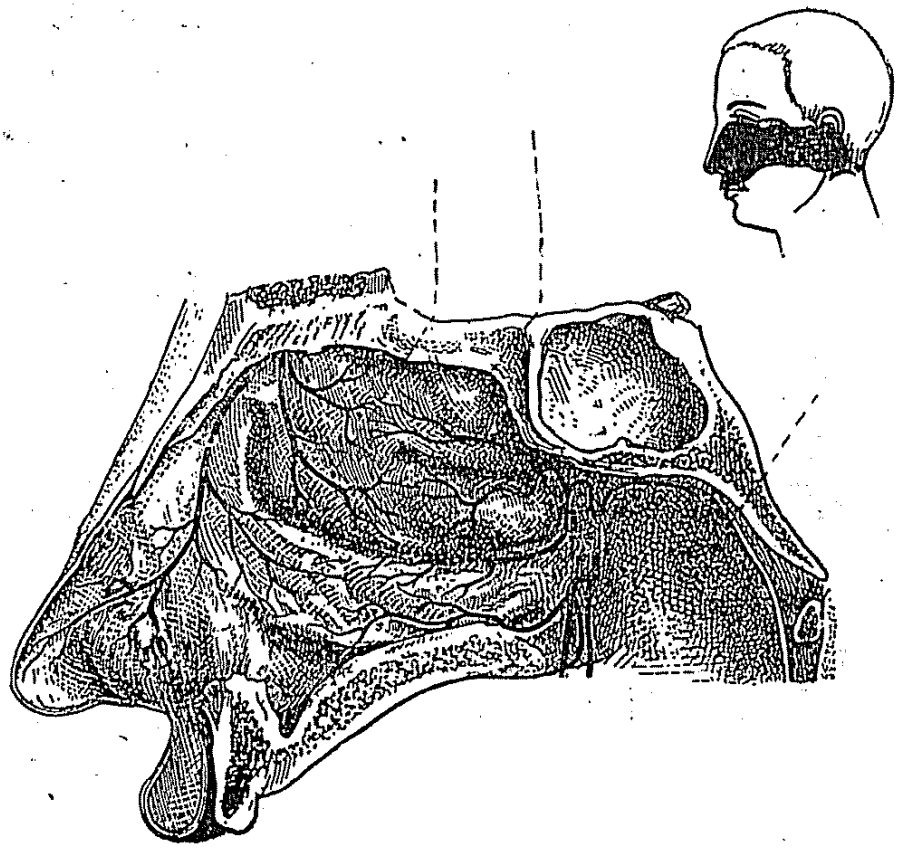

بورونك ایچ طرفی، هوانك کچرکن ایصینوب نه‌ملندیکی قیورینتی یرلر.

بویوزدن برونشیته، بوغاز آغریلرینه، حتی ذات‌الرئه‌یه بیله طوتوله‌بیلیر. آغزلری آچیق اوله‌رق اویویانلر اویاندقلری زمان بوغازلرنده قورولق دویارلر. دیمك بورون بوشاقلری آق جکرلره قدر کیرن هوایی هم سوزویور هم ده ایصیتیور.

هوالاندرملی ؛ بویله یاپمقله وجود دهـا قوی، دها دنج، دها فعّال اولور .

انسانك نفسی ینه انسـانه مهلکدر؛ چونکه چیقاردیغمز هواده حامض فحمدن باشقه خصوصی بر سم‌ده واردر، حکیم شهیر « براون سـه‌کووار » صاغلام انسانلرك آغزندن چیقان صـو بخارینی طوپلایوب برمقـدارینی بعض حیوانلره شرینغه ایتمش، تنفسلرینك یاواشلادیغنی ، درجهٔ حرارتك دوشدیکنی فضـله بر ضعف حاصـل اولدیغنی وزیاده‌جه بر مقدارك ایسـه حیوانی آنیاً اتلاف ایلدیکنی کورمشـدر . آلتنه بر قوش صالیویرلمش بر فانوسده‌کی مولدالحموضـه بر دوزی‌یه تجدید، حصوله کلن حامض فحم‌ده بر واسطه ایله جمـع و ضبط ایدیلدیکی حالده ینه قوشك کندی نفسیله چیقان سمك تأثیریله هـلاك اولدیغی کورولمشدر .

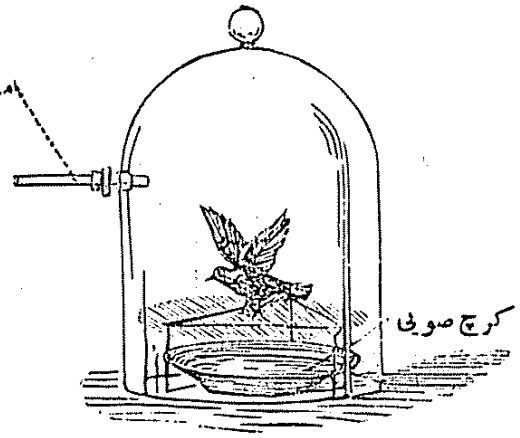

قوشك بری بر فانوس آلتنه صالویریلیر و بو فانوس هواسنده‌کی مولد الحموضه تجدید و حامض فحم‌ده حاصل اولدقجه کرچ صویی واسطه‌سیله مص اولنورسـه حیوانجق ینه کندی نفسی ایله میدانه کلن سمك تحت تأثیرنده هلاك اولور .

بوماده ، بوسم ، متفسخ اجسامده‌کی پتومائینلره بکزر .

آغزدنمی، بوروندنمی نفس آلملی ؟ آغزدن نفس آلمق فنا وخطادر. آغز سویله‌مك وتناول ایتمك ایله موظف ومکلفدر ، تنفس وظیفه‌سی ایسـه بوروته عائددر . چکیلن، تنفس اولنان هوا بورونك ، بورون ایچینك دولامبـاجلی وطاریرلرندن

بیکده (۱۶۰)ه قدر تنزل ایتمشدر. بوفرق وتناقص براثر تصادف اولمه‌یوب فرانسه‌ده ترقیات صحیه و تدابیر تحفظیه‌نك ثمرات تطبیقی اولدیغی محققدر.

مقدما پروسیا، فلاندیا وَاسوچ وَایتالیادن دها آزچوجق غائب ایتدیکی حالده بوکون تخلیص حیات اطفال خصوصنده هپسندن کری قالمشدر. اسویچره‌ده وفیات اطفال بیکده ۱۵۰، اسقاندیناویاده ۱۰۰ نسبتنده‌در. بورالرده وفیات کوندن کونه آزالمقده‌اولدیغی حالده آلمانیاده کیتدکجه تزاید ایتمکده‌در. یکرمی سنه اول پروسیاده وفات ایدن بیك کشیدن ۳۰۱ ½ ینی بر وَ بر یاشندن آشاغی اطفال تشکیل ایدیوردی؛ اون سنه مقدم ایسه بونسبت ۳۲۵ و ۱۹۰۱ سنه‌سنده ۳۵۲ راده‌سنه قدر ترفع ایتمشدر. حال حاضرده پروسیاده سنوی ۲۵۰,۰۰۰ چوجق خاك هلاکه سریلوب کیتمکده‌در. حال بوکه، ۱۹۰۱ سنه‌سنده آلمانیانك ورمدن ضایعاتی نوزادلرده داخل اولدیغی حالده ۶۷و۲۹۲ نسبتندن عبارت قالمشدی.

« دوپیه‌رسدورف » بوبابده آلمانیا ایله فرانسه آره‌سنده یاپدیغی مقایسه‌ده فرانسه‌ده هنوز طوغان چوجقلرك محافظهٔ صحتلری خصوصنده تطبیق اولنان تقیداتی، نظارت طبیهٔ متمادیه‌یی، اطفال ملقوطه‌نك حمایه‌سنی بر لسان ستایشله ذکر وتعداد ایده‌رك بیان تقدیراتدن کندینی آله‌مامشدر. ازجمله « قازمیر — په‌ری‌یه » طرفندن ریاستی درعهده ایدیلن « حمایهٔ اطفال » جمعیتنك پك زیاده ثناخوانی اولمشدرکه فرانسه لهنده برآلمان مأموری طرفندن ایدیلن بوستایشك آز اهمیتی یوق دکلدر.

دوپیه‌رسدورف بوکثرت وفیاتك اسباب اساسیه‌سی آلمان

آلمانیاده وفیات اطفال

نشر اولنان احصائیاته نظراً آوروپای غربیده چوجقلر آراسنده اڭ زیاده تلفات ویرن حکومت پروسیادر . بو مملکتده‌کی دارالفنونلرده سویهٔ علوم طبیه‌نك نه قدر مرتفع بولندیغی ، مؤسسات وتشکیلات صحیه‌نك ، تنظیمات اجتماعیه‌نك نه مرتبهٔ بالا ترین ترقی‌یی بولدیغی جمله‌مزجه معلومدر ؛ لکن ، بوقدر ترقی‌یه رغماً وفیات اطفالك زیاده اولیشی‌ده یك غریبدر .

۱۹۰۲ سنه‌سی مایسنك اون بشنده آلمانیا مجالس مهمهٔ حکومتندن برنده اعضادن « قونت اوپیه‌رسدورف » وفیات اطفاله دائر ایراد ایتدیکی نطقنده حذاقت واهلیتی آلمانلر نزدنده معلوم اولان برلین دارالفنون طبیسی امراض اطفال معلمی موسیو « هوبنه‌ر » طرفندن نشر اولنان ایستاتیستیقلردن بحث ایتمشدر . هوبنه‌ر وثائق رسمیه ایله اثبات ایدیورکه پروسیاده ۱۸۹٤ سنه‌سنده بیك چوجقدن وسطی اوله‌رق ۲۲٦ سی وفات ایتمشدر . ۱۹۰۱ سنه‌سنده وفیات ۲۸۰ ی بولمشدرکه بوحالده یدی سنه‌ده بیکده ٤٤ قدر برتزاید وقوعه کلمشدر . یالکز برلین شهرنده ، ۱۹۰۱ ده هنوز طوغان ۳۹,۵۰۰ چوجقدن ۱۱,۳۰۸ ی وفات ایتمشدر . بیکده ۲۸٦ قدر اولان بونسبت وفیات بوتون روی زمینده بیکده ۱۸ قدر اولان وفیات عمومیه‌یه نظراً پك زیاده وپك مدهشدر . فرانسه‌ده ۱۸۸۹ و ۱۸۹۳ سنه‌لرنده‌کی وفیات اطفال احصائیون مشهوره‌دن « بهرتیون » ه کوره بیکده ۱٦۹ نسبتنده اولدیغی حالده ۱۹۰۲ ده

اختیار ایدیلن فداکارلقلر ، صرف اولنان مساعی واحراز اولنان موفقیتلر موجب امن و شکران آنار انسانیتکارانه درجه‌سنی بولمشدر .

آلمانیاده تولداتك کثرتی حسبیله سنه‌دن سنه‌یه مقدار نفوس تزاید ایتمکده ایسه‌ده وفیات اطفال بو تزایده بیوك بر حائل، آلمانیانك استقبال سیاسیسنه ، تأثیر و نفوذینه بیوك بر ضربه، مملکت ایچون بیوك بر تهلکه، حقیقی بر اندیشه تشکیل ایتمکده‌در. هرطرفده شرائط اجتماعیهٔ حاضره ایجابندن اولان تناقص تولدات تهلکه‌سی فرانسه کبی آلمانیایی‌ده صارصمغه باشلامشدر؛ چونکه بوکون فرانسه‌ده اولدیغی کبی آلمانیا حتی انکلتره‌ده بر چوجقلی عائله‌لر چوغالمقده‌در. بوحال اسف اشتمال، بو انهماك مشئوم کیت کیده هرمملکته سرایت ایتمکده‌در. بوکون چوق اولاد یتیشدرمه‌مکده‌کی میل نه اداره وتصرف نقطهٔ نظرندن وجوده کلمکده، وَنه‌ده سائقهٔ احتیاجله التزام اولونمقده‌در، بلکه همان‌دها عقلی وحقی حتی وجدانی برسببه مستند بولنمقده‌در. چونکه هرکس، بویله برچوق اولاد میدانه کتیروب‌ده آنلری سفیل وبدبخت ایتمکدن ، لایقلیجه تربیه ایده‌میوب‌ده مملکته شر بر یتیشدرمکدن ایسه مع التأسف آز طوغوروب أیی تربیه ایتمك ومملکته نافع آدم یتیشدیرمك فکرنده‌در. بوفکر زمانمزده ناچار واضطراری موافق، مستحسن وَانسانیتکارانه کورلمکده‌در.

(پره‌س مه‌دیقال)

دارالفنونلرنده امراض اطفالك لزومی درجه‌سنده تعلیم ایدلمه‌سی اولدیغی فکرنده‌در . صوك زمانلرده آلمانیاده امراض اطفال ایله متوغل اولدقجه مقتدر اطبایتیشدیکی غیر قابل انکاردر . ارباب اختصاص زیاده چالیشیورلر ، پك نافع اثرلر نشر ایدیورلرسه‌ده بو آثار ارباب اختصاص ایچون اولدیغندن وفیاتك اوکنی آلمق ایچون کافی کلمه‌مکده وصرف نظریاتدن عبارت قالمقده‌در .

حال بوکه ، وفیات اطفالك اوکنی آلمق ایچون اهالینك آکاهلایه بیله‌جکی صورتده نافع اثرلر نشر ایتمك وطلاب طبه شعبهٔ مهمهٔ مذکوره‌یی نظری دکل، عملی تدریس ایتمك لازمدر. آلمان دارالفنونلری بوخصوصده فرانسه حتی ایتالیا ، آوستریا ، اسویچره واسوچ دارالفنونلرندن کریده قالمشلردر. آلمانیاده طلاب طب امراض اطفالی ، باخصوص فرانسه‌ده اولدیغی کبی ، مستقل سریریاتلرده تحصیل ایتمه‌یورلر . بوکون آلمانیاده اطفال خسته‌خانه‌لری نادر اولدیغندن چوجقلر بیوکلرله برلکده عمومی خسته‌خانه‌لرده تداوی اولنمقده‌درلر . امراض اطفالده فرانسه ارباب اختصاصی آلمانیاده‌کی تدابیر صحیه‌یی پك ناقص بولمقده وبو مملکتده « ارضاع مادری » نك عادتا برغریبهٔ بی لزوم کبی تلقی ایدلمکده اولدیغنی بیلدیر - مکده‌درلر . حتی برلینده امراض اطفالده پك زیاده تمیز ایتمش اولان برطبیب، پارس اطباسنك والده‌لری بالذات ارضاعه اولان تشویقلرینی غریب کورمکده اولدیغنی بیان ایدیورمش! الآن برلینده‌کی « شاری‌ته » خسته‌خانه‌سی سرطبیبی اولان بو ذات آلمانیاده ارضاع مادرانه‌نك استثنا آت قبیلندن اولدیغنی بی‌پروا بیان ایتمکده‌در . فرانسه آلمانیایی بوخصوصده پك کریده براقمش ومیني مینی یاورولرك تخلیص حیاتی ایچون

ناظر بولنملری، کوتو و آجی سوزلر ایشیتملری، باش آغریتیجی، اوصاندیروب بیقدیریجی محاوره‌لر، نقل وبیان حالار دیکلمه‌لری هپ مجادلهٔ حیاته انقیاد ضروریدن باشقه نه‌در؟ !..

بوکونکی غدامزك اساسلری عصرلردن بری حصوله کلمش ترقیات بشریه‌یه رغماً، ادوار ابتدائیه کبی طوپراق وصویك یتیشدردیکی أت، حبوبات، سبزه، میوه وبالقدن عبارتدر. ابتدای خلقتده، طفولیت بشریتده حال وحشتده بولنان انسانلرك اوت، کوك، میوه، بوجك، صولجان، قورد، سولوك کبی أللرینه کچن شیئی اکل ایتمش اولملری لازم کلیر. انسانلر برخیلی زمانلر یالکز صید وشکار ایله کچینمشلردر. حتی شمدی بیله بعض قبائل نزدنده طرز وصورت تغذی همان تماماً صیدوشکاره منحصردر. اسکیمولر یاقه‌لایه بیلدکلری فوق ودکز آیغیرلرینك قانی صیجاق صیجاق ایچرلر، طوتدقلری فاره‌لری آز آتشه کوستره‌رك یرلر واوزرینه‌ده ملك اوتی صاپلری وقوقمش حتی یاری جیو جیو حالنه کلمش یمورطه وبالینا یاغی ایله یاپیلان طعامی اکل ایدرلر. کیبان اهالیسی بالغی چی اکل ایدرلر، حتی غریبی شوکه برآزقوقمش اولورسه پك لذتلی بولورلر! حبشستانده [فیج] نامنده‌کی قبیله‌اولمش حیواناتی ایکی طاش آراسنده أزه‌رك کمال اشتهاایله اکل ایدرلر. اوسترالیاده بعض قبائل اوروجکلر، سرفه‌لر، طیرطللر، کلبکلر وسائر حشراتی، ییلانلری چی چی یرلر. (توآره‌ك) لر چکرکه‌لری چی یاخود پیشمش اوله‌رق اکل ایدرلر. (آجه‌با) دنیلن قبیله صوسز ویمکسز قالنجه حیوانلرینك دامارلرینی آچوب قانی امرلر.

ادوار ابتدائیه‌ده سوت ایچیلمزدی. رومالیلر ویونانیلرده

ازمنهٔ قدیمه وملل مختلفه‌ده تغدی

همان هیچ شبهه یوقدرکه انسانلر ادوار ابتدائیهٔ خلقتده پك قابا ، عجیب وابتدائی وغایت ساده بر طرز تغدی ایله ایله تسکین جوعه وتهوین احتیاجه صاواشمشلردر . بوکون اغدیه‌مزك خالصیت ونفاستنی ، صورت تغدی ومعیشتمزك انتظام ومکملیتنی نظر دقته آله‌رق طرز اوّلیٔ تغدیمزی اونوتو ویرمیه‌لم . سکان مختلفهٔ ارضك صورت تغدی ومعیشتلری اولدقجه مختلفدر ؛ یالکز مناسبات ومعلومات مدنیه تزاید وانتشار ایتدکجه طرز تعیش یاواش‌یاواش ، آزچوق برصورت یکنسقی به منقلب اولمقده‌در .

احتیاجات طبیعیهٔ بشرك أك شدیدی ، قوای سائقهٔ باطنه‌مزك أك مؤثری « آچلق » در . بوحال جمله‌نك معلومیدر . ماضیده اقوام وحشیه‌یی ممالك متمدنه‌یه تسلیط ایله هر طرفی غارت وتالان ، خاك ایله یکسان ایتمکه سوق ایدن هپ آچلقدر . ینه آچلق سببیله دکلیدرکه بوکون آوروپادن پك چوق خلق ممالك سائره‌یه هجرت ایتمکده وبویوله‌اوته‌ده بریده « مستملکه »لر میدانه کلمکده‌در . « مبارزهٔ حیاتیه » قانون لایتغیرینه تبعاً دکلیدرکه هرکس دائمی بر سعی و حرکت ایچنده بولنمقده‌در ؛ اصنافك دکانلرینه ، ارباب تجارتك مغازه‌لرینه ، عمله‌نك فابریقه‌لره ، معلملرك مکتبلره قوشوب کیتملری ، اطبانك طبیعةً ، اخلاقاً أیی کوتو هرنوع خسته‌لر نزدنده سرایتلره معروض ، کریه منظره‌لره

فعـالیت ، ودرجهٔ مسـاعیلری ، روز بیف اکل ایدن انکلیز عمله‌نك ابراز ایتدکلری مسـاعیدن قات قات زیاده اولدیغی یالکز نباتات ایله تعیشـك رجحانی اثبـات معرضنده درمیان ایدلمکده‌در . کچن سنه نشر ایتدیکمز نوسال عافیتك « سـبزه پرستی » مقاله‌سنده دیدیکمز کبی : اغدیه‌مز دائما مخلوط ، أت یاغ وسبزه‌دن مرکب اولملیدر .

« اصول طبـخ » ظن ایتدیکمز کبی یالکز حاسهٔ ذائقه‌یی ممنون ایده‌رك انسانی اوبورلغه ، شکم پرورلکه سوق ایچون دکلدر ؛ بلکه ، منشـائی نباتی ، حیوانی و معدنی اغدیه‌یی یکدیکرینه مزج ایده‌رك خواص مختلفه‌لرینی تعدیل و اصـلاح واحتیـاج بشره موافق بر صورته افراغ مقصدیله احـداث ایدلمش بر صنعت مهمه‌در . باخصوص اثنـای طبخده حرارت اغدیه‌یه تأثیرایله « قابلیت هضمیه » لرینی زیاده‌لشـدرمکده‌در . ایشته بوکبی احوالدن دولایی بوکون طبـاخت ممـالك متمدنه‌ده بر خدمت مهمه صیره‌سنه کیرمشدر . صنعت طبـاختی تدریس ایچـون آیری مکتبلر اولدیغی کبی وَلو فوق‌العـاده ثروت و وسامان صاحبی عائله‌یه منسوب اولسون هرقیز مکتبنده خانم قیزلره بو صنعت مهمه تعلیم ایدلمکده‌در . اصـل طبـاختدن بکله‌نیلن شی حاسـهٔ ذائقه‌یی اویاندیره‌رق اغـدیه‌نك هضمنی قولایلاشدرمقدر . یوقسـه آشجیلریمزك یاپدقلری کبی زیاده یاغ صرف ایده‌رك اغدیه‌یی غیرقابل هضم برحاله افراغ دکلدر .

ارباب مسـاعینك ، کیمیا ایله متوغل اهل هنر وغیرتك هماتیـله همان هرکون یکی یکی جسـملر میدانه کلمکده‌در . مواد مختلفه‌نك مزج وخلطیله « بالترکیب » وجود بولدیریلن بوجسملر میاننده قوهٔ غدائیه‌لری زیاده اولانلر واردر . حتی

سوت استعمالی بیلنمزدی . حتی مشهور یونان مورخی « هومهر » سوت ایچن خلقی « باربار » دیه حقارتله توصیف ایتمشدر . اقصای شرق اهالیسی یقین زمانلره قدر تره یاغنك نه اولدیغنی بیلمزلردی ، صوکره دن انکلیزلردن اوکرنمشلردر . بوکون هندلیلر ماندالرینی ، عربلر دوه لرینی ، تاتارلر قیصراقلرینی ، لاپونلرده « رن » کیکلرینی صاغوب سوتنی ایچمکده درلر .

طوز أسکیدن بری لوازم اغدیه نك أك قیمتلیسدر . بر وقتلر بر آووچ طوزله برایکی اسیر صاتون آلنه بیلیردی . آمریقا زنجیلری نزدنده طوز آلتوندن زیاده قیمتدار اولوب پاره یرینه کچردی . رومالیلر کوپك یاورولرینی ، صبپالری ، تلکیلری ، تارلا فاره لرینی ، کیرپیلری یرلردی . بوکونده چینلیلر کدی ، کوپك ، فاره ، صولجان وبوجکلری ییورلر .

احوال تغدیده ترقی وتکامل انسانلری دها دینج ، دها فعال ، مساعی یه دها مقتدر ومقاوم قیلمش اولسه کرکدر . معلومدرکه برانسانه کونده ٣٠٠ غرام أت ، ٦٠ غرام یاغ ، ٧٠٠ غرام مواد نشائیه لازمدر . بوندن آز برصورتده بسله نن انسان آز کومور یاقیلان برما کنه کبی برزمان صوکره ایشله یه مز ؛ لزومندن فضله تغدی ایدن ایسه آلتنه چوق کومور قونولان برما کنه کبی پاطلار ، قیریلیر . سبزه پرستان کبی یالکز برنوع غدا ایله تعیش ایدیله جك اولسه فعل اغتدا حسن صورتله دوام ایده مز ؛ اغدیه مز لحم ، شحم ، سبزه ومواد نشائیه دن عبارت اولملیدر . کویلیلر پك نادر أت ییدکلری حالده صحتلری بر کمال ، طرز حیاتلری پك فعال اولدیغی وبونلرده طول عمره نائل اولانلر پك زیاده کورولدیکی بیان ایدیلیور . شیلی معدن اوجاقلرنده یالکز نباتات ایله تعیش ایدن عمله نك

اوستریا کیمیا کرلرندن « لیلینفه‌لد » قطراندن ترکیبی ، لذتی ، قوهٔ غدائیه‌سی تمامیله یمورطه آقینه بکزه‌ین بر آلبومین استحضارایتمشدر . برلینلی « فیشه‌ر » کبی ارباب همم طرفندن ینه قطراندن بر نوع ترکیب ایله استحضاراوانان موادك تزایدعددی ودرجهٔ تکاملی ایله عجبا برکون کلیه جکمی که آرتق سلخانه‌لره سوریلرله مواشی سوق واعزامنه لزوم وَصباحدن آقشامه‌قدر طوپراغه‌ایکی بوکلوم أ کیلوب ده چاپالایان زراعك مساعیسنه احتیاج قالمه‌سین ؛ دورعالم ایده‌جك برکمینك بوتون ارزاقنی بر واریل ، حزب ایده‌جك برعسکرك تعیینانی بر یوکسك استیعاب ایده بیلسین؟

رونتکن شعاعی ـ شعاع مجهول

وَ

تداویٔ سرطان

رونتکن شعاعی ایله « سرطان تداویسی » اصول محاسن شمولی نشر واعلان ایدلدکدن آز بر زمان صوکره هرطرفده بوخصوصه دائر اجرای تجاربه وَبواصول تداوی یه لایق اولدیغی درجه اهمیت ویرلمکه باشلاندی . فقط هریکی اصول تداویده اولدیغی کبی بونده‌ده اطبا آره‌سنده درحال اختلاف ظهور ایتدی : بعض اطبا شعاع مجهولك سرطانی تشفیه ایتدیکنی ، بعضیلری‌ده بوورم خبیثه هیچ برتأثیرده بولنمدیغنی ، وبر قسمی‌ده تشفیه دکل حتی خباثت و وخامتنی زیاده‌لشدیردیکنی ایلری سوردیلر .

سرطانك ، شعاع مجهول یاخودشعاع غیرمرئی تسمیه‌اولنان رونتکن شعاعی ایله تداویسی ابتدا ۱۸۹٦ سنهٔ میلادیسنده لیونلی « ده‌سپین » طرفندن تجربه ایدلمشدر ؛ بر قاچ آی صوکره‌استانبولده‌مسلکداش حذاقتمندم دوقتوردولتلوجمیل‌پاشا حضرتلری طرفندن کوچوك بین « مخیخ » ك خبیث براورینه (ورم خبیث) مبتلا برچوجق وسرطان رحمه‌کرفتار برقادین اوزرنده تطبیق اولنمش ایسه‌ده استفاده ایدیله‌مه‌مشدر . بوشکل تداوی بالآخره آمریقاده‌تعمم ایتمش ، بالخاصه‌جلدده‌ظهورایدن وَ «اپیته‌لیوما» دنیلن نوعنك تداویسنده موفقیت حاصل اولمشدر . دهاصوکره‌فرانسه‌ده بویولده‌مداواته کمال کرمی‌ایله باشلانلدی .

ابن‌سینا حقیقةً بیوك بر دها، بلکه دهادن بیوك بر ذکای خارقه‌نمادر؛ هرسال حیاتنده برقاچ مهم وشایان دقت اثر وجوده کتیرمشدر. افکاری عالم طبابت اوزرینه سکز اون

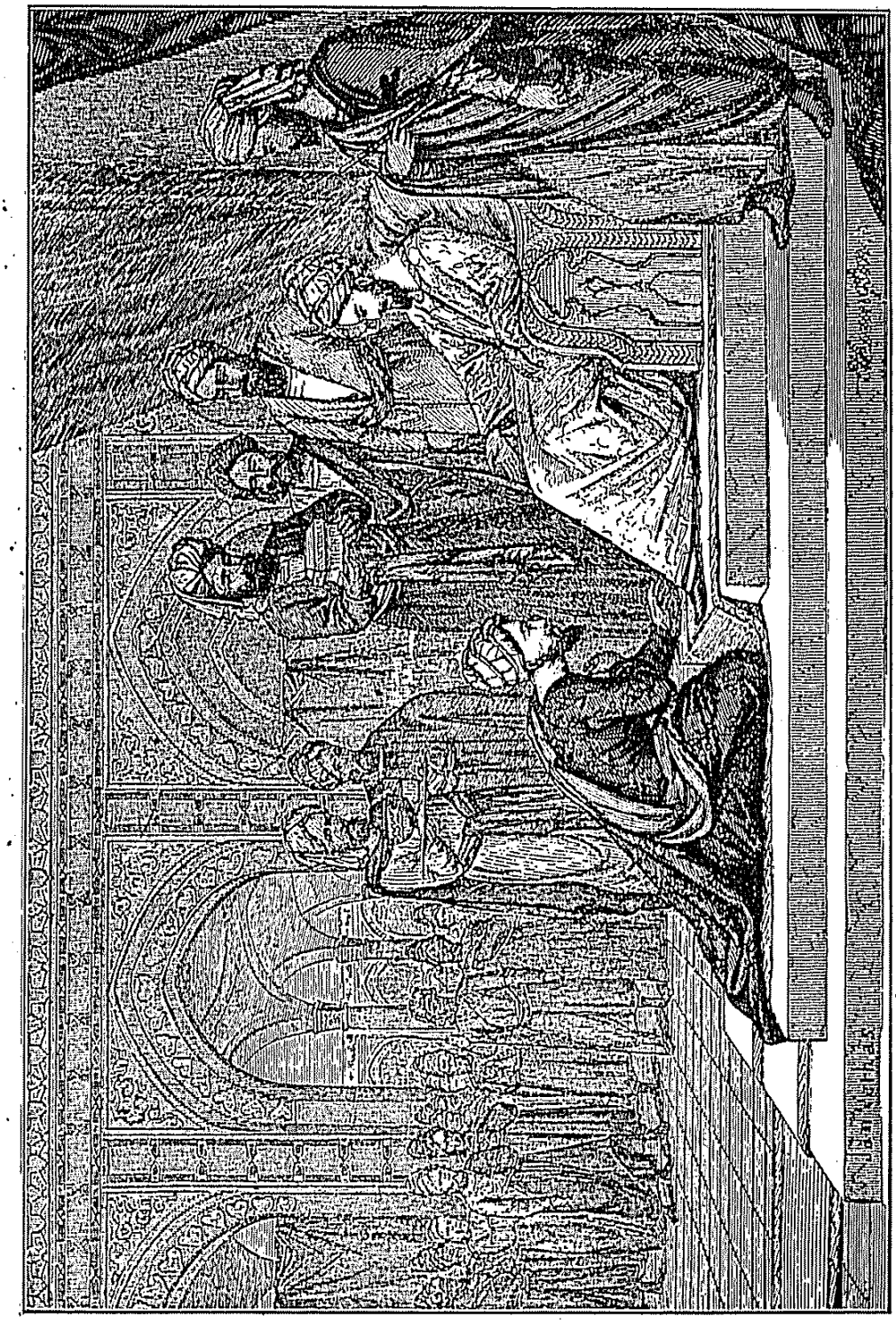

ابن‌سینا — اصفهان والیسی نزدنده.

عصر قدر حکم‌سورمش، همان‌هرلسانه ترجمه‌ایدیلن آثارندن بالخاصه « قانون » ی دهابرعصر اولنه کلنجه‌یه قدر آوروپا دارالفنون‌لرنده تدریس اولنه‌کلمشدر [اوچنجی نوسالی اوقوییکز] .

شعاع مجهولك سرطانك تشفیه‌سی خصوصنده درجهٔ تأثیرینی مطالعه ایتمك ایچون ألده پك بیوك مقیاسده و مکملاً مضبوط مشاهدات واحصائیات اولملیدر. حال بوکه، بوکونه قدر نشر اولنان وقوعات ومشاهدات بوبابده بر رأی قطعیده برلنمغه مساعد دکلدر. مع مافیه « پره‌س مه‌دیقال » ك برسنه‌لك [۱۹۰٤] نومرولرندن طوپلایه بیلدیکمز شو برقاچ مشاهدهٔ ناقصه‌یه امالهٔ نظر ایله‌ده رونتکن شعاعاتنك سرطانه درجهٔ تأثیری حقنده برفکر مجمل ایدنمك ممکندر :

طبیب	خسته	نوع سرطان	نتیجه	ملاحظات
موندن	۱	سرطان متقرح ثدیه	شفا	
نوبه‌ل	۱	قانغروئید	«	
«	۱	خدوانفك اپیته‌لی یوماسی	«	
ایسته‌ل واغون	۱	انف	«	«
«	۱	ساعد	«	«
دورینغ	۱	انف	«	«
آنغمان	۱	لسان	«	« تشخیص صرف سریریدر.
بروق بیسه‌ریه	۱	وجهك سطحی	«	« فقط ندبه‌ده الآن جرات سرطانیه موجود ایسه‌ده درت سنه‌در نکس ایتمه‌مشدر
لاسار	۱	غیرقابل عملیه نکس سرطان ثدیه	«	
مونو	۱	قانغروئید صدغی	«	
	۱۰			

جمیل پاشا حضرتلری [۱] مکتب طبیهٔ شاهانه سریریات خارجیه‌سنده سرطانه وبر ورم عفلی‌یه مبتلا یدی کشی‌یی تداوی ایتمش وبونلردن اوچی شفایاب اولمش واوچنده أییلك وبرنده ایسه عدم موفقیت کورولمشدر.

دوقتور راسخ امین بك [۲] احمدیه اطفال خسته‌خانهٔ

[۱] « ره‌وو دو شیرورژی »، ۱۹۰۵، — نومرو ۱
[۲] « حمیدیه اطفال خسته‌خانهٔ عالیسی ایستاتستیق مجموعه‌سی » ۱۳۲۰، صحیفه — ۲۰۵

بوکونه قدر فرانسز اطباسی طرفندن شفایاب اولمش برچوق اپیتهلی یوما وقوعاتی ، مشاهداتی نشر اولنمشدر . بویولده کی تجارب عین زمانده آلمانیا وممالك سائره ده دخی تکرار ایدلمش وعین نتایج استحصال قلنمشدر. دهاصوکره لری، ممه ده حاصل اولان سرطانلرك رونتکن شعاعیله صورت تداویسی همان هر مملکتده تطبیق ایدلدی . تداوینك أك زیاده حسن تأثیر حاصل ایتدیکی اورام خبیثه تقرح ایتمش سرطانلر ایدی . شعاع مجهول، سرطانك کرك جلدده وکرك آفتزده اولان محل جوارنده وابطده کورولن عقدات لنفویه ده کی نکسنده دخی چوق دفعه حسن نتیجه ویرمکده ایدی . دها صوکره لری آرتق هرکس هر ناحیه نك سرطانی وهر جنس سرطانی رونتکن شعاعی ایله تداوی یه قالقیشدی . بو اصول مداوات «ورم عفلی» و «ورم لنفوی عفلی» یه ده تطبیق اولندی . بر قاچ سنه در بوبابده ایدیلن تجارب ومساعی اوقدر چوغالمشدر که اطبانك مشاهده ایتدکلری وقعه لری آیری آیری ذکر وتوصیف ایتمك زمانه محتاج اولدیغی کبی وقایعك برخلاصه سنی یاپمق بیله کوجدر .

سرطان کبی مهلك بر خسته لغك تداویسی عصرلردن بری اذهان اطبایی جداً اشغال ایتمکده در. بوکون رونتکن شعاعی ایله بو ورم خبیثك چارهٔ تشفیه سی بولنسه بشریت ایچون نه بختیارلق! چونکه، انسانیت بواصول تداوی سایه سنده پك بیوك بربلادن، أك بی امان بردشمن جاندن خلاص اوله جقدر. عجبا شعاع مجهول ایله سرطان شفایاب اولیورمی؟ ایشته بز بوراده بونقطه یی تدقیق ایده جکز.

←

رونتكن شعاعنك سرطانى وعقلى الطبيعه اورام اوزرينه بر تأثير مخصوصى بولنديغى غير قابل انكاردر . باخصوص بوتأثير شفابخشا أپيته‌ليومالرده پك آشكاردر . فقط شعاعانك بوتأثيرات شفائيه‌سى عمومى‌مى ، يوقسه بعض انواع مرضه منحصرميدر ؟ ـ آمريقالى « ايسته‌لواغون » ه كوره رونتكن شعاعندن أك زياده متأثر اولانلر أپيته‌ليومالردر ، وَأپيته‌ليومانك طبيعتى نه قدر سليم ايسه شعاع مذكوراوقدر مؤثردر. مع مافيه

انكلتره دار الفنون طبيسى امراض نسا معلم شهيرى لوسون‌تەت
[١٨٤٥ : ١٨٩٩]
LAWSON TAIT (1845-1899),
Prof. de Gynécologie à «Mason University College».

بوتأثيرده هرشخصه كوره تحول ايتمكده‌در . رونتكن شعاعي بعض حالاتده فائده‌سز حتى بعضاً سرطان ثديه‌ده اولديغي كبي مضردر . فرانق ، مونغوموري وذوات سائره رونتكن شعاعاتنك بعضاً بالعكس وخامت سرطانى تشديد ايتديكنى ذكر ايتمشلردر. كذا معلم جميل پاشا حضرتلرى طبيعتى عقلى برسرطان ثديده شعاعات مجهوله‌نك تأثيريله ورمك بويودىكنى وخسته‌نك احوال عموميه‌سنك كسب وخامت ايتديكني مشاهده ايلمشدر . (قينبوق)

عاليسنده تداوى ايتديكى مختلف ناحيه‌نك مختلف سرطانلرينه مبتلاذواتدن ١٠ عددى شفايابِ اولوب آلتيسنده علائم صلاح كورولمش وايكيسنده هيچ برتأثير حاصل اولمه‌مشدر . تخفف ايدنلرميانده برورم عنق، برورم عفلى، برلوپوس موجوددر .

به‌قله‌ر بوكونه قدر تداوى ايتديكى ٤٤ سرطان ثديده شعاع مجهولك عملياتدن صوكره نكس ايدن آفات سرطانيه‌يى تشفيه ايلديكى وفقط عميق اولانلره قارشى تأثيرسز قالديغنى وعين زمانده

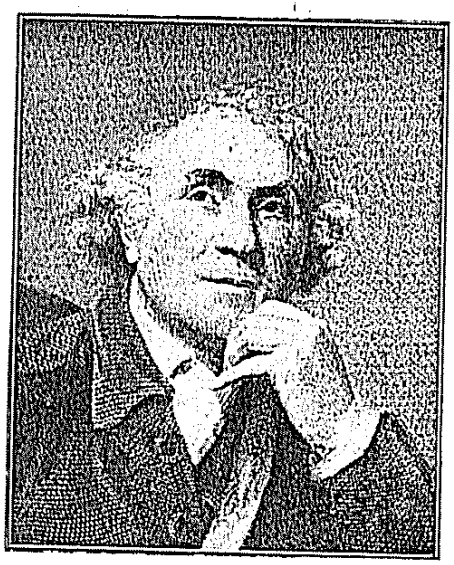

لوندره‌ده «سن ژورژ» خسته‌خانه‌سى جراح مشهورى ، انكلتره مكتب جراحانى موزه‌سنك مدير و مؤسسى جون هونتر
[١٧٢٨ : ١٧٩٣]
JOHN HUNTER (1728-1793),
Chirurgien très distingué de l'Hôpital St. Georges de Londres.

ممه‌لرده ظهور ايدوب غير قابل عمليه اولان سرطاندن ينه سطحيلرك شفايابِ اولوب عميقلرك غير متأثر قالديغنى كورمشدر.

بوستون خسته‌خانه‌سنك ١٩٠٣ده نشر اولنان ايستاتيستيقنده ٥٥ اپيته‌ليومانك يكرمى طقوزى شفايابِ اولمش ، طقوزنده أييلك كورلمش ، دوردنده‌ده هيچ بر حسن نتيجه حاصل اولمه‌مشدر .

ایکی وقعه‌یه ابتناءً شفانك ظاهری اولوب خسته‌لغك بالآخره نکس ایتدیکنه قناعت حاصل ایتمشدر . مع مافیه (بروق) و (بیسسه‌ریه) نك مشاهده ایتدیکی کبی ندبه‌ده دائما حجرات سرطانیه‌نك موجودیتی ایله برابر دورت سنه‌دن بری خسته‌لغك نکس ایتمدیکی وقایع‌ده چوقدر . خسته‌لغك بالآخره نکس ایدوب ایتمیه‌جکی مسئله‌سی حال حاضرده قطعی برصورتده حل اولنه‌میور . بوبابده نشر اولنان مشاهده نامه‌لر چوق ایسه‌ده هرحالده غیرکافی وچوغی‌ده ناقص باخود وثوقنه امنیت غیرجائزدر . اولا تحت تداوی‌یه آلنان هرخسته‌ده ابتدا وصوکره معاینهٔ نسجیه اجرا اولنملیدر . چونکه برأپیته‌لیوما نسجاً معاینه ایدلمدیکی صورتده بعضاً لوپوسله قاریشدیریله بیلیر؛ برده خسته‌لری تداویدن صوکره سنه‌لرجه حسن صورتله تعقیب ایتمك لازمدر . سرطان دیوب‌ده کچیوریمیه‌لم . بومرض مهلکك انواع عدیده‌سی واردر . رونتکن شعاعنك سرطان اوزرینه اولان تأثیراتنی، بالآخره خسته‌لغك نکس ایدوب ایتمیه‌جکنی برصورت حقیقیه‌ده مطالعه وارائه ایده‌بیلمك ایچون مطلقا سرطان نامی تحتنده کی اورامی انواع واجناسه تقسیم ایتملیدر . تأثر ذاتینك ، شعاعات مجهوله شدت وَ مقدارینك ، شعاعاتی حاصل ایدن بورینك ، بوبوری ایله آفتزده اولان ناحیه آره‌سنده‌کی مسافه‌نك ، مدت تداوینك دخلی واردر ؛ باخصوص شعاعك آز وپاچوق اولمسی نتیجهٔ تداوی‌یی تحویل ایده‌بیلیر . بناءً علیه بوتون ادویه کبی رونتکن شعاعنك دخی خسته‌لره معین مقدارده اعطاسی دوشونلمش وبو امنیه‌یی کافل اولمق اوزره فرانسه‌ده (به‌نوواست) ، آوستریاده (هولچقنه‌قت) « رادیوقرومومتر » نامیله برر آلت « رونتکن شعاعی ترازیسی » ایجاد ایتمشلردر .

سطحی أپیته‌لیومالرك رونتکنله تماماً شفایاب وانواع سائرهٔ سرطانده ، ورم عفلیده ، مه‌لانوسارقومده ده اوجاعك زائل اولدیغنی وحتی بعض نقاطده تندباتك ظهوری کبی علائم صلاح حصوله کلدیکنی بیان ایدیور . جمیل پاشا « برقاچ کره شعاع ایله تداویدن صوکره اوجاع وآلامك تماماً زائل اولدیغنی ، اوزمانه‌قدر پك زیاده تقیح وتعفن ایدن جرحه‌لرك تندب ایتدیکنی وخسته‌لرك اشتهالری آچیلدیغنی » ذکر ایدیور . نقاط مذکوره راسخ بکك مشاهداتنده دخی اثبات ایدلمشدر . « لاسار » ه کوره سطحی أپیته‌لیومالر پك سهولتله شفایاب اولمقده وفقط برسانتیمتروقدر پیدای عمق ایدنجه بواصول تداوی تأثیرسز قالمقده‌در . « توفی‌یه » قانقروئیدلرك ونکسلرك سهولتله شفایاب اولدیغنی بیان ایتمکده‌در .

مشاهدات مندرجه‌یه ومطالعات متنوعهٔ مسروده‌یه ابتناءً دیه‌بیلیرز که رونتکن شعاعی سطحی وقانقروئیدکبی سلیم أپیته‌لیومالری تشفیه ، سائرسرطانلرده ، ورم عفلی وورم لنفاویده سیر وشدت مرضی توقیف وتعدیل ایتمکده ، بعضاً هیچ برتأثیرده بولنمدیغی کبی بعضاً ایسه بالعکس خسته‌لغی تشدید ایلمکده‌در .

عجبا بوشفایاب اولان أپیته‌لیومالر برمدت صوکره نکس ایدیورمی ؟ ـ اثنای تداویده اجرا ایدیلن معاینهٔ نسجیه‌یه ابتناءً حجرات أپیته‌لیالیه‌نك ضایع ویرینه نسج منضمك قائم اولدیغنی ذکر ایدنلر واردر؛ حتی آمریقالی دوقتور (آلله‌ن) اون دورت آی صوکره خسته‌لرنده نکسه تصادف ایتمه‌مشدر . بعضیلری تداوی‌یی متعاقب بدنده حالا حجرات سرطانیه‌نك بولندیغنی ادعا ایتمکده‌درلر . دوقتور (ره‌ینه) مشاهده‌ایتدیکی

مجهوله تحت تأثیرنده محو اولمسنه عطف ایتمکده‌در . فی‌الحقیقه تداوی اولنان اورامده غلیقوژه‌نك آز بولندیغی اثبات ایدلمشدر .

رونتکن شعاعی ایله اصول تداوی‌یه کلنجه : آفتزده ناحیه « آنتی قاتود » دن ١٥ سانتیمترو مسافه‌ده بولندیریله‌رق ٢٠ـ٢٥ دقیقه شعاعاته عرض ایدیلیر ؛ آقسام سالمه شعاعك تأثیرندن آزاده قالمق ایچون برقورشون لوحه‌ایله ستر اولنور . مدت تداوی‌ابتدا ٢٥دقیقه اولوب کیتدکجه آزالتیلیر . ورم ابتدا اوچ کون صره‌ایله ، بعده ١٢ — ١٥ کون عکس عمل حصولنی بکلدکدن صوکره ١٥ — ٢٠ دفعه صیق صیق شعاعه معروض قیلنملیدر .

رونتکن شعاعی‌ایله أیپته‌لیومادن باشقه « لوپوس » ، « سعفه [فاووس] » ـ « کالك » ـ ، « سعفهٔ جزازه [صاچ قیران] » ، « صاچ دوکن [په‌لاد] » ده تداوی وتشفیه ایدلمکده‌در . شعاع مجهول صوك زمانلرده امراض عینیه‌ده دخی تطبیق ایدلدی .

رونتكن شعاعنك سرطانى تشفيه‌سى خصوصنده ابتدا پك بيوك اميدلر ويرن موسيو (توفى‌يه) بالاخره شعاعات مذكوره ايله شفايابِ اولان نوعنك ذاتاً سليم اولوب تداوئ جراحى حتى كاويانله بيله اكتساب شفا ايده‌جكنى بيان ايله تداوئ شعاعى‌يى بوسبوتون اهميتدن اسقاط ايتمك ايسته‌مشدر .

رونتكن شعاعى عضويته‌وَاورامه‌نه صورتله اجراى تأثير ايديور؟

— (هايته‌قفه) نك تحرياتيله رونتكن شعاعنك انسجهٔ لنفاويه‌يى خراب ايتديكى آكلاشيلمشدر . بو ذاتك حيوانلر اوزرنده اجرا ايتديكى تجربه‌لر طحالده‌كى — انسجهٔ شبه‌لنفاويه‌دن عبارت اولان — جسيمات مالپيكينك دائما خراب اولديغنى كوسترمشدر . بوتغير رونتكن شعاعى تطبيقندن برقاچ ساعت صوكره ظهوره كلمكده‌در . اكر حيوان اوچ كون صوكره ذبح ايديلير سه طحالده‌كى كريوات حمرانك‌ده خرابيسى نتيجه‌سى ئه‌موغلوبينك تراكميله متحصل « بئورلونيه » كوررلور . ديمك كه بو ايكى نوع تغير بطيئاً حصوله كلمكده‌در .

رونتكن شعاعنك اورامه اولان تأثيرى ايسه ايضاح ايديله‌مه‌مشدر . بونى اطبا شعاعاتك جلده حاصل ايتديكى « التهاب ادمهٔ احمرارى » يه باقه‌رق برعكس العمل توليد ايله تأثير ايتديكى فكرنده‌درلر . حال بوكه ويانه‌ده (قيتبوق) قرائت ايلديكى بر راپورده رونتكن شعاعنك حجره‌لرده باخصوص «تشكل جديد » حجراتنده استحاله ونخره حاصل ، وتأثيرى شديد اولديغى تقديرده ، اوعيه‌ده تغيرات نتيجه‌سى برالتهاب ايقاع ايتديكنى بيلديرمشدر . پروفسور (له‌پين) رونتكنك أپيته‌لوماده‌كى تأثيرينى اورام خبيثه‌ده‌كى « غليقوژه‌ن » ماده‌سنك شعاعات

حكمنه كيرمش و آرتق كار وكسب خصوصنده آز بر تكاسله بيله امكان براقامشدر. بوكون بنالرينك ارتفاعى سكسان متروبى آشمش، سوقاقلرى عادتا بر كسوف ابدى يه محكوم اولمش مزدحم شهرلر يازين خط استوا چوللرى كبى قاينايوب يانمقده، نفسلرى طيقايوب كافهٔ ذى حياتى بوغمقده در. شوحال سنه نك برموسم لطيفنده صيفيه لرده آرام كزين اولمق، ذاتاً مشاغل مدنيهٔ دائمه ايله ييپرانمش اولان صحت بدنى بول هوالى، براق ضيالى بريرده تعمير وترميم ايتمك، ذكا وافكاره بر طراوت، حسياته برشاعريت ونزاهت ويرمك حاصلى بر قير عالمى كچيرمك احتياجنى زياده لشديرمشدر.

واقعا بر خيلى ثروت وسامانه مالك اولانلر يازين ترك مشاغل ايله صيفيه لره چكيلوب سنه نك خوش ايامنى قيرلرده، باغچه لرده، دكزلرده، ايرماق كنارلرنده امرار ايده بيلمكده ايسه لرده ترك مشاغل ايده ميه جك زواللىلر ايچون قرب مسا كنده باغچه لر احداث ايده رك بو بيچاره لرى ده بر نبذه حصه مند اذواق حيات ايتمك شمائل بركزيدهٔ انسانيه دن دكلميدر؟..

هرشيده برايجاد خارقه نما اظهار ايدن آمريقاليلر بوخصوصده بيوك براثر ذكا كوستره رك بر وادينك شواهقى آسمانه سرچكمش جبال عظمت نمونى مثابه سنده اولان نيورق بنالرينك داملرنده بر رباغچه طرح وتزيين ايله عادتا بردشت دوزخ نشانده واحه لرابداع ايدلمش وبووجهله حفظ صحت اجتماعيه نقطهٔ نظرندن برترقئ نوين دها ميدانه كتيرلمشدر. شواهق صناعيهٔ مدنيه ده بوباغچه لرك احداثى ايچون أك زياده صرف مساعى ايدن اطبادر. ترقئ مدنيتله دائما مختل اوله كلن

داملرده صیفیه‌لر

مقدما سادکیٔ حیاتك بر سعادت عافیت بخشاسی ایچنده عمرکذار اولان انسانلر انعام لاتحصای طبیعتدن کرکی کبی استفاده ایده‌بیلمکده ایدیلر. بشر برحال بدویتده کویلرده، قیرلرده صاف هوا، مبذول ضیا ایچنده امرار حیات ایتمکده ایدی. وقتاکه مدنیت ترقی‌یه یوز طوتوب حال حاضرینه واصل اولدی، بشریت‌ده بخشایش طبیعتدن تدریجاً محرومیته باشلادی. اولجه مساعیٔ متمادیهٔ مدنیه‌ده بولنانلرك، مشاغل کثیرهٔ ذهنیه اصحابنك بیله قیرلره کیتمك، اورالرده دولاشمق ایچون بیوك وقتلری واردی. اوزمانلر بشر همان صحرانشین وبادیه‌کزین ایدی؛ بوندن باشقه سکان شهر کنیش عرصه‌لر اوزرنده مؤسس، زمردین چمنزارلر، نظرربا شکوفه‌لرله محاط مساکن خصوصیه‌لرنده بول هوا وضیا بولمقده ایدیلر. شیمدی ایسه مشاغل مدنیه او قدر تکثر ایتمشدرکه انسان آرتق اشتغالاتنی ترك ایدوب‌ده بر آز نفس آلمق ایچون بول هوالی بر یره کیتمکه وقت بوله‌میور. عینی زمانده کویلردن قوپوب کلن دائمی برطغیان مهاجرتله بنالرك قاتلری تزاید ایتدکجه ایتمش وابنیه آره‌سنده باغچه حالنه افراغ ایدیله‌جك بر قاریش یر بیله قالمامشدر. آرتق محدود بر چمنزارك منظرهٔ دلفریبی ایچون ساعتلرجه کیدوب شهردن چیقمق مجبوریتی حاصل اولمشدر. مع‌مافیه شرائط حاضرهٔ مدنیه الجاسیله «وقتك نقده» تحولی اداره واقتصاد نقطهٔ نظرندن مقتدابه بر مادهٔ اساسیه

نيورقك بحره اولان قريتنه رغماً آشاغيده سوقاق آره‌لرنده دوزخى برصيجاق حكمفرما اولديغى حالده يوقاريده داملرده ازهار اوزرندن كلن بادصبا نرم ولطيف نفخه‌لرله داملر سكانه تازه حيات ويرمكده‌در؛ اطرافده صاف برافقك مناظر نامتناهيسى، بحرك نظرفريب واوزاقلرده سما ايله قاريشوب كيدن سطحى طويه طويه تماشا ايديلير؛ بوداملردن شهرك منظرهٔ عموميه‌سى دالغه‌لرى خانه‌لرك باجا و قله‌لرندن، مبانينك قبه‌لرندن عبارت اولان برعمان بى‌پايان صورتنده نمايانديرر. نيورق ليمانى قسماً واپوردرك وباجالريله اوراقدن عارى براورمانه دونديكى حالده قسماً سطح نيلفامنك انعكاسات سيمينى نشر ايلر. كيجه‌لرى الكتريق ضياسيله اوزانوب كيدن بر ايزحالنده رونقدار جاده‌لرده برصورت فعالانه‌ده دولاشوب دوران نوع بشر قارنجه كبى انظاره معروض اولور.

داملر اوزرينه يرلشديريان بوباغچه‌لره آسسانسورلرله چيقمق ايشدن بيله‌دكلدر. بوحدائق نوايجاد روى زمينك أك دقتله‌يابيلمش باغچه‌لرينه غبطه رسان بردرجه‌يه ايصال ايدلمشدر. منتظم بورولر ولغمنر سايه‌سنده چيچكلر منتظماً اروا واسقا ايديله بيلمكده در. داملرده رنكا رنك چيچكلر ايچنده يوكسلمش، اطرافى وقبه‌سى صارما شيقلر، ياسمنلر، كللرله ستر ايدلمش وچيچكدن مصنوع بركهوارهٔ رنكينى آكديران قريه‌لر حقيقةً جاذبه‌دار برر منظرهٔ بديعه تشكيل ايتمكده‌در. هله چيچكدن چيچكه اوچوشوب كاءسلرك رحيق فيضباريله تسكين عطش ايدن كلبكلرك مناظر دلفريبى؛ باپراقلر آره‌سنده دولاشان قوشلرك نغمات روحنوازى قارشيسنده انسانك برحال استغراقه كله‌مسى ممكن دكلدر. بوباغچه‌لرك بعضيلرى ايسه « باغ

صحت بشرك وقایه واصلاحنه صرف مساعیٔ دائمه‌ده بولنان اطبا وصحیونه هیئت اجتماعیه نه قدر مدیون شکران اولسه ینه آزدر .

نیورقده ظلال دیوآسالری ایله مهر ومهی انظاردن ستر واخفا ایدن اواون بش یکرمی قاتلی خانه‌لرده اقامت ایدوب

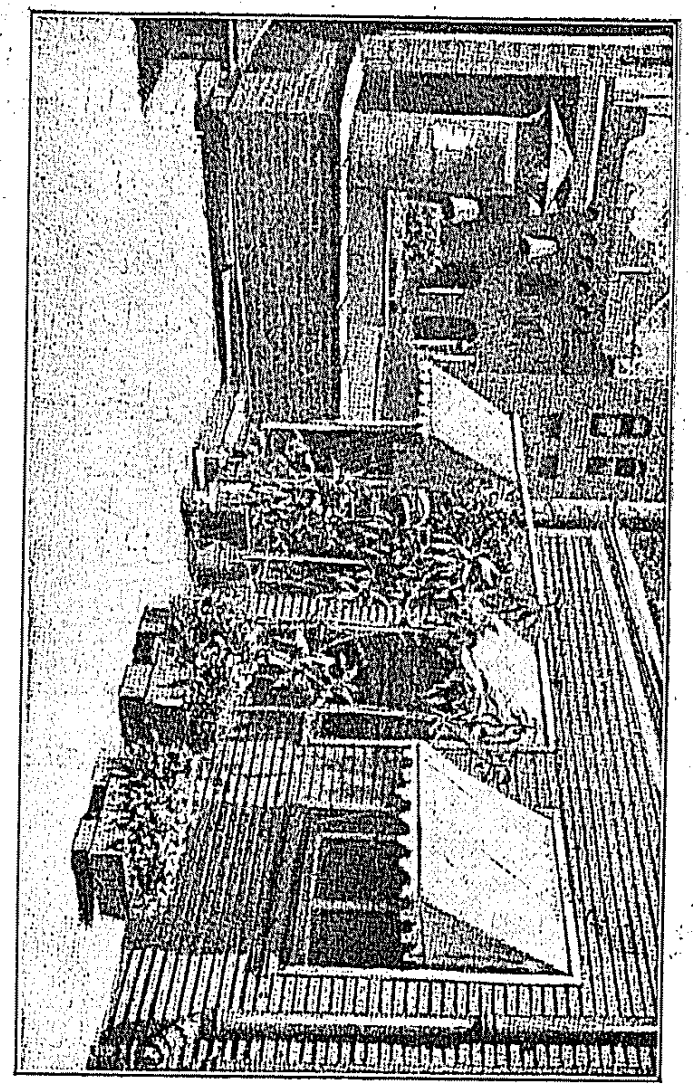

آوروپاده داملرده صیفیه

سمایی الکتریق وتله‌فون تللرندن وهوا شمندوفری رایلرندن متحصل برشبکهٔ آهنین مدنیت آره‌سندن عادتا خیال میان سه‌چه‌بیلن زوالی مستأجرلر داملرده شوسما قبه‌سی آلتنده‌کی باغچه‌لرده تأدیه ایتدکلری جزئی برمقداره مقابل ازهار نادره ییغینلری آره‌سنده برقیر حیاتی کچیررلر .

بیوك شهرلرده میدانلر وکنیش باغچه‌لر تأسیسنك لزوم واهمیتی

بیوك بر شهرده‌کی بیوك باغچه‌لر یم یشیل چایرلری ، سالخورده وَ عصردیده آغاجلری ، دورلو دورلو نظر فریب وَدلربا چیچکلری ، کوزل ودلنشین طرح ونشیمنلری ، ظریف قمریه‌لری ایله حقیقی برمکتب بدایع تشکیل ایدرلرکه بوراده کوزللکلر ایچنده تنزه ایدنلر فکراً بیوك بر کشایش ورونق بولورلر ؛ مادةً ومعناً مستفیداولورلر. بوکبی تأسیساتدن شهرك صحت عمومیه‌سی‌ده استفاده ایدر : برکره بنالرك او متوالی ، مطرد وکسل آور منظره‌لری‌ده کیشیر ؛ نظر آره‌صیره طبیعتك لون اصیل زمردینی سلاملار. هواوضیادن محروم اوله‌رق دورت دیوار آره‌سنده آرامکزین اولانلر آره‌صیره بوکنیش میدانلرده ، بوباغچه‌لرده چوق دفعه بادهوا ویاپك جزئی برپاره مقابلنده صاف هوادن ، التماعات شمس تاباندن بهره‌منداولورلر. برده خصوصیله حال وقتی یرنده اولمیانلره تنزه واستراحت زمانلرنده قرارکاه اوله‌جق اولان بوکبی باغچه‌لرده کوزه‌دیله‌جك تدابیر صحیه ، مثلاصوك درجه تمیزلك ، کیمسه‌یی یره‌توکورتمه‌مك وسائره هرکسك فکرنده اکیداً تقرر ایده‌جکی کبی بوواسطه ایله أولره ، عائله‌لر آره‌سنه‌ده یاییلیر .

فقط بوکون بویله برباغچه یالکز اهالی ایچون اسکمله‌سی ،

ارم» اطلاقنه سزا اوله‌جق راده‌یه قدر ترقی ایتمشدر .

بوباغچه‌لره ، زیر پاینده بولنان وملیونلرجه خلقك مشغله‌کاهی اولان پازارلرك ، سوقاقلرك های هوی شماتت انکیزی قیصیق ، بوغوق ، آکلاشلماز برویزلتی صورتنده واصل اوله‌بیلکده‌در . حال بوکه ، سکسان‌مترو آشاغیده فابریقه‌لر دورمه‌یوب ایشله‌یور ، ماکنه‌لر خورولدایور ؛ بورسه‌لر ، بانقه‌لر ، پازارلر ولوله‌لرله ، نعره‌لرله چینلایور .

نیورقده بعض عائله‌لر حزیراندن ایلوله قدر بوباغچه‌لری استیجارایتمکده وچادرلر قوره‌رق ، هاماقلر کره‌رك بر آسودکیٔ تام ایچنده یاشامغه چالیشمقده‌در ؛ حتی بعض مستأجرلر سبزه وبوستان یتیشدیرمکه ، طاووق وخروس بسلمکه هوس ایتمکده‌درلر .

داملرك مزدحم شهرلر خلقی ایچون حیاتبخشا اولان شو کوزل باغچه‌لرینی یکی برشی ظن ایتمیه‌لم . عربستانك هانکی کوشه‌سنه کیدلسه داملر اوستنده پورتقال ، لیمون ، طافلان آغاجلریله برکوچوك اورمان حالنه کتیرلمش باغچه‌لر منظور دیدهٔ تقدیر اولور . ممالك حاره اهالیسی بورالرده آقشاملری تفریش اولنان خالیلر اوزرنده لیمون وپورتقال چیچکارینك قارکبی یاغان تویجاتی آلتنده لاقیدانه یاتوب اویورلر . اسپانیانك جنوبنده دخی طرز انشاسی قسماً عرب اصول معماریسی اوزره اولان خانه‌لرك داملری کللر ویاسمنلرله مزیندر .

پارسده دخی بویله باغچه‌لر احداث ایدلمش وکوندن کونه عددلری تزیید ایدلمکده بولنمشدر .

رجا اولنور . » جمله‌سی یازیله‌رق باغچه ومیدانلرك کاغد پارچه‌لریله اشغال وبرباد ایدلمسنه میدان ویریلمه‌یور .

بیوك شهرلرده یاپیله‌جق کنیش باغچه‌لر شهرك منظرهٔ عمومیه‌سنی، خطوط سیماسنی، یکنسقیٔ مقسیسنی ده‌ده کیشدیرلر؛ مثلا اوزون برجاده‌نك باشنده ظریف، کوزل ومنتظم برباغچه‌یه ویا کنیش برمیدانه چیقیورمك نه‌قدر خوش اولور!.. کنیش باغچه‌لر بیوك شهرلرك آق جکرلری ، اعضای تنفسیه‌لری حکمنده‌درلر، بونلرك عددی نه‌قدر چوغالیرسه شهرده اوقدر بول ومنتظم تنفس ایدر وسکان شهرك حیات وفعالیتی‌ده اوقدر قوی ومشید اولور .

سوزك قیصه‌سی : بیوك شهرلرده میدانلرك ، بیوك باغچه‌لرك وبو باغچه‌لرده‌کی حتی جاده‌لرده‌کی آغاجلرك اهمیتی پك زیاده‌در . میدانلر هوا جریانلرینه سهولت ویره‌رك بونجه نفوسك تنفسی واسباب سائره ایله تغیرایدن شهرهواسنی تجدید وباغچه‌لرك یوللرنده‌کی آغاجلر یازین شهرك قالدیریملریله بنالرندن عکس ایده‌رك اورته‌لغی یاقوب قاووران دوزخی صیجاقلغی تعدیل، توزلری توقیف وخصوصیله تنفس واحتراقات وانواع تصعدات ایله حاصل اولان مضر غازلری أمه‌رك یرینه محیٔ حیات اولان « مولدالحموضه » یی ترك ایله هوایی تصفیه ایدر .

باغچه ومیدانلرك اهمیتی بونکله‌ده قالماز؛ یوقاریده سویلدیکمز کبی بورالری چوجقلر وخصوصیله قادینلر ایچون حرکت وادمان یری ، سیر وتنزه محلی اوله‌بیلیرکه بونك صحت ملیه‌جه حائز اولدیغی اهمیت وارستهٔ ایضاحدر؛ طار اولرده، ایزبه کبی اودالرده قاله قاله بکنزلری اوچمش چوجقلر ، بالمومی کبی

صیره‌لری ، آغاجلقلری بول برکزینتی‌یری ، برتنزهکاه اولمقله قالمایور؛ شهرده‌کی کوچوك بیوك چوجقلرك اویونیری ، آرامکاهی اولیور . اورالرده چوجقلر ایچون‌ده آیریجه کنیش اویونیرلری یاپیلیور. آلمانیانك همان هرشهرنده بویولده « چوجقلر ایچون اویون باغچه‌لری » تأسیس ایدلمش و بو تأسیسات اوقدر ایلریله‌مش که رسملری قارت پوستالار اوزرنده دخی نظر ربا ودلکشا برصورتده کورونمکه باشلامشدر . بو باغچه‌لرده کوچوك کوچوك اویون یرلری یاپیلیور وچوجقلرك باشقه‌سنه بولاشه‌جق درجه‌ده خسته اولانلری باغچه‌یه قبول اولونمایور .

بو باغچه‌لرده بیوك چوجقلرك تربیهٔ بدنیه‌لری ، اسپوره آلیشمه‌لری ایچون‌ده مناسب مقدار یر آییرمق ایسته‌نیلیور. بو اسپور یرلرینك یانی باشلرینه محافظه‌لی قربه‌لر یاپیله‌رق جمناستیق یاپانلرك یورولدقدن صوکره اورالرده دیکلندیرلملری تصمیم ایدیلیور . برده آوروپاده بو باغچه‌لر واسطه‌سیله خلقه مکمل واطرافلی بر تربیهٔ بدنیه ویرلمك آرزوایدیلیور : مثلا اوله‌مازمی که بریده قوملر اوزرنده بر مینی مینی یاوروجق اوینارکن یانی باشنده‌کی ورملی ، اولدیغی صیره ویا صندالیه‌نك اوکنه توکوریویرسین ؛ باغچه‌لره یرلی توکروك حقه‌لری قونولوب‌ده کزنلره یره توکورمه‌ملری مناسب برواسطه ایله اعلان واخطار ایدلمکله‌هم بو محذور برطرف ایدیلیور ، هم‌ده سوقاق، غازینو، باغچه ، قراءتخانه ، ترامواى واپور کبی عمومی یرلرك تمیز طوتولملری لزومی اوکره‌تلمش اولیور. آلمانیاده بویله عمومی یرلره کاغد پارچه‌لری ، اوته بری قیرینتیلری آتمق بیله منع ایدیلیور ودیوارلره آصیلان دمیر کاغد سپتلری اوزرینه « اهالینك یره آته‌جقلری کاغد پارچه‌لرینی شوسپته قویملری

شكر غدامى ، دوامى ؟

« فيزيولوژى » فنى اربابى سر آمدانندن وبونك متحيزان مجددينندن [قلود بەرنار] ك ديديكى كبى « انسان وحيوانات عادتا شروب ايچنده ياشارلر . » بدن انسانينك هرذره‌سنك مغطوس بولنديغى دمك هرليتره‌سنده بربچق غرام شكر موجوددر . هر نه قدر دم برشروب كبى طاتلى دكلسه‌ده [قلود بەرنار] ك تعبيرى هرحالده مهم وموافق برحقيقتدر . دمده بولنوب عناصر عضويتى طاتليلاندىران شكر ، مواد مائيهٔ فحميه‌وآزوتيه‌دن مشكل اولان اغديه‌نك بدنده دوچار اولديغى تحولات كيميويه ايله حصوله كلمكده‌در . برطرفدن‌ده قاره‌جكر بدنه « غليقوژن » ناميله حيوانى برنوع شكر احضار ايتمكده‌در . اغديه‌دن أك زياده سهولتله غليقوژه‌ن حالنه تحول ايدن « مواد نشائيه » در . عضلات غليقوژه‌ن ماده‌سنك مدخرى مثابه‌سنده‌در .

قلود بەرنار ، نامى هر طبيبك خاطرات فنيه‌سنده محفوظ قالان بواستاد محترمدركه ابتداشكرك حصول حرارت واجراى حركاتده پك بيوك برتأثير حاصل ايتديكنى كشف و بيان ايتمش وبوسايه‌ده حركتده اولان بر عضويتك هروقتكندن فضله شكر صرف واستهلاك ايتديكى آكلاشيلمشدر . ديمك كه شكر حرارت وحركتك مابه‌القوامى ، بر مادهٔ مهمهٔ لازمه‌سيدر . بو صورتده شكرك ، احتراقات عضويه‌نك منشائى

صارارمش قادینلر بورالرده صاف هوا تنفس ایده‌رك قانلرینی تمیزلرلر.

استانبولده اوللری محله‌لر آره سنده بیوك قوناقلر، وبو قوناقلرك بیوك باغچه‌لری وَبو باغچه‌لرك‌ده بیوك بیوك آغاجلری وارایدی که بونلر اوقوجه محله‌نك هواسنی تصفیه واصلاح ایدوب دوررلردی؛ بوکون بو قوناق وباغچه‌لردن هربرینك یرینه بر قاچ محله قائم اولدی؛ یکرمی یکرمی بش نفوسك بولندیغی بر ساحه‌ده شمدی بیکلرجه کشیلر یاشایورلر. ایشته بو سببدن دولایی شوکوزل استانبولمزك هواسی فنالاشیور.

بوکا چاره؟

باری بوندن صوکره بوکبی بیوك قوناق و باغچه‌لرك محله صورتنه افراغ وتقسیمنه ممانعت ایله باغچه حالنده بولندیرلمسی اسبابنی تهیه ایتمك ودورت یول آغزلرنده کوچوك باغچه‌لر تشکیل ایله جاده‌لره آغاجلر دیکمك وموجود آغاجلری‌ده حسن محافظه ایتمکدر. مملکتمز، چوجقلریمز، خصوصیله مسلمان قادینلریمز بوکبی باغچه‌لره هر یردن و هرکسدن زیاده محتاجدر.

حال بوكه ، شكرك تخمرات معدويه‌يى تزييد ايدوب ، أكشيلك عدم اشتها وحتى اسهال بيله توليد ايتديكى كورولمكده‌در .

شكر بعض اطبا طرفندن عطالت رحميه‌ده «نقلصات رحميه» يى ايقاظ ايچون ، ضعفيتى ازاله ايله سمن حاصل ايتمك ايچون استعمال اولنمقده ، حتى متورملرده شكر اعطاسيله تزايد ثقلت بدن حصوله كلديكى بيان ايدلمكده‌در.

برچوق اطبا شكرك قوتى آزالتديغنى وبالخاصه تشويشات هضميه حصوله كتيرديكنى بيان ايديورلر. واقعا بعضيلرينك توصيه ايتدكلرى كبى يوميه اوچ بش يوز غرام شكر هرحالده معده‌يى بوزارسه‌ده بعضاً كونده ايكى دفعه‌ده اولمق اوزره ٨٠ غرامدن زياده ويرلمديكى حالده بيله تشويشات هضميه‌نك ظهورى كورولمشدر؛ حال بوكه متورملرده تشويشات هضميه‌نك خسته‌لغه نه‌درجه برحال وخامت انكيز ويروب بونى تعجيل ايتديكى مسلمدر . بوندن دولايى شكرك متورملرده هم غدا ، هم امثالى بولنماز بردوا اولديغنى نشر واعلانده استعجال ايتمك ساده‌دلانه برخفتدر؛ اويله برايكى مشاهدك بيانات عنديه‌سيله راست كلديكنه بى‌قرار شكر ويرمك افراطنه دوشه‌رك بيچاره خسته‌لره ايراث مضرت ايتمك موافق انسانيت اولماسه كركدر؛ برسائقهٔ تجدد پرستى ايله محاسن ومضراتى مشكوك هريكى علاجه صارلمق، غزته‌لرده عاملرى طرفندن نشر اولنان اعلانلره باقه‌رق هريكى دوايى يازمق عادى بر تدبيرسزلك ، بلكه‌ده شارلاتانلق كبى تلقى ايدلمليدر. آلام بشره قارشى اشكريز ترحم

وحرکات عضلیه‌نك سبب اصلیسی اولمق حیثیتیله عضویتده‌کی اهمیتی حددن افزوندر .

ایشته اسباب مسروده‌دندرکه حرکاتی ادامه وتقویه ، مختل اولمش بر « فعل اغتذا » یی اصلاح وترمیم ایچون شکر اکلی أیچه بروقتدر مودا حکمنی آلمشدی . بو سببدن عمله‌یه ، خدمات شاقه‌ده استخدام ایدیلنلره ، اسپور اجرا ایدنلره ، مانوراده وحال حربده بولنان عسکرلره ادامهٔ قوهٔ عضلیه ایچون شکر ویرلمسی توصیه اولنمشدر .

شکرك قوت‌وسمن‌ویریجی برغدا اوله‌رق قبولی تا اعصار قدیمه‌نك محصولات فکریه‌سندن ایسه‌ده تجاربه استناداً یاپیلان تتبعات پك یکیدر . بو تتبعات مثلا مشی وحرکتده بولنان عسکرلره شکر ویره‌رك ابراز ایتدکاری قوهٔ عضلیه وتعبه قارشی کوستردکاری مقاومت بدنیه ضبط ایدیله‌رك یاپیلمشدر؛ فقط بوصورتله وصور سائره ایله یاپیلان تجاربدن مستخرج نتایج یکدیکرینه متباین ظهور ایتمشدر . بعضیلری شکر اکلیله قوهٔ بدنیه‌نك تزاید بعضیلری ایسه تناقص ایتدیکنی ، برقسمی سمن کتیردیکنی ، برقسمی‌ده نبضك ، عددتنفسك ، عطشك تناقص وحس جوعك تزایدینی ، تعبك تأخر ایتدیکنی مشاهده ایتمشلر ، بر طاقمی شکرك یالکز « مولد قوا » و موجب سمانه بر ماده دکل ، عینی زمانده مواد آلبومینیه‌نك تمثلنی تسهیل و فعل مضاد تمثلی تنقیص ایدر بر دوا اولدیغنی بیان ایتمشلردر ؛ دیکر بر طاقمی‌ده شکرك قوهٔ عضلیه‌نك تزییدی خصوصنده فائده‌سی کورولمکده ایسه‌ده دوام ایدلدیکی تقدیرده بالعکس مضرتی اولدیغنی ذکر ایتمشلردر .

ازهارینه، داء سکر ایسه جذرینه هجوم وصولت ایدر برسرفه، برقورددر. » شکرك افراط استعمالی عطالت هضمیه ، انقباض، تغیرات افرازات واسهالدن اعتباراً تناقص قوا ، خسافت جلد ، دیشلرك چورومسی، تصلب شرایین کبی اغتداء عمومیده حصوله کلن تشویشاته قدر کافهٔ حالات وخیمهٔ مرضیه یی ایقاع ایده بیایر.

شکرك سوء استعمال ومحاذیرینه أك زیاده چوجقلرمز معروضدر . چوجقلر شکرلمه‌لره ودورلو دورلو طاتلیلره پك

« فیزیولوژی » فنی علمای مؤسسه‌سندن و فرانسز عالم فننك أك معروف و أك مسلم داهیلرندن قلود برنار
[۱۸۷۸ : ۱۸۱۳]
CLAUD BERNARD (1813-1878),
Célèbre physiologiste français.

بیوك بر انهماك کوسترلر . حتی ابوین اونلرك بو انهما کنی هروقت منعه موفق اوله‌مازلر . دیمك که، « شهرلرده طفولیتك أك بیوك دشمنی شکرجی دکانلریدر . »

شکری توصیه‌ده افراط کوسترنلر بو غدانك قوت‌ویریجی وسمن کتیریجی بر ماده کبی صحتی یرنده اولانلره اعطا ایدیله‌بیله‌جکنی، فقط سوء هضمه بادی اوله‌جغی جهتله متورملره

اولان اطبای دور اندیشان هرشیدن زیاده منافع خستکانی آرزو وترجیح وآنجق برچوق نشریات ومشاهدات وتجارب ایله فوائد ومحسناتی مثبت ومصدق اولان ادویه‌یی ترتیب وتحریرایدرلر؛ بوحال دوا ایچنده بویله اولدیغی کبی صحنهٔ مداواته هنوز تقدیم ایدیلن یکی غدالره‌ده قابل تطبیقدر.

هرکس مشروبات کئولیه‌نك مضراتندن وکئولك سوء استعمالی ایله حصوله‌کلن «آلقوئولیزم ـ داء کئول» ك هیئت

«دوران دم» ی ایلك دفعه اولق اوزره کشف و تعیین ایدن انکلیز طبیب و مشرح شهیری ویلیام هاروه‌ی
[۱۵۷۸ : ۱۶۵۷]
WILLIAM HARVEY (1578-1657),
Célèbre anatomiste anglais.

بشریه ایچون بر بلیهٔ دهشت انکیز اولدیغندن فریادلرله بکا وشکایتده متحد اولدیغی حالده غریبدرکه هیچ کیمسه شکرك افراط وسوء استعمالنه دائر بیان مطالعه ایتمه‌یور. حال بوکه، شکرك افراط استعمالی صحت بشری بیوك بیوك مهالکه القا ایتمك استعدادینی حائزدر. کئول کبی شکرك کثرت استعمالیله‌ده بر طاقم اعراض مرضیه ظهور ایده‌بیلیر بو سوء استعماله «سوقریزم ـ داء سکر» نامی ویریلیر. «داء کئول بشریتك

حرکت ایله تأمین صحت

آهنك عمومیٔ ذوی‌الحیاته توفیقاً اجرای حرکاته احتیاج وَمجبوریت بیمك ایچمك قدر شـدید وَمبرمدر . وظیفه‌سز براقیلان ، معطل قالان هرعضو کوچولور (ضمور) ، اهمیتنی ضایع ایدر. حال بوکه ، ایفـای وظیفـه‌یه دوام ایدن هر عضو کیتدکجه کلیشیر، نشوونما بولور. قایقجیلرك، أکمکجیلرك بازولری شایان حیرت درجه‌ده بویور ؛ صنعتی ایجابی صباحدن آقشامه قدر آیاقلری بربری اوستنده اولدیغی حالده اوطوره‌رق چالیشان ترزیلرك دکنك کبی باجاقلریله اولدقجه ایش کوره‌رك نسبةً نشوونما بولمش اولان قوللری آره‌سنده‌کی فرق نظردقتی جلب ایده‌جك درجه‌ده‌در . بر حس تعصبکارانه ایله دست برسـینه آیلرجه قالان ، بووجه ایله قوانی حرکتدن بوسبوتون محروم قیلان بعض هندلیلرله بو عضو غیر متحرکك بر زمان صوکره برده‌ری بر کمیك قاله‌جق درجه‌ده کوچولدیکی یعنی بدنك بوقسـمنده نه قدر عضلات وَارسه همان‌هپسنك محو و زائل اولمق درجه‌سنی بولدیغی کورولمکده‌در .

عضلات وجودك هرطرفنده بر کمیکدن دیکرینه اوزانوب کیدن [أت ـ لحم] دیدیکمز لیف لیف شـیلردرکه [وتر ـ سیکیر] ـ اعصاب معناسنه اولان سیکیر دکلدر ـ دنیانن قوتلی بر اوجله یاپیشـیرلر . غایت ضعیف اولانلرده بیلك حذاسنده طوقوندقجه عادتا سـیجیم حسنی ویرن ایشته بو «وتر» لردر .

زیاده ویرلمسی موافق فن وجدیت اوله میه جغنی نظر دقته آلمیدرلر. خلاصه شکر اویله بینظیر بر دوا دکل، بلکه آره صره جسن استعمالی فائده لی ، نفیس ومقوی برغدادر .

[پره س مه دیقال و هیژیه ن پورتوس]

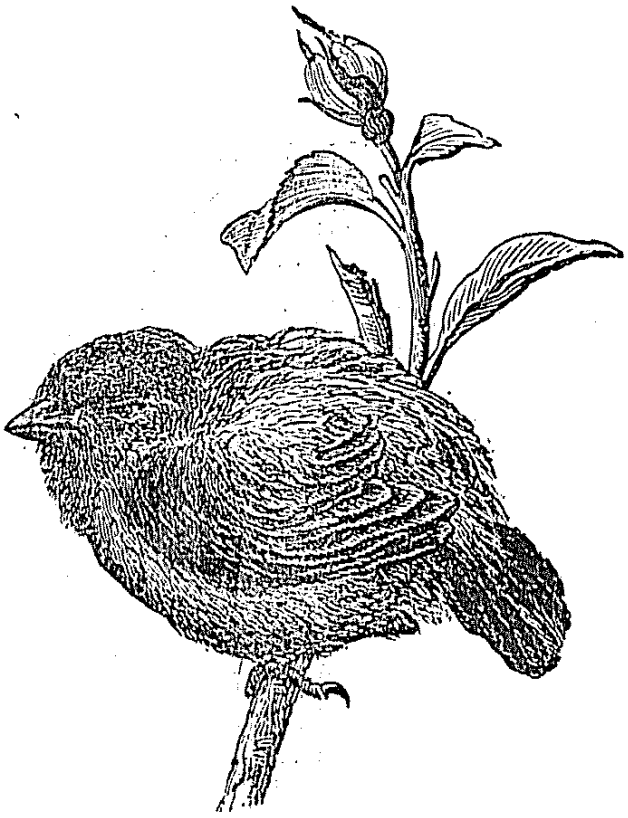

صو يوللرى ، ألكتريق تللرى ده دامارلردن ، سيكيرلردن عبارتدر . فقط شوراسى واركه ، بناى عضويت خانه‌لر بمز كبى جامداولمايوب متحركدر وَحركاتنه مأمور اولان‌ده عضلاتدر .

عضلات وَوظائفى بردرجه‌يه قدر اوكرندكدن صوكره حركاتك حفظ صحته توفيقاً نه صورتله اجرا ايدلمسى لازم اولديغنى بيلمليدر : اولا عددى ممكن اولديغى قدر چوق عضلاتى بردن ، ثانياً وظيفه‌لرى يكديكرينه ضدوقارشى

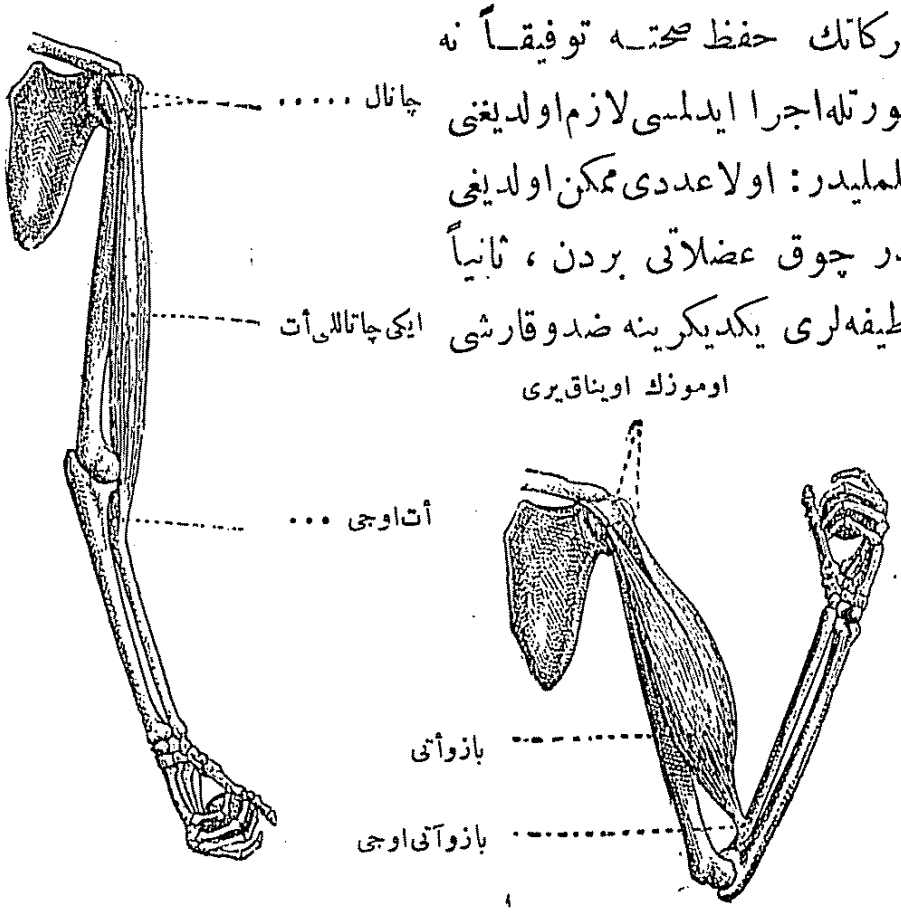

بوزولديكى ، صيقيشديغى زمان بازو عضله‌سنك حالى . كوشه‌ك قالديغى زمان بازو أتنك حالى .

اولان عضلاتى بر برينى متعاقب حركته كتيرملى ؛ بوتعاقب ايله عضلاتدن برطاقمى وظيفه كوروركن ديكرلرى استراحت ايدر . اكر برطاقم عضلات دائمى برسعى وحركتده بولونورسه زياده سيله دوچار تعب اولور . هيچ قيميلدانمقسزين برمدت آياقده دورمق انسانى پك زياده يورار . چونكه ، عضلات باسطه هيچ كوشه‌مكسزين ايفاى وظيفه ايتمش اولور .

عضلات هر طرفده باخصوص اطراف یعنی قول وباجاق کبی پك کنیش پك متنوع حرکات اجراسیله موظف اولان آقسامده چوقدر . عضلات لیفلردن عبارتدر ، الیاف عضلیه‌ده خاصهٔ تقلصیه یعنی بوزولوب اوزانمق خاصه‌سی واردر. عضلاتك بوزولوب اوزانمه‌سیله‌مثلا أل و یا قولمزه ایستدیکمز حرکتی اجرا ایتدیرمکه‌موفق اولورز . بدنك اوك طرفنده‌کی عضلات ایله آرقه طرفنده‌کیلر آره‌سنده وظائفجه دائما بر ضدیت واردر . مثلا قولمزی‌اوك‌طرفده‌کی عضلات ایله بوکر ، آرقه‌ده‌کیلر ایله آچوب کره‌رز . ایشته بو

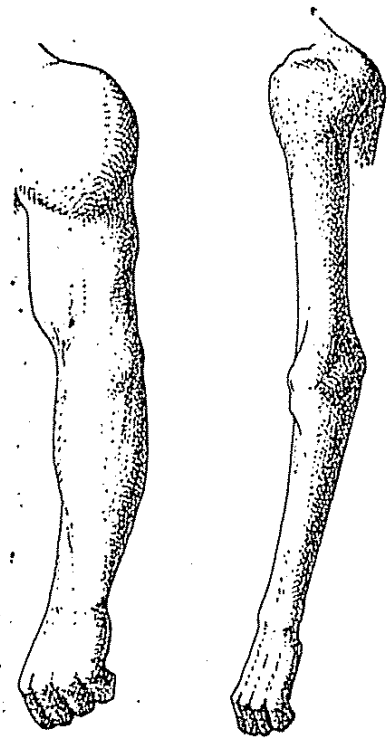

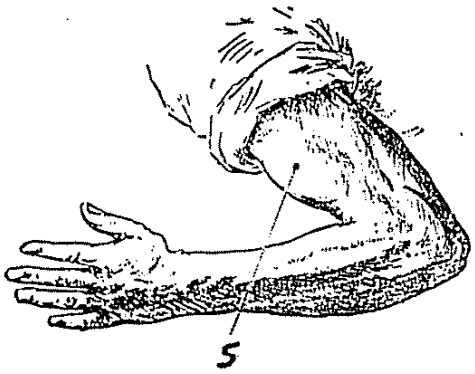

قول قیورلدیغی زمان ده‌ری آلتنده قاباران أت بازو عضله‌سیدر .

صولده‌کی قول ، أل ایله چالیشان وصاغده‌کی‌ایسه هیچ‌ایش کورمه‌ین آدمکدر .

بوکیجی‌عضلاته « عضلات‌قابضه » ، ایکنجیلره ایسه « عضلات باسطه » نامی ویریلیر .

بدنك چاتیسی کمیکلرله قورولمش ، دیوارلری‌أتلر (عضلات) و (صفاقات) دنیلن قوتلی زارلر ویاغ‌ایله صیوانمش ، ایچی‌خالی یرینه‌غایت نازك برایچ ده‌ریسی [غشای‌مخاطی]ایله دوشنمش ، طیشی‌ده دها زیاده دایانقلی برده‌ری‌ایله اورتولمشدر. بوأوده‌کی

ايكى وظيفـهٔ متضاده ايله مكلف اولان قان ، دوران و تنفس يولنده اولمدقجه تماماً ايفاى وظيفه ايده‌مز . شدتلى برحركت اثناسنده كى « نفس دارالمسى » قانده حامض فحمك تراكمندن ايلرى كلير؛ چونكه بومادهٔ سميه‌نك حصولى آق جكرله اطراحندن دها چابقدر .

همان دائمـا آچيق يرلرده ، باغچـه‌لرده اجراى حركات

حركات طبيعيه

مناسبدر . بوشرائط داخلنده حركت وَادمان احتراقات عموميه‌يى زياده‌لشديرر ، آق جكرلرى دها فعـال قيلار ، مقاومت بدنيه وحياتيه‌يه يكيدن برانتباه ويرر . حركات وادمان «طبيعى» و «صنعى» اولمق اوزره ايكى قسمه تقسيم ايديلير . طبيعى اولانلر يورومك ، قوشمق ، صيچرامق ، آغاجلره طيرمانوب چيقمق ، اوينامق ، يوزمك ، كوره‌ك چكمك ، آته وَوه‌لوسيپده بينمك ، مچ وسلاح تعليمى ايتمك كبى شيلردر . صنعى اولانلر جيمناستيقدن عبارتدركه

عضلات كريلوب بوزولديكى زمان احتراقه سببيت ويرر . احتراقك وجودوَدوامى كومورايله مولدالحموضه‌نك موجوديتنه متوقف اولديغى كبى صحتك‌ده حسن صورتله جريانى احتراقات

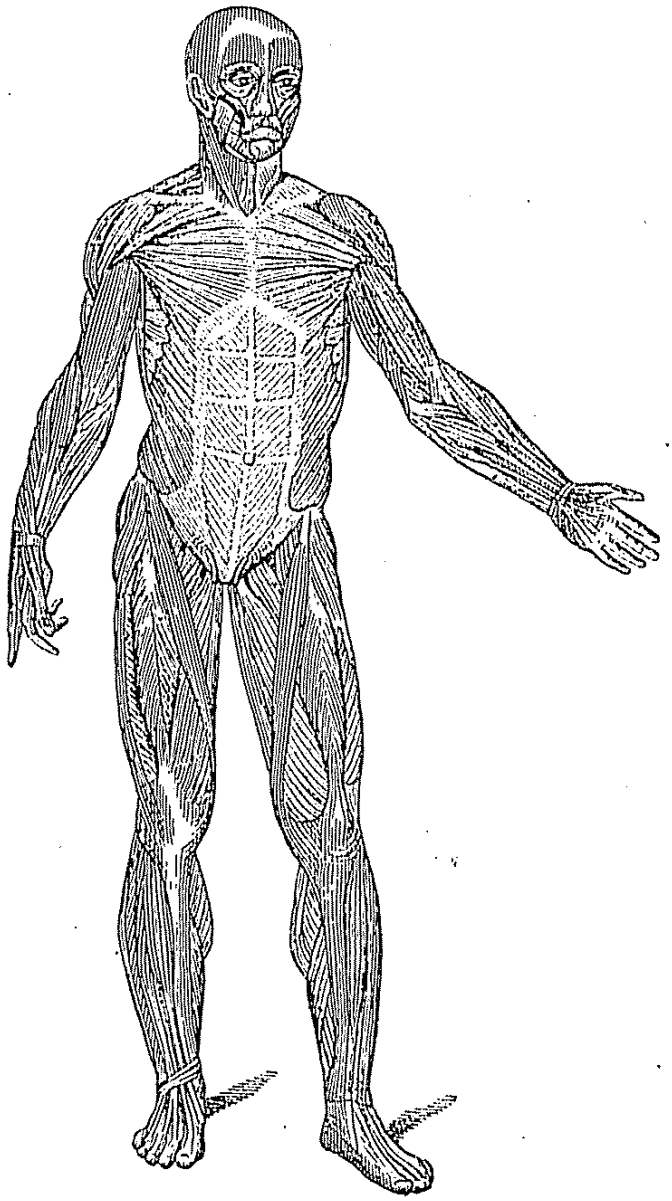

بدنى حركت ايتديرن عضلات .

نتيجه‌سى اوله‌رق حصوله كلن انقاض ومواد مستعمله‌نك، عادتا كول حالنه كچن شيلرك بدندن دفع وطردينه وابسته‌در. مولد الحموضه‌يى نقل و ايصال وانقاض مستعمله‌يى طرد ودفع كبى

بونلرده موازى مانعه‌لر ، حلقه‌لر ، ده‌ميرلر ، صيريقلر ، كوللەلر ، [هالته‌ر] ، تراپه‌زلر ، دوز ودوكومل ايپلر كبى بعض آلات وادوات ايله اجرا اولونور . بودورلو حركات ، رياضات طبيعيه كبى تكميل بدنى تقويه‌دن زياده عضلاتك يالكز برقسمنى ايفاى وظيفه‌يه مجبور ايلديكندن يالكز اوقسمك نشو ونماسنى تأمين ايدر . صنعى رياضات وادمانده سعى وتعب بدنك يالكز برقسمنه ، چوق دفعه أللرله قوللره منحصردر . بويولده ادمان قول و أللريمزه قوت و ياقيشيقليليق ويرركه بونك‌ده فائده‌سى يوق دكلدر . رياضات طبيعيه پك لازم ومهم اولمقله برابر رياضات صنعيه‌ده ، ادمان ايده جك شخصك قوت وسننه كوره اولمق شرطيله ، لايق اهمال دكلدر . حركات طبيعيه عموم بدنى تقويه ايتديكندن هر وقت شايان توصيه‌در ؛ فقط زياده يورولمامق شرطدر .

حركت وادمان ايتمه‌ين چوجق

حركات قدرت وفعاليت حياتيه‌يى زياده ايشديرر ، وجودى چويكلكه آليشديرر ، كسالتى ، مسكنتى ، يأس وفتورى كيدرر . اعتياد مسكينانه‌سى ياخود ابوينك تصور ايتدكلرى بعض خيالى قضالردن دولايى جبر وممانعتلرى حسبيله آرقداشلرى ايله اوينامايان اطفاله باقيكز ، اوداده صاقسى ايچنده بولنديريلان چيچك كبى چورچوب ، أجيج بوجيج قالمشلردر ، قوللرى ، بالديرلرى غايت يومشاق وپورسوكدر . كوكسى ياصيلاشمش ، اوموزى اوكه دوغرى چوكمش ، آرقه سى قانبورلاشمدر . عضلاتك كافه‌سى أيچه

اسوه‌چ اصولنده جیمناستیق یاپمق : متوالیاً قول و باجاقلری قیمیلداتمق ، ایشلتمك‌در ، بونده حرکتلرك سعه وامتدادی بوسبوتون باشقه‌در .
اسوه‌چ اصولنده یالکز اوموز وقول أتلری کبی دائما ایشله‌ینلره دکل، هضم

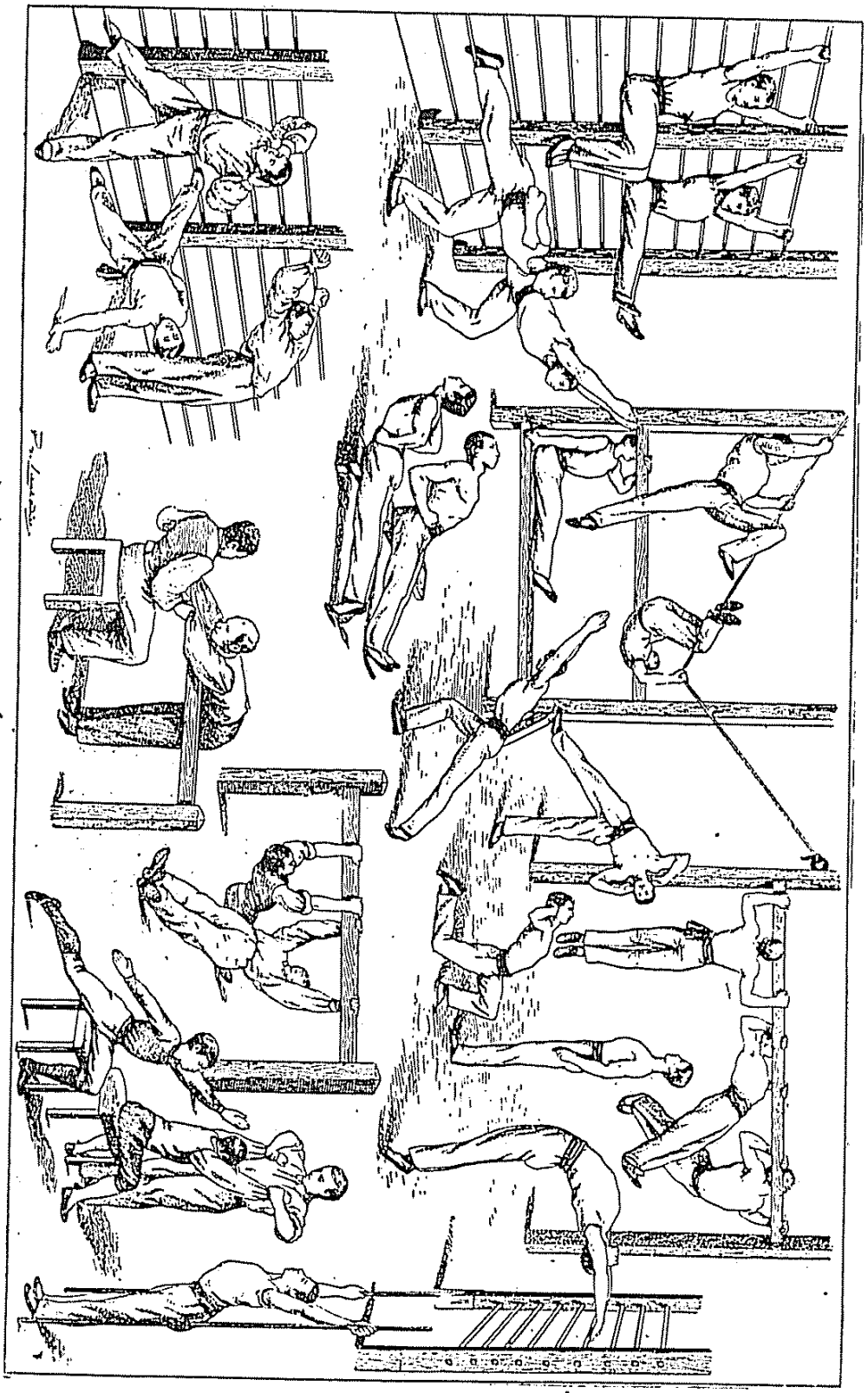

اسوه‌چ اصولنده حرکات مختلفه — ادمان .

وتنفسه یاردیملری طوقونان قارن وکوکسی وآرقه أنلرینده ایش کوردورلمکده‌در .
بوجیمناستیقدن مقصد : ممارسه‌نك مقدارینی تعیین و شامل اوله‌جغی تقاطی تجدید ایتمکدر .

ايدرلر . حركتده بولنلديغى ، قوشولديغى زمان تنفس عدداً صيقلاشير ، كنيش وَدرين اولور . بو كامبنى دركه رياضات اجرا ايدنلرك كوكسلرى دائما كنيش ، عاطل برحالده قالانلر كبى ايسه طار وكوچوكدر . رياضات زماننده صيق دكل ، كنيش وَدرين تنفس ايتمكه آليشمليدر ؛ بويله بر اعتياده رعايت ايتمكله نفس طوتولمقسزين قوشمق ممكن وآسان اولور .

رياضاتك ممكن مرتبه بول هواده اجراسى لازمدر . كويليلرك ابراز ايتدكلرى آثار حيات و زندكى تارلالرده ، باغچه‌لرده بول هواده آچيق يرلرده بدناً چاليشمه‌لرندن ، حركاتده بولنمه‌لرندن ايلرى كلير . رياضاتك يالكز چوجقلقده ، كنجلكده لزومنه قناعت پك بيوك برخطادر . حركت حياتك هر دورنده لازمدر . عطالت حياتى قيصالتير . انكلتره‌ده رياضات بدنيه‌نك لزومى بحق نقدير ايدلمشدر . بو سببدن انكليز رجالى مساعئ فكريه‌ايله متنبه دماغلرينى تسكين ايتمك وراحتلاندرمق ايچون آچيق هواده اويونلر اوينارلر . حتى (غلادستون) سكسان ياشنى كچمش اولديغى حالده مشاغل ذهنيهٔ كثيره ومهمه‌سندن صوكره پارقنده آغاج كسه‌رك رياضات بدنيه اجرا ايدردى . حتى بوسببدن [« هاوردن » اودون ياريجيسى] لقبنى اخذ ايتمشدى . هركون هيچ اولمازسه بر ايكى ساعت يورومك هركسك پاپه بيله جكى رياضاتدندر . تارلالرده

حركت وادمان مقصديله بالطه ايله آغاچ كسن براختيار (غلادستون).

بسله نه مدكارندن يوق دينه جك درجه ده كوچولمش ، كوج وقوتدن قالمشدر . هله ظهر عضلاتى حركتسزلكدن دولايى پك زياده اوفالمشدر . اشتهاسزلق ، هضمسزلك عادتا يرلشمشدر . تنفس بطائت كسب ايتمش ، احتراق تناقص ايلمشدر . برطبيب حاذق شهيرك ديديكى كبى « معده دن زياده باجاقلر هضم ايدر . » برسائق طبيعىٔ درونى ايله أوده صوفالرده ، باغچه لرده كنديلرينه مخصوص برسوينج ، برشطارت ايله اوينامقده ، صيچرايوب أكلنمكده اولان چوجقلرى برفكر باطله ابتناءً منعه قالقيشمق پك فنا نتيجه لر ويرر . حيوانات اهليه ياورولرينك ،

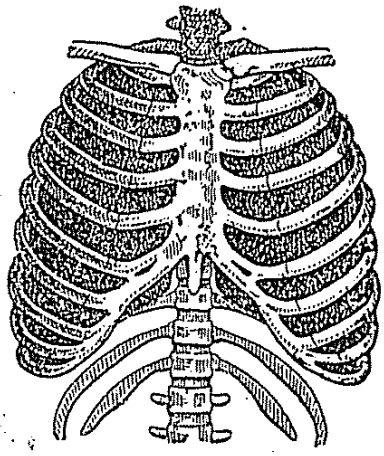

توشان برآدمده آق جكرك انبساطى وصدرك توسعى .

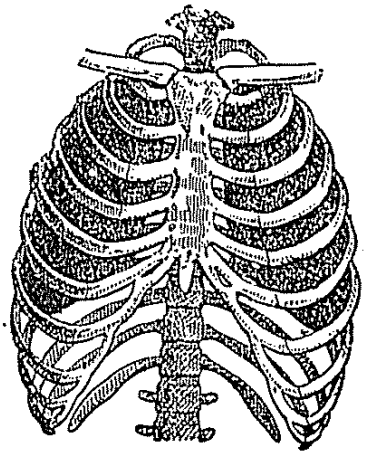

هيچ حركتده بولنميان ذاتده آق جكرك حالى وصدرك دارلغى .

مثلا برطانه نك ، برقوزونك دوراوّلين حياتنده برآزجق ميدان ، بول ير ، بول هوا بولنجه نه حس سرورله صيچرايوب اوينادينغى كوروب عبرت آلماملميدر ؟

ريـاضاتك صحت اوزرينه اولان تأثيرى پك مهمدر . رياضات ايله برچوق عضلاتنى حركته كتيرنلر حركتسزلكده ، بطائت وكسالتده قالانلردن يدي دفعه فضله مولدالحموضه صرف

وصووقدن غيرمتأثردر . بوحال فقرا چوجقلرينك صووغه، شدائد خارجيه‌يه صورت دائمه‌ده معروض قالمه‌لرندن وبويولده هرنوع تأثيرات خارجيه‌ايله‌الفت ايتملرندن ايلرى كلير . أوايچنده ثابت برحرارته آليشمش ، قانيلالره بورونمش اولان اغنيانك اوفاق بر سببله اوشوملرى ايسه الفت اثريدر . صووق آلغينلقلرينك چوغى سوقاقده كزينيركن دكل ، اوداده جريان هوايه معروض بولنمقله اولور .

بعض عائله‌لرده صووقدن تحفظ فكرى تعصب درجه‌لرنده افراطه واردير لمشدر . اوت ، تحفظ هرجهتله لازمدر ، فقط صووغه قارشى وسائط تحفظيه‌نك أك مهمى عضويتى شدائد خارجيه‌يه آليشديرمق ، مقاومت بدنيه‌يى زياده‌لشديرمكدر . بز بوخصوصده بيهوده ومضر برشدت وتعصب كوسترن عائله‌لره اولادلرينى هوا وضيادن محروم وشدائد خارجيه‌دن محفوظ برحالده بويوتمه‌ملرينى ، بالعكس چوجقلرى ، شدتلى فورطنه وصووقلر مستثنا اولديغى حالده وأيجه كيديرلمك شرطيله ، دائما آچيق يرلره چيقاروب كزديرمه‌لرينى ، هوا آلديرمه‌لرينى ، برودته آليشديرمه‌لرينى توصيه ايتمكدن واز كچه‌ميز .

رياضاتك ، ادمان وحركاتك فائده‌سى كورولمك ايچون تدريجى وهركسك قوتيله متناسب اولمسى لازمدر . هر ياشده خصوصيله چوجقلقده بدن تدريجى اوله‌رق اوزونجه سورن حركاته آليشير . ايشته بوالفت تدريجيه انسانى پك بيوك حركات اجراسنه ، زياده برقوت صرفنه مقتدر قيلار . اول امرده اهميتسز بركزينتى‌يى متعاقب نفسى طوتولورجه‌سنه صولويوب دوران بركيمسه كنديسنى ياواش ياواش ، آليشديره

چیفتی چوبوغی پیشنده دولاشوب چابالایان بر کویلی ، خسته اولدیغنی تصور وتخیل ایله صباحدن آقشامه قدر برقولتوغه کومولوب بطائت وعطالت ایچنده قالمش اولاندن هرحالده راحت عمرکذار اولمقدهدر . چونکه کویلینك صحتی یرنده‌در ، صحتك ویردیکی راحت وسعادتی ایسه هیچ برشیٔ تأمین ایده‌مز . أولرده‌قاپالی، حرکتدن‌محروم قالان، هوانك برودت وتأثیرات سائره‌سنه معروض بولنمیان کوپکلر دائما ضعیف ، ناتوان، حال‌بوکه‌سربست قوشوب دولاشان وشدائد خارجیه‌نك

أوده ، صیجاق اوداده کورکلرایچنده عمرکذار اولانلر حرکت وادمان ایدنلردن البته دها چوق فنا هضم ایدرلر ودائما خسته‌درلر .

هرنوعنه معروض قالان آو کوپکلری ایسه دینج وتوانادرلر . بعض عائله‌لر اولادلرینی صوووق آله‌جق دیه اودالره قاپایوب هوا وضیادن محروم براقیرلر . حال‌بوکه، بویاورولر عکسنه دائما صوووق آلوب نزله ، اوکسوروك وسائر عوارض برودتدن قورتوله‌مازلر . بری طرفده سوقاقلرده همان چیر چیپلاق دینه‌جك درجه‌ده پژمرده البسه‌لریله اوینایان ، طوپراقلر اوزرنده یووارلانان ، چامورلره باتان اولاد فقرا غایت صاغلام

« پارافین » ایله حسن اندام

اوپراتورلر ، جراحلر یالکز اویله اعضایی کسوب بیچمکه ، ظن اولندیغی کبی انسانی علیل وسقط براقمغه صاواشمه‌یورلر ، بلکه حسن و آنی وتناسب اندامی نظر اهمیته آله‌رق بیچاقلریله هیکلتراشلر کبی بدایع کسترانه اظهار آثاره وبو صورتله فن جراحی ایله صنایع نفیسه‌یی مزجه صرف مساعی ایدییورلر .

بر خسته‌لق سببیله کسیلن ویا چورویوب دوشن برون یرینه کمیك وأتدن حتی آلتوندن « تصنیع عضو »ه چالیشیلیور ؛ کسیلن آیاق یرینه پك قوللانیشلی صنعی بر آیاق طاقیلیور ؛ چیقاریلن کوز یرینه طبیعی ظن اولنه‌جق درجه‌ده بر چشم نظر ربا طاقیلیور . فن جراحینك صنایع نفیسه‌یه تماس ایدن شعباتندن بری « اورتوپه‌دی ـ صنعت درستسازی » در. اصل فن جراحی رساملرك فورچه‌سی ، هیکلتراشلرك قلمی مثابه‌سنده اولان مشرطیله آثار نفیسه میدانه کتیریورسه‌ده صوك زمانلرده « پارافین » دنیان ماده‌ده فن جراحینك صنایع نفیسه قسمنه پك زیاده خدمت ایتمکه باشلامشدر .

وازه‌لیندن مستحصل صلب وآز بر حرارتده تمیع ایدر بیاض بر ماده‌دن عبارت اولان پارافین خصوصی شرینغه‌لر واسطه‌سیله جلد آلتنه زرق وسوق ایدیله‌رك یاناقلرله سینه وکردنلره متناسب وَدل آرا بر دولغونلق کتیرلدیکی کبی یوزده‌کی بوروشوقلر دخی کیدرلمکده‌در. پارافین ایله عادتا چامور ، چیمنتو

آلیشدیره بالآخره ساعتلرجه یورورده ینه یورولماز . حرکات شدیده وآنیه ، ریاضات بدنیهٔ مفرطه پك مضر وموجب زوال قوادر ؛ زیاده بر یورغونلق شدتلی باش آغریسی ، اشتهاسزلق ، چارپینتی ، اوتهده بریده آغریلر ، حتی بعضاً تیتره‌مه وصیتمه کتیرر که بونلرك علاجی استراحتدر .

ضعف اجرای حرکات ، ادمانه مانع دکلدر . یالکز ضعیفلر غایت تدریج ایله ریاضاتده بولنملیدرلر . بردن‌بره بویه چکوب اوزایان وَ اویناق یرلری آغرییان ، آره‌صیره چارپینتیدن شکایت ایدن چوجقلر ریاضات خصوصنده دائما بر نظارت آلتنده بولندیرلملیدرلر . ریاضات اجراسنده وجود ترلر ، جلد اوزرنده تر و یاغ وتوزدن برطبقه تشکل ایدرکه بوطبقه تنفس جلدیه مانع اولور . ایشته بوسببلردن دولایی ریاضات بدنیه‌دن صوکره بیقانوب تمیزلنملیدر . حرکتك اولدیغی یره قان زیاده هجوم ایدر ؛ ایشته بوقاعدهٔ فیزیولوژیه ایجابنجه ریاضات اثناسنده دم عضلاته چوقجه هجوم ایدر . بوحالده اکر هضم زماننده ریاضاتده بولنیلیرسه معده وامعایه کیتمسی لازم کلن قان عضلاته دوغری توجه ایده‌جکندن درعقب هضمسزلك باش کوسترر . بناءً علیه حرکات شدیده‌یی هیچ اولمازسه یمکلردن ایکی ساعت صوکره‌یه تعلیق ایتمك موافق مصلحتدر . حرکات وریاضات احتراقاتی ، بناءً علیه نتیجهٔ احتراقات اولان انقاض عضویه و مواد مستعمله‌یی تزیید ایتدیکندن خصوصیله یازلری صیجاق موسملرده بومواداك «دفع حاجت» ایله بدندن طرد واخراجنه دقت ایتملیدر .

میقربلرله تنویرات

حیواناندن بعضلرینك ضیا نشر ایتدکلری معلومدر . ایلك بهارك لطیف ، طراوتدار کیجه‌لرنده قیرلرده « شبتاب » ، « شبچراغ » دخی دنیلن « آتش بوجکلری » نی کورمه‌ین یوق کبیدر ؛ دکزده کوره‌ك چکدکجه حصوله کلن یاقاموزی « عالم آب » دن کیججه عودت‌ایدنلر ، کیجه صندال صفاسنه چیقانلر البت بیلیرلر . ایشته بو بو پارلتی دکزده‌کی حیوانجقلرك نشر ایتدکلری ضیادر . حکمی وکیمیوی برچوق معاملاتدن متحصل بوثلاثؤ و لمعان‌طبیعتك دلفریب و اسرارانکیز تظاهراتندندر . روایته کوره « سه‌ن دومینیك » اهالیسی « قوکویو » اسمنده درت قانادلی بر نوع بوجکی خدمت تنویریه‌ده قوللانیرلرمش ؛ « هاوانا » لیلر پرلانتا ایکنه ، الماس سرغوج یرینه سیاه وقیویرجیق صاچلرینك آراسنه شبچراغلر قورلرمش ؛ « بره‌زیلیا » لیلر ایسه بو آتش بوجکلرینی کیجه یوللرینی کورمك وییلانلری قورقوتوب قاچیرمق ایچون آیاقلرینه باغلارلرمش .

یالکز حیوان دکل ، برنوع باقتریلر [میقروبلر] ده ناشر ضیادرلر . بو میقربلره « شبتاب میقروبی » دیمك مناسبدر .

« رافائل دوبووا » بو باقتریلرله عادتا بر نوع اصول تنویر دوشونمشدر . شویله که تدارك ایتدیکی کروی بر بلور وازونك ایچنی کهرچله‌لی ژه‌لاتین ایله صیوامش وبونك اوزرینه شبتاب باقتریلری اکمشدر . بر مدت صوکره باقتریلر چوغالوب بوتون

وآلچی ایله دیوار تعمیر ایدرکبی بدن انسانیده عارضةً ظهوره کلمش اولان ده‌لیکار وچاتلاقلر صیوانوب قاپاتلمغه وعادتاً یامالانمغه، قورشونله یاخود جراح بیچاغیله وسائر بر سببله حصوله کلمش اولان یاره یرلرینی [ندبه] ستر واخفایه ، ولادی وکسبی سوء تشکلاتی تعمیر واصلاحه حتی اخصا ایدیلمن ذواته صنعی خصیه اعمالنه موفقیت حاصل اولمشدر .

بو فکر صنعتکارانه ایله فن جراحیی ابتدا کندیسنه منتدار ایدن ذات آوستریالی بر طبیبدر . بو ذات « پارافین » یرینه « وازه‌لین » قوللانمش ایدی؛ لکن بالآخره وازه‌لینك زمانله انقسام وتجزی ایتدیکی و بوحالده مص اولنه‌رق زرق ایدیلمن محلدن آیرلدیغی کورولدی . حال بوکه، پارافینده امتصاص اولنمق محاذیری بولنمدیغندن بوکون کمال موفقیتله پارافین استعمال ایدلکده‌در .

دیمك ، اشکال معیوبهٔ ولادیه وعارضیه‌یه دوچار اولانلر بوندن بویله پارافین زرقی ایله اکتساب حسن وآن ایده‌رك مسعود اوله‌جقلردر . آرتق فن جراحینك برصنعت وحشیانه وبی‌رحمانه دکل ، بالعکس صنایع نفیسه‌ایله ممتزج برشعبهٔ عالیهٔ طبیه اولدیغنده شبهه ایده‌جك وارمیدر ؟

سیوری سینك صوقمه‌سنك تداویسی

انتشار امراض خصوصنده سیوری سینکلرك ، بومزعج ومخاطره‌لی حشراتك نه‌درجه دخل وتأثیرلری اولدیغی بوکون آرتق أییدن أیی‌یه تحقق ایتمشدر . بوندن ماعدا سیوری سینکلر یازك اوسکونتلی کیجه‌لرنده کوندوزك حرارت مزعجه‌سندن ، شماتت متمادیه‌سندن قورتولوب‌ده درین بر استراحته دالنه‌جغی زمان یوزیمزی ، أللریمزی صوقوب قابارته‌رق بزی خواب و راحتدن محروم ایدرلر . بو قابارتیلر او یله اهمیتسز شیلر اولمایوب خاطری صاییلیر درجه‌ده وجعناك و اضطراب آوردر . باخصوص بعض نازك تنلیلرده چیبان منظره‌سنی آلیر و برقاچ کون صولانوب قابوقلانیر . قابارتیلرك مدتنی آزالتمق ، آغری‌یی کیدرمك وحشرات طرفندن انسجه میاننه وضع وادخال ایدلمش اولان تخم مرضك وجودینی قالدیرمق ایچون صوقیلان محللر اوزرینه برمقدار تنتوردیود یاخود دها أبیسی « صاف ایبود [٤غرام] » وَ « آسه‌تون [١٠غرام] » دن مرکب علاجی سورمکی توصیه ایدییورلر .

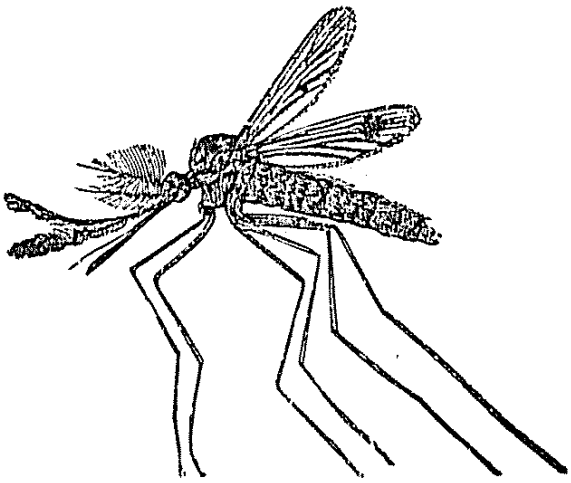

ارکك سیوری سینك
[یکرمی دفعه بویودیلمشدر.]

ژه‌لاتین طبقه‌سنه یاییلمش و او وقت وازونك هیئت عمومیه‌سی ماوی یشیلمسی بر کرهٔ مضیئه حالنه منقلب اولمشدر . ایشته چراغ «حیاتدار» اطلاقنه سزا بولامبا ایکی‌اوچ هفته‌دورمه‌یوب نشر ضیا ایدیور وبو مدت ختامنده آرتق سونویور . اکر ژه‌لاتین ایله صیوانمش دیکر بریکی وازویه بورادن بر مقدار باقتری آلوب أکیلیرسه تکرار بر باشقه لامبا اشعال ایدلمش اولور .

مع‌التأسف شوکوزل ، ظریف ، اداره‌لی لامبا قوتسزدر . درجهٔ ضیاسی اورته اولان برموم قدر تنویر ایچون بوذی‌حیات لامبالردن اوتوزینه احتیاج اولدیغی رفائیلك تحریاتیله تحقق ایتمشدر . بو حالده بوکون بو صورت تنویرك تطبیقی ، بو « ذی حیات لامبا » لرك استعمالی ممکن دکلدر . یالکز باروتخانه‌لرده ، « غریزو » کبی مواد مشتعله‌یی حاوی معدن اوجاقلرنده بو میقروب لامبالرندن استفاده اولونه‌بیلمسی ملحوظدر .

ایصتمه‌یه قارشی تدابیر واقیه

یاقالادیغی کیمسه‌نك «بوینی کراز چوپنه چویرن» ایصتمه‌یی اهمیتسز برعارضه، هیچدن برخسته‌لق عدایتمه‌یکز؛ او قوله‌را، وبا قدر قورقونج برمرضدر. چونکه قوله‌را، وبا چوق دفعه حدود جغرافیه داخلنده اجرای خباثت ایدر.

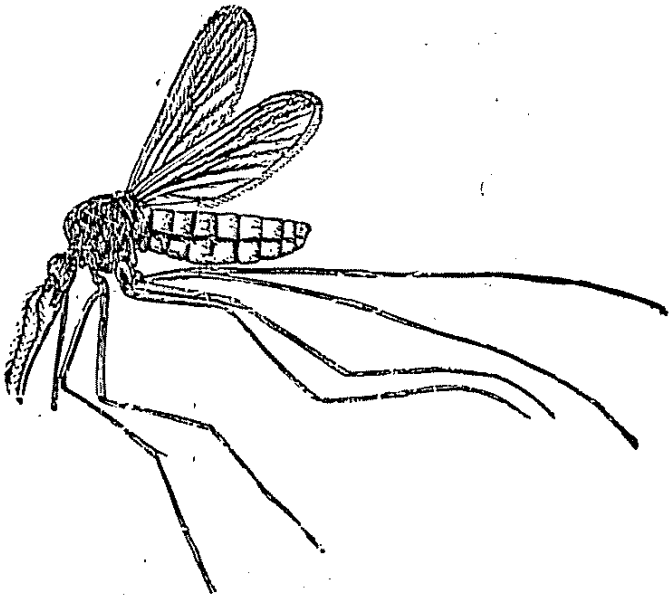

دیشی سیوری سینك
[اون دفعه بویودلمش]

بر یرده ظهور ایتسه آزچوق بر زمان مرورنده برطرف اولوب کیدر. حال بوکه ایصتمه دنیانك هر طرفنده حکمفرما، معند وعاقبتی وخیم برخسته‌لقدر.

کره‌ارضده‌کی ایصتمه مصابینی قوله‌را ووبا مصابینندن قات قات زیاده‌در. هرحالده ایصتمه‌نك یدهلاکنده کیدنلر قوله‌را ووبا قربانلری قدراولسه کرکدر. قوله‌را ووبا حاد، ایصتمه ایسه سوروب دوران ودوام ایتدکجه عارضات واختلاطات مهلکه حصوله کتیرن مزمن برمرضدر.

برمحلده ایصتمه حاصل اولمق ایچون برایصتمه‌لی، بر سیوری سینك، برده طاتلی صو بولنمق کافیدر. ایصتمه‌نك

بو علاجدن صوقولان محل اوزرینه اینجه بر فورچه ایله بردامله داملاتملی ، علاج درحال یاپیلیر واوراده سیاهمسی بر طبقه تشکل ایدر . ابتدا وجعلی برقاشینمه بعده بریانمه حاصل ایدرسه‌ده صوکره، همان هپسی بردن زائل اولور. علاج عقیب وخزه‌ده طلا ایدلمشسه التهاب‌ده سرعتله کچر ؛ صوقولمه ایله علاجلانمه آره‌سندن اولدقجه بر زمان کچمشسه قاشیمه ایله آزمش اولان التهاب چابق زائل اولماز . علاجدن بش‌ساعت صوکره تکرار بردها سورملیدر .

بو علاجك لکه‌سی جلده‌ده ۱۲ — ۲٤ ساعت قالیرسه‌ده بومدت ختامنده صابونله پك قولای ازاله ایدیله‌بیلیر .

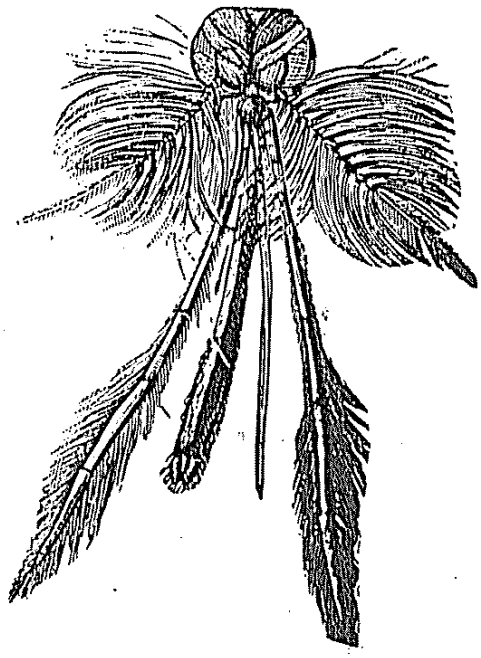

ارکك سیوری سینکك باشی
[قرق دفعه بویودلمش]

ایصتمه‌نك تداویسی ایچون معلم قوخك وضع ایتدیکی اصوله توفیقاً خسته‌یه اون یاخود اون بر کون قدر کونده بر دفعه صباحلین برغرام ویرلمك اوزره کنین اعطاایدلملیدر. لکن بو اصولك تطبیق وتشمیلی پك کوچدر؛ چونکه برمملکتده هرایصتمه‌لینك معاینه وتداویسی، هروقتده مرضك کشف وتداویسی ممکن دکلدر. ایصتمه‌نك تشخیصی ایچون أك امین

سیوری سینکلری بیتیرمك ایچون چوقور یرلرده طوپلانان صولرك ، باطاقلقلرك اوزرینه عادی برطولومبه ایله غاز [پترول] صیقیلمقده‌در .

اوله‌رق مراجعت ایتدیکمز « قان معاینه‌سی » نده هرزمان « لاوران قان حیوانجقلرینی » بولامیورز . نوبت کلمدیکی زمان بوحیوانجقلر علی‌الاکثر قانده کورولمه‌یور. برده بعض ایصتمه‌لیلر بردورلو کینین آلامایورلر ، کندیلرنده بو دواء مؤثره قارشی برنفرت واردر. ایکنجی شقه یعنی انسانك سیوری سینکلردن تحفظنه کلنجه : بوده یاجیبنلکلره التجا یاخود سیوری سینك یاورو ویووالرینی اتلاف ایتمك ایله ممکندر . سیوری سینکلرك

« **لاوران** » نامنده‌کی طبیبك قانده بولدیغی حیوانجقلردن ایلری کلدیکی بوکون تحقق ایتمشدر. بوقان حیوانجقلرینك سیوری سینکدن انسانه، انساندن سیوری سینکه کچه‌رك عمرکذار اولدیغی آکلاشیلدیغندن آرتق ایصتمه‌یه قارشی تدابیر واقیه اتخاذنده او درجه مشکلات قالمه‌مشدر. طبابتده وحتی هرشیده مقتدابه برقاعدهٔ متینه وعمومیه‌واردر: بر خصوص حقنده ایی کوتو اجرا آتده بولنیله‌جغی زمان بوخصوصه دائر اوکجه مطالعات ونتبعاتده بولنمق لازمدر. ایصتمه‌یی تولید ایدن « لاوران حوینا تنك » سیوری سینك و انسانلرده بولندیغی تحقق ایتدکدن صوکره سیوری سینکلرك احوال حیاتیه‌لری تتبع ایدلمش و« آنوفه‌ل» نامیله بیابانده پك سطحی چوقور-جقلر درونده عمقی بر قاچ پارمق قدر اولان راکد صو بریکنتیلرنده یاشایان برنوعله « کوله‌قس » اسمیله شهرلرده مساکن آراسنده فوچیلر، حوضلر، آرقلر درونده‌کی راکد صولرده کچینن دیکر برنوعی بولنمشدر.

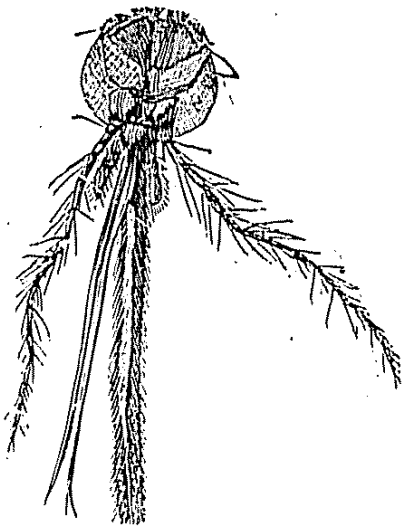

دیشی سیوری سینکك باشی
[قرق دفعه بویودلمش]

اکر برطرفدن سیوری سینکلرك ایصتمه‌لیلری ایصیروب ده کسب انتان ایتمسی، دیکر جهتدن‌ده سیوری سینکلرك صاغلام انسانلری ایصیره‌رق نقل انتان ایتمسی کیفیتی منع ایدیله‌بیلسه هرکس ایصتمه‌دن قورتولور کیدر. بوحالده ایصتمه‌نك انتشارینه ممانعت ایصتمه‌لی انسانلرك تداویسی ایله سیوری سینکدن تحفظنه، سیوری سینکك اتلافی ایله انسانك صیانتنه متوقفدر.

فینزن

۱۸٦۰ سنهٔ میلادیه‌سنده « فه‌روئه » آطه‌لرنده تولد ایدن « فینزن » جهـان طبه هرجهتدن مظهر حسن قبول وتقدیر اولان برطرز تداوی ترك ایله ٤٤ یاشنده اولدیغی حالده کچن سنه قونیاغده وفات ایتمشدر . بوذات فضیلتمند فن تداویده یکی هم‌ده پك أیی برچیغیر آچه‌رق طبـابت وبشریته مهم وپك قیمتدار برتقدمهٔ شفا بخشـا اعطا ایله‌مشدر . فینزنك حیاتی مساعیده ثبات ، ثبات وَدوامنده شـوق وغیرت ، تشبثاتنده اصرار وقطعیت ایله خلاصه اولنه‌بیلیر. فینزن تنوع مساعی‌یی ، تحول مسـالکی سـومز ، صرف فکر و مشـغله ایله ترقی‌یی آراردی . ضیا اوزرینـه اولان تتبعات مشهوره‌سی بوکنج عالمك حیاتندن صوك اون سـنه‌سنی بلع ومص ایتمش ایدی . فینزن تتبعات واقفانه ، کشفیات موشکافانه‌سی ایله ضیانك قدرت وله رسنی درك ایتمش برفیلسـوف باخصوص ضیادن اسـتفاده طریقنی بولمش برطبیب تجدد پرور ایدی . بوطبیب حکیم اقدامات جاهدانه‌سی ایله کشف ایتدیکی تأثیرات ضـیائیه‌نك حسن تطبیقاتنی کورمك ، قوه‌دن فعله چیقارمق شرف و مسعودیتنه نائل اولمشدر .

فینزن ۱۸۹٤ تاریخنده باشـلایان ایلك تحریاتیله ضیای شمسده‌کی ماوی ومنکشـه شعاعلرك التهاباته اولان تأثیراتنی وبوشعاعلرك ابطال وتأثیریله التهاباتك مدت وشدتنك تناقصنی کوستریوردی . ایشـته بوکشف ، بوتأثیر ضیائی چیچکلیلرك

« حمانشار » وخزه‌لرندن قورتلمق ایچون خصوصی ألدیونلر، ماسکه‌لر قوللانلمش وخانه‌لرك پنجره وقاپیلرینه اینجه تل قفسلر قونمش، هرطرفه جیبنلك بزلری کریلمشدر. سیوری سینکلرك الافی ایچون ایشه صابیسز «آنوفه‌ل» سرفه‌لری [یاورو] بولنان باطاقلقلرده‌کی اوتلر تماماً بیچلدکدن صوکره دوزغون صولر اوزرینه عادی برطولومبه واسطه‌سیله غاز [پترول] سوق ایدوب اینجه بر پترول طبقه‌سی میدانه کتیرلمکده وبو عملیات هراون بش کونده بردفعه تکرار ایدلمکده‌در. اینجه تل قفسلر، جیبنلکلر قوللانلدیغی حالده خانه درونده آنوفه‌للره نادراً تصادف. وپترولامه ایله‌ده بطاقلقلرده شو حشرهٔ مضره یاورولری همان تلف اولمقده‌در. بویوله وسائط تحفظیه‌نك تطبیقی قوخ اصولنه نسبتله دها مؤثر وسهیلدر. تدابیر واقیه وتحفظیه‌نك بر صورت جدیده‌ده تطبیق اولندیغی مملکتلرده ایصتمه [حمای نائبه] فوق العاده تناقص ایتدیکی کبی اسکی مصابلر، اسکی ایصتمه‌لیلر آره‌سنده‌ده نکس کیفیتی یوزده ۹۳,٤ دن ٤۷ راده‌سنه تنزل ایتمشدر.

بیان ایده‌کلدیکمز شو تدابیر تحفظیه‌نك همان کافه‌سی تطبیق ونتایج حسنه استحصال ایدلمشدر.

حروریه‌نك تناقص ایتمسی کیفیتنی ، تضییق اهتمامکارانه ایله ضیانك قوهٔ نفوذیه‌سنك نزایدی خصوصنی ، مکثف ومضیق عدساتك نظارت دائمه تحتنده بولندیرلمسی لزومنی درمیان ایدیوردی . صورت ظاهره‌ده پك بسیط اولان بو بیانات عالمانه ، معلومات مفیده دائمی برسعی وثبات ، مصرانه برجهد واقدام ایله ، برچوق مشاهدات عمیقه ومدققانه نتیجه‌سی اکتساب ایدلمش خصوصاتدندر .

فینزنك شرف ولیاقتی یالکز « تداوی بالضیا » اصولنی وضع واحداث ایله طبابت وبشریته تقدیمنده دکل ، بلکه اطبای جهانه بواصولك تطبیقنده‌کی مشکلاتی ، موفقیت وعدم موفقیتده‌کی اسبابی ، اصول عملیه‌نك مدققانه و واقفانه اجراسی لزومنی اثبات وارائه ایده‌بیلمسنده‌در .

فینزن ۱۸۹٦ ده ضیانك تأثیرات فیزیولوژیه ودوائیه‌سنه دائر تتبعاتنده دوام ایچون برتجارك سماحتیله « مه‌دیشینیش لیز نستیتو » نامنده بر مؤسسه میدانه کتیردی . بالاخره اطرافدن برچوق معاونتلر کوردی ، ترقیپرور برچوق ذوات بومؤسسه‌نك دوامی ایچون ابراز همتدن چکنمدیلر . بوذات عالیقدرك آثار مساعیسنك قیمت واهمیتی یوزده ۹٤ نسبتنده تام وناتمام صورتده شفایاب اولان ۷۲۹ لوپوسلی به دائر ایستاتیستیقنی نشر ایتدیکی وقت آکلاشیلمش ولوپوس کبی معند وغیر قابل اشفا برمرضده حصوله کلن موفقیتندن دولایی فینزن حیرتلرله تقدیر وتبریك ایدلمشدی .

فینزنك کشفیاتنده‌کی اهمیتی ، مساعیسنده‌کی علویتی ، تشبثاتنده‌کی بیوکلکی آکلایوب تقدیر ایده‌بیلنلرك بوعالم روشن ضمیری کمال صفوت وخلوصله سلاملایه‌جقلری و دها کندیسندن پك چوق خدمتلر بکلندیکی برچاغده ضیاعنه دوروب دوروب تأسف ایده‌جکلری طبیعیدر .

قرمزی اودالرده تداویسی لزومنی اظهار ایتمشدر . برسنه صوکره نشر ایتدیکی « مؤثر منبه کبی ضیا » عنوانلی مطالعاتی ایله تحریاتنك باشقه برصفحه‌سنی عرض ایدیوردی . [عینی سنه‌ده شعاعات کیمیویه‌نك میقروبلری] هلاك ایتدیکنه

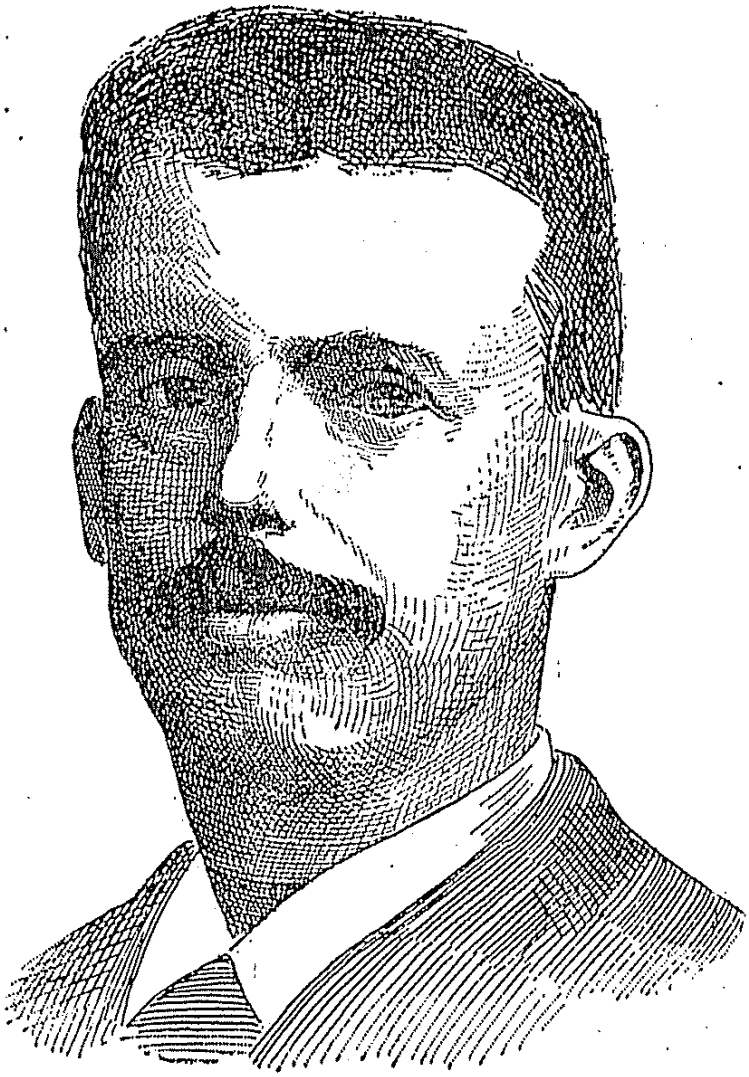

دوقتور فینزن
Dr. Finsen.

و « لوپوس » [جلد ورمی] نامنده‌کی علت معنده‌نك تداویسنده‌کی خواص شفائیه‌سنه دائر اولان تجاربنی نشر ایتمشدی . یاواش یاواش قوآرس عدساتنك استعمالی لزومنی ، طیف شمسدن قرمزی شعاعاتك طی واحماسی ایله تأثیرات

براندازانه ايله اسباب مكونهٔ امراضى كشف وبر چوق علل انتانيه‌نك باشقه باشقه اولان عوامل مؤثرهٔ ماديه‌لرينى بولوب عالمه اعلان وپك چوق امراضك « ميقروب » دنيلان اصغر صغرا عضوياتك تحت تأثيرنده حصوله كلديكنى بيان ايتديكى زمان — كه اون طقوزنجى عصر مسعود اواخريدر — هر خسته‌لغه مخصوص « مكون مرض » بر ميقروب بولمق آرزوى شديدنده بولنان اطبا ، امراض ميقروبيه‌كى برنقطه‌دن عضويتك محال سائره‌سنه سرايت وانتشار ايتمك جبليتنى اظهار ايدن سرطانك‌ده خصوصى بر ميقروب تحت تأثيرنده حصوله كلديكى فكرينه ذاهب اوله‌رق بو ورم خبيثك ميقروبنى تحرى‌يه وبو يولده جدى تتبعاته قويولمشلر وسرطان پارچه‌لريله درونده بعضاً تحصل ايدن لبى ماده‌يى خرده‌بين آلتنده مطالعه ، بولبدن ، بوپارچه‌لردن كولتورلر ، تلقيحلر ، قوپلر يايه‌رق مساعىٔ عظيمه صرف ايتمشلردر .

اطبانك براميد پر امله تحرياته دالدقلرى برزمانده هر طرفدن يالان يا كليش نشر واشاعه اولنان برچوق افكار ومحاكمات آرتق صماخ عالمى بيزارايتمكه باشلادى . كاه سرطانده آميبلر ، قوقسيديلر ، غره‌غارينلر وسائر پروتوزوئرلركى حوينات سبب مرض اوله‌رق كوسترلدى ؛ كاه خرده‌بين تحتنده ميدان تجربده تصادف اولنان برقوكوس ، برباسيل ، غره‌غارينلر مسبب مرض كبى حكم واتهام اولندى . ارباب تحرينك برقسمى سرطانك استحاله ايتمش حجراتنى حوينات ظن ايتمك كبى بر كريوهٔ خطايه صاپمش ، برقسمى‌ده متقرح سرطانلرك درونه خارجدن نفوذ ايدن بعض بى كناه ميقروبلرى اتهام ايتمشدى .

بو ميانده ، برقاچ آى اول على العموم جرائد طبيه وبين الملل

سرطانك سروم ايله تشفيه‌سى

انسانلرى محو وپريشان ، خاك ايله يكسان ايدن امانسز درد دوا ناپذيرلردن برى ، بلكه‌ده برنجيسى ، « سرطان » دنيلن ورم خبيثدر . بو مدهش ورمدن قورقوب تلاش ايتمه‌ين ، سرطان نامنى ، « اينجتمه‌بنى ! » امر شديدينى ايشيدوب‌ده تيتره‌مه‌ين قالمامشدر. بشرك ، قارشيسنده بر صورت شديده‌ده لرزه‌ناك اولديغى بو « ورم خبيثه » دائر ايديله‌جك صورت مدافعه‌يه پك بيوك اهميت ويرمسى وازمنهٔ قديمه‌دن برى هر عصرده علماى طبك بو خصوصده مساعىٔ عظيمه‌ده بولنمسى پك طبيعيدر . بانىٔ ملك طبابت ، پيراهل صنعت اولان بقراطدن برى سرطانك تداويسى ايچون حيوانى ، جمادى ، خيالى بر چوق معالجات ، خاطر وخياله كلمز انواع اصول مداوات بيان وتطبيق اولنمش وفقط هيچ برينك بر نتيجهٔ حسنه‌يه اقتران ايتمديكى تأسفلر ، تأثرلرله كورولمشدر .

اون طقوزنجى عصر ميلادى اواخرى ايله عصر حاضر اوائلنك جاوه‌كاه اولديغى ترقيات عظيمهٔ مدنيه وكشفيات عاليهٔ علميه ايچنده سرطانك تداويسى ايچونده پك زياده اميدبخشا بر ايكى وسائط شفائيه كشف واحداث ايديله‌رك عالم طبده تقدير ايله قاريشيق بر ولولهٔ من ومسار اويانمشدر . بو واسطه وبواصوللر رونتكن وراديوم شعاعاتى وسرومله اجراى مداواتدر .

→

« باقته‌ريولوژى » فنى كنديسنه خاص بر جديت مشكل

معارضلر نه مولد سرطان بر ميقروبك كشفنه ، نه‌ده شافئ سرطان برسرومك ايجادينه اينانماديلر. حال بوكه ، دوواييه‌ن

فرانسه مشاهير جراحيننده‌ن دوقتور دوواين

فكرنده اصرار ايله سروم استعمال ايده‌رك استحصال ايتديكى نتايج سريريه‌يى بيانه صاواشمشدر . دوواييه‌ن استحضار ايتديكى مضاد سرطان مصلك اورام خبيثه‌نك ادوارى اوزرينه

مطبوعات عمومیه‌ده مباحثات ومناقشات عظیمه‌یه بادی اولان و عالم مدنیتك كافهٔ نقاطنده برانطباع عمیق حاصل و برشعلهٔ امید ایقاد ایدن پارس مشاهیر جراحینندن « دووایه‌ن »ك كشفیات وبیاناتندن وسرطان میقروبلری ایله سرطانه قارشی استحضارایتدیکی شافی برسرومدن وبوبابده نشراولنان معلومات ومطالعاتدن بحثی مناسب عدایلدك .

« دووایه‌ن » مقدما اورام خبیثه‌یی باقتریولوژی نقطهٔ نظرندن مطالعه ایدرکن برنوع میقروب كشف ایتمش واسمنه « میقرو قوكوس نه ئوفورمانس » دیوب بومیقروبلری اورام خبیثه‌نك اسباب مكونه‌سی عدایلمشدی. كاشف ، كندی اسمنك اضافه‌سیله « دووایه‌ن قوكوسی » نامیله دخی ذكر ایدیلن میقروبلرینی خصوصی برصورتده استحضارایدیلن أت صولرینه زرع ایله یتیشدرمكه موفق اولمش وبوأت صولرندن‌ده سرطانه قارشی شافی برسروم استحصال ایتمشدر .

دووایه‌نك موفقیتی هركشف واختراعك بدایتنده اولدیغی كبی مناقشات شدیده‌یه سببیت ویرمشدر؛ باخصوص دووایه‌نك زنكین برآمریقالی مادامی برمبلغ عظیمه مقابل ایجاد ایتدیکی سروملة تداوی ایدوب‌ده بالآخره خسته‌نك وفات ایتمسی اوزرینه تحدث ایدن دعوا جرائد یومیه‌یه دوشدیکندن آرتق هریرده بوسرومدن بحث ایدلمش ودورودراز كفت وكولر حاصل اولمشدر. خصوصیله دووایه‌نك ۱۹۰٤ سنه‌سی تشرین اولنده پارسده انعقاد ایدن جراحی قونغره‌سنه ویردیکی مخطره بوبابده غایت شدتلی مباحثات ومناقشاته سببیت ویرمشدر .

دووایه‌ن بوكشفیله كندیسنه برچوق معارض قازاندی ؛

مايع، ايسترصلب اوـاطده اولسون دائما بياض استافيلوقوقلرك عينيدر ؛ پيتونلى ژه‌لوز اوزرنده‌كى زرعلرك قولونيـلرى بارزه‌سز ، بياض سـنجابى ويكنسقدر ؛ ٣٦ درجهٔ حرارتده ٢٤ سـاعت ظرفنده مبذولاً نشو ونمـا بولورلر . پاناتيس اوزرنده آنجق ايكى ويا اوچ كونده نشو و نمـابولور وغايت اينجه بيـاض ولامع برورنى طبقه‌سى حالنـده‌در . ژه‌لاتينى بطى صورتده تميع ايدر . معتدل ، آز حامضى ، غليسه‌رينلى برأت صوينده ايكى اوچ كونده متجانس بربولاتى ايله سطحنده برغشا حاصل ايلر . بو غشا قابك قعرينه نزول ايدوب يرينه يكيدن بردها تشكل ايدر . سوتده‌ده سهولتله تشكل وسـوتى ٤٨ سـاعتده تخثير ايدرسه‌ده جبن متحثرى هضم ايتمز . أت صوينده‌كى أسكى زرعلر بعض قيحلرده حس ايديلن خصوصى بررايحه نشر ايدرلر . بوزرعلر ١٠٠ درجه‌ده تسخين اولونورسه بو رايحـه‌يى نشر ايدن مادهٔ طيـاره تبخر وطيران ايتديكندن رايحه زائل اولور . غرام آلير وبوتون آنيلين اساسلى مواد ملونه ايله تلون ايدر .»

١٩٠٤ سـنه‌سى كانون اولنده مچنيقوف‌ده بو ميقروب اوزرينه شويولده مطالعاتده بولنمشدر :

« دووايه‌ن طرفندن استحصال اولنوب كوزمك اوكنده معقم بوريلره وضع ايديلن سرطان پارچه‌لرندن ياپديغم زرعلرك برچوغنده صاف حالنده دووايه‌ن ميقروبنى بولدم . بونلردن يالنكز بردانه‌سى معقم قالمشدر . برايكى دانه‌سنده‌ده استرپتوقوق وماوى قيح باسيلى بولندى ؛ فقط بونلر متقرح سرطان ايدى . دووايه‌ن ميقروبلرنى صاف حالنده اعطا ايدنلر تقرح ايتمه‌مش ممه سرطانلرى ايدى . بوميقروبلر مجـاور عقدات لنفائيه‌نك زرعيله‌ده نشوونما بوليور .

تأثیر ایتدیکنی وسرطانی حالت رجعیه‌یه القا ایتدیکی کبی « غیر قابل عملیه » اولان اورامی کوچولتوب « قابل عملیه » بر حاله کتیردیکنی وبعضاً ایسه بوسبوتون محو وازاله ایتدیکنی وآرتق هیچ‌ده نکس کورولمدیکنی ادعا ایدوب دوردیغندن بو اصول مداواتك بر قونترول تحتنده تطبیقی ایله نتایجنك بالمشاهده ضبط وقیدینی تنسیب وبوخصوص ایچون « نه‌تته‌ر » « واریبو » ، « توره‌ت » کبی اطبای متمیزه وپاستور مؤسسه‌سی متبحرین مشهورده‌سندن (مچنیقوف) انتخاب وتعیین اولندی .

نظر تفتیش ومعاینه‌دن کچیریله‌جك خصوصات :

۱ — دووایه‌نك ادعا ایتدیکی کبی برمیقروب وارمیدر ؟

۲ — وارسه، شیمدی یه قدر کشف اولنان مختلف میقروبلردن بوسبوتون باشقه‌میدر ؟

۳ — آیری وباشقه‌میقروب ایسه ، «مولد سرطار» خاصه‌سنه مالکمیدر ؟

٤ — مولد سرطان ایسه آندن « شافئ سرطان » بر سروم استحصال ایدیله‌بیلیورمی ؟

بو سؤاللردن ایکی اولکیلرك تدقیقی نسبةً قولای ایسه‌ده اوچنجی ودوردنجیسنك جوابی اوزون برزمانه، آیلره بلکه‌ده ییللره محتاجدر .

۱۹۰۲ سنه‌سنده « قالمه‌ت » دووایه‌نك میقروقوکوس نه اوفورمانس نامنی ویردیکی میقروبه دائر تتبعات باقتریولوژیه اجرا ایدرك بروجه آتی بیاناتده بولنمشدر :

« دووایه‌نك بولدیغی میقروقوکوسلر اوصاف مخصوصهٔ ممیزه‌یی حاوی برجنس استافیلوقوقدر . شکل وجسامتی ایستر

مختلف طبيعتده‌كى اورامده بولمشدى وَ ديوركه اورامك سرعت نما ووخامتى نه‌قدر زياده ايسه بوميقروبلر اوقدر زياده بولنور. دوواييه‌ن بوكشفياته‌استناد ايده‌رك بوتون نه‌اوپلازمالرك اسباب مكونه‌سنك وحدتنه قناعت كتيرمشدر .

سروم مسئله‌سنك تدقيقنه كلنجه :

دوواييه‌ن كندى سروميله ١٢٠ خسته تداوى ايتمش بونلرك برقسمنده سرطان ، بر قسمنده ورم عفلى و بر قسمنده ايسه ورم لنفوئى عفلى موجود ايمش ؛ بر قسمى قابل عمليه بر قسمى ايسه پك وخيم وغيرقابل عمليه ايمش . بونلرك برقسمى شفايابِ اولمش و برقسمى ايسه حجماً كوچولوب محدود و متحرك بر مكتب طبيهٔ شاهانه سريريات عينيه درجه‌يه ، مع مافيه قابل عمليه بر حاله كلمشدر . جراحى قونغره‌سى طرفندن نصب وتعيين ايديلن هيئت علميه دخى بو بياناتى تصديق ايتمشدر .

معلمى ميرآلاى عزتلو اسعد بك افندى
M. le Prof. Essad bey.

مع التأسف بوقدر تتبعات ومناقشاته‌رغماً ، اصل مهم اولان ميقروبلرك سرطانه مخصوص مولد مرض ميقروب اولوب اولمامسى واعطا ايتدكلرى سرومك اوزام تشكل جديدى اشفا ايدوب ايتمه‌مسى كيفيتلرى تعين ايده‌مه‌مش و بونك اوزون بر زمانه، حيوانلر اوزرنده تلقيح وزرقات اجراسى اصوليله كوج برسعى فنى‌يه

دووایيه‌نك سه‌رویسی خارجنده دخی تتبعاته دوام ایدرك ینه دووایيه‌ن میقروبنی صاف اوله‌رق استحصال ایتدم . بو میقروبلرده دووایيه‌نك بیان ایتدیکی اوصافك هپسنی مشاهده ایتدك . دووایيه‌ن میقروبلری جلدك کثیرالشکل قوکوسلرینه پك زیاده مشابه ایسه‌لرده ینه بینلرنده برایکی اوصاف ممیزه موجوددر .

بو میقروبلرك مولد سرطان اولمسنه کلنجه : بونك تدقیقی مشکل و اوزون بر زمانه متوقفدر . جهت سریریه‌سی ایسه جراح وطبیب اولمدیغمدن بکا عائد بر مسئله دکلدر . بونکله برابر ، دووایيه‌نك سریریاتنده ایکی ماه مدت ظرفنده سروم شیرنغه‌سیله برچوق سرطانلیلرك کسب صلاح ایتدکلری مشهودم اولمشدر . »

بحریه مرکز خسته‌خانه‌سی امراض عینیه طبیبی فریق سعادتلو الیاس پاشا حضرتلری

S. Exc. le Dr. Elias Pacha.

دووایيه‌نك بیاناتنی تصدیق ایدن بو ایکی مخطره شیمدی‌یه قدر کشف اولنان هر نوع میقروبدن آیری میقروقوکوس نه‌ئوفورمانس نامنده بر میقروبك موجودیتنده شبهه براقمازسه‌ده بونك مولد سرطان اولدیغنی مشکوك کلشدیرر حال بوکه ، دووایيه‌نه قالیرسه بو میقروب یالکز مولد سرطان دکل حتی ورم عفلی ، ورم لنفوی عفلی ، آده‌نوم ، میقروم کبی اورامی دخی تولید ایدر . چونکه دووایيه‌ن ابتدا بو میقروبلری کلبلردن استیصال ایلدیکی

وقتسز وأ کسیك طوغان چوجقلری ناصل یاشاتیورلر؟

طوغان وطوغه‌جق چوجقلری خسته‌لقدن، اولومدن محافظه ایتمك برمملکتك أك مفید وأك مهم وظائفندندر. بو کون جهان مدنیتك هرطرفنده وقتسز، أ کسیك، ضعیف وناتوان طوغان، یاشامقدن زیاده اولمکه میال اولان چوجقلری فن ایله، اهتمام ایله یاشاتمغه، یاشامغه قابل ومقتدر اوله‌رق طوغوب‌ده جهل وغفلت وَنقصان همتدن دولایی اولمك تهلکه‌سنه معروض بولنانلری‌ده أیی ویولنده پسله‌یوب بویوتمك ایله قورتارمغه چالیشیورلر. بوخصوصده صرف ایدیله‌جك همم ومساعی دوغریدن دوغری‌یه منافع ملیه و آمال انسانیتپرورانه‌یه عائد وراجعدر.

هرمملکتده، خصوصیله انکلتره‌ده هرسنه مقدار اهالی آرتمقده‌در. فرانسه‌ده بیله سنوی ۲,۸۹ نسبتنده بر تزاید نفوس واردر. فقط بو تزاید نفوس یالکز تولدات ایله دکل، طوغان چوجقلرك اولومدن صیانتیله‌ده قائمدر. همان هرمملکتده هرسنه برچوق تولدات ایله برابر برچوق‌ده تلفات ووفیات حصوله کلمکده‌در. فرانسه‌ده هرسنه دها ایلك یاشنی بیترمه‌مش ۱۵۰,۰۰۰ قدر چوجق هلاك وهبا اولمقده‌در؛ هیچ بر یرده هیچ برسن موته بو قدر آغیر برصورتده جزیه‌کذار دکلدر.

قوزولری، سائرحیوانات یاورولرینی ذبح ایتمکه آجیورزده نیچون دها نافع ودها سویملی اولان مینی‌مینی انسان یاورولرینك هلاك اولملرینه قارشی برچاره دوشونمه‌یورز وبیکلری محافظه

متوقف اولدیغی تحقق ایتمشدر . مع مافیه دووایه‌نك بوایکی ادعاسی شیمدیکی تتبعاتله غیر قابل قبول اولدیغندن فرانسه جراحی مجلسی « به‌رژه » ، « کیرمیسسون » ، « نه لاتون » ، « ده‌لبه » کبی اعاظم جراحینی بومسئلهٔ مهمه‌نك تدقیق و تتبعیله مکلف قیلمشدرکه آنلرك نتایج تدقیقاتنی برایکی سنه‌دن اول بکله‌مه‌مك ایجاب ایدر . شوسروم سرطانی بوسبوتون تشفیه ایتمسه‌بیله ، اکر میقروقوکوس نه اوفورمانس حقیقةً مولد سرطان ایسه بومیقروبك کشفیله تداوئ سرطان خصوصنده سلم طبابتده بیوك برخطوه آتیله‌رق یوکسك برقدمه‌یه صعود ایدلمشدر .

ايده بيله جك اولان شو ياورولرك كوزكوره محو واهلاك كنده‌كى كناه وبال ، محافظهٔ نسل ونفوسده‌كى اهمال وتكاسلدن ايلرى كلن آغير مسئوليت قسماً بزه‌ده ترتب ايتمزمى ؟

بوكون طبابت حاضره ، خصوصيله حفظ صحت وفيات اطفالى آزالتمغه ، تنقيصه موفق اولمغه باشلادى ، بزم ايچون يالكز اسبابنه توسل وتشبث قاليور ؛ بوكون معلومزدركه وفيات اطفالك اوجده برى چوجقلرك يولنده بسله‌نه‌مه‌ملرندن ، والده‌لرك تدبيرسزلكلرندن ، سوت نه‌نه‌لرك غفلت و جهلندن ايلرى كليور . آننه سوتندن محروم قالان چوجقلره عموميتله تعقيم اولنمش سوت ويرلسه هرسنه ١٥٠٠٠٠ چوجغى تلف اولان برمملكتده ٥٠٠٠٠ قدرينك پنجهٔ موتدن قورتاريله بيله‌جكى احصائيات ايله تبين وتأيد ايتمشدر . بر چوق دفعه‌لر تكرار ايتديكمز وجه ايله چوجغه اويله كليشى كوزل باقيلماز . چوجغه باقمق بوكون بر اصول ، برقاعدهٔ فنيه تحتنه كيرمش وعادتا نازك ومهم برصنعت حالنه قونولمشدر . والده‌لر بوصنعته أييدن أيى‌يه واقف اولماليدرلر . فوائدى حقنده آيريجه بر مقاله يازديغمز « معاينهٔ نوزادكان » والده‌لر ايچون برر عملى چوجق بويوتمك مكتبى كبيدر . بومؤسسه‌لرك اجرا آتى ياوروجغزينى أيى‌ويولنده بويوتمك ايسته‌ين وفقط بوكبى تدابير فنيه‌دن بى‌خبر اولان فقير والده‌لره معاونت ايتمكدن عبارت وصولك درجه بسيط تدابير تحفظيه‌در . معلم محترمم [بوده‌ن] ك هممات مشكل براندازانه‌سيله تأسيس اولنان بو مؤسسات خيريه بوكون يالكز فرانسه‌نك دكل ، بلكه بوتون جهانك هرطرفنه يايلوب تعمم ايتمكده‌در .

حيدر پاشا خسته‌خانه‌سی اطباسندن
كمال ميرالای عزتلو ديقران
بك افندی

M. le Dr. Dicran Adjemian bey.

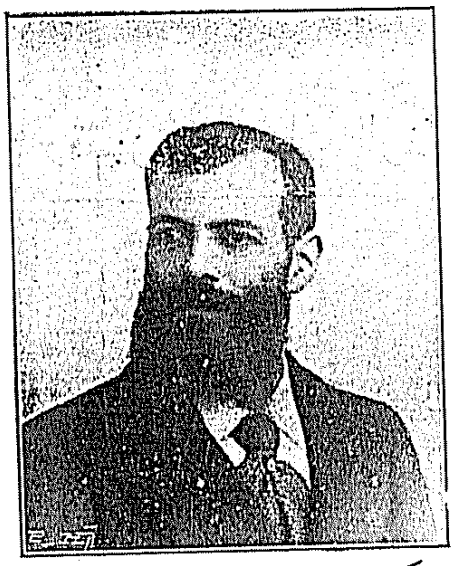

كمال دوقتور اسمريان افندی

M. le Dr. Esmerian.

وصيانت ايچون لازم كلن اسباب ووسائله توسل ايتمه‌يورز؟ ايلريده آدم اولوب اوزرنده طوغديغی طوپراغه، بلكه‌ده بوتون انسانيته فائده‌سی طوقونه‌جق، علوم وفنونه خدمت

مكتب طبيۀ شاهانه‌سريريات عينيه‌سنه
مأمور قول‌اغاسی احسان احمد بك

M. le Dr. Ihsan Ahmed bey.

مكتب طبيۀ ملكيۀ شاهانه وكلخانه
خسته‌خانه‌سی سريريات عينيه معلمی
قول‌اغاسی ضيا بك

M. le Prof. Zia bey.

اصل ایشه یارار وقوللانیشلی قووزلر یاپدرمغه موفق اولدی .
بوکون بو قووزلرله بر چوق أکسیك حیاتلر اتمام ایدیلیور
وبر چوق حیلیز ومهیای ممات مینی مینی وجودلر رحم مادردن
صناعی بر وسط صیانته تودیع وتسلیم اولنیور . قووزلر
تخته‌دن یاپیلمش دولابلردن عبارت غایت بسیط وقوللانیشلی
شیلردر ؛ ایچریلری اسپرتو لامپه‌سیله ایصیدیلیور . بوقووزلرده
چوجقلرك هم ده‌ریلری ، هم‌ده آق جکرلری دائما صیجاق
هوا ایله تماسده بولوندیریلیور . قووزلرك صیجاقلغی ایچابنه
کوره ۳۰ سـ ۳۷ درجه آره‌سنده طوتولیور .

وقتسز وأکسیك طوغان چوجقلرك تخلیصی زواللیلری
یالکز قووزلره قاپامق ایله اولماز ، بو مینی‌مینی‌لری عینی‌زمانده
مقدار کافی ییدیروب ایچیرمك‌ده لازمدر . أمه‌سنی ، یوتمه‌سنی
بیله‌مه‌ین بو ناتوان یاوروجقلری اویله کندی حاللرینه براقمامك
وایجاب ایدرسه « بورونلرندن سوت آقیته‌رق بسله‌ملی » .
شمدی ، « آ . . . هیچ چوجق بورنندن بسله‌نیرمی ! »
دیه‌جکسکز . اوت بسله‌نیر ، هم‌ده کوزل کوزل بسله‌نیر ؛
شویله‌که ، بیکی صیجاق دولابندن آلوب صوبانك قارشیسنه
اوتورتمالی . کوده‌سنی دیزلر اوزرینه قویدقدن وباشنی بوسبتون
آرقه‌یه دوغری صارقیق بولندردقدن صوکره بر قاشیق ایله
سوت‌ننه سوتنی یاخودتعقیم اولنمش اینك سوتنی یاواشجه بورننك
دلیکنه بوشالتملی ، سوت بورندن بوغازه آقار ، اورادن قیزیلجغك
آرقه دیوارینی تعقیب ایده‌رك معده‌یه واصل اولور . بو حالده
چوجغك غیرتلاغنه ککزینه سوت قاچمق تهلکه‌سی یوقدر .
یالکز ویریله‌جك سوت اوکجه‌دن ایصیدلمش اوللی وهردفعه‌سنده

طبك كشفيات واجرا آت اخيره‌سندن استفاده ايله هر طرفده وقتندن اول طوغان جيلين چوجقلرك‌ده قورتارلمرينه چاليشيلمقده‌در. ضعيف طوغان ، تعبير فنيسى ايله ، « ضعفيت ولاديه» يه دوچار اولان چوجقلرك اعضاى بدنيه‌لرى تشكل نامه واصل اولمدقلرى ايچون وظائف حياتيه‌لرينى مطلوب طبيعى درجه‌سنده ايفا ايده‌مزلر ؛ بوكبى چوجقلرده همان هر وظيفه خفيف ، سطحى وناقصدر ؛ چوجق ممه‌يى أمه‌مز ، حتى آغزينه سوت دوكولسه بيله يوتاماز . هنوز خام ايكن قوپارلمش ميوه‌لره بكزه‌ين وحيات داخل رحمىلرى اثناسنده نصاب طبيعيسنى بولمادن طوغان بو چوجقلرك حرارت غريزيه‌لرى‌ده ۳۷ درجه‌دن آشاغيدر ؛ حرارتلرينك چوق دفعه ۳٤ حتى ۳۲ درجه‌يه قدر ايندىكى كورولور .

اوللرى بويوله طوغان چوجقلرك همان هپسى‌ده صرف ايديلن اهتمامات عديده‌يه رغماً تلف اولوب كيديورلردى . بو طالعسز ياوروجقلرك معروض اولدقلرى أك بيوك تهلكه حرارتك نقصانيدر ؛ صوكره‌لرى بونلرك خصوصى «قووز — قولوچقه‌لق » لرده بويوتولمرى دوشونولمشدر .

قووزى ايلك اوكجه اون آلتنجى عصر ميلادينك اواسطنده ايتاليا حكماسندن [فوريتنيوس ليچه‌تى] كندى اوغلنك حياتنى قورتارمق ايچون قوللانمشدر ؛ قوريتنيوس او وقت مصرده تطبيق ايديلن، قوش يمورطه‌لرندن صناعى قولوچقه‌چيقارمقدن عبارت اولان بر اصولى نقليد ايتمش ايدى. صوكره ، ۱۸۳۵ سنهٔ ميلاديه‌سنده پترسبورغ سراى ايمپراطوريسى اطباسندن [فون دوهل] صيجاق صو جريانى ايله ايصتديغى قووزى قوللانمغه‌باشلادى . دها صوكره ۱۸۸۰ سنه‌سنده‌معلم [تارنى] يه

بعض میقروبلر حیات ومنفعتمزه خادمدرلر.

جسم وجرملری کوزله کورولمیه‌جك قدر کوچوك فقط چوق دفعه تأثیرلری، قوهٔ تخریبیه‌لری قروپ طوپلرندن دها مدهش اولان «میقروبلر»ی، شو عضویات خرده بینی‌یی مدافعه‌یه قالقیشمق منطقسزلق عد ایدیله‌جك وبویله برتشبثه پك چوقلری بیان حیرت ایلیه‌جکلردر. فقط حقیقت حالده برچوق میقروبلر حیاته دشمن ایسه‌لرده برقسمی‌ده صحته خادم وحیاته لازمدر.

میقروب دینجه فکریمزه کوزله کورولمز، میلیارلرجه مدهش ومهلك موجودات کلیر؛ برورملینك منظرهٔ حزن آوری، قوله‌را استیلاسی زمانلرنده سوقاقلرده یکدیکرینی تعاقب ایدوب دوران جنازه آلایلری، نعش کاربانلری، قوش پالازینه طوتولمش بر یاوروجغك اضطراب دلخراشی کوز اوکنده تجسم ایدر. چونکه فکریمزجه میقروبدن أییلك کلمز. جال بوکه، ایش اویله دکل، فنون حاضره میقروبلرك‌ده بزه برچوق خدمتلری، منفعتلری اولدیغنی‌ده میدانه‌چیقاردی.

بعض عائله‌لر قیویرجق صالاطه‌نك هریاپراغی اوزرنده متعدد میقروب اردولری بولندیغنی اوکرندکارندن بری صالاطه یمکدن واز کچدیلر. میقروبی بیلوب طانیدیغمز کوندن بری بارداقلرك اوزرینی أیجه قاپامغی، صو شیشه‌لرینك آغزلرینه برر قاپاق کچیرمکی اونوتمه‌یورز؛ أولریمزده آره‌صره تطهیرات فنیه اجراسنه باشلادق. حاصلی باشیمزه دورلو دورلو ایشلر

برویا ایکی قاشیق سوت ویرملی وبو بوروندن بسله‌مه هر ایکی ساعتده بر تکرار ایدیلمیدر .

ایشته عادتا « صناعی بر رحم » اطلاقنه سزاوار اولان بو کهوارهٔ نوزمین‌ده بیك ایکی اوچ هفته قدر آرامکزین اولدقدن صوکره اکتساب قوت وحیات ایتمکه باشلار ونهایت بوطار یووادن خوشنود اولمدیغنی فریاد بی سبیله آکلاتیر . بوندن چوجغك قووزك خارجنده یاشامغه استعداد کسب ایلدیکی آکلاشیلیر وبوندن بویله او جیلیز بیك‌ده دیکر چوجقلرکبی بر بشیکده ویا بشیك — یاتاقده بسله‌نوب بویوتولور وآرتق حقیقةً نوزاد، یکی طوغمش بریاوروجق اولور کیدر .

برباد ایله‌ین هر نوع تلوثات و فضلات میقروبلرك افعال تخمریه‌لری ایله دوچار استحاله اولمقده و متمادیاً غیر مضر برحاله افراغ اولنه کلمکدەدر . « ساپروفیت (خسته‌لق حاصل ایتمه‌ین) » ، میقروبلر لاشه‌لرك تفسخ و تحللرینه و بوصورتله اجساد متعفنه‌نك ازاله‌سیله صحت عمومیه‌یه خدمت ایتمکده‌در؛ برکره دوشونلسین ، بو میقروبلر لاقید دوره‌رق ابراز فعالیت ایتمسه‌یدیلر بوکون هرطرفی نعشلر ، لاشه‌لر قاپلایه‌جق ، قبرستانلر شهرلری ، مملکتلری محو واستیلا ایده‌جك و بوتون روی زمین واسع بر مزارستانه دونه‌جك ، اموات مخلوقات ذوی الحیاتی چیکنه‌یه‌جك ، ممات حیاتی بوغه‌جق ایدی . تشکر اولنورکه میقروبلر اجساد بی‌حیاته هجوم ایله تحللاتی قولایلاشدیرمقده وادامهٔ حیاتمز شرائطنی احضار ایتمکده‌درلر .

شهردن طیشاری چیقه‌لم : چایرلرك ، مشجره‌لرك زمردین منظره‌سی ، ازهارك طراوت و لطافتی ، هوانك صافیت وجیادتی هپ میقروبلرك اثر همتیدر ؛ چونکه نباتاتك ادامهٔ حیاتی‌ده حیوانات کبی تغذی‌یه وابسته‌در . نباتات اوقاره طوپراقده آرایوب بولدیغی مواد غذائیه‌سنی کوکلریله چکه‌رك عضویتنه ادخال و بوسایه‌ده تغذی ایدر ؛ فقط مواد غذائیه‌نك کوکلرله چکیلوب أمیله بیله‌جك برحاله کلمسی لازمدر . ایشته بو فعل وکیفیتی میقروبلر درعهده ایتمشدر . میقروبلر مواد عضویه‌یی تخمراته دوچارایده‌رك نباتاتك اساس غذاسی اولان آزوتیتلری میدانه کتیریورلر : حال بوکه ، بو فعل تخمر وقوعه کلمسه‌یدی مواد غذائیه جذوره سنه‌لرجه ملاصق قالیردی‌ده ینه نباتات بدنلرینه محتاج بولندیغی موادی چکه‌مز وبو وجه ایله دوام حیاتی قابلِ اوله‌مازدی . حیات نباتات دوام

آچدق . حتی صوك زمانلرده پاره‌لرك ، باقنوطلرك بیله تطهیرات طبیه‌یه تابع طوتلمسنی آرزو ایتدك . ذاتاً أسکی زمانلردن بری میقروبدن اولمسه بیله اثرندن وبواثره بادی اسباب خیالیه‌دن قورققده‌یز . مثلا أوللری‌ده بارداقلری آچیق براقمازدق ؛ چونکه آچیق‌قالان بارداغه شیطان توکورورمش ! بزده « مکروه » عد اولنان برچوق احوال واردرکه بوکونکی میقروب فننه تماماً مطابقدر . فقط بوحاللر برآز مفرطانه ومبالغه‌کارانه صاییلسه بیله ، ینه حقلی‌یز . چونکه هرشی ، هرماده میقروبلرك واسطهٔ انتقال وانتشاری ، امراضك سواغ سرایتیدر . اوت ، میقروب چوق دفعه مضر ومهلکدر ، وجودیمزك دشمنیدر . بونی بیلمك وحیات وصحتمزك حفظ وصیانتی ایچون آنلردن توقی یولنی اوکرنمك اقدم وظائفمز ایسه‌ده بعض میقروبلرك فوائد ومحسناتی انکار ایتمك‌ده بیوك برانصافسزلقدر .

یر آلتنده‌قاره ومنجمد بردره کبی اوته‌ده بریده اوزانوب کیدن معدن کوموری میقروبلرك اثر فعالیت ومعرفتیدر . بر کره معدن کومورینك آلتون وکوموشدن دها قیمتدار و « صنعت أکمکی » صفتنی اخذه بحق لایق وسزاوار اولدیغنی تخطر ایدیکز ، صوکره‌ده بویله بر جوهر قیمتدار وثمینی میقروبلرك ، اویورولمق بیلمز ایشجیلرك میدانه کتیردکلرینی دوشونیکز ... معدن کوموری یر آلتنده‌قالان اشجار ونباتاتك یوزلرجه عصرلردن بری برنوع تخمر نتیجه‌سی اوله‌رق متمادیاً استحاله ایتمسیله حاصل اولمشدر . تخمر ایسه میقروبك ؛ بوکورونمز مخلوقاتك اثر وکاریدر .

شهرلریمزی تلویث ودوام موجودیتمزی ، صحت وحیاتمزی

درون بدنمزده انواعی مختلف کلیتلی میقروبلر حیاتکذار اولمقده‌درلر. عادتا هربدن انسانی درون وبیرونی میقروبلرله مملو برمحشردر. میقروبلرمعده‌یه ادخال‌ایدیلن اغدیه‌یه هجوم‌ایله تخمرایتدیره‌رك هضممزه خدمت‌ایتدکاری کبی بعض امراضك میقروبلرینه قارشی‌ده بزی صیانت ایدرلر. ایکی قفس آلنوب ایچنه قوبایلر [هنددوموزلری] قونمش. قفسلردن برینه قاپانان قوبایلر معقم‌هواوغدا، اوته کنده کیلر ایسه عادی‌ومیقروبلرله ملوث هوا وغدا ایله بسلنمش، برمدت صوکره هرایکی قفسده کی قوبایلرده مولد مرض میقروبلر آشیلانمش وکورولمش که عادی هوا و غدا ایله یاشایان قوبایلر میقروبلره آزچوق مقاومت ایتدکاری حالده دیکر قفسده کیلر پك چابق هلاك اولمشلر. درون بدنه مرضی برمیقروب، مثلاورم‌باسیلی کیرنجه عضویتمزده‌کی میقروبلرله کیرنلر آره‌سنده شدید برجنك وجدال آچیلیر وچوق‌دفعه تجاوزه جرأت ایدن اوشقی میقروبلر میدان وغاده لاشه‌لرینی براقه‌رق محاربه‌یی غائب ایدرلر وبو صورتله مسئله ختامه ایرر.

حمیدیه اطفال خسته خانهٔ عالیسی اطباسندن کلخانه خسته خانه‌سی امراض اذنیه معلمی میرلوا سعادتلو ضیا نوری پاشا
S. E. le Prof. Zia Nouri Pacha.

دیمکه برطاقم میقروبلرك بزه اولان خدماتی حقیقةً حیرت‌افزا، غیرمأمول وموجب شکر ومحمدتدر. آکلاشیلیورکه میقروبلرك افعالی طبان‌طبانه ضد ایکی حالدن عبارتدر: میقرو-

ایده‌مینجه یشیللکلر ، اولطیف منظره‌لر ، اوجیادت هواهپ محو وتباه‌اولوردی. اوت‌اولمینجه اوت‌یین حیوانلر ناصل‌یاشارلر ، اوت ایله یاشایانلر اولمینجه آنلرله کچینن آکل لحوم حیوانات نه‌یولده ادامهٔ حیات ایده‌بیلیردی ؟ دیمك ، میقروب اولمسه‌یدی بوتون روی‌ارضده‌درین‌وقبری برسکوت حکمفرما اوله‌جقدی.

فقرا أکمکی مقامنده اولوب پك چوق ایشیمزه یارایان پاتاتیس برنوع میقروبك تأثیریله حاصل‌اولمش یومرولر [اورام] دن باشقه برشی دکلدر . پاتاتیس عادتا نباتی برسرطاندر . اما اونك کبی خبیث دکل ، نافعدر .

مکاتب طبیهٔ شاهانه امراض اذنیه و خنجرویه معلمی فریق سعادتلو شفیق پاشا حضرتلری

S. E. le Prof. Chéfik Pacha.

أك عمومی غذامز اولان أکمکك احضارینه بیله میقروبلر خدمت ایدوب دورمقده‌درلر . هرکس بیلیرکه أکمك یاپمق ایچون اون و صو ایله استحضار اولنان خمور أیجه یوغورلدقدن صوکره برآزمایه علاوه‌سیله تخمر ایتدیریلیر. ایشته « مایه » و « خمیره » نامیلریله یاد اولنان بوکوچوك عضویتلرده میقروبدن باشقه برشی دکلدر . مایه‌لر أکمکجیلرك یانلرنده صنعت تحصیلی ایچون آیلقسز چالیشمقله برابر چالیشمدن اوصانمایان چیراقلر کبیدرلر .

یوغورتی ، شیرایی ، بوزایی ، سیرکه‌یی ، پینیری ، کفیری ، کبرشی اعمال ایدوب بزه تقدیم ایدن ینه میقروبلر در .

بوسه تهلکه‌لیدر .

بشر حسیات صمیمه‌سنی ، حب وودادینی ، باخصوص عشق و محبتنی اظهار وارائه ایچون أك زیاده بوسه‌یه مراجعت ایدر . بوسه بعضاً برشانهٔ تربیه و نازکیدر ، بعضاً براثر سائقهٔ شهوتپرستیدر ، بعضاً ایسه « دست پوسی » ، « دامن پوسی » کبی آثار احترامدر . تعاطیٔ پوسه شرقدن زیاده غربده ، آوروپالیلر نزدنده جاریدر .

جدار فمی سترایدن دەری تماس و احتکاکه قارشی غایت حساسدر . دوداقلرك اطرافی ، رخلر ، چکه ، کردن باشقه بردوداغك تماسیله شدتلی بر غیجیقلانمه ، عمیق برتأثر حاصل ایدر . ذاتاً بویله برتماس ایله حاصل اولان تأثری نظر دقته آلان بعض ارباب فن عشقی ایکی بشره‌نك تماسیله تعریفه یلتنمشلردر .

احتراصات شدیده ایله آتشین دوداقلرده تترەین پوسه‌لر عجبا محذوردن سالمیدر ؟ ـ طبابت حاضره پوسه‌یی سرایت امراضه واسطه اولمقله اتهام ایدەرك عاشقلرك ، شاعرلرك ، عادتا هرکسك ذوقنی بوزمش ، کیفنی قاچیرمشدر . اطبا پوسه‌نك محاذیرینی دفع ایچون دوشونمکه باشلامشلردر ؛ حتی آمریقا صحیونی پوسه تعاطیسنی تحدید وتنقیص ایچون هیئتلر تشکیل ایتمشلردر . فرانسەده دخی اساتذهٔ اطبا بوخصوصه‌دائر مطالعاتده بولنمغه باشلامشلردر . پوسه‌لرك أك تهلکه آلودی دوداق دوداغه اولانیدر .

بلرك برقسمی مولد مرض، برقسمی ده منفعت بخش صحت وعافیتدر. برنجی قسمك کاری ضرر وزیان، خباثت وجنایت، ایکنجی قسم میقروبلرك افعالی ایسه خیروحسناتدر. اویله ایسه برنجیلری تلمین، ایکنجیلری توقیر ایتملی، برنجیلردن متنفر ومتوقی، ایکنجیلردن ممنون ومتنفع اولملی‌یز.

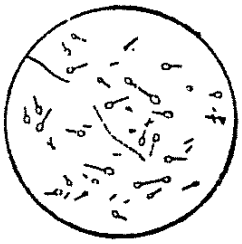

ته‌تانوز میقروبی
(قازیقلی حما میقروبی)

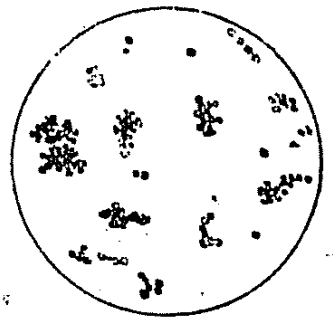

استافیلوقوق

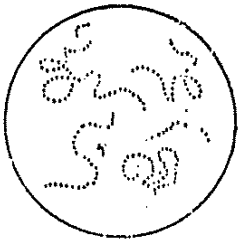

استره پته‌قوق
(جراحت میقروبی)

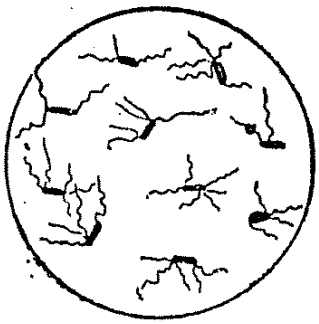

قولی باسیل

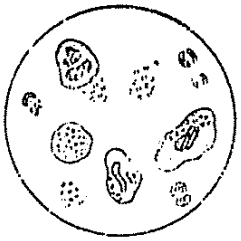

غونوقوق
(بل صووقلغی میقروبی)

بعض مضر و مهلك میقروبلر

عدیده ایله ثابت اولمشدر . قوش پالازینه یاقالانان و بوعلت مدهشه‌نك دست مخنقنده تلف اولمقده بولنان یاوروسنی شفقتندن آغلایوب اوقشایان ، قوجاقلایوب اوپن والده‌لرك‌ده نهایت دیفتری‌یه طوتوله‌رق ترك‌حیات ایتدکلری کرات ایله کورولمش دلسوز فجایعدندر .

بعضیلری هریرده راست کلدکلری چوجغی اوپمکه ، سومکه قالقیشیرلر . بو انهماك ، بوعادت پك مستکره وپك خطرناکدر . بدنلرنده موجود فقط بلکه کندیلرنجه مجهول خسته‌لقلری زواللی کورپه معصوملره بر « برکذارنوازش ! » اولمق اوزره اعطا ایدرلر . بویله سومکدن ایسه سومه‌مك خیرلیدر . ابوین یاورولرینی هیچ برمسافره اوپدرمه‌ملیدرلر ؛ چوجقلری قوجاغه آلمغه ، « قرق برکره ماشاالله ... » لرله پاك و نظیف یاناقجقلره بول توکروکلی پوسه‌لر قوندیران خانملره اصلا مساعده ایتمه‌ملی . بعضیلری باخصوص چوجقلر وهله کنچ قیزلر قوش ، کدی ، کوپك سورلر واونلری اوقشایوب اوپرلر . لکن کوستریلن بو صاف حسیاته ، پاك و صمیمی پوسه‌لره مقابل مستکره ، وخیم خسته‌لقلر آلیرلر .

(« بعض حیوانلردن صاقنملی‌یز » بحثنه مراجعت ایدیکز)

حس احترامه دلالت ایدن « دست پوسی » ، چوق کره برحرکت مداهنه کاریدن عبارت اولان « دامن پوسی » ده بویله بر « میقروب دورنده » ، اسباب سرایتك معلوم اولدیغی برزمانده اودرجه مقبول اولمسه کرکدر .

مکتب طبیهٔ شاهانه ده امراض وسریریات اذنیه و خنجرویه معلمی میرالای عزتلو جوانی بك افندی

M. le Prof. Djivani Ananian bey.

مکتب طبیهٔ شاهانه امراض اذنیه وخنجرویه معلمی دوقتور موسیو فوتیادیس

M. le Prof. Photiadès.

پوسه ایله سرایت ایدن امراض ورم ، فرنکی ، قوش پالازی ، قیزیل ، قیزامق ، چیچك و بعض جلد خسته لقلری وسائره در . بوخسته لقلرك پوسه ایله سرایتلری وقایع فجیعهٔ

حمیدیه اطفال خسته خانهٔ عالیسی اطباسندن امراض اذنیه وخنجرویه متخصصی قائممقام عزتلو محی الدین بك

M. le Dr. Muhyeddin bey.

امراض اذنیه و خنجرویه طبیب متخصصی دوقتور طاپطا افندی

M. le Dr. Taptas.

بال

همان بلا آرام اوچوشه‌رق چیچکدن چیچکه دولاشان، حیات فعالانه‌یه بر مثال مجسم اولان آرینك، او کوچوك حیوانك طرز حیات وتعیشی، مسکن ومساعیسی بر هیئت

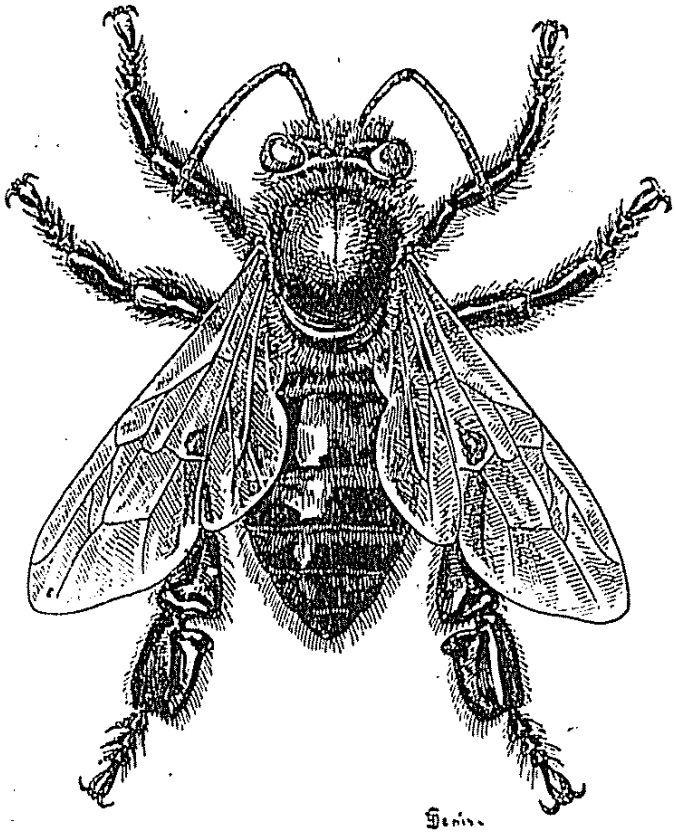

ایشجی آری
[بویودلشدر]

اجتماعیهٔ متکمله قدر منتظمدر : انضباط واداره‌لری ، طرز تعاونلری نمونهٔ امتثالدر .

آریلرك حیاتی پك شاعرانه‌در . بو کوچوك مخلوقلر الواح علویهٔ طبیعتك تزهراتی ، روایح محاسن خلقتك فورانکاهی ،

تجديد هوا خصوصنده آريلردن عبرت آلالم

انتظام افعال، تقسيم اعمال، جديت سعى وغيرت، مكمليت اداره‌ايله غبطه‌بخشاى بشريت اولان آريلرك ، بونافع حشراتك مسكنلرى اولان قووانلرى عين‌زمانده برسعى‌متمادى ايله‌ميدانه كتيردكلرى آثار صنعت ودرايتلرى اولان باله مخصوص بر مدخردر. بو خانهٔ دلاويزده ازدحامك تأثيريله هوانك فساده واره‌جغى وحرارتنك ترفع ايده‌جكى‌پك طبيعيدر. ديكرطرفدن بالك بوزولمامسى‌ايچون‌ده هواللندير‌لمسى لازم‌كلير. ايشته هرفعل وحركتلرنده برخارقهٔ‌ذكا كوسترن‌بوذكى‌حيوانجقلر مسكنلرينك تجدد هواسنى ، حفظ صحتى‌ده اونوتمه‌يورلر .

آريلرك تجديد هوا اصوللرى پك زياده جالب مراق ، پك شايان حيرتدر : برچوق آرى قووانك آغزينه كلوب قونار وساعتلرجه قانادلرينى صاللارلر . بووجه ايله تحريك اولنان هوا قووان داخلنده بر جريان ايقاع ايتمكله تجدد و جيادت هوايى تأمين ايدر . تجديد هوايه مأمور آريلر يورولنجه‌همان ديكرلرى آنلرك يرلرينه كچه‌رك ايفاى وظيفه‌يه مباشرت وبووجه ايله جيادت هوايى تأمينه سعى وغيرت ايلرلر .

أوينك ، اوداسنك هواسنى ده‌كيشديرمك ايسته‌مه‌ينلر ، بويله برمهمهٔ صحيه وحياتيه‌يى دوشونمه‌ينلر ، بارى .... ، شو حشراتدن عبرت آلسينلر !..

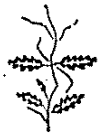

صوکره‌ده‌بالدن یاپیلمش برنوع شراب ایله نهایت ویریرلردی . بال ایله چوره‌ك اوتندن برده أتمك اعمال ایدرلردی . پهلوان وقهرمانلری‌ده مصارعه ومبارزه ایتمزدن اوکجه اکتساب شجاعت وقوت ایچون بال ییرلردی . مشهور (پوللیون) یوزنجی سنهٔ دوریهٔ ولادتنده یاپیلان مراسم مخصوصه‌ده (ژول سه‌زار) ایله طعام ایدرکن قیصرك « بویله ناصل چوق یاشادك ؟ » سؤالنه « بال ییدم ووجودیمه زیت طلا ایتدم . » جوابنی ویرمشدر . ده‌موقریت ١٠٩ ، آناقره‌اون ١١٥ یاشنه قدر عمر کذار اولمش وطول عمرلرینی ییدکاری باله عطف ایتمشلردر . ذاتاً بقراطده کتب طبه‌سنده طول عمر ایچون بالی توصیه ایتمشدر .

رومالیلردن صوکره‌ده روما اراضیسنده بال رواجده وآریجیلق صنعتی ایلریده ایدی ، فرانقلر زماننده آریجیلق وبال اودرجه اعتبارده ایدی که برمسافره بال نقدیم اولنوب « بال‌یه ، جناب حق صحت احسان ایدر . » دینیلیردی .

بال مقدما مصریلر نزدنده اجسادك تحنیط و محافظه‌سنده دخی استعمال اولنمشدر ، اسکندر کبیرك نعشی‌ده بال ایچنده دفن ایدلمشدی .

بال نه‌در ؟

بال ، معدهٔ نحلدن افراز اولنان « اینوه‌رسین » مخمر مخصوصنك تأثیریله جزئیجه تخمر ایتمش رحیق ازهاردن عبارتدر . رحیق تویجات درونده ازهارك نافهٔ مشکینی مقامنده اولان محل مخصوصندن افراز اولنان بر مادهٔ سکریندر ؛ ترکیبنده غلوقوز ، ساققاروز ، برچوق مقدارده صو واردر .

ذرات کائناته ساری رحیق علاقه و انجذابك جریانکاهی اولان ازهار کوناکون اوزرنده ، قیرلرده ، باغلرده ، صو کنارلرنده ، طبیعتك أك شاعرانه مواقعنده کذران حیات ایدرلر . جان ویریر بر ذوق و نشوه ایله ازهاری پوسه‌لره غرق ایتدکدن صوکره مص ایتدکلری نسغ طراوتداری درونلرنده بعض معاملاته دوچار وبال حالنده افراغ و ادخار ایدرلر . « بال روح لطیف ازهار ، آری برکنز شفانثاردر . »

بال ازمنهٔ عتیقه‌نك خواص عدیده ایله شهرتکیر ، ممتاز بر غذاسی ، یکتا بر دواسی ایدی . طبابت بقراط زماننده باله بر اهمیت مخصوصه‌ویرمش ، عادتادست اساطیرده بالك کوردیکی رغبت‌واعتباری چکه‌میه‌رك آنی دورلو دورلو خواص‌شفائیه ایله مدح‌واطرا ایلمشدر. قدما ، بالی‌عناصر صحتی‌تقویه و ایام عمری تطویل ایدن بر غذا کبی قبول ایتمش وبرچوق خواصی جامع اولدیغنی فرض ایله همان راست کله هرخسته‌لقده ، چیبانلرده ، قرحه‌لرده ، صرعه و ییلانجقده استعمال ایتمشدر .

بال دور اساطیرده بر موقع ممتاز احراز ایتمشدر . بنی اسرائیل مصرده بولندقلری وتیه صحراسنده قرق سنه سورن سیاحتلری اثناسنده متحسر قالدقلری « ارض کنعان » ی « انهارنده بال وسوت جریان ایدن اراضی » دیه توصیف ایدرلرمش .

قدیم مصریلرك یونانیلر وروماليلرك‌ده أك لذیذ طعاملری آره‌سنده بالی اولانلر پك معتبر ایمش ؛ ضیافتلرده مسافرلری بال ایله آغیرلامق أك بیوك رعایت ایدی . ظن اولنمسون که بال یالکز طاتلیده استعمال اولنوردی ، همان هر یمکه آزچوق بال کیرردی . روماليلر یمکه ابتدا بال ایله باشلادقلری کبی

هركومچ يعنى پتك بر چوق حجره‌دن مركب بر « خزينهٔ شهد» در . پتكلر قوواندن چيقاريلوب پارچه‌لندكدن صوكره بر بزدن سوزولور وبو سوزمه كيفيتى حرارت شمسه توديع اولنور . حرارت شمس پك زياده ايسه بال ايله برابر مومى‌ده أريده‌رك سوزه‌بيلير . بالى أريتمك ، مومنى آييرمق ايچون بوكون أك زياده سانتريفوژ اصولى قوللانيلمقده‌در .

بواصول ايله چيقاريلان بال غايت صاف وخالصدر ، تازه‌در . لكن برمدت صوكره قاتيلاشوب بياضلانير ، ايچنده طوپ طوپ شيلر پيدا اولور . بال تنكه واخشاب قابلر ايچنه قونولمليدر ؛ چينقو قابلر استعمالى أيى دكلدر . بالى بوزولمقسزين صاقلامق ايچون صوبى كيده‌رلدكدن صوكره قابلره قويمغه و اوزرى‌ده اسپرتويه باطيريلمش پارشمن كاغدى ايله اورتولمكه دقت ايديلمليدر ؛ چونكه عكس تقديرده بال أكشيوب تخمر ايدر .

تازه بال، براق وشفافدر ، فقط كثيف و بياض‌ه اولور؛ أك معتبرى بياض اولاندر ، بونكله برابر بويله قاتيلاشوب‌ده بياضلاشان بالك تركيبنه هيچ برخلل كلمه‌مشدر . بعض ارباب احتكار بالى ، غلوقوز ، اون ، صمغ ، آلچى ، طوتقال (ژه‌لاتين) ، تباشير ؛ قوم، طوپراق وسائر مواد ايله تغشيش ايدرلر . بعض آريجيلرده آريلرينه شروب أمديره‌رك بال يتيشديريرلر ، شوقدركه بوبالى پازار فروختهٔ ايصالدن اول رحيقلردن چيقاريلان بالله مزج ايدرك رايحه‌دار قيليورلر . آريجيلرك بعضيلرى تغشيشى دها ايلرى كوتوره‌رك آريلرينه شروب ويردكلرى كبى قوواندلرك جوارينه‌ده بعض نباتات معطره زرع ايدييورلر .

بعضاً پك آز برمقدارده ده‌كسترین ، صمغ ، مانیت ، بعض محصولات آزوتیه وفوسفوریه دخی بولنور . صویی یوزده ٦٠ ـ ٨٥ راده‌سنده‌در . هر « زنبور درایت موفور » خرطوم ولسانیله رحیقلری كمال اهتمام و مهارتله طوپلایه‌رق برنجی معده‌سنه ایصال واوراده بعض تحولاته دوچار ایدرك « اعمال شهدلذیذ » ایدر ؛ تحولات واستحالات مخصوصه ایله رحیق بال حالنه كلدیكی زمان ینه أسكی عطر یاتنی حاوی اولور .

آریجینك ایستدیكی وقت پورتقال ، طورونج ، لیمون رایحه‌لریله بال اعمال ایتمك كندی ألنده‌در : آریلره ازهار مذكوره‌نك رحیقلرینی طوپلاتدیریر . تجارتده أك معتبر بال خفیف رایحه‌لی اولاندر . آقاسیا ، پورتقال ، اخلامور ، ككیك ، لوانطه رایحه‌سنده‌كی بالار نفیس عدایدیلیرلر . بو نفیس بالار اوزرندن طوپلاندقلری ازهارك روایح لطیفه‌سنی حفظ ایدر دوررلر ، أك مشام نواز عطریاتدن دها لطیف قوقارلر .

بال ، شكركبی ، امتصاصی ایچون هیچ برمعامله‌ٔ كیمیویه‌یه محتاج اولمقسزین دوغریدن دوغری‌یه و سریعاً دوران دمه كچر ؛ دیمك بال عادتا هضم اولنمش برغدادر ، یالكز مومنك چیقاریلمسی شرطدر . آتش كورمش بالار خواصنك قسم كلیسنی ضایع ایدرلر .

بالك تركیبنده : یوزده ٥٤ ، ٢٢ قسم صو ، ٦,١٠ قسم ساققاروز ، ٦٩,٢٦ غالاقتوز ، ٠,٠٧ ده‌كسترین ، ٢,٠٣ قسم صمغ ومواد معدنیه ، مواد آزوتیه وملونه ، موادمعطره وشیحمیه واردر .

آریلر بالارینی قووانلرنده پتكلر جالنده بریكدیریرلر ،

بر بارداق قدر ماء مقطره (٢٠) غرام بال قونوله‌رق یاپیلان شربته بر دیکیش یوکسوکی طولوسی ٩٠ درجه‌لك کئول علاوه ایدیلوب چالقالانیرسه ، باله خارجدن تغشیش مقصدیله غلوقوز قونمش ایسه ، شربت بولانیر ، بم بیاض اولور . بالده تباشیر ، قوم وسائره وارسه أریدیکی زمان دیبنه چوکر .

ترقیاتی صرف منافع طبیعیهٔ بشریه‌یه خادم اوله‌جغی عموماً ظن‌وقبول ایدیلن فنون وصنایع بعضاً احتکارلره ، تقلیدلره‌ده یول آچه‌رق هیئت بشریه‌یه مادةً ومعناً ایراث ضرر ایتمکده‌در . ایشته هنروران، بنت‌عنبه ایتدکاری کبی «بنت‌زنبور»ه ده خیانت ایدرك آنی واسطهٔ صنعتله اعمال وتقلید ایتمشلردر : آمریقاده (بوستون) شهرنده تأسس ایدن بر فابریقه معمولات نفیسهٔ صناعیه‌سنی أك نفیس باللردن فرق ایتدیرمکسزین دنیانك هر طرفنده پازار رواجه یاغدرمقده‌در . تلذیذ ذائقه‌یه خدمت ایچون بال ایله پك نفیس ولذیذ بعض اطعمه استحضار ایدلمکده‌در . باللی بیسکوئیلر ، باللی أکمکلر ، باللی رچللر ، باللی قوز حلوالری ، باللی چیقولاته‌لر ، باللی بادم طاتلیلری ، باللی شکرله‌مه‌لر ارباب ذائقه‌نزدنده پك مقبول ومعتبردرلر .

بالی صوده أریتدکدن صوکره یاپیلان شربتی تخمره ترك ایده‌رك برنوع ایچکی‌ده استحضار ایدییورلر .

بوکون بال فن اسپنچیاریده‌ده قوللانیلمقده‌در : اجزا - خانه‌لرده سکنجبینلر ، معجونلر ، کل بالی ، بال شروبلری وسائره اعمال اولندیغی کبی متنوع دیش توزلرینك حتی بادکار اوّلین ایام و مشهورانام اولان تریاقلك ترکیبنه‌ده کیرمکده‌در . طبابت قدیمه‌ده سکنجبینك ، آب انکبینك شهرت شفائیه‌لری

طبیعی بربالك مغشوش بربالدن تفریقی ایچون بعض اصوللر واردر :

بوز اوزرینه قونولان برمقدار بال ، خالص ایسه برمدت صوکره تبلّر ایدر ، مغشوش ایسه مایع خالنده قالیر ؛ طبیعی

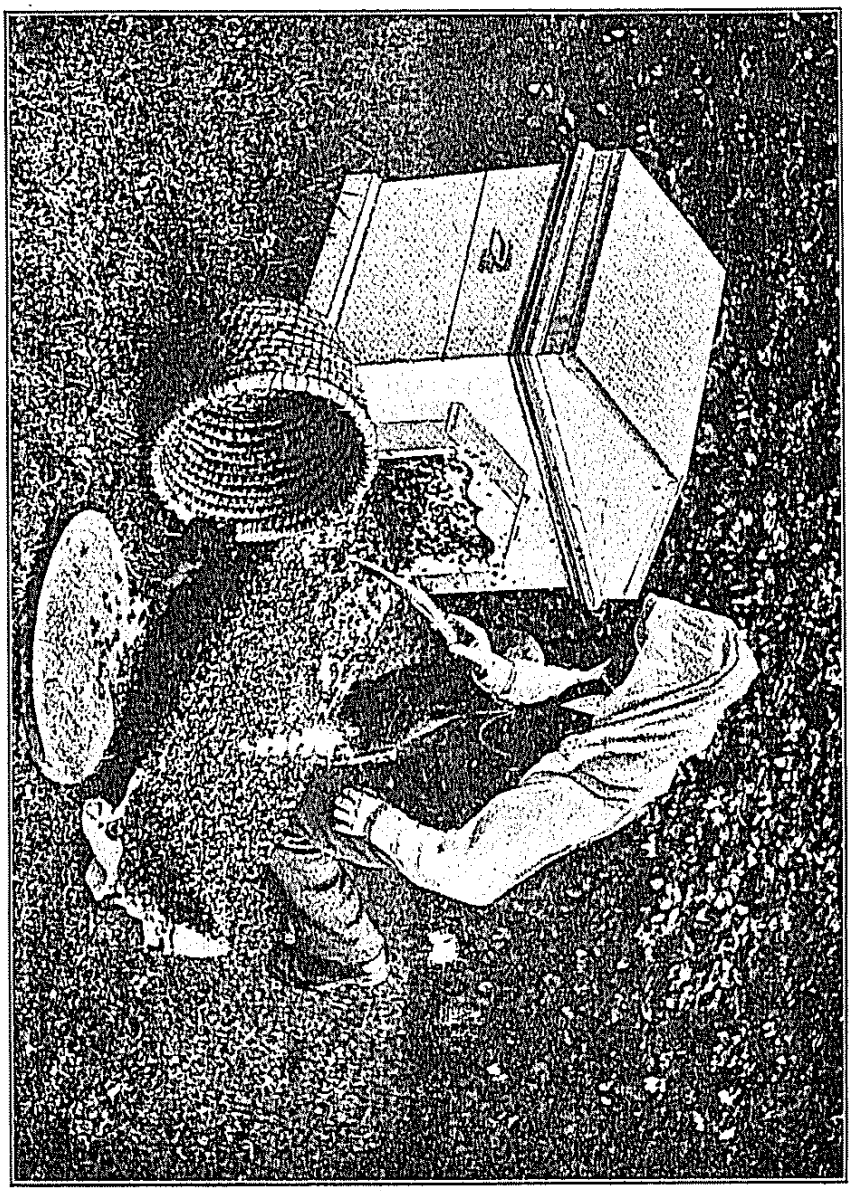

آری أوی — یکی اصولده قوروان . اوغل آریك تفریقی

بربال حرارتك تأثیریله صولانیر ، مغشوش اولانلرك ایسه قوامی زیاده له شیر . بالده اون ونشاسته کبی شیلر وارسه برایکی داملهاییود روحی ایله ماوی بررنك ویریر . بالده طوتقال (ژه لاتین) ومواد لعابیه وارسه بونلر ٨٠ درجه برکئولده أریمزلر .

یاغنده حل اولنور . بال مومی ابتدا بیاضدر ، صاری بالمومنی بیاضلاشدیرمق آرزو ایدیلیرسه اینجه شیریت حالنده قطع ایدوب برقاچ هفته کونشه معروض براقلیدر؛ أسکیدن بری صنایعه خدمتی عظیم ومتنوعدر. بالمومندن هیکللر، اویونجاقلر، ورنیلر ، مشمعلر وسائره یاپیلیر .

مهر مومیلری :قولوفان ، شمع اصفر واچ باغندن مرکبدر. بال مومنی فوطوغرافیجیلر ورساملرده استعمال ایدرلر.

آریلر فصل بهارده غبار طلعی ناصل نقل ایدرلرسه دیکر برماده یی ده ازرار نباتاتدن طوپلایوب آرقه آیاقلریله قووانلرینه نقل ایدرك اونکله یتکلرینی یاپیشدیریرلرکه بوماده یه «بیره بولی» دیرلر . بوماده اوللری یاره لرده پك چوق استعمال ایدیلمشدر . صنایعده قوللانیلیر ، آناطولیده بعض قادینلر پیره بولی یوزلرینه یاپیشدیره رق بن لر یاپارلر .

بوصوك زمانلرده اوراق حوادثده اوقوندیغی اوزره بعض اطبا نقریس و روماتیزما خسته لقلرینه مبتلا اولانلری آریلره صوقدیره رق تداوی یه قالقیشمشلردر ؛ بویله برتداوی نتیجه سنده کسب شفا ایدن برچوق خسته لر ذکر ونقل ایدیلیور. آمریقاده موسم بهارده کندیلرینی آریلره صوقدورمق ایچون مراجعت ایدن خسته لر وارمش. « زبیب زنبور » یعنی آری زهری تجارتی آمریقاده آلمش یورومش . آریلرك بو زبیبی بعض اصوللرله جمع اولنوب دوا مقامنده استعمال اولنمقده ایمش .

پك زیاده شایع ایدی . فن اسپنچیاریٔ قدیمده باك همان بوتون ترکیبات دوائیه یه داخل اولمقده ایدی . بوکون طب عربه دائر هرهانکی برکتاب نظر مطالعه‌دن کچیریلسه همان هر بر ترتیبده « عسل » ه تصادف اولنور .

آریلرك « اوغل » ویرمسی

بالدن برده مهمجه اوله‌رق، بال‌مومی چیقاریلیر. بال‌مومی آرینك برمادهٔ مفرزه‌سیدر . موم صوده أریمز ، فقط زیتون

مختلفه‌یی صورت متمادیه‌ده احراق صورتیله تجـدید وتحویل ایدر .

بو احتراق دائمی‌یی ادامـه ایچون دماغك بلا فاصله مولدالحموضه آلمغه احتیاجی واردر ؛ مولدالحموضه‌نك مقدار مورودی غیر کافی‌ایسه وظائف دماغیه‌نك سوءحصول وجریانی مطلقدر . مزدحم بر محلده بر چوقلریله بر لکده بر مدت بولندقدن صوکره باشده مزعج بر آغیرلق دویولور ، کوزلر باقارلرسه‌ده عادتا کوره‌مز اولورلر ، قولاقلر ایشـیدیرلرسه‌ده اصوات وصدایی قاریشدیریرلر ؛ انسان بو حالده هیـچ بر شی آکلایه‌ماز اولور ؛ چونکه آرتق حواسـده دقت وفعالیت قالمامش ، عقل وذکا ایسـه اویوشمشدر . بو حال ، ذهن وفکرك یورغونلغندن زیاده ، صاف‌هوانك یوقلغندن ، آزلغندن ایلری کلیر ؛ چونکه بر آز طیشاری چیقیلوب‌ده طولاشیلسه ، انسان کندی کندینه کلیر وفکرمز تکرار صرف مسـاعی‌یه قابلیت حس ایدر ، او آرالق دماغ خفیف بر روزکار ایله شراره پاش اولان پوشیدهٔ رماد بر آتش سکونتیابه بکزر . طار وازدحاملی بر یرده ساعتلرجه قالندیغی ، هواسی بر چوقلرینك تنفسی وتوتون دومانی ایله فساده وارمش بر ضیافت‌صالونده سربستجه نفس آلدیرمیه‌جق قدر طار وبوینی صیقار البسه ایله بولنلدیغی زمان باشده زیاده‌جه بر آغیرلق ، « باش دونمسی » ، هرطرفده اویوشوقلق ، حتی‌لاقیردی سویله‌مکده‌بیله برکوجلك دویولور.چوق دفعه دویولان فنالق بوقدرله قالیرسه‌ده بعضاً‌ده زیاده‌له‌شه‌رك « بینه قان صیچرامه‌سنه » ، عادتا « نزوله » منجر اولور . یمکدن صوکره برقاچ‌ساعت قدرقانك مولدالحموضه‌سی دیکرعضولرده حصوله کلن فعالیت و احتراقه خدمت ایده‌جکی

ناصل دویویورز ؟

« احسن تقویم » اولان بدن انسانی « بین ـ دماغ » سایه‌سنده دویمقده یعنی بر شیئی ادراك و تمییز ایلمکده‌در . آهنك عضویتك ، ادارهٔ بدنك ناظم وسائق یکانه‌سی دماغدر ؛ امور بدنیه ومصالح بشریه‌دن هیچ بری یوقدرکه دماغك دخل وتأثیریله حصولپذیر اولماسین ؛ بدنك ذمام اداره‌سی دماغه ویرلمشدر . دماغك ، بینك نه اولدیغنی جمله‌مز بیلیرز ، سفره‌لرمزده بیندن یاپیلمش دورلو دورلو اطعمه ایله « تلذیذ دماغ » (لکن بوراده کی دماغ دکل داماق‌در .) ایتدیکمز کبی قصاب دکانلرنده‌ده پك چوق قویون وصیغیر بینلری کوروب دورویورز . بینك اوزرنده بر چوق‌ده اینجه دامارلر کورورز ؛ بینك خارجی داخلی ، ایچی ، طیشی بویله دامارلیدر هله دماغ بشرده پك چوق دامارلر واردر .

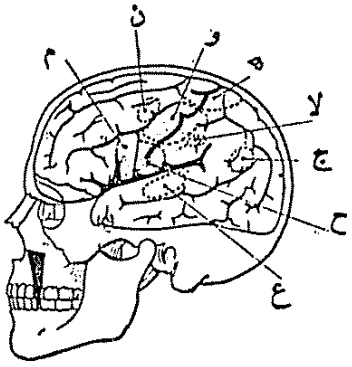

(بین)ك اوستنده ، بوکیرینتیلی و چیقینتیلی یوزده برطاقم مرکزلر واردرکه بولار بر چوق افعال وحرکاته آمر و حاکمدرلر :
و ـ قوللرك ، ه ـ باجاقلرك حرکت مرکزی . ـ لا ـ مرکز رؤیت . ـ م مرکز تکلم . ـ ن ـ مرکز تحریر .

دماغك درعهده ایلدیکی وظائف دها مهم ومتعدد اولدیغندن بدنك دیکر عضولرندن زیاده قان آلمسی طبیعی برحال دکلیدر ؟ ایستر حرکات ومساعیده ، ایستر سکون خواب واستراحتده اولهلم ، دماغمز دوروب دیکلنمکسزین بر دوزی‌یه چالیشیر ، بنیه‌سنی ترکیب وتشکیل ایدن عناصر

آراماملیدر . بعض چوجقلرده احتساسات غایت زیاده و مبالغه‌کارانه‌در؛ بوکبی چوجقلر تحف بر رسم کورسه‌لر قهقهه‌لرله کولرلر ... بعضیلری آزبرشی برطرفلرینی چیزسه‌لر ، طیر-مالاسه‌لر هینچقیره هینچقیره ، بربکای تشنجی ایله آغلارلر ؛ برطاقمی‌ده بر اوروجکك تماسیله تیریل تیریل تیتره‌ر ، اوفاجق برمخالفتله پك زیاده حدتلنیرلر .

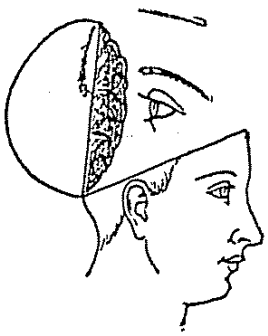

قیریق دوکوك اویونجاقلرینك

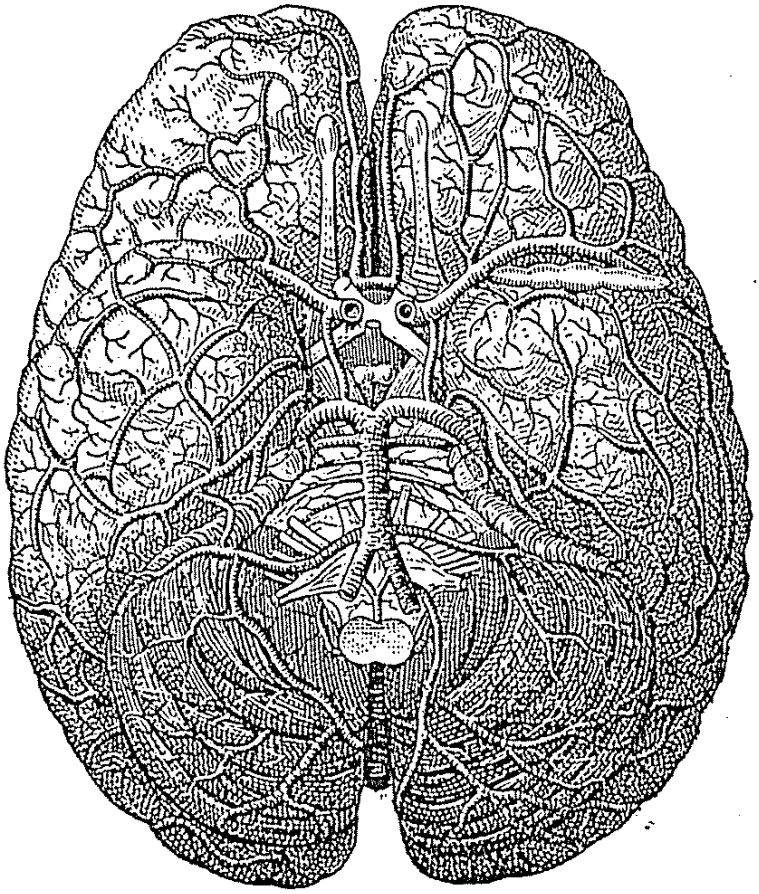

« بین » ده جولان‌دم . — بینك آلت یوزنده‌کی قرمزی قان دامارلری .

اورته‌سنده بروضع کین وغضب ایله دوران‌شویاوروجغه باقیکز؛ ایسته‌دیکی آنده آرزوسی اسعاف واجرا ایدلمه‌مش اولدیغندن حدتنی اویونجاقلردن آلمغه و بویله لکله اخذ ثاره قالقیشمشدر . ظن

وهضمی متعاقب بدنه کیرن مواد وعناصر غدائیه‌یی یاقمق ایله اوغراشه‌جغی جهتله بوتون بدن یمکلر عقیبنده دها فضله بر مقدار مولدالحموضه‌یه محتاجدر . بینه قان هجومی قابل تداوی وشفا پذیر بر عارضه ایسه‌ده پك چوق یمك بینلرده ، خصوصیله عیاش اولانلرده دها زیاده پیدای وخامت ایدر و چوق کره بینه‌قان آقمسنه، نزوله‌سببیت ویریر . اعضای بدندن بری مولدالحموضه‌نك

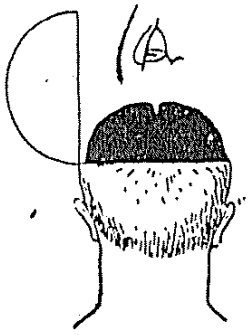

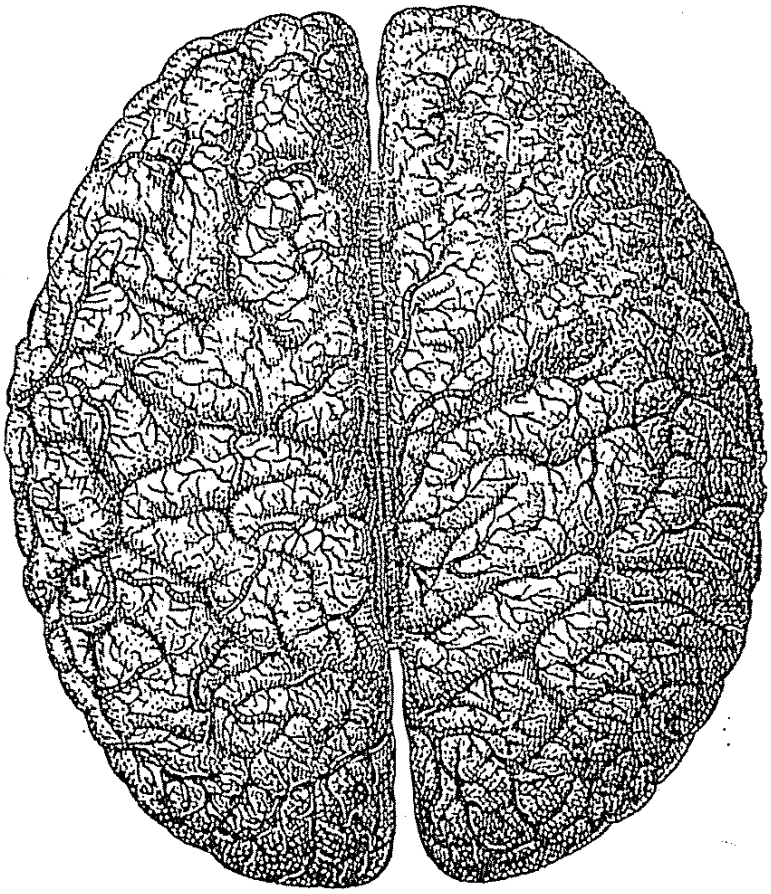

« بین » ده جولان‌دم . — بینك اوستنده‌کی قرمزی قان دامارلری

دماغه‌ورودینی منع ایده‌جك صورتله‌ایفای وظیفه‌دن ساقط‌اولورسه دماغ‌ده‌وظیفهٔ مهمهٔ مودوعه‌سنی حسن ایفاایده‌مز. «فکرسلیم بدن سالمده بولنور . » یعنی معلولین ومصابینده سلامت فکر

قفا طاسی (جمجمه) مزك درونی اشغال ایدن دماغ «اوكورغه ـ عمود فقری» ایچنه دوغری «مردار ایلیك ـ نخاع شوكی» نامیله قالین برایپ طرزنده اوزانیر؛ ایشته مردار ایلیكدن، بوسیكیر ایپندن برچوق «سیكیرلر ـ اعصاب» چیقوب برآغاجك كوكی كبی برچوق شعبه‌لره آیریله‌رق اینجه برصاچ حالنده وجود و بدنك هرطرفنه داغیلیرلر. اعصاب، بدنك أك اوفاق نقاطنه وارنجه‌یه قدر هربرینی دماغ ایله مناسبت و ارتباطده بولندیران تلغراف تللری كبیدر. اعصاب سایه‌سنده‌دركه اوفاق برنفحهٔ بادی، أك شدید صدماتی حس ایدر، بیوك كوچوك برچوق حركات اجراسنه مقتدراولوروز، دیمك بدنده

اویانجاقلرینی قیروب دارمه‌داغینیق ایدن‌سیكرلی چوجق.

ایكی دورلو سیكیر، ایكی نوع اعصاب واردر؛ بونلردن برطاقمی دویغویه خدمت ایدر وبوندن دولایی «اعصاب حسیه» نامنی آلیرلر؛ برطاقمی‌ده حركاتی اداره ایدرلركه آنلره‌ده «اعصاب محركه» دینیلیر. هرایكی قسم اعصابك منشائی اولان نخاع شوكیده‌دخی بر «قسم حسی»، برده «قسم محرك» واردر.

دماغ و نخاع شو وظیفهٔ مودوعه‌لرینی حسن ایفا و اداره‌ایده‌بیلمك ایچون یالكز صاف برهوا وبولجه مولدالحموضه‌لی برقان ایله بسلنمكه محتاج اولمیوب اعصاب محركه وحسیه‌نك مساعیسنده‌ده برآهنك وموازنه‌یه مفتقردرلر. یاراماز وهرشیئی قیروب دوكن برچوجقده‌كی، حركتدن محروم و حقیقی

ایتمه‌یکنز که بویارامازبویودکجه‌اوصلانیر، اصلاح حال ایدر، بالاخره عائله‌تشکیل ایتدیکی زمانده باغیریشلریله ، رعشه‌لری ایله أوك هرطرفنی چینلاته‌جق و تداویسی ایچون ایجاب ایدن تدابیر ووسائطه توسل ایدیلمزسه هرشیئی آتوب دوکه‌جك ، اوکنه کلن انسان وحیوانی قیروب کچیره‌جکدر . بوزواللی چوجق ، حقیقت حالده یاراماز دکل ، خسته‌در ، حتی عقلی أرمکه

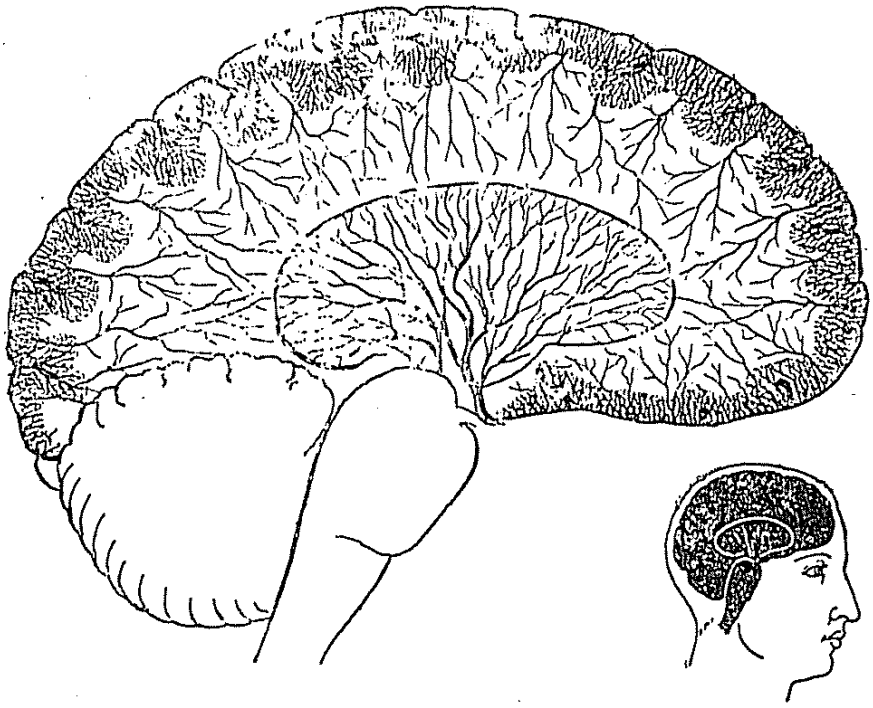

« بین » ده جولان‌دم. — بینك ایچنده‌کی جولان‌دم کوسترلمشدر. بدنده أك زیاده قان چکوب آلان بین‌در .

باشلادیغی زمان کندیسی بیله « سیکیرلرمدن راحتسزم ؛ اضطرابمی آنجق باغیروب چاغیره‌رق تسکین ایده‌بیلیورم . » دیر . سزبیله آره‌صره عصبیله‌شوب حقیقتده هیچ بریریکنزدن مضطرب دکل ایکن ، هیچ برطرفکنزده برراحتسزلق یوق ایکن عادتا بوغیجی براچ صیقیندیسی حس ایدر ویوق یره حدتله‌نیرسکنز . سیکیرلرك بدن انسانیده نه‌قدر مهم وبیوك بر موقع اشغال ایتدیکنی نظردقته آلیرسه‌ق بوکبی احواله هیچ‌ده تعجب ایتمه‌یز .

کویلی چوجقلری کبی قوشوب اوینامغه ، اعصاب محرکه‌کزی یورمغه ، دماغکزی تسکین ایتمکه چالیشیکز .

ازدحاملی و طار یرلرده یاشایوب‌ده حرکات لازمهٔ بدنیه‌یی اجرا ایتمه‌ینلر دائما عصبی ، حدید و آز برشیله متأثر و غضبناك اولورلر . قادینلرك ، باخصوص شهرخانملرینك أرککلردن زیاده تشویشات عصبیه‌یه دوچار اولدقلری بوکون محققدر ؛ چونکه قادینلر همان دائما اوتوره‌رق عمر کچیرمکده ولزومی قدر حرکاتده بولنمامقده‌درلر ، بوندن دولایی زواللیلرده اعصاب حسیه‌نك تأثری ، « دویغو » زیاده‌در .

اوینامایان چوجق اخلاقسزلاشیر ، قوتسزله‌شیر .

بوسیکیرلیلك چوق دفعه جبلی و خلقی اولدیغندن اولادده دها مبالغه‌لی وعادتا بر « سیکیر ضعفی » صورتنده بدیدار اولور ؛ بویله سیکیرلی ابویندن کلن اولاد ، عین محیط وحیاتده بویویه‌جکلرندن ، دها سیکیرلی ، دها بی‌تاب وتوان ، دها مقاومتسز اولورلر ، امراض عصبیه‌نك انواع مختلفه واشکال وخیمه‌سی همان بوکبیلره مختص و منحصر کبیدر . سیکیر خسته‌لقلرینك کویلیلرده‌یك آز کورولدیکی

حرکت ، اویون سیکرلیلکك اوکنی آلیر .

برحال بطائت و عطالتله عمر کذار اولدیغی حالده هیچدن برشی ایله سیکیرلەنن بر آدمەکی احوال و افعال غیر معقوله اعصابك حرکتسزلکه قارشو برعصیانی ، پروتستوسی در .

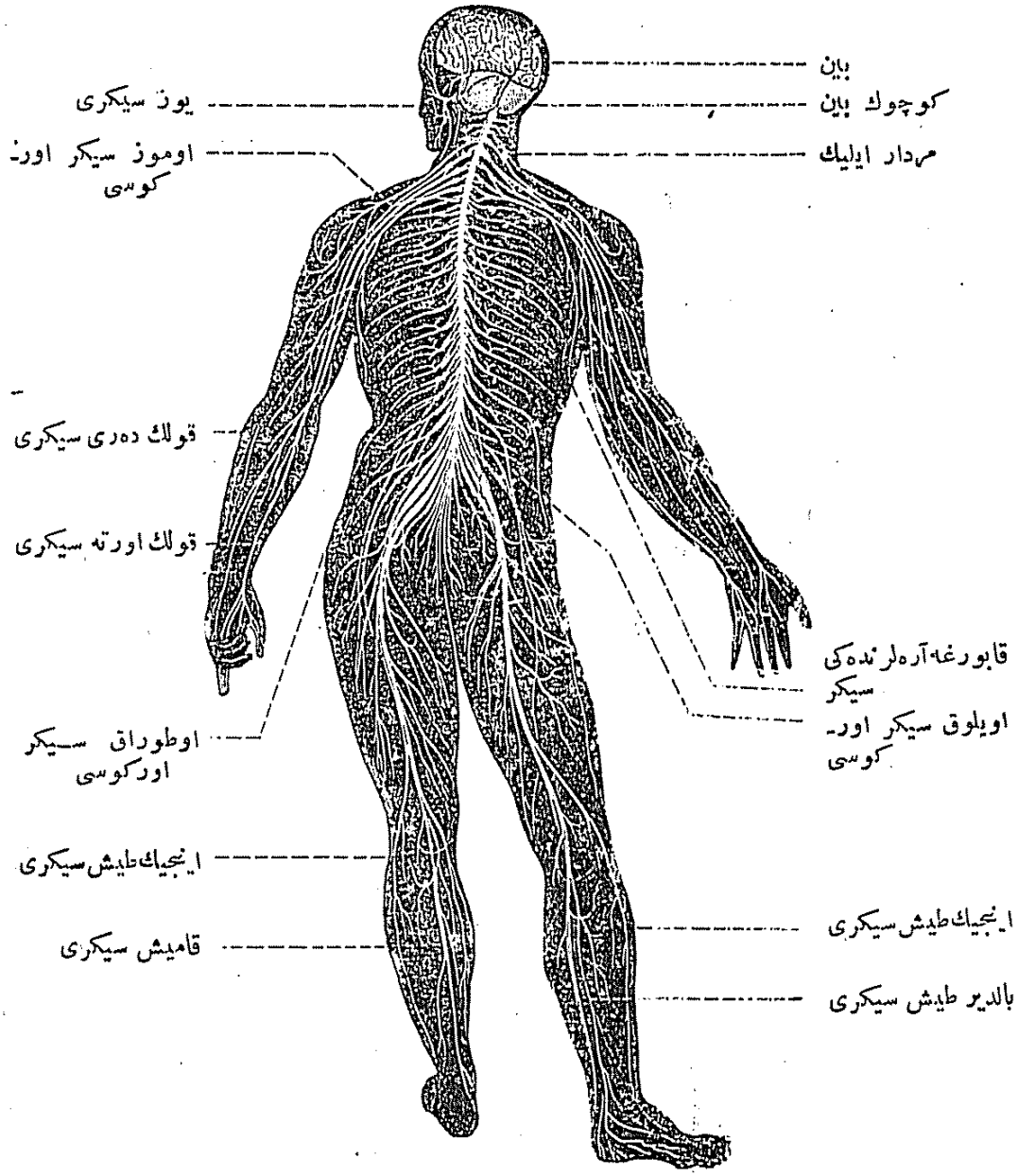

أنسانك بین و سیکرلری

ای دور جوانی نامزدلری نورسیدکان بشر ، صحتی تام وسالم بر وجود صاحبی اولمق ، اعصابکزدن مضطرب اولمامق ایسترسەکز درسلردن صوکره اویله اویوشوب قالەجغکزه

میزان هوا

هوانك ناصل اوله‌جغنی آكلامق ، یاغمورمی یاغه‌جق یوقسه كونشمی آچه‌جغنی بیلمك هركسك نه‌قدر آرزولادیغی برشیدر . باخصوص چیفتجیلر ، هله كمیجیلر ایچون هوانك تحولاتنی اوّلدن آكلامق نه‌قدر اهمیتلی بر مسئله‌در . بو خصوصده ألمزده « بارومتره » وار ایسه‌ده بو آلت ، میزان هوا چوق‌دفعه مغفل وكاذبدر . بشر أسكیدن بری ایشنی ، حركتنی آكا كوره ترتیب وتنظیم ایتمك‌اوزره احوال‌هوائیه‌دن اوّلجه خبردار اولمه‌یه آرزو كوسترمش و تأمین مقصدی‌ایچون وسائط متنوعه‌یه مراجعت ایتمشدر . بوخصوصده سمانك رنكنه ، شمس وقمرك حالنه ، بولوطلرك اشكالنه ، سیر و حركتلرینه دقت ایدلمش ؛ طیور ونباتاتده‌ده احوال هوائیه‌یه دائر برنشانه، براشارت مخصوصه ، برتحول تحری اولنمش ، قیرلانغیجك یرده سورونورجه‌سنه شدتلی اوتەرك حیزله اوچمسی هوانك پك یاقینده فنالاشه‌جغنه برعلامت ، كدینك ألی ایله برونی قولاغنی سیله‌رك تووالت یاپمسی یاغموره بر اشارت كبی قبول ایدلمش ، یاغمور یاغه‌جغی زمان طیور مائیه‌نك قانادلرینی‌صویه‌چارپدقلری ، قازواوردكلرك‌جوارده‌كی باطاقلغه قوشوشدقلری ، أشكك قوت وشدت ایله آكیردیغی ، قوربغه‌لرك وقوقه‌لری ایله قیامتلر قوپاردقلری وصویك دیبنه ایندكلری، صولجانلرك‌ده‌لیكلرندن چیقدقلری، قارنجه‌و آریلرك كمال سرعتله یووالرینه التجایه شتابان اولدقلری ، اوروجكلرك

هر کسجه معلوم و مسلمدر. بناءً علیه ، جانکز صیقیلدیغی ، سائقهٔ حدتله اعصابکز هیجان وارتعاشه یاقه‌لاندیغی وقت همان چیقوب بر آز کزینکز . درحال سکونتیاب اوله‌رق راحت ایدرسکز ، سیکیرلرکز یانیشیر. « بوکون پك زیاده جانم صیقیلمش ایدی ، بر آز کزیندم‌ده فرحلندم » دینلر دهرکون تصادف ایتمکده‌یز. ذاتاً زیاده‌جه حدتله‌ننلر بلا اختیار بولندقلری یرده بر آشاغی بر یوقاری کزینمزلرمی ؟ بوحال ، حدت وشدتی ازاله ایچون « سائقهٔ طبیعت » ك برحسن تدبیریدر .

تحصیل ابتدائی اکثری اطفالك جملهٔ عصبیه‌سنی تشدید وتنبیه‌ایدر. ابوین اطفالك ، چوجقلرینك تربیه‌سنده نه‌اوقدر فضله برشدت ، نه‌ده بوسبوتون آزاده‌کی وعطالت کوسترمه‌ملیدرلر .. ثبات ودوام‌ایله یاوروجقلرینك تربیه وتحصیللرینه بذل اهتمام ایتملیدرلر . چوجقلری یوله کتیره‌جك ، آدم ایده‌جك برشی وارسه اوده طاتلیاقله ، صبر وثبات ایله ، تربیه‌لرینه چالیشمق ، أبیلکی وحسن حرکتی حسن مثاللر ایله اوتجربه‌سز ویکی یتشمش دماغلره یرلشدیرمکدر .

تعلیم وتربیه باشلانغیجنده نقلیددن عبارتدر ، ایشته ابوین بودقیقه‌یی نظر اعتباره آله‌رق چوجقلریله مناسبتلی مناسبتسز هردورلو مباحثات ومناقشاته کیریشمه‌ملیدر .. چوجقلری قابلیت وتحمللرندن فضله مساعیٔ فکریه ایله یورمه‌ملی ، اویله کیجه اویقوسز قالمه‌لر ، تیاترو وقونسر لذائذی ، اوزون اوزادی‌یه مکالمات ایله اوزولوب متأثر اولملرینه میدان ویرمه‌ملی ... خصوصیله هزلیات وخرافاتدن ، قورقولی شیلردن بحث ایدن حکایات ونقلیات ایله مینی مینی‌لرك نازك جملهٔ عصبیه‌لرینی آلت اوست ایتمکدن قطعیاً احتراز ایتملیدر .

عجباهوايى أييلشدرمك ، قوراقلق زماننده ياغموريا غدرمق ممكنميدر ؟ — ارباب فندن (بابنيه) بو مسئلهٔ مهمه‌يى ولو پك خيالى اولسون حله صاواشيور . شويله‌كه مكسيقا كورفزنده عادتا بيوك برقازغاندن قاينايه‌رق ابحار شماليه‌يه دوغرو آقوب كيدن « غولف‌استريم » آقينتيسنك قطب شماليدكى بوزلرى أريته‌رك سمايه عظيم بر كتلهٔ سحاب اصعاد ايتديكنى و ايشته بوسحابك ياغمورلره ، رطوبتلره ، فورطنه‌لره سبب اولديغنى نظر دقته آلمقله قطبه دوغرى بر فيلو كوندرمكى وبو واسطه ايله قوپوب كان كتلات جموديه‌يى طوپلرله پارچه‌لامغى وبو سايه‌ده بحر محيطى بوزدن قورتارمغى تصور ايديوركه بوحالده همان او هفته ايچنده طوفان آسا باران ظهور ايدرسه‌ده عقيبنده ربيعدن نمونه ويرر برفصل معتدل باشلايه‌جغنى ، يوق ، هوا زياده قوراق ايسه سوق اولنان فيلونك بوزلرى قوپاره‌رق غولف استريم آقينتيسنه تسليم ايتمسنى توصيه‌ايديوركه بوحالده‌ده هوانك بوزوله‌جغنى سويله‌يور . (بابنيه) نك فنه استناد ايتديرديكى شوفكر ، نظرى وتماماً خياليدر ؛ رستمانه مبارزه‌لر درجه‌سنده بهادرانه بر رؤياى خوليا پيرادر . « قواى طبيعيه » هروقت اقتدار بشرك فوقنده‌در . بشر برمخلوق ناتوان ، عجز تام‌ايله متخلق برقطرهٔ عماندر ، بويله برقطره جكك جوشش امواج عمانى تبديل وتغييره مقتدراوله‌جغى ناصل قبول ايديله‌بيلير ؟!..

آغلرندن چکیلدکلری ، سینکلرك کمال تهورله ویزیلدایوب صوقدقلری وکثرتله یرلره قوندقلری ، شیشه‌لرده‌کی سولوکلرك قابلرك آغزلرینه قدر چیقدقلری بیان اولونیور .

هواده‌کی تحولاته قارشی نباتانده ابراز حسیات ایدیور . «فقرابارو متره‌سی » دنیلن نرکس ، قهقهه یاغمور زماننده چیچکلرینك آغزینی قاپاتمقده ، هوا رطوبتلی اولدیغی زمان یونجه‌نك صاپلری دوغرولمقده ، یاغمور یاغه‌جغنه یاقین هندبا چیچکلری آچیلمامقده ، سحلب چیچکلری ایسه عکسنه هوا بولوطلی اولدیغی ویاغموره استعداد اولدیغی وقت آز ویاغمور باشلادیغی زمان بوسبوتون آچیلمقده‌در .

بعضیلری آیلر وکونلره کوره هوانك آچه‌جغنه ویا قاپانوب قنالاشه‌جغنه حکم ایتمك ایسترلر ؛ مثلا آی باشی یا هفته باشی أیی هوا ایله باشلار ایسه بوتون آی ویا هفته أیی کیدرمش ، فناهوا ایله کیررسه فنا کیدرمش !! بوخصوصده تجربه ومشاهده‌یه مستند تحولات هوائیهٔ معینه مثلا صاییلی فورطنه‌لر وارسه‌ده بومسئله‌ده کونا کون خرافات و اعتقادات باطله دهازیاده‌در .

ممالك متمدنه‌نك هرطرفنده تأسیس اولنان رصد خانه‌لر معرفتیله هوانك تحولات تضییقیه‌سنه ، بوتون سنه‌ده‌کی درجهٔ حرارته ، استقامت ریاحه ودها برچوق علائم جویه ودلائل فنیه‌یه ابتناءً یاپیلان وسطی حسابلر وتخمینلردن ٢٤ ساعت ایچنده هوانك نه‌حال کسب ایده‌جکی استنتاج ایدلمکده وَ بوبابده مندرجاتی ١٠٠ ده ٩٠ مقارن حقیقت خریطه‌لر ترسیم ایدیله‌رك هرکون نشر اولونمقده‌در . ماضیده و ماضیدن قالمه زمانمزده‌کی اعتقادات غریبه‌یه قارشی فنك شوتخمینی البته دها وثیقه‌دارودها اطمئنان بخشادر .

حالنده اولانلرك حیاته کتیریله بیلمسی ، مغروقلرك و بایغین دوغان چوجقلرك قورتاریله بیلمسی ، آییلتیله بیلمسی‌در . بو اصول تداوی ایله شیمدی‌یه قدر نه‌قدر بوغوق ، بایغین دوغان چوجق قورتاره‌بیلدك ! بو یولده‌کی موفقیاتك کافه‌سی «لابورد» ه عائددر . لابوردك جملهٔ عصبیه‌نك فیزیولوژیسنه‌دائر یازدیغی اثر بوکون برمجلهٔ قیمتدار حکمنده‌در .

دیلی چکه‌رك آییلتمق

چوجغك دیلنی برتولبند ایله طوتوب دقیقه‌ده اون آلتی دفعه چکوب براقق

لابوردفرانسه‌انجمن طبیسی اعضاسندن‌ایدی. صوك کونلرینه قدر «علم بشر مکتبی» نده بولنوب «هوت ئه‌تود» مکتبی علوم بشریه لابوراتواری مدیریتنده ایفای وظیفه ایتمکده ایدی . یوم وفاتنه قدر حیاتی برسعی متمادی ایچنده کذران ایتمشدر . مفید وحقیقت بیلدیکی خصوصاتی مدافعه‌ده پك ایلری وارمقده وبوبابده پك شدت کوسترمکده‌ایدی . کندیسی هم مقتدر برعالم، هم‌ده انسانیتی سور ، ایی‌قلبلی برآدم ایدی .

فیزیولوژیست لابورد

دوقتور لابورد
Dr. Laborde.

یتمش اوچ یاشنده اولدیغی حالده اولدقجه معروف ومشهور برنام حذاقت اتسام ترك ایله کچن سنه نیسانده پارسده وفات ایدن دوقتور « لابورد » « قاهور » مکتب اعدادیسنده تحصیلدن صوکره پارسه کلمش و ألنده سرمایه اوله‌رق یالکز برابرام عاقلانه وبرثبات مصرانه اولدیغی حالده تحصیل طبابته شروع ایله‌مشدر . ١٨٦٤ ده اکمال تحصیل ایتمش و « فلج طفلی » یه دائر قلمه آلدیغی رسالهٔ امتحانیه « تهز » سی دارالفنون طبی طرفندن شایستهٔ مکافات کورولمشدر . لابورد ابتدا پروفسور « بهقلار » ك لابوراتوواریه مأمور اولمش و دها صوکره مکتب طبیه‌ده فیزیولوژی تدریسات عملیه‌سنه مخصوص لابوراتوواره مدیر انتخاب وتعیین ایدلمشدر . لابورد ایشته کشفیات عدیدهٔ فیزیولوژیه وتحریات فنیهٔ مفیده‌سنه بولابورا - تووارده موفق اولمشدر .

جملهٔ عصبیه‌نك وظائفنه عائد تحریات وکشفیاتی ایله بحق اشتهار وتمیز ایدن لابورد عینی زمانده « تداوئ تجربی » نك ده ترقیسنه خدمت ایتمشدر . دماغ ، بصله ، ونخاع شوکینك وظائفندن برقسمی لابوردك مساعیسیله تعین ایتمشدر . لابوردك جمله‌نك بحق نظر حیرت وحرمتنی جلب ایدن کشفیاتندن بری‌ده لسانی منتظم صورتده جر ایتمکله « موت ظاهری »

اولدیغی حالده غیر معلوم بر مرض ایدیسه‌ده یاقینلرده بو بابده باقتریولوژی وسریری تتبعات عدیده اجراسنه باشلانمش وبو وجه ایله آزچوق ماهیت وطبیعتی آکلاشلمشدر . بناءً علیه ، « مالطه حماسنی » ده ایشیدیر ایشتمز « بو حکیملر باشمزه دها نه‌لر چیقاره‌جق ! » دیمه‌مه‌لی .

مالطه حماسی بحر سفید سواحلنك نقاط مختلفه‌سنده موجود بر « مرض انتانیٔ خصوصی » در . اون طقوزنجی عصر اواسطنده ابتدا مالطه‌ده انکلیز اطباسی معرفتیله سریریات نقطهٔ نظرندن تفریق وتشخیص ایدلمش ، دها صوکره « بروس » طرفندن خسته‌لرك طحاللرنده بو مرض حموی‌یی تولید ایدن و « میقروقوکس مه‌لیتانسیس » دنیلن « عضویات صغیره » ده کشف اولنمشدر . مالطه حماسی ممتد وغیر منتظم برحما ومبذول بر تر ایله متصفدر . خسته‌لرك طحاللرنده « بروس » میقروبلری بولنور؛ طحال جزئی بویور . کینین مالطه حماسنك سیر مرضیسنه اصلا تأثیر ایتمز . بوخسته‌لغك وخاتی‌ده آزاولوب یوزده ایکی نسبتنده‌در . اعراض عمومیه‌دن همان هیچ برینك موجود اولمه‌سی مالطه حماسنك اوصاف مخصوصه‌سندندر . بوخسته‌لغك سیری اثناسنده چوق دفعه التهاب خصیه ظهوره کلیر . شکل خفیفنده تر یوقدر . « بدأ مرض » حاد و تترمه ایله مترافق اولوب حرارت قرقه قدر ترفع ایدر . بو خسته‌لق آك زیاده مالطیزلرده کورولمکده‌در . مالطه حماسنك شخصدن شخصه سرایت ایتدیکنی اثبات ایدر هیچ بر وقعه مشاهده ایدلمه‌مشدر . مالطه حماسنی تشخیص ایچون انکلیز اطبای مشهوره‌سندن « رایت » طرفندن « قان سرومیله تشخیص

مالطه حماسی ، حمای متموج

یاخود

حمای بحر سفید

« حکیملر چوغالدقجه خسته‌لقده چوغالیور ، طبابت ایلریله‌دکجه هرکون یکی برمرض کشف اولنیور ؛ اکر بوترقی بو سرعتله کیدرسه طبابت و اطبا صحت بشر و انسانیته خدمت دکل ، بالعکس فنالق ایده‌جکدر . » دینلر یوق‌دکل !

أسکیدن آنچق بر ایکی خسته‌لق معلوم ایدی ؛ اطبا بو خسته‌لقلری تشخیص وتداوی ایده‌بیلیردی . ماهیتی غیرمعلوم امراضدن هلاك وهبا اولانلر ایچون : «شدتلی برحمایه یاقالاندی ، آتشلر ایچنده قاله‌رق کندینی غائب ایتدی ؛ نهایت وفات ایلدی ؛ اه رحمت ایله‌سین ، نه یاپه‌لم ، اجلی کلمش . » دنیردی . بو کون ایسه أسکیدن مجهول اولان بر چوق امراضك طبیعتنه باقته‌ریولوژی وتشریح مرضی فنلری سایه‌سنده أیجه وقوف پیدا ایدلدیکندن آرتق غیر معین حمالر ، اضطرابلر ایچنده هلاك اولانلر ایچون : « زواللی حمایه طوتولدی ، آتش ایچنده اولدی . » یرینه «بیچاره تیفویه ، دیفتریه... الخ یاقالاندی بر دورلو قورتیلامه‌دی . » دیورز ؛ فرق بو . دیمك که حکیملرك تزایدی ایله عددامراض تزاید ایتمیور ، بلکه ذاتاً موجود وفقط ماهیتی مجهول اولان ، تأثیرات و اجراآت منحوسه‌سنی کمال سربستی ایله اجرا ایدن امراضك طبیعتلری تعیین وکندیلرینی برر اسم ایله توسیم ایدیلیور .

ایشته بو زمره‌دن اوله‌رق مالطه حماسی‌ده اساساً موجود

آیاغنك ظرافتنه ، مینی مینیلکنه مغرور اولان برچینلی قادین بزجه شکلی تغیر ایتدیکندن دولایی بیچمسزلشمش اولان بومسند بدنی اویله هروقت کوسترمز .

رونتکن شعاعی ایله فوطوغرافیسی آلنان برچینلی قادین آیاغی ایله طبیعی صورتده نشو ونما بولان بر آیاق مقایسه ایدیله جك اولورسه چینلی آیاغنده طوپوغك (عظم عقب) دوشدیکی ، پارمقلرك طبانه دوغری بوکولدیکی وتکمیل آیاق قدیدینك کوچولدیکی (ضمور) کورولور .

چینلیلر چوجقلرینك آیاقلرینی صارغیلرله ، دورلو دورلو وسائطایله بیچیمسزلشدیریورلر . چارپیتیورلر ؛ اوحالده که طبیعی اولان بر آیاق آنجق پارماقلری اوجنه باصدیران چارپیق برعضوه دونیور . حال بوکه ، بز بعضاً ولادی اوله رق کورولن بویله بر آیاغی مختلف وسائطایله ، بعضاً عملیات اجراسی ، بعضاً آلچی یه وضع ایله تصحیح واصلاحه چالیشمقده یز .

اصولی » تطبیق ایدلمشسه‌ده بز چوقلری طرفندن اعتراضاته دوچار اولمشدر .

« میقروقوکوس مه‌لیتانسیس » بر « قوققوباسیل » اولوب غرام آلماز ، اسپور زرعلری بطی صورتده نشوونما بولور ، لانتوزی تخمیر ایتمز ، أندول حاصل ایلمز .

چینلی قادین آیاغی

چینلی قادین آیاغنك نه قدر مینی مینی اولدیغی، بدنك بارثقیلی آلتنده ذاتاً أزیلوب دوران آیاقلره بو واسع مملکتده نه‌درجه اشکنجه ایدلدیکنی ایشتمه‌یمز همان یوق کبیدر . آیاقلره روا کورولن بواشکنجه وعذاب کوچوك چینلی دها هنوز اوچ یاشنده ایکن باشلار، اون آلتی‌اون‌سکز یاشنه قدر دوام ایدر . ایشته کمال تهالك ایله انتظار اولنان نتیجه آنجق بوزمان حاصل اولمش اولور . کافهٔ اعضانك متناسباً نشوونما بولمقده اولدیغی برزمانده آیاقلر صارغیلر ایچنده دائمی برتضییق آلتنده براقیلمقده وحتی بو اعضا شکلاً تغیر و حجماً تناقص ایتدیکی حالده بیله ینه صارغیلره دوام اولنمقده‌در . مینی مینی برچینلی قادین آیاغنك طولی ۱۳ سانتیمتره‌در . حال بوکه آوروپاده بلکه بز ده ده ۲۳ سانتیمترودن آشاغی طولده قادین آیاغی یوقدر .

جذام (مسكينلك علتى) حقنده

انسان دها برحيات ايكن بوتون وجودينك كوزى اوكنده أريوب تحلل وتفسخ ايتديكنى كورمك ، اطرافنده‌كى همجنسلرينك كنديسنه فيرلاتدقلرى انظار استكراه ونفرتك آلتنده أزيله أزيله انسانلردن وانسانيتدن مهجور وهرجهتله منمور ومقهور ياشامق نه قدر آجيقلى ، نه قدر دوزخى برحيات مسكينانه‌در . ايشته بدبخت جذامليلرك شيمدى‌يه قدر جهانك هر طرفنده كچيردكارى حيات تجرد وتنهائى بوندن عبارتدر. أسكيدن برى طاعون ، وبا ، قحط وغلا وأك صوك عصرده قوله‌را بشريتى سيرواستيلاى شدت انكيزلريله دوچار خوف ودهشت ايتمشلرسه‌ده هيچ برى جذامك ويرديكى نفرت دهشت انتمايى‌ويره‌مه‌مشدر ؛ جذامك وجدان انسانيتده اوياندير ديغى هول واستكراه شديد ، هپ مبتلاسنه سنه‌لرجه اشكنجه‌لر ، الم وعذابلر چكديرمسندن ، ممتد وَ متمادى واليم بر احتضاردن عبارت اولمسندن ايلرى كلمشدر . بناءً عليه ، بوكون بيله جذامك ، هركسك ظن ايتديكى كبى ، محو وزائل اولمش بر خسته‌لق اولمديغى والآن جهانك مختلف نقاطنده اجراى شدت وتخريبات ايلديكى دوشونولنجه خفى بر ضجرت واضطراب حس ايتمه‌مك ممكن اولاماز . اومولوركه طبابت حاضره‌نك ترقيات بديعه‌سى بومردار واليم خسته‌لغه‌ده غلبه چاله‌رق بشريتى مزعج ومستكره بر بلادن دها قورتارى ويرير .

اوزون بویلیلر :

برلینده (اوسوالد) دینیلن و آلمان اردولسنده‌کی خدمت عسکریه‌سنی بیترن بر ارکك ایله جثه و قامتجه اوکا یاقلاشان بر قادین ازدواج ایتمشلردر . ارکك بو کون ۲۹ یاشنده اولوب ۲,۲۰ مترو طولنده و (۱٤۸) کیلوغرام ثقلتنده‌در .

قادین هه‌رسن اسمنده بر قیز اولوب طولکنده چینلی بر بابا و آلمان بر آنادن دنیایه کلشدر . بویی ۱,۹٦ مترو اولوب ۱۰۰ کیلوغرام ثقلتنده‌در . بو قیز الیوم سنه‌ده آلتی سانتیمترو قدر بویویور .

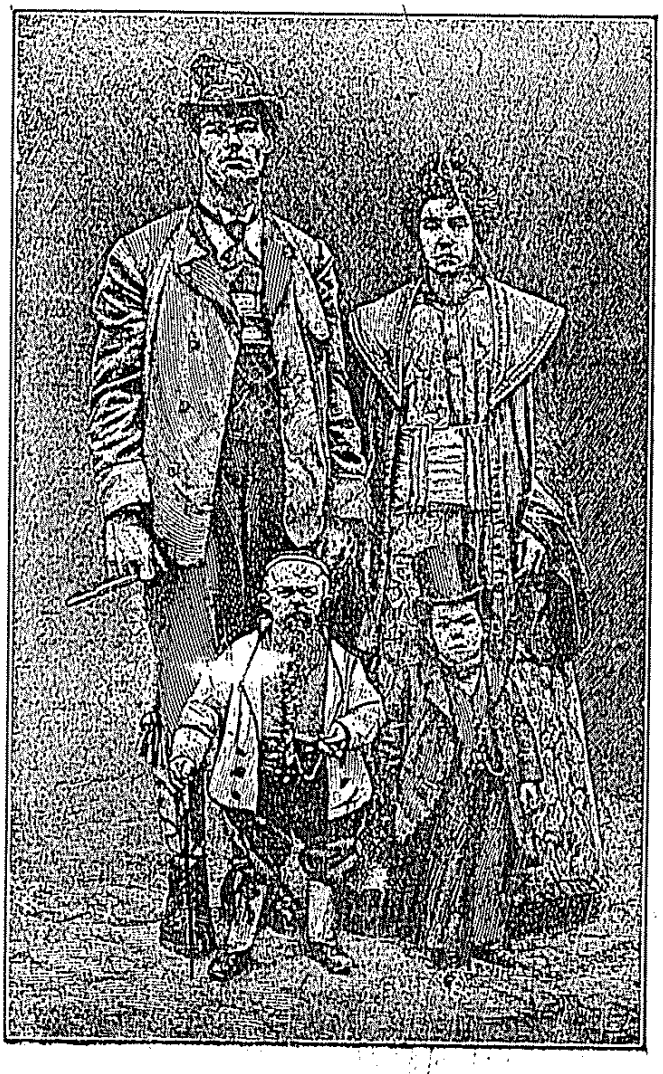

جوجه‌لر :

یوقاریکی زوج وزوجه نه‌قدر بلندقامت ایسه‌لر بو الرك صاغدیجلری ده‌اوقدر جوجه ایدیلر. بو الردن بری آلمالر اراسنده (هرویللی وه‌ندت) نامنی آلان اون آلتی یاشنده بر کنج چوجق اولوب سکسان سانتیمترو بوینده و همان ٤۰ کیلوغرام ثقلتنده‌در . اوته‌کی صقاللی صاغدیج ایسه نوروجلی (اوله‌اولسن) ۵۰ یاشنده ، ٤٤ کیلو ثقلتنده ، ۸۸ سانتیمترو طولنده ، رند و قلندر مشرب بر جوجه‌در . بو زواللی جوجه‌نك اك بیوك کدری کندیسنه (هم قامت) بر (همسر) بولامایشیدر . یالکز برلینده دکل ، بتون دنیاده بو قدر ذوقلی ، اکانجه‌لی بر ازدواج وقوع بولمدیغی تأمین ایدیلیور .

شبهه یوق که بلای جذام بر آز خفیفله‌مشدر ، فقط هر هانکی بر تأثیر ایله یکیدن اویانه‌میه‌جغنی کیم تأمین ایده‌بیلیر ؟ حتی بعض یرلرده بومردار خسته‌لغك یکیدن اویانمسی نظر دقتی جلب ایتمش وسکز سنه‌اوّل برلینده انعقاد ایدن بین‌الملل جذام قونفرانسنده دوقتور (به‌نیه) « جذام تهلکه‌سی » ندن بحث ایلمشدر . بوکون یریوزنده برمیلیوندن زیاده جذاملی واردر ؛ بوصوك سنه‌لرده نوروجده بر جذام استیلاسی ظهور ایدرك (برگن) و (طرونجم) طرفلرنده اجرای تخریبات ایتمشدر ؛ چینده ، مداغسقارده جذام خیلی ایلریله‌مشدر .

مکتب طبیهٔ شاهانه امراض خارجیه معلم معاونی بیکباشی اوپراتور حسن فوأد بك

M. le Dr. Hassan Fuad bey.

جذام بلیه‌سی هندن ظهور ایتمشدر ، هندکتب دینیه‌سنده کورولن شدتلی بد دعالردن ، آفاروزلردن بو علتك هندلیلری پك بیوك قورقوله دوشوردیکی آکلاشیلمقده‌در . جذام هندستانك ، ایچنده نعشلر یوزن نهرلرنده ، صیق ومتکاثف آغاجلقلر آره‌سنده کی باطاقلقلرده سرنمای دهشت اولمش واورادن بوتون جهانه یاییلمشدر . صره‌سیله عسیر ، ایران ، سوریه و مصر حوالیسنده دولاشمش ، نهایت یونانستانده قرارکیر اولمشدر . بنی اسرائیل زماننده قطعهٔ کنعانیه‌ده جذاملیلر بولندیغی وحتی حضرت موسی (علیه‌السلام)نك بونلری صاغلاملردن آییرمق امرینی ویردیکی روایات توراتیه‌دندر .

انسانلره ایثار خسار ایدن بلایادن هیچ بری وجدان امده جذامك حس ایتدیردیکی هراس ونفرتی حاصل ایده - مه‌مشدر ؛ « مسکینلك » تعبیری بیله خاقجه أك مستکره وأك برباد آلام مادیه ومعنویه مترادفی کبی تلقی ایدیله کلمشدر . « مسکینلك » دینجه فکرده هیچ برعلاجك ، هیچ برشیئك دفع وتوقیف ایده‌میه‌جکی برتعفن ایله بردوزی‌یه اشینان ودها مزاره کیرمه‌دن تحلل وتفسخه‌باشلایان بر «نعش برحیات» تجسم ایدر .

مؤلفین قدیمه‌دن بری جذاملی‌یی شویله توصیف ایدییور: یوز ده‌ریسنده بر طاقم قابارتیلر پیدا اولور ، صوکره صوکره بو قابارتیلر تقرح ایدرلر ، بونلردن آقان مستکره ایرین بر دورلو قورومق بیلمز؛ بونلردن حصوله کلن اسمر، قیرمزی، صاری و بیاض قابوقلر بربری اوزرینه بریکه‌رك چهره‌یه بر پوللی بالق منظره‌سنی ویریرلر . قولاقلر غانغره‌ن اولمغه باشلار وَقولاغك یومشاق اوجی دوشر؛ صاچلرك اوزرلری، اطرافی کمره‌له‌شیر ، قیپ قیرمزی اولور ، کوزلرك یرینه ایکی آتشین لهیب قائم اولور وَکوز پیکارندن بردوزی‌یه جراحت داملار ؛ دوداقلر شیشر ، موراریر ، خسته‌نك صالیاسی آقار و آغزندن مستکره ومتعفن برقوقو انتشار ایدر . قوللرده ، باجاقلرده مائمتراق شیشلر پیدا اولور ، کمیکلر مقاومتسز برهلامه حالنه کلیر ، بعضاً پارماقلر ، أللر ، آیاقلر پارچه پارچه قوپوب دوکولور . »

عصرلرجه بوتون انسانیتی دوچار هراس ودهشت ایدن بو خسته‌لغك بوکون تمامیله زائل اولدیغنه اینانمق بیوك بر خطادر . اوت ، جذامك دورهٔ تخریباتی هنوز بیتمه‌مشدر .

آرقه‌سنه سیاه برکوملك کیدیریلیر، اوزرینه جنازه دعالری اوقونور، دعابیتنجه خسته‌نك اوزرینه بر آووچ طوپراق آتیلیر، صوکره اوزماندن اعتباراً ناصل یاشایه‌جغی ونه کبی تدبیرلر اتخاذ ایده‌جکی کندیسنه تبلیغ وبیان اولنوردی !.

او آندن اعتباراً جذاملی «مسکینخانه» دینیلن بریره طیقیلیردی: قرون وسطی مسکینخانه‌لری دورت دیره‌ك اوزرینه قورولمش برقاچ اخشاب کلبه‌دن عبارت واطرافی برخندق ایله چورلمش دائره‌لر ایدی؛ هرشهرده، هرقصبه‌ده بررمسکینخانه واردی . مسکینلر آره‌صره بوکلبه‌دن چیقا بیلیرلردی ، فقط شهره کیرملری قطعیاً ممنوع اولدیغندن قیرلرده کزر وعلامت مخصوصه اولمق اوزره سنجابی ویا آتشین رنکنده برمانتو ، باشلرینه‌ده بویونلرینه قدر کچمك اوزره برتاقیه کییرلردی ، مانتونك اوزرینه نشانهٔ سفالتلری اولمق اوزره قاز ویا اورده‌ك آیاغی رسملری ایشلنوردی . کزدکلری یرلرده بردوزی‌یه بویونلرنده‌کی چینغراقلری صاللاروکچن بولجیلری موجودیتلرندن خبردار ایدرك کندیلرندن صافینملرینی اخطارایدرلردی؛ مسکین برشی صاتون آلمق ایسترسه ألیله طوقونه‌ماز ، اوزاقدن دکنکیله اشارت ایدردی .

جذام بوکون هریردن زیاده اقصای شرقده وشرقده قرارکیر اولمشدر ؛ مملکتمزده اجرای صنعت ایدن اطبانك استاد سرافرازی نحریرشهیر دوقتور (زامباقوپاشا) حضرتلری زیارت ایتدیکی مسکینخانه‌لردن برینی شو یولده توصیف ایدییور : هواسی مختل ، متعفن ، بوغوجی دورت قولوبه‌ده اوتوزیدی قدر مسکین واردی ؛ بونلر چورومش ، قوقمش ، حصیرلر ، سوپورونتیلر آره‌سندن طوپلانمش پاچاوره‌لر اوزرنده

رومانك مظفراردولری جذامی ده برابرلرنجه سوروکله یوب کتیرمشلرسه‌ده رومالیلرك حفظ صحته پك زیاده رعایتکاراولملری، پك صیجاق حاملرده ییقانمق خصوصنده افراطلره قدر وارملری سائقه‌سیله جذام اورالرده دیکیش طوتدوره‌مه‌مشدر.

رومالیلرك اضمحلالرندن صوکره‌کی استیلاأت متعدده‌ده غصب وغارت، قتال وقحط بوتون آوروپایی پریشان ایتمش واوسفالتلر آره‌سنده «مسکینلك»ده آلوب یورومشدر؛ صوکره‌لری خسته‌لق آزچوق کسب سکونت ایتمشسه‌ده متعدد محاربات واسفار جذامك آوروپاده یرله‌شمه‌سنه سبب اولمشدر.

مسکینلرك قرون وسطاده‌کی حاللری جداً شایان مرحمتدر: بیچاره‌لر نره‌یه کیتسه‌لر صوپالرله قوغولورلردی. برچوق شهرلرده مسکینلر یاری چیپلاق وسفیل بر حالده آچلقدن قاپولره، حصارلره هجوم ایدر و نره‌یه هجوم ایتسه‌لر داياق و سلاح ایله قارشیلانیرلردی؛ یوللرده حزینانه، مسکینانه طوپلانه‌رق دست تسئلی آچار ویاره‌لرینك منظرهٔ کراهت آوریله انظار خلقی تدهیش وتعذیب ایدرلردی.

مسکینلر شو حاللریله ارباب نفوذك نظر دقتنی جلب ایلدکارندن حقلرنده تدابیر شدیده اتخاذ اولنمغه باشلادی: کندیسنده خسته‌لغك ایلك عرض وعلامتی کورونن برسفیل کندی کندیلکندن اعلان نفس ایتمکه مجبور ایدی، ایتمزسه قومشولری حتی اقرباوابوینی اونی هرکسه وحکومته اعلان واشاعه ایدرلردی.

جذاملی خسته‌لغی آکلاشیلیر آکلاشیلماز کلیسایه کوتورولور: انسانلردن بوسبوتون آیرلدیغنی بیلدیرمك اوزره

ممتازدر ، چونکه بوتون مسکینلرینك عددی (٦,٠٠٠)ی تجاوز ایتمه‌مکده‌در .

فقط ، مدنیتك ترقیسی سایه‌سنده آرتق مسکینلره قارشی أسکی نفرت واستکراه کوستریله‌مکده واصول فنیهٔ حاضره‌یه مطابق اوله‌رق تأسیس ایدیلان مسکینخانه‌لرده ـ که بونلرك أك مکمللری ژاپونیاده ناغازاکی جوارنده‌کی (قوماموتو) مسکینخانه‌لریدر . ـــ جذاملیلر عادتا برخسته وشایان مرحمت بر بیچاره‌کبی ترفیه وتداوی ایدیله‌رك تسکین آلام وکدورتلرینه چالیشیلمقده‌در. حتی بویوله تأسیسپذیر اولان مسکینخانه‌لرده جذاملیلر بوش وعاطل براقیلمیه‌رق چالیشدیریلیور وبووجهله برچوق هکتار چالیلق واورمانلق آچیله‌رق یکی وتازه اراضی ألده ایدیلیور .

انسانلره بوقدر ایراث شدت ودهشت ایدن جذام ، ناصل برخسته‌لق‌در ، حقیقةً ساریمیدر ، دکلمیدر ؟

جذام برچوق تظاهرات ایله متصف برجلد خسته‌لغیدر . باشلانغیجنده چوق دفعه ده‌ریده قوروم رنکنده لکه‌لر پیدا اولور، بولکه‌لرك مرکزی بیاض، صاری ویا قرمزیدر؛ بعضاً ده ده‌ری آلتنده مختلف حجمده قابارتیلر، « درن » لر ظهورایدر. صوکره صوکره بوایلك آفتلر ایلریلر ، تقرح ایدرك اویولمغه باشلارلر، ایچلرندن مستکره وقانلی برایرین صیزار. جلد بوتون حساسیتنی غائب ایدر؛ ده‌ریسی ایکنه ویا اوجی سیوری برشی ایله ده‌لینـدیکی حالده جذاملی هیچ برآغری، آجی دویماز. عینی زمانده خسته کندی کندنده ده‌رین بر یورغونلق، آشکار ومادی بر دوشکونلك واویوشوقلق دویمغه باشلارکه بوتون بو

قارمه قاریشیق برحالده یاتمشلردی . بوفقر وسفالت قرارکاهنك قارانلق برکوشه‌سنده توصیف وتعریفی ممکن اولمیه‌جق درجه‌ده تحلل وتفسخ ایتمش برحیات برکتلهٔ انقاض بشر سورونیوردی: بورون چوکمش، یچبمسز برأت پارچه‌سی شکلنه کیرمش؛ اطرافنده‌کی کمره‌لرك، یاره یرلرینك تأثیریله کنارلری بوروشه‌رق اورته‌سی آچیق قالمش اولان آغزك ایچنده بری قفاطاسنه دوغرو یورومش، اوته‌کیسی تاغرتلاغه قدر اینمش ایکی کنیش اویوق کورولمکده‌در . »

چینده یوز بیکدن زیاده جذاملی واردر؛ بر چینلی جذامه اوغرایانجه برپارچه بیه‌جك ایله برابر جبراً برقاییغه بیندیریله‌رك ایرماغه ایندیریلیر و آرتق ساحله یاناشدیریلماز . چینك بعض نقاطنده مسکینلری دیری دیری کومکه قدر واریبورلر .

تورکستان وسیبریا اهالیسی‌ده مسکینلرینی صوپا ایله شهرلردن سوروب طرد ایدییورلر .

آمریقالیلر مسکینلری نیویورق قنالی جوارنده بوش بر آطه‌یه نقل ایدییور وزوالیلره هفته‌ده برکوچوك برصندال ایله اولمکسزین یاشایه‌جق قدرییه‌جك کوندرییورلر، مسکینلرله مناسبتده بولنه‌جقلره شدتلی جزالر ترتیب ایدییورلر . (سان فرانسیسقو) ده پیس ومردار بریرده « بیت طاعون » نامیله بر اداره یاپمشلر، مسکینلری اورایه قاپابورلر، آرتق بیت طاعونه کیرن یچاره پك یاقین براولومه انتظاردن بشقه برامید بسله‌یه‌مز .

هندده، چینده، هند چینی‌ده (۱۳۰,۰۰۰)، ژاپونیاده (۵۰,۰۰۰)، قولومبیاده (۳۰,۰۰۰)، ماداغسقاردە (۱۵,۰۰۰)، هاوائی آطه‌سنده (۵,۰۰۰) مسکین واردر؛ آوروپا نسبةً

بردن جذاملی اولدقلری کورلمش . مثلا ١٨٤٨ سنهٔ میلادیه‌سنه قدر ساندوویچ آطه‌سی اهالیسی جذام نه‌اولدیغنی بیلمزلرکن اوآره‌لق آطه‌یه برچینلی مسکین کلمش وبرقاچ سنه صوکره آلتی کشینك بردن جذامه طوتولدقلری کورولمش، بونلرده اوته‌یه بری‌یه داغلمقله او آطه‌لرده ١٨٦٤ سنه‌سنده (٢٥٠) جذاملی کورولمش و بوعدد ١٨٧٦ ده (٥,٠٠٠) ه وارمش، یعنی اهالیٔ موجوده‌نك اونده بری جذامه یاقه‌لانمشدر .

مکاتب طبیهٔ شاهانه امراض داخلیه و اطفال معلمی میرالای عزتلو صالح بك افندی

M. le Prof. Salih bey, Pédiatre.

بر طرفدن‌ده جذامك دوغریدن دوغری‌یه‌سرایتنی همان انکار ایتدیره‌جك بر چوق احوال و مشاهدات واردر . بعض جسور اطبا جذاملیلرك قانی کندی کندیلرینه شرینغه ایتدکلری حالده ینه جذامدن مصون قالدیلر .

کیجه کوندوز جذاملیلرله دوشوب قالقدقلری حالده خسته‌لقدن آزاده قالان برچوق آدملر وار، ایشته جذاملیلرك برادر ، همشیره ، زوجه کبی تعلقاتی بو قبیلدندر. حتی مشهور معلم (هاردی) مستعمراتدن‌کلن جذاملی برطلبه‌یی پارس مکتبلرینه قبوله هیچ بر محذور کورمه‌مش وجذامك سرایتنه هرکسدن‌زیاده قانع اولان دیکر بر طبیب شهیر جذاملی بر طبیبك اجرای صنعت ایتمسنه مساعده ایتمشدر . بوندن اون آلتی اون‌سکزسنه‌اول پارسده بولندیغم اثناده «خسته‌چوجقلر»

حالار خسته‌لغك جملهٔ عصبیه‌یه صاردیغنه دلالت ایدرلر.

خسته‌لغك سیری اثنا‌سنده بربرندن آز چوق ممتد فاصله‌لرله آیریلان دور اشتدادلر کورولور وبر آرالق خسته حمالر ایچنده قاورولوب دورور. صوکره جذام کوزلره صارار، اوزون بر بر مدت سورن تقیحلردن صوکره محرومیت بصری موجب اولور. نهایت أتلرده مصاب اوله‌رق کوچولمکه، غانغره‌ن اوله‌رق دوکولمکه باشلارلر. ایشته بوندن برطاقم بیچیمسزلکلر حصوله کلیر، بعضاً أل، قول، باجاق کبی بیوك برعضو عادتا بیچاق ایله کسیلمش کبی قوپه‌رق دوکولرویریر.

جذام اساساً سوره‌کلی برخسته‌لق اولوب انجام وعاقبتی هرحالده اولومدر. بعضاً اون اون‌بش سنه سورر، صوکنده مسکین ورمدن یاخود عضویتك بیتکینلکندن تلف اولوب کیدر.

مسکینلك نه‌دن ایلری کلیور؟ اوللری جذامك اسرارانکیز برطاقم اسبابدن ایلری کلدیکنه حکم اولنیوردی. فقط بوکون میقروب فننك ترقیات بدیعه‌سی بو مسئله‌یی‌ده حل ایتدی: برچوق خسته‌لقلر کبی مسکینلکك سببی‌ده بر میقروبدر، بو میقروبه «هانزه‌ن باسیلی» دینیلیور. ۱۸۷۱ سنهٔ میلادیه‌سنده نوروجده پیدا اولان بر جذام استیلاسنده دوقتور (هانزه‌ن) بوخسته‌لغی أیجه تدقیقه قویوله‌رق میقروبی بولمشدر.

جذام ذوغریدن دوغری‌یه ساریمیدر؟ بادیٔ امرده اویله اولمق لازم کلیر.. جذامك سرایتنی اثبات ایده‌جك برچوق احوال ووقایع ذکر اولنیور: قرون وسطاده بر صنف آدملر آره‌سنده برجذاملینك بولنمسی بالآخره برچوقلرینك جذامه دوچار اولمسنه سبب اولورمش. بعضاً بر یرده برچوق خلقك

سن‌ژورژ خسته‌خانه‌سی سر طبیبی
دوقتور ویولی
M. le Dr. Violi,
Médecin en chef de l'hôpital St.George

مکتب طبیهٔ ملکیهٔ شاهانه سریریات
اطفال و فیزیولوژی معلمی عزتلو
قدری راشد بك
M.le Prof. Kadri Rachid bey.

(چاودار مهموزی کبی) علاجلر
ویریبور و خسته‌لری بو طرز
مداواتدن آز چوق مستفید
اولیوردی .

فقط (پاستور) ك كشفیات
متتابعه‌سیله آچیلان دورهٔ
ترقیده ورم، دیفتری، قودوز،
فرنکی برر برر حادهٔ تدقیقدن
کچیرلدیکی کبی جذام حقنده‌ده
برچوق تتبعات و تحریات جدیه‌ده

مکاتب طبیهٔ شاهانه مفردات طب
معلم معاونی قول اغاسی رفعتلو
محمد رفعی بك
M. le Dr. M. Réfi bey.

خسته خانه‌سنده اطبای مشهوره‌دن (ده‌قروآزی) جذاملی چوجقلری دیکزلریله برلکده بولندیرمقده‌وبو خسته‌لغك سرایت ایتمدیکنی سویلیوب دورمقده ایدی .

جذامك سرایتی نظریةً پك زیاده محتمل وبلکه‌ده محققدر؛ فقط بو سرایتك نه‌کبی شرائط داخلنده وقوعه کلدیکی میدان ثبوته چیقاریله‌مامشدر . میقروبك بدنه کیروب اجرای تأثیر وفعالیت ایتمسی بعض شرائط واحوال مساعده‌نك تحققنه وابسته اولدیغی وارستهٔ اشتباهدر . بناءً علیه ، برآدم بو شرائط مخصوصه واحوال مساعده خارجنده اوله‌رق جذاملیلرله برابر دوشوب قالقدیغی حالده خسته‌لقدن آزاده قاله‌بیلیر . بومسئله‌ده وعموم مسائل طبیهٔ سریریه‌ده وقوف وصلاحیت تحریریه‌سی مسلم انام اولان دوقتور زامباقو پاشا حضرتلری بو خصوصه دائر یازدیغی بر اثر معروف استادانه‌ده جذامك دوغریدن دوغری یه سرایت ایتمدیکنی و یالکز مسکینلرده ازدواجك پك تهلکه‌لی اولدیغنی وبو ازدواجدن حاصل اوله‌جق چوجغك جذاملی ویا جذامه مستعد بولندیغنی مشاهدات عدیده و دقیقه‌سیله اتیان واثبات ایتمکده‌در .

جذامه قارشی نه‌یاپملیدر ؟ قرون‌وسطادن زمانمزه قدر کچن عصرلرده جذامه قارشی دوای شافی بولنمدیغی کبی ایلریده بولنه‌جغی بیله امید ایدیلمه‌یوردی . اوته‌بری بر طاقم علاجلر ویریلیور ایدیسه‌ده بونلر هپ صوری شیلر ایدی وبر جذاملی اولومه انتظاراً سورونور دوروردی . زامباقو پاشا حضرتلری ایسه اولدن‌بری جذامده ده‌ری آفاتنی محیط بدنك کوچوك دامارلرنده‌کی تشویش وتغیرلرله بدیدار اولان براثر تسمم‌بنیوی کبی قبول ایدرك تشفیه‌سی ایچون دامارلری صیقیشدیریجی

خلاصه ، مسكينلكك ازاله‌سى ايچون‌ده بر چوق ترقيات وجوده كتيرلمش ؛ بر چوقلرينى‌ده وجوده كتيرمك اوزره حاضرلقده بولنيليور . بناءً عليه ، قرون قديمه ومتوسطه‌نك يالكز حبس وتجريد ايله اكتفا ايلديكى بومنفور ومستكره خسته‌لغى فن حاضر اصول مخصوصيله تدقيقه باشلامشدر ؛ جذامك بوتون ماهيت فنيه‌سى ، مؤثر مرضك اشكال متنوعه‌سى طروز وصفحات حياتى أييدن أيى‌يه تدقيق اولنه‌رق خسته‌لغك برمصل شافى ويا سائر برواسطه ايله شفايابِ اوله بيلديكى تحقق ايدرسه — كه بو تحقق پك محتمل وَبلكه‌ده پك قريبدر — آرتق بو ايكرنجعلت بوتون خاطرات اليمه‌سيله صفايح تاريخيه آره‌سنده مستور ومستتر قاله‌رق ، مسكينلر ايچون يكى ونازه بردورهٔ حيات آچيلمش اولور وَبشريت مضطربه‌يه ايفا ايلديكى شو خدمت مهمهٔ ومبجله‌دن دولايى ، طب وطبابت دخى ايسته‌ديكى قدر اظهار فخر ومسار ايده‌بيلير .

بولنلدی بوصوك سنه‌لرده جهان مدنیتك مختلف نقاطنده اجرا ایدیلن تجارب متنوعه‌دن «شفای جذام» ایچون اساسلی امیدلر پیدا اولمغه باشلادی. شویله که: جذام یالکز انسانلره مخصوص برخسته‌لقدر، حیوانات بوندن معافدر .. برکچی به جذام میقروبی شرینغه ایدلسه‌بیله، ینه حیوان جذاملی اولماز، چونکه میقروبك نشوونما بولمسنه مانع اولیور؛ بوحاله رغماً ینه‌کچی به میقروب شرینغه ایدیلیرسه قاننده‌کی معافیت خاصه‌سی دهازیاده تقویت بولور .. شیمدی بویله معافیتی تقویتپذیر اولمش کچیلرك مصللری آلنه‌رق برجذاملی به شرینغه اولنورسه اونك‌ده قاننده آثار معافیت پیدا اولیور وشرینغه‌یه دوام اولندقجه خسته‌لق أییلکه یوز طوتیور، بعضاً‌ده بوسبوتون شفایاب اولیور ...

بو وبوکا بکزر برچوق تجارب وبوسبوتون باشقه بعض تحریات بوتون اطبایه قوتلی امیدلر ویرمکده‌در.

فقط بوتجارب اویله تك تك یاپیله‌جغنه مسکینخانه‌لرده یاپیلسه وحقیقتك میدان ظهوره چیقارلمسی ایچون خصوصی خسته‌خانه‌لر، عملیاتخانه‌لر تأسیس ایدیلسه مقصد دها أرکن ودها مساعد برطرزده تأمین ایدیله‌بیلیر. ایشته دوقتور (صوتون) بویله برتشبثده بولنیور وفرانسه‌ده (نوف‌شاتو) جوارنده اوتوز آلتی هکتارلق برمالکانه اوزرنده جذاملیلره مخصوص برساناتوریوم تأسیس ایدرك اوراده جذاملیلری طب حاضرك بوتون وسائط شافیه‌سیله تداوی‌یه حصر دقت ایتمك ایسته‌یور.

هر وقت بولنور . جوارده اجزاخانه یوقسه عادی منقال کوموری آلنوب اینجه برتوز حالنه کتیرلدکدن صوکره بلع ایدیلیر . کومور نه قدر اینجه برتوز حالنده ایسه اوقدر مؤثر واوقدر سریع التأثیردر .

بر وقتلر فرانسه‌ده کومور عمومی بر پانزهر کبی توصیه اولنمشدی . حتی کومورك پانزهر اولدیغنی ادعا ایدن طبیب تجربه مقصدیله مهلك برمقدارده « قارغه بوکن » ایله کومور توزی قاریشدیره‌رق بلع ایتمش وهیچ برضرر کورمه‌مشدر . مانطار ، استریدیه ، قونسروه‌لر ایله تهلکه وقوعنده کومور توزی اعطاایدلمش وخسته‌لر قورتولمشدر .

آلتونله تداوی

قرون وسطاده، حتی دها اوللری « سیمیا کران » آلتونه اسرار انکیز برطاقم فضائل ، کونا کون خواص پرحکمت ، قطعی برتأثیر شفا اسناد ایدیورلردی؛ اوزمانکی اطبا وحکما « آب زرین »، آلتونی پیلیچله برقاچ ساعت قایناتارق استحصال ایدیلن « کشتابهٔ زرین » کبی « آلتون رچته‌لری » تحریر واعطا ایدرلردی . اطبای عرب آلتونله خیلی اوغراشمشلر وآنده مختلف خواص شفائیه توهم ایتمشلردی . لکن دها صوکره‌لری تحریات وکشفیات متتابعه سایه‌سنده تأسس ایدن

كومورك بعض موادك ازالهٔ مضراتنده‌كی تأثیراتی

مفكرهٔ بشر هر زمان و مكانده بعض مواد مضره‌نك، هر سمك تأثیراتنی ازاله ایده‌جك بر « دوای خلاصكار »ك، بر « پانزهر »ك وجودینی پك شدتله آرزو ایتمش و بویله بر آرزو دماغ بشرده جایكیر قرار اولنجه طبیعی هر نوع مادهٔ مؤثره‌یه، هر سمه قارشی علی السویه ضد اوله‌جغی تخیل ایدیلن بعض ماده‌لر « عمومی پانزهر » دیه توصیه وحتی كثرتله استعمال اولنمشدر. واقعا بوكون بیله پادزهر دینجه همان هر مادهٔ مضره‌نك تأثیرینی ازاله‌ایدن بر علاج آكلاشیلیور سه‌ده اصل بو فكر قرون قدیمه‌ده پك زیاده یرلشمش ایدی. ازمنهٔ قدیمه‌یه عائد منقولانده بویله عمومی پانزهرلره كثرتله تصادف ایدلمكده‌در.

بو داروی شفابخشالر سلسلهٔ حیوانیه، نباتیه و معدنیه‌ده تحری ایدلمشدی؛ بو مواد میانده كومورك‌ده بولندیغنی سویلرسه‌ك هركس تعجب ایده‌جكدر.

ژاپونلر بر تسممدن شبهه‌لندكلری زمان همان كومور ییرلر؛ حتی بو عادت ژاپون اردوسنده مواد نظامیه صیره‌سنه بیله كچمشدر. دنیورك كومور بو احواله شایان حیرت درجه‌ده حسن تأثیر حاصل ایتمكده‌در. كومور نباتی، حیوانی معدنی بوتون سمومك تأثیرینی ازاله ایدر؛ أمیجی خاصه‌سی سایه‌سنده مضاد تعفن كبی تأثیر ایلر. بو ماده زهرلری مص ایده‌رك بدنی امتصاص سمومدن وقایه ایدر. كومور توزی اجزاخانه‌لرده

آلام واوجاعه قارشی

طبابت حاضره‌نك أڭ مهم وأڭ وسيع بر شعبه‌سی اولان جراحلق شوصوڭ وياقين زمانلرده جداً بديع وحيرت انكيز برچوق اصلاحات وترقياته مظهر اولدی .

فقط ، أسكی جراحلر انسانلرك كوزلرينی نه‌درجه ييلديرمشلر وافكار بشريه‌ده نه قدر عميق برخوف وهراس حاصل ايتمشلردی ! چونكه جراحلرك پارلاق پيچاقلری ، دستره‌لری ، مقاصلری كورونشده قورقونج وهراس انكيز اولدقلری كبی بويله خسته‌سنی أڭ كسكين آلات جارحه ايله قارشيلايانلرده‌ده چوق دفعه اجرای صنعت ايده ايده حقيقی بر « قاتی يوره‌كليلك » عادتاباشقه‌لرينك آلام واوجاع وحتی فرياد وزاريسنه قارشی بيوك برقيدسزلك پيدا اولمقده ايدی . دها بوندن‌ياريم عصر أول أڭ معروف وأڭ ماهر جراحلر خسته‌لرينی زور ايله ، معاونلرينه طوتديره‌رق‌أللرنده‌كی كسكين مشرطی وجود بشرك أڭ حساس وأڭ نازك نقاطنه قدر صوقارلردی ، بو آره‌لق زواللی خسته أڭ فجيع وأڭ اليم تقلصات واضطرابات آلتنده قيورانير وقوپارديغی صيحهٔ اضطرار ، انين و فرياد أڭ سرت طينتليلرك بيله دايانه‌مايه‌جقلری راده‌يی بولوردی . بركره دوشونكز : پارلاق ، كسكين بر پيچاق بوتون أتلريكزی ، سيكيرلريكزی دوغرامغه ، ياروب پيرطمغه باشلارسه دويه‌جغكز آلام واوجاع نه‌قدر شديد ، نه قدر فجيع وغيرقابل تحمل اولور !

« کیمیای تجربی » « علم سیمیا »یی موهومات صیره‌سنه ادخال وفن جلیل طبابتدن‌ده بویله برچوق غریب ادویه‌یی، بی لزوم وبلکه‌ده مضر کوره‌رك، طی واخراج ایتمش ایدی. ایشته بومیانده آلتون ومرکباتندن مستحضر ادویه‌ده داخلدی. آلتون آرتق « حجر فیلسوفی »، « آب حیات »، « اکسیر طول عمر » کبی ادویهٔ خیالیه میاننده کوشهٔ نسیانده قالمش واسمی مفردات طبده کورونمه‌مکه باشلامشدر.

حال بوکه، تتبعات جدیده آلتونده بعض خواص شفائیه موجود اولدیغنی واطبای عربك آزچوق حقلی بولندیغنی اثبات وارائه ایتمکده‌در؛ « مونپه‌لی‌یه » اطباسندن دوقتور « لوغران » آلتونك انسجهٔ حیاتیه‌ایچون مؤثر برمنبه ومقوی وصیراجه وامراض زهرویه‌ده نافع اولدیغنی وتجارب عدیده‌سنه استناداً مرکبات ذهبیه‌نك افعال هضمیه‌یی، بوتون فعالیت عصبیه‌یی تنبیه وتقویه ایتدیکنی بیلدیرمکده‌در. دیمك، آرتق بوندن صوکره آلتون تکرار مفردات طبه قید و غایت مؤثر منبهات میاننه ادخال اولنه‌جقدر.

آلتون کرك توزحالنده کرکسه قلورذهب، مضاعف فوق قلورسودوذهب کبی املاح صورتنده اعطااولندیغی زمان فضلات عضویه‌ده بیله آثارینه تصادف ایدیله‌مه‌مکده‌در. بوحالده، بدنه ادخال اولنان کافهٔ ذهبك عضویتده قالدیغنه حکم ویرلمك طبیعیدر.

آلتون، وسائط لازمه‌نك تدارکنی تأمین ایتمکله صحته پك چوق خدمت ایتدیکی کبی رفاه حالده اولانلرك بدنلرینه کیرمکسزین بیله یالکز جیبلرنده بالواسطه جلدلرینه تماس ایله‌ده آثارمقویه ومنبهه‌سنی کوسترمکده وبرچوقلرینی دینج وتوانا، جسور وقوی قیلمقده‌در.

ایدییور. دنیاده، آز برزمان ایچون اولسون ، آغری آجی دویمایان کیم واردر ؟

أوت، بعضیلرینك أك کنیش برشق وحتی أتلرینی قوپارمه ایله بیله هیچ برالم حس ایتمدکاری کورولوب ایشیدیلیورسه‌ده بوکبیلرك همان هپسی‌ده « حسسز » دنیله‌جك درجه‌ده خسته وعلیل اولدقلری اجرا ایدیلن مشاهدات و تدقیقات عمیقه ایله ثابت اولیور . چوق دفعه بوحالك عکسی بیله کورولیور : بعضیلری‌ده صرف تصوری وخیالی شیلردن متألم ومضطرب اولیورلر ؛ سیکیرلی ، صوك درجه‌ده سیکیرلی اولان بعض کنج قیزلره « آ .. سنك دیشك آغرییور ! » دنیلنجه هیچ بر شیلری یوق ایکن شدتلی بر دیش آغریسی دویمغه و آغریبنك شدتندن قیورانمغه باشلایورلر .

فقط ، وجع نه‌در ونه‌دن ایلری کلیور ؟ — طباً وجع ، آغری ، الم مترادف کیبدر ؛ قیشین شدتلی برپویراز أسوب‌ده اورته‌لغی دوکدیردیغی وقت اودامزده یانوب دوران صوبانك صیجاقلغی اعصابمزی اوقشاروبوصیجاقدن خوشلانمغه‌باشلارز . چوق دفعه اوزاقدن اوزاغه ایصینمقله برابر جانمز صوبایه‌دها زیاده صوقولمق ایستر ویاقلاشیرکن دالغینلقله ألمزی صوبایه یاپیشدیرر واوآنده بر صیحهٔ دلخراش قوپاریرز . نه‌دن ؟ چونکه بودفعه حرارت فضله بر شدتله تأثیر ایتدی وده‌ریمزك اعصابنده اویله بر اهتزاز وارتعاش حصوله کتیردی که اولکی خوشلانمه‌نك یرینه‌دها شدتلی برحس قائم اولدی؛ ایشته بوحس، الم ووجع‌در .

دیمك ، حظ ووجع اعصابك درجهٔ تأثرینه کوره دماغده

ایشته انسانلر تا جراحلغك باشلانغیجندن بری بویله مشرط، بیچاق، ماقاص، دستره ایله آچیلان یاره‌لرك فجیع وشدید آلام واوجاعی آلتنده ایکله‌یه ایکله‌یه تداوی ایدیلیرکن کیمیانك بو صوك زمانلرده‌کی ترقیات بدیعه‌سی وارباب کشف وتحرینك اقدامات متوالیه‌سی سایه‌سنده عنصرالمی دفع وازاله ایده‌جك بعض مواد بولنه‌بیلدی. بو مواد هرکسدن اوّل جراحلرك ایشنه یارادی، آرتق اوأسکی صحنه‌لر، أسکی دراملر کورولمز اولدی.

اوجاع وآلامك حیات وروحه اولان تأثیری نه‌قدر دلسوزدر! نه‌قدر مهجور شفا خسته‌لر واردرکه کونده برقاچ دفعه «اووف، بویله آغری، آجی چکمکدن ایسه اولمك خیرلیدر!» دیرلر. اوجاع وآلامه تحمل ایده‌میه‌رك انتحار ایدنلر بیله واردر. واقعا طبابت أك أسکی زمانلردن بری آلام واوجاعه چاره‌ساز اولمغه صاواشمش ایسه‌ده ینه أك مؤثر وأك امین چاره‌لری آنجق بو صوك عصرده بوله‌بیلمشدر.

اوجاع وآلامی تعریفه حاجت وارمیدر؟ فقیر زنکین، بیوك کوچوك، پیروبرنا، لاغروتوانا هپسنی آلام و اوجاعك نه‌دیمك اولدیغنی بیلیرز: برکره، چوجق طوغارکن ایشار سرشك ودموع ایله، اظهار آواز تأثر ایله قدمنهادهٔ عالم شهود اولور، اختیار دخی بر چوق مزمن، معند ومتمادی آلام واضطرابات ایچنده ترك حیات ایدر، بو ایکی یاش آره‌لغنده ایسه بزی طبیبك بیچاغنه، ماقاصنه ناچار محتاج ومنقاد ایده‌جك درجه‌ده موجع ومؤلم دردلره دوچار اولیورز؛ ظن اولنورکه، طبیعت سرور وآلامك، اوجاع و ابتسامك توالیسنی التزام

جذب وبلع ایدن شیله مشغول اولدیغندن آغری دویمه یه وقت می بولامه یور ؟

بعضیلری ایسه أك اوفاق اوجاعه بیله عدم تحمل آثاری کوستریور وبابیله‌رق یرلره سریلیورلر ؛ بویله « جانی آز » کیمسه‌لر بربیلان ویاعقرب کورسه‌لر صوقه‌جغنی تخطر ایدرك تیریل تیریل تیتره‌ر وعادتا غشی آور برخوف وهراسه دوچار اولورلر . ایشته حساسیتك بودرجه‌سی‌ده هپ رقت حسدن ، ضعف طینتدن ایلری کلیر .

عمومیتله ، «ذکورنسایه‌نسبتله دهازیاده متحمل وصبور ، نسا ایسه ذکوره‌نسبتله دهازیاده حساس ورقتپروردر . » هیجانلر ، احتراصلر ، شدتلی تأثرلر کبی فکری تماماً اشغال ایده‌جك احوالك تأثیری ایله الم ووجعك فوق‌العاده تخفف ایتدیکی حتی کاملاً زائل اولدیغی کورولمکده‌در : بر پاپاسك عنداه مقبول اولمق اطمئنان تامیله کندینی دیری دیری آتشده یاقدیغی و یانارکن هیچ برحس وجمله متأذی اولمدیغنی معلن اوضاع و اشاراتده بولندیغی مرویدر . جراحین مشهوره‌دن (آلفونس گه‌ره‌ن) اوجاع شدیدهٔ نقریسیه‌دن دولایی یرندن قیمیلدانه‌میه‌رق اسیر فراش قالان کوتوروم برخسته‌نك ، چوجغنك دوشدیکنی ایشیدنجه همان امدادینه قوشمق ایچون قالقدیغنی وبلاوجع سرعتله یورودیکنی ، فقط اولادینی صاغ و سالم کورونجه ینه أسکیسی کبی آغریلردن اشتکایه باشلایه‌رق مشی وحرکته مقتدر اوله‌مدیغنی مشاهده ایتمشدر . چوجقلری سنت ایدرکن سنتجیلرك بر اویونجاق ویابرسوز ایله چوجغك فکرینی مشغول ایتمکه چالیشمه‌لری بوسببه مستنددر . حتی آناطولیده وروم ایلیده چوجق سنت ایدیلیرکن

حاصل اولان انطباعات متضاده‌دن عبارتدر ؛ مثلا طاتلی طاتلی وخفیفجه غجیقلانمقله حظ وذوقدن باشقه برشی‌دویولماز ، حال بوکه ، شـدتلی وزیاده بر غیدیقلامه‌نك ایشی اولومه قدر واردیردیغی کورولمشدر . شدتلی بر قوقو ، شـدتلی بر ضیا ، تیز وشدتلی بر صدا انسانده وجعه یاقین وهرحالده ناخوش بر تأثیر حاصل ایدر .

الم ووجعده اعصابك نه درجه دخلی اولدیغنی شوتجربه‌ده واضحاً اثبات ایدییور : برکدینك قویروغنی صیقیشدیرسه‌ق یاخود یاقسه‌ق حیوان باغیریر ، فریاد ایدر ، فقط اوقویروغه کیدن سیکیرلری برر بربولوب کسرسه‌کز قویروغك أتلری، کمیکلری یرلی یرنده دوردقلری حالده حیوانك قویروغنی بر شـیله صیقیشدیرسه‌کز حتی یاقسـه‌کز کدی هیچ برشی یاپیلمیورمش کبی سـاکتانه دورور ؛ دیمك‌که وجع حس ایتمه‌یور، بوحسسزلکك سببی یاقیلان ، صیقیشدیریلان یر ایله دماغ آره‌سـنده هیچ برواسطهٔ اشـتراك قالمامسی ، بناءً علیه حظ ووجعی موجب اولان اهتزازات عصبیه‌نك دماغه انتقال ایده‌مه‌مسیدر .

بعض کیمسه‌لرده « جفاکش » اولیورلر ؛ آلام ومشـاقه هرکسدن زیاده آثار تحمل کوستریییورلر . اویله متحمل انسانلر واردرکه آیاق ، قول ، باجاق کسمك کبی بیوکجه عملیه‌لره بیله قلوروفورم فلان آلمقسزین تحمل ایدییورلر . جراحلقده ، خصوصـیله مبطلات حس والم کشف ایدیلمزدن اول بویله « جانی پك » قهرمانلره پك چوق تصادف ایدیلیردی . آرتق تحملك بودرجه‌سی تأثرسزلکدن، غلط حسدن می نشأت ایدییور، دیه‌جکز؟ یوقسه فکر ودماغ کندیسـنی برصورت فوق‌العاده‌ده

طوقوندوغی، بولندیغی یرده‌کی حسی ابطال واورالرده‌کی اوجاعی تسکین ایدن ایکنجی برطاقم ادویه دها واردرکه بونلرك تأثیرلریله اوپراتور خسته ایله کوزل کوزل قونوشورکن أك حسلی عضولر اوزرنده عملیات یاپه بیلیر. مثلا آیاقده براوز بووجهله استیصال ایدیلیر، حتی برفتق عملیه‌سی‌ده بویولده یاپیله بیلیر. بوعلاجلر هر هانکی برواسطه ایله اوعضوك سیکیرلرینه ایصال ایدیلنجه ابطال حس حاصل اولوویریر.

بوصتوك زمانلرده متمادی ألکتریق جریانلریله‌ده ابطال حس حصوله کله‌بیلدیکی، حتی بو اصول ایله دیش چکمك فلان کبی سوره‌کسز وکوچوك عملیه‌لرك یاپیله بیلدیکی‌ده ثابت اولدی.

مبطلات ومسکنات حس والم یالکز اوپراتورلرك دکل، اطبانك‌ده ایشلرینه یارایور. أك شدتلی برباش آغیریسنی بیله اون بش یکرمی دقیقه‌ده تسکین ایدن آنتی پیرین، فناسه‌تین، أك غیر قابل تحمل قاره‌جکر وبوبرك صانجیلرینی بش آلتی دقیقه‌ده دیکدیرن مورفین کبی جداً قیمتدار ادویه‌مز واردر؛ فقط پك مهم ومعتنا وحقیقةً شفابخشا اولان بوادویه‌یی لزوم مبرم وحقیقی کورمدکجه قوللانملی وجدی برعلاجی سوء استعمال ایتمکه قالقیشملیدرکه هروقت تأثیر تسکینکاریسندن استفاده ایدیله بیلسین.

أوت، آلام واوجاعدن همان هرکس مشتکیدر؛ شدتلی برصانجیی ممنونیت وفراغ قلب ایله قارشیلایان بابا ییکیت یوق کیبدر. هرکس اوجاعك ازاله‌سنی، ألمك تسکینی، صانجینك کیسیلمسنی ایستر.

شیمدی‌یه‌قدر هیچ برکیمسه اوجاعك مفید وجالب ممنونیت

هرکس أللرنده‌کی باستونلری دیوارلره ، تخته‌لره اوره‌رق نعره‌لرله ، صیحه‌لرله بر هنکامهٔ قیامت قوپاریرلرکه بو، بك ابتدائی، هرحالده مضحك برنوع ابطال حسدر.

آلتمش سنه اولنه کلنجه‌یه قدر جراحلر عملیاتدن اوّل خسته‌لرینه بر آز آفیون ویا بر قاچ قدح شراب ویره‌رك حسلرینی اویوشدورورلردی ؛ فقط بوجزئی خدر ، عدم‌حس اوجاع ایچون کافی کله‌میه‌جکی جهتله عملیات ماصه‌سنه صیم‌صیقی باغلانمش ویا أللری آیاقلری طوتوله‌رق ضبط ایدلمش اولان زواللی خسته‌لر باغیریر، چاغیریر، جراحلرده چوق‌دفعه عملیاتی آز برمدتده بتیرمکه چالیشیرلردی وعملیاتی متعاقب خسته‌یه اخلامور منقوعی، چیچك‌صویی کبی آزچوق مسکن شیلر ویریرلردی .

اووقتلر اطبا دخی آلام عصبیه ایچون آغریبیان ، صیزلایان یرك ده‌ریسنی داغلایوب یاقار وبرچوق مواد کاویه قوللانیر-لردی ، خسته‌یی قیزغین یاش چبوقلر ودمیر دکنکلرله قامچیلارلردی .

بوکون، کشفیات بدیعهٔ اخیره‌دن اولان مبطلات حسك تطبیق وحسن استعمالی سایه‌سنده برچوق بیوك وسوره‌کلی عملیهٔ جراحیه‌لر یاپیلیور واوجاع دها منشأ ومرکزنده ایکن ابطال وتسکین ایدیلیور.

مبطلات حس ایکی دورلودر: برطاقمی انسانی برنوم عمیقه دالدیره‌رق آغری، آجی دویدورمایان ادویه‌در؛ ایشته قلوروفورم وأتر بونوع ادویه‌دندر . قلوروفورم ویا أتر قوقلایان خسته ده‌رین ومستریح براویقویه دالار، اوپراتورده راحت راحت عملیاتنی یاپار .

چاقمغه، کورله‌مکه باشلار وصاعقهٔ مماتك یاقلاشدیغنی بیلدیریر. خلاصه، اوجاع و آلام بدن مریضك آوازهٔ فریادواستمدادیدر.

فقط، اوجاعك فوائدی بوقدرله‌ده قالماز: زمان زمان تخطر آلام واوجاعك تربیهٔ اطفال ایچون نه‌قدر مؤثر برچاره اولدیغنی هرکس کندی تجربه‌سیله بیلیر. بردفعه پارماغنی مومك شعله‌سنده یاقان برچوجق بردها مومك یاننه بیله یاناشماز! چوجغك دوشمه‌مکه، حشراتدن قاچینمغه صاواشمسی‌ده چکه‌جکی اوجاع و آلامی دوشوندیکندندر.

بناءً علیه آلام واوجاع انسانیتك أك بیوك برمریسیدر. حتی دینیله بیلیرکه انسانی چالیشدیران، جدال حیاته مزاحم مساعی‌یه تحمل ایتدیرن ینه محرومیت وفقر وضرورت تصوری، آلام واوجاع قورقوسیدر.

اوجاع انسانی مزایای معنویه واخلاقیه‌دن‌ده حصه‌یاب ایدر: برطرفدن آلام واوجاعه تحمل ایده ایده متانت اخلاقیه وفکریه‌مزی تأمین ایدر وکرم سرد جهانه قارشی بی پروا قالیرز، دیکر طرفدن‌ده جانمزی یاقان، بزی مضطرب وپریشان ایدن برشیئی باشقه‌سنه روا کوره‌میز، بویله برمعاملهٔ ناروا وجدانمزه طوقونور. ینه اوغرادیغمز واوغرایه‌جغمز آلام اضطراباتك فکر وتخطریله‌درکه مصیبتزدکان اوجاع و آلامه آجیر، مرحمت وشفقت کبی حسیات انسانیتپرورانه ایله متحلی اولورز. خلاصه، مروت، انصاف، سماحت وعلو جناب کبی حسیات نجیبه‌نك ایلریلمسی وبوتون انسال بشریه‌نك تأمین سعادت وسلامتی ایچون «آلام واوجاع» وطاتلیلق ایچون آجی لازمدر؛ چونکه آجی‌یی طاتمایان طاتلینك لذتنی آکلایاماز.

اوحالده، کورولیورکه اوجاع کوروندیکی قدر لزومسز، ظن اولندیغی قدر قورقونج دکلدر.

اوله جغنی دوشونمه‌مشدر ؛ حال بوکه ، اوجاع برچوق شکل وطرزلره کیره‌رك بزی معروض اولدیغمز مهالك ومخاطراتدن حفظ وصیانته چالیشیر وحیات وصحتمزك تحت تهلکه‌ده بولندیغنی خبر ویرر .

برکره دوشونه‌لم : اضطرابدن پك آز فرقلی اولان آچلغی ، صوسزلغی دویماسه یدق یمکه ، ایچمکه محتاج اولدیغمزی ناصل آکلایه بیلیردك ؟ زیاده‌جه چالیشه‌رق أییدن أیی‌یه یورولدیغمز وقت خفیف برقیرغینلق ، خصوصی بر وجع بوتون بدنمزی استیلا ایدرك بزی ، وجودمزی تعمیر وقوتمزی اعاده وترمیم ایده‌جك اولان استراحته ، اویقویه دعوت ایتمزمی ؟ ألمز آتشه طوقونجه همان چکمه‌مز دخی ، حس ایلدیکمز وجع واحتراقك تأثیرندندر . حتی صرعه‌لیلرده حمله زمانی جملهٔ عصبیه‌نك تأثرات اطرافدن خبردار اولمامسی برچوق قضالره ، مثلا مصروعینك آتش اوزرینه دوشه‌رك یانمه‌لرینه سببیت ویرییور . وجع والمك تأثیری اولماسه ، برپیره‌نك آیاغمزی ایصیردیغنی بیله دویامازدق . وجع قطعی دویوب اوکرنمسه ایدك بیچاق ، بالطه فلان کبی آلات قاطعه‌دن صاقینه بیلیرمیدك ؟

وجعك فوق العاده مهم وسزاوار تقدیر وبوتون انسانلرك منت وشکرانی موجب برخدمتی واردرکه اوده همان عموم خسته‌لقلرك ورود وظهورلرینی بیلدیرمسیدر . بزطبیبلر آلام واوجاعه هرکسدن زیاده منتدارز : چونکه پك چوق خسته‌لقلری ، خصوصیله آفاتك موضع وموقعلرینی بزه اخبار واشعارایدن اوجاع وآلامدر . أوت ، آلام واوجاع بزی هجوم امراضدن خبردار ایدن غایت متیقظ وصادق برنوبتچیدر ؛ خسته‌لق ایلریلدکجه وجعده تزیید شدت ایدر وتهلکه زماننده شدتله

« بتر اطراف سفليه » كبي بعض عمليات بلا وجع اجرا اولنه‌رق نتايج مهمه استحصال ايدلمكده‌در ، فن جراحيده كي بو ترقيات و موفقيات هركسك و باخصوص اوپه‌راتورلرك نظر دقتنى پك زياده جلب ايتمشدى ، جراحلر برحس تهالك ايله قبول ايلدكلرى بواصول سايه‌سنده « كاشكى يارى بلدن يوقارى يه‌ده بوطرزايله عمليات اجراسى ممكن اولسه » ديمكده وبوبابده برچوق آرزولر ، املار كوسترمكده ايديلر . بواصول ايله شرينغه ايديلن ايلك دوا « قوقائين » اولمش ايدى . لكن اساساً سم اولان بومادەنك استعمالى ايله بعض عوارض وخيمه‌نك ظهورى ارباب فنك ذوق ونشئه‌سنى قاچيرمش ايدى . قوقائين كبي موضعى مبطل حس موادن معدود اولان « أوقائين » ، « آنه‌ستەزين » ، « غاييا‌قول » ده هيچ بروجه ايله قوقائينك يرينى طوتاميوردى . قوقائينك آدره‌نالين ايله اشتراكندن عبارت اولان « بير » اصولى‌ده نتيجهٔ حسنه ويرمدى . بوسببدن نهايت جراحلر غايت سم‌اولان بوجسمك ، قوقائينك استعمالنى وبونكله برابر بل كميكى آره‌سندن شرينغه اصولنى تركه مجبور اولديلر . لكن ارباب فن برآن تحرياتدن خالى قالمدقلرندن كرك فرانسه‌ده ، كركسه آلمانياده عين تأثيرده برايكى ماده‌نك دها كشف واستحضارينه موفقيت حاصل اولدى . بوكون آلمانياده تأثيرات سميه‌دن عارى « تروپا قوقائين » وفرانسه‌ده كمياكر (فورنو) طرفندن كشف اولنان « استووائين » پك زياده قوللانلمقده‌در .

١٩٠٤ سنه‌سى مارتى اواخرنده فيزيولوژيست موسيو (بيون) طرفندن تأثيراتى بيان اولنان « استووائين » پارس مكتب طبيه‌سى معلملرندن موسيو [ره‌قلوس] جانبندن تجربه

استووائین

بر

دواء مبطل حس موضعی

طب حاضرده برحس مسرتله کورولمکده اولان ترقیات حیرت افزا یورولمق بیلمز. ارباب فنك مساعیٔ موشکافانه‌سی، اطبای دقیقه شناسانك تحریات عمیقه‌سی، مجربین مقتدره‌نك مشاهدات وتجارب متمادیه‌سی سایه‌سنده‌در. همان هرشعبهٔ طبیه‌ده کورولان بوترقیات فن جراحیده وله وحیرتی بحق موجب اوله‌جق درجه‌ده‌در. علم تشریح توصیفی، تشریح مرضی وباقتریولوژی وامراض خارجیه‌ده استحصال اولنان معلومات وسیعه فن جراحیده‌کی ترقیاتی تأسیس وحس ووجعك ابطالی خصوصنده‌کی تحریات وکشفیات‌ده عملیات متنوعهٔ متجاسرانه‌نك اجراسنی تأمین ایتمشدر. بوکون برچوق عملیاتك اجراسنده خسته قوهٔ مدرکه وعقلیه‌سنی هیچ غائب ایتمه‌یوب قطع اولنمقده اولان عضوینه عادتا نظر لاقیدی ایله باقمقده‌در. ایشته حواس مختلفه ومتنوعه‌دن یالکز حس وجعی ابطال ایله ادراك وعقله، حاسهٔ لمسیه وسائره‌یه اصلا تأثیر ایتمه‌یوب خلل کتیرمه‌ین ادویه‌دن بری‌ده «استووائین»در.

بل کمیکنی تشکیل ایدن فقرات آره‌سندن «مایع دماغیٔ شوکی» درونده مبطل حس ادویه شرینغه ایدیله‌رك یاری بلدن آشاغی بدنك حسی ابطال وبوسایه‌ده «فتق»، «اخصاء»،

موسيو [كندرجى] و [بەرتون] ك درميان ايتدكلرى ايستاتستيقلره نظراً استووائين ايله ابطال حسده قوقائينده اولديغى كبى خسافت وجه ، ضجرت قلب ، تغير نبض وتنفس ، غشى يه ميل ، تزلمك كبى اعراض يوقدر ؛ غثيان ، قى ، رعشهٔ اطراف سفليه ، استرخاء معصرهٔ شرج ، توسع حدقه اصلا مشاهده ايدلمەمشدر . « التهاب سحايا » اعراضندن عبارت اولان عواض متعاقبەده اصلا كورولمەمشدر ؛ چونكه دماغه تماس ايدن مايع دوائى قشر دماغى تنبيه ايدوب عادتا ميقروبسز بر « التهاب سحايا » توليدايدر . يوقاريده اسملرى سبقت ايدن بوايكى ذاتك استووائين استعمالنده بيان ايتدكلرى اصول بر آز مختلفدر : اولا شرينغه داخلنه استووائينك كثيف بر محلولندن پك جزئى بر مقدار آلنير . بعده قنات شوكى يه ادخال ايديلن ايكنه يه تطبيق اولونور . مايع دماغئ شوكى كندى تضييقيله پيستونى ايتوب شرينغه يه دولار وايچنده محلول دوائى ايله قاريشير ؛ بالآخره شرينغه داخلنده بولنان مايعك هپسى بردن قنات شوكى يه سوق اولنور . بوحالده استووائين عادى صوده أريديلەجكنه دماغ ونخاع شوكينك آليشقين بولنديغى مايعده ، مايع دماغئ شوكيده حل ايدلمشدر كه بو صورت خستەلرى التهاب سحايا اعراضندن مصون قيلار .

استووائين بويولده ٤ — ٥ سانتيغرام مقدارنده استعمال اولنمقدەدر .

استووائينك امراض نسا وفن ولادەده دخى استعمالى توصيه ايدلمشدر . استووائين اوجاع رحميه يى ابطال ايدر . بودوانك استعمالنده اوجاع توليديه هيچ حس اولنماز ، ملقط جنين تطبيقى ، خزع جنين وكوروتاژ وسائر عمليات ده بلاوجع اجرا اولنه بيلير .

واستعماله باشلانمش و سکز آی متمادیاً اجرا اولنان تجربه‌دن صوکره بومادەنك تأثیرسمیسی پك آزاولدیغی و آلام واوجاعی ازاله ایتـدیکی آکلاشیلمشدر . بوکون معلم ره‌قلوسـك تحت نظـارت و خذاقتنده اولان سریریاتده اجرا اولنان عملیاتك اوچده ایکیسی استووائین‌ایله یاپیلمقده‌در .

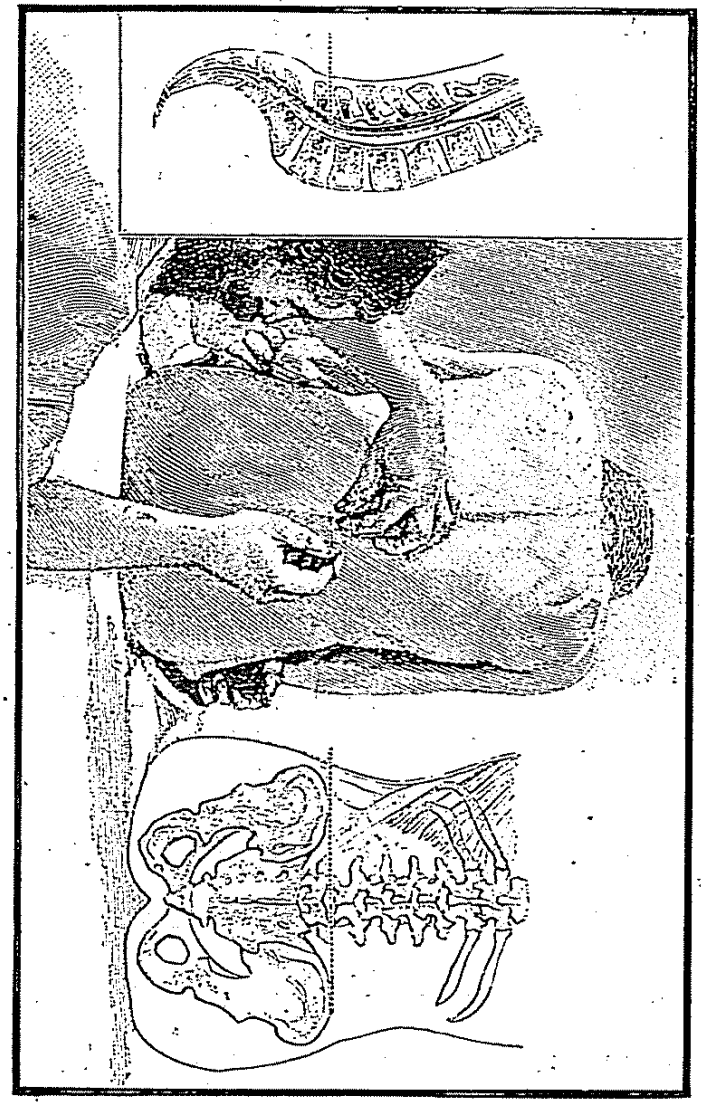

بل کیکیندن مردار ایلیکه بعض ادویه شریفه ایه‌رك بلدن آشاغی حسی ابطال ایتمك

استووائین « مبطل حس موضعی » ، « دافع آلام » در ، عدد نبضی تنقیص ، حدقه‌یی تقبیض ، اوعیه‌یی توسیع ایدر ، وجه و « بصله » یی محتقن قیلار . قوقائین کبی فقردم دماغی حاصل ایتمز ، استووائین‌ایله خسته‌یی یاتیرمقسزین‌ده عملیـات اجرا اولونه‌بیلیر .

ميقروبلر فعالدر. حيوان ، نبات هرمخلوق ضيايه محتاجدر. بر باغچه‌ده تويجات ازهارك طلوعـدن غروبه قدر سمت شمسـه توجهلرى جالب دقتـدر ؛ هر ذى حيـات ضيايه منجذب در ، ضياسز ميوه بيله كماله أره‌مز . كونشك بوتأثير حياتبخشـاسى مقدما همان تماميله نشر حرارت ايدن اشـعه‌يه عائد ظن ايدلمش ايسه‌ده اولجه تأثيرات كيميويه‌ده بولنان شعاعاته‌ده نظر لاقيدى ايله باقيله‌ميه‌جغنى صوك تجارب وتحريات اثبات ايتمشدر.

كونش ضياسى ، بيـاض ضيا « علائم سما ، قوس قزخ » ده كورديكمز مختلف رنكلردن ، ملون شـعاعاتدن مركبدر . بر حزمهٔ ضيائيه‌يى بلورين برمنشوردن كچيرايسه‌ك شعاعات ملونه‌يه تحلّل ايدر وعادتا ياپه بر علائم سما حاصل ايدر .

ضياى سـفيد فامك تأثيرى ايله الوانك تأثيرى بر دكلدر ، قيرمزى ويشيل رنكده‌كى شعاعات حرارتى نقل ايدرلر ؛ مائى ومنكشه رنكنده‌كى شعاعاتك ايسه حامضات كبى تأثير كيميويلرى واردر. ايشـته حياتده وكافهٔ مخلوقاتك نشـو ونماسنده أك مهم وظيفه‌يى كورن بو شـعاعات كيميويه‌در. ضيانك بويله بر مادهٔ كيميويه كبى اجراى تأثير ايلديكنى آكلامق دفعةً مشكل ايسه‌ده فوطوغرافك ضيا ايله صورت حصولى دوشونولنجه ايشه عقل أرديريله‌بيلير . بوكا قولايجه آكلاشيلير برمثال‌ده كتيره‌بيليرز: رنكلى برقماشى انتشـار ايدن قلورغازينـه طوتوكز ، ياخود قلورلى برصو ايله ييقاييكز، درحال رنكى زائل اولور.

بوحال قلورك تأثير كيميويسى اثريدر ، كونشـك شدتلى شـعاعاتنه معروض اولان اودالرمزده كى پرده‌لرك ، كوزل رنكلى البسه‌مزك صاراروب صولدقلرينى‌ده هركون كوروب دورويورز ؛ ديمك ضياعادتا برحامض كاوى كبى تأثير ايديبور .

كونش ميقروبلرك بلاى بى امانيدر.

أسكيدن برى شعرا وادبا «شمس تابان» ك شعاعات نورا نورندن، «ضياى سفيد فام» ك تأثيرات دورا دورندن بحث ايده كلمشلر وبوبابده قوهٔ خياليه‌يه قاپيله‌رق پك چوق شعرلر سويلمشلر وبرچوق اثرلر ميدانه كتيرمشلردر؛ طلوع وغروبك مناظر بديعه ولطيفه‌سندن بحث ايتمه‌ين شاعر وارميدر؟ قارانلق بركيجه‌ده عرض چهرهٔ ابتسام ايدن هلال سيمينه ومهتابلى كيجه‌ده روى دريا‌ده مناظر دلنشينه مفتونانه باقميان شاعر وارميدر؟ حال بوكه، خيالاتدن زياده ماديا‌ته، ظلام ليال آره‌سنده پاريلدايان هلال ونجومدن زياده خرده‌بين حقيقت آلتنده‌كى عضويات ذى حياته عطف نظر اهميت ايدن اطبا ايسه ضيايى بوسبوتون باشقه برجهتدن دوشونمش وضياده امراض ايچون چاره‌لر آرامشدر.

بوكون طبابت كونش ضياسندن بعض امراضك تداويسنده جداً استفاده ايتمكده وألكتريق ايله استحصال اولنان مختلف ضيالردن‌ده طبقى ضياى شمس كبى خواص شفائيه بولمقده‌در.

بوندن پك آز برزمان اول، هركس هوا وضيادن صوك درجه قورقارلردى؛ هركس، حتى اطبا بيله أوده، اوداده پنجره‌لرى قاپايه‌رق، آرالقلرى، ده‌ليكلرى طيقايه‌رق خسته‌لرى هوا وضيادن محروم وقارانلق يرلرده اقامته محكوم ايدرلردى. حال بوكه، ضيا مؤثر برواسطهٔ صحيه وعدو اكبر جراثيم مرضيه‌در. «ضيا كيرمه‌ين يره حكيم كيرر.»، چونكه اوراده صحت مختل،

دەريسى آلتندەكى آزوتيت فضه محلولى حال اصليسنده قالديغى حالده كونشه معروض اولان طاوشانده‌كى آزوتيت فضه محلولنك تغير و تحلل ايدرك سياهلانمش اولديغى كورولمشدر . ايشته بويله برمحلولى تحليل وتغييرايده‌جك آنجق ضيااولديغى نظرِدقته آلنجه ضيانك اعماق بدنه نفوذ ايتديكنده شهه قالماز . دوقتور (رانزى) و دوقتور (مازەل) متورم قوبايلردن برطاقمنى كونشده براقمش ، برقسمنى‌ده قارانلق بريره‌قاپامشلر: قارانلقده قالانلرك سريعاً تلف اولدقلرينى ، كونشده براقيلانلرك دهاچوق وقت ياشادقلرينى حتى ايچلرندن بعضيلرينك بوسبوتون شفايياب اولدقلرينى كورمشلردر . بوتجربه‌دخى شعاعات كيميويهٔ ضيائيه‌نك اعماق انسجه‌يه قدر نفوذايلديكنى اثبات ايتمكده‌در ؛ ايشته ضيانك بونفوذ ودخولى وظائف اعضانك حسن جريانى تأمين وبو وجهله حيات و صحتى تقويه ايتمكده‌در . دوقتور (لەرو) طرفندن ياپيلان برتجربه ده اشعهٔ كيميويه‌نك حياته اولان تأثير عظيمنى اظهار ايتمكده‌در : (لەرو) برى قيرمزى ديكرى منكشه رنكلى جامدن معمول وايچى صوايله مملو صندوق كبى قابلره قوربغه طاسلاقلرينى ـ يعنى تام قورباغى اولمامش ياورولرى ـ قويمش ، برآى صوكره منكشه رنكلى صندوقده‌كى ياورولرك بويويوب استحاله ايده‌رك تام قوربغه حالنه كيرديكنى ، حال بوكه رنكلى جام صندوقده كيلرك ينه عينى حالده طاسلاق صورتنده قالدقلرينى كورمشدر .

ايشته شعاعات ضيائيه‌نك حيات اوزرينه اولان شوخواص شديده ومؤثره‌سندن استفاده جهتى دوشونوله‌رك هرشعاعك خواص دوائيه‌سى تتبع ايدلمش وبوسايه‌ده « ضيايله تداوى » اصولى وضع وتأسيس اولنمشدر . بوكون ارباب وقوف ضيانك اصول

کونشك آلتنده شعاعات شدیده‌سنك تأثیراتنه معروض قالدیغمز زمان یوزیمز عادتا یانوب‌قاورولور، ده‌ریمزك اوزرنده برچوق چاتلاقلر وقابارجقلر حاصل اولور . بوتأثیری حرارت شمسه عطف ایتسه‌ك قار ایله مستور طاغلره طیرمانانلرده قطب دکزلری کبی غایت صوووق اقلیملره سیاحت‌ایدن اشخاصده‌ده بویانمه‌لرك حصول و تکونی ناصل ایضاح ایده‌بیلیرز؟ ایشته بونك ایچون‌درکه لسان فنده « تشمش ـ حمرت شمسیه » دییه یاداولنان عارضه‌یی شعاعات کیمیویه‌نك آثار کاویه‌سی کبی تلقی ایتمکه مجبورز .

ضیانك میقروبلرك اهلاکی خصوصنده کی تأثیراتی‌ده بو فعل کیمیوی‌نك دلیل قطعیسیدر. درونده زرع‌ایله برچوق میقروب اوره‌تیلمش بربورو ، برانبوبه طوغریدن طوغری‌یه ضیای شمسه معروض قیلنسه ۲۰ـ ۳۰ دقیقه نهایتنده بوروده میقروبلرك تلف اولدقلری کورولور . ایشته بوتأثیر شدید اشعهٔ کیمیویه‌یه عائددر . ضیانك میقروبلری بووجهله اتلاف ایتمسی خصوصنده هررنکك تأثیری باشقه‌در ، بوتأثیرك شدتی قیرمیزی‌یه نسبتله منکشه رنکنده‌کی شعاعاتده ۳٦۰ دفعه فضله بولنمشدر .

ضیا ، بدنمزك یالکز سطحندن قایوب کچمز ، بلکه اعماق بدنمزه قدر نفوذ ایدرك بوتون انسجه‌مزی تأثیر حیاتبخشاسی آلتنده بولندورور . ایکی آطه طاوشانك جلدلری آلتنه درونده برآزوتیت فضه محلولی حاوی برانبوبه قونولمش وجلدك آچیلان یرلری أیچه دیکیلدکدن‌صوکره حیوانك بری کونشه معروض قیلنمش دیکری کولکه‌ده براقیلمش ؛ برمدت صوکره بوانبوبه‌لر چیقارلمش : قارانلقده قالان حیوانك

وجودلرينى ضيا وهوايه، طبيعتك شوايكى منبع مباركنك تأثير حياتبخشاسنه عرض ايدرلر. ضياى شمس تزييدشدت ايدنجه وقت استحمام كلمش اولور. بومؤسساتك صورت انشاسى پك بسيط اولوب دورت ديره‌ك اوزرينه طوتدورلمش مائل برپامدن عبارتدر. بودامك اوزرى چين حصيرلريله اورتولمشدر. خسته‌لر عادتا داملرده طولاشان كرتنكه‌لر كبى بوحصيراوزرنده چيريل چيپلاق اوزانير وبرايكى ساعت كونشده بويله ياتارلر. اوكله‌دن صوكره تداوى يوقدر.

« نه‌هواسز حيات ، نه‌ده ضياسز صحت اوله‌ماز.» ضيا بدنه نفوذ ايدوب حيات انسجه‌يى تنبيه وتقويه ايتمكده‌در. انسجه‌يه نفوذ ايدن ضيا اعضامزك أفعال تغديسنى ايقاظ و آثار حياتيه‌سنى تشديد ايدر. تأثير ضيا ايله كتلهٔ دم ، عدد كريوات حمرا تزايد ايدر، كريوات عينى زمانده كسب قوت‌ده ايدرلر وَمولدالحموضه ايله قولايجه امتزاج ايتدكلرندن رنكلرى قويولاشير، بوسببدندركه تداوىٔ ضيايه تابع اولان ذواتك جلدلرى اسمرله‌شير . يازين صيفيه يه كيدلديكى، باغچه‌لرده، باغلرده، قيرلرده طولاشيلديغى وقت كونشه معروض اولان اقسام بدنك قيزاروب قاراردينى معلومدر. شونى‌ده ذكر ايده‌لم كه ضيا ، بدنمزك ، ميقروب وتوقسينلرله مجبور اولديغى جنك وجدالده ، أك ذى اقتدار بر معاون جسار تشعاريدر؛ چونكه ضيا مضاد تعفندر .

بو قدر خواص شفائيه‌يى حائز اولان شمسدن استفاده ايتمك ، تداوىٔ ضيايى تطبيق ايلمك ايچون شمسك هركون عرض چهرهٔ ابتسام ايتمسى لازمدر ؛ حال بوكه شمس هركون وهرموسمده عرض ديدار ايتمز. ايشته بووجهله، محيىٔ كائنات

تأثیر واستعمالنی، تعیین مقدارینی عادتا بر دواء مادی کبی بیلمکده ولزومنده ضیایی رهچته طرزنده ترتیب وتحریر ایلمکده درلر؛ مرضه، مزاجه، بنیه یه، احوال سائرهٔ فیزیولوژیه وطبیعیه یه کوره قیرمزی، مور، منکشه ضیادن بانیولر یاپیلیور.

بوکون آوروپاده ضیا ایله تداوی ایچون مؤسسه‌لر وجوده کتیریلمش وهر سریریاته برده آیریجه ضیا ایله تداوی پاویونی علاوه ایدلمشدر. بومؤسسه‌لرك داملری فوطوغرافخانه‌لرکبی جامدن یاپیلمشدر. «کونش حماملری» نامیله توسیمه شایان اولان بومؤسسه‌لرده خسته‌لره کونش بانیوسی یاپدیریلیور؛ بوکبی کونش حماملرندن أك زیاده استفاده ایدنلر روماتیزمه‌لیلر، قانسزلر، متورملر، خسته‌لقدن یکی قالقانلردر. اهالی یه مخصوص اولان بوساده کونش حماملرندن ماعدا آوستریا وآلمانیاده اغنیا وکبرایه مخصوص، شهرلردن بعید وفوق العاده دلنشین مواقعده مناظر شاعرانه قارشیسنده پك مدبدب ومزین حماملر دخی تأسیس ایدلمشدرکه اورالرده کی حیات عادتا اساطیری آکذیره جق درجه‌ده شاعرانه، ساده ونزیهدر. آوستریاده (وولدس) کوینده کی ضیا حمامی امثالنه فائقدر.

اودالری قاپوسز ومفروشاتی بسیط اولان بوحماملرده تحت تداویده بولنان خسته‌لر صباحلین أرکن قالقوب جوار تپه‌نك ذروه‌سنده کی عصردیده اشجارك اغصان سالخورده‌لریله محاط اولان زمردین چایرلغه چیقارلر، اوراده بوتون اثوابلرینی چیقاروب یوکدن تك بربانیودونی کیرلر، صوکره سوت وبالدن عبارت برقهوه آلتی بیرلر؛ یمکدن صوکره چپلاق آیاق وبعضیسنك باشنده برحصیر شاپقه اولدیغی حالده کشت وکذاره باشلار وعریان

اعمال اولنان قوطو يالكز آياغه قونولور ؛ قوطولرك ايچ كنارلرنده بولنان ألكتريق لامبه‌لرى غايت مؤثر شعاعات حاره سوق ايدر .

ضياى ألكتريقيده‌كى تسكين اوجاع خاصه‌سندن‌ده استفاده ايدلمكده‌در . ضياى ألكتريقى مورفين كبى حتى بعض احوالده اوندن دها مؤثر اولمق اوزره اوجاعى تسكين ايدر . آلام عصبيه‌دخى ضياى ألكتريقى ايله تداوى ايدلمكده‌در . بوكون طبابتده كيميوى وعادى مورفين يرينه ضيائى و غيرمادى برمورفين‌ده استعمال اولنه‌بيليور . برألكتريق لامبه‌سنك ضياسى مركزى ده‌ليك برمقوادن امرار وبووجهله آغرييان يره سوق وايصال ايديلير ، اومحل اوززنده ايكى اوچ دقيقه كزديريلير ؛ ايجابنده دورت ويابش دفعه بويولده حركت اولنورسه وجع ياتماماً زائل اولور ويا پك زياده كسب خفت ايدر . جريان ألكتريقى ، باخصوص جريان دائمى‌ده اوجاعى تسكين ايدر .

طبابتده بعض امراضده قيرمزى ويامنكشه‌رنكنده شعاعات دخى استعمال اولنيور .

ابتدا اسوچ اطباسندن متوفى معلم (فينزن) چيچك چيقاران خسته‌لرده ندباتك ، يچبمسز ياره‌يرلرينك عموم بدنده بولنمسى‌ده بر دوزى‌يه ضيايه معروض اولان يرلره منحصر قالديغنى نظر دقته آله‌رق چيچك چيبانلرينك ضياى شمسك شعاعات كيميويه‌سيله يانمسندن ايلرى كلدكلرينى تأمل ايتمش وشعاعات شمسيه‌نك چيبانلره عدم تأثيرى ايچون چيچكلى خسته‌لرى قيرمزى پرده‌لى وقيرمزى لامبه‌لى اوطه‌لرده تداوى‌يه باشلايه‌رق شفادن صوكره بونلرده ندبه‌لردن اثر

اولان شمس تابان عصرلردن بری بدنمزه تأثیرایده ایده ،هرکون کوزمزه چارپارجه‌سنه تأثیر حیاتبخشاسنی کوستره کوستره نهایت قیمت واهمیتنی آکلاته‌بیلدی وکندیسنی بحق طانیتدی. لکن سنه‌نك بعض مواسم وایامنده کوزدن نهان اولمسی بزه برنازنینك جلوه واستغناسی کبی کلمکه باشلادی . اولجه اهمیت ویرمزدك ، فقط قیمتنی آکلادقدن صوکره بواختفا آرتق طوقونمه‌یه باشلادی . بویله، برزمان محرومیتده نه‌یاپه‌لم؟ خسته‌لرمزی تداویسزمی براقه‌لم ؟ خیر ؛ ألکتریق ضیاسی ضیای شمس یرینه‌ده تطبیق ایدیلمکه باشلانیلدی ، چونکه ألکتریق ضیاسی ضیای شمسك خواصنی تماماً جامعدر . آنك ده قیرمزی، یشیل ضیاسی ، اشعهٔ حروریه‌سی ، ماوی مور ضیاسی ، اشعهٔ کیمیویه‌سی واردر ؛ حتی ضیای ألکتریقیده دها زیاده اشعهٔ کیمیویه بولندیغی بعض آثار ایله کورونمکده‌در .

ألکتریق ضیاسی ایله تداوی وبانیو یاپمق ایچون عادتا تخته‌دولاب ویالوجه طرزنده‌بانیولقلر یاپیلمشدر، بوبانیولقلرك کوشه وکنارلرینه برألکتریق منبعنه مربوط‌أللی‌قدر ألکتریق لامبه‌لری تعلیق ایدلمشدر ؛ لامبه‌لرده‌کی ضیانك شدت ودرجهٔ تنویرینی تعیین ایتمك ید اختیارده‌در . لامبه‌لر اشعال ایدلدیکی زمان برطاقم آینه‌لردن انعکاس ایدن ضیا ، خسته‌لرك چپلاق وجودلرینی نورلره غرق ایدر . بانیو مدتی چوق دفعه تاریم ساعتی تجاوزایتدیریلمز. روماتیزمه ، نقریس وخشونت مفاصلده عمومی بانیودن زیاده موضعی بانیولرله خسته اولان عضوه مخصوص اولمق اوزره تأثیرات ألکتریقیه‌ده بولنیلور : بونك ایچون اعضانك شکلنه کوره مختلف قابلر ، آلتلر یاپدیرلمشدر: دیزایچون ترتیب اولنان قوطو یالکز دیزه طاقیلیر ، آیاق ایچون

بوكون بوخسته لغى اشفا ايچون منكشه رنكنده كى شعاعاتدن استفاده اولنيور. (لوپوس)ك صورت تداويسنه دائر كچن سنه كى نوسالمزده تفصيلات واردى. آرزو ايدنلر آكا مراجعت ايده بيليرلر.

ينه ضيا ايله تداوى ديمك اولان (رونتكن) شعاعاتنه كلنجه: بوشعاعاتك تأثيراتى پك شديد اولديغندن اثناى تطبيقده بعضاً يانيقلر پيدا اولمقده بعضاً ده انسجه عادتاً تغير ايتمكده در. مع مافيه بوكون بعض اورلره تطبيقندن حسن نتيجه كورولميور، هرحالده تداوى نقطهٔ نظرندن ده بوشعاعاتك استقبالى پارلاقدر.

ضيا، هوا، صو، حركت، ألكتريق ودلك ايله تداويلر بناى قديم طبابتى صارصدى، بويكيلكلر بابا وآتالرمزدن ايشيدوب كورديكمز اصول تداوى يى همان بوسبوتونده كيشديردى. آرتق هرطرفدن قاپالى براوداده ياتان خسته نك يانى باشنده كى ماصه اوزرينه قونولان وچوق دفعه ماصه نك وسعتسزلكندن ناشى اطرافده كى قونصول اوزرينه ده يرلشديريلن محلول، روح، حب، كلاج، توز كبى علاجلر كورونمز اولدى؛ أسكيسى كبى خسته لرمزه بردوزى يه علاج ويرمه يورز. ادويهٔ مؤثره و جواهر كيميويه اعتبارلرينى غائب ايتديلر. وسائط اشفائيه ضيا، حرارت، ألكتريق، برودت كبى عوامل طبيعيه ده، هوا، غذا كبى مواد لازمهٔ حياتيه ده تحرى ايديليور. اويله يا، طبيعتده مبذول و منتشر اولان خزائن شفائيه هيچ بروقت اويله محدود اجزا خانه لره صيغاماز. اجزاخانه لرده كى جواهر مؤثره، عضويت ايچون هيچ بر زمان مؤثرات طبيعيه قدر شفابخشا اولاماز.

قالمدیغنی حتی بو سایه‌ده حما وسائر اعراضك پك خفیف کچدیکنی کورمش وبونك اوزرینه چیچکك تداویسی ایچون دیوارلری ، طاوانلری ، زمینلری قیرمزی‌یه بویانمش و پنجره‌لرینه قیرمزی جاملر طاقیلمش خصوصی اودالریاپدیریلمشدر. بواودالرده یاتاق طاقملرینه وارنجه‌یه قدر هرشی قیرمزیدر .

چیچکك قیرمزی ضیا ایله تداویسی أسکیدر ، قرون وسطاده فرانسه‌ده چیچکلیلرك یاتاقلری قیرمزی پرده‌لرله ستر اولنوردی . بوعادت الآن رومانیاده وطونکنده جاریدر .

قیرمزی ضیانك انسانه نشئه وحبور ویردیکی‌ده بالتجربه ثابت اولمشدر ؛ پارسده (سال‌په‌تری‌یر) خسته‌خانه‌سنده مانیا - تیزمه ایدیلن خسته‌لرك کوزلری اوکنه قیرمزی برکوزلك قونجه درحال یوزلرنده علائم سرور کورولمشدر . دیمك کئول آفیون واسراره تحف برخلف دها چیقیور !

ضیا ایله تداوینك أك بیوك تأثیری ، أك مهم برموفقیتی‌ده (لوپوس) دینیلن قرحهٔ آکله‌یی تماماً شفایاب ایتمسیدر . بو موفقیت اشعهٔ کیمیویه‌نك تأثیریله حصولپذیر اولیور، اشعهٔ کیمیویه جلده نفوذ ایدرك میقروبلری اولدوریور . بو طرز تداوی‌یی‌ده تأسیس ایدن معلم (فیزن) در . لوپوس بورونده ظهور ایدرك یاناقلره وبوتون یوزه انتشار ایدرك جلدی کمیردکدن صوکره آلتنده‌کی انسجه‌نك کافه‌سنی‌ده اویوب اکل ایدن برده‌ری ورمیدر. شیمدی‌یه‌قدر استعمال اولنان کاویات، جامضات شدیده ، قیزغین ده‌میرلر ، کسکین بیچاقلر یالکز خیبسته‌لغك سپر مخربنی توقیف ایده‌بیلیورلردی؛ حال بوکه ،

مختلف ایچکیلرك قوهٔ سمیه‌لری

جنایاتك مشرقی، ورمك باباسی، صرعه وسائر شوائب عصبیه‌نك سبب واساسی اولان ایچکیلر هپ برقوتده دکلدرلر ، ایچلرنده « کسکین » ی وار ، « خفیف » ی وار ؛ ایشته شو « مسطر » بزه بوسمدار مایعلرك درجهٔ قوتلرینی برر قدح شکلنده وشدتلری نسبتنده تمثیل وارائه ایتمکده‌در :

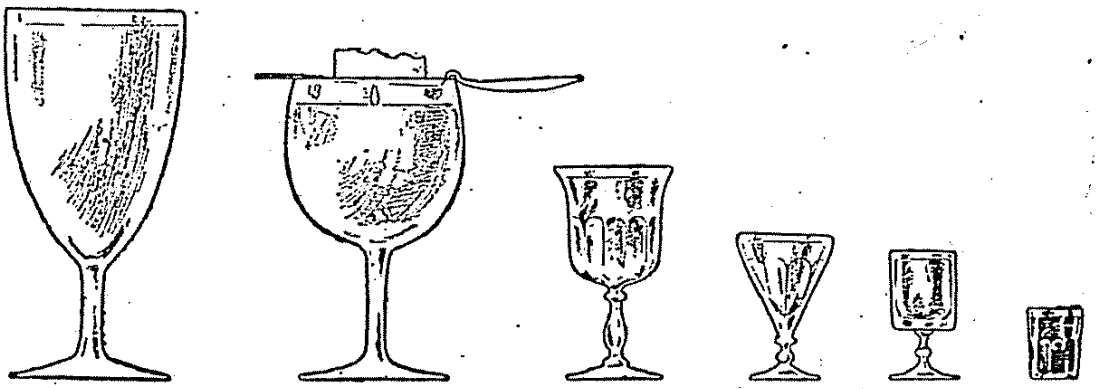

شراب	روم قونیاق	راقی کیرش	ورموت ، آمر	آبسنت	وولنه ره‌در
(واحد قیاس)	(۲ دفعه)	(٤ دفعه)	(٥ دفعه)	(١٦ دفعه)	(٢٤ دفعه)

ایچکیلرك شرابه نظراً درجهٔ سمیتلری

ایچکی اشتهایی آچارمی ، قاپارمی ؟

برچوقلرنده ایچکینك اشتهایی آچه‌جغنه دائر یاکلش خرافه انکیز برظن وذهاب واردر . حال بوکه قاپانان بر اشتها ایچکی ایله دکل ، معتدل ومنتظم بر ممارسهٔ بدنیه ایله ، انتظام وحفظ صحت داخلنده یاشامق ایله آچیلیر . ایچکیلر بدنی ضعیف دوشورور ، وجودك خسته‌لقلره قارشی ابراز ایده کلدیکی مقاومتی محو ایدرك ورملر ، سیکیر ضعیفلقلری ، نقریسلر ، فلجلر ، بوبره‌ك وقاره‌جکر آفتلری

برقاشیغی برنوزادی — برکوچوك قدحی ایکی یاشنده‌کی چوجغی — برکوچوك بارداغی اون یاشنده برچوجغی — تام برقدحی قوجان برآدمی اولدیره بیلیر .

تأثیر کئول

[زسمده کئول برقدید موت آور شکلنده کوسترلمشدر .]

حاصل ایدر ، کئولك تأثیراتیله خراب وبرباد اولان بر بنیه‌یی أك عادی برانتان بیله محو وپریشان ایده‌بیلیر .

راقی ، آبسنت فلان کبی کسکین ایچکیلرك تأثیرات مخربه‌سنی آکلاتمق ایسته‌ین شورسم نه قدر معنیداردر : بوایچکیلرك بر قاشیغی برنوزادی ، برکوچوك قدحی ایکی یاشنده بر یاوروجغی ، برکوچك بارداغی اون یاشنده برچوجغی ، تام بربارداغی ایسه قوجان برآدمی اولدیره‌بیلیر .

نتیجهٔ مساعیلرینی مجموعهٔ معروفهٔ فنیه‌لرنده دلائل ووثائق عدیده‌سیله برابر مفصل ومدلل لایحه‌لر حالنده نشره وشو ده کرلی تحریاتك ماهیت وقیمت فنیه‌سنی تعیین وبیانه‌باشلادیلر.

ایلك نشر ایتدکاری ایکی لایحه‌ده فرنکینك مایمونلره کچدیکنی واجناس نسناسیه‌دن شمپانزه ایله ماقاق وسائر آشاغی جنس مایمونلرك تجربةً بو خسته‌لغه طوتولملری ممکن اولدیغنی وخسته‌لغك مایمونلرك انواع مختلفه‌سنده‌کی سیر وصورت ترقیسنی اوزون اوزادی‌یه ایضاح وبیان ایلدیلر.

صوك لایحه‌لرنده ایسه فرنکی‌یی حصوله کتیرن ماده‌نك، «ویروس» ك ماهیت وحقیقتی حقنده‌کی نتایج تجربیه‌یی تبلیغ ایتدیلر. فرنکی افرازات وآفاتنك دوغریدن دوغرویه خرده‌بین واصول مختلفهٔ تلوین ایله معاینه‌سنده هیچ برعنصر متعضو یعنی میقروب وسائره کورولمه‌مشدر. صوکره خسته‌لغی حاصل ایدن ماده‌نك پورسلن سوزکچلردن کچوب کچمدیکنی تدقیق ایتمشلر وکورمشلرکه دوغریدن دوغری‌یه ایلك فرنکی چیباننده آلنان ماده سوزکچدن کچیرلنجه تأثیرینی غائب ایتمش ومایمونلره زرق ایدلدیکی حالده فرنکی حاصل ایده‌مه‌مشدر. حال بوکه، اوماده‌دن دهاسوزولمزدن اوّل آیریلان برقسم، شرینغه ایدیلن مایمونلرده مکمل وآشکار برفرنکی حاصل ایتمشدر. دیمك، فرنکینك مؤثر مرضیسی سوزکچك ایچنده قالمش وسوزکچك نسجی آره‌سنده‌کی غایت اینجه وکوچوك ده‌لیکلری کچه‌مه‌مشدر. بوکا کوره، فرنکی میقروبنك خرده‌بین ایله کورولمه‌جك درجه‌ده وهرحالده مادی وذی‌شکل برشی‌اولمسی لازم کلیور.

سوزکچلردن کچیرلن فرنکی مادهٔ مؤثره‌سنی ایکی آلمان

فرنکی حقنده تجارب جدیدهٔ فنیه

شوصوك سنه‌ظرفنده پارسده‌کی پاستور مؤسسهٔ علمیه‌سنك فرنکی وبونك حیوانلره تجربةً نقل‌ایدیله‌بیلمسی حقنده اجرا ایلدیکی تجارب بوتون جهان فنده ، حتی مطبوعات یومیه‌ده بیله برطنانهٔ‌مدیده ومباحثات شدیده حاصل‌ایتدی. برچوقلری فرنکینك‌ده برمصل شافیسی بولندیغنی و بوتجاربك غایت قوی امیدلر اویاندردیغنی‌و آرتق‌انسانلرك فرنکی وعوارض‌مستکرهه وَوخیمه‌سندن قورقمه‌یه‌جقلرینی ایلری سوروب دوردیلر . حتی اخلاقیون وادبادن بومسئله‌نك ازدواج وسائر معاملات بشریه‌یه ، تشکیل‌عائله‌یه اوله‌جق‌تأثیرات مؤسفه‌سنی دوشونه‌رك اظهار اندیشه‌یه مسارعت ایدنلر بیله اولمشدی . هله پارس مطبوعاتی وقعه‌یی پك زیاده داللاندیروب بوداقلاندرمقده ، بویولده ادبی وفنی مصاحبه‌لر ، ملاقاتلر ، مسابقه‌لر ، مطالعه‌لر نشر ایتمکده اولدقجه ایلری کیتدیلر ؛ طبیعی شوایلك انطباعات مفرطانه بزمده جرائد یومیه‌مزده مزین و مطرا برقاچ ستون قبول‌بولدی . فقط ارباب‌فن ، اطبا بومسئله‌ده اولدقجه‌محترزانه داوراندیلر . پاستور مؤسسه‌سنك أك بنام وأك ناموسکار اساتذه‌سندن‌اولان (مچنیقوف) و (رو) تجارب‌ومشاهدات واقعه‌یی حسن تطبیقه اهتمام ایتمکله برابر مطبوعاتك هیجانلی وتفاخر آمیز یازیلرینه قارشی پك لاقید بولوندیلر . طبیعی بر ایکی آی صوکره بوهیجان یاواش یاواش سکونت بولدی ، هرشی حال طبیعیسنه کلدی . ایشته اوآرالق بوایکی استاد

دوقتور پیروقوفسکی فرنکی میقروبنك هرحالده قانده اولدیغنی و تخریباتنی قان اوزرنده یاپدیغنی دوشونه‌رك خسته خانه‌ده تحت تداویده بولنان سکسان قدر فرنکیلینك قانلرینی برقاچ بارکیرك شاخ دامارلرینه زرق ایتمشدر.

مقداری ٥ — ١٠ سانتیمترومکعبنی کچمه‌ین بوقان، بارکیرلرك حرارتلرینی بر درجه یوکسلتمش وبرمدت صوکره حیوانلرك کوکس ویانلرنده بر چوق قابوقلی چیبانلر حاصل اولمش و (یوزه‌ف)، (بلاشقو) کبی فرنکی متخصصینی بو چیبانلرك فرنکی آثاری اولدقلرینی تصدیق ایتمشدر. صوکره بارکیرلر ألك مشهور بیطرلردن اوچ ذاته معاینه ایتدیرلمش، اونلرده آتلرده شیمدی‌یه قدر بویله بر شی کورمدکلرینی اعتراف ایتمشلر. بارکیرلرده کوروان آفاتك نسجی خرده‌بین آلتنده معاینه وتدقیق ایدلمش وبو قبیل آثار وآفاتك فرنکیدن باشقه برشیدن حصوله کله‌میه‌جکنه قرار ویرلمشدر.

پیروقوفسکی بو حیوانلرك [مصل] لرینی طاوشان وفاره کبی کوچوك حیوانلره زرق ایتمش ایسه‌ده هیچ بر آفت وراحتسزلق حاصل ایتمدکلرینی کورمش، صوکره ایشی‌دها ایلری کوتوره‌رك مصلی انسانلرده تجربه‌یه قالقیشمشدر. مجرب بوصوك تجربه‌سنك نتیجه‌سنی سویله‌میور وبونی ایلریده مدلل ومثبت بر اثر حالنده آیریجه نشر ایده‌جکنی وعد ایدیور.

مچینقوف وَروکبی اعاظمك تجارب مسروده‌سیله برکون کشف اولنه‌بیله‌جکی تعین ایدن فرنکی میقروبی کچن سنه برلین دائرهٔ صحیه‌سی اطباسندن (شاودین) طرفندن بوتون آفات افرنجیه‌ده بر صورت دائمه‌ده بولنمش و بوبابده اجرا ایدیلن

عالمی کندی بدنلرینه زرق ایتمشلرسه‌ده هیچ برنتیجه حاصل اولمامشدر . اوحالده ، مادهٔ مؤثره سوزکچدن کچرکن اصل عنصر مؤثری سوزکچك کوزلرنده براقمقده‌در .

رو وَمچنیقوف بومسئله‌یی اثبات ایتدکدن‌صوکره فرنکی ویروسنه حرارتك تأثیرینی تدقیق‌ومطالعه ایلمشلردر. ویروس برساعت‌قدر (٥١) درجهٔ حرارتده براقیلیرسه تأثیرمرضیسنی تمامیله غائب ایدیور. فقط غلیسه‌رین علاوه‌سیله ویروسك تأثیر مرضیسنه خلل کلمه‌یور .

بویله حرارتله یاخود سوزکچدن کچیرمکله تأثیری محو ایدیلن ویروسك آشی اولوب اوله‌میه‌جغی جهتی‌ده آیریجه تدقیق ایدلمش وبومادەلرك آشی کبی برتأثیر حاصل ایتمدکلری وسیر مرضه هیچ برتأثیرلری اوله‌مدیغی ثابت اولمشدر .

شیمدی، فرنکی‌یه قارشی برآشی تدارك ایتمك ایچون نه‌کبی تجارب وتحریاتده بولنملیدر ؟ مجربینی أك‌زیاده بوجهت دوشوندرمشدر. الآن تعقیب ایدلمکده اولان تحریاتك ویردیکی نتایجه‌کوره مجربلر مایمونلرك أك آشاغی وأك ابتدائی جنسلرنده فرنکینك پك خفیف‌صورتده کچدیکنی وبو جنسلرده حاصل ایدیله‌جك خفیف برفرنکینك آشی‌کبی قوللانیله بیله‌جکی امیدنده‌اولدقلرینی بیان ایدیورلر ؛ مع‌مافیا حکم آتینکدر .

بو صوك کونلرده بعض مجربلر دهـا ایلری کیتدیلر . شیمدی‌یه‌قدر تجربه‌لر یالکز مایمونلر اوزرنده یاپیلمش‌وتجربه ایچونده شانقرهٔ افرنجیه‌نك افرازاتی قوللانیلمشدی . حال بوکه ، دوقتور [پیروقوفسکی] فرنکیلیلرك قانلریله بارکیرلرده‌ده تام برفرنکی حصوله کتیرمکه موفق اولمشدر .

میقروبلر دفعه‌لرجه بولنمش وبر چوق تدقیقات ایله بو آفانك او میقروبلردن حصوله کلدیکی قطعیاً ثابت اولمشدر .

ارثی فرنکیده، فرنکیلی طوغان اولو وبرجیات چوجقلرك آفتزده اولان اقسام بدنیه‌لرنده فرنکی میقروبلری دفعه‌لرجه بولنمش وآرتق بو آفتلرك او میقروبلرله حصوله کلمش اولدقلرنده شبهه ایدن قالمامشدر.

شیمدی‌یه قدر فرنکیلی اولمیانلرده «تره‌پونه‌ما پاللیدا» یه بر دفعه اولسون تصادف ایدیلمه‌مشدر.

خلاصه مچنیقوف، فرنکل ، هوفمان وسائر ارباب دقت وصلاحیت بومیقروبلرك فرنکی‌نك مؤثر مرضیسی اولدقلرینه همان قانعدرلر. دلیللری ایسه :

١ — بو میقروبلر آفات ابتدائیه وثالیهٔ افرنجیه‌نك سطحنده، عمقنده، هرطرفنده بولنیورلر؛ دنیانك بر اوجندن دیکر اوجنه قدر همان هریرده فرنکیلیلرده عینی میقروبه تصادف ایدلمشدر.

٢ — عینی میقروب فرنکیلیلرك آك درین احشاسنده وآناسندن فرنکیلی طوغان چوجقلرك قاننده بولنمقده‌در .

٣ — عینی میقروب انساندن آلنان فرنکی ویروسیله آشیلانمش اولان مایمونلرده‌ده بولنمشدر .

٤ — « تره‌پونه‌ما پاللیدا » فرنکیدن آزاده بولنان انسان و مایمونلرده بولنمدیغی کبی دیکر خسته‌لقلرده‌ده تصادف ایدیلمه‌مشدر.

بناءً علیه، «تره‌پونه‌ما پاللیدا » فرنکی‌نك عامل مرضیسیدر. کندیسنده بومیقروب بولنان بر چیبان ویاآفت داء افرنجه عائددر، یالکز بومیقروبك بولنه‌مدیغی آفانه « افرنجی دکلدر »

تدقیقات وتفتیشاتدن دخی بومیقروبك فرنكی نك مؤثر مرضیسی اولدیغی تمامیله آكلاشیلمشدر .

(شاودین) ك كشف ایتدیكی بومیقروب بوكون «تره پونه ما پاللیدوم» نامنی آلیور ؛ اوللری بوكا «اسپیروكه ته» دنیلیردی كه صوكره احوال حیاتیه سی دها أیجه تدقیق ایدیلنجه «تره پونه ما» اولدیغی تحقق ایتمشدر .

فرنكی میقروبی عادتا بورغو ویا حلزون شكلنده اولوب مختلف استقامتلرده متحرك در ؛ حلزوننك عددی ٨ دن ٢٦ یه قدر واریرسه ده اكثریا ٨ : ١٢ قدردر . میقروبك طولی برمیلیمتره نك بیكده دوردی ایله اون دوردی آره سنده در ، عرضی ایسه بر میلیمتره نك بیكده یاریمی قدردر .

بومیقروبك شیمدی یه قدر كوروله مدیكی اویله هربویا ایله بویانامه مسندن وكوج حال ایله وخصوصی بویالرله بویاندیغی حالده دخی ینه خاسف وصولوق كورونمسندن ایلری كلمشدر .

فرنكی میقروبی اساساً حیوانی در ، ذوی الاهداب صنفنه منسوبدر : سائر حیوانی میقروبلركبی بوده شیمدی یه قدر عضویت خارجنده اوره تیله مه مشدر . جیوه مركباتی بومیقروبك حیاتنه قطعی وسریع برتأثیر اجرا ایتمكده در ؛ تداوی ایلریلدكجه آفت افرنجیه ده كی میقروبلر تلف ونابدید اولورلر . بومیقروب شیمدی یه قدر جهان مدنیتك هرطرفنده ، فرنكی نك آفات ابتدائیه سندن عبارت اولان سرت چیبانده ، عقده لرده ، فرنكی چیچكی دنیلن روزه ثوللرده ، بعض احوالده قاندە ، فرنكی آفاتی جوارینه آچیلان پهلوان یاقیلرینك صوینده بولندیغی حالده اوچنجی دوره عائد آفات افرنجیه ده بولنه مامشدر .

حیوانلر اوزرنده تجربةً حصوله كتیریلن آفات افرنجیه ده

بعض حیوانلردن صاقنملی‌ز .

انسان نه‌یه چوق دفعه دشمنی بیلمز ؟ .. نه قدریمز اطرافمزده ، أتکلریمزه ، باجاقلریمزه سورونن و خیریلدایوب دولاشان کدی‌یی ده‌لیجه‌سنه سوه‌رز ؟ کدینك تویلرینك قاباریقلغی ، رنکنك خوشلغی ویا آوجیلغی محبتمزی جلب ایدر ، طوتوب آرقه‌سنی صیوار واوقشار دورورز . کیمیمز شاقلابانلغی ، صداقتی ایله جلب محبت ایدن فینویی عمیق برحس محبتله سوه‌ر وحتی یوزینی کوزینی اوپر ، کیممزده وقت کچیرمك اوززه آوولویه اینوب کومسك اطرفنده طاووقلره بالذات یم ویریر ، پاپاغانله کوکرجینلرله أکلنیر ، تبدیل هوا مقصدیله توزلی طوپراقلی یرلره کیدوب کندیمزی سیوری سینکلره ایصیرتیرز . ایشته بوحرکاتمز بزه پك چوغه اوطورور حتی بعضاً حیاتمز بهاسنه دورور .

حیواناته قارشی صاف وصمیمی وفقط پك طفلانه ابراز اولنان محبتلرك بعضاً مضرات عدیدهٔ وخیمه‌سی بولندیغنی طبابت حاضره میدانه قویمشدر . آرتق ، اطرافمزده تأثیره آماده برچوق اسباب مرضیه‌یی اویله‌جه براقوب‌ده برکابوس خشیت انکیزده اولدیغی کبی مدهش قورقولرایچنده بولنمیه‌لم . شوکوزل باغچه کزده پك خوش منظره‌لی بیوك برحوض ، برلاق اولسون . عجبا نظر کزه خوش کورونن بوحوضك سزك وقومشولریکزك احوال صحیه‌سنی محو ایتدیکنی بیلیرمیسکز ؟ اطرافی نظر ربا چیچکلرله مزین ، سطحی برآینه قدر سیمین ولمعه ناك اولان شولاقك سیوری سینکلرك یاتاغی ، ایصتمه‌نك بشیکی اولدیغنی ایشتدیکزمی ؟

دبیه‌میز؛ چونکه اساساً بو میقروبی بویامق وبولوب کورمك پك مشکل وَزوردر.

ایشته ، (شاودین) ك شوکشف مهم وعظیمی فناً صوك درجه حائز قیمت اولوب بوکون جهانك هرطرفنده کیجه‌لی کوندوزلی چالیشان ارباب غیرت ودقتك مساعیٔ مبروره‌سیله فرنکی‌یه عائد برچوق مسائل مشکله ومعضله‌نك حل وفصلنه خدمت ایده‌جك وَخسته‌لغك طرز تشخیص ومداواتنجه‌ده برچوق تعدیلات وتکملاتك حیز آرای حصول اولمسنه یاردیم ایلیه‌جکدر .

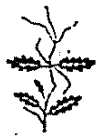

فرانقلق برزیان وقوعه کتیره بیلدکلری مشاهداتدندر. ضرر وزیانلری بو قدرله قالسه ینه آنلره خانه‌لریمزده حسن قبول کوسترر وچیزکین خویلری ، مردمکریزانه وخائنانه حرکات ومعامله‌لریله برابر ، ینه آرامزده یاشاملرینه مساعده ایدردك.. فقط فاره‌لر «وبا» خسته‌لغنك آك برنجی واسطهٔ انتقالیدرکه بو بابده اهمال ومسامحه برحرکت قبیحهٔ جنایتکارانه‌در. وبا بر مملکتی استیلا ایتدکده ابتدا فاره‌لره صولت ایدر. خسته‌فاره‌لر أولریمزده هرطرفه صوقولور ، هرشیئه سورونمك ، بیه‌جك وایچه‌جکمزه طوقونمق ایله بو مرض مدهشی یایارلر. چونکه

تخته کهله‌سی

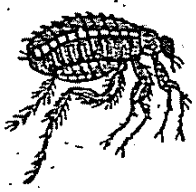

پیره

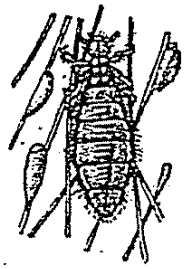

بیت

وبا خسته‌لغنه سبب اولان میقروب، « یه‌رسه‌ن باسیلی » فاره‌نك قاننده ، صالیه‌سنده بولنور، وبالی فاره‌نك اوزرندن صیچرایان قالقان پیره‌لر، تخته قوریلری انسانه کلوب ایصیریر ویه‌رسه‌ن باسیلنی قانه قاریشدیرر. هروبا استیلاسنده سوقاقلرده حسابسز فاره لاشه‌لری کورولور. « فاره‌لرك وبایه طوتولمق خصوصنده‌کی فرط استعدادلری تحفظ نقطهٔ نظرندن فوق‌العاده مهمدر. خسته‌لغك بر شهرده کمال شدتله ظهورندن برایکی کون اوکجه أولرده، سوقاقلرده، میدانلرده والحاصل هرطرفده فاره‌لاشه‌لری کورولمشدر . خسته فاره‌لره تماس ایدنلرك وبایه طوتولدقلری ایکی کره ایکی دورت ایدرجه‌سنه محققدر. فاره‌لرده‌کی بوکثرت

بزده فاره یه ، شو «سولون بکی» نه قارشی جایکیر اولمش نفرت عمومیه پك بجادر. فاره ایکرنج، پیس، عارسز، ذلیل بر مخلوقدر. اوندن خوف واحترازایتملی. مصاللرد. داستان اولمغه لایق بر درجه ده برکت تناسله مالك اولان بو فعال وغیور حرامی شهرلری، تارلالری استیلا ایتمشدر؛ هرطرف اونك جولانکاه نهب وغارتیدر. کیجه لری یاتاقدن یاتاغه دولاشیر حتی انسانك قوینه کیرر؛

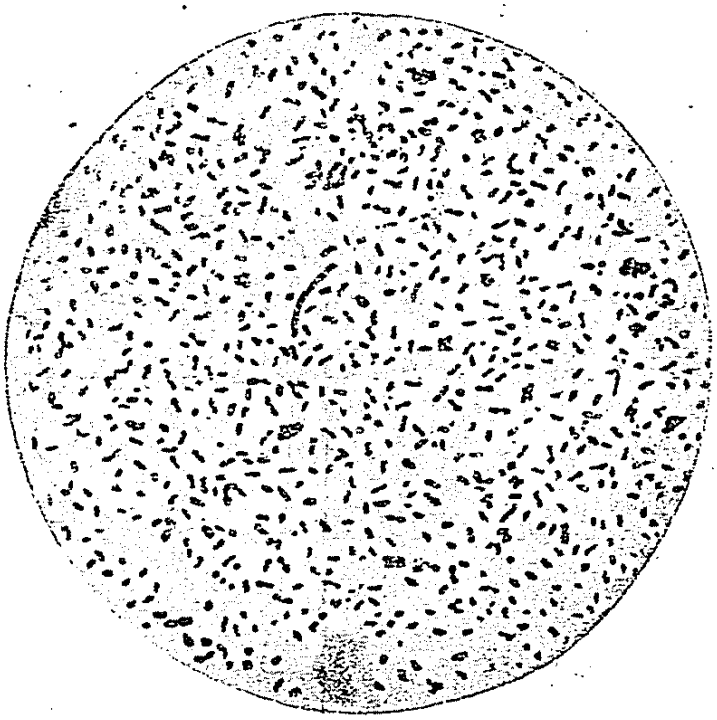

وبا میقربی — یه رسن باسیلی

لطف ، زیارتی کهوارهٔ اطفاله ده تشمیل ایدرك بعضاً چوجقلرك بورنده، قولاغنده کی مواد ایله تعیشه صاواشیر. فاره لرهرکون أولرده ، فابریقه لرده دورلو دورلو طوزاقلرله اهلاك و اتلاف ایدلدیکی ، هرسنه کندیلرینه مخصوص اولوملرله چوقجه محو وهدر اولدقلری حالده ینه توکنمه یورلر. فاره لرك تخریباتی پك کستاخانه، زیانکارانه وباغیانه در. قهوه یوکلی برکمیده ، اخراج ایدیله جك برلیمانه مواصلت ایدیلنجه یه قدر، اون بیك

کسب حقیقت ایده‌مدکدن باشقه هرطرفده بونك عکسنی مثبت مشاهدات عدیده نشر واعلان ایدلدی. بناءً علیه، متورم اینکرك اتلافی وسوتلرینك عدم استعمالی تدابیر صحیه جمله‌سندندر.

طاووقلر، کوکرجینلر «دیفته‌ری»یه، قوش پالازینه یاقالانیر وانسانلره بو مرض مدهشی نقل ایده‌بیلیرلر. بعض اطبا طاووق وکوکرجین دیفته‌ریسنك انسانه انتقال ایتمدیکنی ادعا ایتمشلرسه‌ده پاپاغانلر واسطه‌سیله سرایت ایدن و (پسیتاقوز) دینلن «ذات‌الرئهٔ وخیم» مذکور خسته‌لغك قابل انتقال اولدیغنی کوسترمشدر. غاغالرنده، دیللرنده، بوغازلرنده ورم بولنان پاپاغانلرله آغز آغزه‌او پوشش ایله بعض ذواتك ورمه طوتلدقلری وحتی برسرچه قوشنك ضربهٔ منقارینی یمش برقادینده «لوپوس» دینلن ورم جلد ظهوره‌کلدیکی کتب طبیه‌ده مذکوردر.

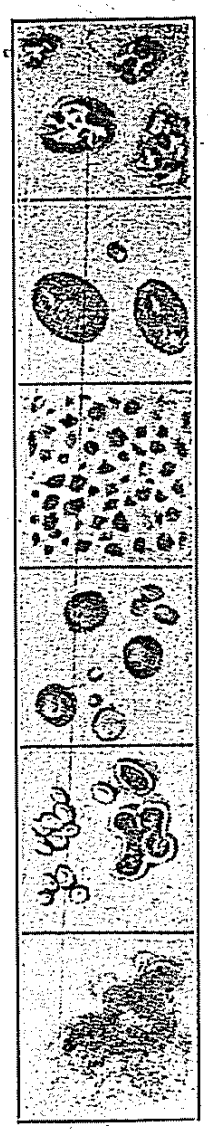

جلد خسته‌لغلرندن بعضیلری

حیوانات ایله زیاده برموانسه‌نك ألیخفیف مضرتی، چوغی بعض طفیلانك انتقالی ایله حصوله کلدیکی همان محقق اولان امراض جلدیه‌یه ابتلادر.

سینکلر، اطرافزده بی قرار اوچوشوب ویزیلدایان بومناسبتسزلر، أولریمزی بزدن زیاده بنمسه‌ین بوقوقمش مسافرلر برچوق خسته‌لق تخملرینی اوته‌دن بریدن طوپلایه‌رق یایار، صاچار وبووجه‌ایله سرایت امراضه سببیت ویررلر. برسینکك

وفیات وبانك ، اوبلای عظیمك ورودینی اخبار ایتدیکندن هند وچینلیلر درعقب قاچمغه وخانه ومزروعاتلرینی ترك ایتمکه باشلارلر. »

« باسیلی وجوده تلقیح ایدن پیره ، تحته‌قوریسی، سیوری سینك، قارنجه کبی حشراتدر. حال صحتده اولان فاره تووالتنه فوق‌العاده اعتنا ایله وجودنده یاشایان طفیلاتدن تجرده سعی ایدوب دوروررسه‌ده خسته‌لاندنغی زمان نقیدات تطهیریه‌یه رعایت ایده‌میه‌جکندن درعقب اوزرینه برخیلی پیره‌لر اوشوشه‌رك قانی و اوزرنده‌یاشایان باسیللری أمرلر[*]». وبادن قطعی صورتده تحفظ فاره‌لرك اتلافنه متوقفدر. ضرری ظاهراً پیه‌جك وایچه‌جکه منحصر ظن اولنان

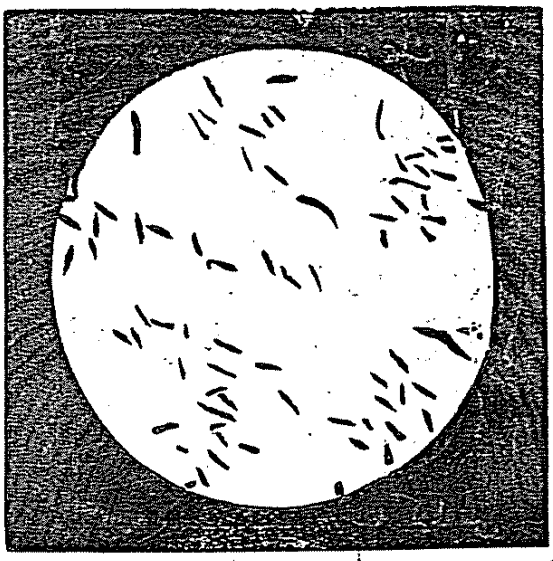

قوخ باسیلی — ورم باسیلی

بوموذیاتك وباکبی مدهش برخسته‌لغك انتقال وانتشارینه سببیت ویردیکی نظردقته آلنه‌رق کدی وکوپکلر وقاپانلرله وجودلرینك ازاله‌سنه همت ایتملی‌یز .

حیوانلردن سرایت ایدن امراضك أك مدهشی ورمدر . اینکلر ورمه پك زیاده دوچار اولور و اونی انسانلره‌ده نقل ایده‌بیلیر . واقعا «قوخ» لوندره طب قونغره‌سنده اینك وانسانده ظهور ایدن ورمك میقروبلری آیری آیری اولوب برندن دیکرینه سرایت واقع اولمدیغنی ادعا ایتمش ایسه‌ده بوادعا

[*] وبا ـ طاعون — دوقتور بسیم عمر .

بیلدیکنی هیچ خاطریمزه کتیرمش می‌یز ؟ کدیلرك باخصوص یاورولرینك چوق دفعه‌چی جیکر وسائر احشاء ایله بسلندکاری، علت درنیه‌نك چوق دفعه احشای بطنیه و صدریه‌یی استیلا ایتدیکی وبویله ورملی احشایی اکل ایله تورم ایدن کدیلرك اوکسوروك و قی ایله ، پیسله‌مك ایله اوته‌یه بری‌یه ورم باسیللرینی صاچه بیلد- کلرینی، سفره‌ده طباقلره، قابلره ، بارداقلره آغزلرینی بورونلرینی صوقدقلری نظر دقته آلنیرسه بوحیواناتك انتقال سرایت امراضده تأثیرکلیسی اولدیغی پك قولایلقله آکلاشیلیر .

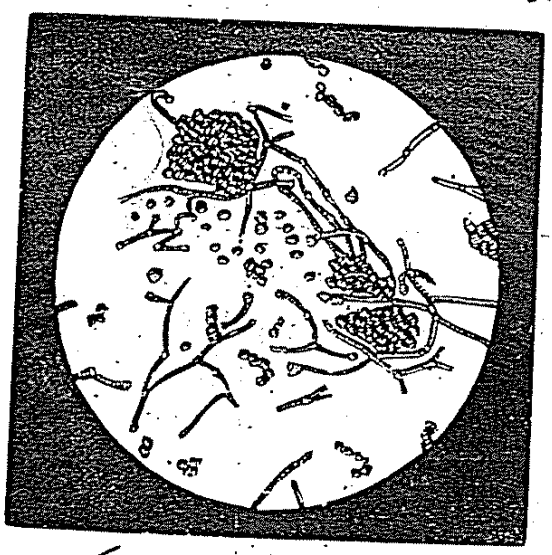

«پیتریازیس وه‌رزیقولور» اسمنده‌کی ده‌ری خسته‌لغنی یاپان مانطار

حرکات تبصبصکارانه‌سیله نظردقتمزی، صداقتی ایله بحق محبتمزی جلب ایدن کوپکك برکون قودوره بیله‌جکی، اویوز خسته‌لغنی کچیره بیله‌جکی همانده هیچ ذهنمزدن کچیرمه‌یورز. صغیرلرده، کچی و آتلرده، خصوصیله قویونلرده آره‌صیره کورولمکده اولان « باقته‌ریدی شاربونوز » نامنده برمیقروبدن ایلری کلن شاربون خسته‌لغی انسانه‌ده سرایت ایله « قاره قابارجق » ی حاصل ایدر. شاربون خسته‌لغی حیواناتك همان

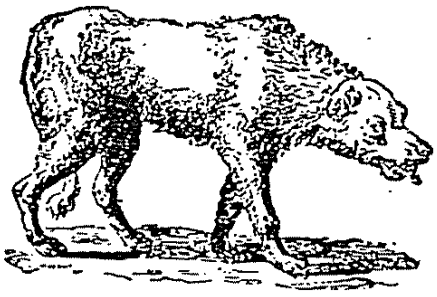

قودوز کوپك

آیاقلری خرده بین ایله معاینه ایدلسه حسابسز میقروبلر، دورلو دورلو خسته‌لق تخملری، برچوق مضر حیوانجقلر کورولور.

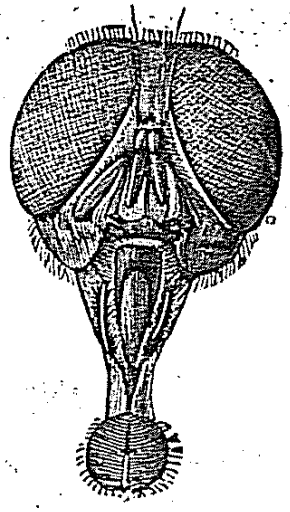

عادی سینك باشی
[۸۰ دفعه بویودلمشدر.]

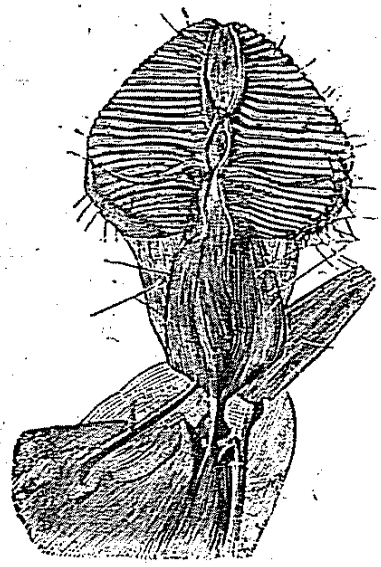

سینك خرطومی
[۲۰۰ دفعه بویودلمشدر.]

بو موذیات معجزه ایله انتقال و انتشارایدن امراضدن توقی و تحفظ ایچون اول امرده بو حشرات مضره نك وجودینی ازاله ایتملیدر. سینکلرك اتلافنه قارشی بیان مطالعه‌یه قالقیشانلر نه کبی فنالقلره سببیت ویره‌جکلرندن خبردار دکلدر. یوزیمزه، دوداغمزه قونان برسینکك عجبا نره‌دن اوچوب کلدیکنی، بزدن اول نره‌یه، نه یه قونمش اولدیغنی، اوقیللی آیاقلری، مردار خرطومی ایله نه کبی مذهش خسته‌لق تخملرینی، میقروبلرینی کتیردیکنی هیچ دوشونیورلرمی؟ دوشونسه‌لر، بو حشرات مضره‌یه قارشی ضعف قلب کوستره‌میه‌رك هپسنی بردن اتلافه قالقیشیرلر.

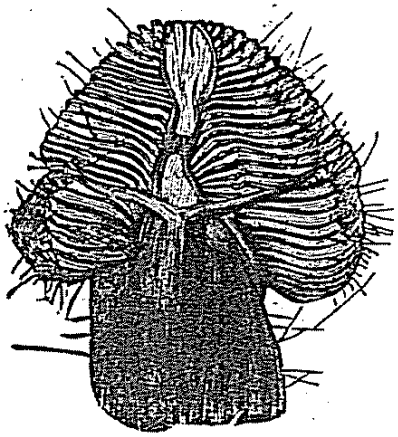

أت سینکی خرطومی
[۲۰۰ دفعه بویودلمشدر.]

ألیمزه، اثوابمزه، حتی یاتاغمزه، یوز یاصدیغمزه قدر قویروق قابارداق سورونن کدیلرك بعض خسته‌لق تخملرینی صاچه-

دائما كنج قالمق

دائما كنج قالمق ... بونى كيم ايستەمز ، نه چاره كه زمان بر نهر سريع الجريان كبى كچوب كيدر .. هرنه يابيلسه ، نه قدر چاليشيلسه ينه سيل زمانك ، مرور عمر عزيزك اوكنه كچيله‌مز ..

نه ذكا وترقى ، نه‌ده مدنيت وفنون انسانى اختيارلامقدن قورتاره‌ماز . مدنيت حاضره‌مز بيله مجادلات حياتيه‌يى كوجلشديره‌رك عمرمزى تورپوله‌مكده ، بزى هر معناسيله أزوب آشيندير مقده‌در . هر طرفده مجادلهٔ حيات كوندن كونه كوجله‌شيور ، دها ممتد ، دها شديد مساعى به احتياج مس ايديور .. بويله بويله عمرمزك كافهٔ ايامنده ، خصوصيله كنجلكمزده بوتون مقدرت ماديه ومعنويه‌مزى صرفه مجبور اوليورز . چونكه مادى ومعنوى بوتون منافع آتيه‌مزى يالكز عنفوان شبابمزده صرف ايده‌جكمز فعاليت ومقدرتله تأمين ايده‌بيليورز .

فقط ، انسان كنجلكنده بدناً عقلاً ابراز فعاليت ايده‌بيليرسه‌ده بوفعاليتك اختيارلغه قدر تمادىسى نادراتدندر . نه قدر كنج وفعال كورونلمكه اوزه‌نيلسه ، نه قدر چاليشيلسه ينه كچن سنه‌لرك سيماى حياتده براقدقلرى ايزلرى ، آشينتيلرى صاقلامق ممكن اولاماز .

بناءً عليه ، دها كنج ايكن كنجلكمزى محافظه‌يه چاليشملى وحياتمزى اويله كليشى كوزل اوزوب آشيندير ماملى‌يزكه

دائما موجب هلاکی اولدیغی کبی انسان ایچونده غایت وخیمدر.

آتلردن انسانه صاقاغی، آت صراجه‌سی خسته‌لقلری‌ده سرایت وانتقال ایده‌بیلیر.

خسته‌لقدن توقی ایچون خسته‌لرله اختلاط ایتمه‌مك، أل

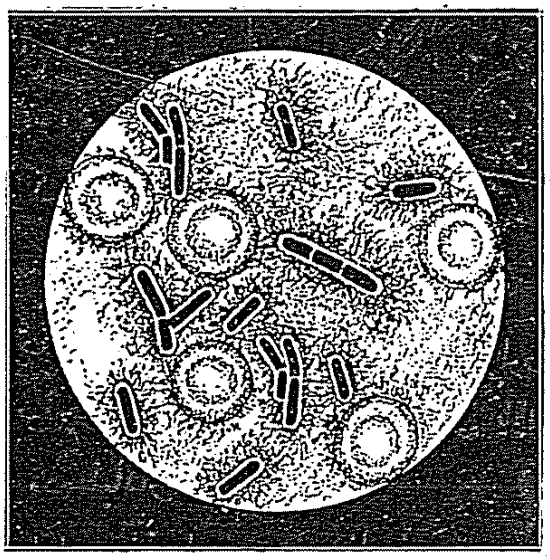

قانك کریواتی اورته‌سنده شاربون باقته‌ریدی‌لری

البسه‌یی تطهیر وخانه‌یی تبخیر ایتمك کافی کلمه‌یوب حیواناندن‌ده توقی وتباعد ایتمك ایجاب ایدیور. چوجقلریمزی قوش هوسندن، قوش بازلقدن، خانم قیزلریمزی «عشق هره»دن، کدی سومکدن فراغت ایتدیرملی‌یز، اونلره بعض حیواناته قارشی محبت دکل، نفرت بسله‌مك لزومنی دها کوچوکلکده آکلاتملی‌یز.

مساعیٔ عضلیه ومتاعب عقلیه بدنی آشیندیرر ؛ ایشته بدنی بو آشینتیلردن حصسوله کلن مواد مضره‌دن قورتاره‌جق بوبرکلردر ، بوبرکلری بدنك تطهیرینی درعهده ایدن برر « ئه‌توو » کبی تلقی ایده‌بیلیرز.

خلاصه ، یاشایان هرعنصر ، هرحجره برطاقم سموم افراز ایدر ، ایشته بوسمومك بدندن دفع وطردی لوازم وشرائط حیاتیه‌دندر . خارجدن آلدیغمز یمکلرله‌ده بیله‌رك بیلمیه‌رك برچوق مواد مضره یوتیورزکه بونلرك چیقارلمری‌ده بوبرکلرك وظائفندندر .

کورولیورکه بوبرکلرك یوکی پك آغیردر ، بزده دائما ألمزدن کلدیکی قدر بوبرکلرمزه یاردیم ایتملی ، وظیفه‌لرینی قولایلاشدیرملی‌یز .

بونك ایچون ، هیچ بر وجهله مضرتلی ، بوبرکلرمزی اوزوجی ، تخریش ایدیجی شیلر ییمه‌ملی‌یز .

اسپرتولی ایچکیلر بوبرکلره فناحالده طوقونورلر ؛ چونکه ایچیلن ایچکیلرك بر مقداری‌ده بوبرکلردن چیقار وچیقارکن اونازك عضوی یاقار قاوورور . بوتخریش اوزون برمدت دوام ایدرسه بوبرکلری سرتلشدیره‌رك برباد وخراب ایدر ، انسانی وقتندن اوّل اختیارلاتیر .

بوبرکلرك وظیفه‌لرینی قولایلاشدیرمق ایچون : ییدیکمز شیلری درون بدنمزده أیجه وتمامیله یاقملی وبدنده مضر مواد بولندیرمامغه چالیشملی‌یز .

ده‌ری ، بوبرکلرك معاون طبیعیسیدر ، چوق ترله‌ینلرك اداراری آزالیر ؛ اوحالده ده‌ری أیجه تمیزله‌نیر وترله‌مك قولایلاشدیریلیرسه بوبرکلرك‌ده یوکی آزالتیلمش اولور .

اختیارلغمزده آز چوق کنج وفعال کورونه بیله‌لم .

انسان احوال روحیه وَاحوال مادیه‌نك تحت تأثیر - نده‌در ، روح وبدن هر ایکیسی برلکده شخصیت بشریه‌یی تشکیل ایدرلر . ایشته بو ایکی عنصری بردن تأثیر زماندن محافظه ایتمکله انسان آشینمقدن ، اختیارلامقدن آزاده قاله‌بیلیر .

روح وبدن بربرینه برچوق روابط وعلائق ایله مربوطدر ، برینك تأثری دیکرنده‌ده عکس انداز اولور .

یولنده ومناسب وجهله یاپیلوب اداره اولنان برممارسه و تربیهٔ بدنیه فعالیت عضویه‌یه سهولت ویردیکی کبی جدی ومتمادی مطالعات و ممارسات عقلیه دخی تربیهٔ روحیه وعقلیه‌یی تأمین ونقریر ایدر .

بناءً علیه ، یاشادقجه مادی ومعنوی ، بدنی وروحی آشینمامغه ، أسکیمه‌مکه ، ییپرانمامغه چالیشملی‌یز .

کنجلکی محافظه ایچون اتخاذ تدابیره أرکنجه باشلاملیدر ؛ چونکه زمان کچر ، یاش یرینی دولدورورسه ذاتاً ألده محافظه ایدیله‌جك برشی قالمیه‌جغندن نه قدر چالیشیلسه جدی برفائده تأمین ایدیله‌مز .. او حالده ، دها عنفوان شبابده بنیه وبدنك أك کوجلی وأك قوتلی بر زماننده عمر آتی‌یی دوشونملی واختیارلامامق ایچون اتخاذ تدابیره مسارعت ایتملیدر .

بدن جهتندن اختیارلامامق : بوبره‌کلرك وظیفه‌لرینی تمامی تمامنه کورملرینه وابسته‌در .

چونکه ادرهٔ بدنیه‌ده وظیفه‌سی أك کوچ وأك آغیراولان بوبرکلردر ، هله باغرساقلرده بوزوق اولورسه بوبرکلرك ایشی صوك درجه کوجله‌شیر .

كيره‌رك آلديغمز غدالرى ياقار ، مضرلرينى مضرتسز بر حاله قويار . برده تنفس يولنده اولورسه قلب‌ده كوزل ايشلر ، آق جكرلره زياده قان كيدر ، بوندن‌دولايى برچوق‌خسته‌لقلرك خصوصيله آق جكر ورمى ، برونشيت كبى مزمن كوكس راحتسزلقلرينك اوكى آلنه‌بيلير .

ده‌رينك فعاليتنى آرتديرمق ايچون ، ممارسهٔ بدنيه ايله برابر ، بوتون بدنى‌اوودىرمق ، دوش وبانيويايمق كبى وسائطه‌ده مراجعت اولنمليدر ، بونلر ده‌رينك بوتون وظائفنى قولايلا - شديره‌رق بوبركاره ياردىم ايدرلر .

هضم جهتنجه‌ده بعض تدبيرلرده بولنمليدر ؛ هضم قولاى قولاى بوزولماز ، فقط بركره‌ده بوزولديمى ، يولنه كيرمسى كوجله‌شير ، اوزون سورر .

چوق يمك يمه‌مليدر؛ چونكه اويله آبور جوبور، طيقه‌باصه يينيان شيلرك برچوغى هضم اولنه‌ماز ، بدن بيهوده يره بونلرله اوغراشير دورور .

غدا صحته‌موافق وَطعام متنوع اولمليدر ؛ هم‌اشتها ، هم‌ده هضم كوزه دىلمليدر . اويله صالچه‌لى ، بوبرلى ، أكشيلى شيلر معده‌يى تارمار ايدر .

معده وباغرساقلرده‌كى مواد غدائيه بقاياسنك بدنده ، فضله برمدت توقف ايدرك ، تخمرات‌وتفسخات مضره‌يه‌ميدان ويرمه‌مسى ايچون هركون دفع حاجت ايدلمسى وباغرساقلرك آغير بريوك آلتنده ، صيقينتيده بولندورلمامسى الزمدر ؛ چونكه بوتخمراتدن حاصل‌اولان مواد مضره قانه كچه‌رك بوتون

تربيه‌وَممارسهٔ بدنيه، يولنده‌ياپيليرسه، بومقصدى تأمين ايده‌بيلير.
ممارسه تدريجى اولملى ودائرهٔ اعتدالى آشماملى ، طهارت ونظافت كبى عادات يوميه‌صره‌سنه كيرمليدر. حال بوكه، بيوك شهرلرده، اهالى بوكبى ممارسه‌لردن نه‌قدر محرومدر ؛ مغازه‌لرده، دكانلرده أولرده هردورلو فعاليت بدنيه‌دن آزاده ومنزوى برحالده ياشايانلر طبيعى وقتندن اوّل اختيارلار.

فرصت دوشدكجه ، يوزمكدن‌ده استفاده ايتمليدر ؛ آته بينمك بينه‌بيلنلر ايچون پك خوش برممارسه‌در . يورومك ، بول بول كزمك ، طولاشمق ايسه هركسك ياپه‌بيله‌جكى أك صحى برحركتدر .

ممارسه‌نك ، ناصل ونه يولده ياپيليرسه ياپيلسين ، أك مهم شرطى معتدل اولمسى ، چارپينتى وَطيقانمه حاصل ايده‌جك قدر شديد وممتد اولمامسى‌در .

يورغونلق بوتون‌بدنى دوشكونلشديرر ، يورولمامق ايچون أك برنجى چاره : آرده‌ده، ديكلنه‌رك، راحتلاشه‌رق چاليشمقدر . بويله ياپيليرسه ، بوبركلر اوزمانه قدر بريكمش اولان سمومى چيقاريرلر ، اووقت فعاليت وممارسه‌دن دولايى قيريقلق فلان حس اولنماز .

حاصلى، عضلاتى ايشلتملى ، فقط ايشى افراطه واردير ماملى وماكنهٔ بدنيه‌يى يوروب اوزمه‌مليدر .

ممارسه اثناسنده تنفسه‌ده دقت ايتمليدر . انسان ايستديكى كبى نفس آلوب ويره‌بيلير ، أيى ويافنا تنفس ايتمك كندى ألمزده‌در. أيى نفس آلمق خيزلى نفس آلمق ديمك دكلدر؛ كنيش كنيش نفس آلملى وكوكسى أيچه شيشيرمليدر .

بويله يولنده نفس آلنيرسه بدنه چوقجه مولدالحموضه

رونق وجلاسيدر ؛ اويقوسز بر بدنده بوتون اعضا مشوش ومضمحل، خصوصيله دماغ پك دوشكون ومتأثردر؛ بويله بر حال، پك آز بروقتده موجب ضعف وزوال اولور.

هرزمان، خصوصيله كنجلكده كونده بردوزيه ٧ – ٨ ساعت قدر اويومليدركه بدن هرجهتله مستريح اوله بيلسين .

قارانلق، حساسيتى تعديل ايدرك اويقويى، استراحت دماغيه‌يى تسهيل ايدر ، أك فائده‌لى وأك صحى اويقو كيجه اويقوسيدر. بناءً عليه ، كنج برآدم كيجه أركن ياتوب كوندوز أركن قالقمغه آليشمليدر.

اويله كيجه‌يى كوندوزه چويرمك وكوندوزلرى اويومق بيوك برشاشقينلقدر؛ اويومق ايچون آفيون، مورفين ، كئول كبى اويوشدوروجى علاجلره، كيفلى شيلره مراجعت ايتمك پك بيوك برتدبيرسزلكدر؛ چونكه بو نشئه‌لى وآغير اويقولرك اويانيشلرى پك دلخراش اولور وانسان شرف وعلويت انسانيه‌يى تشكيل ايدن مزايای مخصوصهٔ اخلاقيه‌دن بى‌نصيب قاله‌رق مادى ومعنوى بر دوشكونلك ايچنده سونوب كيدر.

« علوى ومقتدر برروح صاغلام بربدنده قرارگير اولور.»

فقط، چوق دفعه كنجلكنده حيات وصحت فكريه‌سنى حسن محافظه ايدنلرده وجود اختيارلاديغى حالده ، عقل وتفكر أسكى فعاليت نوجوانيسنده بردوام اولور. لكن ، بوفعاليت فكريه‌نك خللدار اولمامسى دماغك دها كنجلكده ايكن پك كوزل ومناسب بر تربيه كورمش اولمسنه وابسته‌در.

چونكه ، يولنده تربيه ايديلمه‌ين بردماغ سنه‌لر كچدكجه أسكير، أك يكى وأك باهر ترقياته قارشى كلمكه وبيلديكندن باشقه

بدنی ، خصوصیله بو برکلری برباد و پریشان ایتمکده وانسانی دها کنج یاشنده اختیارلاتمقده‌در .

وظائف جنسیه وتناسلیه‌ده‌ده دائما اعتدال کوزه‌دلملیدر ؛ چونکه وظیفهٔ جنسیه‌نك ایفاسی ایچون بدن پك زیاده صرف مقدرت ایتمکده‌در. هرشیده، خصوصیله بونده افراطه‌دوشمه‌مك یالکز شخصك دکل ، جنسك و استقبال امتك‌ده منافعی اقتضاسندندر .

هرشیئه‌رغماً ، سنه‌لر کچدیکی وسکونت تناسلیه زمانی کلوب چاتدیغی حالده ینه شهوانیات ایله اوغراشمق یالکز عبث دکل، همان دائما مهلك وزیان آوردر . کنج قالمق ومقدرت شبابیه‌سنی محافظه ایتمك ایسته‌ینلر بوکبی افراطلردن صاقینملیدرلر.

جملهٔ عصبیه‌یه کلنجه : جملهٔ عصبیه ادارهٔ بدنیه‌نك أك اصیل برجمله‌سیدر، دیکراعضا هپ بونك اداره‌سیله ابراز فعالیت ایدرلر.

جملهٔ عصبیه‌نك صرفیات واستهلاکاتی‌ده فعالیتی نسبتنده‌در. کوندوزك مشاغل متنوعه‌سندن دولایی یورولان، بی‌تاب قالان عناصر عصبیه کیجه‌لین اویور، استراحت ایدر وَبو استراحت اثناسنده استهلاکاتك حاصل ایلدیکی مواد مضره‌یی دفع ایدرك هروجهله صاف وآزاده قالیر. فقط، یورغون دوشدیکی حالده ینه فعالیته سوق اولنان بر جملهٔ عصبیه‌نك هر جهتله معلول وجریحه‌دار اوله‌جغی شبهه‌سزدر.

اویقو قوهٔ عصبیه‌نك مدار بقا وَ نماسی ، عقل و تفکرك

وایکه‌رت

هیئت فنیه وعالم طبابتك بوسنه‌ده یورولمق بیلمز بر رکنی، مهم بر عضوی، پك مفید بر سیاسی‌دها کوزدن نهان اولدی. هیئت طبیه پك ده کرلی بر وجوددها غائب ایتدی. منتسبین طب بو مسلکداش مخرده‌شناس ایچون باشدن باشه داغدار یأس وحرمان اولسه کرکدر. «علم وفنك وطنی اولماز.» علم ایچون جهان بیوك مقیاسده بر مملکت، بر مکتبدر. هرهانکی بر مملکتده اولورسه اولسون، ضایع اولان بر متفنن ایچون تکمیل جهان انسفخواندر.

«قارل وایکه‌رت» علم طبك بر عنصر مهمی، علل وامراضك اساس متینی خالنده اولان «تشریح مرضی» یه وقف وجود ایتمش دهاتدن ایدی، هر یرده شایستهٔ امتثال اولان حیات فعالانه‌سی، بساطتیله برابر، شایان ذکر وبیاندر. بوذات عالیقدر ۱۸٤٥ سنهٔ میلادیه‌سنده «سیلزیا» ده «مونستر برغ» ده تولد ایتمشدر؛ مکاتب اعدادیه وعالیه‌یی اتمامدن صوکره برسلاو، برلین وویانه طب دارالفنونلرنده تحصیل ایدوب اجازتنامه آلمش وبعده معاونی انتخاب اولندیغی پروفسور «والده‌ییه‌ر» ك نزدنده اوچ وبالآخره «له‌برتی» نك یاننده‌ده اوچ سنه قالدقدن صوکره پروفسور «قونهایم» ك خدمتنه داخل اولمشدر. ۱۸۷۹ سنه‌سنده ۳٤ یاشنده ایکن اولا «لایپسیغ» وبش سنه صوکره «فرانقفورت» دارالفنوننده معلملکه انتخاب وتعیین اولنمشدر. فرانقفورتده «تشریح مرضی» معلملکنی درعهده ایتمش وپرورشیاب تربیتی اولدیغی معلم

برشیئه اینانمامغه باشلار ؛ بویله برشـائبه‌دن آزاده قالمق ایچون دماغی دها کنج ، تازه وهردورلو زرع وترقی‌یه مستعد ایکن چالیشدیرملی وفعالیت عقلیه‌یی تاآن‌واپسین حیاته قدر تمادی ایتدیره‌بیلملیدر.

کنجلکده دائما یکی‌یکی برطاقم معلومات ایدینمکه‌چالیشملی وَبو معلوماتدن هردورلو افکار وحرکاتمزی مستفید ایتملی‌یز. بویله منتظم، مجهز بر حافظه فکر ودماغی هرآن تر وتازه وهر دورلو تلقینات وترقیاته آماده قیلار.

ایشته بویله، روح وفکرمزی ، قوت وقدرت بدنیه‌مزی حسـن محافظه ایتمك شرطیله، اختیارلاسه‌ق بیله ینه اشـغال ایتـدیکمز مواقع اجتماعیه‌ده المـاس وآلتون کبی پارلار وکافهٔ معاملاتمزده آچیق برذکانك، سمیح وعالیجناب برقلبك آثار پایدارینی کوستریرز..

وایکەرت همان لایخطی براقتدار تنقید ایله متصف، فوق العاده مدقق، مستثنا برسرعت انتقاله مالك، دقیقه شناس برمعلم ایدی؛ صنعت نفیسه‌یه انهماکی بومعلم ممتازی تحریاتنده کشفیات متنوعه‌یه نائل ایتمشدر . باخصوص آنك ذوق نفائسپروریسی اصول تلوینده بدیعه‌لر اظهار، خارقه‌لر ابداعنه سبب اولمشدر. لوحات نسجیه‌ده بولنان میقروبلری، فیبرین توضعاتنی، نسج ألاستیقی‌یی بویامق ایچون کشف ووضع ایتدیکی اصول وقواعد بوکون علم انساج وتشریح مرضی ایله اشتغال ایدن اطبانك دائما استعمال واستفاده ایتدکلری اصوللردر.

وایکەرت «فن تلوین انسجه» یی احیا ایتدیکی کبی اوعیهٔ دمویه ولنفویه واعصابه دائر تتبعاتی وحجراتك منبهات خارجیه‌یه قارشی اولان تعاملری حقنده کی تحریات ومطالعاتی ایله فن تشریح مرضی‌یه‌ده پك بیوك خدمتلر ایتمشدر.

اوچ سنه اول مملکتمزی زیارت ایله بز عثمانلیلر حقنده ابراز آثار محبت ایدوب بوکونده حیات فعالانه‌سنه خاتمه چکن بومعلم ذی اقتدارك نام شهرت اتسامندن بحثی وظیفهٔ مسلکداشی وقدر شناسیدن عدایلدك.

قونهایمك موقع مهمنی اشغال ایلمشدر . دارالفنونده یکرمی سنه قدر وظیفهٔ تعلیم وتدریسی بحق ایفا ایتدکدن صوکره احیا واوداسی آره‌سنده ، برشهرت ابدیه ایچنده ترك حیات مستعار ایلمشدر .

وایکه‌رت
Prof. Karl Weigert.

وایکه‌رت تشریح مرضیده استاد طانینمش باخصوص تلوینات خصوصنده علم تشریح مرضی‌یی احیا درجه‌سنده اکمال ایله کشفیات عدیده‌یه موفق اولمش بحق اهل برهنرور ، برمعلم ذی اقتدار ایدی؛ نشریات عدیده ومهمه‌سیله اون طقوزنجی عصرك أك نامدار علمای طبی میاننده ذکر اولنمغه شایاندر .

ومحیطك تأثیرات طبیعیه ومتمادیه‌سی نتیجه‌سیدر . انسانده آیاق پارماقلری اهمیتسز بروظیفه‌ایله مکلف اولدیغندن اوفاراقدر . حتی بو وظیفه‌سزلکدن دولایی بعض علما برمدت صوکره پارماقلرك بوسبوتون محو اوله‌جغنی ، انسان آیاقلرینك پارماقسز قاله‌جغنی ظن وتخمین ایدیورلر. حال بوکه ، مایمونلر طیرمانمق وطوتونمق ایچون آیاقلرینی پك چوق قوللاندقلرندن آیاقلرینك پارماقلری بیوك وألرکیکی قدر مکمل وظائفه مالکدر . تجربه مقصدیله بر حیوانك بر باجاغنی صارغیلرله صاروب حرکتدن ابطال ایدر و معطل قیلارسه‌ق برایکی آی نهایتنده بو باجاقده‌کی عضلاتك کسب ضمور ایتدیکنی وعضوك زیاده اینجه‌لوب عادتا ده‌کنك کبی قالدیغنی کورورز . نته کیم خسته‌لرده قزیقلر وچیقیقلر ظهوره کلدیکی وقت آلچیلی صارغیلر ایچنه قونوب غیر متحرك براقیلان قول و باجاقلرده حالت مذکوره مشاهده اولنمقده‌درکه آلچی چیقارلدقدن صوکره ماساژ و حرکات اجرا ایده‌رك ضموره اوغرایان عضلاتك بویومسنه وایفای وظیفه‌ایده‌بیلمسنه چالیشیلمقده‌در .

ادمانك تأثیری
ممارسهٔ بدنیه سایه‌سنده اطفائیه نفری دیوارلره طیرمانیر ، پنجره‌لره یاپیشیر .

حرکت ، عضلات ایچون براحتیاج شدیددر . برمدت عاطل ، غیرمتحرك قالسه‌ق همان یریمزدن فیرلایوب یورومکه ، برایش بولمغه کندیمزده برآرزوی شدید حس ایدرز . ایشته بو آرزو ، حرکته اولان احتیاجی کوسترر بر «سائقهٔ طبیعت» در .

حركات ايله صحت

آز ييوب ازدحامله قوقمش برهوا تنفس ايدن بر انسانك برمدت صوكره اشتهاسى كسيله‌جكى ، معده‌سنك آرتق أيى هضم ايتميه‌جكى ، كيتدكجه ضعيفلايوب عميق بر « فقرالدم » ه دوشه‌جكى ، چاليشمايان وَ ايشينه دقت ايتمه‌ين برناجرك افلاس ايده‌جكى قدر محقق برشيدر. بدن انسانيه‌كى عضلاتك ده ، حركت ايتديريلوب چاليشديرلمازسه ، وظيفه كورمه‌يه كورمه‌يه تنبلله‌شه‌جكى ، قوهٔ موجوده‌سنى ياواش ياواش غائب ايدوب كوچوله‌جكى طبيعيدر. حال بوكه ، عضلات بدنمزك أك مهم اعضاسندندر ، چونكه وجودمزده دورت يوزدن زياده عضله موجود اولوب ثقلت عموميه‌لرى تكميل ثقلت بدنك نصفنه مساويدر. كميكلرى احاطه وبوصورتله مزاحم خارجيه‌نك تأثيرلرينى ازاله ايله قيريلمقدن محافظة ايدن ، اقسام بدنى تحريك ايله‌ين هپ عضلاتدر. بوحالده قابلميدركه اهميتى بودرجه اولان اعضاده ضعف و عطالت و توقف وظائف اولسونده عضويت وصحت خللدار اولمه‌سين ؟! ايناى وظيفه ايتمه‌ين عضوك كسب ضمور ايتمسى ، كوچولمسى برقاعدهٔ طبيعيه‌در . صوك زمانلرده آمريقاده كشف ايدلمش اولان طوپراق آلتنده ياشايان برنوع فاره‌ده حس رؤيتك پك نقصان اولديغى كورلمشدر. عصرلردن برى بووجه ايله طوپراق آلتنده ضيادن محروم اوله‌رق ياشايان بوفاره‌لرك كوزلرى فعاليت و اقتدار رؤيتلرينى غائب ايتمش ونهايت ضمور تشريحى وفيزيولوژى‌يه دوچار اولمشدر . كوستبكك ده كوزلرينك پك كوچوك اولمسى ياشاديغى مكان

حامض بول ، حماضيت كلس ، غلوقوز وامثالى كبى غير تام محصولات احتراقيهٔ مضره‌نك حصول وتراكمنى منع ايدر . ايشته قوم وشكر خسته‌لغنه مبتلا اشخاصه رياضات بدنيه توصيه‌سنك حكمتى بودر .

برقوردك عضلاتى طاش كبى سرتدر؛ حال بوكه، برطاوشانكى يومشاق وسورپوكدر؛ چونكه قوردشكار پيشنده دائما قوشمار، طاوشان ايسه اوتدن عبارت اولان غداسنى هردانم اوكنده حاضر بولديغندن پك آزحركت ايدر .

قفسه‌کی قوشلرك دورمه‌یوب قوشملری ، صیچرایشلری حرکته‌اولان احتیاجدن باشقه برشیدن دکلدر . انسان منتظماً برصره حرکات اجرا ایدر، ریاضات بدنیه‌ده بولنورسه برمدت صوکره‌وجودنده‌حرارت، قلبنده قوت وشدت، تنفسنده سرعت حس ایدر. هرچالیشان عضله‌ده دوران‌ده کسب سرعت ایدر. اثنای ریاضاتده قلب ایکی‌مثلی‌چالیشمقله عضله‌سی‌فوق‌العاده پیدای قوت ایدر . بوسببدن دم اطراف بدنده حال طبیعیدن ایکی دفعه دها زیاده سرعتله جریانه، عدد تنفس تزایده باشلار . بوحالده دم ایکی مثلی فضله مولدالحموضه جلب واخذ ایدر . ایشته وظائف اعضاده‌کی بوانتباه وانتفاعدن دماغ‌ده متأثر ومستفید اوله‌جغندن ملکات عقلیه‌ده بروسعت، ذهنده بر کشایش ، ادراك وانتقالده بیوك برسرعت مشهود اولور . بر چاریکلك « والس » ك برکنج قیزه بر قدح شانپانیا کبی تأثیر ایتدیکی رقص ایله مألوف اولانلر تزدنده معلومدر . یونان قدیم فلاسفه‌سندن برقسمی یورویه‌رك‌درس ویریرلردی ؛ چونکه مشی وحرکتده دلائلك دها سهولتله توارد ایتدیکی ذهابنده بولنورلردی . ادیب شهیر « ژان ژاق روسسو » ده حرکات ایله افعال دماغیه‌نك زیاده‌لشدیکنی حس وبیان ایتمشدر . اثنای ریاضاتده مولدالحموضه‌نك دمده زیاده‌لشدیکنی بیان ایتمشدك ، بویله‌جه دمده مبذولاً بولونیشی احتراقات بدنیه‌نك‌ده تزاید وتشددینی موجب اولمغله حامض فحم وبوله‌کبی محصولات احتراقیه وفضلات حیاتیه کثرتله حصوله کلیرسه‌ده جریانی حرکات ایله کسب سرعت‌ایتمش اولان نهر دم بوتون انسجهٔ‌بدنی مکمل‌صورتده‌غسل وتطهیرایدوب فضلات‌عضویه‌یی رئه‌لروکلیه‌لر ایله‌طرد واخراج‌ایدر . ریاضات، بدنك ناتمام‌احتراقاتنی اتمام‌ایدرك

فورمالينى هرايكى هفته‌ده بر وپك ساری وَمهلك امراضه مبتلا كيمسه‌لره تطبيقدن صوكره همان تجديد ايتمك مناسبدر . ميزان حرارت فه تطبيق اولنيورسه فورمالينك ناخوش لذتندن وكريه رايحه‌سندن دولايى ابتدا صو ايله بيقاملى بعده تطبيق ايتمليدر .

تعقيم مقصديله قايناتيله بيلير « ميزان حراره »
[باردى] ك « ميزان نار » ى

بوكون طبابتده هر آن استعمال ، ساری غير ساری امراضه مبتلا خسته‌لره تطبيق ايديله‌كلكده اولان ميزان حرارتلرك واسطهٔ سرايت اولماملری ايچون أك امين واسطهٔ تعقيم اولان حرارته معروض قيلينه‌مديغى معلومدر . بو ميزان حراره‌لر ٤٥ درجه‌دن يوكسك حرارتده چاتلايوب بوزولورلر . تعقيمده‌كى عدم امكان سببيله شهرده وخسته‌خانه‌لرده ميزان حراره‌لرله هر آن بعض امراضك سرايت ايده‌بيلمسنى نظر اعتباره آلان پارس اجزاجلرندن [باردى] « ميزان نار » ناميله بر نوع ميزان حراره تصور واختراع ايتمشدر . ميزان نار قيرلمقسزين ١١٥ درجهٔ حرارته مقاومت ايتديكندن اوتو قلاوده تعقيم اولنه‌بيلير ؛ دها بسيطى ١٠٠ درجه‌ده قاينار صوده بر قاچ دقيقه براقيله‌بيلير كه بوده تعقيم ايچون بالغاً مابلغ كافيدر .

ميزان نارده كى بو مقاومت ، آلتك بر اوجينه حرارتله انبساط وبووجه ايله صعود ايده‌جك اولان جيوه‌نك درونه

میزان حرارتی أیچه تمیزلملی، «معقم» بولندرملی

اطبا طاشیمقده اولدقلری میزان حرارتلری همان هرکون وبعضاً کونده برقاچ دفعه‌لر استعماله لزوم کورورلر. عینی کونده مختلف امراضه مبتلا مختلف مرضانك تداویسنه دعوت اولندقلرندن چوق کره عینی میزان حرارتی علی السویه وضع وتطبیق ایدرلر. فقط چیچکلی بر خسته نزدندن کلن طبیب کندیسنی «ده‌زنفکته» ایده‌جکی کبی میزان حرارتی‌ده تعقیم ایتمزسه اهمیتسز بر کیفسزلك ایچون دعوت اولندیغی خسته‌یه میزان حرارتیله چیچکی نقل واعطا ایده‌بیلیر؛ أولرده دخی عائله‌لر نزدنده‌کی مقیاس حرارت‌ده سرایته واسطه اوله‌بیلیر؛ میزان حرارتك، ولو عینی عائله‌ده اولسون، تطهیر ایدلمکسزین مختلف خسته‌لره وضع وتطبیقی وَ برخسته‌دن آلنوب همان اوته‌کنه قونولمسی سرایت امراضه سببیت ویره‌بیلیر. برأوده بر دیفته‌ری وقعه‌سی ظهور ایتسه هر تطبیقدن صوکره میزان حرارتی فناً تطهیر ایدوب حفظ ایتملیدر. فقط اطبا همان هیچ بر أوده، هیچ برخسته نزدنده میزان حرارتنی تعقیم ایده‌جك مضاد تعفن ادویه بولاماز ویانده‌ده طاشیه‌ماز. بوکا چاره وبو بابده شایان توصیه قاعده: ۳ ـ ۵ داملة فورمالین داملاتلمش برمقدار پاموغی میزان حرارتك معدنی بوریسی نهایتنه صوققدر. بوبابده «ده‌ننای» نامنده‌کی انکلیز طبیبی تجربه‌لر اجرا ایدوب فورمالینك حتی ۳ ـ ٤ هفته صوکره بیله میقروبلری اتلافه ومیزان حرارتی دائما معقم طوتمغه کافی اولدیغنی کوسترمشدر.

پ . تییو

فرانسه ، ۱۹۰٤ سنه‌سنده اساتذهٔ طبندن برینی دها غائب ایتدی . بوضیاع طبی یالکز معلم حذاقتمندك حلقهٔ تدریسنده بولنمش اولانلری دکل ، بوکون اجرای صنعت‌ایدن کافهٔ اطبایی متأثر ودلخون‌ایلدی ؛ چونکه تقریر بلیغی دیکله‌ینلری دهشتهٔ وله وحیرت ایتدیکی کبی آثاری‌ده قارئلرینی مفتون ومنجذب قیلمشدی . بوکون همان هیچ برطبیب تصور ایدیله‌مزکه آثار برکزیده‌سیله حیات جاودانی‌یه نائل اولمش بو معلم عالی همتدن استفاضه ایتمش اولمه‌سین . بز بوراده معلم (تییو) نك حیات علمیه وخصوصیه‌سندن زیاده غیبوبت ابدیه‌سیله آندن فیض آلمش کافهٔ اطبانك با خصوص بزم کبی کندیسنی طانیانلرك دل پر ملاللرنده براقدیغی حزنی ، افتراقی ایله عالم‌طبده‌حصوله کلن بوشلغی برنبذه بیان ایتمك ایسته‌یورز .

بواستاد اشهرك کوزلرنده‌کی حلاوت نافذه ، رقت جاذبه شدت ذکاسنه دلیل قطعی ایدی . روی مهیبنده مندمج ملاح رقیقه‌سی وسعت قریحه‌سنه ، وقوف عمیقنه ، سرعت انتقالنه ، اصابت حکمنه ، جدیت محاکمه‌سنه ، اطمئنان نفسنه ، میل معالیسنه ، سعیده ثبات تامنه برر برهان جلی ایدی . ذاتنده اجتماع ایدن شوخصائل ممتازه‌نك لوحهٔ تابناك عاکسی اولان اووجه عریضك هیئت عمومیه‌سنده برشوخلق ، برلطیفه پرورلك ، حاصلی مستثنا برسویملیلك دخی‌وار ایدی . لکن ، هیهات . . . اوشراره پاش کوزلر سوندی ، اوملاح رقیقهٔ وجهیه سیلندی ، اولسان‌دررفشان

کیروب طوپلانه بیلمسی ایچون کافی وسعتده برجوف علاوه‌سیله تأمین ایدلمشدر . یالکز تعقیمدن صوکره واستعمال ایدلمه‌دن اول یوقاریده‌کی جوفنه دولمش اولان جیوه‌یی آشاغی طرفه دوشورمك لازمدر ؛ بونك ایچونده آلتی معدندن معمول خصوصی محفظه‌سنه قویوب برایپلکله باغلادقدن صوکره سرعتله دور ایتدرمك وعن المرکز برقوهٔ مبعده تحت تأثیرنده بولندیرمق کافیدر .

قاپناتیله بیلیر میزان حرارت
« میزان نار »

بو آلتده عادی میزان حراره‌لر کبی تحولات هوائیه ومواسمله صفر نقطه‌سنك تحولی محذوری یوقدر . چونکه میزان نار تحولات حرارتدن غیر متأثر بر جامدن اعمال اولندیغندن « حال ذرویسی » تبدل وحجمی تغیر ایتمز .

بو اختراع پك مهم وپك مفید اولدیغندن مخترعی شایان تبریکدر .

جوانيسنى كچيرديكى تپه‌لرده ، اورمانلرده ، ايرماقلر كنارنده خاطرات طفوليتك طاتلى خيالاتنه داله‌رق ذوقياب اولوردى.

تييونك مزاياى مكتسبهٔ علميه‌سى ده فضائل فطريه واخلاقيه‌سى درجه‌سنده عالى ورفيع ايدى . شوايكى خصلتك برشخصده اتحادينك نتايج وثمراتى تفكره سزادر ! تييو دها بدايت تحصيلنده استعداد وقابليتنى ابرازايله پك چابوق تميز ايتمشدى . لكن معلمك اقتدار فاضلانه‌سى اصل تدريسه باشلاديغى زمان آكلاشيلمش ، بلاغت وفصاحتى ايله هركسى حيرتلر ايچنده براقمشدر . طلاب طب همان هركون بو معلم بلاغت فشانك حلقهٔ تدريسنده بولنمق اوزره فوج فوج [قلامار] تشريحخانه‌سنه كيديوردى . اووقت پارس دارالفنوننده تشريح درسى بوكونكى حال مكمليتنده دكل ايدى ؛ حال بوكه ، بو معلم ذى اقتدار كرسى تدريسى اشغال ايدر ايتمز فن تشريح باشقه براهميت آلمش وصورت تدريسى ده بوسبوتون ده كيشمش ايدى . بوكون اطبانك تشريحده‌كى بهره‌لرى هپ تييونك همتيله حاصل اولمشدر . تييونك قلامارده ويرديكى درسلرندن بوكون هر مملكت اطباسنك ألنده بردستور ، برانموذج بلاغت ومكمليت اولان « تشريح طوپوغرافى » كتابى ميدانه كلمشدر . بالآخره تييو سزيريات خارجيه معلملكنه انتخاب و « اوته‌ل‌ديو » خسته خانه‌سى جراحلغنه تعيين اولنمش ايدى ؛ ايشته بز زمان تحصيلمزده تييويى بوراده ، بوخسته خانه‌ده طانيمق شرفنه نائل اولدق . بلاغت وفصاحتى ، اقتدار علميسى حسبيله هرطرفدن آقين آقين كلن طلبه‌نك كثرتندن درسخانه‌ده يرى بولمق برامر عسير ايدى . نظرنده‌كى اوشدت نفوذ ، وجه وسيماسنده‌كى اوتحولات معنيدار ، هرجملهٔ بليغه‌ايله مترافق اواوضاع وحركات ، هله صداسنده‌كى حلاوت ورقت بيان مدعياتنى سرعت برقيه ايله انفاذ ايدوب

صوصدی ، او قوجه دماغ قرین خراب اولوب کیتدی .

فطرتك برشخصده بوقدر اوصاف برکزیده جمع ایتدیکی شاذدر؛ تییوده اولدیغی کبی بر عضویته بوقدر خصائل ممدوحه ابذال ایدلدیکی نادردر . بوسیمای ذکا فشانده معلمك وطن اصلیسی اولان وشدت محبتله مجلوبی بولندیغی نورماندیانك

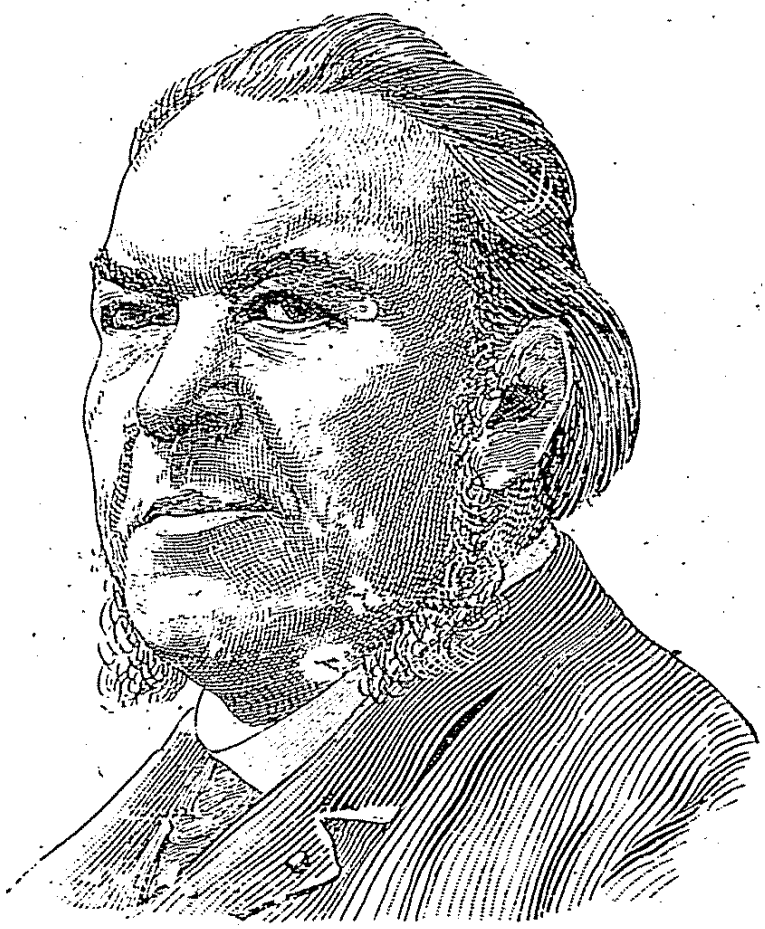

معلم تییو
Prof. P. Tillaux.

بالاتر تپه‌لرینك ، واسع چمنزارلرینك ، براق ، سکونتیاب ، انشراح بخشا افقلرینك انطباعاتی ، شواقلیم بدیعك آثار فرحفزاسی وعلویت وشاعریتله نمالانمش برفطرتك تظاهراتی نمایان اولمقده ایدی . اللی سنه‌دن بری ترك ایتدیکی بوطوپراغه اولان شدت انجذابی بردورلو یکه‌میه‌رك هرسنه زیارتنه قوشار ، عنفوان

قوله‌را مسئله‌سی

وَ

عادی سینکلر

بوندن بش سنه‌اول هندستانده‌کی مهد مرض نثارندن یاقه‌یی صییره‌رق اطرافه سرایت وانتشاره باشلایان قوله‌راعلتی، بوسنه بردن بره آلمانیاده ظهور ایده‌رك آوروپانك امراض استیلائیه‌یه قرارکاه‌اوله‌میه‌جغی حقنده‌کی فکر ونظری صارصارکبی اولدی ایسه‌ده‌ینه آلمانیاصحیونك غیرت ومساعیٔ فوق العاده‌سی وموسمك تحولاتی سایه‌سنده خسته‌لق اولدیغی یرده باصدیریلدی .

فقط ، قوله‌را قورقوسی بوسبتون زائل اولدیمی ؟ عجبا استیلا بواختفاکاه غریبسندن‌ده باش کوسترمیه‌جکمی؟ بوکا قارشی قطعی برجواب نفی ویرمکه کیمسه جسارتیاب اوله‌میور . چونکه، خسته‌لق دورت سنه‌دن‌بری قیشین برچوق یرلرده سونمش کبی کوروندیکی حالده یازین بوسبوتون باشقه برشدت کسب ایتدی . بناءً علیه، کله‌جك سنه‌نك صیجاقلرنده استیلانك یکیدن اشتداد وانتشار ایده‌بیلمسی امکان داخلنده‌در.

واقعا، بوکون قوله‌را کرك خلقی، کرك صحیونی أسکیسی قدر قورقوتمایور؛ چونکه، ألمزده بوبلای مبرمه قارشی کندیمزی مدافعه ایده‌بیله‌جکمز برچوق وسائط مؤثره واردر . فقط ، هنوز قوله‌رادن بوسبوتون قورقمایه‌جق برعصرده‌ده‌دکلز. عادی براستیلا اثناسنده بر درجه‌یه قدر کثرت وفیاتك اوکنی آله‌بیلیرسه‌كده سرایت وانتشاری بوسبوتون منع ایده‌جك ، خسته‌لغی سیر

اطمئنان تام‌ایله قبول ایتدیررایدی . درسلری‌دائما عملی‌ایدی. فن جراحینك تجـدد اخیرنده افکار جدیده‌یی أك اول وأك مشتاقانه قبول ایدنلردن بری‌ده تیپو ایدی .

تیپو بیوك برمعلم ، مقتدر براوپراتور اولمقله برابر وجدان واسـتقامت صاحبی ، کرمکار ، حلیم و خسـته‌لرینه شفیق ، هرکسه قارشی لطفکار ، سمیح ، مرحمتلی ایدی . حقسزلغه قارشی ذرتما تحمل‌ایده‌مه‌ین بوعدالت محبی‌عالم ، شوشدتنه‌کوره عفو وصفحده دها بیوك برلذت حس ایدردی .

تیپویی خسته‌لری‌پرستش ایدرجه‌سنه سورلردی ؛ چونکه دائما کلمات طیبه وتسـلیت آمیز ایله خسـته‌لرینی ممنون ایتمك معتادی‌ایدی. تیپونك یوم‌ولادتی عموم اطبایله احباسی ایچون برمسرت کونی‌ایدی . تیپوهرکس طرفندن سویلیر، جمله‌طرفندن تقدیر وتوقیر ایدیلیردی .

آنجق بوعمر سالخورده‌دن ، بوکشمکش‌افعال ومعاملاتدن تباعد ایله انزوا کاه ابدیسنك‌سکونت عمیقه‌سی ایچنده‌استراحته دالان بومعلم محترمی بوتون مساعی وخدمات انسانیتپرورانه‌سنی تقدیراً خیر ایله یاد ایتمکی وجیبهٔ طبیبانه‌دن عد ایدرز .

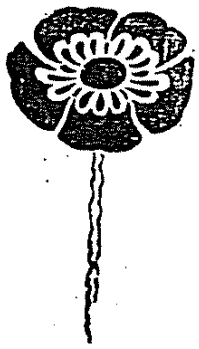

کبی خسته‌لقلری حاصل ایدن میقروبلرك برنوع سیوری سینکلر واسطه‌سیله انتشار ایتدکلری وبوحشراتك ، میقروبلری بدنلرینه مسافر کبی قبول ایدرك صوکره ایصیردقلری انسانلره عادتا آشیلادقلری برچوق مشاهدات ودلائل قطعیه ایله تماماً ثابت اولمشدر [*] .

فقط ، بوحشراتك قوله‌را ، قاره حما ، دیزانتری کبی خسته‌لقلرك میقروبلرینی‌ده طاشیبوب طاشیمدقلری ، طاشیدقلری تقدیرده نه صورتله ونره‌لردن آله‌رق نقل وتلقیح ایلدکلری آنجق شو صوك زمانلرده موقع بحث وتدقیقه قونوله بیلمشدر. بوکبی خسته‌لقلرده حشراتك بوسبوتون آیقیری بریول انتخاب ایتدکلری ، میقروبلری خسته‌لرك پیسلك وقوصونتی کبی مواد افراغیه‌سندن آلدقدن صوکره بدنلرینك سطحنده حتی بعضاً باغرساقلرنده‌صاقلایه‌رق ، صوکره بونلری‌اوزرلرینه قوندقلری بیه‌جکلره عادتا أکوب صاچدقلری تعین ایدییور . بویمکلر ینیلنجه میقروب دوغربجه هضم بوروسنه‌اینیور واوزمان‌یمکی بین آدم دوغریدن دوغری‌یه قوله‌رایه آشیلانمش ، صوکره‌ده طوتولمش اولیور . ایشته‌سینکلرك‌قوله‌رانك انتشار وتوسعنده‌کی بودخل وتأثیرلری ، دوقتور (شانتمس) و (بوره‌ل) ك اجرا ایلدکلری تجارب قطعیهٔ فنیه ایله تحقق‌ایتمسی اوزرینه ، امراض استیلائیه حقنده اتخاذ ایدیله‌جك تدابیر وقائیه وتحفظیه‌نك صورت ترتیب واجراسنجه برچوق تحولات حصوله کتیرمش ومسئله‌نك اهمیت عظیمه‌سی ونتایج ثابته‌نك جدیتی نظر دقته آلنه‌رق کیفیتدن مملکتمز صحیون واطباسنك‌ده خبردارایدلمسی برامر اهم والزم شکلنی آلمشدر .

[*] — اوچنجی (نوسال عافیت) ده بوکیفیتدن اوزون اوزادی‌یه بحث ایتمشدك .

شدت انکیزندن آلی قویه‌جق وسائط جدیه هنوز هیچ بر مملکتده تمامی تمامنه تطبیق ایدیله‌مه‌مکده‌در.

ایشته بوصوك کونلرده پارس دارالفنون طبیسی حفظ صحت معلم شهیری دوقتور (شانتمس) ایله رفیق مساعیسی دوقتور (بوره‌ل) کبی ارباب فنك همت جدیه‌لری سایه‌سنده قوله‌رانك صورت انتشاری حقنده بوسبوتون یکی بعض معلومات وَوثائق آلده ایدیله‌بیلمش ، بناءً علیه خسته‌لغه قارشی اتخاذ ایدیله‌جك تدابیر وقائیه وتحفظیه‌یی‌ده آز چوق‌ده کیشدیرمکه لزوم واحتیاج مس ایتمشدر . بو یکی معلومات : « میقروبلرك باغرساقلرده هفته‌لرجه قرارکیر ومختفی اوله‌بیلملری » ایله « میقروبدن ایلری کان بعض خسته‌لقلرك بعض حشرات واسطه‌سی ودلالتیله سرایت وتوسع وانتشار ایده بیلملری » ندن عبارتدر .

قوله‌را میقروبلرینك باغرساقلرده هفته‌لرجه مختفی وقرارکیر اولدقدن صوکره بردن‌بره وعادی بر سبب ایله ابراز شدت ایتملری بر قاچ سنه‌دن بری اجرا ایدیلن مشاهدات فنیه وصحیه ایله درجهٔ ثبوته وارمش ایسه‌ده خصوصیله خسته‌لغك صوك دفعه اوله‌رق آلمانیاده ظهوریاب اولدیغی اثناده بوحقیقت دها پارلاق ودها واضح دلائل ایله اثبات ایدیلمش وحقیقةً قوله‌رایه مصاب اولدقلری حالده « دورهٔ تفریح » دینلن مقدمهٔ مرضی کچیرنلردن باشقه قوله‌رالیلرله مناسبتده بولنان دیکر بر چوق اشخاصك‌ده علتك سرایت وانتشارینه واسطه اوله‌بیله‌جکلری تمامیله واطرافلیجه تحقق ایتمش، حتی بوکبیلره آلمان مدققینجه « میقروب حمالری » نامی ویریلمشدر.

ایکنجی مسئله یعنی خسته‌لق میقروبلرینك بعض حشرات ایله انتقال وانتشار ایتمسی ،صاری حما وعادی باطاقلق صیتمه‌سی

مکتب طبیهٔ ملکیهٔ شاهانه‌ده امراض عصبیه معلمی سعادتلو درویش پاشا حضرتلری

S. E. le Prof. Dervich Pacha.

بیمارخانه طبیب ثانیسی و امراض عصبیه متخصصی سعادتلو عونی بك افندی

S. E. le Dr. Avni bey.

باقتریپولوغ (غافکی) شو راپوری ویرمشدر : « بو میقروبلرك باغرساقلرنده بولندیغی آدملر « میقروبلرك حمالی » ایدیلر . قوله‌را استیلا آتی اثناسنده مصابینك مواد افراغیه‌سیله تماس

مکتب طبیهٔ ملکیهٔ شاهانه سریریات عصبیه معلمی دوقتور په‌پو آقشیوتی افندی

M. le Dr. Peppo Acchioti.

حیدرپاشا خسته‌خانه‌سی امراض عصبیه متخصصی بیکباشی رفعتلو حلمی بك

M. le Dr. Hilmi bey.

بناءً علیه، قوله‌را میقروبلرینك باغرساقلرده اختفاسی وسینکلرله طرز انتقالی حقنده قارئلرمزه مجمل ومفید بعض معلومات ویرمکی وجائب ضروریه‌دن عد ایدییورز.

قوله‌رانك صورت انتشار وسرایتنده کمیلرك، کاربانلرك، کمی وواپورلره آلنه‌جق ییه‌جك وصولرله بولاشیق کمیجی ویولجیلرك دخل وتأثیرلری آرتق هرکسجه آزچوق معلوم اولمش وباخصوص بوجهتلر ایکنجی (نوسال) مزده اوزون اوزادی‌یه عرض وتفصیل قلنمش وبوکا دائر طرفمزدن آیریجه بر رساله‌ده یازلمش [*] اولدیغی جهتله بوراده أك زیاده قوله‌رانك بولاشیق یرلردن کلمش صاغلام آدملرله صورت سرایتیله، بولاشیق برمملکتده برأودن، برعائله‌دن اطرافه ناصل بولاشوب کچدیکنی آکلاتمغه چالیشه‌جغز.

کرك دوقتور (بوره‌ل) ك «قران» تحفظخانه‌سنده‌کی مشاهدات دقیقه‌سندن، کرك مصر قارانتینه اداره‌سنك اجرا ایتدیردیکی برچوق ترصدات وتجارب فنیه‌دن بویولده بعض یکی معلومات ایدینیله بیلمشدر.

پروفسور (غوچلیخ) کچن سنه، «طور» تحفظخانه‌سنده قارانتینه بکلرکن وفات ایدنلرك باغرساقلرنده قوله‌را میقروبلرینی اصول مخصوصهٔ فنیه‌سنه توفیقاً وصورت منتظمه‌ده آرامغه قویولمش وبرچوقلرنده کافهٔ قوت وشدتنی حائز وعلتی تولیده مستعد ومقتدر میقروبلرك اوره‌تیلمش نمونه‌لری برای تدقیق وتصدیق برلین باقتریولوژی مؤسسه‌سنه کوندرلمش واوراده بونمونه‌لری بر بر نظر تحلیل وتدقیقدن کچیرن مشهور

[*] — وبا ـ طاعون ـ دوقتور بسیم عمر.

میقروبلی آدملرك بولندقلری کمیلرده همان هیچ بر اثر استیلا وسرایت کورولمه‌مسی بولاشیق وپیسلکلرك دوغریدن دوغری‌یه و آن حصول و افرغنده دکزه دوکوله‌رك دفع ورفع ایدیلمرینه عطف و اسناد ایدلمکده‌در . حال بوکه قاره‌لرده ، شهرلرده بولاشیق وپیسلکلر کونلرجه تراکم ایتدیرلدیکی وچوق دفعه اونلرله تماسده بولینلدیغی جهتله احتمال سرایت پك زیاده‌در . ایشته خسته‌لق اوزاق مسافه‌لره هپ بو وجهله سیر وانتقال ایتمکده‌در .

قوله‌رانك « انتشار »ینه یعنی یاقین بر مملکتدن دیکرینه ویا بر محلدن دیکرینه یاییلماسنه کلنجه : بولاشیق چاماشیرلر ، اشیای تجاریه استیلانك انتشارینه واسطه اوله‌بیلیرلر . چونکه ، میقروبلرك بونلرله بر ایکی کونلك مسافه‌لره قدر بلا تغیر نقل وسوقی قابلدر .

ایچیله‌جك صولر و دوغرودن دوغری‌یه خسته اولان فقط خسته‌لغی هنوز کندیسنی کوسترمه‌ین یولجیلر دخی خسته‌لغك انتشارینه یاردیم ایده‌بیلیورلر . خسته اولمدیغی حالده باغرساقلرنده‌کی قولرا میقروبنی ، اولدیغی یرده ویا اوزاقلرده اطرافنه صاچانلرده پك چوقدر .

اصل مسئله ، قوله‌رانك برمحله‌ده أودنأوه نه‌صورتله انتشار ایتدیکیدر . بوانتشار بولاشیق اشیاوچاماشیرلر ، ایچیله‌جك صو ، بالذات خسته‌لرله تماسده بولنمق کبی برچوق وسیله‌لرله‌اولیور . فقط بوتون بو وسیله‌لرك واسطهٔ اصلیه‌سی وخسته‌لغك همان‌یکانه‌سبب انتشاری ، مکتبمزك خدمت تعلیمیه‌سنده بولنه‌رق طبابتمزك ترقی وتکمانه پك چوق چالیشمش اولان مشهور ـ فرانسز ـ

ومناسبتده بولنانلرك همان هپسنده‌ده بو میقروبلر بولنه‌بیلیرلر . شیمدی‌یه قدر بو میقروبلرك كرك خفیفجه مصاب اولانلرده وكرك سائرلرنده آنچق اون كون قدر بر قرار اوله‌بیلدكلری قبول ایدیلیوردی . بوصوك تجربه‌لر بومدتك دها زیاده اوزایه بیلدیكنی كوستریيورلر . »

« بر چوق ارباب تدقیق وتجربه‌كی بن‌ده قانعم كه بونلر قوله‌را میقروبلریدر . بو آدملرك قوله‌رایه نیچون طوتولمدقلرینی شو وجهله ایضاح ایده‌بیلیرز : قوله‌رایه معروض اولانلر خسته‌لغك میقروبلری باغرساقلرنده اولدیغی حالده ینه هیچ بر علامت مرضیه كوسترمیه بیلیرلر . بو میقروبلر اورالرده هفته‌لرجه قرار كیراولور وشرائط مساعده‌یی بولنجه ینه هیچدن، بردن‌بره بر قوله‌را استیلاسی حاصل ایده‌بیلیرلر . میقروبلرك بویله مختفی قاله‌بیله‌جكلری مدتك برقاچ آی قدر اوزون اوله‌بیله‌جكی طور تحفظخانه‌سنده اجرا قلنان صوك مشاهدات وتجاربدن مستبان اولمقده‌در . یالكز شوراسی‌ده محققدركه بو میقروبلر باغرساقلرده بویله اوزون بر مدت قالمقله دوچار تخفف اولیور واسكی شدتلرینی غائب ایدییورلر . »

بناءً علیه ، قوله‌رالی یرلردن كلن آدملرك باغرساقلرنده‌كی میقروبلر بعض احوال سوقیله شرائط مخصوصهٔ مساعده‌یی بولنجه نشوونما وَابراز جبلته باشلایه‌رق او آدمدن باشلامق اوزره یكی وآنی بر قوله‌را استیلاسی تشكیل ایده‌بیلیور وبو طریق ایله بر چوق وسائط نقلیه ، كمیلر ، كاربانلر ، واپورلر ، شمندوفرلر خسته‌لغی بر مملكتدن دیكرینه نقل وسوق ایدییورلر؛ ایشته بوكا قوله‌رانك « سوق وَانتقالی » دینیلیور . بعضاً بویله

وباغرساق کبی نقاطنه ناصل ونه واسطه ایله کله بیلیور؟ شیمدی یه قدر بو میقروبلری معده وباغرساقلرمزه کوتورن واسطه‌نك ایچیلن صولر اولدیغنی سویلیور ایدك . فقط ، واسطهٔ نقلیه یالکز صومیدر ؟ بوتون استیلالرك صو ایله انتشار ایلدکلری اثبات وارائه ایدیله‌بیلیرمی ؟ نه کزر ، بر چوق مشاهدات واردرکه قوله‌را صویك هیچ بر دخل وتأثیری اولمقسزین اجرای تأثیرات ایتمشدر .

شیشلی فرانسز خسته‌خانه‌سی امراض عصبیه متخصصی دوقتور موسیو لوئیجی مونجه‌ری
M. le Dr. Luigi Mongeri.

بعضیلر قوله‌رانك توزلرله انتشارینی ایلری سورویورلر ، بوده دکل ، چونکه افراغات توز اولوب‌ده هوایه قالقنجه ایچنده‌کی میقروبلر تخفف ایدر ، عادتا خسته‌لق حاصل ایده‌میه‌جك بر حاله کلمش اولورلر . بناءً علیه قوله‌رانك وسیلهٔ انتشارینی باشقه شیلرده آراملیدر .

معلم (فووه‌ل) کده بوندن قرق سنه اول افاده و بیان ایلدیکی اوزره قوله‌را استیلاسنده انتشارك ترفع حرارت ایله آشکار برمناسبتی واردر . صیجاق موسملرده خسته‌لق دها زیاده ودها چابق انتشار ایدر ، حال بوکه قیشین بطیاً انتشار ایدر ، بعضاً‌ده بوسبوتون دورور .

حرارت حمای اصفر وَ وبایه‌ده عینی وجهله اجرای تأثیر ایدر ، وحرارتك پیدای شدت ایتدیکی موسملرده « مصابین »

(فووەل) ك وقتیله بوندن قرق سنه اول استانبولده انعقاد ایدن بین‌الملل صحیه قونفرانسنده بیوك وعمیق بروقوف وعرفان ایله اعلان وبیان ایلدیکی اوزره ، مصابین وغیر مصابینك « قوصونتی وپیسلك » کبی « مواد افراغیه » سیدر . استیلا اثناسنده بوتون مواد افراغیه میقروبلرله مالامالدر ، بو افرغات ایله تماسه کلمش اولان هرشی کونشده قوروتولماز ویا هرهانکی بر واسطه ایله تطهیر و تعقیم ایدیلمزسه ، کندی باشنه بر « منبع انتشار » اوله‌بیلیر . ایشته بو بولاشیق ماده هضم بوروسنه کیرنجه شرائط مسرودهٔ لازمه‌یی بوله‌رق بردن بره خسته‌لغی حاصل ایدن‌ویااورالرده بر «تهلکهٔ دائمهٔ خفیه » حالنده وشدت مرضیه‌سنی آزچوق محافظه ایتمك‌اوزره‌صاقلانوب‌قالیر. بناءً علیه ، انتشارك اوکنی آلمق‌ایچون یالکز خسته‌لرك مواد افراغیه‌سنی دفع ورفع ایتمك کفایت‌ایتمز ، بوتون افراغاتی، بوتون پیسلکلری ، بولاشمش صاییلان هرشیئی دفع وازاله‌یه چالیشیلمیدر .

مکتب طبیهٔ شاهانه وکلخانه سریریات خسته‌خانه‌سی امراض عصبیه معلمی قائممقام عزتلو راشد تحسین بك
M. le Prof. Rachid Tahsin bey.

بوراده حل ایدیله‌جك اهم بر نقطه‌وار : قوله‌را میقربلری بو مواد افراغیه‌دن قالقوب‌ده هضم یولنك آغیز ، بوغاز ، معده

صوکره‌لری بو مناسبت دفعه‌لرجه نظر دقتی جلب ایتمش وهمان هر مملکتده برایکی ارباب تدقیق بوحادثه‌نك اهمیتنی ایلری سورمش ایسه‌ده بوکا دائر أك جدی وأك مقنع مشاهدات انکلیز اطباسندن (نیقولاس) طرفندن درمیان ایدلمشدر . باقتریولوژی فننك ظهوری اوزرینه برچوق آلمان وفرانسز اطباسی سینکلرك قاره‌جا وقوله‌را میقروبلرینی نقلنه توسط ایده‌بیله‌جکلرینی تجربةً ارائه واثباته چالیشدیلر . ایشی بو یاقینلرده دها اطرافلیجه تدقیق ایدلدی . قوله‌را استیلا آتنك أك زیاده حکمفرما اولدیغی هند وچین کبی مملکتلرده استیلانك شدتی ایله سینکلرك ظهور وکثرتی آره‌سنده‌کی مناسبت اهمیتله تلقی ایدیله‌رك سینکلرك قوله‌رایی ، آیاق وخورطوملریله پیسلکلردن آلدقلری موادی اوزرینه قوندقلری یه‌جکلره وتماس ایلدکلری هریره أکوب بولاشدیره‌بیلدکلری آکلاشیلیر کبی اولدی .

کورولیورکه سینکلر حفظ صحت نقطهٔ نظرندن پك بیوك براهمیت آلیورلر. اوحالده سینکلك تاریخ طبیعیسنه واعضاسنك پیسلکلردن برشیلر آله‌رق نقل ونشر ایدوب ایده‌میه‌جکنه دائر بعضی معلومات ایدنملیزکه ایشك اهمیت وحقیقتی أیجه آکلاشیلیسین .

سینکلر هوام وحشراتك « زبابیه » صنفندن وایکی قانادلیلردندر ؛ سینکلرك (٢٠,٠٠٠) قدر انواعی واردر . بونلرك آغزلرنده‌کی « لواحق لامسه » اوچ پارچه‌دن عبارت اولوب صوك پارچه‌سی بعضاً قوتلیجه‌در . خورطوملری بوکوك‌در ، کوکسلرنده اینجه اینجه چیزکیلر ، آیاقلرنده طوتونه‌جق پنچه‌مسی بارزه‌لرواردر .

چوغالیر . فقط ، حرارتك بوتأثیری میقروبه راجع دکلدر ؛ چونکه میقروبك حرارت وبرودتدن اوقدر متأثر اولمدیغی مشاهدةً وتجربةً ثابتدر .

اوحالده ، حرارتك بوتأثیر مشددینی نه یه عطف ایتملیدر؟ میقروبلری نقل ایدن واسطه‌لره ، فاره‌لره ، حشراته ... چونکه ، قیشین فاره ده‌لیکنه چکیلیر ، یاغموردلی وصوؤق هوالرده طفیلات وحشرات اویوشه قاله‌جقلری جهتله طبیعی انسانه اوشوشه‌مزلر ... وبا مصابینی‌ده آزالیر ، حمای اصفرده ایسه صوؤق ، خسته‌لغك میقروبلرینی نقل ایدن سیوری سینکلری تنبللشدیریر ، بعضاً‌ده بوسبوتون محو وخراب ایدر .

بناءً علیه ، قوله‌رانك انتقالنده‌ده صوؤق وضیجاقدن آز چوق متأثر اولان ومیقروبلری مواد مفرغه‌دن آله‌رق انسانلرك اعضای هضمیه‌سنه نقل ایدن بر واسطه آرامالیدر . ایشته بو واسطه اوزون اوزادی‌یه واینجه‌دن اینجه آرانمش ، هریرده وهرمملکتده موجود اولان وانسانلرله هر زمان مناسبتده بولنان « عادی سینکلر » ك قوله‌را ودها برچوق خسته‌لقلرك انتقالنه واسطه اوله‌بیله‌جکلری أییدن أیی‌یه تحقق ایتمشدر .

سینکلرك خسته‌لق نقلنه واسطه اوله‌بیله‌جکلری فکری اوندقجه اسکیدر . حتی فضلای اسلامیه‌دن (ابن حجر) مرحوم امراض استیلائیه‌یه دائر یازدیغی براثر مهمده « هوام وحشراتك فوق‌العاده چوغالوب کسب فعالیت ایتملری » ایله « امراض استیلائیه‌نك شدت انتشاری » آره‌سنده بر مناسبت قریبه بولندیغندن بحث ایدییور .

بیسله‌نن سینکلرده میقروبلرك نه‌قدر برمدت محافظهٔ شدت ایده‌بیله‌جکلرینی تجربه ایتمك ایسته‌دیلر.

برنجی تجربه‌ده : معقم برقابك دیبنه قوله‌را میقروبلری قونوله‌رق بوقابك ایچنده آلتی‌سینك ایکی ساعت قدر حبس ایدلمش، صوکره سینکلر اوقابدن چیقاریله‌رق باشقه تمیز قابك ایچنه قونولمش، اوراده اوچ ساعت قدر غداسز براقیلمش. بوسینکلردن اوچنك آیاق وخورطوم کبی اقسامی قیریله‌رق آیری آیری اوره‌تیلمك اوزره أوره‌تمه قابلرینه أکیلمش، بو وجهله هپسنده‌ده قوله‌را میقروبلری اولدیغی آکلاشیلمش.

اون ایکی‌ساعت صوکره،قالان‌اوچ سینکك‌باغرساقلرنده‌کی مواد ایله اجرا ایدیلن أوره‌تمه تجربه‌لرنده بونلردن یالکز ایکیسنك قوله‌را میقروبی زرعی حاصل ایتدیکی کورولمشدر.

ایکنجی تجربه‌ده : سینکلر قوله‌را میقروبلریله ملوث برقابده اون یدی ساعت قدر بلاغدا براقیلمشلر. بونلرك آیاق وخورطوملریله یاپیلان اوره‌تمه تجربه‌لرندن برنتیجهٔ مثبته حاصل اولمش‌ایسه‌ده باغرساقلرنده‌کی موادك أکیلمه‌سی هیچ برنتیجه ویرمه‌مشدر.

اوچنجی برتجربه‌ده : سینکلر ملوث قابده (٤٨) ساعت قدر محافظه ایدلدکلری‌حالده نه آیاق وَنه خورطوملرینك، نه‌ده باغرساقلرنده‌کی موادك أکیلمه‌سی هیچ برنتیجهٔ مثبته حاصل ایده‌مه‌مشدر.

ایشته معلم (شانتمس)ك شوتجربه‌لرندن مستبان اولیورکه سینك‌قوله‌را میقروبلرنی هنوز تلوث ایتمش برمحادن آله‌بیلدیکی حالده اونی اوزاق یرلره، کونلرجه مسافه‌لره کوتورمکه‌مقتدر

أولرمزده اوچوب دولاشان عادی سینکلر کول رنکنده اولوب باشلری سیاهدر. بونلر یمورطه‌لرینی ٦٠ : ٧٠ عدد اولمق اوزره پیسلکلرك، أتمك، حبوبات، أت کبی ییه‌جکلرك اوزرینه براقیرلر.

عادی سینك ارضك هرطرفنده، أك صیجاق وأك صوووق اقلیملرده بولنور. مسکنلره کیرر، ییه‌جکلرك اوزرینه قونمغی پك سور. کوز موسمنك صوکی کلوب‌ده صوووقلر باشلاینجه سینکلر سرسمله‌شیر، آیاقلری کرکینجه برحالده دیوارلره، طاوانلره پیشوب قالیرلر. قارنلری شیشر، آلاجه‌لی کبی کورونور. قارنی ده‌شیله‌جك اولورسه قورویوب کوفلندیکی کورولور. بوکوفلر برنوع خرده‌بینی وطفیلی نبات اولوب صاغلام سینکلری اولدورورلر.

سینك برپیسلکه قونجه میقروبلرله ملوث اولان پارچه‌جکلر لواحق لامسه‌سنه، اینجه تویلرینه، خرطومنه، بوتون بدننه یاپیشه بیلیر. بومواد، سینکك بواقسامی واسطه‌سیله باشقه محللره نقل اولنه‌رق عادتا زرع اولنه‌بیلیر. سینك هرقوندیغی یره بوندن برپارچه براقیویریر.

سینکك خورطومنده دائما حاضر وآماده برمقدار مایع بولنور وحیوان بونکله قاتی وقواملی شیلری أریده‌رك مص ایدر، بومایع ایسه چوق دفعه افراغات کبی بولاشیق شیلر اوزرندن ألنمش برباد وملوث برذخیره‌در. حیوان بومایعی اوزرینه قوندیغی قاتی ولزوجی یمکلر اوزرینه دوکیور واونلری أییدن أیی‌یه پیسله‌یور وبووجهله براستیلانك سیروانتقال وسرایت وانتشارینه توسط ایتمش اولیور.

ایشته، معلم (شانمش) ودوقتور (بوره‌ل) بو وجهله

هرحالده قابل واکثریا واقعدر؛ یالکز بونلردن باشقه قوله‌رانك دها یکی کشف وتدقیق ایدیلن شو واسطه‌لرله‌ده انتشار وانتقالی ثابت اولنجه مسئله‌نك هرطرفی آکلاشیلمش وتطبیق ایدیله‌جك وسائط وقائیه‌جه بوسبوتون باشقه بعض ترقی وتبدللر حصوله کلمشدر.

فورطنه‌لی وبوزوق هوالرده قوله‌را استیلالرینك کسب شدت ایلدیکی اولدن بری معلوم؛ نه‌دن؟ چونکه، فورطنه‌لی ورطیب برهوا مفرغانك قورومسیله میقروبلرك تلف اولملرینه مانع اولدیغی کبی سینکلرك‌ده آرتوب چوغالملرینه سبب اولیور. شدتلی صووقلر ایسه هم پیسلکلری، بوتون مفرغاتی تمیزلر، هم‌ده سینکلری اویوشدورور. بوکا مبنی‌درکه شیمدی‌یه قدر قوله‌رانك (٦٠) درجهٔ عرضك مافوقنه چیقدیغی کورولمه‌مش کیدر، چونکه یوقاری عرضلرده، شمالی مملکتلرده سینك آزدر.

هند وچینك نهر سواحلی کبی رطیب، باصیق وپیس مملکتلرده قوله‌را وقوعاتی همان هیچ اکسیك اولمیور. چونکه بوحوالیده پیسلکلر ومفرغات‌هپ طیشاری‌یه، تارلالره آتیلیر، سینکلر ایسه اوقدر چوقدرکه انسان بر دقیقه بیله آرامکزین اولاماز.

قوله‌رانك کمیلرده، واپورلرده قرارکیر اوله‌مدیغی کورولیور؛ چونکه کمی وواپورلرده پیسلکلر درحال دکزه دوکولیور وکمی ساحلدن برآز آچیلنجه ایچنده سینك کبی موذیاتدن‌ده اثر قالمایور. فقط کمی قاره‌یه یاقلاشنجه سینکلرك هجومنه معروض اولیور، قاره بولاشیق ایسه طبیعی کمی‌ده بولاشیور.

دیکر بر مسئله دها وار: قوله‌را نیچون چوللری، کنیش بادیه‌لری کچه‌میور؟ چونکه، کاربان پیسلدیکی شیلری، پیسلکلری

دکلدر؛ چونکه آلدیغی میقروبلر تقریباً یکرمی دورت ساعت ظرفنده بوتون شدت مرضیه وتنبتیه‌لرینی غائب ایدییورلر. بوملوث سینکلرك شمندوفرله نقلی‌ده همان امکانسز کبیدر؛ بلکه نهرده کمی وصاندالرایله برقاچ ساعتلك مسافه‌لره نقلیله اورالرده خسته‌لغك ظهور وانتشاری ممکن اوله‌بیلسین.

سینك ملوث محللردن آلدیغی میقروبلری آنجق او شهر ویا محله داخلنده اوزرینه‌قونه‌بیلدیکی‌یه‌جکلره آکمك صورتیله خسته‌لغك انتشارینه توسط ایده‌بیلیر. بومیقروبلر ییه‌جکلرك درونندہ کونلرجه، هفته‌لرجه برقرار وپایدار اوله‌بیلیرلر. ایشته بووجهله تلوث ایدن بریمك بوتون برعائله‌یی خسته ایتمك ودائرهٔ استیلانك سعه‌وحدودینی کنیشلتمك ایچون کافی‌ووافیدر.

میقروبك ملوث برمملکتدن کلنلرك باغرساقلرنده هفته‌لرجه، اونلری هیچ بروجهله راحتسز ایتمکسزین برقرار اوله‌بیلمسی وصوکره اثنای سیاحتده منشأ مرضدن اولدقجه اوزاق برمملکتده ینه اوآدملرك بیسلکلرینه قونان سینکلر واسطه‌سیله خسته‌لغك بردن بره ظهور وانتشار ایده‌بیلمسی بوکون یوقاریده مجملاً سرد واتیان ایلدیکمز مشاهدات وتجارب ایله أیجه ثابت اولمش واوکجه‌لری کیفیت وصورت ظهور وانتشارلرینه بر دورلو عقل ایردیریله‌مین برچوق قوله‌را استیلالری بونظریه وتجربه‌لر واسطه‌سیله تماماً شرح وتفسیر ایدیله‌بیلمش، بناءً علیه، امراض استیلائیه‌یه قارشی اتخاذ اولنه‌جق وسائط وقائیه وتحفظیه‌جه پك مهم وشایان دقت ترقیلر حصولی وارستهٔ اشتباه بولنمشدر.

فقط قوله‌رانك اسکیدن‌بری معلوممزاولان وسائط انتقالیه وانتشاریه‌سی ینه اسکی اهمیتلرینی محافظه ایدییورلر. دوغریدن دوغری‌یه افراغات واسطه‌سیله، بولاشیق صولر ایله سرایت

اوحالده ، بر قوله‌را استیلاسنه نه یاپملیدر ؟ قوله‌رانك خارجدن مملکته کیرمه‌مسنی تأمین ایچون بوکونکی وسائط صحیه ایله یعنی خسته‌لغك موردینه قارشی قاره‌ده ودکزده تحفظخانه‌لر تأسیسیله توقی قابل ایسه‌ده باغرساقلرده بش آلتی هفته مختفی قاله‌بیلن برمیقروبه بوطرز تحفظك بیوك وامین برتأثیری اولاماسه کرکدر . اصل یاپیله‌جق شی ، شهرلری قوله‌رایی قبول ایده‌میه‌جك برطرزوحالده بولندیرمق ، تنظیفات وتطهیراته صوك درجه دقت ورعایت ایتمکدر .

مکاتب طبیهٔ شاهانه بافتریولوژی معلمی فریق سعادتلو حمدی پاشا حضرتلری
S. E. le Prof. Hamdi Pacha.

بوکون بزی قوله‌رادن محافظه ایده‌بیله‌جك یکانه واسطه: شهرلرك وقایه‌سیله تحفظ و توقیٔ شخصی‌یه رعایتدن عبارتدر .

قوله‌رانك میقروبلری ، خسته‌لرله برچوق صاغلام آدملرك پیسلکلرنده ، مفرغاتنده بولنیور ؛ بناءً علیه قوله‌رادن بوسبوتون محفوظ ومصون قالمق بو موادك تمامیله ویولیله دفع ورفع ایدلمسنه وابسته‌در . بومهم وظیفه یعنی شهرلرك تنظیف وتطهیری ایسه بلدیه‌لره عائددر .

استیلا اثناسنده معده وباغرساغنی بوزمایانلرك خسته‌لقدن آزاده وسالم قالدقلری محققدر . ایشته بونقطهٔ نظردن بیوك شهرلرك آیری آیری برر شخصیتلری واردر ، شهرلرك باغرساقلری ایسه لاغیملری‌در . لاغیملری بولنده قالان ، پیسلکلری یولیله دفع ومحو ایدیلن ، آبدستخانه‌لری اصول

هپ آرقه‌سنده براقیور، خسته وخسته‌لق یاواش یاواش، مرحله بمرحله آزالیور؛ برمدت صوکره سیاحینك باغرساقلرنده بیله میقروبدن اثر قالمایور. بناءً علیه، قافله وکاربان دها محل مقصودینه وارمازدن اول کندی کندینه تمیزلنمش اولیور. فقط، بووجهله قافله‌ده هیچ بر خسته‌لق کورولمدیکی حالده اوغراغی اولان کوی وواحه‌لرده خسته‌لغك ظهور ایتمسی‌ده واقعاندندر.

آرتق، وقتیله هوا وروزکار واسطه‌سیله سرایت ایلدکلرینه حکم ایدیلن برچوق استیلالرك ینه سینکلر واسطه‌سیله وسینکلرك توسطلریله توسع ایتمش اولدقلرنده شبهه قالمیور.

بولاشیق محللردن کلنلرك باغرساقلرنده قوله‌را میقروبلری قرق قرق بش کون قدر محافظهٔ شدت ایدییورلر. بومیقروبك بردن‌بره کسب شدت وفعالیت ایتمسی ایچون شبهه‌لی پیسلکلرك شرائط واحوال مساعده‌یه موضوع اولمسی، آچیق ومحافظه‌سز براقیلمسی، خلاصه طهارت ونظافت قیدینه ذره قدر رعایت ایدیلمه‌مسی کافیدر. بوکا مبنی درکه قوله‌را، بواحوال بیلنوب‌ده أیجه ویولیله وحرفی حرفنه تدابیرلازمه تطبیق ایتمکه موفق اولان مملکتلرده بردورلو قرارکیر اولامامقده‌در. بونك أك مقنع برمثالی بوسنه آلمانیاده ظهور ایدن قوله‌را استیلاسیدر.

بعضاً ده قوله‌را برشهردن، برمملکتدن تمامیله زائل اولدی ظن ایدیلیر؛ حال بوکه میقروب وواسطهٔ نقلیه‌سی شرائط اقلیمیه وجویه‌نك تأثیریله برآز خفت وسکونت بولمقله برابر ینه آره‌صره کیزلیجه اجرای تخریباتده دوام ایدر، صوکره هوالرده کیشنجه خسته‌لق بردن‌بره واسکی شدتیله باش کوستر مکدن کیری قالماز.

مکتب طبیهٔ شاهانه باقتریولوژی معلم
معاونی میرلوا سعادتلو آریستیدی پاشا
S. E. le Dr. Aristidi Pacha.

مکاتب طبیهٔ شاهانه علم تشریح مرضی
معلمی میرلوا سعادتلو رفعت پاشا
S. E. le Prof. Rifat Pacha.

تمیزله‌مك ایچون یاریم ساعت قدر یوزده اوچ نسبتنده حامض طرطر [آسیدتارتریك] محلولنده طوتدقدن صوکره قاینا تیلمش صوایله ییقامق کافیدر.

کلخانه سریریات خسته‌خانه‌سی هیئت
تعلیمیه‌سندن باقتریولوغ نشئت رضابك
M. le Dr. Réchad Riza bey.

باقتریولوژیخانهٔ شاهانه معلم معاونی
بیکباشی رفعتلو رفعت مختار بك
M. le Dr. Rifat Mukhtar bey.

وقواعد صحیهٔ مخصوصه‌سنه توفیقاً یاپیلمش اولان شهرلرده نه‌قوله‌را ونه‌ده‌باشقه برپیسلك خسته‌لغی دیکیش طوتدوره‌ماز. ایشته شووسائط تحفظهٔ عمومیه‌یه أیجه رعایت ایدیلیرسه باشقه برواسطهٔ وقائیه وشفائیه‌یه همان هیچ‌ده لزوم قالماز .

استیلا زمانی اوستی آچیق آرابه‌لرده نقل ایدیلن بولاشیق وسوپرونتیلرك‌ده خسته‌لق ایچون مهم وسیار برموزع وحقیقی برواسطهٔ نقلیه اولدیغی اونوتولمامایدر ؛ چونکه آرابه کلوب کیدرکن پیسلکلرك اوزرینه قونوب قالقان اومردار سینك قافله‌لرینك هرفردی برقاچ عائله‌نك محو وخرابیسنه کفایت ایده بیلیر . لاغیملره منصب اولمایان چوقورلر، قویولر، صوکره بوقویولردن براهتمام مخصوص ایله چیقاریله‌رق باغچه‌لره حاولیلره یاییلان پیسلکلرده سینکلر ایچون پك زنکین برر منبع ومنشأ تلوثدر . چونکه ، سینکلر هپ بورالرده یتیشوب بویور ، بورالرده قرارکیر اولور و بورالردن آله‌جغی ، قالدیره‌جغی پیسلکلرله بوتون برشهری برباد وتلویث ایدرلر .

بناءً علیه ، شهرلرك وبلدیه‌لرك أك مهم وظائفی : استیلادن اول ، استیلا اثناسنده واستیلادن صوکره هپ پیسلکلرك دفع ورفعنه حتی محو وازاله‌سنه چالیشمقدر .

تحفظ وتوقی شخصی ایسه قوله‌را میقروبی بدنه صوقامق، هردورلو تدابیره رغماً میقروب هضم یوللرمزه فرجه‌یاب دخول اولمش ایسه ، خسته‌لق حاصل ایتمه‌سنه چالیشمقدر .

میقروبك بدنه صوقولماسی : یه‌جك وایچه‌جکلره دقت ایتمکله اولور. صویی وایچه‌جکلری قاینـاتملی، یه‌جکلری‌ده پیشیرملی ، آتشـدن کچیرملی ، سینکلرك پیسله‌یه‌بیله‌جکلری یمکلری ایصیتمه‌دن یمه‌ملیدر . چیك یینه‌جك سبزه ومیوه‌لری ایسه یمزدن اول فن دائره‌سنده تمیزلملیدر : بوکبی شیلری

خسته‌نك اوداسنده هیچ بر بیه‌جك بولندورمامك وخسته‌یه طوقونان هرشیئ تمیزله‌مك وبووجهله میقروبی خسته‌نك بدنندن دها یکی چیقارکن محو وافنا ایتمکه چالیشملیدر .

ایشته بوتون بو تدقیقات جدیدهٔ فنیه ایله پیسلك ومواد افراغیه‌نك نه قدر مضر ونه قدر جالب احتراز شیلر اولدیغی قطعیاً تعین ایدییور . بناءً علیه «حدث ونجاستدن طهارت» ی شرائط ولوازم دینیه صره‌سنده امر وتعیین ایدن دین مبین اسلامك بووجهله حفظ صحت عمومیه‌یه نه قدر خدمتلر ایتدیکی وایده‌جکی عموم ارباب انصافجه تسلیم وتقدیر ایدیلکده و «هرکونك بش وقت معیننده هرمسلمانك لباس وشخصی أك جزئی وأك ناچیز بر اثر نجاستدن بیله قطعیاً عاری و آزاده بولنمسی» حقنده‌کی اساس وقاعدهٔ دینی هردورلو مدح وستایشلره سزاوار عد ایدیلکده‌در .

بوحفظ صحت ونظافت شخصیه‌یه برطهارت و حفظ صحت بلدیه‌ده انضمام ایدرسه ، او وقت ورود ناکهظورلریله انسانیتی تخریب وازعاج وبرچوق مداین وبلادی خراب واعانه‌یه محتاج ایدن استیلاآت وبلیات مرضیه‌نك سیر و ورودینه ، انتقال وانتشارینه پك قوی وجداً متین ورصین برسد ممانعت چکیلمش وانسانیت مضطربه بلایای تاریخیه‌سندن اولان برچوق قورقونج خسته‌لقلردن ابدیاً قورتولمش اولور ..

بناءً علیه ترقیات مدنیه وصحیه‌نك امکان وچارهٔ تطبیقی بولمق اوزره متمادیاً چالیشان وبزی هرکون یکی برموفقیت فنیه‌دن خبردار ایله‌ین شو ارباب غیرت ومساعی‌یه قارشی ، انسانیت نه قدر ابراز شکر ومنتداری ایتسه ینه آزدر .

سینکلره قارشی: آخور، آبدستخانه، کوبرولك کبی یرلری لزومندن زیاده تمیز طوتملی. اودا داخلنده کی سینکلری برطاباغك ایچنه، اوزرینه بر قاچ طامله فورمول (فورمالین) محلولی داملادیلمش شکر پازچه‌لری قویه‌رق محو وتلف ایتملی. آبدستخانه‌لرك بول بول هوا وضیا آلمسنه، قاپی وپنجره‌لرینك تل قفسلرله اورولوب قاپادیلمرینه دقت ایتملی. سینکلر حقنده تدقیقات مخصوصه‌ده بولنمش اولان آمریقالی مستر (هوایت) دییورکه: «سینکلر اوقدر تهلکه‌لی، اوقدر ملوث شیلردرکه ایلربده بونك بویله اولدیغی هرکسجه تماماً معلوم ومسلم اولنجه برصاحبهٔ بیت أك زیاده یاتاقلرنده وأونده تحته قوروسی بولندیغی ایچون دکل، بلکه دائره‌سنده، أونده سینك کبی ملوث و برباد موذیاتك حصول وقرارینه میدان وسببیت ویردیکی ایچون تعییب ایدیله‌جکدر!..»

بوتدابیر تحفظیه‌یه رعایت ایدیلمکله برابر صوؤقدن، قی واسهالی موجب اوله‌جق احوالدن، قاوون ویشیل میوه‌لر کبی صانجی ویره‌جك، معده وباغرساقلری بوزه‌جق بیه‌جکلردن صاقینملی؛ خلاصه، باغرساقلرك موازنت وظیفویه وحیاتیه‌سی حسن محافظه ایدیله‌رك قضارا هضم یولنه قدر فرحه‌یاب اوله‌بیلن تك توك میقروبلرك تأثیراتی‌ده دفع وابطال ایتملیدر.

قوله‌رایه طوتولمش اولان خسته‌لره کلنجه: بونلرده‌ده أك زیاده قوصونتی وپیسلك کبی مواد افراغیه‌نك وبونلرله آلوده اولان بوتون اشیا واعضانك دفع مضرت وتعفننه چالیشیلملیدر.

خسته‌یی جیبینلکلی بریاتاغه یاتیرملی، ییه‌جك وایچه‌جکنی، علاجلرینی حاوی اولان قابلری برتل دولابك ایچنده صاقلاملیدر.

مساعی ومطالعاتنه بو معلملردن آلدیغی فکر ایله باشلامش اولمسی ملحوظدر. بوزمان «قلودبرنار»ك مساعیٔ مشهوره‌سنك انتشاره باشلادیغی دوره ایدی. مارەی ذکا وقابلیتی، فن میجانیکی‌یه اولان میل واستعدادی، علوم ریاضیه‌دەکی بهره‌سی، مشاهدا-تنده‌کی دقت واصابتی، طبع واخلاقنده‌کی صبر وثباتی سایه‌سنده طبیعی ومرضی فیزیولوژیده پك نافع کشفیاته موفق اولمشدر.

«کشینك کاری معیاریدر.»؛ مارەیك مزیتنی آثاریله آکلاملیدر.

مارەی ۱۸٦۳ ده محبی «لوردن» ایله پارسده بر فیزیولوژی عملیاتخانه‌سی آچمش ایدی؛ دورت سنه صوکره «قوللەژدوفرانس» ه فیزیولوژی معلمی تعیین اولندی.

مارەی حیات علمیه‌سنده اولدیغی کبی حیات اخلاقیه‌سنده دخی استقامت محضه صاحبی ایدی. بو معلمك آك بیوك مزیتی هر باشلادیغی تجربه‌یی مطلقا نهایتنه ایردیرمك وهر تجربه ایله مشاهداتنی بر طاقم آلات ایله صنعی اوله‌رق ارائه واثبات ایتمك ایدی. بر ماکنه‌جی کبی آلی ایشه یاقیشیردی؛ بر هیکلتراش قدر صنعتنده دقیقه شناس ایدی. مارەی همان بوتون حیاتنده دوران دم وحرکات ایله اوغراشمشدر دینه بیلیر.

مارەی علومه اولان بو شدت انجذابنك، کشفیات عدیده ایله نتیجه‌لنن مساعیسنك مکافاتی دها ۳۹ یاشنده ایکن معلم فلورانسك یرینه تاریخ طبیعیٔ اجسام عضویه معلملکنه تعیین اولنه‌رق کوردی. دها صوکره ٤۸ یاشنده ایکن «فرانسه انستیتوسی» مارەی‌یه قاپیلرینی آچدی. (۱۸۹۷) ده پارسده «مارەی مؤسسه‌سی» تأسیس اولندی. ۱۹۰۲ تاریخنده بو معلم حذاقتمندك طلبه‌سی ایله حیران فضیلتی اولانلر مارەی‌یه بر مدالیه تقدیم ایتدیلر که بو تقدمهٔ احترام ومنتداری بو عالم شهیرك صوك شرف ومباهاتی اولمشدر.

مارەی

دوقتور مارەی
Dr. Marey.

۱۹۰٤ سنەسنده فرانسه ، [مارەی] نامنده بر معلمنی دها غائب ایتدی. ربع عصرلق بر حیات فعالانەدن صوکره ۷٤ یاشنده اولدیغی حالده ارتحال ایدن بو معلم ذی‌اقتدار فیزیولوژیده کی وقوف عمیقی ، بهرهٔ کاملی ایله بحق اشتهار ایتمش ایدی . مارەیك أك بیوك مزیتی بوتون مساعی و مطالعاتنی تجربەیه ابتنا ایتدیرمسیدر . اصول تجربیه سایەسنده میدانه قویدیغی خصوصات و مسائل کمال سرعتله هرطرفه انتشار ایدر وهر جهتدن تهالك ایله تلقی و همان تطبیق اولنوردی . مارەی « دوران‌دم » ه متعلق پك چوق تتبعات تجربیەده بولنمش وفیزیولوژینك بو قسمنی حرکات وسائر مباحثی کبی توسیع ایتمشدر. ایجاد ایتدیکی « نبض‌نویس » و « قلب نویس » آلتلری هرمملکت اطباسنك ألنده برواسطهٔ ذکا ومعرفت ومدار تشخیص علتدر.

۱۸۳۰ سنهٔ میلادیەسنده « قوت‌دور » دەکی « بون » شهرنده تولد ایتمش اولان مارەی کندیسنی مهندس یاپمق ایستەین وطبیب اولان پدرینك رأیی خلافنه اولەرق ۱۸۵۰ده پارسه عزیمت ایدوب تحصیل طبابته باشلامشدر. تحصیلدن صوکره اووقت دوران دمه عائد تتبعاتلریله مشتهر اولان معلم « بو » و «بوییود» نزدلرنده برخیلی زمان بولندی . «مارەی»ك شریانلرك الاستیقیتی ، توترشرایین ونبض اوزرینه اولان

اوتلر ویا حیوان دریلری اوزرلرنده یاتوب آرامکزین اولورکن صوکره‌لری بوکون دخی استراحت ورفاهمزی تأمین ایدن البسه ویاتاقلر ایجاد ایدلمش، قوش تویلری، یوکللر، پاموقلر طوپلانمش، بیکلرجه ماهر اللر بونلری آتوب طوقویه‌رق بوحاله کتیرمشدر . فن وصنعت برلشه‌رك شیمدیکی سوسلی وصیجاق آرامکاهلریمزی یاپوب دوشه‌مشدر . بو قدر استراحت ورفاه سایه‌سنده صحت بدنی تأمین وترقی ایتدیرن أتلی جانلی بر آدم ، حسیاتمزی دها نازك ، ذکامزی دها حساس وحیاتمزی مظهر راحت و اعزاز ایله‌ین فن وصناعتك بر حیات برشاهد شکرانکذاری کبی تلقی ایدلملیدر .

أوت ، شیشمانلقده مدنیتك ، رفاه حالك ، کثرت تغذینك پك بیوك بر تأثیری وارسه‌ده بعض اسباب استعدادیه‌نك‌ده تأثیرات مخصوصه‌سی غیر قابل انکاردر . بوندن اون طقوز سنه اوّل یازدیغم بر اثرده دیوردم که : « شیشمانلغك حصولی ایچون بوکبی اسبابك تأثیری ایله برابر ذات بدنده بر استعداد لازمدر . چونکه بعض آدملر پك زیاده وسمن کتیریجی یمکلر ییدکلری حالده سمیزله‌مدکلری کبی سفالت ومحن ومشاق ایچنده سمیزله ینلرده واردر . سوابق ارثیه واستعداد ذاتینك بوبابده‌کی تأثیر مخصوصی پك زیاده‌در . »

« شیشمانلرده دها حقیقت واساسی مجهول براختلال وانحراف اغتدا موجود اولدیغندن آلنان مأکولات ومشروباتك همان هپسی‌ده تکون شحمه خدمت ایدیورلر [*] . »

---

[*] .— مباحث طبیه‌دن « شیشمانلق » و « ضعیفلق » — ١٣٠٣ — دوقتور بسیم عمر .

شیشمانلق ، شیشمانلر

وَ

شیشمانلغك چاره‌سی

انسانك مادیتی ایله معنویتی آره‌سنده پك صیقی بر مناسبت بولندیغی قابل انکارمیدر ؟ متبسم وَمنشرح بر چهره ، کولر بر یوز ، متناسب وظریف بر وجود چوق دفعه صفوت قلبه ، نزاهت طینته دلالت ایتمزمی ؟ اوت ، « پرتو نیك وبد آینهٔ سیمادندر . » ... طینت و اخلاقك مظاهر مادیسی اولان اندام بدنك ، خطوط سیمانك دلائل واضحه‌سنه اینانمامق روامیدر ؟ ایشته شیشمانلق‌ده شخصه بر نوع سیما ، بر قالب مادی تأمین ایتدیکی جهتله شیشمانلرك ، او بشوش ولاقید آدملرك‌ده ماهیت معنویه وروحیه‌لری شایان تدقیق بر مسئله تشکیل ایدر .

هیچ شبهه یوق که شیشمانلق مدنیتك آثار ومحصولاتندندر ؛ پك طبیعی بر طرزده وآولادیغی حیوانانك أتلریله یاشایان اقوام بدویه‌ده شیشمانلقدن اثر بولامازسکز . سمیزلك روی ارضده ، انسانلر طرز معیشت وحیاتلرینی ، صورت تغذی وتعیشلرینی أییدن أیی‌یه اصلاح و اکمال ایتدکجه بدیدار اولمغه باشلامشدر .

سمیزجه بر آدمك شوحالی بشریتك تأمین رفاه خصوصنده‌کی مساعیٔ متمادیهٔ اولیه‌سنك خلاصهٔ آثاریدر . بر چوق عالملر عصرلرجه چالیشه‌رق معده‌لریمزك هضم وتمثیل ایده‌بیله‌جکی یه‌جکلری تدقیق وتحلیل ایتمشلر و ایشته بو سایه‌ده کردنلرده بوکونتیلر ، قوللرده اوموزلرده قارنلرده قابارتیلر ، ده کیرمیلکلر ، قاتلر ، بوکلوملر باش کوسترمشدر ... ابنای بشر بدایت خلقتده

چالیشمش وخاطر وخیاله کلمین برچوق واسطه وتدبیرلره توسل ایتدیکی حالده ینه سمانت بدنیه‌نك اوکنی آلامه‌مشدر .

شیشمان بر آدم کورونجه عاطل ، ایشسز کوجسز ، خودکام بر آدم دوشونولمکه آلیشیلمش ایسه‌ده بوفکر چوق دفعه دوغری دکلدر. فرانسه ادبای مشهوره‌سندن (تهئوفیل غوتیه) حیات ادبیه‌سنك صوکلرینه دوغری زیاده‌جه شیشمانلامش ایسه‌ده ینه بدایع ادبیه وفکریه‌سنی اظهار وایثاردن کری قالمه‌مشدر. مشاهیر ارباب موسیقیدن (روسینی) نك پك شیشمان اولدیغی حالده ینه‌اوقالین وبیچیمسز پارمقلرینك سرعت ومهارتی هرکسی دهشتهٔ حیرت وتقدیر ایتمشدر .

اصل شیشمانلغك درجه‌سی ثقلت بدنه‌کوره تعیین اولنور. بوبابده أك امین واسطه و دلیل ثقلت بدنك بوی ایله اولان نسبتیدر . یوز کیلویه أرن بر آدم شیشمانلغك اوج بالاسنه یاقلاشمش صاییلیرسه‌ده غرائبدن اولمق اوزره ثقلت بدنی بوندن ایلری کیدنلرده واردر : آمریقا پارلمنتوسی اعضاسندن بری ١٧٥ کیلو ثقلتنده ایمش ؛ هله اصل غربی غرائب احوالی اوزون اوزادی‌یه حکایه‌اولنان بر آلمان قاریسی عادتا بر « دیو » درجه‌سنه أرمش ایمش . بوقادینجغز طوغوشنده ١٣ کیلو ایمش ، آلتی آیلق ایکن ٤٢ کیلو ، دورت یاشنده ایکن ١٠٦ ، یکرمی یاشنده ایکن ٤٥٠ کیلو کلمش و ٢٩ یاشنده عادتا شیشمانلغندن پاطلایه‌رق اولمشدر . انکلتره‌ده (نقولسن) قونتلغنده برشیشمان انکلیز ٥٨٣ لیوره کلمش ومحیط بدنی اون آیاق اولمق اوزره اولچولمشدر . دیکر برشیشمان انکلیز ٦٠٩ لیوره ثقلتنده اولوب مانتوسنك دوکمه‌لری ایلیکلی اولدیغی حالده محیط بدننك وسعتنه یدی آدم صیغارمش .

شیشمان برچهره‌دن بشاشت یاغار ، ذاتاً او واسع وجودلرده چوق دفعه نه حزن وکدر ، نه‌ده الم ومراق قرارکیر اولاماز ؛ شیشمانلرك روحلری‌ده وجودلری قدر کنیش وواسعدر . چوق دفعه او مستریح وکنیش روحدن قوپوب کلن برزمزمهٔ خنده نثار ، برآن ایچون اولسون ، بوتون آلام واکداریمزی برطرف ایدر . برشیشمانك قاباریق دوداقلرندن دوکولن تبسمات فطریه‌یی قسری برباشت ایله قارشیلامامق وبوقوجمان بشوش آدمك قارشیسنده نشئه‌سز طورمق ممکنمیدر ؟

شیشمانلر اکثریا خیالاته قاپیلان جیلیز هواپرستلرك مدعیات واهیه‌لرینه قارشی غایت متین برذوق سلیم ایله مقابله ایدرلر؛ هرشیدن‌اول «قابلیت‌اجرائیه» یی ، سهولتی‌دوشونورلر. بونلر حیاتك اجرائیات جهتنی دها کوزل بولور ، اکثریتله دها أیی قازانیر ودها کوزل یاشارلر ... هله اوعالی فکرلره ، ملاحظات‌خیالیه‌یه ، بدایع‌تصوریه‌یه بردورلو عقل‌أردیره‌مدکلری کبی‌چوق دفعه‌ده‌بوپولده‌کی تصورات‌وخیالاتی «پری‌حکایاتی» کبی دیکلر ودیکله‌دکجه کنیش قارنلرینی قالدیره قالدیره کولرلر .

شیشمانلغك جهت مادیه‌سنه کلنجه بونده‌ده ایکی درجه واردر ، بری خفیف شیشمانلق ، تعبیر معروفیله «سمیزلك» ، اوته‌کیسی‌ده طاتسز بردوره‌یه کیرن «اصل‌شیشمانلق» در . اصل شیشمانلق اهمیتلی برخسته‌لق اولوب مبتلاسی‌چوق دفعه آجینه‌جق برحالده‌در . بویله برحالك برآز دوشونلر ایچون موجب‌تلاش اولمامسی ممکن دکلدر ؛ حتی مشهور انکلیز شاعر حکیمی لورد «بایرن» شیشمانلامغه باشلادیغنی کورنجه کونلرجه آچ قالمغه ، نفسنی برچوق شیلردن محروم ایتمکه ، شدتلی ممارسه‌لر یاپمغه

دوقتور (برتران)ك شومشاهده‌سی‌ده بونی اثبات ایدیور .
٤٩٥ کیلو چکن برانکلیز لوردی فرانسز اطباسندن برینه مراجعت ایدر ؛ طبیب لورده بوتون تکالفی حرفی حرفینه قبول اولنمق شرطیله خسته‌لغی أیی‌ایده‌بیله‌جکنی سویلر. پازارلق یاپیلیر. لورد فرانسه‌نك شمال طرفلرنده برکویه نقل اولنور واوراده کویلیلر نه ییورلرسه اونی ییمکه واویولده یاشامغه اجبار ایدیلر ؛ کویك چایرلغنده چوبانلق ایتمکه باشلار، صوکره‌اوموزینه آغیر برچاپا ویریله‌رك چیفت صاپانلنك آرقه‌سنده‌کی طوپراق پارچه‌لرینی قیرمسی تکلیف اولنور . بویله‌جه اوچ آی « چانسپارانه » چالیشدقدن صوکره لوردك اونازنین أللری، آیاقلری هپ ناصیرلاشیر، کلکون چهره‌سی ترابی برنك آلیر، یوزکمیکلری چیقیقلاشیر، قارنی اینر، عمودلر قدر أکلی ومدوراولان قوللرنده‌أت‌ایزلری، عضلات‌بازرلری کورونمکه باشلار؛ خلاصه، اوعجیب، اومهیکل‌لورد عادتا بزم‌کبی برآدم اولمش . شیشمانلقدن قورتولاجغم فکریله شیشه شیشه علاجلر یوتمق، سیرکه‌لر ایچمك یالکز بیهوده دکل، چوق‌دفعه مضردر . خفیف برشیشمانلقدن قورقاملیدر ، قانلی‌جانلی‌اولمق صحت وحیاتك قوت وفعالیتنه دلالت ایدر ؛ ثقلت بدن، یوز کیلویی آشسه‌بیله ینه تربیهٔ مادیه و ممارسات بدنیه سایه‌سنده وجودك بوتون قوتی، بوتون چویکلکی محافظه ایدیله بیلیر.

فقط شیشمانلق حیاتی بیزار وصحتی تارومار ایده‌جك بردرجه‌یه واریرسه، ینه ضررسز، زیانسز ضعیفلامق، بدنك مختلف یرلرنده بریکوب‌قالان یاغلری أریتمك ممکندر . قارنی صارقیقلقدن محافظه ایتمك اوزره تضییق خفیف برقوشاق صارملی، سفره‌دن‌تام دویمه‌دن‌قالقملی، صویی پك‌چوق ایچمه‌ملی، چوق یورومملی و آزاویوملیدر.

آرتق شیشمانلغك بودرجه‌سی جداً وخیم بر خسته‌لقدر . انسانی یاواش یاواش مزاره دوغری سوروکلر : « شیشمانلر زحمت وکوجلك ایله ، ایسته‌میه‌رك حرکت ایدرلر؛ یورورکن قارننك حجم عظیمی شیشمانی آرقه‌یه دوغری أکیلمکه ، کریلمکه مجبور ایدرکه بوحال بل أتلرینی پك چابق یورار ؛ بیچاره شیشمانلر باشلرینی یوقاری‌یه دیکوب قوللرینی کووده‌دن آییره‌رق آرقه‌یه سوق ایدرلر وبووجه ایله آیاقلریله باصدقلری یری کورمیه‌رك قارنلریله تأمین موازنه‌یه چالیشیرلر . قارنك آشاغی طرفنی آلمق ایچون اویلوقلرینی دائما آچیق طوتمغه وکوچوك برسعی‌ایله پك‌زیاده ترلمکه مجبور اولورلر؛ اوطورد - قلری‌زمان بین‌النوم‌والیقظه برحالده‌بولندقلری‌کبی برطاقلری‌ده یورورکن بیله اویورلر . ایشته شیشمان بویله بویله یاواشجه وکندی بدننك فعالیت مرضیه‌سیله وجودینك انقاض وثقلتی آلتنده صیقیشوب‌بوغولور ؛ حیات‌الیمه‌سنك صفحات‌متوالیه‌سی آجینه‌جق بر فجاعت طاقت براندازانه ایله کچر [شیشمانلق وَ ضعیفلق]. »

بویله‌طاتسز، قورقونج برشیشمانلقدن قورتولمه‌نك چاره‌سی نه‌در ؟ — طبابتك تدابیر منطقیه‌سندن استمداددر . شیشمانلق یالکز بردکل ، اسباب مختلفه ومتعدده‌دن تولد ایلدیکندن دائما براصول وعین برطرزده تداوی ایدیله‌میه‌جکی آشکاردر ؛ ایپوقراط وقتیله شیشمانلره سرت دوشکلرده یاتمغی ، خفیفجه کبینه‌رك چوقجه قوشمغی ، خصوصیله صرف سبزه ونباتات‌ایله یاشامغی توصیه ایدردی .

بویله برطرز تداوی بوکون بیله مقبول وقابل تطبیقدر .

بناءً عليه، شيشمانلغك موجب اوله جغى عطالت خودكامانه يه قاپيلانلر وقاپيلدقجه شيشنلر آتيك، فعال وهر خدمته ياقيشير بر وجوده قرار كير اوله جق روح واذعانك ده فعال، متشبث، شديد اوله جغنى دوشونملى ويا شامقدن مقصد وقتنى خوش كچيرمك، أيى يوب أيى ايچمك واويوق اولمايوب بلكه ايشلهمك، چاليشمق، ثمرهٔ افعال ومساعيسندن هم جنسنى مستفيد ايتمك اولديغنى ده نقش عقل وادراك ايتملىدر .

ابن رشد

بو کون نام معروف ومشهوری بوتون ارباب تفکر جهانجه پك بیوك بر توقیر واحترامه شایان کوروان وآثار حکمیه‌سی حکمیات حاضره‌نك اساس تشکلنده تأثیرات عظیمه اجرا ایتمش اولان بو علامهٔ بی‌بدل ، مدنیت وعلوم وفنون اسلامیه ایچون ابدی برشرف ومباهات وهرصحیفهٔ آثاری فنا ناپذیر برر آبده وشاهد افتخاردر. حکمیات یونانیه‌نك فنون اساسیه‌سی تلاطم ازمانك هرج ومرج خراب انکیزی ایله محو ونابدید اولدیغی وعنعنهٔ فنیه‌سی قرین سکون ونسیان بولندیغی برهنکامده فلاطون وآرسطونك بوتون آثار فلسفیه‌سنی تلخیص وتصریح ویا شرح وتوضیح ایتمك اوزره شیمدیکی حکمای غربه یادکار ایدن بو قوجه حکیمك نظریات فلسفیه‌سی، بوتون آثار فکریه وقلمیه‌سی آوروپاده عصرلرجه ایدیٔ احترام وتدرسده دولاشمش وبو کونکی معظم آوروپانك اذعان وافکارینی سنه‌لرجه سوق واداره ایتمشدر.

ابن رشدك‌ده سائر حکمای اسلامیه کبی کندینه مخصوص اولمق اوزره، برچوق نقاط نظری، دقیق وموشکافانه تفکرات ونظریاتی واردر؛ قرطبه جامع کبیرنده بیکلرجه علما وارباب تدقیقه دوغری لب کشای تقریر اولنجه بوتون سامعینی بام باشقه برعالمده یاشاتیر وتزهرات فکریه‌سی، الحان نطقی هوسکاران علم وفضلی برحالت وجدآور بهت ومفتونیته القا ایلردی .

←

« ابن‌رشد » ك اثر دهاسی اك زیاده افكار وملاحظاتنی حسن ترتیب وتلقین ایتمكده تجلی ایدردی . قرطبه جامع شریفنده ویردیكی عمومی درسلر خطابیات ومناقشات فكریه‌سنك

ابن رشد

اك مهمارینی تشكیل ایدر ؛ او قوجه حكیمك شدت فكر ونطقنه قارشی هیچ بر كیمسه مقاومتیاب اوله‌مازدی .

ابن رشد دها تحصیلده ایکن ، اندلسده‌کی حکمداران موحدینك اقدام وتشویقلریله علوم وفنون پك بیوك بر اعتلا وترقی‌به مظهر اولمشدی ؛ بو ترقیاته ابن رشدك آبا واجدادی‌ده اشتراك ایتدکلرندن بیوك پدری قرطبه‌ده شیخ‌الاسلام ورئیس حکام نصب وتعیین ایدلمش وموقعنه کچن پدری وفات ایدنجه ، کنج علامه قرطبه قاضی‌القضاتلغنه انتخاب ایدلمشدر .

ابن‌رشد حیات جدیه‌یه‌قدم باصارباصماز دنیانك أك مشهور علما وحکماسیله پیدای مناسبت ایتمشدر .

او آره‌لق ابن رشدك حکمت وفلسفه‌ده اولان اقتدار وتبحری هر طرفه شایع اولمش ، حتی فاس حاکمی عبدالمؤمن ابن رشده اندلسده‌کی قاضیلق شرف وعنوانی ینه باقی قالمق اوزره برچوق مهم رتبه‌لر ومأموریتلر تکلیف ایتمشدی ، ونك اوزرینه هنوز ٢٧ یاشنه‌ایرن کنج متبحر برینه بروکیل براقه‌رق فاسه کیتدی . بوتون فاس ممالکی قاضیلغنه تعیین ایدندی . بووسیله ایله فاس ومراکشده برچوق مکتبلر ، مدرسه‌لر آچدیردی .

او آره‌لق ابن‌رشد ملوك اندلسدن المهدی یعقوبك دائرهٔ محرمیتنده بولنان طبیب خصوصیسی مشهور ابوطفیل ایله‌پیدای مناسبت ایتمش واو واسطه ایله المهدی‌یه‌ده تقدیم ایدلمش‌ایدی . ملك یعقوب ابن رشدی آثار آرسطویی تلخیص واجماله مأمور ایتدی . ابن‌رشد دور یعقوبده‌ده برچوق معلاومستثنا مراتب ومواقع احراز واشغال ایلمش وبو آره‌لق اشبیلیه قاضیلکنه تعیین اولنمش ایسه‌ده بورسمی وظیفه‌لرك هیچ بری آنی تدقیقات فنیه وحکمیه‌سندن آلی قویامامشدر . برچوق وظائف ومأموریتلر ایله اوته‌یه‌بری‌یه قوشمغه مجبور اولدیغی

اصل اسمی قاضی (ابوالولید محمد بن احمد بن محمد بن رشد) اولان ابن رشد ٥١٤ سنهٔ هجریه‌سنده اندلسده قرطبه شهرنده طوغمشدر . عائله‌سی اندلسك أك مشهور عائله‌لرندن اولوب امورعدلیه وفقهیه‌ده کوستردیکی خدمت ولیاقت ایله شهرتشعاردر . مذهب مالکینك ائمهٔ مشهوره‌سندن اولان بیوك پدری «ابوالولید محمد» قرطبه‌ده قاضی‌القضاة ایدی ؛ پارس کتبخانهٔ ملیسنده ابوالولید محمد فتاواسندن مشکل شایان دقت برمجموعه وارمش، بو ذاتك اسپانیاده‌کی متفرق عرب حکومتلری آره‌سنده حکملك خدمتنی کوردیکی‌ده روایات تاریخیه‌دندر .

اوزمانلر قرطبه شهری برمدرسهٔ معظمه حالنده أك معمور وآبادان برمدنیتله متمایزالامثال ایدی، دارالفنون مشهوری اوزون مدت آوروپانك أك بیوك بر مکتب عرفانی صایلمش وبو دارالفنونك مساعی وهممات جزیله‌سیله‌درکه غرب ارباب تفکری یونان قدیمی واو منطقهٔ دها پرورانك آثار و معرفتنی طانیه‌بیلمشدر .

ابن رشد ایلك تربیه‌یی بومعظم قرطبه شهرنده محراق منور عائله‌ده آلمش وچوجقلغی مادی ومعنوی ، پك جدی ممارسات ایله کچیرمشدر . هنکام صباوتك تربیهٔ بشره اولان تأثیرات مهمه‌سنی نظر دقته الآن ابوینی ابن رشدی تا تحصیل جدی وعالی‌یه کسب قابلیت ایدنجه‌یه قدر کوز اوکندن آیرمامشدر . بو دانشمند بی‌منند ایلك اوکجه فقه مالکی وعلم کلام تحصیلنه سوق ایدلمش وبو جهته صرف ماحصل غیرت ایتمشدر . طبده استاذی اولان (ابوجعفر ابن هارون) اندلسك أك شهرتشعار برطبیب نامداری ، فلسفه‌ده استاذی اولان ابن زهیر وابن اعرابی ایسه حکمت واخلاقك برر علامهٔ بی مدانیسی ایدیلر .

ترجمه‌لرندن اوقومش وبو ترجمه‌لرده‌کی قصور وخطایادن بعضیلری بالاخره ابن رشده اسناد ایدلمشدر . ابن رشد آرسطونك هم مفسر وهم شارحیدر ، آرسطویی اوچ دورلو شرح ایتمشدر : تلخیص ، توضیح ، تحشیه . شرح کبیرده حکیم یونانینك سوزلرینی جمله جمله عینی عیننه آله‌رق آیریجه اتمام وشرح ایدر ؛ شرح متوسطده ایسه ابن رشد آرسطونك جمله‌لرندن برنجی کلمه‌یی (قوله) ایله آله‌رق مفصلاً ایضاح وتفسیرایدر ، تلخیصده‌ده آرسطویی تقلید ایدرجه‌سنه تألیف وبیانه کیریشر .

ابن رشدك مساعیٔ عقلیه وفکریه‌ده‌کی قابلیت ورویتی پك بیوکدر ، ایشته آثارینك وسعت وکثرتی‌هب بوندن ایلری کلیر : مورخیندن (ابن الغبار)ك روایتنه کوره : آثارینك تبییضی ایچون اون بیك طبقه کاغد صرف اولنمشدر . قوجه حکیم بوتون حیاتنده یالکز ایکی کیجه‌یی مطالعه‌سز کچیرمشدر ، لیلهٔ زفاف ولیلهٔ موت پدر !..

ابن رشد عرب ادبیاتنده ، امور وحقایق عدلیه‌ده دخی پك بیوك بربهره ووقوف صاحبی ایدی .

کنجلکنده شعر دخی سویله‌مشدی . أسکی یونان حکماسی کبی ابن رشد دخی عمومی درسلر ویریردی . آوروپانك هر طرفندن طوپلانوب کلن طلاب عرفانك بر چوغی یهودی وخرستیان ایدی .

آثار فلسفیه‌سی پك چوق اولمقله برابر آثار طبیه‌سی‌دها مهمدر : (کلیات) ی یدی جزؤ اوزرینه مرتب قیمتدار بر امراض ونظریات عمومیه کتابی اولوب بوتون جهان فنده پك بیوك بر شهرت قازانمشدر . یهودیلر ابن رشدك بوتون آثارینی

زمانلرده یازدیغی آثارنده : « امور عامه ایله اوغراشه اوغراشه فکراً وبدناً یورولدیغندن » شکایت ایتدیکی کبی « مطالعاتنده مجبوراً أك مهم نظریه‌لرله اکتفا ایتدیکنی وبو حالنك عادتا برحریق اثناسنده أك لزوملی اشیاسنی آلوب قاچان حریق زدکانك حالنه بکزه‌دیکنی » بیان ایدییور .

ابو طفیلك وفاتی اوزرینه ابن رشد بوسبوتون فاسه چاغریله‌رق طبیب مهلك نصب ایدلمش و یعقوب یوسفك انواع تعطفات واحتراماتنه نائل اولمشدر . یعقوب یوسفك وفاتی اوزرینه یرینه کچن (المنصور بالله) ده ابن رشدی طبابت منصبنده ابقا ایتمش حتی اوعلامهٔ بی‌مدانی ایله فلسفه وحکمیاته دائر مباحثاته کیریشمك کبی قدرشناسلقلرده بولنمشدر .

ابن رشد تکرار قرطبه‌یه کلمش وبرازصکره فاس قاضیلکنه مصراً دعوت ایدلمسی اوزرینه مراکشه قدر کیتمش واوراده [٩ صفر ٥٩٥ ده] ارتحال دار بقا ایلمشدر . وفاتندن برقاچ سنه صوکره نشی مراکشدن قرطبه‌یه کتیریله‌رك باباسنك یاننه دفن ایدلمشدر .

ابن رشد طبیب وعالم طبیعی اولمقدن زیاده مشهور برحکیم ، جدی برفیلسوفدر . حکما آره‌سنده شدت ذکا ، کثرت مطالعه ورعایت تنقید ومحاکمه ایله مشتهر اولوب حکمای اسلامیه‌نك امام ومقتدا بهیدر ، اخلاف آکا أك زیاده آرسطونك آثار وافکارینی حسن تفسیر وتفهیم ایتدیکندن دولایی منتداردر ؛ آرسطویه او قدر عظیم برحرمت ومحبتی واردی که ابن رشده زماننده « روح آرسطو » دیرلردی .

یالکز شوواركه لسان یونانی‌یی بیلمدیکندن آرسطویی

بوتون جهانده برطنین انتباه ودقت حاصل ایدن بو تحریر متفرد حقنده نه یازلسه ، نه قدر بیان تقدیر وستایش ایدلسه ینه آزدر ؛ یالکز أله کچیره بیلدیکمز شایان دقت بر رسمنی (نوسال) ه درجه وسیله اولمق اوزره حیات خجسته سنه دائر برایکی سطرلق برشی یازمقدن کندیمزی آله مدق .

لسان عبرانی‌یه ، عبرانیدن‌ده لاتینجه‌یه ترجمه ایدرك آوروپانك هرطرفنده نشر وتعمیم ایتمشلردر . بوکون یالکز وندیك کتبخانه‌سنده ابن رشد نامنه اللی جلد کتاب واردر . آثارینك متون عربیه‌سی اسپانیولرك اندلسی استیلالری اثناسنده ضایع اولمش ویالکز بر قاچ نسخه‌سی هرناصلسه دست عدوی علمه دوشمه‌یوب ینه او طوپراقده (اسکوریال) کلیساسنك کتابخانه‌سنده محفوظ قاله‌بیلمشدر !

ابن رشد مباحث فلسفیه‌دن أك زیاده « منشأ مخلوقات » مسئله‌سیله اوغراشمشدر: اوکا کوره مادهٔ اصلیهٔ عضویات بر چوق تحولاته دوچار اوله‌بیلیر : بو مادهٔ اصلیه‌یه هیچ بر نام وتعریف ویریله‌مز، بو یالکز « امکان مطلق » در.

اثرلرندن برنده دییورکه : جناب حقه ایدیله‌جك أك بیوك عبادات ومناجات آثار ومخلوقاتنك تقدیر وتماشاسیدر؛ عظمت وقدرت الٓهیه آنجق بویوله تقدیر وتسبیح اولنور. بویوله بر تسبیح نزد الٓهیده صوك درجه مستجاب ومقبول وبویوله مناجات ایدن‌ده هرزمان مرغوب ومحبوبدر. »

ایشته آوروپالیلرجه نامی تحریف ایدیله‌رك « آوه‌روئس Averroès » حالنه کتیریلن بو حکیم عالی نژاد ، اسلامیتك أك بیوك برعلامهٔ حقایق آشناسیدر. مسلك فلسفیسی حقنده مستشرق وحکیم شهیر (أرنست ره‌نان) ١٨٦٦ تاریخنده بیوك بر کتاب تألیف ونشر ایدرك قدر بالاترین عرفانی عیوقه چیقارمشدر.

عالم طبابتده امراض عمومیه ونظریات طبیه‌یه دائر ایلك دفعه اولمق اوزره مهم ومکمل بر اثر یازان، مباحثات وتدریسات حکمیه‌سی

کنج برقیز عوارض دماغیه حاصل ایده بیله جك هرشیدن اجتناب ایتملیدر . هله قیزلرك دماغلرنده غیرقابل ازاله برانطباع براقه جق اولان تربیه‌لرینه پك زیاده دقت ایدلملیدر .

خانم قیزلر شدید هیجانلردن آزاده یاشاملی وزیاده جه تأثرلرینی موجب شیلردن اوزاق دورملیدرلر ؛ تیاترو حیاتی ، پك حزین وپك کشاده مأل موسیقی پارچه‌لری آرام وحضورلرینی سلب ایده‌رك زوالیلری خیالاته ، تصورات حزینه وعمیقه‌یه غرق ایدرلر .

خانم قیزلرك اوقویه جقلری کتابلری کمال دقت ورویت ایله انتخاب ایتملیدر ؛ رومانلر چوق دفعه صحت فکره مضر وهروجه ایله کشاده یازلمش اولدقلری جهتله بونلری کنج قیزلره اوقوتدرمامق دها أییدر .

خانم قیزلر ، أولرده دورت دیوار آره‌سنده بر دوزی‌یه رومان، اوته‌بری اوقویه جقلرینه عائله تنزهلرینی، سیروسیاحتلری، بعض زحمتسز اسپورلری خصوصیله سکون وآرام فکری مراق ایتسه‌لر دها أییدر .

حفظ صحتك جهت مادیه‌سنه کلنجه ، تنفس جهتی پك مهمدر . هم أیی وتام برطرزده ، هم ده صاف هوا تنفس ایتملیدر . صیقی البسه کییه‌رك کوکسك ، حجاب حاجزك حرکت واتساعنه مانع اولمامليدر .

خانم قیزلرك البسه‌لرنده اویله مودانك عجائب وغرائبنی تعقیب ایتمه‌ملیدر ؛ کنج قیزلره قوللری بوسبوتون چیپلاق براقان قولسز ویا پك قیصه قوللی ، بوینی وبر درجه‌یه قدر کوکسی آچیق براقان کوملك وده قولته اثواب وباجاقلری ده زیاده آچیق براقان قیصه ملبوسات کیدرمك صووق آلغینلقلرینه سببیت

خانم قیزلرك حفظ صحتی

برخانم قیزلرك ده کندینه مخصوص برحفظ صحتی ، هم ده مهم وتطبیقی الزم وسائط صحیه‌سی واردر .

« قیزلرك تربیهٔ حاضره‌سی اولکی کبی اولامازز ؛ چونکه تربیه‌ده زمانه تابعدر . بوکون تربیهٔ نسایه پك محتاجز . قیزلر برچوق سنه مکتبلرده قالیورلر وَ برچوق شیلر اوکرنمکه چالیشیورلرسه‌ده اکتساب ایلدکلری معلومات برشیئه یارامیه‌رق براز صوکره هپسنی‌ده اونودوب کیدییورلر . قیزلره أك زیاده کندیلرینی أیی بر رفیقه ، مکمل بروالده ، مقتدر برأو خانمی ایده‌جك تربیه ومعلوماتی ویرملیدر . شیقلق ، هوپپالق ، تنبللك ایچنده بویوین برقیز ایلروده وظائف مادرانه‌یی ، ریاست عائله‌یی ، ادارهٔ بیتیه‌یی ناصل ایفا ایده‌بیلیر ؟ قیزلرك تربیه‌سی سوسانمکدن ، ظریف وأدالی اولمقدن ، ناز وجلوه ایتمکدن ، خلاصه هرمعناسی ایله یوز کوز بویامقدن عبارت ظن اولنیور ، قیریلوب دوکولمکی ، آه وواهی بیلوب‌ده وظائف زوجیه و مادرانه‌تك دها الفباسندن بیله خبردار اولمیان برقیز ایلریده اولادینی نه یولده تربیه وأوینی ناصل اداره ایده‌بیلیر ؟ »

« قیزلره أك زیاده ایلربده والده‌اولدقلری زمان لازم اولاجق شیلری اوقوتمق و بوصورتله هیچ اولمازسه قیزلغه وقادینلغه عائد معلومات مفیده‌یی تعمیم ایتمك وجائب اجتماعیه‌مزدندر [*] . »

---

[*] صحتمای عائله — دوقتور بسیم عمر .

حادثه بوتون اعضای بدنیه‌یی متأثر ایدرسه‌ده أك زیاده تأثریاب اولان جملهٔ عصبیه وَ احوال فکریه‌در؛ جریان حیضی‌یه اوفاق بر مانعه عارض اولسه بوندن وخیم وطراقه‌نثار عارضه‌لر تولد ایده‌بیلیر؛ أك خفیف برهیجان وپك اهمیتسز برعارضه‌قادیندن برطاقم بولسز احوال وحرکات صدورینه سببیت ویره‌بیله‌جکی کبی عصبی وَشدید بعض خسته‌لقلرده حاصل ایلیه‌بیلیر . قادینده‌کی بو ضعف ، بومرض احتساس آیده برکره تکرر ایتمکده اولدیغندن عادتنی کورمکه باشلایان برخانم قیزجریحه‌دار بروجودکی تلقی ایدیله‌رك خشین وَاوزوجی تماسلردن وَسورکلی تأثرلردن محافظه ایدلملیدر . عادت زمانی فضله حرکات ویورغونلق دخی مضر اولوب جریان حیضی‌یی تزیید وتمدید ایده‌رك بعض عارضاته سبب اوله بیلیر. ایشته ، عادت زمانی هرقادینك هرمعناسیله راحتسز اوله‌جغنی بیله‌رك اوکا کوره عادت کورن خانم قیزلرك‌ده افراطلرینی سترهٔ عفو ایله اداره، الم واضطرابلرینی‌ده کوزل ونوازشکارانه معامله‌لر وَمشفقانه تدبیرلرله تسکین ایتمکه چالیشملیدر .

کنج برقیز زمانی کلنجه بویله بر بحران کچیره‌جکندن خبردار اولملیدر. قیزلره آی باشی حالنی بوعادت طبیعیه‌یی برغریبه، برسرکبی تلقی ایتدیرمکدن ایسه اونلری بوکبی وظائف جنسیه‌لرندن تدریجاً آکاه ایتمك وبحران عضویتك بوتون تظاهراتنه قارشی تدبیرلی بولندرمق اولادر . بوکبی احوال طبیعیه وعضویه‌یی خانم قیزلره اوتانه‌جق وصاقلانه‌جق برشی کبی بیلدرمکدن ایسه حیضك قادینلقجه عمومی وطبیعی برحال اولدیغنی برلسان مناسب ایله آکلاتمغه چالیشملیدر. بوکبی شیلری خانم قیزلره کوزل کوزل وپك یولنده تلقین ایده‌جك ینه

ویرر. والده‌لر البسه‌خصوصنده مودادن زیاده موسمی، درجهٔ حرارتی، قیزلرینك مزاج وَدرجهٔ مقاومتنی نظر دقته آلمالیدر. قوتلی وصحتی یرنده وَبدنی صاغلام اولانلر ضعیف، نارین، نازك، هردورلو خسته‌لقلره معروض وَمهیااولان خانم قیزلردن دها آز احتیاطه محتاجدرلر.

بوراده قورسه‌لردن وقورسه‌لرك فوائد ومحاذیرندن بحث ایتمك ایجاب ایدرسه‌ده بز قورسه‌لر حقنده کچن سنه‌کی نوسالده معلومات لازمه ویرمش اولدیغمزدن آرزو ایدنلرك او اوزون ومهم مقاله‌یی اوقوملرینی توصیه ایدرز؛ بوراجقده یالکز صیقی بر قورسه‌نك کوکسی زیاده صیقیشدیره‌رق نفس آلیرکن صدرك کنیشلمسنه مانع اولاجغنی وخانم قیزی قانسزلغه، معده راحتسزلقلرینه، عادت زماننك تغیر وتشوشنه مبتلا ایده‌بیله‌جکنی بیان ایدرز.

خانم قیزلر، هر آی کچیردکلری ویا کچیره‌جکلری «آی باشی بحرانی» [حیض حالی] ایچونده بعض تدبیرلرده بولنمالیدرلر. آی‌باشی اقلیمه، عرقه، مزاج وبنیه‌یه، شرائط حیاتیه‌وَتعیشیه‌یه کوره ده کیشه‌بیلن برسنده‌وَعمومیتله ١٤ ـ ١٥ یاشلرنده‌باشلار. ذاتاً سن رشد وبلوغه ایرمسیله بوتون وظائف بدنیه وعضویه‌سی هرج ومرج اولمش اولان خانم قیز، عادت زمانلرنده چوق دفعه راحتسز، بعضاً ده پك زیاده مضطرب اولور؛ حتی مشهور بر طبیب مولد [پاژو] آی‌باشی عادتنی «مینی‌مینی بر لوخوسه‌لق حالی» کبی تلقی ایتمکده وَبونکله او آرالق بوتون بدنده بعض تحولات حاصل اوله‌بیله‌جکنی ایما ایلمکده‌در.

حقیقةً آی‌باشی زمانلرنده قادین بر چوق خسته‌لقلرك تحت تهدیدنده و خسته‌لنه‌بیله‌جك برحال بیتابیده بولنور. بو

عادت بزلری کوچوك قطعه‌ده وقایناتیلمش بیاض بزدن یاپیلملیدر . بعضی قادینلرك قوللاندقلری قیرمزی وبیوك بزلر هیچ أیی دکلدر . بیوك اولدیغی ایچون بو بزی متعفن ومردار برحالده برهفته یه یقین برزمان طوتونمق وطاشیمق بعض عارضه‌لره سببیت ویره‌جکی کبی بزك قیرمزیلغی‌ده کلن دمك مقدارینی ، رنکنی تعیین ایتدیره‌مز .

کنج قیزلرك عادت زمانلری طهارت ونظافت تناسلیه‌لرنده قوللانه‌جقلری له‌کن ، سونکر ، خاولوکبی شیلرله خسته‌لق فلان آلاملری ایچون استعمال اولنان قاب وآلاتك هپ قاینار صودن کچیریله‌رك تمیزلنمش اولملرینه دقت ایدیلملیدر . بر طاقم قیزلر عادت زمانی بوسبوتون خسته دکلسه‌لرده ینه خسته ایمش کبی باقلمغه محتاجدرلر . صووق ویا صیجاق بانیولردن ، بردن بره صووق بر هوایه معروض اولمقدن صاقینملیدر . ایلك عادتك ظهوری زماننده دوش ودکز بانیوسی کبی شیلر تعطیل ایدلملیدر . عادت زمانی دکزه کیرمکله جریان دمی بردن بره کسیلن وبو یوزدن بعض عارضاته اوغرایان برچوق قادینلر کوردك . بو آرالق اعضا وآلات تناسلیه‌نك طهارت ونظافت تامه‌سنه دقت ایدیلیر وشو صایوب دوکدیکمز تدابیر صحیه‌نك حسن تطبیقنه همت اولنورسه خانم قیز برچوق مهم ووخیم خسته‌لقلردن صاقینلمش اولور .

هرنه‌سببه مبنی اولورسه اولسون عادت کوره‌مه‌ین ویا آز کورن برقیز حکیمه کوسترلملیدر ، هله ایلك عادت زمانی خانم قیزلرده کورولن فقرالدم وسائر حالات مرضیه‌یی مطلقا تداوی ایتدیرملیدر .

عادت قاننك رنکی پك آچیق ویا بوسبوتون بیاض اولورسه ،

والده‌لردر . اهمال اولنه‌رق هرشی کلیشی کوزل براقیلورسه چوق دفعه ایش ضرر وزیانه منجر اولور واهمالردن دولایی کنج قیزلرك طینت وطبیعتلرنده مرضی بعض تمایللر، سوء اعتیادلر قرارکیر اوله‌بیلیر .

برده کنج قیز هرشیدن خبرسز برحالده ایکن بردن بره دم حیضك بوشانمسی بوتون وجودنده برصدمهٔ شدیده ، برهرج ومرج عصبی حاصل ایدرکه اولدن احتیاطلی، وقوفلی وتدبیرلی داورانیلمقله بونك ده اوکی آلنمش اولور .

بو آرالق خانم قیزه اعضای تناسلیه‌سنی نه یولده تمیزله‌یه‌جکنی ده أیجه اوکرتملیدر . چونکه بوده آیریجه برتربیه وَمهم برتدبیردر . زمین وزمان مناسب دوشدکجه کنج برقیزه قادیناغنی ، صحت وحیاتنك ناصل محافظه ایدیله‌جکنی اوکرتمکده نه محذور تصور اولنه‌بیلیر ؟ آی باشی زمانی اجرا وتطبیق اولنه‌جق تدابیر صحیه هرشیده وهروجه ایله تمیز بولنمق، مادةً ومعناً استراحت ایتمکدن عبارتدر .

عادت زمانی آلات تناسلیه‌یی قایناتیلمش ایلیق صو ویا خفیف آسیدبوریکلی صوایله ییقاملیدر . صویك درجهٔ حرارتی ۳۰ـ۴۰ درجه آره‌سنده اولملیدر . چونکه دهاصووق ویاصیجاق برصو ایله ییقانمق دمك بردن بره کسیله‌رك وخیم عارضه‌لر حاصل ایتمسنه سبب اوله‌بیلیر . دم ایچون ایکی اوجیله بلدن کچیریلمش بر قوشاغه طوتدیریلان غایت تمیز بزپارچه‌لری قوللانملیدر .

بعضی اجزاخانه‌لرده بوکا مخصوص اوله‌رق یاپیلمش قوللانیشلی وتمیز قوشاقلرده واردر . عادت زمانی آلات تناسلیه‌نك آغزینه تمیز برپاموق پارچه‌سی [برده] قونولملی وَ بونك اوزرینه‌ده تمیز برپز تطبیق اولنملیدر .

مانیه‌زی ایله کونده دورت دفعه — صباحلین یمکلردن صوکره آقشام یاتارکن — فورچالانملرینه وابسته‌در .

قولاقلره‌ده دقت ایتملی وقولاغی تمیزله‌مك ایچون خلال فلان قوللانمه‌ملیدر . قولاغك تووالتی قولاق دلیکنی قاینامش ایلیق صو ایله ییقامقدن عبارت اولملیدر . یالکز بعضاً قولاق کیری بریکوب قاتیلاشه‌رق عادتا برطیپه تشکیل ایدر ، بوطیپه قولاق زارینی صیقیشدیروب صانجی یاپه‌بیلدیکی کبی ایشتمکده مانع اولور . بناءً علیه کنج برقیزك قولاغنی بوایشدن آکلار بر حکیمه کوستره‌رك طیپه فلان وارسه چیقارتدیرملیدر .

قولاقلره کوپه طاقمق ایچون قولاق ممه‌سنی ده‌لمك ایجاب ایدر ؛ بونی پیس ، مردار شیلرله یاپمه‌ملی . قالینجه برایکنه‌یی آتشده ایصیدوب صووتدقدن صوکره قولاغی بونکله ده‌ملیدر . قولاغه طاقیلاجق کوپه پك آغیر برشی اولمامملیدر ؛ چونکه آغیر کوپه‌لرك قولاق ممه‌سنی پارچه‌لدیکی چوقدر .

برخانم قیز هرکسدن زیاده صاف وبول هوایه محتاجدر . چونکه بشریتك چیچکی ، نوبهاری صانیلان او نازنین وجوده دورنمای مادی ومعنویسی اولان بویاشده هرشیدن اول ، هرشیدن زیاده کونش ومولدالحموضه لازمدر . خانم قیزلری آچیق هوالرده کزدرملیدر . چونکه آچیق هوا عضویت بشریه‌نك منبه حقیقیسی ، مقویات موجوده‌نك ده ألك امین وألك سالمیدر . صووق هوالردن قورقمامملی ؛ حکیم شهیر (فرانقلن) ك دیدیکی کبی « سرین برروزکار صحتی یرنده اولان برآدمه ایراث ضرر ایده‌مز . » حتی صووقدن متأثر اولمامق ، اوشومه‌مك ایچون ألك امین چاره صووغه آلیشمقدر .

حال ووقتی اولانلر قیزلرینی صیفیه‌لرده ، آچیق هوالی

دم شدتلی صانجیلرله ومعتاددن فضله اوله‌رق کلمکده دوام ایدرسه
ینه حکیمه مراجعت ایتملیدر . بو خصوصده کوستریله‌جك
جزئی بر اهمال برچوق بیوك ومهم خسته‌لقلرك بدنده یرله‌شوب
قالملرینه سبب اولور .

خانم قیزلرك صاچلری‌ده بعض تدابیر وَ وسائط ایله حسن
محافظه ایدلملیدر . صاچ تللری آره‌سنده‌کی توزلر ، کپکلر
طاراق وفورچه ایله چیقارلملیدر . کنج قیزلر صاچلرینی تأهل
ایدوب‌ده قادین اولدقدن صوکره طوپلارلر . صاچلری طرپلارکن
أزمه‌مکه پك صیقمامغه ، قیرمق ایچون صیجاق ماشه‌لرله یاقوب
قاوورمامغه چالیشملیدر .

باشده زیاده‌جه کپك حاصل اولورسه صاچلری اوچ کونده بر
بیکده یاریم سو بلیمه محلولیله ایصلاتوب بیقاملیدر . صاچ دوکولمه‌سنه
قارشی أك مؤثر چاره : صاچی قولونیا صویی کبی اسپرتولی
مخلوطلرله ایصلاتمقدرکه بوسایه‌ده صاچ کوکلری کسب قوت
ایدرلر . فقط صاچلر بویله اسپرتولی شیلرله ایصلانه ایصلانه
کموره‌یوب قیریلیر . بوکا مانع اولمق اوزره صاچلره معطر
توالت مرهملری سورملیدر .

برخانم قیزك آغزی تمیز ، دیشلری بم بیاض اولملیدر .
صالیاده برچوق میقروبلر بولندیغندن بونلری دفع ایتمك اوزره
آغزی صیق صیق بیقایوب تمیزله‌مك ودیش صویی اولمق اوزره
ایچنده تیمول ، مانتول ویاباشقه براساس معطر بولنان برصو قوللانمق
پك مناسب برتدبیردر .

دیش چورومسی اکثریا اکشی شیلرك دیشلره تماسندن
اپلری کلیر . دیشلرك چورومه‌لری پی‌قاربونات دوسود ویا

صوكره صوكره تحمل اولنه‌میه‌جق آغریلر، صانجیلر، حاصل ایدرلر. كنج قیزلر افراطه وسوء استعماله وارمامق اوزره قهوه وچای‌ده ایچه‌بیلیرلر.

یالكز سفره‌ده «معده‌م قالدیریور، أریتیور» دیه‌رك بر دوزی‌یه طیقینامامك. چونكه صوكره ایشی برباردا‌ق سوتی‌بیله هضم ایده‌مه‌مك كبی برفلاكت حیاتیه‌یه منجر اولابیلیر. أك مناسب تدبیر «یمك ایچون یاشامقدن زیاده یاشامق ایچون یمكدر.»

خانم قیزلری قناعت وپرهیزكارلغه دها أركندن، كوچوك یاشلرنده آلیشدیرملیدركه ایلریده خسته‌لق كبی برمجبوریت الیمه‌سائقه‌سیله پرهیز طوتوله‌بیلسین. اوكجه‌دن قناعتكارلق كبی بر تدبیر سالم اتخاذ ایدیلیرسه ایلریده حیات وسعادتی رخنه‌دار وتارومار ایده‌جك بر چوق آلام واضطراباتك اوكی آلنمش اولور. یمكلرده مادةً معتدل ومقداراً مناسب وكافی اولورسه نه‌معده توسع ایدر، نه‌ده هضمسزلقدن ایلری كلن آلام واوجاع متمادیه‌دن شكایت ایدیلیر.

خانم قیزلرده ممارسات بدنیه‌ده بولنملیدرلر. كوزل وقوتلی برخانم قیز پك مناسب وپك زنده بر والده‌اولور. جیمناستیق یاپان بر كنج قیزك وجودی چویك، عضلاتی قوتلی وبیوك اولور، كوكسی اویلوقلری بویوبوب حسن‌اندام حاصل‌ایدرلر. فقط بوخصوصده اویله «اكسه‌لر»، «بازولر» یاپه‌جق قدر ایلری كیدلمز. جیمناستیق‌ایله قادینلرایچون حقیقی ومرضی بر نشانهٔ عطالت اولان وبعضاً عنانته وصعوبت تولیدلره سببیت ویرن شیشمانلغك‌ده اوكی آلنور.

وکنیش یرلرده بویوتملیدرلر . دهـا یکی باشلایان برقانسزلق ایچون طاغ وقیر هواسی أك مؤثر دوادر . بویله صاف برهوانك تأثیریله وظائف عضویه دوزه‌لیر وقیزجغز کسب قوت ایتدکجه طومبوللغی، طراوتی‌ده آرتار . .

لنفوی قیزلر دکز کنارلرنده، یالیلرده اوطورورلرسه‌غادتا یکیدن کسب قوت وطراوت ایدرلر . صیراجه‌یه پك مستعد اولان بو بیچاره‌لره دکزدن کلن ایبودلی هوا پك نافع برتأثیر حاصل ایدر.

خانم قیزلرك ییه‌جکاری متنوع وهمان دائماده أت وسبزه‌دن عبارت اولملیدر. اویله کونلرجه قالمش صالچه‌لی أتلری ییه‌ملیدر. وجودك نشوونماسنه لازم اولان شیلری تدارك ایتمك اوزره معده‌نك پك زیاده کسب فعالیت ایلدیکی بودورلرده اویله آبور جوبور شیلر ییه‌رك هضمی و اونکله برابر بوتون بدنك انتظام حیاتیسنی بوزماملیدر.

أك بسیط غدا أك مناسب برغدادر. بز بوراده هم بسله‌یجی ، هم هضمی قولای اولانلری تعداد ایده‌جکز: سوت، یمورطه ، هردورلو بالقلر ـ پك یاغلی وقیرمزی أتلی بالقلر مستثنا ـ ، بیاض أتلی قوشلر، قویون وصیغیر کولباسدیلری، معتدل برمقدارده پاناتس، سبزه‌لر، میوه قومپوستولری ... ایشته بونلردن موسمه کوره معتدل ومناسب برترتیب یاپیلملیدر. بزده قادینلر شکر ، شکرلمه‌لر ، خمور ایشلری ، خمور طاتلیلری اکلنی عادتا سوء استعمال درجه‌سنه واردیررلر. ایشته برچوق هضمسزلکلرك ، معده وباغرساق بوزوقلقلرینك سبب ومنشائی هپ بوطاتلیلردر. بو راحتسزلکلر بویله کنج برياشده یاواش یاواش باشلار،

البسه ـ نه كيملى؟

البسه ، سائقهٔ طبيعته توفيقاً برودت وحرارتدن تحفظ وحسيات اخلاقيه‌يه تطبيقاً تستر فكريله ايجاد واعمال ايدلمشدر. بوكون بيله قبائل غير متمدنه‌نك حيوان پوستلرينه بورونمكده وابتدائى يرلرده اقامت ايتمكده اولمارى بونك دليليدر . فكر تزينك ، تفريق جنسيتك ، اعلان سرور وماتمك البسه‌نك نوع وشكلنه پك بيوك برتأثيرى اولمشدر . هرعرقك فكرايجاد وقوهٔ مبدعه‌سنه ، اقامت ايلديكى اقليمه ، مناسبتده بولنديغى اقوام مجاوره‌يه كوره اشكال ملبوساتى‌ده مختلفدر . بونكله برابر ، هرعرقك برخصوصيت تابسيه‌سى واردر .

أك اسكى اوله‌رق طانيديغمز البسه هياكل مصريه‌ده كوردكلرمزدر . مصريلرده كتان وپاموق منسوجاتى معلوم ايدى . بونلر جلد حيوانات ، اوراق نباتات وقشور اشجار كبى شيلرى پك آز قوللانمشلردر .

مصريلرده اركككلردن زياده قادينلر اورتونورلردى ، لكن بالاخره آسيادن كلن بعض رقاصه‌لر غايت خفيف وهمان شفاف البسه كينمك عادتنى مصره ادخال ايلديلر . بوشوخ وشهوت آميز البسه‌يى ابتلاى تزينله رقاصه‌لره باقه‌رق ايلك دفعه اكتسا ايدنلر كبار عائله‌لره منسوب قادينلر ايدى . مصريلرده ماتم البسه‌سى‌ده موجود ايدى . پدر ومادرى ويا ياقين اقرباسندن برى وفات ايدنك باشى طوپراق ايله اورتولور ويا چامور ايله صيوانير ، كوكسى ويوزى پنچه‌لنوب يپرطيلير ، وجودى آياقلره قدر اوزانان

« بر درهم أت بیك عیب اورتر » نقراتیله سمیزلكك وجوده باشقه بر لطافت ویره‌جكنی ایلری سورنلر واردر.

أوت بو پك دوغری ایسه‌ده شیشمانلق حدینی تجاوز ایدنجه صونك درجه بر ضعفیت قدر ثقیللك وخسته‌لق حاصل ایدر. غریبدركه عطالت محضه‌دن ، عناصر بدنك بیتابیسندن ایلری كلن شیشمانلق بعض خانملر جه دلیل صحت ونشانهٔ ملاحت عد ایدیله‌رك باشقه‌لرینه قارشی مدار فخر ومباهات اتخاذ ایدیلكده‌در.

خانم قیزلر آچیق هوالرده اویناملیدرلر. طوپ اویونی، انكلیزلرك قروكت وَ تنیسلری پك مناسبدر. یالكز ایپ اویوننك ایلری درجه‌سی چارپینتی كتیرر. یوزمك، هم بر ذوق وكیف، هم‌ده صحته نافع بر ممارسه‌در. چونكه یوزمك سایه‌سنده بوتون اعضای بدن منتظماً نشوونما بولور . یوزمك بر خانم قیز ایچون أك كوزل وأك صحی برجیمناستیق اولدیغی كبی عینی زمانده بدنی دكز ویا نهر صوینك تأثیرات نافعه‌سندن‌ده مستفید ایدر.

فرس قديمده قوللانيلان البسه اويلوقلر اوزرنده قباريق قوللرى كنيش غايت بول وضارقيق برشى ايدى ؛ باش اوجى آرقه‌يه بوكولمش قوقولانه كبى برشى ايله ستر ايديلير

قيافت محليه مزدن — طربزون

ايدى . باشقه برچيمده ايسه بلك كمرله صيقيلمش ولباسك ديزلره قدر ايمش اولديغى كورولير . فرس قديمده أك زياده كوزه چارپان لباس برنوع كنيش پانطالون ايدى كه بونك پاچه‌لرى

وَاوجلری کوکس اوزرنده دوکوملەنن ساده برلباس ایله ستر اولنور و بویله‌جه کندیسنی سوقاقلرده سرسریانه و بیهوشانه طولاشدیریلیرو بر آوازهٔ بکاآمیزایله ایکله‌تیلوب آغلاتیلیردی .

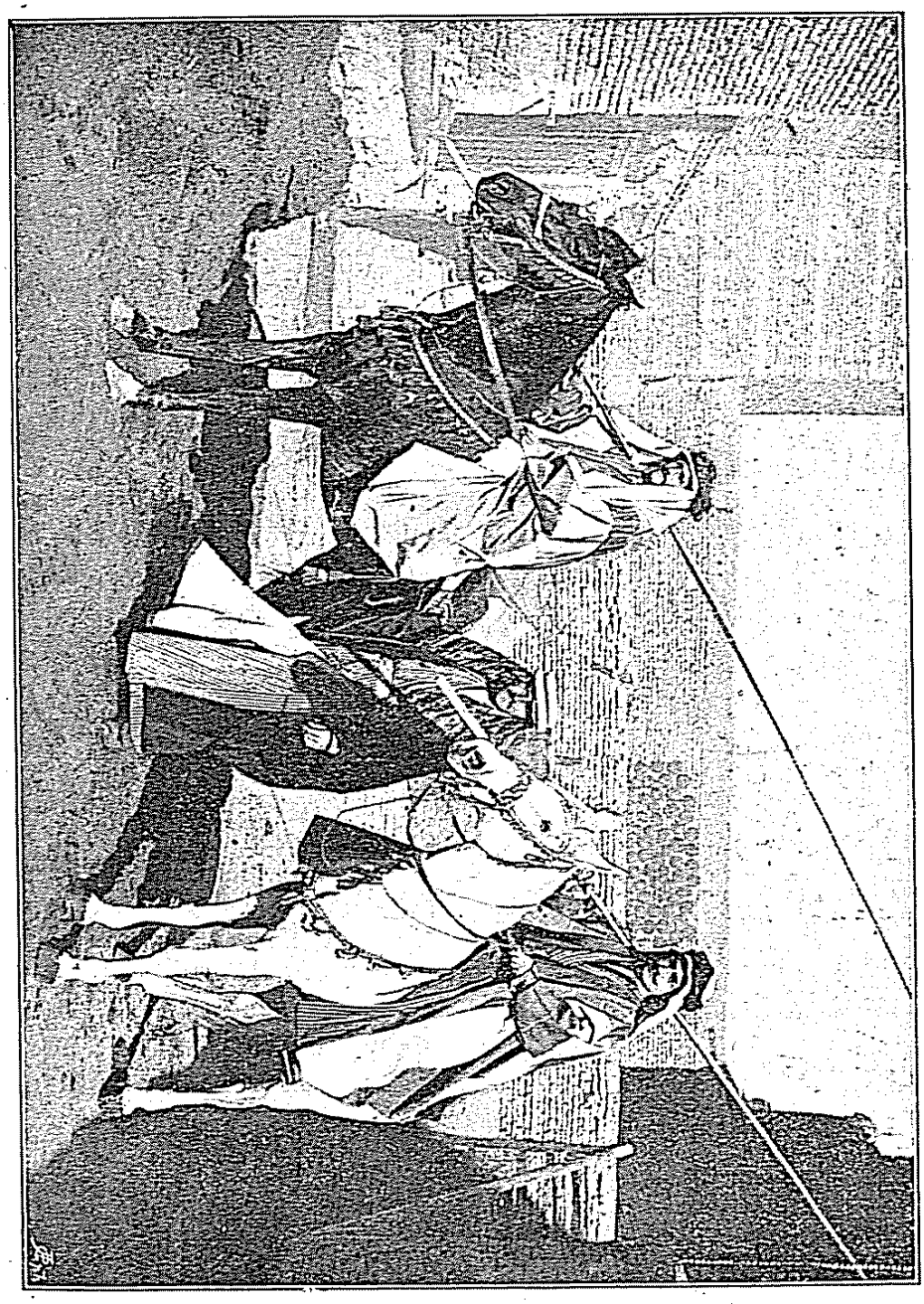

قیافت محلیه‌سندن — بغداد

مصرده هرصنف اهالی باشلرنده‌کی خصوصی لباس ومزینات ایله تفریق اولنوردی ؛ حکامك باشلرنده‌ده هیه‌روغلیف خطوطیله« حقیقت » و « عدالت » کلمه‌لری محرر بولنوردی .

يونانيلرك ايشلهمه ودانته‌لالرى اكثريا شيمديكى آنقره وجوارندن كلير دى .

ايتاليانك اقليمى ، اهاليسنك بنيه ومزاجى رومالىلرك ذوق شناسانه وصنعتكارانه اولان جامه‌لرينه بيوك برتأثير ونفوذ اجرا ايتمشدر . ابتدالرى چارشاف كبى برشيله تستر ايتمكله اكتفا اولنوركن بالآخره باخصوص ايمپراطورلق دورنده برچوق مودالر ، دورلو دورلو بيچيملر ايجاد ايدلمشدر .

قيافت محليه مزدن [آرناوود ـ اشقودره]

روما ملبوساتنده رنكلرك أك مرغوبى ، أك كبارى ارغوانى ايدى كه اووقت بورنكك اون اوچ قدر دورلولرى واردى . غولوالر بروقتلر يوك منسوجاتنده كركى كبى ايلرى كيدوب چيچكلرله منقش وخاره‌لى قماشلر اعمال ايدرلردى . غولوالر خرستيانلغى قبول ايدنجه راهبلر اوزون كوملكار كيمكه باشلاديلر . دها صوكره‌لرى بو بيچيم لباس صدقه ايله تأمين كفاف ايدن وحيات سفيله‌سنه باقميه‌رق فيلسوف كچينن سيار برطاقم قلندر ودربدر طاقمى طرفندن قبول ايدلمش ايدى .

بعضاً طوپراغه‌اینر ، بعضاً ده دیزلره قدرچیقان برنوع چیزمه‌نك قونجلری ایچنه کیرردی . ذاتاً پانطالون هندستاندن غول مملکتنه قدر یاییلان اصلاً «هندیٔ جرمانی» بوتون ملل واقوامك لباس مخصوصی ایدی .

قیافت محلیه‌مزدن [آرناوود ـ اشقودره]

بدایع وَ صنایع نفیسه‌یه فوق‌العاده برمفتونیت بخش ایتمش اولان یونانیلر ، افکار نزیهه و حسیات بدیعه ورقیقه‌لریله مدنیته پك بیوك خدمتلر ایتمش اولان بو قوم ظریف بالطبع شکلی لطیف ونسجی خفیف البسه‌یه ابراز رغبت ایتمشدر .

یونانیلرده کی بو ظرافت تلبسه لطافت واعتدال اقلیم وموقعك بیوك بردخلی اولسه کرکدر؛ البسه‌نك نوع وشکلی مألوف اولدقلری تربیهٔ مادیه وبدنیه‌یه مانع دکلدی. برقماشی اوزونلغنه ایکی یه بوکوب ایچنه کیرر، قاپالی طرفنه یاپیلان ده‌لیکدن قولی چیقارير وآچیق طرفنك ده یوقاریکی اوجلرینی اوموزلری اوزرلرندن بردوکمه ویاحلقه ایله ربط ایدرلردی .

صوكره‌لرى باشقه بر بچيمه ، موده‌يه كيرمكه باشلامش ايدى . هله صوكره‌لرى حس تزين وسائقهٔ ذوق پرستى اودرجه‌يه واردى كه قادينلر تناسب بدنلرينى هركسه كوسترمك ايچون لباسلرينه، بونى منعه چاليشان واعظ وراهبلرك « جهنم پنجره‌لرى»

قيافت محليه مزدن — زيبك

تسمهٔ تهديد آميزيله ياد ايتدكارى برچوق ده‌ليكلر و آچيقلقلر ياپارلردى .

اون بشنجى عصر ميلاديدن اعتباراً آلمانيا ، بوهميا وممالك سائره‌ده طرز تلبس فرانسه‌ده جارى اولان اصوله كوره بوس بوتون تبديل وتغيير ايدلمشدر. بوكون غرب طرز تلبسنك مبدأى همان بودوردر .

آوروپاده دره بکلك دورنده البسه‌ده نه‌ظرافت ، نه‌ده ذوق سلیم قالامش ایدی ، همان متمادی برجنك وجدان ایچنده یاشایان خلق طوغریدن طوغری‌یه تنلرینه کچیردکلری آغیر زرهلری

قیافت محلیه‌مزدن — چوبان — آناطولی

اورتمك ایچون هردورلو مزیناتدن عاری ، اوزون وساده برکوملك کیبر ، باشلرینه‌ده مغفر کچیریرلردی .

ملبوسات قرون وسطی بدایتنده ینه اسکی طرزده‌ایدیسه‌ده

موجود در . آرناوودلرك ، زيبكلرك ، لازلرك ، كوردلرك ، قسطمونى ، آطه‌لر ، عراق وسوريه اهاليسنك كنديلرينه مخصوص البسه‌لرى واردر .

اعصار قديمه‌دن برى ملل مختلفه‌جه عرقه ، طرز تعيشه اقليمه وحسيات بديعه شناسانه‌يه كوره اشكال متنوعه‌ده اعمال اولنان ملبوسات هرقوم وملتجه‌ده مرور زمان ايله برچوق تحولات وتبدلاته اوغرامش وحتى برخصوصيت شخصيه آله‌رق قيافات محليه وَمليه ميدانه كلمش وبو قيافات بين‌الاقوام « علامات فارقه » صره‌سنه كچمشدر . البسه طرز وشكليله ملل واقوامى بربرندن آييرد ايتديكى كبى هر قومك افراديني‌ده مراتب ودرجات اجتماعيه‌سنه كوره تفريق وتميزه خدمت ايتمشدر . اعمال واستعمالى ايستر احتياج تحفظ وتستر ايله ، ايسترسه سائقهٔ تجمل وتزين ايله اولسون ، جامه‌نك ادوار ابتدائيه‌دن برى اشكالجه ، الوانجه ، وظائفجه آلديغى تنوع پك كثير وبونلرك هپسنى تعداد وبيان متعذر ومتعسردر .

طرز تلبسه اقوام‌سائره ايله پيداى مناسبت واختلاطك‌ده بيوك برتأثيرى واردر : بين‌الملل تجارت وسياست سائقه‌سيله حاصل اولان بو اختلاط ومناسبتك تأثيريله اوللرى برقوم وملتك مابه‌التفريقى صاييلمش اولان « قيافت مليه » لر بوكون ياواش ياواش غائب اولمغه يوز طوتمش وهمان هركس عينى طرزده وعينى موده‌ده البسه اكساسنه باشلامشدر .

ملبوسات كرم وسرده ، طبيعى وغيرطبيعى تأثيرات خارجيه‌يه

زمان کچدکجه البسه‌ده‌کی بوتحولات وتکملات پك ایلری کیتمش ، خصوصیله خلقده میل سفاهت وحس تزین آرتدقجه آرته‌رق بالو وتیاترو اتوابی ، صید وسیاحت ایسه‌سی کبی تنوعات متعدده ایجاد ایدلمشدر . دیمك اون آلتنجی عصرده قرون وسطانك ختامیله البسه‌ده مودا هوساتی زواله یوز طوتمش ایسه‌ده قرن اخیرده مودا آثار تخریبیه‌سنی یکیدن ودها زیاده برشدتله کوسترمکه باشلامشدر .

بزم عثمانلیلرك طرز تلبسمز ده سنه‌دن سنه‌یه ، مناسبات واختلاطاتمز ایلری کیتدکجه بر چوق تحولاته اوغرامشدر . کچن عصرك اورته‌لرینه طوغری غربك طرز تلبسنی قسماً عادات واقلیممزه توفیقاً قبول ایدرك اولجه پك مرغوب ومعتبر اولان اوقوللری وهیئت مجموعه‌سی کنیش پاموق وهلالی کوملکلر ، مینتانلر ، انتاریلر ، جبه ولاطه‌لر ، شالوارلر ، زیبقه‌لر ، پوطورلر ، چتیك مست وپابوجلر ، خصوصیله صوف قاپلی کورکلر ، سراسره سمور کورکلر ، صوف فراجه‌لر ، سلیمیلر ، قپانجه یاقه‌لی کورکلر ، اوست قفتانلری ، ارکان کورکلری ، موحدی یکنی کورکلر ، علمایه مخصوص بیاض فروه وعرف ، عبابیلر ، سراسر نیمتنلر ، یشیل اطلس قفتانلر ، انواع خلعات فاخره ، قلاویلر ، دیوان مجوزه‌لری ، اسکوفلر ، شبکلاهلر ، قفسی دستارلر ، انواع قاووق وکلاهلر ، سراسر قوشاقلر ، کمرلر وسائر ملبوسات ملیه‌مز بوکون همان بوسبوتون ترك اولنمشدر .

بوکون ممالك محروسهٔ شاهانه‌ده یرلی اهالی آره‌سنده زمان قدیم یادکاری اولمق اوزره بعضی خصوصی طرز تلبسلر

ايتمه‌سنه‌ده انكل اولور . برده ، البسه ايجابنده ترى أيجه وزياده أمه بيلملى دركه وقوعه كله‌جك تبخراتك تأثيريله بدنمزده‌كى صيجاقلغك ، حرارت غريزيه‌مزك بردن بره تناقصنه سببيت ويرمه‌سين ؛ البسه هواى خارجنيك سطح بدنمزه طوغربدن طوغرى‌يه اولان تأثيراتى‌ده منع ايدرك حرات طبيعيه‌مزى (٣٧° ـ ٣٦°,٥) آره‌سنده ثابت طوته بيلمليدر .

البسه بدنمزى اوركولرى آره‌سنده حفظ ايتديكى هوانك مقداريله متناسب برطرزده صيجاق طوتار ؛ هوا اساساً حرراتى نقل ايتمديكندن البسه‌نك نسجى آره‌سنده بولننجه حرارت غريزيه‌نك بردن بره وچارچابق ضياعنه مانع اوله‌رق بدنى صيجاق طوتار . البسه‌نك اوركولرى آره‌سنده هوا بولنماسه‌يدى الياف ملبوسات حرارت غريزيه‌مزى سريعاً هواى خارجى‌يه نقل ايدرك بدنمزى صوووتوب طوروردى . ديمك ، اساساً بدنمز البسه‌يى ايصيتمايور ؛ البسه‌نك ايده‌جكى خدمت ، اعمال ايدلديكى ماده‌نك جنسنه كوره ، حرارت بدنيه‌مزك ضياع وسرعت انتشارينه مانع اولمقدر .

حكمت طبيعيه‌ده برقاعده‌وار : « حاروياپارد هرجسم درونده موضوع اولديغى وسط محيطك حرارتيله تساوى وتوازنه مجبوردر . » مثلا ايچلرينى قاينار صو ايله طولدورديغمز اوچ شيشه‌دن برينى يوكدن ، اوبرينى‌ده پاموقدن معمول بر بز ايله اورته‌لم ، اوچنجيسنى‌ده اويله‌جه اورتمكسزين براقه‌لم وهپسنى بردن برماصه اوزرينه قويه‌لم ؛ برمدت صوكره اوچنجى شيشه‌نك بوسبوتون صوووموش ، حال بوكه پاموق بزيله اورتولن شيشه‌نك برآز صيجاق ، يوك ايله‌اورتولنك ايسه بوسبوتون صيجاق قالمش اولديغنى كوروررز . برده عينى حجمده برر بوز پارچه‌سنى بو

قارشی بدنی حفظ وصیانت مقصدیله استعمال ایدلدیکی جهتله ایفا ایتدیکی خدمات مهمه‌یی نظر دقته آله‌رق ماهیت صحیه‌سنی تعیین ایتملی‌یز .

دریمز هوادن مولد الحموضه آله‌رق حامض فحم حالنده اخراج ونشر ایتمك صورتیله آق جکرلرك وظائف تنفسیه‌سنی اکمال واتمام وافراز ایلدیکی تر واسطه‌سیله‌ده حرارت بدنیه‌یی افراط وتفریطدن محافظه ایتمك اوزره تنظیم ایدر . ایشته

قیافت محلیه‌مزدن — حلب

کییدیکمز البسه دریمزك بو وظائفنی تصعیب ویا منع ایدرسه صحتمزه مضر ، تسهیل ایدرسه موافقدر .

او حالده ، اولا ، کییله‌جك البسه‌دن غازلر کچه‌بیلملی ووجودمزه کوشك بر صورتده منطبق اولملیدر ؛ البسه بدنی صیقار وغیر قابل نفوذ اولورسه جلدك تنفسنی منع ایتدیکی کبی قانك بدنك اطراف واوجلرنده منتظماً دوران وجولان

حرارت وبرودته ناصل تحملیاب اوله بیلدکلری آکلاشیلیور ؛ حقیقت ، عربلر بوقدر بسیط بر لباس ایله ناصل اولیورده وجودلرینی محافظه ایده بیلیورلر ؟ تماماً یوکدن وپك کوشك اوله رق طوقونمش اولان احرام شویله جه آتیلدیغی زمان وجودایله کندی آره سنده قالان وَحرارت بدنك تأثیری ایله ایصینان هوا طبقه سی وطوقومه لر آره سنده کی هوا حرارت غریزیه نك خارجه انتقال وانتشارینی منع ایدییور . یوکك بوخاصهٔ ممدوحه سندن باشقه منسوجات سائره دن زیاده صویی مص ایتمسی ده واردر. برکون اوزرکزده یوك ، باشقه برکونده پاموق ویا کتان البسه اوندیغی حالده عینی شدتده بریاغموره طوتولسه کز وعینی مدت یاغمور، آلتنده قالسه کز برنجی دفعه سنده آز، ایکنجی دفعه سنده ایسه زیاده ایصلانمش اولدیغکزی کورورسکز؛ چونکه یوك صویی کندی نسجی آره سنه جذب ومص ایدرك وجوده قدر وصولنی منع ایدر؛ برده یوکده کی صو پاموق وکتانده کی صودن دها آغیر برصورتده تبخر ایدر وَبوصورتله نسبةً شدتلی صوووق آلملرینك اوکنی آلیر. ذاتاً، صوووق آلمه لر، تزله لر دخی چوق دفعه شدتلی برترلمه ویا یاغمورله ایصلانمه یی متعاقب کورولمیورلرمی ؟ ایصلانان البسه نك صویی بدنك حرارتی تأثیریله تبخر ایدر ، بخار حالنه کچن اجسام ایسه تماسده بولندقلری جسملردن حرارت آله رق اوجسملرك تبردینه سبب اولور . حال بوکه بریوك قماشده کی ایصلاقلق ، ایستر یاغموردن، ایسترسه تردن اولسون، پك آغیر تبخرایده جکندن حرارت غریزیه یی سرعت وشدت ایله رفع ایده مز؛ ایشته بوسایه ده یوك البسه کینلرده صوووق آلغینلغی حصوله کلمز .

بوحاله نظراً، نزله یه مستعد اولانلرله صنعتلری ایجاباتندن

بزلرله صاره‌لم وبر بوز پارچه‌سنی‌ده اویله آچیق براقه‌لم : برمدت صوکره اورتوله‌ین بوزك تماماً اریدیکنی وپاموق بزده‌کی بوز زیاده‌سیله کوچولدیکی حالده یوك بزه صار - یلمش اولان بوز پارچه‌سنك عینی حجمده قالدیغنی کورورز . دیمك اولیورکه یوك منسوجات حرارت بدنی پاموق وکتاندن دها أیی بر صورتده محافظه ایدییور ، بر قماش نه قدر قالینجه ، کوشکجه ، خفیف وسیرکجه طوقونورسه او قدر صحی ومناسب اولور .

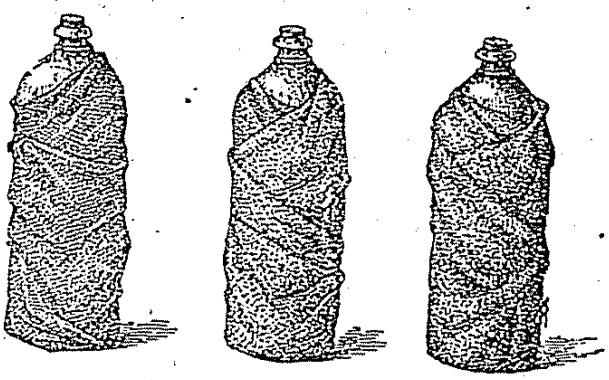

قاینار صو ایله مملو طوپراق اوچ شیشه‌دن بری یوك دیکری پاموق اوبری‌ده کتان بر قماش ایله صاریلسه یوك ایله صاریلی اولانده صو صیچاقلغنی محافظه ایدر .

بناءً علیه ، قیش ویاز ملبوساتمزك اساسی یوك اولمیدر . عینی کونك کیجه کوندوز حرارتی پك فرقلی اولان مثلا کوندوزی جهنم آسا صیجاق ایکن کیجه‌سی شواهقی قار ایله مستور جبالك برودت منجمده‌سنی آکدیره‌جق قدر صوووق اوله بیلن جزیرة العرب و آفریقا اهالیسی نظر دقته آلنورسه‌همان چیریل چیپلاق درجه‌ده اولان وجودلرینك اوزرینه آندقلری خفیف احراملرله بوقدر متفاوت

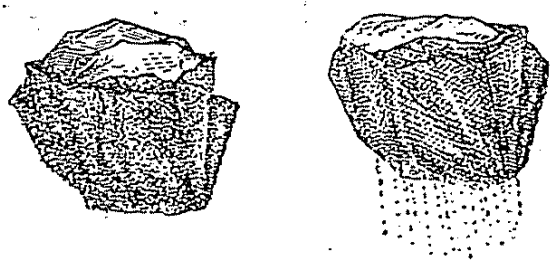

پاموق بر بز ایله صاریلی اولان بوز پك چابق أریدیکی حالده یوك قماش ایچنده اولان بوز اپی بر زمان قالیر .

وظائفنى بحق ايفا ايتمسى ايچون چماشيرلرك صيقجه ده كيشديريلوب تميزلنملرى لازمه‌دندر . پاموق وكتاندن معمول منسوجات مص ايتدكارى ترى پك چابق بخار حالنه كتيردكلرندن بعض احواله خصوصيله يازين پك زياده ترلنمديكى زمانلرده كييلملرى خوش اولور.

مانچورى اهاليسندن

آوروپاده قيللرى ترس طرفه اولمق اوزره كورك كييلمكده ايسه‌ده ، مملكتمزده خصوصيله قفقاسيه ، تاتارستان وروسيه‌نك بعض قطعاتى كبى صوووق يرلرده كوركلر قيللرى جلده متوجه اولمق اوزره كييلمكده‌در ؛ جلده طوغرى متوجه اولان قيللرك آره‌لقلرنده برچوق هوا بولنه‌جغندن كوركلر وجودى أكزياده صيجاق طوتمغه خدمت ايدن ملبوساتدندر .

مملكتمزده استعمالى كوندن كونه تزايد ايدن « مشمع

اوله‌رق تخالف درجهٔ حرارته ، افراط وتفریطه معروض بولنانلر ایچلرینه یوك لباس ویافانیله کییملیدرلر .

یالکز شووارکه بوقدر خواص مفیده‌یی، خصوصیله أموب چکمك خاصه‌سنی جامع اولان یوك چابق کیرله‌نیر ، یاغلانیر؛ بناءً علیه یوك ملبوسات ، خصوصیله‌تنه کییلنلر صیق صیق تطهیر

آسیای وسطی اهالیسندن

ایدیلمزسه طوقومه‌لری، آره‌لقلری طیقانه‌رق کندیلرندن بکله‌نیلن فائده کوروله‌مز .

ایچ چماشیری : کوملك، دون وَچورابدن عبارتدر. یوکك بهالی اولمسی وَصیق صیق ییقانمغه محتاج اولمسی حسبیله چماشیریمز همان دائما پاموق وکتاندن اعمال اولنمقده‌در؛ ذاتاً ده جلدك

ملبوسات ايله ستر ايديلمرى الزمدر. بونكله برابر، چوجقلرى صيجاق طوتمق فكريله قابا وقالين البسه ايله حركاتدن محروم

قورسه — قادينلرك جندره‌سى

ايتمه‌ملیدر؛ چونكه چوجقلرك حرارت وقوتلرى حركات وادمان ايله حصوله كلمكده‌در.

دائما بوين آتقيلرى قوللانمق ، بوينى منديللرله صارمق

(قامسله) » دیدیکمز ملبوسات ، یوقاریده بیان ایتدیکمز کبی ، انساجی آره‌سنده صحته بودرجه نافع اولان هوا ایله مملو خلایا قاأوچوق دینلن لاستیك ماده‌سی ایله طولدوریلوب « غیرقابل نفوذ » بر حاله افراغ ایدلمش اقمشه‌دن معمولدر ؛ بالقچی وقاییقجیلرمزك طاشیدقلری مشمعلر ایسه أریدلمش بال‌مومنه باطیریلمش بزلردن اعمال ایدیلکده‌در ؛ حال بوکه بوکبی ملبوسات بوسبوتون غیر قابل نفوذ اولدقلرندن وظائف جلدیه‌یی تصعیب حتی ابطال ایدرلر . بر قامسله کییوب‌ده برمدت شویله‌جه یوروسه‌کز ، یوروله‌جق درجه‌ده براثر استعجال کوسترمدیککز حالده بیله قان‌تره باتدیغکزی حس ایدرسکز . ایشته بوحال ، بو اثر تبخرات جلدیه‌نك خارجه دفع اوله‌میوب تراکم ایتمسندن وجلد طریقیله حصوله کلن مبادلات غازیه‌نك سکته‌دار اولمسندندر . ترك ، رطوبتك بویولده سطح جلدیده تراکمی ، دائمی صورتده حصوله کلمسی لازم‌کلن مبادلهٔ غازیه‌نك بووجهله انقطاعی ، دوام ایتدیکی حالده ، صحتی اخلال ایدر .

بناءً علیه ، « موشامبه ـ مشمع » لرك استعمالرینی یالکز یاغمور یاغدیغی زمانه حصر ایتملی و استعمالی حالنده‌ده قولسز وکنیش اولانلری انتخاب ایلملیدر .

ملبوساتك لون وشکلی موسمه وقوللانه‌جق آدمك سننه کوره اولملیدر . مثلا اولدقجه مسن اولانلرده حرارت غریزیه‌نك حصولی اودرجه فعالانه دکلدر . اختیارلرك بدنلری انطفایه یوز طوتمش ، یکی طوغان چوجقلرك عضویتلری هنوز اشتعاله باشلامش برر منبع حرارت کبیدرلر . بو سببدن ناشی ، حیات بشریه‌نك بو ایکی نهایتنده بولنان بدنلرك صیجاق طوتیجی

٢ — اولدقجه كنيش اولمليدركه آياغى تضييق ايدرك ناصير فلان يابماسين ، قانك دوران وجولاننه مانع اولماسين .

٣ — پك زياده كنيش‌ده اولماملى ؛ چونكه بويولده يابيلمش قوندوره‌لر چوق دفعه آياق بورقوللرينه سبب اولورلر.

٤ — طاشلرك صدماتندن آياقلرى محافظه ايچون طابانلرى قالين ، اوكچه‌لرى‌ده كنيش، دوز و آلچاق اولمليدر.

٥ — قوندره‌لر عموميتله غير قابل نفوذ اولملى دركه آياقلر ايصلانوب اوشومه‌سينلر وَبوسببله نزله‌لر وَصوووق آلغينلقلرى ميدانه كلمسين .

عادتی بوغاز خسته‌لقلرینك اسبابندندر ؛ یوز، بوین، أل کبی اعضولری صووغه آلیشدیرملیدر.

بالینه‌دن معمول‌سرت قورسه‌لر قدر وجودی‌ازعاج‌وصحت وحیاتی اضرار ایدن برشی تصور ایدیله‌مز ؛ قورسه‌نك سوء استعمالیله عادتا جندره‌یه قونمش بر وجودده تمامیت وظائف اعضا آرانه‌میه‌جغی کبی راحت وحضورده‌یوقدر . فقط مودا ، بوفکر ثابت‌مرضی، بوسائقهٔ تقلید برچوقلرینی‌هردورلو انسلاب راحته ، هرنوع اذایه تحمل ایتدیریبور، چار وناچار مودایه تبعیت بلاسنی‌چکدیریبور. بویله‌سرت برقورسه‌نك‌سوءاستعمالی ایله کیم‌بیلیر نه‌قدر ظریف ونازنین قادینلرك بللری آری بلی کبی « یاموق‌ایپلکنه » دونمش، صدرلری کوچولمش، قارنلری عادتا آووج ایچی قدر قالمش ؛ آرتق بویله أزیك بر شکوفهٔ نازکترك ثمرهٔ رحیق طلعدار نره‌سنه صیغه‌جق؟!

قورسه یومشاق اولور واعتدال دائره‌سنده قوللانیلیرسه بدنك شکل طبیعیٔ ظریفنی ، آهنك وتناسبنی اخلال شویله طورسون ، بالعکس محافظه وتزیید ایدر .

قوندوره‌لرده شمدیکی مودا کبی طار وسیوری بورونلی اولماملی . معلوم‌یا « آیاق قابیسی طار اولانك دنیا باشنه زندان کسیلیر » دیرلر !

قوندوره‌لر اوزون بر مدت مشی وحرکته مساعد اولمق وصحی بولنمق ایچون شرائط آتیه‌یی جامع اولملیدرلر :

١ — یومشاق اولوب آیاغه أیجه یرلشملی وحرکاته مانع اولمیه‌جق درجه‌ده أکیلوب بوکوله بیلملیدر.

مرحوم معلم منیر بك

زمان تحصیل و تدرسده تأسیس آشنائی و اخوت ایتدکدن صکره وداع وضیاع ابدیسیله حالا بیله داغدار اولدیغم چهره‌لردن بری و بلکه برنجیسی و أك مبجلی رفیق مساعی وافکارم مرحوم دوقتور منیر بك‌در .

منیر بکدن آیریله‌لی اون اون بر سنه‌یی تجاوز ایتدیکی حالده او مونس و نجیب سیمانك بوتون خطوط بدیعه‌سی ، او زنکین و مستثنا دماغك بوتون تجلیات عالیه‌سی الآن پیش نظر و ادراکمده دورویور ظن ایدیورم . طلبه‌لك ، مسلکداشلك ، معاونلك ، خواجه‌لك کبی وظائف متنوعه اثناسنده موانست وانسانیتنك جداً مفتونی اولدیغمز و کندیسنی دائما چالیشقانلق ، علو تفکر ، اطراد حیات ، حسن تتبع کبی مزیات نادره ایله متصف و ممتاز کوردیکمز بو محترم آرقداشمزه عمر جسته‌سی وفا ایده ایدی تدریسات تحریرانه‌سندن طبابت مملکت پك چوق استفاده ایدر ایدی .

معلم منیر بك مرحوم

[١٢٧٤ — ١٣٢٣] سنهٔ هجری

بو کون بیله ایادیٔ استفاده‌ده کزن «مفردات طب وفن تداوی » ، « کیمیای عضوی » و « فن اسپنجیاری درسلری » کبی آثار علمیه‌سی مرور زمان ایله أسکیمك بیلمه‌ین مستثنا ونادیده مخلدا تدندر . منیر بکك درس تقریرنده‌کی اسلوب افاده‌سی ایسه قلمنده‌کی فصاحت وجزالتك قات قات فوقنده ایدی .

هنوز کندیسندن بر چوق مأثر علمیه ومسلکیه بکلهنیله‌جك بر زمانده افول ایدن بوکنج ومقتدر معلمك غیبوبت ابدیه‌سی طبابت عثمانیه‌مز ایچون غیر قابل تلافی برضیاع عظیمدر .

هیچ اولمازایسه بوسنه‌کی « نوسال »ه رسمنی درج ایتمکله حقنده‌کی پایانسز وابدی حرمت ومحبتمی اظهار ایتمك وبویوزدن اولسون برشمهٔ صبروتسلیت بولمق ایستیورم .

مرحوم معلم حسین رمزی بك

طبابت و لسان فنیمزه همان دها بدایت تأسسنده ایکن خدمات جزیله و مبروره‌ده بولنان ابرار اطبادن بری ده معلم دوقتور حسین رمزی بك مرحومدر .

حسین رمزی بك بر خیلی زمانلر مکاتب عالیه‌مزده علم حیوانات و تطبیقاتی کندیسنه مخصوص بر بلاغت ممتازه ایله تدریس ایلدیکی کبی چیچك آشیسی احضارینه مخصوص اولمق اوزره کشاد اولنان تلقیحخانهٔ شاهانه‌نك حسن تأسیس و اداره‌سنه خدمات جزیله‌ده بولنمشدر .

حسین رمزی بك مرحوم
[۱۲۵۵ : ۱۳۱٤] سنهٔ هجری

مرحومك آثار مختلفهٔ طبیه‌سندن صرف نظر حفظ صحتك أك مهم مسائلنی خلق آره‌سنده تعمیم ایتمك مقصد انسانیتپرورانه‌سیله نشر ایلدیکی آثار قلمیه‌سی نام مبارکنی هر زمان رحمت و خیر دعا ایله یاد ایتدیره‌جك قدر مفید ، نافع و شاملدر .

حسن اخلاق ، بلاغت بیان ، حرمت و مواظبت وظیفه ، سعی دائمیء فکری کبی بر چوق اوصاف عالیه‌یی حائز اولان بو معلم محترمك مزیات مخصوصه‌سی هرکسجه مسلم اولوب حتی خلقجه کندیسنه « اولیا حسین بك » نامیله یاد ایدیله کلدیکی و فضل و عرفانك درجهٔ بالاترینه قازاندیغی شهرت محقه أك مقنع و أك جلی بر برهان اولدیغی جهتله مدایحی صددنده اوزون اوزادیه بسط مقالدن احتراز ایدر و او خواجهٔ مکملمزك نام عالیسنی هر زمان رحمت و حرمت ایله یاد ایدرز .

صره‌سنه کیرمش اولدیغندن خسته‌لری تهلکه‌یه القا ایتمکدن ایسه خصوصی باقیجیلره ترك وتودیع ایتملیدر .

« خسته باقیجی » لرك قادین اولملری هرحالده مرجحدر ؛ چونکه پك شدتلی حمالرله بیقرار اشتعال واحتراق ایدوب عادتا برآووج رماد حالنه منقلب اولمه‌یه رمق قالمش ، اوجاع شدیده وَمدیده‌نك تأثیری ایله برحال یأس ونومیدی‌یه دوشمش اولان خسته‌لره برقادین سوزی ، نوازشکار برقادین ألی ألك مسکن بر دواء وألك امین برواسطهٔ تسلیت بخشادر . قادین شفقت ومرحمتك ، صبر وحلمك مثال مجسمیدر ؛ برارکك هیچ بروقت فطرةً قادین درجه‌سنده شفیق ورحیم ، جسور وحلیم اولاماز . برمادر ایله برپدرك اولادلرینه قارشی کوستردکلری محبت وشفقت آره‌سنده‌کی فرق معلومدر .

کونلرجه آتشلر ایچنده‌یانوب ضعف وهزاله دوچاراولمش ، تاب وتواندن دوشمش خسته‌لرك ملامح وجهیه‌لرینه ، روی حزینلرینه انطباع ایدن انفعالاته دقت ایدیلیرسه ، قدرت وقوتدن دوشن کوزلرنده برمعنا آرانسه بوزواللیلرك ناصل برآرزوی شدید ، نه قدر بیوك برتهالك ایله برروی شفقتپروردن التفات ، بردست نوازشکاردن معاونت بکلدکلری وکندیلرینه انعطاف ایدن برمیل نظردن نه بیوك برحظ وذوق طویدقلری قولایجه آکلاشیلیر .

مع التأسف متعلم ، صنعت آشنا خسته باقیجیلرمز آز وَاولانلرك چوغی‌ده مطلوبه غیر موافقدر . بعضی عائله‌لر خسته‌لرینی فرانسز ویاآلمان خسته باقیجیلرینه تودیع ایدییورلر ؛ حال بوکه اونلر خسته‌یه نه قدر اهتمام ایتسه‌لر لسانمزه واقف

خسته‌یه ناصل باقملی ؟

طبیب هر وقت خسته‌نك یاننده دوراماز ، حال بوکه خسته دائمی باقیلمق ایستر . « خسته‌یه باقمه » نك طبابت حاضره‌ده مهم برموقعی ، اهمیت عظیمه‌سی ؛ ایدیله‌جك اهتمام وتقیدك ادویهٔ مؤثره قدر اکتساب شفاده دخل وتأثیری واردر . دینه بیلیرکه اوزرنده عملیهٔ جراحیه اجرا ایدیلمش برخسته‌نك طالع حیاتی ، چارهٔ خلاصی عادتا باقان ذاتك درایت واهلیتنه ، صداقت وهمتنه تابعدر .

« مرض زیاده وخیم ، خسته پك دوشکون ، طبیب ناامید ایدی ، اولادلری بیك دورلو اهتمام وتقید ایله فن دائره‌سنده اول درجه أیی باقدیلرکه مریض نهایت شفایاب اولدی . » شو جمله‌نك متضمن اولدیغی حقیقت پك بیوکدر . أوت ، خسته‌لری چوق دفعه برموت محققدن قورتاران فداکارانه اهتماماندر . اهتمام وتقید مرضی مغلوب ایده مسه بیله ، هیچ اولمازسه بالین اضطرابه سقوط میتانه ایله دوشوب سریله قالمش اولان سرالمناکه برآز راحت وسکونت ویریر .

خسته‌یه فن دائره‌سنده باقیلمازسه ایدیلن تداوی‌ده اوقدر کارکر تأثیراولماز ، بلکه‌ده چوق دفعه اولدیغی کبی ثمره‌سز قالیر ؛ حسن اهتمام ، ادویه‌دن ایدیلن استفاده‌یی تزیید وعینی زمانده عادتا بردوای مخصوص کبی‌ده تأثیر ایدر . بزده چوق دفعه افراد عائله خسته‌یه ناصل باقیله‌جغنی مع التأسف بیلمزلر . « خسته باقیجیلق » ایسه بوکون عادتا بر « فن » ، برصنعت

لری نازکانه ، خویلری أیی ، خاطر شناس ولطیفه‌کو اولملری لازمه‌دندر . أیی برخسته باقیجینك اوصافی صبر وتحمل ، حلم وملایمت ، رقت و دقت ، آلدیغی اوامر وَتطبیق اولنه‌جق تدابیرده نقطه‌سی نقطه‌سنه حرکت ، نظافت ، شطارت وَسو - یملیلك اولملیدر . خسته‌لغی ایجاباتندن اوله‌رق خسته اکثریا حدید وَ تیتیز اولور ، اطرافنده‌کیلره حقسزجه ، انصافسزجه معامله ایدر ؛ خسته باقیجی بوکبی احواله دائما سکونت وَ صبر وملایمت‌ایله مقابله ایدرك خسته‌نك حدتنی‌تسکینه چالیشملیدر . برخسته باقیجی هیچ برزمان باقدیغی خسته‌یه حدتله ، اغبرارله جواب ویرمه‌ملی ، کراهت ونفرت ایله معامله ایتمه‌ملیدر . خسته‌یی یاتیروب قالدیریرکن ، سوتنی علاجنی ایچیریرکن قطعیاً هیچ برنفرت وَعدم ممنونیت اثری کوسترمه‌ملی . بر خسته‌یی قارشیسنده سویملی ، شن وشاطر بریوز کورمك قدر هیچ برشی ممنون ایده‌مز .

تجربه‌سز برخسته‌باقیجی آیاقلرینك اوجنه باصه‌رق یورور ، فیصیلدایه‌رق قونوشور ، قاریوله‌یه‌دایانیر ، طورمقسزین قیملدانیر ، لزومسز یره استعجال کوستره‌رك صندالیه‌یه ، قاناپه‌یه‌وسائره‌یه چارپار . حال بوکه تجربه‌دیده برخسته‌باقیجی نه‌بیلزوم‌استعجال ، نه‌ده فضله بطائت کوسترمه‌یه‌رك اصول‌ایله یورور ؛ حرکاتنده کورولن پاطیردی‌حس اولنماز ، صداسنه نه‌سامعه‌یی ازعاج ایده‌جك‌قدر شدت ، نه‌ده آکلاشیلمایه‌جق درجه‌ده خفت ویرمز ؛ خسته‌نك قارشیسنده ، کوزی اوکنده دورور ، تاکه خسته کندیسنه برشی سویله‌مك ایچون باشنی قیملداته‌رق راحتسز اولماسون . أیی برخسته باقیجی خسته‌سنی محتاج اولدیغی‌شیئه انتظارده

اولمدقلرندن خسته‌نك هر آرزوسنی آكلاماز وحسیات شفقتكا-
رانه‌لرینی خسته‌یه بیلدیره‌رك مطلوب وجهله تسلیه ایده‌مزلر .
ایشته بوخصوصی نظر دقت واهتمامه آله‌رق بش سنه اول
عموم مكاتب عسكریهٔ شاهانه نظارت جلیله‌سنه تقدیم ایتدیكم
لایحه‌ده مملكتمزده قادینلردن متعلم خسته یتیشدیرمك ایچون
شمدیلك أبه شاكردانه دوام ایتدكلری ایكی سنه ظرفنده
قن قباله‌دن باشقه « خسته‌باقیجیلق » فننك‌ده تدریس ایدلمسی
مناسب اوله‌جغنه دائر معروضاتم تصویب بیورلدیغی جهتله
اوزماندن بری ، وَلو نظری اولسون ، اولدقجه واقف صنعت
خسته باقیجیلر ، أبه‌لر یتیشدیرمكه موفق اولدق . فقط بونلرك
ممارسه و عملیات ایله اكمال تحصیل وَ تزیید معلومات ایتملری
الزمدر ؛ چونكه خسته باقیجیلر نظریاتدن زیاده عملیاتله
آلیشدیریلملی ، تشریح وَفیزیولوژی كبی درسلرله اضاعهٔ وقت
ایتمكدن ایسه تطبیق وَاستعمال دوا ، محافظهٔ مرضا ایچون اجرائی
وعملی نه‌وارسه اونلری تعلیم ایتملی یعنی خسته‌باقیجی درسخانه‌ده
دكل ، خسته‌خانه‌لرده خسته‌لرك یاتاغی باشنده ، تجربه دیده
وكار آز موده خسته باقیجیلرینك معیتنده چراقاغله یتیشدیر-
ملیدر .

خسته‌خانه‌لرده عجمی برخسته باقیجینك آثار جهالتی حس
اولنمیه‌بیلیر ، زیرا خطاسی كار آشنا ، اسكی برخسته باقیجی
طرفندن ستر واصلاح اولنور . حال بوكه شهرده ، عائله نزدنده
ایش بویله دكلدر ؛ شهرده خسته باشنده یالكز برخسته باقیجی
بولنور ، طبیب‌ده هرایستنلدیكی زمان كیده‌مزكه خسته‌باقیجی‌یی
اصول تقید واهتمامده اداره ایتسین .

عمومیتله ، خسته باقیجیلرك اندامله‌ری متناسب ، معامله-

ادویهٔ لازمه‌یی ترتیب ایدرك وصایای مناسبه‌ده بولنور ؛ بوکبی معلوماتك وَخسته باشنده برصورت صحیحه‌ده آلنان «مشاهدات»ك تداوی وَتشفیه خصوصنده دخل وتأثیر عظیمی واردر . تحت مشاهده‌سنده بولنان خسته‌ده برعرض و علامت ظهورنده ایشك اهمیتنی تجربه‌سی کورکوسی سایه‌سنده أیجه آکلایان برخسته باقیجی‌یی طبیب کمال دقت وممنونیت ایله دیکلر ؛ حال بوکه پك اشکار صورتده ظهور ایدن اعراض وعلائمی مشاهده‌دن عاجز اولدیغی حالده کندی افکار عندیه و خرافیه‌سنی عنودانه بیانده اصرار ایله تشخیص مرضه قدر قالقیشان عقلا دونبلکی خستهٔ باقیجیلر اصلا دیکله نیلیر دردلردن وَتحمل اولنور بلالردن دکلدر ، بویله‌لرینك صاغلیقجی قوجه قاریلردن فرقلری یوقدر ؛ بووظیفه ناشناسلر حدلرینی تجاوز ایدرك حکیملك طاسلامغه یلتنیر وَچوق دفعه حکیمه حکیملك صاتمق کبی برحرکت کستاخانه‌ده بولنمغه جرأت ایدرلر .

حمیدیه اطفال خسته خانهٔ عالیسی اطباسندن
باقتریولوغ میرالای فوأد بك افندی
M. le Dr. Fuad bey

خسته‌یه باقانك وظیفه‌سی طبیبه ، امرلرینی اجرا ایتمك صورتیله ، معاونت ایتمکدر ؛ یوقسه بیان فکر ومطالعه‌یه هیچ برصلاحیتی یوقدر ؛ طبیبه تمامیله اطاعت ایتمسی شرط مطلقدر ، طبیب مداوینك وصایاوتدابیرینی أیجه آکلامسی لازمدر . وصایای اطبایی تغییر وتبدیله ویا کاملاً برطرفه براقه‌رق افکار

براقماز ، عجله ایتمکسزین چویکلك وَفعالیت کوستریر ؛ حرکاتنی أیجه تعیین ایدر وَنه پاپه‌جغنی بیلیر ؛ بویله‌لری حقنده « ألی پك خفیفدر » تعبیر معروفی قوللانیلیرکه پك طوغری‌ویولنده سویلنیلمش برسوزدر ، بوکبی خسته باقیجیلری دائما دقت واهتماملری ایله ید شفقتلرینه تودیع وتسلیم ایدیلن خسته‌لرك اعتمادلرینی جلب ایدرلر .

حمیدیه اطفال خسته‌خانهٔ عالیسی طبیب ثانیسی میرالای عزتلو نوری بك افندی
M. le Dr. Noury bey.

خسته باقیجیلر زیر تقید و اهتماملرینه آلدقلری خسته‌لرده‌کی مشهوداتلرینی أیجه ضبط وهرنوع اعراض وَعلائم اولیهٔ مرضیه‌یی قید ایده بیلملیدرلر ؛ مثلا خسته‌نك درجهٔ حرارتنی ، نبضنی ، قی وَاسهالی ، قان کلمسنی ، چیرپینمه‌یی ، صاییقلامه‌یی وسائر بوکبی اعراضی تحت مشاهده‌ده بولندیرملی ، بولك یکرمی دورت ساعتلك مقدارینی ، دفع طبیعینك عدد و کیفیاتنی‌ده ضبط وقید ایله طبیبه‌ارائه ایتملیدر . خسته‌یه‌باقان خسته‌لغك اعراضنی خسته‌نك شکایتنی وکیجه‌لری نه‌یولده‌ونه‌قدر اویودیغنی اونوتمیوب طبیب مداوی‌یه سویلملیدر . ایشته طبیب بوبرسورو معلومات سایه‌سنده مرضك نوع وشکلنی ، صورت سیرینی ، مریضك حالنی وَخسته‌لغه درجهٔ مقاومتنی تمامیله تعیین وآ کا کوره

خسته‌لر همان دائما خودکام واطرافنده کیلری تعذیبه مهیا و آماده‌درلر؛ مثلاخسته باقیجینك برایکی لقمه برشی یمك ایچون اودادن اوزاقلاشمسنی چوق کورن وَ بونك ایچون سویلنوب طوران خسته‌لر پك چوقدر؛ حال بوکه خسته‌یه باقان أیی‌یوب ایچمز ومناسب مقدار اویویوب استراحت ایتمزسه بالضروره وظیفه‌سنی لزومنجه ایفایه مقتدر اوله‌ماز. خسته‌باقیجی‌یه یاتمق، استراحت ایتمك، البسه‌سنی ده‌کیشدیرمك ایچون آیریجه براوطه تخصیص ایدلمسنی اطبا عائله‌یه توصیه وَبیان ایتملیدرلر.

حیدر پاشا خسته‌خانه‌سی وضبطیه مرکز خسته‌خانه‌سی اوپراتوری قائممقام عزتلو نافع بك

M. le Dr. Nafi bey.

بر خسته باقیجینك وظائف مشکله‌سی، اهمیت خدماتی نظر دقته آلندیغی حالده بو باقیجیلق صنعت دقیقه سنك نه‌درجه‌لرده شایان تقدیر وتبجیل اولدیغی قولایجه تسلیم ایدیلیر؛ بناءً علیه خسته باقیجیلرده منفعت مادیه‌دن زیاده خدمات انسانیتپرورانه‌یی دوشونن وآکا وقف وجود ایدن فداکاران وظیفه‌دن صاییلیرلر. ذاتاً استحصال اولنان فائدهٔ مادیه‌ده نه‌قدر ناچیزدر: برایکی مجیدیه ایچون بویله آغیر، مشکل، خطرناك برایش کوروله‌بیلیرمی ؟ خلاصه، خسته‌باقیجیلق أك حزن آور برمشغله وَپك صیقینتیلی بر صنعتدر؛ باقیجیلر هر دائم مصائب طبیعیهٔ بشر قارشیسنده‌درلر، او زواللیلرك قلبلری آلام بشرك معکس دائمیسیدر ..

قاصرانه سنجه تطبیق مداواته قالقیشان خسته باقیجیلر نادر دکلدر. اطبا بوکبی حاللری اصلا قبول ایتمیه رك همان او آنده خسته باقیجینك تبدیلنی طلب ایتملیدر؛ چونکه بو یوزدن بر وقعهٔ مؤسفه ویاعارضهٔ فجیعه ظهوره کلیرسه ..مادةً ومعناً مسئول اوله جق ینه طبیب در.

بعض باقیجیلر طبیبك صورت تداویسنی ، وصایاسنی خسته‌لر یاننده تنقیده قالقیشمق حدناشناسلغنده بولنورلرکه بوحال طبیب حقنده عدم اعتمادی، صورت تداوی خصوصنجه‌ده عدم امنیتی موجب اولور، بوندن ایسه متاثر ومتضرر اوله جق ینه خسته‌لردر؛ چونکه شفایی تأمین ایدن اسبابدن بری‌ده دوایه وصورت تداوی‌یه امنیت ایتمکدر .

خسته باقیجی افراد عائله ایله مناسبتی پك‌ده ایلری کوتورمه‌ملیدر. احوال مریض حقنده وقوع بوله جق استفساراته کندنجه رأی ویرمکدن زیاده طبیب مداوینك فکرینی تکرار ایتملی وهرحال وحرکتده احتیاطکار طاورانملیدر . خسته باقیجیلرده اسرار طبابته محرمدرلر. باقدقلری خسته‌دن بالآخره هیچ بروجه ایله بحث ایتمه‌ملی واخفاسی لازم اولان احوالی کتم وستر ایتملیدرلر. طبیب، خسته باقیجینك برآز کوه‌زه اولدیغنی بیلیرسه آکا ایلك تنبیهی « حفظ لسان » وقصر کلام اولملیدر.

شوراسنی‌ده اونوتمامملیدرکه : خسته باقیجیلرك وظائفی پك آغیر وهمان هرزمان تحملفرسادر؛ ترنماتی آه‌وانین اولان وآلام واضطراباتنك تأثیری ایله بی‌قرار مزعج وبلکه‌ده غیر قابل اجرا ایشلر کوردورمکه قالقیشان خسته‌لر ایچنده سرایته وهرنوع مهالکه معروض قاله‌رق اویقو وراحتی نفسنه حرام ایدرجه‌سنه براهتمام رحیمانه وخاطرنوازانه ایله چالیشمق، اعتراف ایده‌لم که، قولای برشی دکلدر.

وسائره دوکرلر ، عود آغاجی ، آطه چایی ، عنبر قبوغی ، حتی سلوی طلاشی وسائره یاقارلرکه بوکبی شیلر هوایی تبدیل وتجدیددکل ، عکسینه ، افساد وتغیرایدرك خسته‌یه باشی آغریسی کتیریر ، تبدیل وتصفیهٔ هوادن زیاده رایحه‌لریله هوای فاسدك تعفن مخصوصنی ستر ایدرلر ؛ یوقسه حقیقتده هوا ینه فاسد ومتعفندر . بناءً علیه ، بوکبی قوقولی شیلر ، ولو آنتی‌سپتیك اولسونلر ، بزی اغفال ایتدکدن باشقه آرتق تجدید هوایه لزوم قالمدیغی ذهانی ویررلرکه بویله برذهابك نه‌قدر مضر اولدیغنی افاده وبیان بیله زائددر .

خسته‌نك اوداسی کیجه کوندوز ١٧-١٨ درجهٔ حرارتده (سانتیغراد) بولنملی ، حال بوکه عائله‌لرمزك همان کافه‌سنده اوطه‌نك حرارتی ٢٠-٢٥ درجه‌ده ، حمام کبی اولمازسه خسته‌یی اوشوتمکدن قورقویورلر ، بویله آشقین وطاشقین بر حرارته آلیشان وجود دائمی برتر ایچنده قالیر . اودایی اوجاق وار ایسه آنکله ، یوق ایسه چینی بر صوبا ایله ایصیتملیدر ، مانغال ایله تسخین پك فنا بر اصولدر .

خسته باقیجی خسته اوداسنك انضباط و محافظه سنه مأمور بر پولیسدر؟ ایشی کوچی اولمیانی ، لزومسز یره کیرمك ایسته‌ینلری ، افراد عائله‌دن ویا برباشقه‌سی اولسون، خسته اوداسنه صوقاملیدر . لزوم قطعی اوزرینه بری خسته‌نك یاننه کیرر ایسه چیقنجه درحال البسه‌سنی ده کیشدیرملی، ألنی ویوزینی مضاد تعفن محلوللرله ییقاملیدر. برده بویوله خسته‌زیارتلری، خصوصیله قونو قومشونك، همان تام بر محله خلقنك خسته‌نك اوداسنده ، خانه‌سنده طوپلانملری وساعتلرجه اوطوروب صاچه صاپان وخسته‌یی صیقیچی مکالماتده بولنملری، بویوپه،

بر آزده خسته‌یه ناصل باقیله‌جغندن بحث ایده‌لم : افراد عائله‌دن بری جدی وَساری بر خسته‌لغه یاقه‌لاندیغی وقت همان آیریجه بر اودایه نقل ایدلملی وَ درعقب یا بر خسته باقیجی طوتملی ویا افراد عائله‌دن بری بو خدمت خصوصیه‌یه تعیین ایدیلملی وَبو وجهله افراد سائرهٔ عائله خسته ایله اختلاطدن منع اولنملیدر . خسته ایچون أوك أك واسع و أك محفوظ اوداسی انتخاب ایدیلملی وهوای صاف ومبذولك خسته‌لره صاغلاملردن زیاده لازم اولدیغنی هرکس بیلوب تقدیر ایتملیدر . پنجره‌لرده‌کی فضله پرده‌لری ، اوداده‌کی لزومسز وزینته عائد اشیانك کافه‌سنی قالدیرملی ، اودایه هوا بول بول کیرملی وکونده بر ایکی دفعه خسته‌یی صاقینمق شرطیله اودانك پنجره‌لرینی آچه‌رق هوایی تجدید ایتملیدر

أولرمزده اسکی زمان اوجاقلری اولسه نه أیی اوله‌جقدی ، چونکه اوجاقلر اودانك هواسنی صورت دائمه‌ده تجدید ایدر . بدنلری بزدن قوی ، افعال طبیعیه و اجتماعیه‌لری بزدن درست ، عمرلری بزدن اوزون اولان آتالرمز هیچ شبهه یوق که بو خصوص وَلزومی بزدن دها أیی آکلامشلردی . اودایه رطوبت کیره‌جك ، خسته اوشویه‌جك دییه برثانیه‌بیله پنجره آچدیرمامق وبو خصوصده عصبی تهالکلرله قیامتلر قوپارمق ، پنجره‌لرك آرالقلرینی پاموقلرله قالافاتلامق پك فنا بر اعتیاددر . یاز کونلری لطیف برهواده ، رطوبت وبرودت اولمدیغی بر زمانده طبیب مداوینك رأیی آلندقدن صوکره حتی بتون کون خسته‌نك یاتاغنه قارشی اولمیان محلده‌کی پنجره‌نك قانادلری آچیق براقیله‌بیلیر . بعض عائله‌لر اودانك هواسنی « تبدیل » ایتمك ذهابیله اوتیه‌یه بریه آسید فه‌نیك محلولی ، تیمول ، قولونیا ، کل سیرکه‌سی

اولان امراض، بوسایه‌ده، آغزده هیچ برفنالق حصوله کتیرمز. بورنك قابوقلرله طیقانمه درجه‌سنده طولمش اولان دلیکلرینی ینه عینی محلوله باطیریلمش تولبندلرله تمیزله‌ملیدر.

یاتاق ویورغان چارشفلرینی، یاصدیق یوزلرینی، خسته‌نك چماشیرینی صیق‌صیق ده کیشدیرملیدر. هرچماشیر ده کیشدیریشده خسته‌نك عادتابوتون ذرات درونی خوشلانیر، وچهنده علائم ممنونیت رونما اولورکه بوحاللرك خسته‌لق اوزرینه نه‌درجه‌لرده حسن تأثیر ایده‌جکنی ایضاحه لزوم‌بیله یوقدر.

خسته‌نك بارداق، قاشیق، چانال، طاباق وسائر لوازمی آیری‌اولملی واصلا سائرلرینه قاریشدیریله‌ملی.

خسته‌یه باقانلر، طهارت ونظافته صوك درجه‌ده اعتنا ایتملی وَخسته اوداسنده ایکن کیدکلری البسه‌یی اورادن چیقنجه چیقارملیدرلر؛ خسته یاننده بولندقلری زمان دائما قیورینتی وبوکونتیسز، دوز، اوزون بیاض کوملك کیمك واوزونجه براوکلك طاقمق پك مناسبدر؛ خسته‌یه باقانك صاچلری منتظماً طوپلانمش اولملی، أللری، طیرناقلری تمیز اولملی؛ خسته‌یه‌باقان خسته‌نك اوداسندن چیقه‌جغی زمان أللریله یوزینی ابتداصیجاق صو وصابون صوکره خفیف سوبلیمه محلولی ایله ییقامادقجه افراد عائله‌ایله تماسده بولنماملیدر. هرکون برساعت‌قدر خارجه چیقوب بول هوا آلملی وَاستراحت ایتملیدر. یمکی مغدی وسهل‌الهضم اولملی وخسته‌نك اوداسنده یمك ییمه‌ملیدر.

برأوده خسته‌لق ظهورایدرایتمز درعقب دوقتورچاغیریلملیدر؛ چونکه طبیبی دعوت خصوصنده کوستریله‌جك اهمال وتراخی

نسخه‌یه، اوفورمه‌یه، دورلو دورلو خرافاته عائد علاجلر صاغلیق ویرملری اصلا تجویز ایدیله‌مز. خسته‌یی پك زیاده محتاج اولدیغی سکونت واستراحتدن محروم، اوداسنك هواسنی افساد، سمعنی، نظرینی، بتون اعضای بدننی اتعاب ایتمه‌ملیدر.

خسته‌نك اوداسنده سکونت تامه حکمفرما اولملیدر، خسته‌لرك کوز وقولاقلری پك زیاده پیدای حساسیت ایدرلر؛ بوسببدن ناشی خسته اوداسنی، کونده برقاچ دفعه کونشلندیرمك شرطیله، لوشجه براقملی وخسته‌نك جوارنده هیچ بر کورولتی ایتمه‌ملیدر.

خسته یاننه کلوب کیدنلر، هله او چکه‌سی دوشوك قوجه قاریلر چکیلیر دردلردن دکلدرلر؛ خسته زیارتی محکمهٔ طب حاضر طرفندن امحایه محکوم ایدلمش برعادت قبیحه‌در، خسته‌نك یاننه فرد واحدی بیله قبول ایتمه‌ملی، یالکز اقربا وأودانك کلوب «مسافراوی» نده استفسار خاطر ایتملری، سیر مرض وعاقبت مریض حقنده معلومات آلملری تجویز ایدیله‌بیلیر. فن حاضر زیارتی بودرجه محکوم ایلدیکی حالده حالا خسته‌نك یاننه قبول ایدلمدیکندن دولایی حدت وشدتده وبالآخره انواع سرزنشده بولنان عقلا وحتی اطبا بیله آز دکلدر!

هرکون خسته‌لرك أل ویوزلرینی ایلیق صو ایله ییقاملی، دیشلرینی دیللرینی، بتون آغزلرینك ایچنی لیتره باشنه بش غرام قاربوناطه وبرقاچ دامله نعنه روحی علاوه ایدلمش وایچنه علاج قونمازدن اول قایناتیلوب صوو ودیلمش بر صویه باتیریلمش تمیز تولبند پارچه‌لریله سیلوب تمیزله‌ملی، ممکنسه برطرفدن‌ده غرغره ایتدیرملی. بوندن خسته زیاده‌سیله فرحلار، حظ ایدر وَانتانی

یاپیلمش چبوغه بکزر ابریق وچایدانلق کبی أمزیکلر قوللانمقدر؛ أمزیکلك اوجنی خسته یاتدیغی یردن آغزینه آلیر، ایچنده‌کی علاجی راحت راحت أمه‌رك قولایلقله ایچر. خسته بعضاً علاجی قاشیق ایله ایچمز ، تیکسینیر، بارداق ایله ویریلیرسه اووقت ایسته‌یه ایسته‌یه ایچر، دیمك بویله‌جه آره‌صره علاج ویریلن شیئی ده کیشدیره‌رك خسته‌یی اویالندیرمایدر. هله چوجقلرده بوخصوصی مطلقا نظردقته آلملی ؛ فنجان ویا قاشیق ایله علاج ویریله‌جکی زمان حایقیروب چاغیران بر چوجغه برکوچوك چایدانلق ویاسوسلیجه برأمزیك کوستریلنجه ایچنده کنی سوه سوه ایچیوریر .

خسته‌لره علاجدن اکراه کلدیکی وقت کوزل سوزلر وخوش لطیفه‌لرله علاج ایچیرمکه چالیشملیدر ؛ بوصورتله ایچیرمك ممکن اولامازسه خسته باقیجینك برآز سرت طاورانمسنه مساغ واردر .

بعض جاهل والده‌لر اطبایی «غول یبانی»، «قاره قونجولوس» یرینه قویه‌رق چوجقلرینی آنلرله قورقوتمغی عادت ایدنمشلردر . براز یاراماز لق ایدن چوجغه همان بوهولناك آدم، شو قاره قونجولوس نامنه بیچاره دوقتور اورته‌یه سورولور : « باق باق ، نره‌یه چیقیورسین صوکره دوشرسك دوقتورکلوب ألکی آیاغکی صیم صیقی باغلار!» یاخود « خرقه‌کی کیمیورمیسك ؟ پك أیی ، شمدی دوقتوری چاغیره‌یم، سکا آجی علاجلری ویرسین ده کورورسین سن.» دینیر. صوکره ، اوچوجق غول یبانی یاخود «چهارشنبه آناسی» دها دوغروسی باباسی فرض ایلدیکی دوقتوری کورنجه قیامتلری قوپارمازده نه‌یاپار ؟ آرتق بویولده تربیه کورن برچوجغك

سائقه‌سیله چوق دفعه تداوی وتشفیه ایچون قیمتدار بر آن واهمیتلی برفرصت وزمان‌قاچیرلمش اولور. خسته‌نك قاریوله‌سنه «بارکیر بونی» کبی ماوی بونجقلر آصیله‌جغنه طبیبك وصایا ونصایحنی جان قولاغیله دیکله‌ملی؛ ایجاب ایدن‌ولازم کلن شیلری صورملی، علاج ترتیب ایدیلوب رچته ویرلدیکی زمان یازیلان علاجك سبب تحریری آکلاشیلملی که بالآخره تأثیر دوا حقنده طبیبه معلومات ویریله بیلسین.

علاج زمانی کلدی، دییه خسته‌یی طاتلی اویقوسندن اویاندیره‌رق راحتسز ایتمك عبث وَمضردر؛ اویقو وراحت خسته ایچون أك مؤثر وَأك لزوملی بر علاج مثابه‌سنده‌در، اویقونك برقاچ قاشیق، حتی برشیشه علاجدن دها فائده‌بخش اولدیغنی آرتق هرکس بیلملیدر.

بعض عائله‌لرده طبیب ره‌چته یازارکن هیچ طورولمیوب برآلای سؤللر ایراد ایدیلیر، بویله‌موسمسز وَمتوالی‌سؤاللردن حکیم بیزار اولور؛ طبیبی ره‌چته یازارکن کندی حالنه براقملی، حتی اطرافنده فیصیلدی بیله ایتمه‌ملی؛ تاکه ترتیب ایلدیکی علاجی دوشونه دوشونه یازه‌بیلسین؛ ره‌چته‌ده بر ویرکول خطاسی، برصفرعلاوه‌سی بعضاً غیرقابل‌تعمیر مصیبتلر، فلاکتلر تولید ایده‌بیلیر.

خسته‌یه علاج ویرمك ایچون قاشیق، فنجان استعمالی مناسب دکلدر. چونکه علاجك برقسمی قاشیقدن دوکولور، فنجان وبارداق ایله ویرلمسی ایچونده خسته‌نك راحتسز ایدلمسی، باشنك قالدیریلمسی ایجاب ایدرکه بوده یورغونلق ویریر؛ أك‌أییسی بالخاصه علاج‌قونوب ویرلمك ایچون‌صیرچه‌دن

حمیه وپرهیزه کلنجه ، سوت ویرسه‌کز « اوخ،هرکون‌می سوت ، باشقه برشی یوقمی ؟ » دیرلر

خسته‌نك بوغازینه شربنغه یاپیلمسی توصیه اولنسه « آمان دوقتور ، بوغولور » اعتراضی ایلری سورولور ، تحت‌الجلد شربنغه یاپلمق لازم کلسه « آی، ایکنه ناصل باتەجق، خسته‌نك جانی یانار ! » ملاحظه‌سنده بولنیلیر ؛ بو وَدها بوکبی برچوق احوال، حکیملری‌هروجهله‌بیزار ولال‌وَمسلکلرندن تنفره‌قدر سوق وایصال ایتمکده‌در .

خلاصه : فلسفهٔ طبابتده‌اطبانك خسته‌لرینه قارشو وظائف مخصوصه‌سی اولدیغی کبی افراد بشریه وَهئیت اجتماعیه‌نك‌ده اطبایه قارشو بعض وظیفه‌لری واردر ؛ اهالی اطبایی دشمن دکل ، دوست بیلملی وَ دوقتورلری ارباب تجارت ومنفعتدن دکل ، برمسلك جلیل وانسانیتپرور منتسبینندن عدایتملی‌در .. اطبا انسانیت وَبشریتك أك منور،أك آکاه خادملریدر؛ اونلری بازیچهٔ کیف وهوس ایتمه‌ملیدر : طبیبه بقال وَعطاره مراجعت ایدر کبی مراجعت ایتمك معلا وَ محترم برمسلکی آیاقلر آلتنه آلمق‌در؛حال‌بوکه ، کرك طبابت وَکرك اوکا بحق پیدای نسبت ایدنلر هردورلو حرمت وتقدیرلره لایقدر .

آغزینی آچدیرمق بوغازینی معاینه ایتمك آرقه‌سنی کوکسنی دیکله‌مك ممکن اولورمی ؟ واقعا طبیب صبر وتحمل ایله مألوف اولملی ، کوزل سوزلر ونوازشلرله چوجغی قاندیروب معاینه ایتمکه چالیشملی ، فقط ابوینك بو خصوصده معاونتلری کورولمزسه آرتق صبر وتحمل‌ده حدینی آشار، بوبابده اصرار برسبب ضیاع وقت وعادتا حماقت اوله‌جغندن طبیبك عادی وغیر مؤثر برعلاج یازوب أودن چیقمقدن باشقه چاره‌سی قالماز . ذاتاً چوجغه بوغیر مؤثر علاجی بیله ایچیرمك محالدر . بناءً علیه اولادینه بویوله‌ده سوء تربیه ویرن ابوین مادةً ومعناً مسؤلدر .

چوجغه طبیبی برعائله دوستی کبی طانیتملی ، ذاتاً یالکز چوجغه دکل، هرکسه‌ده بویله آکلاتملی وبودوستك هرسوزینی دیکله‌مکده‌کی فائده‌یی تقدیر ایتدیرملیدر . طبیبك اهمیتنی تنقیص ایدن وحقنده نفرت وهراس پیدا ایتدیرن هرشی حصول شفایی منع ایدر. بز اطبا ، چوجقلره آغز آچدیرمق ایچون نه‌لرچکیورز؟ چوجغك دماغی طبیبك غول یبانیلکنه عائد روایات ونقلیات مخوفه ایله طولوایسه ، آغزینی آچدیرمق، قاشیق ویا آلت ایله معاینه ایده‌بیلمك ناصل ممکن اولور؟ بوکبی احوالده قوش‌پالازی ، بادمجك عفونتی، بوغاز آغریسی کبی شیلر بردورلو تشخیص ایدیله‌مزلر، یاخود پك کیج تشخیص اولنه‌بیلیر وَ اوزمانه قدر چوجق هیچ برتداوی کورمکسزین قورتاریله‌میه‌جق بردورمرضه ایرمش بولنور .

بعض عائله‌لرده‌ده علاج ترتیبی ، پرهیز توصیه‌سی أك کوج اموردندر : کلاج ترتیب ایدلسه آلنه‌میه‌جغی ، حب یازیلسه یوتیله‌میه‌جغی ، بر منقوعدن بحث ایدیلسه ایچیله‌میه‌جکی ، خارجدن بر روح سورولمسی توصیه ایدیلسه بو فنا قوقولره ناصل تحمل ایدیله‌جکی درمیان اولنیور !

حالات مرضیه وَبر سائقهٔ طبیعیه اثری اوله بیلیر ، فقط اصل نفرتَ واستکراهه سبب حقیقی، انسانك ده بویله جان طاشیمسی وَدمنك هدر اوله بیلمسی کیفیتیدر . بوحالده أتدن نفرته سبب اصلی مرحمت طرزنده متظاهر یا زیاده بر « ضعف عصبی » یاخود بر « سائقهٔ خود بینی » اولسه کرکدر . هیچ شبهه یوق که قدمای بشر نزدنده اصول زراعت معلوم دکلدی . انسانلر ابتدالری یالکز صید وشکارله تغدی ایدرلردی ؛ ألنده شیمدیکی کبی آلات مدافعه اولمدیغی حالده ینه یرتیجی حیواناته قارشی دورور وآنلری آولایه بیلیردی. بوکون بیله لاپونلر ، أسکیمولر یالکز صید ایتدکاری فوق بالقلری وَبیاض آیلرله کچینوب کیتمکده درلر . خلقت بشردن برمدت صوکره انسانلر حیواناتی ضبط وتسخیره ، تربیهٔ متمادیه سایه سنده دائرهٔ انسیته ادخاله موفق اولمشلر وَاصول زراعتی اوکرنمشلردر . زراعت وفلاحته آکاه وَمحصول ادرا کنهٔ موفق اولدقدن صوکره انسانلر وقت وقت یا برفکر تعصبکارانه وَیا برنظریهٔ فیلسوفانه زبونی اوله رق أت اکلندن اجتناب ایتمشلردر . فراعنه زماننده مصرك اعتقادات مذهبیه سنه کوره نائل وَواصل بهشت اولمق ایچون بوتون مدت حیاتده یالکز نبات ایله تعیش ایتمك لازم ایدی . هنده « مانو » قوانینی انسانلره لحمی حرام ایدیوردی . بوکون ایسه انسان « فن » نامنه اغدیهٔ حیوانیه دن فراغته تشویق ، نباتات ایله تغدی یه دعوت اولنیور . فرانسه ، اسویچره وَ آلمانیاده ـ وَلو قلیل اولسون ـ برخیلی « سبزه پرستان » واردر. انکلتره ده سبزه پرستانه مخصوص اوتللر ، پانسیونلر ، لوقنطه لر ، حتی بومسلکه کوره تربیه کورمش شهادتنامه لی خصوصی خدمتجیلر یتیشدیریلیور. حتی یالکز سبزه ایله تعیشی کندیلرینه مسلك ایدینلردن

أتمی یمیلی ، اوتمی ؟

بعض افراطپروران أتدن بوس بوتون امتناع ومجانبتی وَ «آکل النباتات» حیوانات کبی یالکنز سبزه وَ نبات ایله تغذی‌یی توصیه ایدر . حال بوکه «سبزه پرستان» بیلملیدرکه اوت حیوانك حقی در ، انسان تشکلات تشریحیه‌سی ، خلقتی ایجابی «آکل النبات» اولمقدن زیاده «آکل اللحم» صنفندندر؛ باخصوص اعضای هضمیه‌سی بوحالی ارائه وَاثبات ایتمکده‌در .

برشاعر خیالپرست حسیات رقیقه‌سی ائری اوله‌رق لحمدن استکراه ایدر؛ یاخود برچوجق برحیوانك صورت ذبحنی ، قاننك برنهر خونین حالنده سیلانی کوروب خوف وتلاش ایله أتدن نفرت ایده‌بیلیر . بوکبی خصوصات حسیات مخیله ،

اوزره ـ نباتاتله تغذى ايديورلر . دنيانك هرطرفنده كويليلر پك سيره‌ك أت بيدكارى حالده پك چوق چاليشيرلر . نباتاتله تغذى اكر ضعفى موجب اولسه‌يدى پرنجدن باشقه برشى اكل ايتمه‌ين هند تاتارلرى كونلرجه قوشامازلردى . نباتات ايله تعيش انسانى امراضدن برى قيلار ، طول عمرى موجب اولور . مادام كه عضويته مواد مائيه ، فحميه ، زلاليه وَشحميه لازمدر ، بونلر نباتاتده بالغاً مابلغ موجوددر . اكر اطعمهٔ نباتيه‌يه برآز

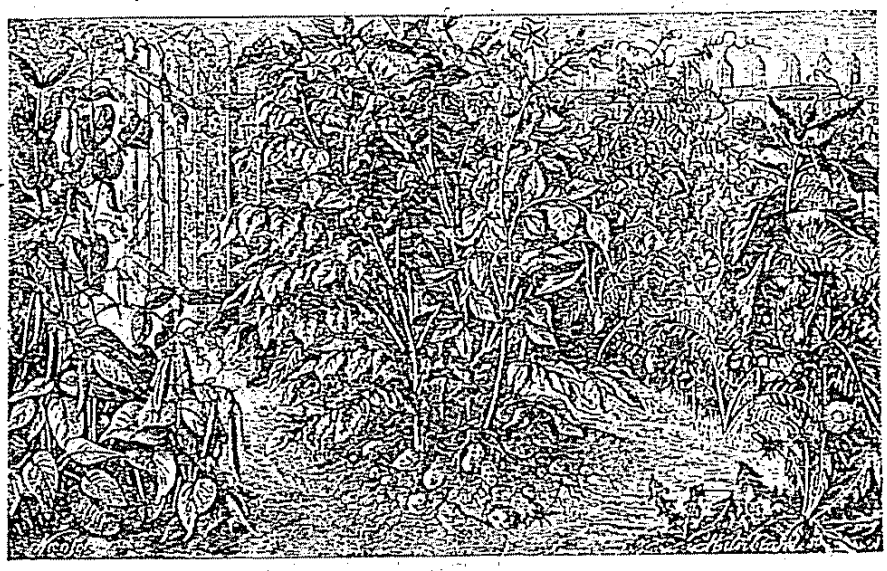

سبزه ـ أتمى يمكى ، اوتمى ؟.

تره ياغى‌ده علاوه ايديلير سه آرتق هيچ ديه‌جك يوقدر . »
اثبات مدعا ايچون أك صوك دليللرى‌ده آلمان اطباسندن كونيغه وانكليز ايستاتستيق اربابندن لونله كوره اغذيهٔ نباتيه‌نك اداره وتصرفلى بولنمسى كيفيتيدر .

لكن سبزه پرستان نباتاتك مواد آلبومينيه جهتندن هيچ بر وقت لحم قدر زنكين اولمديغنى وَمواد آلبومينيهٔ نباتيه‌نك لحومده‌كى مواد آلبومينيه قدر قابليت هضميه‌سى بولنمديغنى بيلمليدر . بوندن ماعدا مواد آلبومينيهٔ حيوانيه دها زياده

بعضیلری ناسـدن بوس بوتون تفریق وتفرید اولنمق ایچون خصوصی صورتده کیینیرلر . دائما برحس رحیمانهٔ مرضی تحت قهر وزبونیسنده بولندقلرندن قوندیره‌لرینك بیله مواد حیوانیه‌دن اوله‌مسنی التزام ایدر وَلاستیکلر کیرلر . هرطرفده‌کی حمایهٔ حیوانات هیئتلری انسانلری ، اتلاف وحشیانهٔ حیواناتدن ، « هدر جنائیٔ حیات »ی ارتکابدن منعه صاواشوب دورویورلر . آرتق مأکولاتی احتیاج غدا نامنه « قتال » ایله بولاشدیرمامق

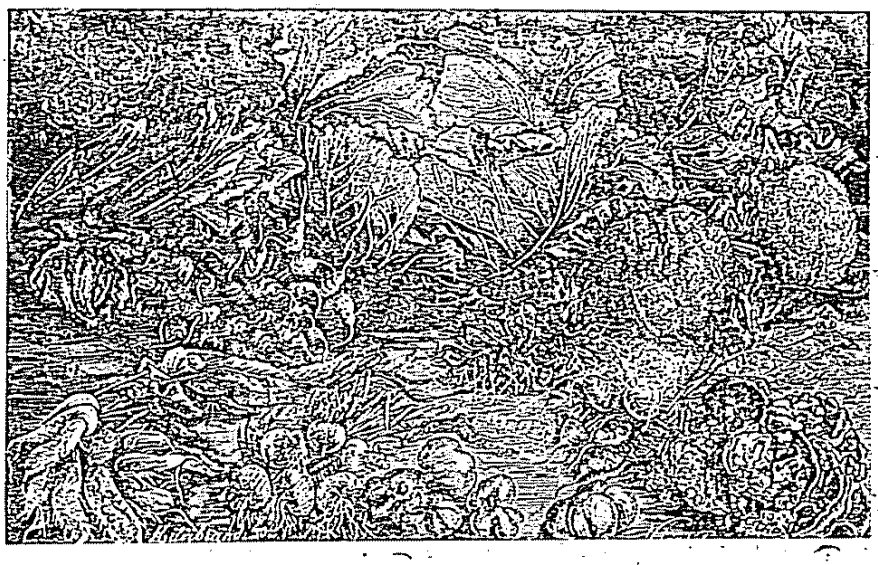

سبزه ـ أنمی یملی ، اوتمی ؟

وآب زلال وجدانی « ذبح خونینی » ایله بولاندیرمامق زمانی کلدیکنی بیان ایدییورلر .

سبزه پرستان مسلکلرینك نشر و تعمیمی مقصدیله « نباناتك حلم وسکونت کتیره‌جکنی ، لحومك حدت وشدت وَکئول کبی ایقاع مفسدت ایده‌جکنی » اوکه سوره‌رك نباتی مدح ، لحمی ذم وقدح ایدیورلر وَدیورلرکه : « أتسز یالکز نباناتله یاشامق ، چالیشمق ممکن اولدیغنی کوسترر برچوق مثاللر واردر . بوکون هنده ، ژاپونیاده اهالی ـ اغنیا مستثنا اولمق

میوه ایله تداوی

میوه‌لردن بعضیسنك خواص شفائیه‌سی اولدیغی‌اوته‌دنبری معلومدر.

برایکی سنه‌دنبری بعض امراضك تداویسنده میوه‌لردن استفاده ایدلمکه قالقیشیلمشدر. میوه‌لرك تأثیرات شفائیه‌سی

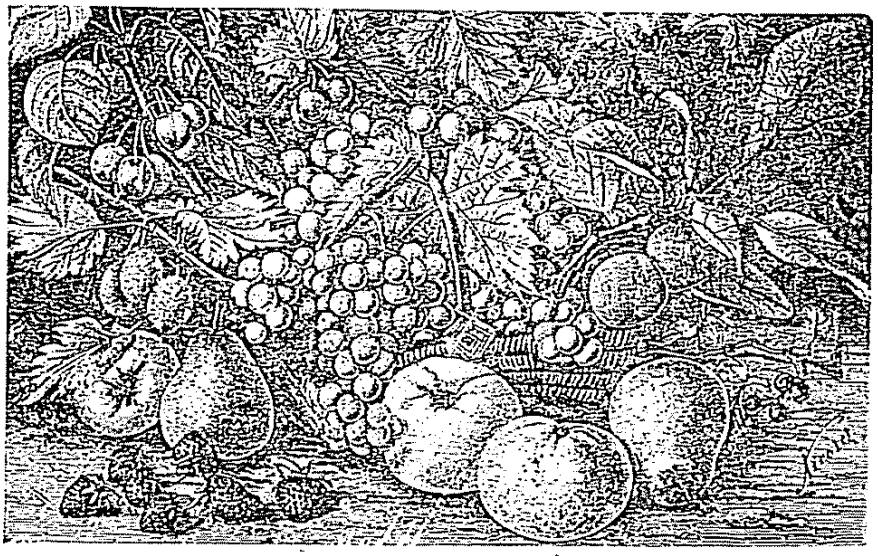

میوه ایله تداوی

ترکیبلرنده‌کی مواده تابعدر. درونده زیاده «آسیدسالیسیلیك» بولندیغندن دولایی روماتیزما وَنقریسه مبتلا اولانلره زیاده‌جه چیلك اکلی توصیه ایدلمکه باشلانمشدر. حال بوکه، بومیوه‌نك روماتیزما خسته‌لغنه أیی کلدیکی چوقدن بری معلوم‌ایدی. علمای

« قابل تمثل » در . یعنی سهولتله انسجهٔ عضویه‌یه تحول ایدر . بوبابده تطویل مقالدن ایسه دیشلرمزك صورت تشکلی وَبوتون جهاز هضمیمز نظر دقته آلنمایدرکه بونلردخی هم آکل اللحوم وَهم آکل النباتات یعنی « آکل کل » اولدیغمزی اثبات ایدر . شو قدرکه أتلر باغیرساقلرده « پتومائین » نامیله برچوق سموم حاصل ایدر ؛ لکن بوبرکارمز بوسمومی قانه قاریشدقجه ادرار ایله بدندن طرد واخراج ایدر . اوحالده أت سبزه پرستانك دیدیکی کبی ترکه لایق دکلدر . مع مافیه أتك کثرت استعمالی ایله بعض عوارضك ظهوری‌ده قابل انکار دکلدر . لحوم ونباتاتدن ترکب وتشکل ایدن‌اغدیه أك موافق‌صحت اولانیدر . تعبیر مجمل ایله اغدیه‌مز هم حیوانی هم نباتی اولملیدر . دیمك هم لحوم هم‌ده حبوبات و سبزه یملی‌یز .

کون نقصان ایدی . بلکه فونتنلك نائل اولدیغی طول عمر چیلکه اولان ابتلاسندن ایلری کلمشدر!

بوکون چیلکك اولطیف رایحه‌سنی ویرن ماده‌نك سربست حالده « سالیسیلات دو مه‌تیل » دن عبارت اولدیغی تحقق ایتمشدر. بوسببه بناءً ، « ئه‌قس له‌بن » قاپلیجه‌لرینه کیدن ذواته ساووا طاغلرنده یتیشن رایحه‌سی کسکین وَلذتی خوش بر نوع چیلك اکلی توصیه‌اولنه کلمکده‌در .

چیلك خفیف برمسهل کبی تأثیرایدرایسه‌ده بوخاصه‌سی شکرله بر آز تعدیل اولنه‌بیلیر. تداوی مقصدیله چیلکك آقشام اوزری یاخود هیچ دکل ایسه اوکله وقتی طوپلانمش وَصاپلری اوستنده‌قالمش اولمسی وَصباحلین آچ قارنه اکل ایدلمسی لازم ایمش . رایحه‌سنی ضایع ایتمه‌مك ایچون چیلکلرك صوایله بیقانمیوب ایصلاق برموسلین ایله‌سیلینمسنی توصیه ایدییورلر .

لیمونده‌ده چیلك کبی بعض خواص شفائیه موجود در . بوغاز خسته‌لقلرنده، خفیف نوبتلرده، صوووق آلغینلقلرنده طبابت بیتیه‌چوقدن بری لیموندن استفاده ایتمکده‌در. میقروبلره، قوله‌رایه‌طوتولانلره، قاره‌جکردن،اسقوربوت علتندن مضطرب اولانلره‌لیمون أیی کلمکده‌در. باخصوص « آرتریتیزم »، « أرپه‌تیزم » دینلن روماتیزما وَ میاصله استعداد حالنده لیمون پك زیاده حسن تأثیر حاصل ایتمکده‌در . مقدما لیمون طپانتده حیوان زهرلرینه‌قارشی وَصولیجانلری دفع ایتمك ایچون قوللانیلیوردی. بوکون أك زیاده « ملطف » مقامنده استعمال اولنیور. لیموناطه‌لر أك زیاده نقریسه مبتلا اولانلره ، صفروی مزاجده بولنانلره توصیه ایدیلیور. پك أسکی وقتدن بری لیمون قهوه ایله برلکده

نباتاتدن مشهور [لی نه] مضطرب اولدیغی نقریسك شدتلی نوباتنی تسکین ایچون بول بول چیلك یردی . اطبای معروفه‌دن [ژه‌سنه‌رو] ، [بوئرهاو] چیلکك نقریسه وصیتمه‌یه نافع اولدیغنی بیان ایدییورلر.

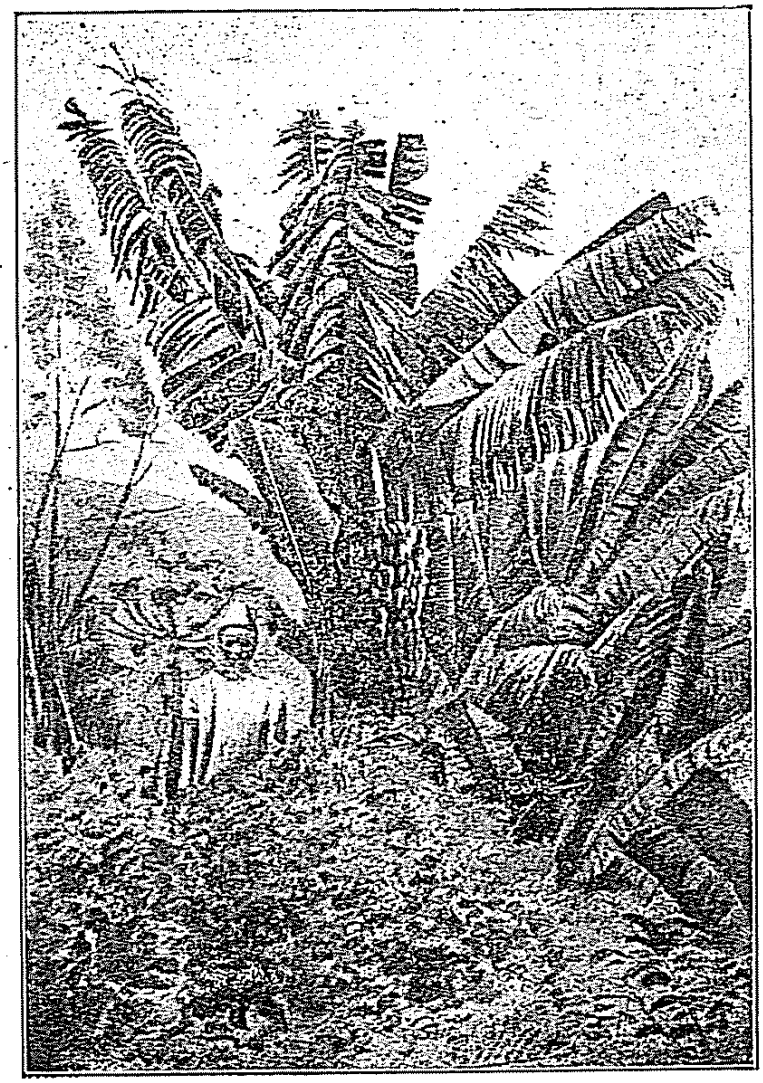

برموز آغاجی

فلاسفهٔ مشهوره‌دن [فونتنل] ضوك خسته‌لغی اثناسنده زیارتنه کلن ذواته : « اکرچیلك زمانته یتیشیر ایسه‌م برسنه دها یاشارم . » دیمش ایدی که سنی اووقت برعصردن برقاچ

ادخالنده سوء هضم وَالتهاب معده حصوله کله‌جکی وارد خاطر اولورسه‌ده ضرردن زیاده‌بالعکس سوءهضملرده فوائد کثیره‌سی کورولیوزمش. ایلك کونی یمکدن اول شکرسز بر، ایکنجی کونی ایکی، اوچنجی کونی دورت ، دوردنجی کونی آلتی، بشنجی کونی سکز، آلتنجی کونی اون بر ، نهایت اونجی کونی یکرمی بش لیمون صویی ایچیلملی ایمش؛ صوکره تدریجاً لیمونلرك عددی آزالدیلملی ایمش. ختام تداویده خسته‌لر ممنونیتلرندن کچی کبی صیچرارلرمش!

برموز هونکی

لیمونلرك أك بیوك وَ صولی جنسندن اینجه قابوقلی ویشیل اولمسی لازم ایمش. لیمون ایله تداوی اثناسنده بیرا وَشراب کبی شیلره پرهیز ایتملی ایمش . تجربه‌سی کوج دکل !

میوه‌لرده کی خواص شفائیه یالکز چیلك وَلیمونه منحصر دکلدر؛ پورتقال وَطورنجده، ألما وَ آرموده ، قایصی وَ شفتالیده ، باخصوص اوزومده تأثیرات شفا بخشا واردر. برنجی نوسالمزده میوه‌لرك تأثیرات نافعه‌سندن اوزون اوزادی‌یه بحث ایتدیکمز کبی اوزوم ایله تداوی‌یه دائرده أیریجه بررساله نشر ایتمش ایدك [*] .

[*] . — اوزوم‌ایله تداوی . ـ دوقتور بسیم عمر

صیتمه‌یه قارشی قوللانیلیور . لیمون فن جراحیده غانغره‌نلی یاره‌لری وکریه رایحه‌لی جرحه‌لری تیمار ایتمك ایچون توصیه اولنمشدر .

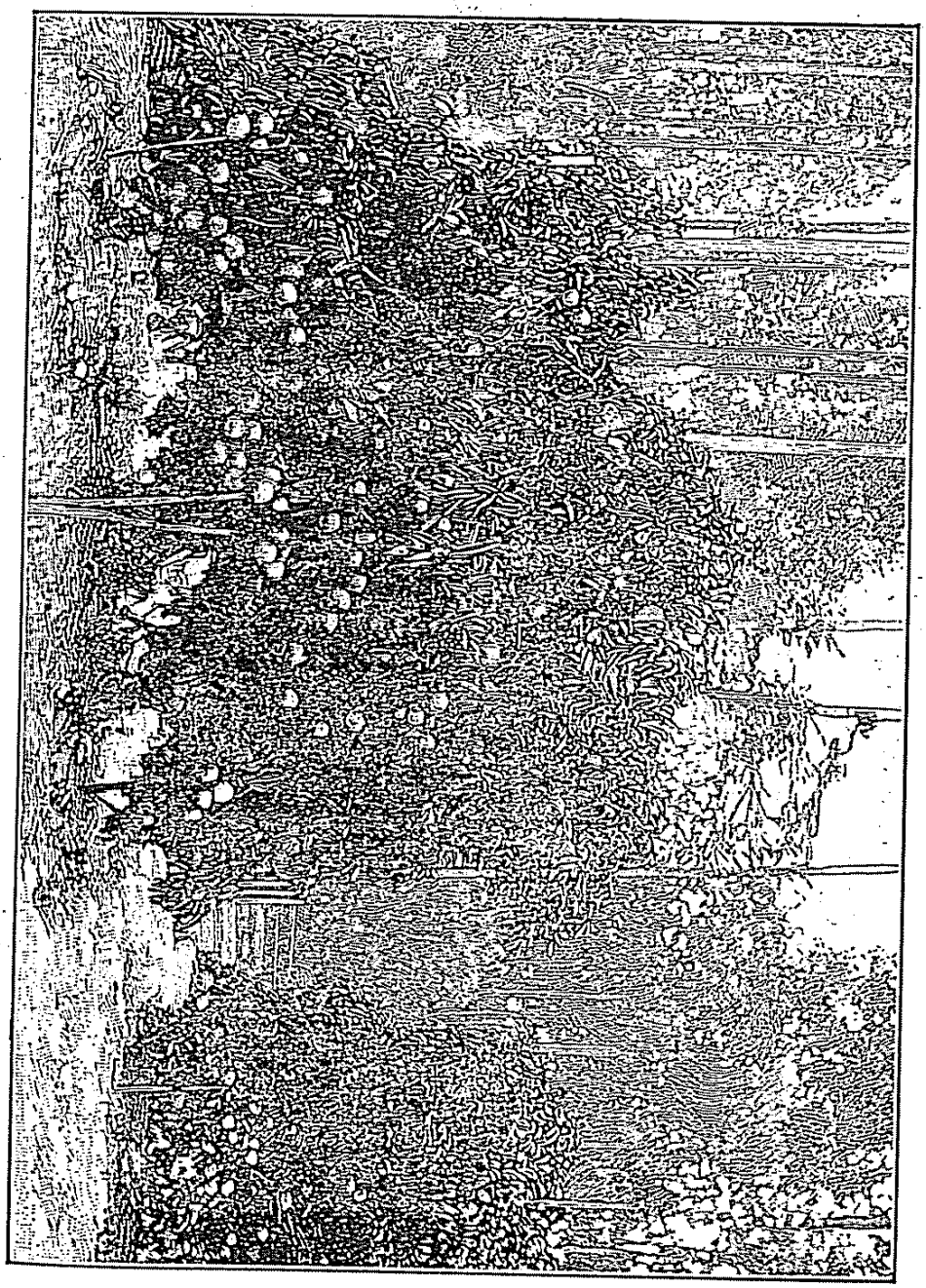

یافه پورتقالری

فائده کورمك ایچون : ۱۷۰ : ۲۰۰ قدر لیمون اکل ایتملی ایمش ؛ ابتدا آزار آزار باشلاملی وصوکره تدریجاً عددینی تزیید ونهایت تنقیص ایتمك لازمدر . معده‌یه بوقدر أکشی شیئك

سالم دکلدر. بوحالده ینه کوکورت احراقی اصولی کبی «حامض کبریتی» غازینك استعمالندن باشقه چاره یوقدر ؛ یالکز بو غازی سوق ایده‌جك آلتك اصلاحی لازم‌کلیور.

١٩٠٤ سنه‌سنده انکلتره‌ده تشکل ایدن قومیسیون مخصوص بومسئله ایله اشتغال ایدوب حامض کبریتی یی مایع حالنده استعمال ایتمکی تصور ایتمش ایدیسه‌ده بوده چوق مصرفلی اولمقله برابر واپورك هرطرفنه پك زیاده کافتلرایله سوق اولنه‌جق مایع ایله عادتا کمی بی باشدن باشه فورچه‌لرله اووب ییقامق اقتضا ایدییوردی . فیئات مسئله‌سنه چاره بولندی ؛ چونکه برچوق کوکورت استعمال ایدن فابریقه‌لرده حامض کبریتی غازی باجالردن هوایه کیدوب ضایع اولیوردی . فابریقه‌جیلر بیهوده برهوا اولان بو غازی مایع حالنده استحصال ایدوب اوجوزجه صانه‌بیله‌جکلردی . ایشته بوکون تصور ایدیلن بو خصوص قوه‌دن فعله چیقارلدی . فقط بو ماده‌یی کوشه‌یه‌بوجاغه، ده‌لیکه ده‌شیکه قولایجه نفوذ ایتدیرمك ایچون بر آلت ایجادی لازمدی که بوبی‌ده نهایت (رونه‌مارو) اسمنده بر مهندس یاپمغه موفق اولدی .

١٩٠٣ سنه‌سنده عقد اجتماع ایدن صحی قونفرانسك مقرراتی میانده حامض کبریتی غازینك برقات دها کوکورتلندیرلمسی مصرح ایدی . مهندس مومی‌الیه بونقطه‌یی دخی نظردقتدن دور طوتمه‌مش وَمایع حامض کبریتی ایچندن «اوزون» دینلن ألکتریکلنمش مولدالحموضه کچیرمشدر. برده کوکورت دومانی بعض معدنی سطحلری، قماشلری وسائر اشیایی بوزویوردی . موسیو مارو آلتنك ایچنده الکتریق قیغیلجیملری حصوله کتیره‌رك بوکاده چاره بولمشدر . ایشته بو وجه‌ایله استحصال

سفائنده تبخیرات

آرتق أیجه تحقق ایتمش مسائلدن بری‌ده فاره‌لرك وبابك واسطهٔ نقل وسرایتی اولمسی کیفیتیدر. بو معلوم اولدقدن صوکره آرتق فاره‌لرك اتلافی چاره‌لری تحری ایدلمش ایسه‌ده برکمینك قیسنده بوجاغنده دولاشان بومخلوقاتك اتلافی او قدر قولای برایش اولمدیغی‌ده آکلاشیلمشدر. بروایوری ، فناً قناعت حاصل اوله‌جق صورتده، تطهیر وتبخیر مشکل وزمانه محتاجدر . اویله اوفاق نفك برآیکی آلتله مضاد تعفن محلولات پوسکورده‌رك تبخیر تام اجراسی خیالی بر شیدر: حال بوکه ، شبهه‌لی مواقعدن ورود ایدن سفائن جدی بر صورتده تطهیرات وتبخیراته تابع طوتولمق لازمدر.

بوکونه قدر توصیه اولنان مختلف اصول تبخیردن بریسی کوکورت یاقمقدر. بوطرز قدیم تبخیر هرنه قدر مشکوك التأثیر ایسه‌ده دها أیی براصولك بولنمامسندن دولایی ناچار تطبیق اولنیوردی؛ لکن سفائن تجاریه‌یه پك زیاده زمان غائب ایتدیردیکی وزیاده برمصرفی موجب اولدیغی جهتله بواصولك علیهنده فرانسه‌ده سیرسفائن شرکتلری شدتله تعریضاتده بولنمشلردر.

آره‌صره انعقاد ایدن صحی قونغره وقونفرانسلرده ایکنه ده‌لیکنه وارنجه‌یه قدر واپورلرك هرطرفنی تطهیر وعینی زمانده فاره‌لری‌ده اتلاف ایده‌بیله‌جك بر غازك فوائد ومحسناتندن ولزوم تطبیقندن بحث اولنیوردی . « حامض قاربون » أیی ایسه‌ده چوق مقدارده تدارکی لازمدر؛ « حمض قاربون » ایسه محذوردن

تحریك ایدن موتورك صوبی ایصنجه مایع حالنده‌کی حامض کبریتی‌یی غاز حالنه کتیریور.

وبا، جمای اصفر خسته‌لقلری بولنان یرلردن فرانسه‌نك هاور، دی‌یه‌پ، روشه‌ل، مارسیلیا لیمانلرینه‌کله‌جك سفائنك بو اصوله توفیقاً تبخیری قرارکیر اولمشدر.

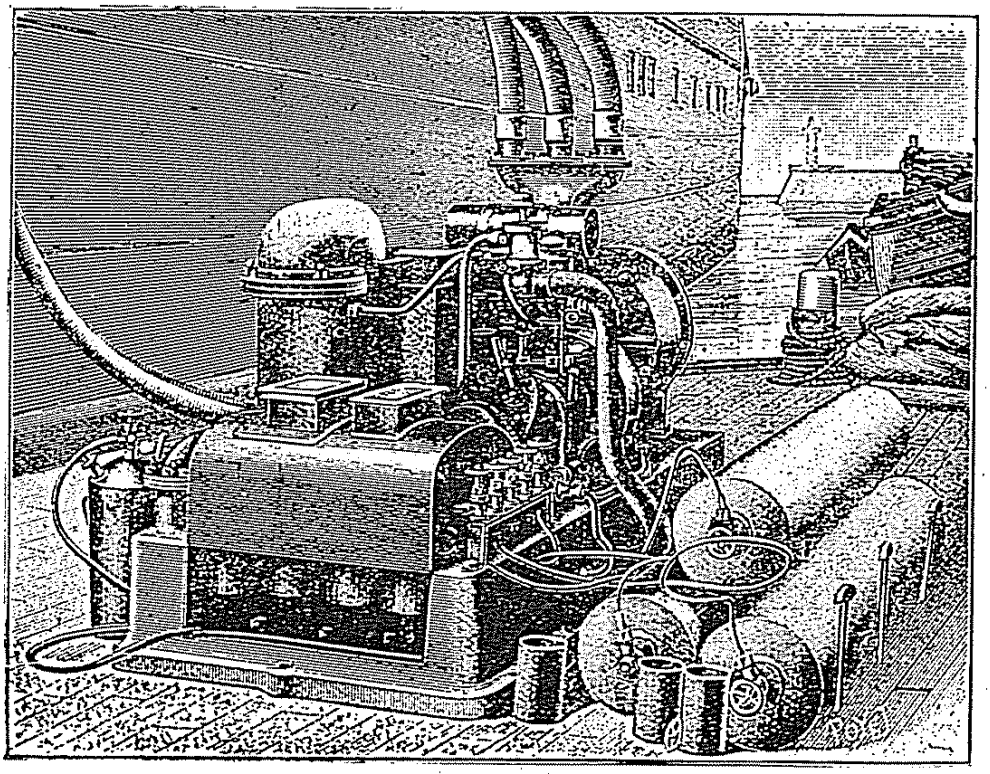

دوبه اوزرینه قونولان تبخیر ماکنه‌سی

بو آلت یالکز سفائن ایچون دکل، مساکن ایچونده پك اهمیتلیدر. حامض کبریتی غازی اشیایه ضرر ویرمز، یالکز فاره، حشرات وَمیقروبلری اتلاف ایدر. بو آلتدن دوائر بلدیه پك زیاده استفاده ایده‌جکدر.

اولنـان جسم هم فاره‌لری اتلاف ایدر، هم جراثیم مرضیه‌نك مضراتنه مانع اولور، هم‌ده اشیایی بوزماز .

فرانسه‌ده بو آلت تقدیر وقبول اولنمشدر.

آلت دقیقه‌ده یکرمی بش مترو مکعبی غاز اخراج ایدرکه بو غازده یوزده ۲۵ — ۳۰ قدر حامض کبریتی واردر . مقدما

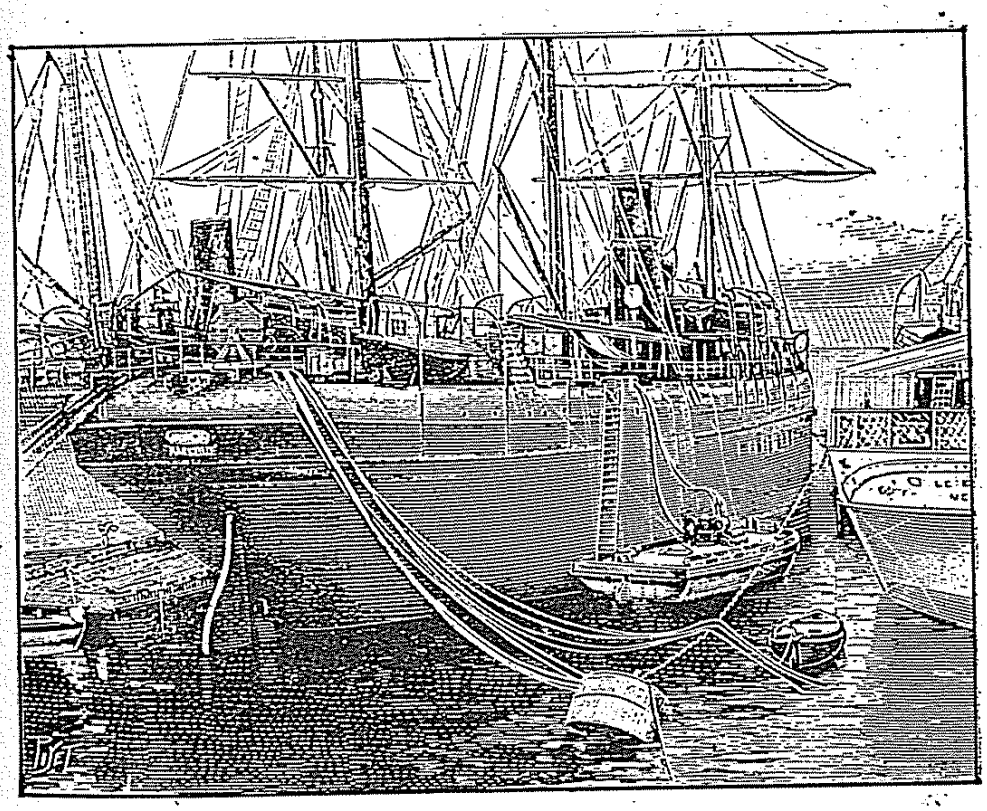

بیوك بروابوری امراض ساریه‌اثناسنده تطهیر ایتمك اوزره اخیراً اعمال اولنان ماکنه‌لی دوبه سفینه‌یه یاقلاشـدیریلیر ودرونی بورولرله سوق اولنان غاز ایله أیجه تبخیر ایدیلیر .

بر واپورك تبخیری وَفاره‌لرینك اتلافی ایجون لااقل ۷ — ۸ ساعت لازم کلیرکن بو آلتله أك بیوك سفائن بیله بربچق، ایکی ساعت ظرفنده تبخیر اولنمقده‌در. بو آلتك بر قولایلغی‌ده اوتومو-بیللر کبی منتظماً ایشله‌مسیدر . بر مانوله‌یه طوقونمقله آلت‌هم شرارهٔ الکتریقیه نشر هم‌ده غاز حاصل وسـوق ایدر . آلتی

برقسمی‌ده بو بادیده معدنك كاشفلرینه تخصیص اولندی . آرتق اونودولمغه یوز طوتان بو كشفك مظهر تلطیف اولیشی فرانسزلرك غرورینی اوقشادی ، مطبوعات بو كادائر مدحیه‌لر صاوورمغه ، دوائر بلدیه وَمجالس علمیه ایسه كاشفلرینی التفاتلره ، لطفلره ، معاونتلره بوغمغه باشلادیلر ؛ بوخصوصده نه قدر ایلری كیدیلدیكنی مطبوعات یومیه‌مزی تعقیب ایدنلرده بیلیر ؛ چونكه شئونات وَحوادث مدنیه ستونلرینه بر قاچ كونلر هپ رادیوم سرمایهٔ بحث ومقال اولدی ؛ حالاده اولیور . هله فرانسه‌ده ، آمریقاده رادیومك خواص عجیبه‌سی وَقواعد فنیه‌جه حاصل ایلدیكی تحولات او قدر مبالغه‌كارانه طنین انداز اولمغه باشلادی كه نهایت حكیم وَكیمیا كر شهیر (برتلو) مسئله‌یه مداخله ایدرك بویكی كشفك اویله عالم علم وفنی زیر وزبر ایده‌جك قدر منشأ عجایبات اولمدیغنی وَایشك دائرهٔ طبیعیه‌سی خارجنه چیقارلمامسنی اخطاره مجبور اولدی .

اولا ، رادیوم نه‌در ؟ پك عجیب برجسم ، كندی كندیلكندن دوردیغی برده ضیا نشرایدن ، بنفسه اشعه‌نثار اولان بر ماده ... رادیوم ناصل كشف ایدلدی ؟ معلم (رونتكن) ك كشفنی بیلیرسكز ، بر (قروكس) بوروسندن ألكتریق جریانی كچیریلنجه جامك تصادم جریانه معروض اولان آقسامندن كوزله كورولمز برطاقم شعاعات صدور ایدر . بوراده شعاعاتی حاصل ایدن ألكتریق جریانیدر . ألكتریق جریانی اولمازسه شعاع‌ده صدور ایتمز .

رونتكن « X » دیدیكی بوشعاعاتی بوندن اون سنه اول كشف ایتمشدی ، صوكره [به‌ككه‌ره‌ل] اورانیوم جسمنك هیچ بر مؤثره ، هیچ برجریانه محتاج اولمقسزین كندی كندینه

رادیوم وَ مداوات شعاعیه

فنه ، علمه حرمت و نسبتی اولانلردن برچوقلری رادیومك ، بویکی وَحیرت افزا معدنك ماهیت حقیقیه سنی وَبو کشف جدیددن دولایی فنون طبیعیه جه حصولیاب اولان وَاوله جق تحولات وترقیاتی موضوع بحث ایدوب دوریورلر ؛ مطبوعاتمز بوکبی یکی وناشنیده شیلره پك مهمك اولمقله برابر شیمدیه قدر بوغریب معدن حقنده اطرافلی وَفنه موافق معلومات ویره مدی. ایشك بوسبوتون نظری وَعمومی اولان جهتلرینی فنون طبیعیه منتسبینه ترك ایده بیلیرسه‌كده یاواش یاواش ادویه وَمؤثرات شفائیه صره‌سنه قبول اولنان بوقیمتدار وَفعّال معدن حقنده مسلکداشلرمزه وَمنتسبین فنه برفکر اجمالی اولسون ویرمکی وجیبه‌دن عد ایدیورز .

رادیوم حقیقةً یکی یعنی بوسنه کشف ایدلمش برمعدنمیدر؟ نه‌کزر، رادیومی کیمیا کراندن ایکی عالم زوج وزوجه، موسیو وَمادام [کوری] بوندن برقاچ سنه اول بولدیلر وَبومعدن حقنده برچوق مهم تحریات وَنشریانده بولندیلر؛ حتی کچن سنه برلین کیمیاقونغره‌سنده انکلیز حکمای علماسندن سیر (ویلیام قروکس) بومعدنی وَبومعدنك فکر ونظر حکمتده اویاندیردیغی ملاحظات دقیقه‌یی موضوع بحث ایده‌رك بوتون سامعینی برچق ایکی ساعت قدر خیالات لذیذهٔ علمیه ایچنده یاشاتمشدی . صوکره رادیوم نظر خلقده‌ده بیوك براهمیت آلدی: چونکه مشهور (نوبل) مکافاتلرندن

آزدر وبرغرامك یوزده بری قدر رادیوم چیقاره بیلمك ایچون بیك کیلو غرام قدر فلز معدنی یی معاملات وتحلیلات دورا دوزه معروض ایتمك ایجاب ایدیور. فلز معدنی یالکز بوهمیاده بولنیور واوراده بر بویا فابریقه‌سنجه استهلاك اولنیور.

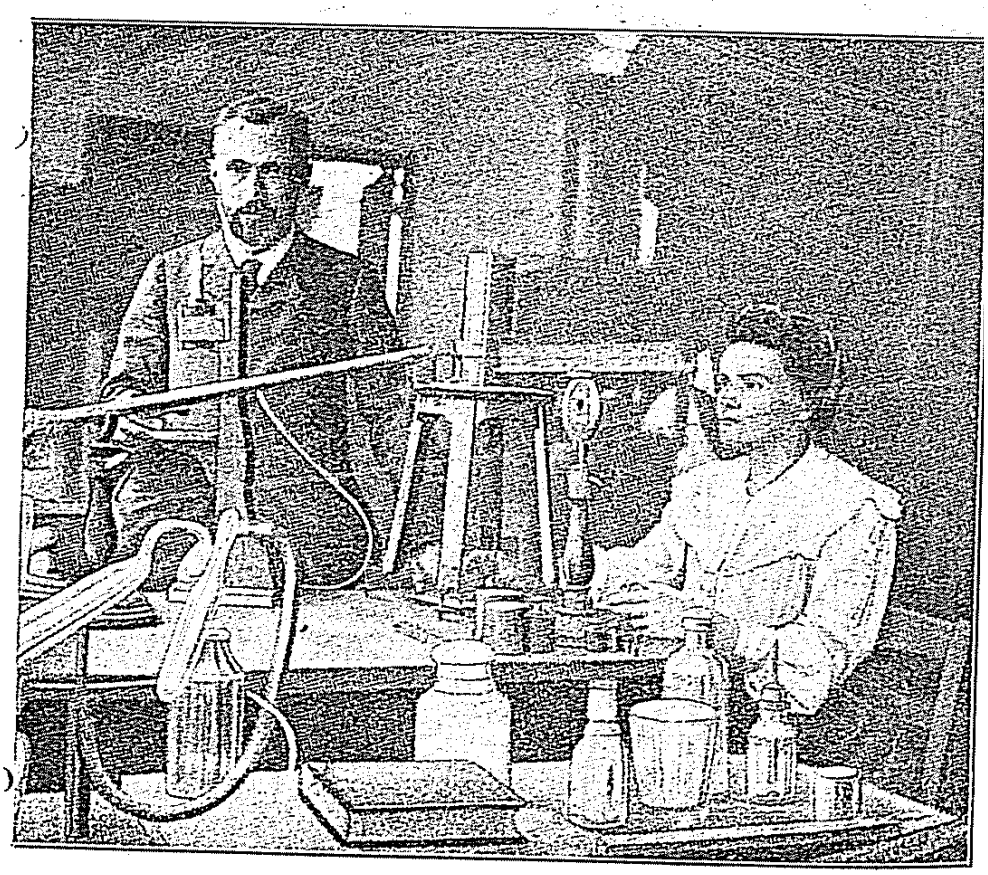

رادیومی کشف ایدن موسیو و مادام کوری

بو مقاله طبع اولنورکن [کوری] نك پارسده بر آرابه آلتنده چیکننه‌رك وفات ایتدیکی خبر اسف‌انکیزینی آلدق. هانکی ملته منسوب اولورسه اولسون عالم فنه وبشریته خدمت ایدنلرك اسملرینی کمال حرمت ایله یاد ایتمك وضیاع ایدیلرینه تأسف‌خوان اولمق طبیعیدر.

برقاچ سنه اول آوستریا حکومتی موسیو ومادام کوری‌یه بوبویا فابریقه‌سنك کلچه‌لرندن بر طونیلاتو اهدا ایتمشدی. لکن شیمدی ایش دکیشدی؛ رادیوم معدنلرك آك دکرلیسی اولدی. « په خبلنده » کلچه‌سنك ده فیئاتی آرتدقجه آرتدی، اودرجه‌ده که

نشر شعاعات ایتدیکنی وکوز ایله کوروله‌مه‌ین بوشعاعاتك فطوغرافیا الواح حساسه‌سنی متأثر ایلدیکنی میدانه قویدی . بونك اوزرینه مادةنك یکی بر خاصه‌سی ، برحالی کشف ایدلمش اولدی وَ بوحاله « حالت اشعه نثاری » دیندی ، بویله کندیلکلرندن نشر شعاع ایدن جسملره‌ده « بنفسه اشعه‌نثار جسملر » دینیلیور . بوندن باشقه (به‌ککه‌ره‌ل) بویولده اشعه نثار اولان جسملرله تماسده بولنان اجسامك‌ده برمدت اولسون « اشعه نثار » اولمق خاصه‌سنی حائز اوله‌جغنی بولدی وَبوحادثه‌یه‌ده « بالواسطه نشر شعاع » دیدی .

ایشته موسیو ومادام کوری « اوران » دنیان فلز معدنینك قوهٔ شعاعیه‌سی حقنده اجرای تحریات ایدرکن اوراندن اورانیوم چیقارلدقدن صوکره کیری قالان کاچه‌ده خاصهٔ شعاعنثاری نك دها زیاده آرتدیغنه دقت ایده‌رك بوبقیه‌ده نشر شعاعجه اورانیومدن دها قوتلی اجسام بسیطه موجود اولمسنه ذاهب اوله‌رق حمض اورانیومی حاوی اولان « پەخبلنده » فلز معدنیسنی بیك دورلو تعاملات ومعیارات کیمیویه‌نك تحت تأثیرنده بولندیردیلر وایکی سنه متمادیاً چالشدقدن صوکره بنفسه شعاع نثار ، بری بیزموت دیکری باریوم ایله متحد ایکی یکی جسم بولدیلر ؛ بونلردن برینه مادام کوری اصل کندی مملکتی اولان « لهستان »ك شرفنه اوله‌رق « پولونیوم » اسمنی ویردی ، اوته‌کینه‌ده « رادیوم » دیدیلر .

بوایکی جسمدن آك زیاده قدرت شعاعنثاری‌یی حائز اولان رادیومدر وقوتی کندی وزننده‌کی اورانیومك‌کندن ایکی میلیون دفعه زیاده‌در .

لکن ، رادیومی حاوی اولان فلز معدنی بر یوزنده پك

پيدای انحراف ايدن مختلف شعاعلردن مركب اولديغی كورولور . « كوری » راديومك قوهٔ نفوذيه‌جه متخالف اوچ نوعُ شعاع نشر ايلديكنی بيان ايديور . راديومك خاصهٔ نشريه‌سی حرارت محيطيه ايله تحول ايتمز : تحت‌الصفر ٣٩ درجه‌ده نه‌قدر شعاع نشر ايدرسه (١٠٠) درجهٔ حرارتده‌ده اوقدر نشر ايدر .

راديومك أك عجيب خواصی خواص ألكتريقيه‌سيدر . شيمدی‌يه قدر ألكتريقی غير ناقل ظن‌اولنان‌اجسام، راديومك تأثيريله « ناقل‌ألكتريق » اوليورلر . راديوم هوای محيطی‌يی‌ده ناقل ألكتريق برحاله قوييور . ايچنده پك آز برمقدار راديوم بولنان‌براوداده‌هيچ برشی‌غيرناقل‌ألكتريق‌برحاله‌قونولامه‌يور .

بوندن‌باشقه، راديومك كنديسی‌ده‌ألكتريق حاصل‌ايديور. فقط بوألكتريقی باشقه برقوت وقدرتك تحوليله دكل ، كندی كنديلكندن وكندی ماده‌سندن تدارك ايديور . اصل ايشك آكللاشيلميان‌جهتی‌ده‌بوراسيدر ؛ همان غيرقابل‌وزن دينه‌جك قدر آز برقسم ماده ، ناصل اولوب‌ده برشرارهٔ ألكتريقيه ، برجريان ألكتريقی حاصل ايده‌جك قدرتی حائزبولنيور ؟

راديوم يالكز ضيا دكل، حرارت‌ده نشر ايديور ؛ ايچنده راديوم بولنان برقابك يانه قونولان ميزان حرارتك برقاچ درجه يوكسلديكی كورولیور. (كوری) و (لابورد) برغرام راديومك ساعتده يوز « واحد ناری » نشر ايتديكنی بولديلر. فرضا كونشك صيجاقلغی راديوم جنسندن ايلری كليور فرض ايديليرسه كتلهٔ شمسك هر مترو مكعبنده اوچ غرام راديوم بولنمق لازم كليور .

هيچ عقل‌ايرديريله‌مه‌ين برنقطه‌ده راديومك تصعداتی‌در.

برسنه اوّل رادیوم معدننك غرامی ایکی بوز أللی بیك غروش ده کرکن بوکون برمیلیون غروشه چیقدی !

رادیومك خواصی نه‌در؟ رادیوم معدنی فن کیمیاده « قلوئ ترابی » نامی ویریلن معادن صره‌سنده اولوب باریوم وقالسیوم ایله هم صنفدر ، شیمدی‌یه قدر ألده ایدیلن صاف رادیوم معدنی اولمایوب معدنك بروم ویاقلورایله متحد برمرکبی ، تعبیر فنیسنجه ، بر « ملح » ی در .

رادیوم املاحی ، قورونجه ، کندی کندیلکلرندن پارلار یعنی ضیا نشر ایدرلر . برایکی حبه‌جکی نجف طاشندن یاپیلمش بربورویه قونولوب‌ده قارانلقده باقیلیرسه برکوچوك وپارلاق جام پارچه‌سی کبی کورونور . رادیوم شعاعاتی المـاسی پارلاتیر ، جامی رنکارنك بویار ، کبریت باریوم وپلاتینلی کیانوس باریوم کبی فوسفورلانان وقارانلقده پارلایان مرکبانك فوسفورلانملرینی آرتدیرر .

رادیوم شعاعاتنك ممرینه ، اوزرینه پلاتینلی کیانوس باریوم سورولمش برلوحه طوتولورسه لوحه‌نك اوزری پارلدامغه‌باشلار وبولوحه ایله رادیوم آره‌سنه غیر متجانس برجسم قونولورسه شعاعاتك کچمدیکی اقسام ، لوحه اوزرنده ترسم ایدر ، مثلا أل طوتولورسه لوحه اوزرنده أل کمیکلرینك عددی ، وضعیتی ، ألك بوتون قدیدی کورولور .

رادیوم برچوق اجسامدن ، قورشوندن بیله کچر وقورشون لوحه‌ایله‌اورتولمش فوطوغراف لوحهٔ حساسه‌سنی متأثر ایدر . رادیومدن نشأت ایدن شعاعاتك ممرینه برمقناطیس طوتولورسه شعاعاتك متجانس اولمیوب تأثیر مقناطیس ایله مختلف درجه‌لرده

آينه ويا عادى بر موصلق ، بر واسطهٔ انتقال يرينه قونيليور ؛ راديوم فضاده شعشعه نثار اولديغى حالده هنوز نه ماهيتنى ، نه ده آثارينى بيلوب كوره مديكمز. تشعشعاتدن برينى اخذ و اقتباس ايله كندى شعاعاتى ايمش كبى نشر ايتمكده در .

راديومك خواص حياتيه سى دها زياده غرابت انكيزدر . ايچنده بر ده سيغرام راديوم بولنان قاپالى برقوطو قارانلق بر يرده قاپالى بركوزه ياقلاشديريليرسه شديد برحس نور وضياحاصل ايدر ؛ راديومك تأثيريله كوزك بوتون طبقاتى فوسفورلانه رق طبقهٔ شبكيه نورلر ايچنده قالير . فقط بو شدت تنور كوزى زياده سيله يورار وبر ايكى دقيقه صوكره ساحهٔ بصريه كثيف برظلمت ايچنده قالير . اعمالرده كورلك اوست طبقهٔ عينك ـ كه بو طبقه نك كثافتنه توركجه « آق صو اينمك » دينيليور ـ كثافتندن ايلرى كلمش ايسه ، راديومك تأثيريله كوزده ينه پارلاقلق ، حس نور وضيا حاصل اولا بيلير ؛ يوق ، عصب بصرى وجملهٔ عصبيهٔ بصريه آفتزده ايسه راديوم هيچ بر اثر ضيا حصوله كتيره مز .

راديوم شعاعاتنك ميقروبلر وعضويات صغيره اوزرينه اولان تأثيرى آيريجه تدقيق ايلمش ايسه ده بو يولده كى تحرياتدن هنوز مثبت بر نتيجه استحصال ايديله مه مكده در .

حيوانلر اوزرنده اجرا ايديلن تجاربدن راديوم تصعداتنك جملهٔ عصبيه يى عميقاً وشديداً متأثر ايلديكى آكلاشيليور . راديوم بر حيوانك عمود فقريسى ـ بل كميكلرى ـ اوزرينه وضع ايديليرسه ايلك زمانلرده ده رى اوزرنده چيبانلر ، دها صوكره بوتون جملهٔ محركه ده وخيم تشنجلر حصوله كليور . بر پارچه

رادیوم املاحنك محلولی متصل تصعداتده بولنمق وبوتصعداتك تماسده بولندیغی اجسامده برمدت ایچون رادیوم کبی اشعه‌نثار اولمق خاصه‌سنی حائز اولور . بوتصعدات سطوح اجسامده تقرر ایده بیلدیکی کبی غازحالنده بولنان جسملرله‌ده قاریشه بیلیر. بوتصعدات اوزرینه قوندقلری اجسامه، عادتا قوقولی جسملردن انتشار ایدن قوقو ذراتنی آکدیررجه‌سنه ، اجرای تأثیرایدرلر.

ایشته رادیومك فنجه غیر قابل ایضاح کوزولن خواصی بوقدرت انتشاریه وَ تصعدات دائمه‌سیدر . ضیا ، حرارت ، ألکتریق کبی ألك مؤثر قوای طبیعیه‌یی حاصل ایدن وَمتصل تصعدات و انتشاراتده بولنان بوجسم عجیبه‌کی فعالیت مخصوصه حقیقةً شایان حیرتدر . رادیوم بوقدر صرف قوت وقدرت ایلدیکی حالده ، وزن وثقلتندن همان هیچ بر شی أکسیلمیور وَمثلا بر پارچه رادیوم میلیونلرجه سنه‌لر صرفیات وتصعداتده بولنسه ینه وزنندن بر میلیغرامك بیکده بری‌قدر بر مقدار بیله ضایع ایتمیورکه بوکا قارشی بیان حیرت و استغرابدن باشقه برشی دینیله‌مز.

شیمدی بو حادثات و وقایع ایله قوانین معلومهٔ طبیعیه‌یی قارشیلاشدیران ، توفیقه چالیشان بر حکمتشناس شاشیرمازده نه یاپار ؟ کیمیای حاضرك اساس مادی وَ وزنیسی اولان «لاووآزیه» قانون معروفی نه‌یه‌یارادی؟ ایشته بوقوانین مشیدهٔ طبیعیه‌یی رادیوم شعاعاتندن استنباط اولنان وقایع مشهوده ایله توفیقه چالیشان ارباب علم وکمال ایکی نظریه درمیان ایدییورلر ؛ بری رادیوم کاشفی (کوری) نك نظریه‌سیدر : (کوری) یه کوره ، رادیوم جسمنك صمیم ذراتنده متمادی بر تحول و تبدل حکمفرمااولمقده وَمعدنك بوتون خواص عجیبه‌سی بوتحول ذروی دائمیدن نشأت ایلمکده‌در . ایکنجی نظریه‌ده ایسه ، رادیوم بر

يالكز شوراسى شايان دقتدركه راديوم شعاعاتنك كنج وَنشوونماسى پك زياده فعال اولان انسجه‌يى دهازياده متأثر ايلديكى تجربةً ثبوت بولمشدر؛ فناً «اورام خبيثه ـ اور» نامنى آلان «زوائد مرضيه» ايسه هپ كنج وَ نشوونماسى شدتلى تصنعات نسجيه‌دن عبارت اولدقلرندن راديوم شعاعاتنك بونلرى تماميله تخريب دكلسه‌ده، هيچ اولمازسه سير وشدتلرينى تحديد ايتمسى اغلب احتمالدر.

مكتب طبيۀ شاهانه امراض جراحيه معلم معاونى وديش طبيب متخصصى قول آغاسى رفعتلو خالد شاذى بك
M. le Dr. Khalid Chazi bey,
Médecin-dentiste.

لكن، يالكز عالم فنى دكل، بلكه بوتون مطبوعات جهانى، هركسى اشغال ايدن بو غريب معدنك بر «دواى كل» كبى هرشيئى أيى ايده‌بيله‌جكنه حكم ايديوبرمك ارباب فنه ياقيشميه‌جق بر جرأت عجولانه‌در...

هرنه ايسه، هرحالده بوسبوتون يكى برشيلر قارشيسنده‌يز؛ راديوم شعاعاتنك ساحۀ مداواتده كنيش برطريق ترقى وسماى طبابتده بوسبوتون يكى وَشعشعه‌بار برافق شفا آچمسنى وَبواسرارانكيز شعاعاته توجه‌ايدن پارلاق ونشئه بخش اميدلرك بوشه چيقمامسنى هركسدن اول بزطبيبلر تمنى ايدرز....

ايشته راديومك حال حاضرى؛ باقه‌لم آتيسى نه‌اوله‌جق؟..

شومقاله‌مز باصيليرايكن راديوم كاشفى موسيو [كورى]نك

رادیوم قوبایلر ویافاره‌لر ایله‌طولو بر قفسك اوزرینه آصیلیرسه برمدت صوکره قفسده‌کی حیوانلرك تلف اولدقلری کورولیور؛ اجرا ایدیلن تحریات تشریحیه‌دن بوموتك صمیم انسجهٔ عصبیه‌ده حصوله کلن نزف شدید دن ایلری کلدیکی آکلاشیلیور .

رادیومك ده‌ری یه‌اولان تأثیری أیچه تدقیق ایدیله‌بیلمشدر. رادیوم شعاعاتنك تأثیریله جلد قیزاریور وَبوتأثیر تمادی ایتدکجه بوسبوتون اوزوله‌رك چیبانلاشمغه یوز طوتیور؛ حتی موسیو (کوری) پك اوفاق بر رادیوم پارچه‌سنی قولنك ده‌ریسی اوزرینه اون‌ایکی ساعت قدر تطبیق ایتدکدن صوکره قولنده بیوکجه بریاره آچیلدیغنی وبویاره‌نك درت بش آی‌قدر تداوی ایدلمدکجه قاپانمدیغنی سویلیور . ایشته بو وَدها بوکبی برچوق حادثات رادیوم شعاعاتنی رونتکن شعاعاتنه یاقلاشدیرمقده‌در .

رادیوم شعاعاتندن تطبیقات طبیه وَ مداواتجه‌ده برچوق شیلراومولیور؛ ذاتاً بوکون عادتا بر« مداوات شعاعیه » تأسس ایتمش دیمکدر.

رادیوم معدنی فن مداواتده بروم رادیوم ، قلوز رادیوم یاخود رادیوم تصعداتیله محمول ماده‌لرحالنده قوللانیلمقده‌در. رادیومك « لوپوس » دینیلن معنده‌ری ورمنده کی تأثیرات شفا بخشاسی حقیقةً حیرت انکیزدر .

فقط بوکون رادیومك تأثیرات اشعه‌سیله شفاپذیراوله‌جغی پك‌زیاده محتمل‌اولنان بردرددوا ناپذیروارسه اوده سرطاندر. بوخصوصده برچوق مهم تحریات اجرا ایدلدی؛ فقط نظریةً رادیوم‌شعاعاتی برداغ ده‌میری ، برکاوی کبی اجرای تأثیرایتدیکی ایچون پك‌اوقدر قطعی نتیجه‌لره انتظار ایدیله‌مزسه‌ده، کیم بیلیر....

طبیب بیطری نوقار

بیطر نوقار
E. E. Nocard.

فنون بیطریه‌نك أك متین بر ركن نامداری ، أك شرفلی بر هیكل افتخاری اولان « ئه‌دمون نوقار » ١٩٠٤ سنه‌سی آغستوسنده ٥٣ یاشنده اولدیغی حالده وفات ایتمشدر . نوقار فرانسه‌ده « آلفور » مكتب بیطریسی معلملرندن وَانجمن طب اعضاسندن ایدی .

آلفور مكتبندن یتیشن بو طبیب بیطری پارلاق برمسابقه امتحانیله اولا مكتبه مذاكره‌جی صفتیله قبول ایدلمش بالآخره « امراض وَسریریات جراحیه » و ١٨٧٨ده « امراض انتانیه » معلمی نصب اولنمشدر . نوقار امراض انتانیه‌یه دائر تتبعات دقایق جویانه، تدریسات عالمانه‌سیله بحقٍ كسب اشتهار ایتمشدر؛ باخصوص حیوانات آراسنده سرایت امراضك اوكنی آلمق اوزره تأسیس ایتدیكی « ضابطهٔ صحیهٔ حیوانیه » اصولی زراعت وفلاحت، صحت مملكت نقطهٔ نظرندن پك بیوك فوائد ومحسنات تأمین ایتمشدر.

نوقار ١٨٨٣ ده مصرده حكمفرما اولان قوله‌را علت مدهشه‌سنك ماهیت وَسائر خصوصاتنی تتبع ایچون اعزام اولنان هیئت فنیه اعضاسی میانه‌سنه داخل اولمش وفرانسه‌یه عودتنده تكرار باقتریولوژی ایله اشتغاله باشلایه‌رق طلبه‌سندن « له‌قله‌نق » ایله برلكده « حیواناتك امراض میقروبیه‌سی »

پارسده بر یوك آرابه‌سی آلتنده أزیلوب وفات ایتدیکی خبر اسف انکیزینی اوقودق. کندیسندن برچوق کشفلر بکله‌نیلن بو متبحرك دها برچوق زمانلر چالیشه‌بیله‌جك برچاغده وفاتنه فن وانسانیت نامنه جداً تأسف اولنور .

بیتیرمك وعدنده بولنان برچوق شارلاتانلرك اعلان ایتدکاری حیرت انکیز « موفقیات » طوغریمیدر ؟ ایشته شوراجقده بو خصوصده‌کی افکار فنیه‌یی خلاصه ایده‌جکز :

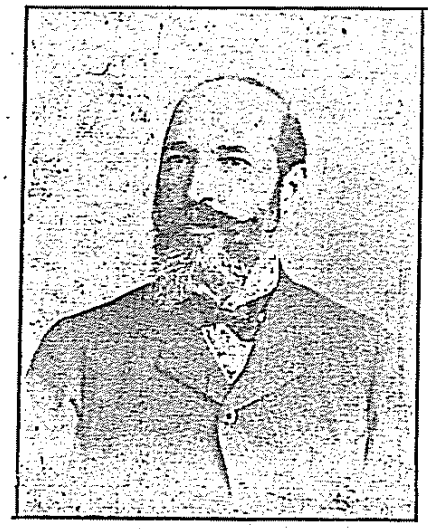

یالوه‌قاپلیجه‌سی مستأجری وبك اوغلنده‌کی تداوی بالماء مؤسسه‌سی مدیری دوقتور موسیو سیبوتیس
M. le Dr. J. Siotis.

چوق دفعه دها یکرمی یکرمی بش یاشنده ایکن صاچلرمز دوکولمکه باشلایور، بوحال باشلانغیجده اوقدر نظر دقتمزی جلب ایتمه‌یورسه‌ده صوکره‌لری یاواش یاواش آلنمزك بویو-دیکنی ، کنیشلدیکنی و شاقاقلرمزدن باشلایه‌رق تپه‌مزه دوغری کیدن یرلرك بم بیاض ، قیلسز بر حالده پارلادقلرینی کورویورز ؛ ایشته بوحاله « صاچ دوکولمسی » دییورز وَاوکمزه‌کلنه صاچلر-مزك طوتام طوتام دوکوندیکندن شکایت ایدییورز . آرتق اواسکی « کاکل » لرك ، آلابروس کسیلمش آلین صاچلرینك یرنده کوموشمسی بر ده‌ریدن باشقه برشی قالمامسی وَتپه‌دن باشلایه‌رق هاله‌واری اطرافنه یاییلان بر دازلغك شاقاقلره دوغری یورومسی بوسبوتون موجب تلاش اولیور ؛ یاواش یاواش بوایکی منطقه‌نك برلشمکه یوز طوتدقلرینی وَباشمزده اطرافده‌کی بر ایکی طوتام صاچدن باشقه برشی قالمدیغنی کورویورز ...

صاچلر بویله تدریجاً دوکولمکله برابر کوکلری بوسبوتون

عنوانیله بر اثر تحریر ونشر ایتمشدر. ١٨٨٧ ده آلفور مکتبی مدیریتنه نصب وتعیین اولنمش ایسه‌ده اداره مأمورلغی آمال فنیه‌سی ایله پك‌ده توافق ایتمدیکندن تحریات باقتریولوژیه‌ونتبعات فنیه‌یه دوام ایده‌بیلمك ایچون مدیریتدن استعفا ایله تکرار لابوراتووارنده کوشهٔ اشتغالات علمیه‌سنه چکیلمش وَمکتبك اواوزیجی معاملات رسمیه‌سنه مقابل ترقیات فنیه‌یی تعقیبه ، تحریات جدیده‌یه قویولمش وبو حیات فعالانه ایچنده أیی بر نام براقه‌رق ارتحال ایلمشدر .

نوقار « له‌ژیون‌دونور » نشانی حاملدی .

مکتب طبیهٔ ملکیهٔ شاهانه معلملرندن وغربای مسلمین خسته‌خانه‌سی اطباسندن ماساژ متخصصی سعادتلو دوقتور عزت امین بك

M. le Dr. Izzet Emin bey, Masseur.

صاچ دوکولمه‌سی

أرکك قادین ، کنج اختیار هرکس صاچنی سور ، برکون کاوب‌ده دوکولمه‌سی ایچون ألدن کلنی صرف ایدر . فقط انسانك صاچی نیچون دوکولیور وَصاچلری تکرار بیتیره‌جك بر چارهٔ فنی وارمیدر ؟ صاچلری سوردورمك ، تکرار

مادام‌که صاچزی میقروبلر دوکویور ، نیچون بوحسته‌لق یانمزده‌کیلره ، بزمله برابر بولنانلره کچمه‌یور ؟ چونکه میقروبلر هپ ضعیف ، دوشکون ، بسلنیشی بوزولمش صاچلره هجوم ایدر و آنجق اوکبی قوتسز تللری دوشوره بیلیرلر ؛ یوقسه قوتی ، بسلنیشی یرنده اولان برصاچه میقروب صارسه‌ده برشی یاپاماز . ذاتاً ، صاچلری دوکولنلرده هپ بسلنیشلری بوزولمش ، نقریسلی ، روماتیزمه‌لی ، یاریمجه‌لی خسته‌لردر . میقروبلر هپ بو مزاجده اولانلرك صاچلرینی استیلا ایده‌رك دوکو ویریبیورلر .

بحریه‌مرکز خسته‌خانه‌سی امراض جلدیه وافرنجیه طبیبی قائممقام عزتلو مناخم خودارا بك
M. le Dr. Ménahem Hodara bey.

صاچ دوکولمه‌سنه برچاره بولنه‌مازمی ؟

شارلاتانلره ، پارلاق اعلانجیلره مراجعت ایدر - سه‌کز سزه ترکیب وماهیتی بلیرسز بر چوق علاجلر ، مرهملر ، حبلر ، ترتیبلر ویریرلر . فقط ، برکره‌ده اطبایه مراجعت ایدیکز ، همان هپسی‌ده عینی جوابی ویریرلر : صاچ دوکولمه‌سی سوءاغتدادن ایلری کلیر ، ایش دها باشلانغیجنده ایسه سوء اغتدانك اوکنی آلمق وطرز حیات وطعامی ده‌کیشدیرمك ایله جدی برفائده کوروله بیلیر ؛ لکن صاچلر دوکولمش ، قفا جاس جاولاق چیقمش ایسه ، کچمش اوله ... بویولده دوکوان صاچ تللری قورومش بر آغاجك یاپراقلرینه بکزر ، برکره دوکولدیمی بردها

سونوب قوروماز ؛ قوتلیجه بر پرتوسوز ایله باقیله‌جق اولورسه دوکولن هر صاچك یرنده اینجه ، جیلیز ، رنکسز بر رقیلجغزك بلیردیکی کورولور . صاچ کوکلری ینه اولکی کبی ایشله‌مکده وَصاچ یتیشدیرمکه چالیشمقده ایسه‌ده قوهٔ نامیه‌لری بیوجك برتل حاصل ایده‌جك نسغ فیضدن محروم بولنمقده‌در . بیك زحمت ایله یتیشدیره بیلدیکی صاچ‌تلنده ایسه نه بویا ، نه‌ده قدرت ونما یوقدر ، بوتون محصولی بودور ، جوجه برقیلدن عبارتدر .

مکاتب طبیهٔ شاهانهٔ سریریات جلدیه وافرنجیه معلمی میر آلای عزتلو جلال الدین بك افندی

M. le Prof. Djélaleddin Moukhtar bey.

بالذات کوك خسته وبی تاب اولدیغی ایچون بویله جیلیز ، دوشکون برقیلجغزدن باشقه برشی یتیشدیره‌میور .

صاچ کوکلری نیچون وَنه‌دن خسته‌له‌نیور ؟ اولدن بری بونی فـه ، شایقه‌یه ، مساعیٔ عقلیه‌نك فضله‌لغنه ، بولنده بسله‌نه‌مه‌مکه ، سوء استعمالانه فلان عطف ایدر دورورلردی ؛ فقط دوقتور (صابورو) نك تحریاتنـه کوره بوده خصوصی بر میقروبدن ایلری کلمکده ایمش ؛ شـویله که : بو میقروب ایلکین صـاچ کوکنك قیلیفنه کیره‌رك اصل کوکی خسـته‌لندیریور ، خسته کوك ینه صاچ یتیشدیرمکده ، حجره حاصل ایلمکده دوام ایدییورسـه‌ده برمدت صوکره بوخسـته حجره‌لرك انضمامیله سقطلانان صاچ تلی دوشویور ، دوکولیور . ایشته بویله برقاچ یوز تلك بری بری آرقه‌سنجه‌دوشملرندن « صاچ دوکولمه‌سی » عارضهٔ جزینه‌سی ظهوره کلیور .

رسومات امانت جليلەسى سركيميا كرى
ميرآلاى عزتلو شكرى بك افندى
M. le Dr. Chukri bey.

مكتب طبيۀ شاهانه كيميای معدنی
معلمی قائممقام عزتلو واسل نعوم بك
M. le Prof. Basil Naoum bey.

باشـه نه قدر ميقروب أولديرىجى علاجلر ، نه قدر سـو بليمه ،
نه قدر آسيد فه نيكلر دوكولسـه ينه كوكه قدر ايشـلەيەمز ،
چونكه طيشاريدن كوكه قدراولان ير ياغ ايله دولوب طيقانمش ،

كمرك تحليلخانەسنه مأمور وكيميا كر
قول آغاسى رفعتلو محمد ضيا بك
M. le Dr. M. Zia bey, chimiste.

كمرك تحليلخانەسنه مأمور وكيميا كر
قول آغاسى رفعتلو جواد مظهر بك
M. le Dr. Djévad Mazhar bey.

باب سرعسکری اجزای طبیه مدخری
فریق سعادتلو دللاسودا فائق پاشا
حضرتلری
S. E. le Prof. Faïk Pacha Della-Suda.

رسومات امانت جلیله سی فن مشاوری
کیمیاکر زانی افندی حضرتلری
S. E. le Dr. Zanni bey.

چیقماز ، صاچی تکرار سودورمك ، چیقارمق ایچون ایکی شی
لازم : برکره کوکك دیبنده کی میقروبلری اولدورملی ، صوکره ده
صاچ کوکنه کلن قانی یعنی بوتون بدنی اصلاح ایتملی ... حال بوکه

مکتب طبیهٔ ملکیهٔ شاهانه کیمیای
عضوی معلمی بیکباشی دوقتور
رفعتلو هادی فائق بك
M. le Dr. M. Hadi bey, chimiste.

کمرك تحلیلخانه سنه مأمور طبیب
وکیمیاکر قول آغاسی رفعتلو مصطفی
افندی
M. le Dr. Moustafa bey, chimiste.

ایسه قانون فطرته هیچ قارشی کلمه‌مك و یاشك تأثیریله حصوله کلن بو عارضهٔ فجیعه‌یی کندی حالنه براقمق دها مناسب بر تدبیردر ؛ چونکه ، صاچلر وقت وزمانی کلنجه آغاریر وَ « استحالهٔ شیخوخیه » نك باشلانغیجی اولان بو حادثهٔ طبیعیه‌نك هیچ بر یویا وهیچ بر ترکیب ایله ازالهٔ حقیقیه‌سی ممکن دکلدر.

عادتا وه‌رنیلشمشدر . کوکه کلن قانك ترکیبنی ده کیشدیرمکدن ایسه آنجق صاچ دوکولمزدن اوّل برفائده اومولە بیلیر .

او حالده، صاچ صقال دوکولوب بیتدکدن صوکره ایشه برچاره آرامغه صاواشمقدن ایسه دها صاچلر دوکولمزدن اوّل بدنك اغتذاسنی یولنه قویمق وَحفظ صحتك کوستردیکی طرزده یاشامق دها موافق عقل وحکمتدر.

انسان یاشادقجه صاچی صقالی آغاریر، بو برقانون فطریدر. فقط بوقانونك حکم وشمولندن آزاده قالمق اوزره صاچلرنی دورلو دورلو بویایانلرده آز دکلدر.

صاچ بویامق ایچون اوللری پك ابتدائی وچوق دفعه نباتی شیلر قوللانیلیرکن فن کیمیانك ترقیات اخیرهٔ صناعیه‌سی سایه‌سنده صاچلری ایسته‌نیلن رنکه بویایه‌بیله‌جك ترتیب وترکیبلر بولنه‌رق بازار تجارته سورولمکه باشلانیلمشدر.

بو بویالرك پارلاق پارلاق اعلانلری وصاتانلرکده بویانك صحته هیچ بر سوء تأثیری اولمدیغنه دائر کوناکون وعد وتأمینلری واردر. بونکله برابر بوکون « صاچ بویاسی » نامیله قوللانیلان شیلر هپ پوتاس، جیوه، آرسنیق ، قورشون املاحی تیزآب، زاج یاغی کبی سمدار مرکباتدر. باشده کرك ییقامق، کرك طارامق وَ سائره ایله اوفاجق بر یاره بیله آچیلسه اورادن نفوذ ایده‌جك آزمقدار بویا بتون بدنك نظام حیاتیسنی بوزمغه کفایت ایده‌بیلیر ؛ برده بویله صاچ بویامق یوزندن ییلانجق ، فلغمون، بعض انتانی وَکسکین خسته‌لقلر ، موجب ممات اوله‌جق قدر وخامتلی تأثرلر کورولمشدر ! .

بناءً علیه ، صاچلری بویله مضر وَبرباد بویالرله بویامقدن

نشـوونما بوله‌جغنـدن قیللرك كوكارینه قوت كلیر وبو حالده اشعار دوشمكدن قالیر، حتی دوشنلرك یرینه بیله تكرار قیل سورر.

پك قولای ومصرفسز اولان بواصولی توصیه ایدن طبیب قادینلرك، صاچلرینه پك اعتنا ایدوب منتظماً تووالت یاپدقلرندن أركككلره نسبتله نادراً دازلغه دوچار اولدقلرینی دلیل مقامنده كوستر مكده‌در.

مكتب طبیهٔ شاهانه كیمیای عضوی معلمی یوزباشی دوقتور فهمی رضا بك

M. le Prof. Fehmi Riza bey, Chimiste.

مكتب طبیهٔ شاهانه ودارالفنون كیمیای تحلیلی وحیاتی معلمی قول اغاسی دوقتور جواد تحسین بك

M. le Prof. Djévad Tahsin bey.

صاچ بویالری مضر صحتدر.

كوزل برنك، خوش برجلا ویرمك ایچون كنج، اختیار برچوقلری صاچلرینی بویارلر. صاچ بویاسی صاتانلر صاچ بویالرینك صاچلرك رنكنی، جلاسنی تزیید، نشو ونماسنی تأمین ایدر غایت نافع بردوا اولدیغنی مدح واعلانه قدر واره‌ماسه‌لر

صاچ دوکولمه سنه علاج

آمریقا اطباسندن بری صاچ دوکولمه سنه قارشی پك قولای، پك امین برچاره بولدیغنی اعلان ایتمشدر. بو طبیبك فکرینه کوره، قفا کمیکلرینی ستر ایدن عضلات حال عطالتده قالدیغندن «ضمور» ه دوچار اولدیغی یعنی کوچولدیکی کبی جلد رأسده دوران دم منتظم اوله مدیغندن «بشره» و «حلیمات شعریه» دخی لایقی وجه ایله بسلنه مه یورلر، بو سببله اشعار سقوط ایدیور. «صاچ قیران»، «صاچ دوکن» کبی صاچ خسته لقلری اولمدیغی حالده حصوله کلن «دازلق» لری بو آمریقا حکیمی اسباب مسروده یه عطف ایتمکده در.

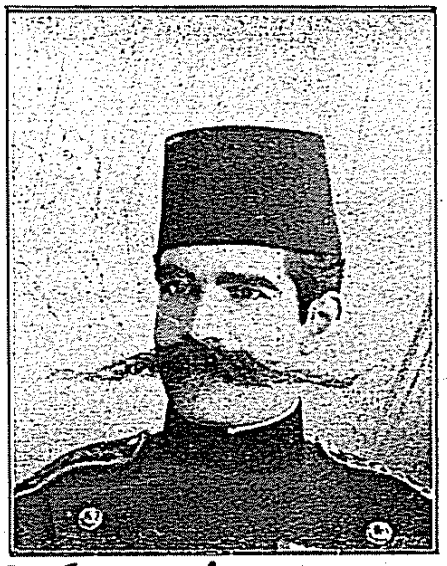

کمرك تحلیلخانه سنه مأمور طبیب و کیمیاکر قول آغاسی رفعتلو احمد حسین بك
M. le Dr. Ahmed Husseïn bey, Chimiste.

هر خسته لغك تداویسی اول امرده اسباب موجبه سنی ازاله ایتمکه متوقف اولدیغندن بو دوقتورده سقوط اشعار ایچون جلد رأسه صورت منتظمه ودائمه ده ماسساژ یاپمه یی توصیه ایدیور. باش دریسنه یاپیلاجق ماسساژده باشی منتظماً طارامقدن عبارتدر. طاراغك تأثیری ایله جلد انتباهه وَدوران دمی فعالیته کله جکندن تغدیسی دها زیاده یولنه کیره جکنی وعضلاتی ده

علی العاده قوللانیلان صاچ بویالرینك همان کافه‌سی مضر صحتدر . بونلرك استعماندن اجتناب ایدلمسی محافظهٔ صحتنی ، سلامت حیاتنی آرایانلر ایچون اهمال وتکاسل کوتورمز برمهمهٔ حیاتیه‌در .

اجزاجی اوسته باشیلرندن کیمیاکر
موسیو له‌ئون ایرینه‌ئو
M. L. Irineu,
Délégué des Pharmaciens.

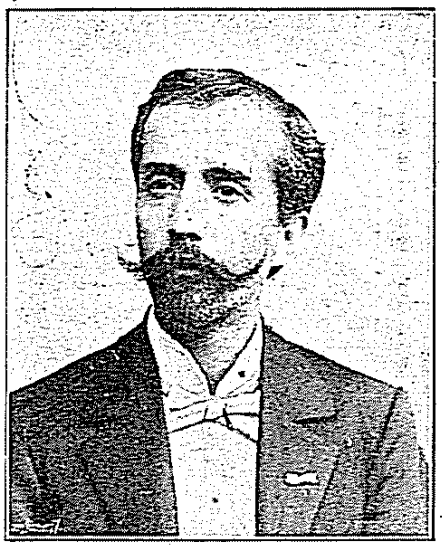

اجزاجی اوسته باشلرندن «ره‌وو مه‌دیقوفارماسوتیك» غزته‌سی مؤسسی ومحرری کیمیاکر موسیو آپه‌ری
M. P. Apéry,
Délégué des Pharmaciens,
Propriétaire-rédacteur
de la «Revue Médico-pharmaceutique»

بیله، هیچ اولمازسه بویالرینك ترکیبنده مضر صحت هیچ برماده اولمدیغنی بیان ایله مشتریلری اقناعه ، متاعلرینك سورومنه چالیشیرلر .

حال بوکه، صاچ بویالرینك ایچنده انسانی هلاك ایدنلر بیله واردر ؛ برقاچ آی اول مشهور کیمیا کرلردن « آرمان غوتیه » پارسنده « سه‌ن » دائره‌سی مجلس صحیسنه صاچ بویاسی استعمالندن متولد محاذیر ومخاطراته دائر بر راپوراعطا ایلمشدر . بوراپورده مندرج وقایعدن برنده فوت وقوعه کلمش و دیکرلرنده خسته‌لر مدید اضطراباته دوچار اولمشلردر . طبیب شهیر « برو آرده‌ل » ده مشاهده ایتدیکی برقاچ وقعه‌ده صاچ بویالرینك اوجاع ،احتراق جلد وأقزه‌ما تولید ایلدکلرینی انظار صحیونه عرض ایتمشدر .

اجزاخانه‌لر مفتشی سعادتلو طاهر پاشا حضرتلری
S. Exc. le Dr. Tahir Pacha,
Inspecteur des Pharmacies.

بوبابده اطبای سائره‌ده مشاهدات متعدده نشر ایتمشلردر .

مملکتمزده صاچ بویالری استعمالی ایله حصوله‌کلن آفات مختلفه وسائره‌دن دولایی عاملری علیهنه برچوق دفعه‌لر مجلس صحیهٔ عمومیه وملکیه‌یه مراجعت ایدلدیکی خاطرمده‌در ؛ بزده بو بویالرك أك بیوك فنالغی رخصت رسمیه‌یی حائز اولمیانلرینك فن کیمیایه ، حفظ صحته واقف بولنمیانلر طرفندن ترتیب ایدلمسی ایله بعضاً ده پك مؤثر اولمسیدر .

آغلابیشنی ، کولوشنی ایشیتمك ، « آننه‌لك » حق وشرفنه نائل اولمق ایچون حاضرلانان برخانم بو « طوغوروشنی » قولای قولای وهیچ بر فالغه اوغرامقسزین کچیرمکی ، اولوملردن ، تهلکه‌لردن ، اوپیوره‌ك دایانمایان صیزیاتی وایکیلتیلردن صاغ وسالم قورتولمغی البته ایستر . بوحالی یالکز کندیسی دکل ، بوتون انسانلر ، طوغو ، یورد ، ایل ، هرکسده آرزو ایلر ؛ چونکه قادین بنی آدم اوجاغی ، بشریتك یاریسی ، بوتون انسانلرك آناسی ، یاردیمجیسی ، تسلیجیسی ، سبب راحت وترقیسیدر .

کبه‌لکده قارنده بویویوب کماله أرن یکی برحیاتك بردن بره طیشاری‌یه چیقارلمسندن یعنی « دنیایه کتیریلمسندن » عبارت اولان « طوغورمق » اهمیتلی برایش ، حقیقی وکوچ برآجی ، بعضاً بوغوجی برصیقینتی ، برآغری ، برجان چکیشیدر ؛ صاپا صاغلام ودفعه‌لرجه طوغورمش برقادین برقاچ کره‌لر غوغا میدانه آتیلمش برقهرمانه ، دها دوغروسی بیوك بر دوکوشده آز چوق یاره‌لنمش برمجروحه بکزه‌دیله‌بیلیر . بونکله برابر طوغورمق قادینلقده اوقدر بیوك برقورقو حاصل ایتمشدرکه بویله چوق طوغورمش خانملرك بیله رحم شدتلی آغربلرله صیقیشمغه باشلاینجه صوك بهارك صارارتوب دوکدیکی نازك یاپراقلرکبی ایکی ضد طویغو آره‌سنده چیرپیندقلری کورولور . طوغروسنی سویلیه‌یم می : قورقوسز طوغورمق هرخانمك ایشی دکلدر ، بوقورقودن دولایی‌ده هیچ برخانمی قینامغه ، عیبلامغه حقمز یوقدر ؛ چونکه طوغورمق چوق دفعه خسته‌لغه یاقین برشی ، بعضاً ده پك قورقونج برحالدر .

« بشر یمورطه‌سی » نك طقوز آی سورن « قولوچقه‌لغی »

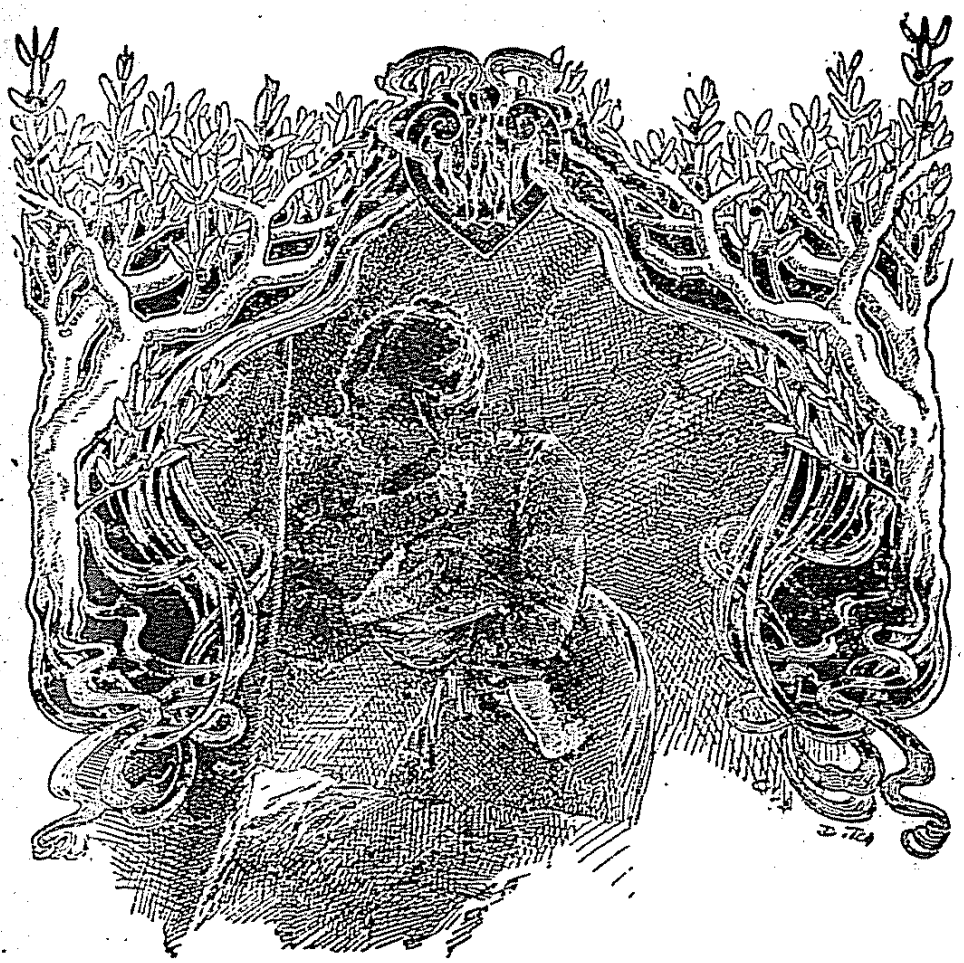

طوغورکن
و
طوغوردقدن صوکره

باشلامازدن اول [*]

طقوز آی قدر قارننده قانبنك أك صافی برقسمیله بسله‌یوب بویوتدیکی وَ بویوتورکن بر چوق زحمت ومشقتنی چکدیکی یاوروجغنی طوغورمق ، دنیایه کتیرمك ، اونك سسنی ،

[*] ٠ — طوغورکن وطوغوردقدن صوکره ٠ — دوقتور بسیم عمر : ١٣٢٠

چوجقلرمزك والده‌سی ؛ یالکز اونلرك دکل، هپمزك ننه‌مز ، ننه‌جکمز؛ قادین ایشته بو، بزی قوللری آره‌سنه آلوب تسلیتکار نینیلریله اویوتان، نرم وشفیق أللریله یاره‌لرمزی صاران، هر دردمزه اورتاق اولان، هرقطرهٔ کریه‌مزی ایچن ، حیاتمزك ملك الصیانه‌سی؛ آغوشنده دائما بزی برخواب نوشین ایچنده بختیار ایده‌جك بر مهدناز ، مرحمت وشفقت چیچکلرندن اورولمش بربشیك حاضردر.»

بوتون انسانلغك سوکیلیسی وَبشریتك « سوت آناسی » اولان قادین کوردیکی ایشلرك یوجه‌لکی نسبتنده‌ده ایجه ، نارین وضعیفدر؛ اوکا هرزمان‌هله أك زیاده « طوغورورکن » یاردیم ایتمك، طوغوروشنی قولایلاشدیرمق، کندیسنی‌ده ، چوجغنی‌ده صاغ‌وسالم قورتارمق بوتون انسانلرك بورجیدر؛ بوکا أك زیاده چالیشه‌جق اولانلر : ـ صره ایله ـ طوغوران قادینك کندیسی، أو خلقی ، صوکره أبه‌لر ، حکیم أبه‌لر، دها صوکره هرکس، خلق، امت وَبوتون بشریتدر .

عائله‌لر شونی أیجه بیلملیدرکه : چوجغك‌ده، آناسنك‌ده حالی، ایلریسی، بوتون یاشابیشی« طوغورورکن وطوغوردقدن صوکره » یاپیله‌جق‌شیلردن، کوره‌نك، تقلید، صافدللك ، بیلمه‌مزلك کبی شیلرك تأثیرلریله میدان آلان بربادلقلردن پك زیاده، اومولدیغندن وَدوشونولدیکندن زیاده متأثر اولمقده‌در؛ « طوغورورکن وطوغوردقدن صوکره » أولنلر ، سونوب هدر اولانلر ، یاخود آغریلر، صیزیلر، دورلو دورلو دردلر ایچنده عمر کچیرنلر صاغ قالانلردن ، أیی یاشایانلردن هرحالده زیاده‌در . بویله کوج طوغورانلر آره‌سنده بیلکیسزلکه ،

نه قدر کوج واضطرابلی بر حال ایسه « جیوجیولمسی » یعنی یاورونك طیشاری فیرلامسی‌ده اوقدر زور و آغریقلی برایشدر. ایشته هرکسك قادینلری پك زیاده. سومنری، بیوك کورملری هپ بوکبی کوج‌وَ آغریلی آجیلی ایشلره، بویله‌دایانیلماز زحمتلره قاتلانوب تحمل ایتملرندن دولایـدر؛ قادین طوغوردیغی، أمزیردیکی، بسله‌یوب بویوتدیکی ایچوندرکه آنادر، سوکیلیدر، بیوکدر ... بوقدر کوج ایشلر کورن قادینلرك ظریف، أیی یورکلی، مرحمتلی یارادلمش اولملری‌ده آیریجه بر لطف الهیدر. قادینك آنا وباباسنی، قوجه‌سنی، چوجقلرینی سومسی هپ بر درجه‌ده دکلدر، بر قادینك أك ده‌رین دویغوسی، قادین یاشاییشنك أك بیوك سوکیسی « اولاد محبتی » در. حتی قادین قوجه‌سنی‌ده اولادینه أیی بربابا اولمسنی اومه‌رق سور. قادین ملکلر قدر أیی، ملکلر قدر سویجی بر مخلوقدر؛ قادین‌اوقدر اینجه، اوقدرسویملی درکه قادینلغنی بیلن‌وَوظیفه‌سنی کورن‌برقادین هرزمان « عائله‌چیچکی »، « امت باغچه‌سی » دینیله‌بیلیر.

برکره دوشونه‌لم: لوخوسه‌لق دوشکنده، اطرافنك، قوجه‌سنك، بوتون أو خلقنك آلقیشلری، تبریکلری آره‌سنده دیکله‌نوب دوران برقادینك کوزلری اوکنده تمیزلکی، سوسی، ظرافتی ایله پاریلدایان کنیش بربشیکدن ایشیتدیکی اینجه وطاتلی برسس، نازلی برچوجق سسی، صاف بربیاضلق آره‌سندن سوزولوب کلن اوکسیك کسیك آغلامه‌لر وَآره‌صره دونوب بونلره باقان لوخوسه‌نك دوداقلرنده بلیرن ملکانه‌تبسملر صاف، پارلاق، صوك درجه کوزل برلوحه تشکیل‌ایتمزمی؟ قادینلغك « آنا اولمق »، چوجق بسله‌مك کبی ایشلرنده تجلی‌ایدن بو پوجه‌لك، بو فداکارلق نه‌قدر شایان تقدیردر: « قادین، او

خسته‌خانه خارجنده موقت عملیات صالونی ترتیبی

بوکون عملیات جراحیه‌ده منع عوارض و اختلاطات، تأمین موفقیات هپ اصول «قواعد تعقیمه» یعنی فنی برنظافت وطهارتك اجراسنه وابسته ومنوطدر. بوجهت آرتق تبین وتحقق ایتمشدر. «فن جراحی» یی احیا وخیلیدن خیلی‌یه توسیع ایله ترقیات طبیه‌یی تأمین ایتمش اولان شو اصول محاسن شمولك تمامیت اجرا ومحافظه‌سی اوپراتوره، معاونلرینه، خدمت ایدنلره، استعمال اولنه‌جق آلات وادواته والحاصل کافهٔ محیطه عائددر؛ بونلر میانده‌ده موقعك، عملیات اجرا ایدیله‌جك محلك اهمیتی یوق دکلدر. هر عملیه اصول تعقیمك بحق اجراسنه مساعد بر محلده یاپیلملیدر. واقعا چامورلر، کوبره‌لر، اوزرنده، پیس وَملوث أولرده ناچار اجرای عملیات ایدیلیر وَ بعضاً استحصال موفقیات‌ده اولنه‌بیلیرسه‌ده چوق دفعه خسته بر «انتان» دن، یوق یره براختلاطدن هلاك اولوب کیدر. هر عملیهٔ جراحیه حتی أك کوچوکی بیله اهمیته آلنمغه شایسته‌در؛ حین اجراسنده‌وَبالاخره أك شدید تدابیر احتیاطیه‌یه توسل ایدلملیدر. خسته‌خانه‌لرده‌کی مکمل وَمنتظم عملیات صالونلرنده هردورلو قواعد تعقیمه وتدابیر احتیاطیه‌یه قولایجه رعایت قابلدر؛ لکن هرخسته عملیات ایچون بر مدت‌دها انتظاره متحمل دکلدر وَهرخسته‌ده‌هر وقت خسته‌خانه‌یه نقل اولنه‌ماز. بوحالده عملیات بعضاً بالمجبوریه أولرده، قیرلرده وسائریرارده‌ده‌یاپیلمق ایجاب ایدر. أولرده عملیات صالونلری ترتیبی

کوره‌نکه قربان اوله‌رق ، کبه‌لکنده ، « طوغورورکن وطوغوردقدن صوکره » قضالره وَخسته‌لقلره اوغرایه‌رق دها کنجلك وتازه‌لك چاغنده فنا بولانلر یاخود بوتون یاشاییشه سورن برسقطلغه، ایکرنج وبرباد بردرده دوشنلر صاییلمیه‌جق قدر چوقدر!.. یالکز کوج طوغورانلره دکل، قولای قولای چوجق کتیرن قادینلره بیله یاردیم ایتملیدر؛ چونکه طوغوران قادین عادتا بر یاره‌لیدر ، هم بو یاره طیشده دکل، ایچده وَده‌رینده‌در؛ اهمیتسز بر سبب، بر هیچ ایله آزار، پیسله‌نیر، تعفن ایدر ؛ برده زواللی قادین طوغورورکن نه‌لر چکر : بینی، دوشونجه‌سی ، هرایشی ، هر شیئی آلت اوست اولور. قادینی هردورلو پیسلکلردن صاقینه‌رق تمیز بولندیرمق، آغریلری وَصیقینتیلری آره‌سنده آووتمق ، اوکا چکدیکی صانجیلری دویدورمامق ، جوجغنی قولای قولای وَاینجیتمه‌دن آلمق، حاصلی طوغوران بیچاره بر قادینه صنعتك وَفنك کوستردیکی یوله یاردیم ایتمك انسانك انسانلغی شانندندر.

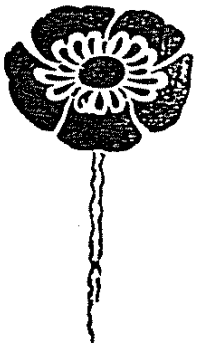

« کووه‌ت » لر، فورچه‌لر، طیرناق حلاللری، صیجاق صو وَسوبلیمه محلولی، کئول، أتر، صابون کبی تطهیرات فنیه‌یه‌لازم مواد وضع اولنور. اوپراتورك خصوصی عملیات ماصه‌سی یوق ایسه، أوده قاریوله ویا یان یانه کتیرلمش ایکی ماصه کبی یوکسکجه بر محلك اوستی مشمع ومعقم خاولولرله ستر ایدیله‌رك ایکره‌تی بر عملیات ماصه‌سی تهیه اولنه‌بیلیر. عائله‌یه لااقل ایچی صیرلی اوچ‌دورت کووه‌ت وبویوجك برقووا حتی قاینار صودن کچیرلمش برچماشیر له‌کنی وقاینامش صوووق وَقاینار، صیجاق صو قویمق اوزره غایت پاك قابلر تدارك ایتدیرملیدر.

جراح لازم‌کلن آلتلری، ایپك ایپلیك، قاتکوت وغاز تانپون، قونپره‌س وخاولولری حتی کرك کندیسنك کرکسه معاونلرینك اوزرلرینه کیه‌جکلری کوملکلری والحاصل لازم اوله‌جق تکمیل اشیایی تعقیم ایدوب حاضرلایه‌جق وَمعقم اولدیغی حالده خصوصی قوطیلر ایچنده خسته‌نك خانه‌سنه نقل ایده‌جکدر. مع‌التأسف شوتدابیر، احواله کوره، اوزون برزمانه وزیاده برکلفته، اولدقجه برمصرفه توقف ایدر. هیچ براوپراتورك بویله عملیاتخانه ترتیبنه نه زمانی، نه‌ده حالی مناسب ومساعد دکلدر؛ بواستحضارات غایت مجرب بر « خسته باقیجی » طرفندن درعهده اولنه‌جقدر. بوکون مجرب، کارآشنا خسته‌باقیجیلریمز نادراتدن اولدیغی کبی خسته‌لرك خسته‌باقیجیلره باقدیرلمسی لزومنی‌ده ده‌کمه عائله‌یه قبول ایتدیره میورز. ایشته بو سببدن دولایی أولرده ترتیبلی، لایقلی عملیات صالونلری تهیه ایدیله‌مه‌مکده وعملیاتده مع‌التأسف پك فن‌دائره‌سنده اجرا اولنه‌مامقده‌در. خسته باقیجی هرشیئی ترتیب واحضار ایتدکدن صوکره بعض مراقلی سیرجیلرك اوطه‌یه خود بخود کیرملرینی منع ایچون

لزومنی همان هرکون اطبای مولده وَاوپراتورلر حس ایتمکده ایسه‌لرده بوخصوصده اهالینك، خسته‌باقیجیلرك حتی بعض مسلکداشلرینك عدم وقوفی سببیله آز چوق وصایای فن خارجنده اجرای عملیاته مجبور اولنمقده‌در . خصوصی خانه‌لرده عملیات صالونی ترتیبی مسئله‌سی فن جراحیده غایت مهمدر.

أوده « عملیاتخانه » مقامنده أك كنیش، أك ضیادار وأك تمیز براوطه انتخاب اولنملی وَبوراده بولنان بوتون مفروشات چیقارتلملی ؛ هله عادتا میقروب یوواسی حکمنده اولان کیلیملر، خالیلر چوق توز حصولنه وَهوایه قالقمسنه سبب اوله‌جغندن اوطه‌دن رفع واخراج ایدلملیدر . قاینـاتیلمش وحتی « اوتوقلاو » ده تعقیم ایدلمش بش اون چارشاف ایله زمین ودیوارلر اورتولملی ، زمینه ستر ایدیلن چارشافلر آیاق آلتنده طوپلانمه‌مق ایچون ایکره‌تی دیکیشله یاخود چیوی ایله أیجه طوتدیرلملی ؛ اولدقجه أیی برمعیشتده بولنان عائله‌لرده زمینه مشمع‌دوشتمك پك موافقدر. دیوارلر بوتون امتدادنده کاملاً ستر ایدلملیدر . عملیاتده بولنه‌جقلرك کافه‌سنه « معقم » کوملکلر کیدیریلیر واوطه‌ده اوپراتور وَقلوروفورم ویره‌جك ذات ایچون کذا معقم خاولو ایله اورتولی برایکی صندالیه براقلیدر.

عملیات ماصه‌سی — قولایلقله سوکولوب طاقیله‌بیلیر، آچیلوب قاپانه‌بیلیر ، قابل نقل عملیات ماصه‌لری واردر: بو ماصه دیدیکمز کبی اولجه حاضرلانمش تمیز بر اوطه‌ده بر پنجره‌یه ، آیدینلغه قارشی قورولور . عائله طرفندن احضار وَمعقم خاولولرله ستر ایدیلن دیکر ایکی عادی ماصه‌دن برینك اوستنه استعمال اولنه‌جق آلات وادویه، دیکری اوزرینه

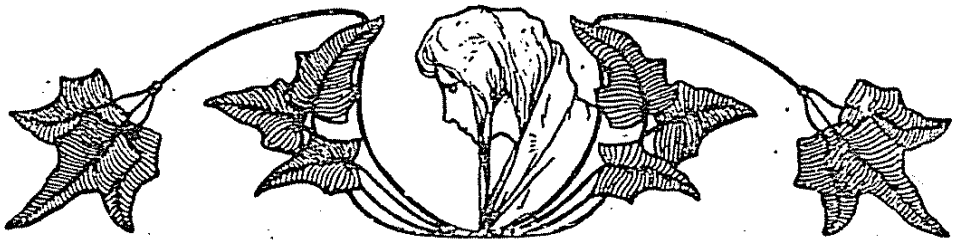

ابجدلك

طوغورمه و طوغورمه

دول دوش يتيشديرمك أك يوجه برايش ، قادينلق ايچون أك بيوك بريارارلقدر ؛ بوايشده قادينه ، طوغوره‌جق اولانه ياردیم ايتمك أيي برخدمتدر . طوغورمق هم قولای ، هم صوك درجه كوچ برشيدر ، بيوك برايشدر . قولای قولای ، آغری بيله دويمقسزين ، زحمتسزجه طوغورانلر كورولديكی كبی هفته‌لرجه آغری چكنلر ، آغلايوب صيزلايانلر ، ايكليوب دورانلرده واردر . بويله برقادينك حالنه آجيمق ، اوكا صنعتك كوستردیكی مناسب بريولده ياردیم ايتمك انسانلق شانندندر ؛ چونكه انسانلردن بری صيزلايوب ايكلرسه بوتون انسانلق ايكليور كيبدر .

هله بويله كوچ طوغوران قادينلر آره‌سنده بيلكيسز لكدن دولايی كبه‌لكنده ، طوغوررکن ، طوغوردقدن صوكره قضالره خسته‌لقلره دوشه‌رك أولنلر ، دهاكنجلك تازه‌لك چاغنده فنا بولانلر نه‌قدر چوقدر ! دكل بويله كوچ طوغورانلره ، قولای

قاپی یی کلیدله‌ر . بوقدر کلفتلرله حاضرنان اودا ، عملیات سالونی اجرا آته باشلامازدن برقاچ ساعت اول ایصیتیله‌جق ودرجهٔ حرارتی ٢٥ ـ ٢٦ سانتیغراد اوله‌جقدر. هیچ توز قالقمامق ایچون عملیاتدن برساعت اول زمین ودیوارلر سوبلیمه محلولی ایله سیلینه‌جکدر . عملیاتدن صوکره دیواره برمیزان الحراره، خسته‌نك باش اوجنه بر حرارت کاغدی آصمق لازمدر.

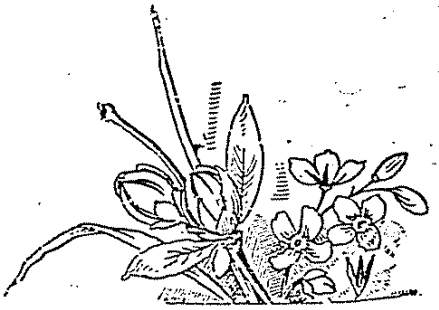

أبه‌لك وظيفه‌سى يالكز طوغوران بر قادينك يانده بولنوب اوكا باقمق ، طوغان چوجغه لازم كلن شيلرى يامق‌ايله بيتمز ؛ چـونكه بوقدر بر ايشى هرقادين ، حتى عادى بر اوطه خدمتجيسى بيله كوره‌بيلير . بر أبه خانم دوغرى وَفائده‌لى برايش كورمك ، بونازك صنعتده كيمسـه‌يه فنـالق ايتمه‌مك ، يانده چاغرلديغى عائله‌لرك امنيتنى قازانمق ايسترسه معلوماتنى آرتديرملى ، اخلاقنى أييلشديرملى ، حرمت ايديله‌جك وَايشـه يارار برأبه اولديغنى هر كسه تسليم ايتديرمليدر . أبه‌لر اوصلى كامل‌اولمقله برابر فندن ، بيلكيدن‌ده خبردار اولملى وَصنعتك نه اولديغنى آكلامش ، اوكرنمش بولنمليدرلر . هله برأبه كوج ايشلرده ، فنالق‌وتهلكه زماننده ، عقلنك ايرمديكى شيلرده هيچ بروقت كندى كندينه ايش كورمكه قالقيشماملى ، بيلكيجلك طاسلاماملى وَحكيمى چاغرمق لازمسه وقت كچيرمكسزين خبر ويرمليدر .

بو كون أبه‌لك صـنعتنده أك اهميتـلى ، أك كركلى ايش تميزلكـدر . أبه‌نك اوسـتى باشى غايت پاك وألرى فنجه تميز اولملى ، يعنى ألرى صابونلى صو وَفورچه ايله صوكره اسپرتو ايله وأك صـوكره ميقروب اولديريجى صـولرله أييدن أيى‌يه بيقانمش اولمليدر . پيسلكى ، تدبيرسزلكى ، عنادى وَبيلمه‌مزلكى ايله بر قادينى طوغوردوركن تهلكه‌لى خسـته‌لقلره اوغرادان وَبر خسـته‌دن ديكرينه پيس ألرى ، سردار البسـه‌سى ايله ميقروب طاشـييان أبه‌لر كنهكار وَعادتا « جانى » وَ « متهم » صاييليرلر .

ايشـنك ، صـنعتك اينجـه‌لكنى ، كوجلكنى ، زورلغنى آكلايان بر أبه مشتريلرينه أييلك دييه فنالق ايتمكدن صاقينير وَفننى ، صنعتنى أييجه اوكره‌نه‌رك تميز ، وجدانلى ، ناموسلى ، اخلاقلى برأبه خانم اولمغه چاليشير .

قولای چوجق کتیرن قادینلره بیله یاردیم ایتملیدر ، چونکه طوغوران قادین عادتا بریاره لیدر ؛ بینی ، دوشونجه‌سی ، هرایشی ، هرشیئ آلت اوست اولمشدر : زواللی قادینجغزی آغربلر آره‌سنده آووتمق ، اوکا چکدیکی صانجیلری دویدیرمامق ، چوجغنی قولای قولای آلمق ، صوکره‌ده بعضاً اولوم دوشه‌کنه یول کوسترن لوخوسه‌لق زماننده قادینه صنعتجه ، فنجه باقمق ، ایچون تربیه‌لی ، بیلکیلی ، تدبیرلی انسانلرك أییلکلرندن أك اسکی زمانلرده بیله فائده کورولمشدر .

ایشته که قادینلری معاینه ایتمك ، طوغورتمق ، کوج طوغوره‌جقلری آکلامق وَوقتیله حکیمه خبر ویرمك ایچون کوستریلن یارارلقلر ، یاپیلان تدبیرلر بوکون عادتا برصنعت حالنه قونلمش وَ بوصنعته دائر قوجه قوجه کتابلر یازلمشدر . بونازك وَکوج صنعته « أبه‌لك » دینیلیر . « جنس جنسی‌سور . » دیرلرکه پك دوغرودر ؛ بونك ایچون أبه‌لك صنعتی‌ده اك زیاده قادینلره یاقیشیر وَاونلرك یاپه‌جغی برشیدر .

أبه‌لك انسانلق قدر اسکیدر . أبه‌لر هروقت ، هریرده أل اوستنده طوتوله کلمشلردر .

أبه‌لك اویله عادی برصنعت ، اهمیتسز برایش ، قولای برشی دکلدر . أبه اولمق ایچون صاغلام وَیورلمق بیلمز بروجود ، پاك وَکوزل برخوی ، برچوق حاضرلق معلومات ، پك أیی مرحمتلی بریوره‌ك ایستر . هرکس هرقادین أیی برأبه اوله‌ماز ، أبه‌اولمق ایستین کنج خانملر اولجه کندی کندیلرینه أیجه دانیشملی ، بیلکیلرینی ، ألویرشلرینی ، بوانجه ، کوج وَنازك صنعتی یاپوب یاپه‌مایه‌جقلرینی دوشونملی‌ده اوکا کوره صنعتی اوکرنمکه ایدینمکه باشلاملیدرلر ... أییدن أیی‌یه بیلنملیدرکه « أبه‌لك » ایشی ،

أبه‌لك دیجه‌ده بیوك بر خدمتـدر. بر مخلوقی ، بر قولی آجیـدن قورتارمق، آننه‌لرك چوجقلرك حیاتلرینی قورویوب أسیرکه‌مك، انسانلرك چوغالمرینه خدمت ایتمك ثوابلی وَبیوك برعبادت وَغایت تأثیرلی بردعاًدر.

أبه طوغوشدن‌صوکره‌ده لوخوسه‌نك یاننده بکجی، باقیجی کبی قالیر؛ أبه هم طوغورتیجی ، هم‌ده لوخوسـه باقیجیسیدر. ذریت آلتلرندن باشقه ، برطرفندن خسته وَصوك درجه بیزار اولان قادینلرك یاننـده حکیمك اوزون بر مـدت دورمسی اویامیه‌جغندن اویله برخدمته، یارارلغه محتاج زواللیلرك‌یانلرنده خسـته باقیجی کبی بیلکیلی بر أبه خانم براقیلیر ... أبه خانم اوراده بولندقجه أك اوکولماز یاره‌لر ، آغریلر ، آجیلر ایچنده ایکلیه ایکلیه یانان برقادینك یاصـدیق بکجیسی ، درد اورتاغی اوله‌جقدر ... برکره دوشونملیدر : کندی جنسندن برینك امدادینه ، صانجیلر ، قیورانمه‌لر ایچنده ایکله‌ین ، سوروکله‌نن زواللی بر قادینك یاردیمنه یتیشمك ، بیك دورلو تهلکه‌لره ، بلکه‌ده اولوم اوچورومنه یاقلاشان بر بیچاره‌یی‌أیی تدبیرلر ، اویغـون یاردیملر ایله قورتارمغه چالیشمق نه‌بیوك بر یارارلق، نه یوجه بر خـدمتدر ! ذاتاً قادینلق آجیمق ، باشـقه‌لرینه مرحمت ایتمك کبی دویغولرله یارادیلمش اولدیغندن قادینلرك أك سچیلمشی ، أك عقلی باشنده‌سی صاییلان أبه‌لرکده پك « ایل جانلیسی » اولملری ایجـاب ایده‌جکی آز بر دوشـونوش ایله آکلاشیلیر... أبه أیی دوشونجه‌لی ، أیی بینلی ، تمیز وجدانلی وَخسته‌سنی سور برقادین اولمدقجه کوره‌جکی ایشلردن یارارلق وأییلك بکلنیله‌مز .

بیلکیلی بر أبه طوغورده‌جغی قادینك حیاتی ، جانی قورتاریر ؛ بویله‌لری هر یرده آغیرلانیر . آننه‌لره اولان بو یارارلقلر چوجقلرینه ، یورده ، قوس قوجه برمملکته‌دیمکدر. أبه‌لر چوق کره حکیملرك‌ده عقل یولداشی، «صنعت آرقداشی» اولورلر وَبو یوزدن ده یوجه مرتبه‌لره ایرمش بولنورلر .

أبه خانم یالکز زنکینلرك دکل ، فقیرلرك ، زوالليلرك‌ده أبه‌سیدر ؛ چونکه أبه زنکین فقیر هرکسه یاردیم ایده‌جك ، یارارلق کوستره‌جکدر . زنکین بر خانم افندی‌یه نه قدر أیی باقار ، نه قدر دقت ورعایت ایدرسه فقیر ، چاره‌سز ، بختسز بر قادینجغزه‌ده او قدر آجیه‌جق ، او درجه مرحمت ایده‌جکدر؛ هر ایکی طرفی‌ده نصیحتلری ، أیی وَمناسبتلی تدبیرلری ایله تهلکه‌دن ، فنالقدن قورویوب صاقیندیره‌جقدر .

أبه‌یه کندینی کوستره‌جکلر ، أبه‌یی أوینه چاغیره‌جقلر آره‌سنده بیك دورلو اخلاقده ، خویلی خویسز خانملر بولنه‌بیلیر ؛ أبه خانم ایشندن ، وظیفه‌سندن دیشاری چیقمیه‌جق وَهرکسه ألندن کلدیکی مرتبه یاردیم ایده‌جکدر . کندینه سرینی ویره‌جك اولانلره قارشی پك بیوك بر امنیت وشفقت کوستره‌جك وَهیچ بر زمان بر عائله‌نك ، حتی ألك بیاغی بر قادینك بیله ایشنی باشقه‌لرینه بیلدیرمیه‌جکدر . قادینلردن بعضیلری طالعك ، تصادفك دورلو آجیلقلرینه ، فنالقلرینه اوغرامش اوله‌بیلیرلر ؛ کورکولی وَتمیز یوره‌کلی بر أبه اویله‌لرینه‌ده ألندن کلن نصیحتلری ویره‌رك تسلیه‌لرینه چالیشملیدر. ایشته أبه‌لکك بیوکلکی، یوجه‌لکی ، أییلکی بوکبی یارارلقلرده کورولور ..

حال يالكز عيب دكل ، پك بيوك بركناهـدر. مكروه ألدريله غايت تميز قادينلرك رحملرينه قدر خسته‌لق تخملرى صاچوب أكن وَبرچوق كنج وَدينج خاملرى مزار چوقورلرينه‌ايتوب دوشورن بوناق قوجه‌قاريلره حالا اوته‌ده بريده راست‌كلدكجه آغلايه‌جغمز كلييور. چوجغك نه‌اولديغنى ، ناصـل كله‌جكنى، ناصل چيقه‌جغنى، يمورطه‌لغك، رحمك نره‌ده بولنديغنى بيلمه‌ين وَكبه‌لكده ايديله‌جك تدبيرلرى ، چوجغه آلندقدن صـوكره نه ياپلـق لازم كله‌جكنى آكلامايان قادينلرك أبه‌لك ايتملرى،أبه‌لكه‌قاريشمه‌لرى، بعضـاً بونكله‌ده قنـاعت ايتميه‌رك اوته‌يه بريه‌علاج « صاليق ويرملرى » بيوك برفنالق، اوكولماز بربلادر.

آطه‌لر طبيبى عزتلو مدنى قدرى بك
M. le Dr. Médéni-Kadri bey.

اومارزكه شوكتابى[*] اوقويه‌جـق تربيـه‌لى وَ بيلكيلى أبه‌خاملر كنديلرينه كوستريلن يولدن اصلا ديشـارى چيقمازوَايشلرينى أبى برقلب، كوزل برنيت ايله كورمكه چاليشيرلر.

شوكتابجغزده صايوب دوكه‌جكمز تدبيرلر، صـاليقلر ايله أبه خاملرك ايشـنه يارار، بيلكيلرينك آرتمسـنه وَصنعتلرينك ايلروله‌مسنه آزچوق خدمت ايده‌بيليرسه‌م كنديمى أكْطالعليلردن صايار وَهيچ اولمازسه بووجهله بيكلرجه كنج آننه‌لرك،معصوم ياوروجقلرك اولومدن قورتارلمسـنه ياردیم ايتمش اولورم ...

[*] ـ أبه‌لك — طوغورمه وطوغورتمه [١٣٢٢] ـ دوقتور بسيم عمر .

یولنده بر أبه‌لك «قادینلغك قوروجیلغی» دیمکدر. انسانلقده بر قادیندن بر أو، بر اوجاق، بر ایل بیله یتیشه‌بیلیر؛ قادینلرك صاغلام اولملری، آنالرك خسته‌لقسز، فنالقسز طوغورمه‌لری او یماغك، مملکتك یالواره یالواره ایستدیکی جاندن اوزله‌دیکی برشیدر... قادینلره بشیکدن مزاره قدر یول کوسترن «أبه» ایلریده أو قادینی، آنا، نینه اوله‌جق انسانلره کوتولك دکل، أییلك ایتملی؛ مشتریلرینی اولومه دکل، صاغلغه کوتورملیدر... بیلمایدر که قادینلرك یاپیلری، بدنلری ارککك کیلردن دها نارین، دها اینجه‌در؛ اوفاق بر راحتسزلق اونلرده کوکلشوب قاله‌بیلیر؛ اوحالده قادینلقله اوغراشه‌جق أبه‌لرك دقتلری، دوشونوشلری، باقیشلری پك زیاده، لزومندن بیك قات زیاده اولملیدر که برچوق کنج، دینج، طوغورغان خانملر بوش یره مزارلره کومولمه‌سین؛ برچوق اوجاقلر، أولر خانمسز، قوجه‌لر ارقداشسز، یاورولر آننه‌سز قالماسین...

مقری کوی بلدیه‌سی وبز فابریقهٔ همایونی طبیبی عزتلو احمد رفیق بك
M. le Dr. Ahmed Réfik bey.

فقط شوکا آجیرز که اسکیدن بری قادینلرده أبه‌لك بر مال کبی آنادن قیزه کچمکده وبر چوق أبه‌لرده بیلکیدن، تمیزلکدن، هنر ومعرفتدن آز بر اثر بیله کورولمه‌مکده‌در. بو

وَیووارلاق عادی بر آیینه ایله بومشکله غلبه ایتمش وَخنچره‌نك معاینه‌سنه موفق اولمشدر.

مانوئل غارسیا، أللی یاشنده ایکن
١٨٥٠
MANUEL GARCIA, à cinquante ans.

موسیقیده مشهور برعائله‌یه منسوب «مانوئل غارسیا» ١٨٠٥ سنه‌سنده مادریدده تولد ایتمش و بوکون یوزنجی سنهٔ دوریهٔ ولادتنه واصل اولمشدر.

مانوئل غارسیا ابتدالری عائله‌سی کبی فن موسیقی‌به انتساب ایتمش ایسه‌ده تأمین موفقیت ایده‌مدیکندن تیاترو صحنه‌لرینی ترکه مجبور قالمش وَ جریان وقایعه کردندادهٔ انقیاد اوله‌رق طالغنی ده‌نه‌مك اوزره بر واپوره آتلایوب یوله چیقمشدر. ابتدا دوغربجه جزایره کیدوب اوراده عسکری خسته خانه‌لری خدمتنده بو- لنمشدر که طبیب اولمیان

مانوئل غارسیا، یوز یاشنده ایکن
١٩٠٥
MANUEL GARCIA, à cent ans.

مانوئل غارسیانك طبابتله‌ایلك مناسبتی بورادن باشلار. مانوئل

خنچره بین مخترعی

مانوئل غارسیا

هر کشف واختراعك نه‌قدر مهم وعالی ، نه‌درجه مفید وعسیر اولسه حیز آرای حصول اولدقدن صوکره پك بسیط حتی عادی کورولمسی مقتضای فطرت بشر کبیدر . کشفیاتنك درجهٔ اهمیتی پك زیاده اولدیغی حالده عادی کورولمك فلاکتنه اوغرایان قریستوف قولومب کبی بدبختلر صحائف تاریخ شئونانده آزدکلدر . کشف و اختراعندن صوکره بساطتنه حکم ایدیلن خصوصاتك کمال موفقیتله استحصالنه قدر نه‌درجه مشکلات چکلدیکی نظر دقته آلنماملیمیدر؟ هیچ بر زمان بر کشف واختراع بسیط اولدیغی قدر قولایلقله حصول بولمامشدر. نه‌قدر بسیط اولورسه اولسون هر کشفك اهمیتی تأمین ایده‌جکی استفاده وانسانیته بخش ایده‌جکی منافع ایله متناسبدر .

بوکون اطبانك ألنده پك بسیط ، عادی کوچوجك بر آینه‌دن عبارت اولان « خنچره‌بین » ك صحت بشره ، طبابته ابراز ایتدیکی مأثر خدمت کذارانه پك عالی ، پك عظیمدر . حال بوکه بو کوچوك آلتی وقتیله لوندره هیئت فنیه‌سی عادتا اویونجاق قبیلندن عد ایتمش ایدی.

خنچرنك معاینه‌سی وامراضنك تفتیش وتشخیصی عصرلردن بری اذهان اطبایی جداً اشغال ایتمکده‌ایدی ؛ ایشته « مانوئل غارسیا » اسمنده بر ذات اوزون بر صاپه مربوط کوچك

« قصبات بین » آلتی

مسلك جلیل طبابت هرکون بر اثر نوین ترقی کوسترمکده دوام ایدیور ، هرکون کشفلر یکدیکرینی ولی ایدوب کیدیور . دها نوزاد حکمنده عد اولنه‌بیلن طبابت کسب کمال ایدوب کهل حالنه کلنجه‌یه‌قدر دها نه قدر کشفلر میدانه قونوله‌جق ، بلکه‌ده انسانلر همان کافهٔ مهالك ومصائب مرضدن وقایه ایدیله‌بیله‌جکدر !

کوچوك چوجقلرك أللرینه کچن هر شیئی آغزلرینه کوتوردکلری معلومدر ؛ بعضاً بویله بر عادت دها دوغریسی همان طبیعی برانهماك تأثیریله چوجغك بوغازینه برشی قاچابیلیر . کوچوکلرده اولان بو قضا اکل وشرب اثناسنده بیوکلرده‌ده وقوعه کله‌بیلیر ؛ بر شی یینیلیر یاخود ایچیلیرکن کولنیله‌جك اولورسه بوعارضه‌نك وقوعی قولایلاشدیرلمش اولور . بویولده بوغازه بر شی قاچنجه شدتلی اوکسوروکلر ظهوره کلوب نفس طارلاشیر ، یوز موراریر . بوکبی احوالده آغزده بولنوب ناصلسه قاچان ماده یامری‌یه کیروب طیقلمش ، یاخود قصباته کیرمشدر . میوه چکردکلری ، چیوی وَمواد متنوعهٔ سائره‌نك قصباته کیردکلری دفعاتله کورولمشدر .

مقدما بویله بر قضا وقوعنده یاصدر یاریلوب قصباته قدر کیدیلیر یاخود « خزع شریان‌شزن » عملیه‌سی اجرا ایدیلیر وَبو صورتله جسم غریبك اخراجنه چالیشیلیر ایدی ؛ فقط چوق

غارسیا فیزیولوژی فننك تطبیقاتی ایله «تربیهٔ صوتیه»نك واصلاح صدانك ممکن اوله‌جغنی تأمل ایدوب عودتنده پارسده برمکتب موسیقیٔ فیزیولوژی تأسیسی ایله اکتساب شهرت ایتمکه باشلامش. واوتوز یاشنده ایکن پارس «قونسه‌رواتووار» ینه معلم تعیین اولنمشدر. ۱۸٤۸ ده ادیبهٔ مشهوره «ژورژ سان» ك اصرار وابرامنه رغماً پارسی ترك ولوندره‌یه عزیمت ایتمش واوراده «موسیقی انجمن قرالیسی» نه معلم نصب اولنمشدر.

مانوئل غارسیا خنجره‌بینی ٥٥ یاشنده ایکن ایجاد ایتمشدر. بوذاتك ایکی اوچ آی اولیسی لوندره‌ده یوزنجی سنهٔ ولادتی مراسمی اجرا ایدلدیکی زمان خنجره‌بینك ده للنجی سنهٔ اختراعی ذکر اولنه‌رق موجدی حقنده احترامات وتکریمات فائقه‌ده بولنلمشدر.

خنجره‌بین ابتدا آهنك واصواتك مطالعهٔ فیزیولوژیه‌سنه خدمت ایتمش ایسه‌ده ایکی سنه صوکره ویانه امراض عصبیه معلمین بنامندن «تورق» بوآلتدن تشخیص امراضده‌ده پك بیوك استفاده‌لر حاصل اوله‌جغنی میدانه قویمشدر.

لوندره شهری، طبابته پك بیوك خدمت ایتمش اولان بو قوجه موسیقی شناس حقنده ۱۷ مارت ۹۰٥ ده اجرا ایتدیکی مراسم ایله پك بیوك آثار احترام کوسترمشدر. بومراسم احترامیه‌ده اسپانیادن، آمریقادن، فرانسه‌دن، آلمانیادن خنجره امراضی متخصصلرندن هیئتلر، مرخصلر حاضر بولنمشلردر. انکلتره، اسپانیا، آلمانیا حکمدارلری یوزنجی سنهٔ عمرینه واصل اولمش اولان بوذات ستوده صفاته طبابته ایتدیکی خدمت برکزیده‌سنه مکافاةً ممتاز نشانلر اهدا ایتمشلردر.

طوزده تهلکه

بعضیلرمز پك زیاده طوز اکلنه میالز ، یمکلرینی زیاده طوزلی یاپدیرانلراولدیغی کبی سفره‌ده ینه یمکلرینه طوز أکوب دوررانلرده‌چوقدر. یابرطاقنه نه‌دیه‌لم، أکمکنی، لقمه‌لرینی طوزه باتیره‌رق یرلر. واقعا طوز اغدیه‌مزك بر رکن مهمیدر ؛ بدنك طوزه احتیاجی واردر . اولدن بری « نان ونمك حقی » دیرلرکه أکمك درجه‌سنده طوزه اهمیت ویرلدیکنی کوسترر . آفریقا اورته‌لرنده طوزك آلتوندن قیمتلی اولدیغی سیاحینك جملهٔ روایاتندندر . فقط طوزك استعمالنده بودرجه افراط واسرافه وارمامق البته أییدر ؛ حتی بوکون طوزده تهلکه‌بیله موجود اولدیغی میدانه آتلمشدر . طوزك بدنده تزاید وتراکمی بعض امراضك شفاسنی تأخیر ایتدیکی ، « التهاب کلیه » دینلن بوبره‌ك خسته‌لغنده پك مضر اولدیغی بیان ایدلمکده‌در . بوبابده اجرا ایدیلن متعدد تجربه‌لرله ثابت اولمشدرکه التهاب کلیه‌یه دوچار اولوب ادرارنده آلبومین بولنان آیاق وَألری ، کوزلری شیشن خسته‌لره طوز ویرلمینجه آلبومین فوق‌العاده آزالمقده وَآیاق وَکوز قاپاقلری شیشلری بوسبتون اینمکده‌در. حتی بو خسته‌لقده سوتك نفع وفائده‌سی درونده طوزك پك آز اولمسندن ایلری کلمکده اولدیغی‌بیله سویلنمکده‌در. بوحالده التهاب کلیه‌ده أت اسکیدن ظن اولندیغی قدر مضر وَسوت نافع اولمیوب طوزك چوق وَیاآز اولمسنك تأثیری واردر .

دفعه‌ده موفقیت حاصل اولمازدی . حال بوکه صوك زمانده آلمانیاده « کیلیان » نامنده برطبیبك ایجاد ایدوب « قصبات بین » نامنی ویردیکی آلت بوغازدن خنجره طریقیله تا قصباته قدر ادخال اولنه بیلور وَ آنکله اجسام اجنبیه اخراج ایدیله بیلور . بو اصول محاسن شمول بیوك براثر ترقیدر .

« قصبات بین » مختلف قطرده سوندا کبی بر آلتدر که طبیب اوجنده‌کی ألکتریق لامباسنك ضیاسی ایله درون قصباتده بولنان جسم اجنبی‌یی کورور وَخصوصی یاپدیریان پنس ایله طوتوب چیقاریر . جسم غریب ده‌میر ایسه قصبات بین درونته وضع وتطبیق ایدیلن مقناطیس ایله جذب و اخراج اولنمق ممکندر .

بو آلتی اوزون اوزادی‌یه تفصیلاتی ایله آکلاتمق بیسود اوله‌جغندن یالکز اختراعنی اخبار وَصحت بشره ایتدیکی خدمتی اظهار ایله اکتفا ایدر وَبرده آلتك تمامیله آکلاشیلمسی وَصورت استعمال وتطبیقنك موفقیت پذیر اولمسی ممارسه‌یه وابسته اولدیغنی علاوةً بیان ایدرز .

« قصبات بین » آلتی مری ، مثانه ، احلیل وَمعای مستقیمی معاینه ایتمك اوزره « مری بین » ، « مثانه بین » ، « احلیل بین » ، « سرم بین » نامله‌رنده موجود اولان آلاته همان مشابهدر .

برخسته‌ده آشیدن برفائده کورولمدیکی کبی قودورمش برآدمه‌ده قودوز آشیسنك هیچ برفائده‌سی یوقدر.

«سروم» ایسه بعض میقروبه قارشی «معاف» قیلنمش برحیوانك قاننده چیقاریلیر، «معافیت» اثناسنده قانده میقروبلرك تأثیرلرینی ابطال ایده‌جك بعض ماده‌لر حصوله کلدیکی وَبو ماده‌لرله بدنك کندیسنی مدافعه وَتخلیص ایلدیکی نظریهٔ تصوراولنمش وَسرومك اومیقروبك تأثیریله خسته اولانلره بخش ایلدیکی معافیت وَشفا دخی بوفکر ونظریه‌یی تجربهٔ تصدیق ایلمشدر. سروملرك أك پارلاق مثالی قوش پالازینه قارشی قوللانیلانیدر. سروملرده بدن خسته‌لغك تحت تأثیرنده بولنمایدرکه تأثیر شفاساز بوشینه کیتمه‌سین. مرضلرك ویره‌جکلری معافیت آشینکی کبی ثابت وَآزچوق اوزون برمدت برقرار اولمدیغی جهتله بونلردن برخسته‌لقدن صاقینمق خصوصنده بیوك بر فائده بکله نیله‌مز.

ایشته کچن سنه‌کی (نوسال) ده معلم (شانتمه‌س) ك قاره حمایه قارشی بولمش اولدیغنی اوزون اوزادی‌یه یازدیغمز سروم ده بو قبیلدندر. آنجق قاره حمایه طوتولمش بر بدن ایچون تطبیق اولنه‌بیلیر. معلم شانتمه‌س بوسنه نشر ایلدیکی مهم بر مقاله‌ده بیکلرجه خسته‌لر اوزرنده تطبیق اولنان بو سرومدن پك چوق استفاده ایدلدیکنی وَتطبیق ایدیلنلرله ایدیلمینلر مقایسه اولنورسه قاره حما وفیاتنك کندی سرومی ایله ایدیله‌جك تداوی سایه‌سنده یوزده ٢٤ ـ ١٤ دن یوزده [٤] ه قدر ایندیرلمسی ممکن اوله‌بیلدیکنی دلائل عدیده وَملاحظات فنیه ایله سرد واتیان ایدیور.

بو آرالق انکلیز عالم طبنجه ده قاره حمایه قارشی تطبیق ایدیلن برآشی ـ که کاشفنك اسمنه اضافتله «رایت آشیسی»

قاره حما

وَ

رایت آشیسی

صالغین خسته‌لقلردن بوسبوتون قورتولمق وَ بویوزدن حصوله‌کان « وفیات بیهوده » نك اوکنی آلمق ایچون پك چوق چالیشیلیور . . . بوکون علمای طبك بوتون مساعیسی میقروبلی خسته‌لقلرك هپسنی‌ده چیچك کبی، قودوز کبی بر آشی ایله أیی ایتمك وَ بو آشی‌یی طوپدن دها بیوك برمقیاسده تطبیق ایده‌رك اردولری ، مکتبلری، محله‌لری، أولری صالغین خسته‌لقلردن قورومق امنیه‌سنه معطوفدر .

اولا شوراسنی بیلملی که « آشی » باشقه « سروم » باشقه‌در . آشیده برخسته‌لغك مؤثر مرضیسی ویا اونی حاوی اولان ماده آز چوق تغییر واصلاح ایدلدکدن صوکره ینه اوکا قارشی قوللانیلیور ، مثلا انسان چیچکنه طوتولمامق ایچون بوزاغی چیچکنك جراحتی ـ که [جه‌ننه‌ر] بولمشدی ـ قوللانیورز ؛ قودوره‌جق بر آدمه قودورمامسی ایچون قودورمش برطاوشانك مردار ایلیکنی، شدتنی تخفیف ایده‌رك ، شرینغه ایدیورز . شوکادقت ایتملیدرکه « آشی » دائما آزچوق خفیفلشدیرلمش برشیدر ، مثلا چیچك آشیسی بوزاغنك بدنندن کچه‌رك خفیفله‌مش ، قودوز آشیسی ایسه حرارت وَقوروتمق ایله تخفیف ایدلمشدر .

آشیلرك یکانه خاصه‌سی ، هنوز باشلامامش ، بدنی تماماً صارمامش خسته‌لقلره قارشی کلمکدر . بناءً علیه چیچکه طوتولمش

آشیلانان آدم قاره حمایه قارشی « معاف » اولیور وَبو معافیت آدمنه کوره ایکی اوچ سنه قدر سوریور .

آشی مقدارینك ، معافیت مدتنك تماماً تعیینی آنجق بوندن صوکره ایدیله‌جك تجارب ومشاهدات ایله تعیین اولنه‌بیله‌جکدر .

بو اصول تداوی دورت بش سنه‌دنبری آفریقا ، هند وَسائر مستعمراتده بولنان انکلیز عساکری اوزرنده تجربه وَتطبیق ایدلدی ، حالاده ایدیلیور . آشینك محسنات وَ فوائدینی تعیین وتقدیر ایچون تشکل ایدن ، لوندره مکتب طبیسی معلمینی ایله اطبای عسکریه‌دن عبارت برهیئت مخصوصه‌نك ویردیکی راپور شو یولده نهایتپذیر اولیور : « احصائیات رسمیه وَوثائق خصوصیه‌یی کمال دقت ایله تفتیش وتفحص ایتدك ، خلاصهٔ افکاریمز شودرکه رایت آشیسی تطبیق ایدلدیکی اشخاصده قاره حمایه طوتولمق تهلکه‌سنی آزالتدیغی کبی بو خسته‌لقدن وقوعه کلن وفیاتی‌ده فوق‌العاده تحدید ایدیور . »

معلم رایت بوکا دائر نشر ایلدیکی اثرده احصائیات رسمیه‌یه استناداً شو مقایسه‌یی یاپیور :

	نفر	بونلرده قاره حما وقوعاتی	نسبت
عینی اردوده آشیلانان	٢١,٨١٥	٣١٨	یوزده ١,٤
« آشیلانمایان	١٦٣,٠١١	٤٢٣٦	« ٢,٦

کورولیورکه عینی اردوده وَعین یرده قاره حما وقوعاتی آشیلانانلرده یوزده ١,٤ اولدیغی حالده آشیلانمایانلرده ٢,٦ یعنی اولکینك ایکی مثلی قدردر .

دیورلر ـ نك فوائد ومحسناتی ، خصوصیله اردولری قاره حمادن قورومق خصوصندهکی خدمت مهمهسی آوردهٔ زبان تقدیر ایدیلیور .

بو قاره حما آشیسنی انکلیز اساتذهٔ طبندن معلم رایت بوندن اون بر سنه اول کشف و احضار ایدهرك اردولرجه نتایج تطبیقیهسندن استفاده اولنمق اوزره انکلتره حربیه نظارتنه تودیع ایتمشدر .

آشینك اساسی : ٦٠ ـ ٦٥ درجهٔ حرارتده اون بش دقیقه قدر ایصدیلهرق شدتی تخفیف ایدیلن قاره حما میقروبلریدر . بو میقروبلرك أکیلمسنده ، جنسنك انتخابنده دقت ایدیلهجك بعض نقطهلر وارسه ده صرف فنی اولان بو تفصیلاتدن صرف نظر ایدیورز .

بویولدهحاضرلانان بر آشینك هرسانتیمترو مکعبنده ١٠٠٠ ـ ٢٠٠٠ قدرمیقروب بولنملی ایمش. اردوده وَقاره حما استیلاسی ظهور ایدن بر یردهکی بوتون افراد آشیلانیور . آشیلامق ایچون غایت آز بر مقدار [ایچنده ١٠٠٠ میلیون میقروب بولنهجق قدر برمقدار] آلینیور ، بونکله اومـوزك آرقه طرفنه ، یانلره شرینغه ایدیلیور ، بعضاً دها امین بر معافیت ویرمك ایچون بر ایکی کون صوکره بر شرینغه دها یاپیلیور .

آشی یاپیلدقدن بر ایکی ساعت صوکره خفیف برحرارت، جزئی بر باش آغریسی کلیور ، برقاچ ساعت صوکره بونلرك هپسی کچیور ؛ بعضاً آشینك یری قیزاریور، شیشیور، اوتهده بریده بزلر پیدا اولیورسهده بونلرك هیچ بری چیبان یاپمیور .

معلم رایتك فکرینه کوره ، شرینغهدن ایکی کون صوکره

دیش آشیسی

دیشلرك برچوق جهتلرله پك بیوك قیمت واهمیتی اولدیغی جمله نزدنده معلوم برکیفیتدر . لذائذ حیات حیوانیه‌دن برقسم مهمنی دیشلر تأمین ایدر . واقعا انسان کروه شکمپرزوران کبی « یمك ایچون یاشاماز ، یاشامق ایچون یبر . » سه‌ده . . . هیچ بر زمان بردیشسز دیشلری تام وصاغلام بربختیارکبی « طاتلی طاتلی » یه‌مز ، بلکه یمك اونك ایچون اولدقجه اضطراب آور بر اذادر . آقشام اوستی سفره باشنده افراد عائله آره‌سنده کوله کوله بسیط وَفقط صحی وَنفیس طعاملردن نواله‌چین اولمق اذواق حیاتك أك بکام آوری اولسه کرکدر . دیش اولمینجه هضم یولنده اولماز ، هضم یولنده اولمینجه صحت مختل اولور [*] . دیکر طرفدن دیشلر حسن وآن وَ تناسب اندام ایچونده اهمیت عظیمه‌یی حائزدر . خوبانك کلفملرنده دیشلر برر « درناب » در . ملك سیما برکوزل خنده‌ناك اولدقجه هالهٔ دهانی درونده دندان ظرافتنشانی انسانه عادتا کولومسیر . انسان بودلبرده بوانجی دیشلره طوقونه‌رق کلن اهتزازات کلامیه‌یه‌می ، یوقسه دیشلره‌می دقت ایده‌جکنی ، هانکیسنه مجلوب وحیران قالاجغنی شاشیرر ؛ حال بوکه دیشلر اکسیك اولنجه سحر آمیز سسلرده آهنك لطیفلرینی غائب ایدر .

ایشته اهمیت ذاتیه ، اجتماعیه وَاستیناسیه‌سی بودرجه اولان اوکوزل دیشلر یرلرینه باشقه‌لری قائم اولمامق اوزره مع التأسف چورویوب دوشویورلر . بوسببدن دولایی چوروینلرینی

[*] . — دیشلرك حفظ صحتی . — دوقتور بسیم عمر

وَفیاته کلنجه :

	نفر	قاره حمادن وفات ایدن	نسبت وفیات
عینی اردوده آشیلانان	١٨,٩٨٢	٤٠ وفات یوزده	٠,٢١
« آشیلانمایان	١٥٠,٩٢٠	٩٥٧ « «	٠,٦٣

کورولیورکه آشیلانانلرده نسبت وفیات یوزده ٠,٢١ اولدیغی حالده آشیلانمایانلرده ٠,٦٣ یعنی اوچ مثلی زیاده‌در .

بوکونکی احصائیات رایت آشیسنك حقیقی ده‌کزینی تعیینه کفایت ایده‌میور ؛ بو اصول انکلیز اردولرنده حالا تطبیق اولنمقده وَمعلم رایتك تطبیقات وتجاربی ده توالی ایتمکده اولدیغندن پك یقین برزمانده آشینك فوائد عظیمه‌سی وَبواصولك فوئد مختلفهٔ تطبیقیه‌سی تعین ایده‌جکی امید اولنیور . فقط آشیلانانلرده خسته‌لغه طوتولمق تهلکه‌سنك یاری یاری‌یه وَوفیاتك اوچده بره اینمسی‌ده کوستریورکه بو آشی ایلریده اصول وقواعدینك اصلاح وتکملیله أك أمین وَ أك استفاده بخش وسائط واقیه وَتحفظیه صره‌سنه کچه‌جك أمل نواز وَقیمتدار أدویه‌دندر . ایلریده بو آشینك قطعی وَحقیقی بر آشی اولدیغی تحقق ایدرسه آرتق قاره حمانك هرکسده اویاندردیغی خوف شدید فن سایه‌سنده تمامیله زائل اولمش اولور .

ورم قابل شفادر

٩

أك غيور وَ وفاشعار طلبه‌مدن كليسلى دوقتور رفعت افندينك محصول سعى ودراتى اولان « ورم قابل شفادر » عنوانلى شو اثر كزينك [*] قارئين كرامه توصيه وتقديمى وظائف قدرشناسيدن عد ايديبورم .

بوكوزل اثرغايهٔ موضوعندن دولايى نه درجه شايان اهميت ايسه صورت ترتيب وتحريرنجه كوستريلن رويت ونزاهت جهتيله‌ده اوقدر شايستهٔ توصيه وَدقتدر . بو اثر يالكز اطبانك دكل ، هركسك ايشنه يارايه‌جقدر ؛ چونكه ؛ بو صحيفه‌لر كتب طبيه‌ده‌كى او آغير اسلوب افاده‌دن بوسبتون آزاده‌در ؛ چونكه اثر ، خواصدن زياده « كتلهٔ عوام » ه ، « جملهٔ ناس » ه خطاب ايديبور . بناءً عليه عوامه خطاباً وَهركسك آكلايه‌بيله‌جكى بر لسان ايله يازيلان بو مينى مينى كتاب أك نافع بر اثر وَاونى بو يولده يازوب نشر ايتمكدن عبارت اولان حركت انسانيتكارانه ايسه أك شامل و أك بشر پرور امرخيردر ،

ورم ، ورم .... ديوب كچمه‌ملى ؛ ورم ، هربرده هركسى پنجهٔ قهر وشدتنه كچيرن وَ عادتاً مدنيت بشريه ايله متناسباً ايلرله‌ين ، اولاد و امثاله ثروت وسامان وَعقل و اذعاندن دها امين بر طرزده وَبر استعداد هزال‌انكيز حالنده انتقال ايدن ، كنج و اختيار ، زنكين وفقير همان هيچ بر كيمسه‌يى تأثير

[*] ٠ — ورم قابل شفادر ـ ١٣٢٢ ـ دوقتور كليسلى رفعت

دولدیرمق وَ دوشنلرك یرینه صنعی دیش قویدرمق جهتلری دوشونلمش وَحتی اسکی زماندن بری دیشلری یکیدن سوردورمك چاره‌لری وَبرنوع دیش آشیسی اصولی تحریسنه غیرت ایدلمشدر. هنوز دوشن بر دیشك یرینه باشقه برینی آشیلامق نه طاتلی خیالدر!

شیخ الاطبا بقراط برضربه نتیجه‌سی سقوط ایدن دیشلری همان وَتکرار یرینه صوقوب یرلشدیرمکی توصیه ایدیور. بویله سریعاً یرینه وضع اولنان دیشلرك تکرار طوتدقلرینی بقراط ادعا ایدیور. بعده اندلس اطبا وَجراحین مشهوره‌سنك سر آمدانندن وَاطبای اسلامك مابه‌الافتخاری اولان «ابوالقاسم زهراوی» بوخصوصده اجرای تجارب ایده‌رك دیش آشیسنك ممکن اولمدیغنی بیان ایتمشدر. حالبوکه فرانسه مشاهیر جراحین سالفه‌سندن «آنبرو واز پاره» برندن چکدیکی دیشی باشقه برینه آشیلایوردی؛ حتی دیشینی چیقاردیغی بر پرنسسه بر قیزدن آلدیغی دیشی آشیلادیغنی وَدیشك پك أبی طوتوب ایفای وظیفه ایده‌بیلدیکنی ذکر ایتمکده‌در. آلمانیاده ایسه بروقتلر بردیشی تمیزلمك ایچون چیقارمقده وبعدالتطهیر تکرار یرینه قویمقده ایمشلر.

بوکون «دیش آشیسی مسئله‌سی» ده مسائل سائرهٔ طبیه کبی نظر مطالعه وَتدقیقه آلندی وَنتیجه‌ده دیش آشیسنك ممکن اولمدیغی قطعیاً تحقق ایتدی؛ چونکه چیقان بر دیش کندیسنی بسله‌ین أوعیه‌دن آیرلمشدر. تکرار وضعنده کندیسنی بسله‌یه‌جك بر وعاء موجود اولمدیغندن حیاتنی غائب ایدوب درونده بولندیغی انسجهٔ حیاتیه ایله بر علاقه وَارتباط پیدا ایده‌مز. مع التأسف مملکتمزده دیشجیلك ایدن بعض بربر بوزونتیلرینك دیش آشیسنك ممکن اولدیغنی ذکر ایله ساده دلان اهالیی اغفال ایتمکده اولدقلری کورولمکده‌در.

دكلدر ؛ هر كون معاينه خانه‌سنه ضعيف ونزار ، حيات وقدرتدن بى نصيب بر چوق ورمزدكانك ، علتك تداوى قبول ايده‌مين بر دوربى امانده ، شفا وَصحت ديلنمك اوزره قوشديغنى كورمه‌ين طبيب يوق كبيدر [*] . » ذاتاً يوقاريده‌كى رقملرده ، بليغ ومقنع بر بيان حال ايله دلالت وشهادت ايتمكده‌در .

فقط ، ورم دائماً آق جكرلره صارمامقده ، چوجقلرده چوق دفعه « بين حماسى ـ التهاب سحايا » ، « قارن ورمى ـ تدرن امعا » شكلنى آلمقده وَ زواللى ياوروجقلرى أك أليم تشنجلر وَ أك دايانيلماز اضطرابلر ايچنده محو وَتباه ايلمكده‌در . يكرمى سنه‌لك حيات طبابتك خاطرات ومشهوداتنه استناداً ديه‌بيلورم كه ، ورم بزده ، خصوصيله چوجقلرمزده أك زياده باغيرساقلر طريقيله وجودى استيلا وَ افنا ايتمكده‌در . بونك أك آشكار وَبديدار سببى‌ده چوجقلرى بسلمك خصوصنده التزام ايده‌كلديكمز حال لاقيديدر . بزده دها يكى طوغمش بر ياوروجقدن اون ياشنى بولانلره قدر بوتون چوجقلغك بو كونكى طرز تغديه وتنميه‌سى شايان تنقيد وَ مؤأخذه‌در . شمدى‌يه قدر كوستريلن تسيب واهمال آز چوق خوش كورلسه بيله ، آرتق ورمك صورت وَطرز سرايتنى يقيناً بيلديكز بو زمان ترقى نشانده‌ده التزام اهمال وَ تراخى پك بيوك بر قباحتدر .

برده ورمك دائرهٔ تخريبات وَاضطراباتى ظن اولنديغندن دها واسعدر ؛ بعضاً كميكلرى اويارجه‌سنه خراب ايدرك بر چوق اعوجاجلر ، مفصللره صاره‌رق آز چوق غير قابل تداوى آفتلر حاصل ايدر وَ بو وجهله بوتون عمره سوره‌بيلن

[*] . ـــ نوسال عافيت ـــ ٣

سرایت و استیلاسندن آزاده براقمایان ، نفوس موجودهٔ بشریه‌نك دورتده برینی محو وهلاك ایدن بو مزمن خسته‌لق بوکون بر « مرض بین‌الملل » شکلنی آلمشدر .

اوت ، بوکون ورم هر طرفده ، هریرده ایراث دهشت وخسار ایدوب دوریور : فرانسه ورمدن سنوی ۱۵۰,۰۰۰ ، آلمانیا ایسه ۲۰۰,۰۰۰ نفوس غائب ایدییور ، تقریبی بر حسابه نظراً یالکز آوروپاده سنوی ۱,۰۰۰,۰۰۰ نفوس ، ورمك زبون شدائدی اولوب کیدییور .

ورم مملکتمزده‌ده همان‌عین شدتله اجرای حکم ایدییور . شهر امانت جدیله‌سی طرفندن یدی سنه‌دن بری بیوك بر همت وَجدی بر غیرت ایله هرسنه نشر اولنان وَعسکری وَ اجنبی خسته‌خانه‌لرینك غیری دوائر وَخسته‌خانه‌لره عائد اولان ایسانستیق جدوللرینه کوز کزیریله‌جك اولورسه ۱۳۲۰ سنه‌سی استانبولده یالکز ۲٦٤٥ کشینك ورمدن وفات ایلدیکی ونسبت وفیاتك بیکده ایکی راده‌لرنده قالدیغی کورولور ؛ نفوسی بربچق میلیون تخمین اولنان پای‌تخت سلطنت سنیه‌ده‌کی بو نسبت ویانه ، برلین ، پارس کبی بیوك شهرلرده‌کی ورم نسبت وفیاتنه نظراً پك ممنونیت بخشا بر نتیجه تشکیل ایدر ؛ فقط جدولده « التهاب سحایا » ، « التهاب امعاء » ، « سوء تغدی » ، « التهاب په‌ریطوان » ، « قحول شیخی » ، « امراض جهاز تنفسی » ، « امراض کلیویه وبولیه » ، « امراض مختلفهٔ سائره » تعبیرات کلیهٔ طبیه‌نسیله کوستریلن خسته‌لقلردن‌ده بر چوغنك ینه امراض درنیه‌یه عائد اولدیغی نظردقته آلینیرسه بو نسبتك پك تقریبی اولدیغی تسلیم ایدیلیر .

« ورمك تخریبات روزمره‌سی بزده‌ده هریردن آشاغی

وقتیله ، پارسده ، خسته‌لغك سرایت وانتقالنی ایلك دفعه
لمق اوزره برصورت تجربیه‌ده اثباته موفق اولان « شووو »
« ویلمن » کبی اعاظمك ریاستلری آلتنده انعقاد ایدن بین‌الملل
نجی ورم قونغره‌سنده ، درمیان ایدیله‌جك مباحثات وتدابیر
یه وَطبیه‌دن مملکتمی‌ده خبردار ایتمك اوزره ، بولنمش
قونغره‌نك پك زیاده شایان دقت اولان مذاکرات متمادیه‌سنی
تعقیب ایتمش ایدم . اوزماندن بری خسته‌لغك طبیعتنه ، صورت
نتشارینه ، بو بابده اتخاذی ایجاب ایدن تدابیر واقیه وَشافیه‌یه
ائر برچوق کشفیات وترقیات تیسر نمای حصول اوله‌رق
ورم مسئله‌سی » فوق‌العاده کسب وسعت واهمیت ایتدی .

صوکره‌لری ، بومسئلهٔ اجتماعیه‌هر یرده بحق اشغال افکار
یتدیکی بر صره‌ده مملکتمزده ده کرك مجلس صحیهٔ عمومیه‌ده
کرك جمعیت طبیهٔ شاهانه‌ده بو علتك صورت سرایتنه ، منع
نتقالنه وَتحدید مضراتنه دائر برچوق مباحثات ومذاکرات
مفیده جریان ایتدی . حتی مجلس صحیهٔ عمومیه ورمك مملکتمزده
أك زیاده نه ایله وَ نه صورتله سرایت وانتشار ایتدیکنه وَأك
چوق هانکی شکلده ظهور نمای دهشت اولدیغنه وَبوبابده
نه کبی تدابیر اتخاذ ایدیلمك لازم کلدیکنه دائر فن دائره‌سنده
بیان فکر ومطالعه‌یه بو محرر عاجزی مأمور ایتمش وَ ورم
مسئله‌سی فکر وقلممی هفته‌لرجه اوغراشدیرمش ایدی .
بومسئله‌ده غایهٔ قرار اوله‌رق دییوردم که :

« بوکون ورمك « ساری » ، « قابل احتراز وتوقی »
وَ « قابل شفا » اولدیغی فنجه قطعیاً ثابت اولدی . فقط ،
خسته‌لغك منع توسع وانتشاری ایچون بوثبوتك افاده وبیانی
کافی دکلدر ؛ ورم حقنده‌کی ملاحظات ومکتسبات ، ورمه

آجیقلی برسفالتی ، ایکرنج وَمؤلم برمعلولیتی موجب اولور .

شوراسی‌ده آیریجه شایان دقت وتذکاردرکه، ورم بوکون « شخصی » ، « خصوصی » اولمقدن زیاده« اجتماعی » وَ«عمومی» برخسته‌لق حالنی آلمشدر؛ چونکه بوتون هیئت اجتماعیهٔ بشریه بومرض مدهشدن حصه‌دار تأثردر ، هرکس ورمك تأثیرات شدت وفجاعتنه معروضدر . غریبدرکه برمملکتده قوله‌را ، وباکبی برمرض مستولی ظهورنده یالکز اومملکت اهالیسی دکل ، حکومات متجاوره، حتی بوتون جمعیت بشریه بوبلای ناکهظهوردن خوف وتلاشه دوشه‌رك استیلای مرضدن تحفظ ایچون تدابیرلازمه‌یه توسل ایدرك درحال صحی قونغره‌لر، قونفرانسلر تشکیلیله‌رفع حسائله چالیشیر . حال‌بوکه، فرانسه‌ده أك‌مدهش برقوله‌رااستیلاسنده‌ایکی‌سنه‌ظرفنده (١٨٥٦-١٨٥٧) آنجق ١٢٠,٠٠٠ کشی‌وفات‌ایلدیکی‌حالده، بوکون‌ینه‌عینی‌مملکتده ورمدن سنوی ١٥٠,٠٠٠ بیچاره محو وتلف اولمقده‌در . کورولیورکه ورمك تخریباتی قوله‌رالردن ، وبالردن زیاده اولمقله برابر دائمی‌وَمتمادیدر وَ شو کتابجغزك « وقایه‌وَتحفظ » بحثنده دینلدیکی کبی : « ورم بو نازك وحساس عصرك أك قورقونج برخسته‌لغی ، أك حقیقی وبا وقوله‌راسیدر . »

بوکا مبنی‌درکه ، بو صوك سنه‌لرده ورم یالکز اطبایی دکل، هیئات اجتماعیهٔ بشریه‌نك رفاه حال وسعادتی ایله اشتغال ایدن بوتون حکمای انسانیتپرورانی‌اشغال ایتمکده‌وهرطرفده ورمك چارهٔ تشفیه‌سی ، تحدیدسرایت تخریباتی تحری ایدلمکده‌در . ینه بوکامبنی‌درکه آرتق همان‌هرسنه « ورم قونغره‌لری، بربرینی ولی‌ایتمکده‌در ..

صولتندن حفظ ووقايه ايده‌رك عمومه ، مملكته أك عالى وأك بيوك خدمتلرده بولنورلر ؛ چونكه ورمه قارشى آنجق .. أل برلكيله برشى ياپيله‌بيله‌جكى ، بوكون تماميله آكلاشيلمش ، بوخسته‌لغك تمامىء ازاله‌سى ، منع سرايت وانتقالى يالكز بر مملكت افراد عمومىه‌سنك دكل ، آنجق بتون اقوام وملك هممات جزيلهٔ متواليه ومساعىء وفيره‌سيله تيسر نماى حصول اوله‌بيله‌جكى أييدن أيى‌يه تحقق ايتمشدر .

بناءً عليه ، بزده ايلك دفعه اولمق اوزره « ورمه قارشى تربيهٔ عموميه » درسى ويرمكه جسارتياب اولان وَ دوقتور « ريبار »ك اثرى اساس اتخاذ ايديله‌رك بر چوق تدقيقات وَمؤلفات مهمهٔ غربيه‌نك تلخيص وتوضيحيله وجودەكلن شو كتابك مزيت و اهميتندن وَچاليشقان محررينك بوصورتله مملكتنه ايتديكى خدمت جديه‌دن اوزون اوزادى‌يه بحثه لزوم كوره‌ميورم : كتابك مندرجاتى ميدانده ، محررينك اسلوب وافاده‌سى وَاقتدار تبليغ وبيانى ايسه مسلكداش وَمحبلرنجه معلوم ومسلم ... بنم بوراده علاوةً أتيان ايده‌جكم برشى وارسه ، اوده كنديسنى تبريك ايله حيات وصحتنك دها بر چوق آثار نافعه وَجديه تحرير ونشرينه مساعد اولمسنه كمال مودت وَصفوت قلب ايله دعا ايتمكدر .

٣٠ تشرين اول — ١٣٢١ — استانبول

قارشی اتخاذ ایدیله‌جك تدابیر ، یالکز اطبانك دکل بتون خلقك معلومی اولملیدر. هرفرد ، هرانسان ورمك سرایتنی فقط «قابل توقی وَشفا» برخسته‌لق اولدیغنی بیلملیدرکه بوجدال صحتپرورانه‌ده کندیسنه ترتب ایدن وظـائفی ، فداکارلغی حقیله ایفـا ایده‌بیلسین . حربده ظفر وغلبه چـوق کره « دشمن » حقنـده اطرافلی ، صریح وَواضح معلومات آلنمسنه وابسته‌در . اوحالده انسان دشمن حیات واذواقی اولان ورمی‌ده أیجه بیلوب طانیما‌دقجه ملکیت بدنیه‌سنی کمال اهمیت وموفقیت ایله مدافعه ایده‌مز. هرفردبشر ، ورمك نه اولدیغنی بیلیر وَورمه قارشی کلمك ایچون نه یاپیلمق ایجاب ایتدیکندن خبردار اوله‌رق اقتداری داخلنده مدافعهٔ نفسه چالیشیرسه ، پك یاقین برآتیده ورمك ، بوبلای مدهش وَبی امانك تحدید شـدت وصولتی حیزآرای حصول اوله‌بیلیر . »

ایشته قارئین کرامه توصـیه وَتقدیم ایلدیکم شومینی مینی کتاب بومهم وظیفه‌یی یعنی ورمه قارشی خلقه متین وَاساسلی بر « تربیهٔ صحیه‌وَطبیه » ویرمکی درعهده ایدییور ... هرکسك آکلایه‌بیله‌جکی برطرزده وَپك روان براسلوب بیان‌ایله سرد افکارودلائل ایدییور ، متنی تزیین ایدن اشکال متنوعه ایله‌ده هرکسی عین‌الیقین اقناع وتنویره چالیشیور ؛ ورمك سـاری برخسته‌لق اولدیغنی بسیط وَجداً سلیس برافاده ایله بیلدیردیکی کبی « قابل توقی وَشفا » اولدیغنی‌ده اثبات وتبشـیر ایدییور ؛ بو کتـابی دقتله اوقویانلر ورم حقنده لزومی قدر معلومات ایدینمش اولور وَبومعلوماتك تطبیقاتیله کندی نفسنی ، تلقینات واقناعاتیله‌ده اطرافنده‌کیلری ، عائله‌سنی ، محبانی ورمك شدائد

سئواله قارشی دوقتور دیدی که: « اوت ، برکره تردد وجدانی‌یه اوغرادم، هم ده ایلك دورهٔ طباتمده. مسئله‌اوقدر آغیر ، اودرجه مستثنا ایدی که مدت حیاتمده ذهنمی تشویش ایتمکدن خالی قالمادی . مع‌مافیه او زمان اختیار ایتدیکم طرزحرکتی کندمجه مادام‌الحیاة تعقیب اولنه‌جق بر قاعدهٔ قطعیه اولمق اوزره قبول ایده‌رك مدت عمرمده بونك خارجنه چیقمادم . او قاعده‌یی سزه شو صورتله خلاصه ایده‌بیلیرم : برطبیب ایچون أك بیوك وظیفه خسته‌سنه باقمقدر . وظائف سائره‌یه غلبه ایدن بر بی طرفلقله دوقتور یالکز خسته‌سنی کوره‌جك ، خسته‌سنی بیله‌جکدر . خسته فقیرمی ، زنکینمی ؟ دوستمی ؟ عجبا أیی بر آدمیدر ، یوقسه فنامی ؟ طوغریمی ، ایکریمی ، طبیب بونلرك هیچ برینی بیلمیه‌جکدر . او ، ذی‌حیات برماکنه کبی اولانجه قابلیت جسمانیه وَ روحانیه‌سیله خسته‌یی کوره‌جك ، تدقیق وتداوی ایده‌جکدر. بو وظیفه صنعتك عادتا الفباسیدر . قاعدهٔ باقیلیرسه شو نقطه‌ده هیچ شبهه‌یه محل یوق کبی کورنیور ، دکلمی ؟ فقط فعلیاتده بو نظریه‌یی هرج‌ومرج ایده‌جك احواله تصادف اولنیور. اویله احوال که‌سزه شیمدی قواعد اساسیه‌سنی اجمال ایتدیکم وجدان صنعتله وجدان شخصینك تعارضنی موجب اوله‌جغنی سزده تصدیق ایدرسکز . خسته‌نك باشنده وظیفه‌سنی تعیینده متردد قاله‌رق اوزون اوزادی‌یه بونی شرح وتأویل ایتمك مجبوریتنده بولنان دوقتورك وای حالنه ! بویله بر طبیب هیچ بر زمان بنده‌کی آسوده‌کیٔ قلبه نائل اولامیه‌جقدر . بن که سزه نقل ایده‌جکم شو کوچوك فاجعهٔ حسیه‌دن صوکره خسته‌خانه‌لرده ویا خسته‌لرمك آره‌سنده کچن اوتوز آلتی‌سنه‌لك حیات ساعیانه‌مده هیچ بر زمان مریضی نظر دقته آلمامش ، دائما مرضله ، یالکز مرضله پنجه‌لشمشمدر.

برآقشام معلم ف ... یه تصادف ایده‌جکمی بیلدیکم بر خانه‌ده طعام‌ایتمشدم. بوذات پارسك یالکز أك بیوك اطباسندن اولمقله قالماز ، فضله اوله‌رق میر کلامدر ، ایسترسه پك کوزل سوز سویلر ، غریب برجذالت افاده‌یه مالکدر . طعامی متعاقب سوز احوال وجدانیه‌یه تعلق ایدر بر بحثه انتقال ایتدی. اومشهور دوقتورك ، منسوب اولدیغی فنه عائد اوله‌رق نقل‌ایتدیکی برماجرا اوصره‌ده بکا اوقدر غریب کوروندی که بوندن کوچوك برحکایه تشکیلی ایچون کندیسندن مساعده استحصالنه مسارعت ایتدم . ایشه باشلادیغم زمان ایسه دوقتورك سوزلرینی عیناً نقل ایتمك دها موافق اوله‌جغنی آکلادم . بو زمین اوزرنده حسابه کلمز حکایه‌لر یازیله‌بیلیر . اوآقشام دوقتورك عودتندن صوکره بز کچ وقته قدر نقل ایتدیکی ماجراده طرز حرکتنك معقول اولوب اولمدیغنی موقع مباحثه‌یه وضع ایتدك . حسیاتمی کتم ایتمش اولمامق ایچون شمدیدن خبر ویره‌یم که بن‌ده کندیسنی حقلی بولانلردنم. بونکله برابر اعتراف ایدرم ، بو مسئلهٔ طبیه هنوز لایقیله ایضاح اولنمامشدر ، الآن شایان بحث ومطالعه‌در .

— ۱ —

حیات طبیسنده وجدانی متردد براقان بعض فجایعه تصادف ایدوب ایتمدیکنه دائر ایچمزدن برینك ایراد ایتدیکی

[*] فرانسزجه‌دن مترجمدر .

کوریبورم که اونك چهره‌سیدر . « نصلسکز ! » دیدیکم زمان
ویردیکی جوابی حالا ایشیدیبورم ظننده‌یم : « تموزده ذوی الحیاة
زمره‌سندن چیقه‌جغم . » دیمشدی . صوکره‌بم بیاض اولمش اوضعیف
لیله بردن بره جوابمی آغزمده حبس ایدن بر اشارت
ویره‌رك دوام ایتدی : « سزی ایسته‌تدم ، چونکه خسته‌لرمدن
برینه کوندره‌جکم . ولایاتدن برنده‌کی مالکانه‌سنده بولنیور ،
بارسه کله‌بیله‌جك حالده دکلدر . تعریفاتمی لایقیله آکلایه‌جق
شایان اعتماد برطبیبه احتیاج واردی ، خاطرمه سز کلدیکز ...
حتی زحمتکزك قارشیلغنی‌ده تعیین ایتدم .. » مقداریني‌ده
سویلدی که او زمانلر بنم ایچون عظیم برمبلغ عد اولنوردی .
او مرحمتلی استاد بزم اجرتی تعیین ایتدیره‌جك قدر تفرعات
ایله‌ده اوغراشمش ایدی . بونی متعاقب تشکر ایتمه‌مه میدان
ویرمکسزین آنجق کندیسنده بوله‌بیلدیکم بر سلاست بیان ایله
خسته‌نك فیزیولوژی نقطهٔ نظرندن تاریخچه‌سنی ایضاحه
باشلادی . حسن تبلیغنه دائر برفکر ایدینمك مراقنده بولنور-
سه‌کز سریریاته متعلق یازدیغی ایکی جلدی برکوزدن کچیرکز .
اوراده « خصوصیت امراض » اوزرینه بر درس وارکه هیکل
آهنین کبی مصون الزوالدر ؛ هیچ برمنقد اونی یرندن اوینا-
نه ماز . ساده اومی ؟ دها نه درسلر وار ! فقط بونلرك
هیچ بری صوك دفعه اوله‌رق حضور عرفاننده بولندیغم زمان
خسته‌نك احوالنه دائر ویردیکی ایضاحات قدر بکا علوی
کورونمدی . ولوکه بونده جملهٔ عصبیه ایله اختلاط ایتمش بر
« التهاب کلیهٔ مزمنه » دن بشقه برشی موضوع بحث اولماسین .
شو تعبیرات طبیه‌دن طولایی عفویکزی رجا ایدرم ، فقط
مسلك دائره‌سنده بر حکایه نقل ایده‌جکمی عرض ایتمشدم .

وقعه‌نك تاریخ جریانی بویله بر خصوصیتله ذهنمده یر ایتمه‌مش اولسه‌یدی بیله ینه بن بوتاریخی اونوتامازدم : زیرا وقعه ١٨٦٧ سنه‌سی حزیرانده جریان ایتمش ، بنم أك زیاده حیرت وتقدیرمی جلب ایلمش اولان بربیوك معلممز، اوشایان حیرت (تروسسو)ده ینه اوحزیرانك ٢٣نده وفات‌ایتمشدر . برمعلم که خاطرهٔ بلندی بوکونکی کشفیات طبیه‌نك هربرنده آیری آیری تجلی ایدر ، برذکا ، بردها که بهای عرفانی خصلت ملکانه‌سیله تضاعف ایلمشدر . طلبه‌سی ایچون قلبنده بر شفقت پدرانه‌بسله‌ین‌او معلم محترمك « سریریات » نه دوام‌ایدن « أنته‌رن » یعنی طلبه‌معاونلر ایچنده بن‌أك آزنظردقتی جلب ایدنلردن ایدم . بنی پك فقیر بیلدیکی ایچون یازه‌جغم (تز)ك طبعنده محتاج اولدیغم‌پاره‌یی بکا قازاندیرمق أك‌بیوك امللرندن بری اولمشدی. « امراض‌عصبیه‌نك یکدیکرینه‌تحول واستحاله‌سی » نه‌دائراولان بوتزك ذاتاً زمین‌واساسی اونك ، شرحی بنم دیمکدی . بوندن دولایی‌ده کندیسنه مدیون شکران ایدم . دیدیکم حزیرانك اوائلنده برکون بنی ایسته‌تمش ، کیتدم . بو ، کندیسنی صوك کوروشم اولدی . سیمای نحیفی طلبه‌سندن دوستم وَمسلکداشم معلم دییولافوانك بزه یادکار ایتدیکی قروکیده‌کی تأثیری حائز ایدی . کندی حالنی بیلیور ، هیچ آلدانمایوردی ؛ برقاچ کون اول تظاهرایدن بر « فله‌غمازییا » ، سرطان‌معدوی ایله « التهاب ورید » آره‌سنده‌کی مناسباتی کشف ایدن ینه کندیسی اولدیغی ایچون اولانجه دهشتیله اوحقیقت مدهشه‌دن کندیسنی خبردار ایتمشدی . اولیور وَاولدیکنی بیلیوردی . فقط او آیاقده اولیوردی . شیمدی سزه بونی آکلاتیرکن کوزمك اوکنده غرور ومرارت ، اضطراب وفطانتله ممتزج ومخمر برنقاب

اویله قطعیت کسب ایتمش که اوکونی آقشامه قدر ذهنم اونکله مشغول اولمقدن خالی قالمدی . آنجق بنی مقدراتمه دوغرو سوق ایدن ترنده تکرار خاطرلادم :

Nec visa, nec audita, nec intellecta

عجبا ، دیدم ، بزم استاد ـ تروسسویه بز یالکز استاد دیمکله‌اکتفاایدردك ـ بونقطه‌یه نیچون براهمیت مخصوصه ویردی . او، پك لاقردیسنی اسراف ایتمز . عجبا کیده‌جکم خانه‌ده کوروب‌ده کورمه‌مکلکم لازم برشیئمی وار ؟ یوقسه خسته بحران مرضی ایله برطاقم اعترافده‌می بولنه‌جق که بن اونلری ایشتمه‌مش کبی اولاجغم ؛ یاخود او فراش موتك اطرافنده برفجیعه‌می جریان ایدییورکه بن آکلاماماز لغه کله‌جکم ؟... بونلری ذهنمده أویردم چویردم ، هیچ بر اوجنی قولپنی بولامدم . بوخصوصده کی معلوماتم ایسه پك جزئی ایدی : بر قونتك خانه‌سنه کیدییوردم . اصل اسمنی سزه سویلیه‌م . بالفرض اسمی روقویل اولسون ، نه بأس وار ؟ نویل‌دن اون سکز کیلو مترو مسافه‌ده وَعین نامده بولنان بر شاتوده اقامت ایدییورمش که بنم‌ده منتهای سیاحتم اوراسی اولاجقدی . فضله اوله‌رق کندیسنك بحریه ضابطانندن اولدیغی وآلتمش دورت یاشنده بولندیغی‌ده معلوم‌ایدی . موسیو دوروقویل أولیمی یوقسه بیکارمیدی ؟ بکارسه ایرگنمیدی ، دکلمیدی ؟ بللی باشلی برعائله‌یه منسوبیتی وارمی ، یوقمی ؟ خواجهٔ محترمم بوکا عائد برحرف بیله سویله‌مه‌مش ایدی . بو معما ایله برمدت ذهنمی یوردقدن صوکره کنجلك ایجاباتندن اولان بر قیدسزلقله « آدام سنده ، دیدم ، بن هیچ برشیٔ کورمیه‌جکم ، هیچ برشیٔ ایشتمیه‌جکم ، هیچ برشی آکلامیه‌جغم ، ایشته بوقدر ، اوحالده اویویالم . » شو پروغرامك

خسته بردن‌بره اویله بربحران شدیده دوچار اولمش که‌تروسسو اوزاقدن بونك وخامتنی تأمین ایتمش ، بونده نه‌درجه حقلی اولدیغنی عین وضوح و سلاستله آکلاتدی « مع مافیه دیدی ، تعریفاتمه کوره حرکت ایده‌جك اولورسه‌کز خسته‌یی بوسفرده قورتاره بیله‌جککزی امید ایدرم . کجیکمه‌یه کلمز . همان بو آقشام‌بوله چیقمالیسکز. ناصل ، کیده بیله‌جکمیسکز؟ » جواب موافقت اعطاسنده‌کی مسارعتم هیچ برزمان تجویز تراخی ایتمه‌ین شو استاد تعب ناپذیری محظوظ ایتدی . « بن‌ده سزدن بونی بکلردم ، دیدی ، مسلککزده موفق اولاجقسکز ، سزی تأمین ایدرم . بن کوره‌میه‌جکم ، فقط بیلیورم ، بوده برسعادتدر . » صوکره ألیمی ألنه آله‌رق آیاغه قالقدی ، مانع اولمق ایسته‌دم ، بنی توقیف ایتدی . متعاقباً قپونك‌أشیکنه قدر تشییع وَشوسوزلری علاوه ایلدی: « شیمدی صوك سوزمی دیکلیکز ، خاطرکزده بولونسون . کرك اوراده کرك باشقه یرده وَمدت حیاتکزده بونصیحتم‌بیزه دستورالعمل اولسون :

Nec visa, nec audita, nec intellecta. [*]

جمله‌مزك استاد اولینی‌اولان حکیم شهیر بقراطك‌تلامیذینه یمین ویردیررکن سویلدیکی شو سوزلر دائما رهبر وجدانکز اولملیدر . امر تشخیصده بونجه اصابتلر کوسترن بو آغزدن ایشتدیکم صوك کلمه‌لر بونلر اولدی .

— ٢ —

« بومحترم استادی بر دها کورمه‌مك محرومیتی فکرمده

[*] طبیب بر خسته‌نك یاتاغی اوجنده ایکن نه‌کوردیکنی ، نه ایشتدیکنی ، نه‌آکلادیغنی خاطرینه کتیرمه‌مکه مجبوردر .

دوروقویل متأهل ایمش . تام‌ألیمی ، یوزیمی ییقایوب شونابهنکام سیاحت لیلیه‌نك قیافتمه ویردیکی قاریشقلغی دوزلته‌جکم بر زمان مادام دوروقویلك حضورینه آلدیلر ، معلم محترممك nec visa, nec audiat.... سوزی ینه خاطرمه کلدی. عجبا مسئله‌نك عقدهٔ اسراری بوراده ایدی‌ده اونك موجب اوله‌جغی حیرته ، شاشقینلغه‌قارشی استادم بنی حاضر لامقمی ایسته‌مشدی؟ مثلا موسیو دوروقویل نسبةً پك تازه برقادینله‌می ازدواج ایلمشدی ؟ عجبا بوندن طولایی اونی قیصقانیور وَبو قیصقانجلغی‌ده مرضك سویهٔ ترقیسیله متناسباً آرته‌رق حالك وخامتنی‌می آرتیریبوردی ؟ بو رومانجی محاکمه‌لری مادام روقویله انعطاف ایدن ایلك لحهٔ بصرمده تماماً سقوط ایدیوردی : مادام أللی بش یاشنده ، آق صاچلی ، مدیدلیال سهرك یورغونلغیله چوکمش برچهره عرض ایدییوردی ، بوندن باشقه کوزلرنده بر اثرحما وار ایدی که بن بونی زوجنك احوال صحیه‌سنه متعلق اندیشه‌لرندن باشقه برشیئه حمل ایده‌مزدم :

« — سزی بیوك بر صبرسزلقله بکلیور ، موسیو . بن‌ده آنجق حقیقت حالی سویلمکزی رجا ایدرم .... »

« شو بر قاچ کلمه خسته‌نك صوکره‌کی احوال صحیه‌سنه عائد بر حکم اجمالی‌یی شامل اولدیغی‌کبی او قدرده درین بر کدر ارائه ایدییوردی که ملحوظ اولان عاقبت وخیمه‌یه نظراً بوده بنم ایچین پك طبیعی کورندی . حقیقت حالی کندیسنه تماماً سویلیه‌جکمی وعد ایتدم. بنی قونتك اوطه‌سنه کوتوردی. اوراده کیجه‌یی برلکده کچیرمش ایکی کشی بولدم که بری طبیب ایدی . آرتق بر طاقم تشریحات طبیه ایله جانکزی صیقمیه‌جغم . خسته‌یی کورر کورمز آکلادم که ایشی بیتمشدر . اولوم رنك

صوك كلمه‌سنك هنوز قولايلقله وَطبيعى بر صورتده حصوله كلديكى برسنده ايدم . پارسدن كيجه ساعت طقوزده حركت ايتمشدم . صباحلين ساعت اوچ بچقده منزل مقصوده وصول ايله واغوندن ايندیكم زمان اويقودن لايقلى بر محسوب اجرا ايتمش بولنيوردم . حسابى صوكره عربه‌ده تماملايه‌رق كاملاً قاپاتدم . شفق سوكركن روقويل شاتوسنك اوكنده عربه‌دن اينيوردم . اسكى زماندن قالان بوشاتونك منظرهٔ خارجيه‌سنده لطيف بر وحشت واردى . شيمدى خاطرليه‌ميورم ، اوراده ابديته انتقالنى كورديكم مدهش آدمله بو قورقونج ، شاتو آره‌سنده بولديغم مناسبتدنميدر ؟ نه‌در ، حقيقةً بووحشى شاتونك ينه كنديسى قدر وحشى برطاقم فجايعه صحنهٔ جريان اولديغنى عربه‌دن ايندیكم زمان برحس قبل‌الوقوع ايله آكلامشيدم . هرنه ايسه سحرك بياض لمعه‌لرى ايچنده همان قرمزى‌يه قريب برنكده مشهود اولان بوشاتو قله‌سنك بكا اورعشهٔ نهانى‌يى ايركچ ويرمش اولماسنك اهميتى‌يوق . بن مكين ايله مكان آره‌سنده بهمه حال بر مناسبت بولنديغنه معتقد اولانلردن دكلم . فقط بو مناسبت روقويلده تصادف ايتديكم بردرجه‌يه واصل اولمش اولور ايسه اوزمان مقدرات الٓهيه‌نك بعض يرلرده آثار ظهورنى كوستر ديكى فكرينه ذاهب اولمامق ايچين چوقجه جبر نفس ايتمك ايجاب ايدر .

— ٣ —

« يولده كندى كنديمه ايراد ايتديكم سؤاللردن برينك جوابنه بو حزن انكيز شاتويه ايلك آديمى آتديغم زمان نائل اولدم . قونتك يانه كوتورمك اوزره مادام لاقونتسك بنى بكله‌مكده اولديغنى بر خدمتجى خبر ويردى . ديمك موسيو

آمان عزیزم ، بیلسه‌کز شو زیارتکزله بنم اوزرمدن نه‌بیوك بریوك آتمش اولیورسکز. شومسئولیت‌وجدانیه‌دن قورتولدیغم ایچون دوغریسی صوك درجه بختیارم ، بکا صورارسه‌کز خسته‌لغك بردنبره شو اشتدادی بنم اکلایه‌مدیغم وکیمسه‌نك‌ده آکلاته‌مدیغی برسبیه مستند اولمق لازم کله‌جکنی سویلرم . قونت صوغوق آلمامش ، یاغموردن ایصلانمامش، معتادینی بوزمامش... واقعا بوبره‌کلر همان‌کاملاً بیتمش ؛ بودوغرو . . فقط وجود یاواش یاواش تلافیٔ مافات‌ایدییوردی ... مؤثرسز اثر،سببسز نتیجه اولاماز. بن‌ایسه‌بونده یالکز برسبب کوریيورم: شدتلی برتأثر! عربه‌جی‌یی استجواب ایتدم . أوك ایچنده دوران ایدن کفتکویه‌کوره کچن‌هفته مادام ایله موسیو آره‌سنده شدتلی ، عادتا وحشیجه‌سنه شدتلی بر منازعه جریان ایتمش . موسیو تروسسو بونلره دائر سزه برشی آچمادیمی ؟ . . .

— خیر ، هیچ برشی آچمادی .

دیدم . مخاطبم برثانیه قدر تردد کوسترد‌کدن صوکره دوام ایتدی .

— والله برادر ، بز هم مسلکز ، معلوم آ ! بر برمزی هرشیدن خبردار ایتملی‌یز. او حالده دیکله‌ییکز : قونتس‌زوجنه صادق بر زوجه اوله‌مامشدر . زوجنك اقرباسندن بریله سنه‌لرجه مناسبت علنیه‌ده بولنمش . علنی ده‌بیشم ایل عالمه‌کوره‌در، یوقسه قونتك بالطبع بوندن ذره قدر خبری اولمامش . حتی ظن اولندیغنه‌کوره محصول‌ازدواجلری اولان دورت‌چوجقدن اوچنجیسنه قونت یبانجی ایمش . بوندن دورت‌سنه اول عاشق وفات ایتمشدر . حتی او زمان بیله موسیو روقویلك بومناسبته اصلا وقوفی اولمدیغنی ادعا ایده‌بیلیرم . اومرائی دوست حالت

خاکیسیله تماماً او چهره‌ده منطبع ! فقط خسته‌نك حالنده تعریف ایده‌مم ناصل براحتیاج حیات ، برعزم تمادی واردی که عادتا اجلله پنجه‌لشیوردی .

بو مصارعه خسته‌نك عافیتی حقنده‌کی أك قوتلی حکملری شاشیرته‌جق بر شدتی حائز ایدی . بز او میل زندکی‌یی ، او عزم حیاتی کیرر کیرمز خسته‌نك بر مأل آتشناك ایله طوتوشان کوز بیکلرندن اوقودم . جان چکیشمکده اولان بو آدمه بن حذاقتندن صوك درجه امین اولدیغی بر معلم ذی اقتدارك تمثالی اولمق اوزره تقدیم اولنیوردم ، وآکلایوردم که مائل انهدام اولان شو وجود ایچون آز چوق برفائده تأمین ایتمك ینه او معلم ذی‌اقتدارك تذکیر نامی ایله قابل اوله‌بیله‌جکدر. آره‌ده‌کی مسافات عظیمه‌یه رغماً او نام محترم معجزهٔ تأثیرینی کوسترمکدن خالی قالمادی : خسته‌لغی حقنده اینجه‌دن اینجه‌یه کندیسندن معلومات آلدیغمی خسته‌یه سویلدیکم زمان یناقلرینك قیزاردیغنی فرق ایده‌بیلدم ، او سیمای آفلده بر زهیرهٔ حیات انکشاف ایتمشیدی .

کوی طبیبیله قونسولتاسیون یاپمق بهانه‌سیله یالکز جه‌شویله برطرفه چکیلدیکمز زمان دیدی که :

« — اینانیله‌جق شی‌دکل .. بن ظن ایدییوردم که خسته .. فقط سزی کورنجه عادتا یکیدن دیرلدی .

« — یعنی تروسسونك اسمنی ایشیدنجه دیمك ایسترسکز . برده برکت ویرسین سزك اهتماماتکزه ...

کوله‌رك دوام ایتدی :

— یوق .. سز کندکزی پك طاره‌یه چیقارمییکز (صوکره سسنی آلچالته‌رق جدی بر طور ایله‌علاوه ایتدی)

برهان ! متساوياً جمله‌سنك پدری اولدیغنه مطمئن دكل‌كه ! تشریفكزدن دولایی آرتق نه قدر ممنون اولدیغمی تخمین ایده‌بیلیرسكز. شودیدی قودیلرك سزه هیچ برزیانی اولاماز، بوندن دولایی پارسه‌كی مشتریلركزدن هیچ برینی غائب ایتمزسكز . فقط بن ، قریباً طول قالاجق اولان قونتسك یاننده بنم موقعم نه اولور ؟ بوراده شو آووج ایچی قدر یرده بیله رقیبدن خالی دكلم . بندن اوفاجق بر خطا صادر اولماز . مادام‌روقویل‌شاتونك طبیب‌خصوصیسنی صوكزه ده‌كیشدیریر ، آكلارسكز یا ! آرتق یتیشیر : بنم بیلدیكمی سزده بیلیورسكز دیمكدر .

— ٤ —

شوزواللی متطبیك استقبالنه عائد بویله كولونج بر اندیشه ایله نهایت بولان حكایه‌سی بكا استاد محترمك أك صوكره معما قیلقلی ایتدیكی اخطاری تنویر و ایضاحه كفایت ایتدی . احوال روحانیه‌یی‌ده احوال جسمانیه قدر وَعین وضوح وسلامتله كشف وحل ایتمك او داهیٔ طبك خصائص علویه‌سندن ایدی . موسیو دوروقویلك بوبره‌كلری خراب‌اولدیغنی ناصل بر قطعیتله تعیین ایتدیسه شوعائله ایچنده خفیاً جریان ایدن فاجعه‌یی‌ده عین صراحت وقطعیتله كورمشدی . استاد محترمك اظهار ایتدیكی قدرت كاشفانه‌یه نه‌قدر حیران اولدم ؛ كوزمك اوكنده آچیله‌جق صحنهٔ اسراری قارا كلق براقه‌رق بكا بوخصوصده بردرس حزم وكتمان ویرمك درجه‌سنده‌كی احتیاطكارلغنه اوقدر پرستش ایتدم . لافلرینك بغتةً سیل هجومنه دوچار اولدیغم شوزوزكله اونك آره‌سنده نه قدر فرق واردی ، امان یاربی ! فقط بنم بوندن شكایته حقم یوقدی .

احتضارده ایکن بن قونتی یاتاغنك باشنده کوردم . طرز حرکتنده‌کی صمیمیتدن بویله بر شبهه‌نك قلبنده اویاندیغنه حکم ایتمك لازم کلیر . شیمدی صوك دملرینی زهرله‌مکدن باشقه هیچ بر تأثیری اولمیان بو شبهه‌لر نهایت ناصل وَ نه‌صورتله اویاندی ؟ اونی آکلایامادم . . فقط هرحالده اویانمش . حتی نه زمان اویانمش ؟ اونی‌ده بیلمیورم . یالکز کوندن کونه زوجه‌سنه قارشی معامله‌سنی‌ده کیشدیردیکی بللیدی . بوحال اول امرده بنم کبی مسافرلر آره‌سنده آنجق ضبط اولنه بیلن خشونتلر درجه‌سنده ایکن صکره‌لری آچیغه اورلمغه باشلاندی . باشقه علامتلر اولمسه‌یدی بن قونتك بوحالنی اکثریا بوبره‌ك عفونتلرنده کوریلن تیتیزلکلر نوعندن عد ایدردم ، فقط اویله دکل . شوکا دقت ایتدم : زوجه‌سنك عاشقنی آکمق شویله طورسون ، آدی آکلدیغنه تحمل ایتمك بیله بو آدم ایچون قابل اولمامغه باشلادی . برکون نبضی الیمده‌ایدی ، تجربه ایتدم . اواسمی تلفظ ایتدیکم زمان قونتك هرشیٔ بیلدیکنه ویا آکلادیغنه پارماقلرم شهادت ایتدی .

— بکی ، بوندن ناصل برنتیجه چیقارمق ایستیورسکز ؟

— شونی استنتاج ایدییورم که بو سفرکی بحران — یعنی سزکده بالطبع آکلامش اوله‌جغکز وجهله بو صونکنجی بحران — بو مسئله‌یه دائر قونتسله آره‌لرنده وقوعبولان بر مباحثه‌نك نتیجه‌سی اولاجق . قادین اعترافی ایتدی ؟ قونت امضاسز برمکتوبمی آلدی ؟ اسکی خدمتجیلردن برینك شهادتیمی ، بولنمش برمکتوبك دلالتیمی ؟ اوراسنی بیله‌مم . یالکز بش دقیقه قونتس یاننده ایکن باقك ، بش دقیقه‌ده اویورکن دقت ایدك ، ایشی بنم قدر آکلارسکز . بر مسئله دها وار ، شو حالنده اولادینی یاننه جلب ایتمیور . ایشته

بکا تروسسودن بحث ایتدی ، تاپارس کبی بر یردن بویله عاجلاً گلیشمدن دولایی نه قدر منتدار اولدیغنی ، روقویلده هر آرزومك یرینه کتیریله‌جکندن امیدوار ولازمهٔ مهمانپروری‌یی بالذات ایفا ایده‌مدیکندن دولایی متأسف بولندیغنی آکلاتدقدن صوکره شوسوزلری علاوه ایتدی :

« — شوراده کویه قدر بر کزینتی یاپمکزی ایسترم . قاچ کوندنبری کندمی بو قدر أیی بولمامشیدم ... براز استراحت ایتمك نیتنده‌یم . برده بزم کلیسامزی کورمکزی آرزو ایدییورم . اونبرنجی عصرك یادکارلرندن کوروله‌جك بر بنادر . بوندن باشقه سزه بر زحمت ویره‌جکم . چکیله‌جك دورت تلغرافم وارکه بو ایش ایچون بالذات تلغرافخانه‌یه قدر یورولمکزی رجا ایدرم . رجامی قبول ایده‌جکمیسکز ؟

« شو صوك سوزلری سویلرکن کوزلرندن ینه شراره‌لر صاچلیوردی . شبهه‌سز تروسسودن امنیتلی بر آدم ایسته‌مسی بونك ایچوندی . جواب موافقت ویرمکدن باشقه نه یاپابیلیردم ؟ بونکله برابر بنم صرف نزاکتمه التجا ایدیله‌رك ایسته‌نیلن بو جواب رعشه‌سز ، هیجانسز ویریله‌مدی . تلغرافلری یازمق ایچون ماصه‌نك باشنه کچمه‌می رجا ایتدی : کچدم . برنجی تلغرافك آدرسی بنی بر کره تترتدی : نانسی‌ده دراغون آلایی یوز باشیسی موسیو ژان دوروقویله‌ایدی . ایکنجی پوآتی‌یه‌ده ملازم لووی دوروقویله ، اوچنجیسی لوندره سفارتنده آتاشه موسیو روبر روقویله ، دردنجیسی پارسده ئهقول پولیتقنیك شاکردانندن موسیو آیمه‌ری روقویله‌عائد بولنیوردی . خسته‌نك بو دورت اوغلنه یازیلان تلغرافلر بربرینك عینی‌ایدی : هپسنده پدرلرینك خسته‌لغی آغیرلاشدیغندن بحثله همان کلمکزی طلب اولنیوردی . بونی متعاقب دیدی‌که :

زیرا اختیار ایده‌جکم طریق تداویده برخطا ایتمه‌مك ایچون احتیاطلی بولنمق لزومنی بوسایه‌ده کرکی کبی تعیین ایتمش بولنیوردم. دوروقویلك یاننه عودت ایتدیکم زمان ایلك ایشم هیچ کیمسه‌نك اوطه‌سنه کیرمه‌مسنی اخطار وتأمین ایتمك اولدی . قونتس بو ممنوعیتك کندیسنه عائد اوله‌میه‌جغی ظنیله غایت آمرانه « بنده‌می ؟ » دیدیکی زمان « اوت مادام ، سزده .. » ده‌ییشم قونتك اوقدر خوشنه کیتدی که کوز ببکلرینك برحس شکران ایله بر آنده پارلادیغنی فرق ایتدم . فقط بوتدبیر مدن أك زیاده احتراز ایتدیکم بر نتیجه‌نك تولد ایده‌جکنی خاطرمه کتیرمه‌مشدم : هنوز خطوط ابتدائیه‌سنی کوردیکم شو فاجعهٔ بیتیه‌یه ذره‌قدر مداخله ایتمه‌مکه قرار ویرمش ایکن شو حرکتمله بوقرارمی بوزمش اولیوردم . خسته ایله باش باشه اوچ چاریك ساعت‌قدر آنجق قالمش ایدك که بندن اوفاق بر خدمت ایسته‌دی : اوت صورت ظاهره‌ده اوفاق بر رجا ، اهمیتسز برخدمت ! فقط بو خدمتله اونك ذهننی کمیرن امل انتقام آره‌سنده بر مناسبت واردی . خسته‌نك تداویسی ایچون تروسسونك ترتیب ایتدیکی پروغرامك برنجی بندی خسته‌یه مولدالحموضه‌انشاقی مسئله‌سی اولدیغی ایچون شو أللی دقیقه‌یی بوصورتله امرار ایتدك . شو صورت تداوینك اولجه‌ده پك چوق تأثیرات حسنه‌سنی کورمشدم . هله بوسفر خسته‌نك حالنده‌کی میل حیاتك بر یاردیمی می اولدی ، نه‌اولدی؟ اوتأثیری دها فرقلی بولدم . بر دقیقه ایچنده قارشیمده جان چکیشن موسیو دوروقویلی دکل اونك اسکی حالی اولمق لازم‌کلن سرت یوزلی آچیق سوزلو بر آدم کورمکه باشلادم که بودورلو سرتلکلر اکثریا بویله اصالتی اولان ضابطانده کورولور.

دوچار اولدیغی بر ابتلانك سوق طبیعیسنه ترك وجود ایتمکدن وَ بو خطانك محصولی اولان چوجغك استقبالنی قورتارمق ایچین چالیشوب چبالامقدن باشقه هیچ بر شی یاپمیوردی . زوجنك بو بابده‌کی تهدیداتی که مبهم اولدیغی قدرده مدهشدی، بر حس شك و اضطراب ایله قادینجغزی چیلدیرتیوردی . زوجیله بر ساعتی متجاوز قونوشدیغم مدتجه اونی بتیشك اوطه‌ده بر هیکل کبی طوندوران ینه بو شبهه بو اضطراب ایدی . « زوجم سزه نه سویلدی ؟ » شو سؤال زواللی قادینك کوزلرنده صراحةً اوقونیوردی . براز قیزاردیغمی حس ایتدم . برکت ویرسین اوصره‌ده مادامك دوداقلری بوسبتون باشقه بر سؤال ایرادیله بنی مشکلاتدن قورتارمش اولدی :

« — کندیسنی پك فنا بولدیکز ، دکلمی : بکا حقیقت حالی سویلیه‌جککزی وعد ایتمش ایدیکز . . .

« — فی الحقیقه ایلك کوردیکم زمان حالی فنا ایدی. فقط مولدالحموضه اوقدر حسن تأثیر کوستردی که شیمدی هیچ بر مطالعه‌ده بولنمازسه‌م طوغرو حرکت ایتمش اولورم . متأثر اولمغه کلمز، ممکن مرتبه یالکز براقمالی ، مولدالحموضه‌یی اکسیك ایتمه‌ملی ، بو صورتله فنالغك اوکی آلنه بیله‌جکنی امید ایدرم .

« — شوحاله کوره چوجقلره معلومات ویرمك، بنم ایچون بر وظیفه‌میدر ؟ نه‌دیرسکز ؟

« بو سؤالی دها زیاده بوزوله‌رق ایراد ایتمشدی . بن‌ده بوتون بوتون قیزاردم. خسته‌نك یازدیردیغی تلغرافلرك اودقیقه‌ده جبمده اولدیغنی سویلیه بیلیرمیدم ؟ ناموسم اوزرینه سوز ویرمش اولدیغم ایچون بالطبع بوقابل دکلدی . دیدم که :

« — بوراده بولنملری دها موافقدر .

« — ترنلرك وقت حركتلرینی حساب ایتدم . یارین اوکله‌دن صوکره هپسی بوراده بولنه‌بیله‌جکلر . او زمانه قدر بنی یاشاته‌بیلیرسکز ، دکلمی دوقتور ؟

« کندیسی ایچون بر تهلکه موجود اولمدیغنی آکلاتمق ایسته‌دم . لاقیردیمی کسدی :

« — شو تلغرافلری همان کشیده ایده‌جککزه سوز ویریورمیسکز ؟

« — اوت .

« — هم بالذات کندیکز ویرمك شرطیله ..

« — هم بالذات کندیم ویرمك شرطیله .

« — بونلری دها اول کیمسه‌ده بیلمیه‌جك .. کورمیه‌جك دکلمی ؟

« شو سوزك مدلول حقیقیسنی آکلامقده براز تردد ایتسه‌یدم اوطه‌دن چیقار چیقماز قونتسك طرز استجوابی بکا حقیقتی آکلاتمق ایچون کفایت ایده‌جکدی . بنی کتمغه موفق اولامدیغنی برهیجان عصبی ایله بکلیوردی . پدرلرینك حالنی اولادینه بیلدیره‌رك اونلری جلب ایتمکدن بو قادینك نه ایچین وَ نه قدر حقلی اوله‌رق استنکاف ایتدیکنی صوکره آکلادم . بونکله برابر عجبا شو تلغرافلر کندیسنه امنیت ایدلسه‌یدی بو قادین اونلری محو ایدرمیدی ؟ ظن ایتمم . فقط موسیو دو روقویل بویله ظن ایدییوردی . قربانی اولدیغی اهانتی بویله سنه‌لرجه غفلت ایچنده یاشادقدن صوکره کشف ایتمسی شبهه‌سز زوجه‌سنی کندیسنه کذبدن ، ریادن یاپلمش بر هیکل مخوف ، بر جانور کبی کوستریوردی . حال بوکه بو بر قادین ، همده زواللی برقادین ایدی که ناصلسه

ایچنده خفیف ترتیب بولمه‌لر له صالونلر، قابینه‌لر وجوده کتیرلمشدی. خسته‌نك اوطه‌سنك یانی باشنده‌کی اوفاق برتووالت اوطه‌سی موقتاً اجزاخانه‌اولمشدی . کلدیکم کونك آقشامی ایلك مشاهدات طبیه‌می یازمق اوزره جب دفترمی آرادم . فقط جبمده بولامایجه تووالت‌اوطه‌سنده اونوتمش اولدیغمه احتمال ویردم، خسته‌نك حرکات قلبیه‌سنه متعلق نوطه‌لرمی‌ده اودفتره اشارت ایتمکده اولدیغم ایچین بونك خسته‌نك ألنه‌کچمش‌اولمسی احتمالی بنی أیجه تلاشه دوشوردی . درحال اوطه‌دن چیقدم . موسیو دوروقویل شایداویومش ایسه‌اویاندیرمیه‌یم دیه‌احتیاطلی باصیوردم، هنوزقپونك أشیکنی آشمامش ایدم که قولاغمه قونت‌ایله قونتسك سسلری کلدی . قپو آره‌لق اولدیغی ایچون سسی اوقدر عیان بیان کلیوردی که یاتاغك اوجنده اولایدم کندیلرینی بوندن دها زیاده برصراحتله ایشیده‌مزدم. پك حرارتلی برمحاوره‌یه طالمش اولدقلری ایچون بنم تووالت اوطه‌سنه‌کچیشمی حس ایتمه‌مشلر، دیمك اولور. بوحالده یااوکسوره‌رك یاخود صندالیه‌کی برشیٔ چکوب کورولتی ایده‌رك اوراده بولندیغمی کندیلرینه بیلدیرملیدم . بویله اولمق لازم کله‌جکنی درحال آکلادم ؛ فقط قابل دکل ، قیپردامق دکل، نفس بیله آلمق ألمدن کلمدی . برجلاد صوك دمنده بر محکومی استجواب ایدرکبی خسته‌نك زوجه‌سنی استجواب ایتدیکنی، بوکا مقابل قادینك یوره‌کلر طیرمالیه‌جق بر أدای استرحام ایله جواب ویردیکنی طویدیغم آنده اوراده اویله‌جه طوکدم ، قالدم . شومحاوره قولاقلرمه اورویوردی :

قونت « — اوت، یارین هپسی بوراده بولنه‌جقلر، اونلره خبر کوندرمکدن بنی منع ایدرم ظن ایدییوردك ، دکلمی ؟ آلداتمغی، ایسترسه‌م، بن‌ده آلداته‌بیلیرم ...

« — فقط ایچلرنده بری ، اوقدر نحیف ، او درجه مقاومتسزدرکه دوچار اولدیغی برقلب خسته‌لغندن دولایی تروسسوده اونك هیچ اوزونتویه کلیه‌جکنی سویلردی ...

« بن سکوت ایتدم . شاتودن درحال مباعدت ایده‌بیلمك ایچون کویه کیدوب اجزاجی ایله کوروشمك لازم کلدیکنی سویلدم . بوبربهانه اولمقله برابر یالانده کلدی . محتاج اولدیغم یکرمی بش اوتوز لیتره مقدارنده‌کی مولدالحموضه‌یی احضار ایتمك ایجاب ایدییوردی . پارسدن کتیردیکم جزئی علاج بر ایکی کره دها ایشه یارایه‌بیلیردی . برساعت صوکره تلغرافلرك دوردی‌ده یرلرینه وارمش بولنیوردی. روقویله عودت‌ایتدم. عودتمی متعاقب بنی یاننه جلب ایدن خسته‌ده آرتق آرزولرینك یرینه کلمش اولدیغنی بیلیوردی .

— ٥ —

« مدت عمرنده تیاترو وَخسته‌خانه کوشه‌لرندن باشقه برصحنهٔ وقوعات کورمه‌ین یکرمی‌بش یاشنده بردلیقانلی ایچون بردنبره بویله برعقدهٔ اسراره تصادف ایتمك نه‌دیمك اولدیغنی البت تقدیر ایدرسکزز. مراقم صوك درجه‌یه وارمقله برابر برکت ویرسین اومراقی تسکین ایچون هیچ برحرکتده بولنمادم . خسته‌ملهکویا «اوتل‌ـدیو» خسته‌خانه‌سنك قغوشلرندن برنده بیلمم هانکی نومرولی بریاتاغك باش اوجنده ایمش کبی اشتغال ایدییوردم . حیفا که بوصحنهٔ فجیعه‌نك خارجنده قالمقه نه قدر جهد ایتدمسه ممکن اولمادی ؛ اوکا قاریشمقلغم مقدر ایمش . شاتونك شرائط انشائیه‌سی بوحاله سببیت ویرمش اولدی . دیوارلری غایت قالین اولان بواسکی استحکامك قغوشلری

باشنه طوپلانه‌جقلر . هپسنه آکلاته‌جغم : برعاشقکز اولدیغنی ، بوعاشقك کیم اولدیغنی ، اونی ناصل طانیدیغمی هپ سویلیه‌جکم ، باقمغه جسارت ایده‌مدیکك او مکتوبی کندیلرینه اوقویه‌جغم . او آلچاغی سومك لازمی ایمش ! آکلایه‌جقلرکه ایچلرندن برینك پدری باشقه بر کیمسه‌در . اوندن صوکره اوله‌بیلیرم .

« قادین فوران ایله حایقیردی :

« — آمه‌ده !.. بو ملعنتی براق ، سن بونی یاپمازسك .. بقیهٔ حیاتمی چوجقلریمك یاننده خجالتله کچیرمك فلاکتنه بنی دوچار ایتمزسك !

« — او حالده اسمی ؟ هانکیسی بندن دکل ، سویله !

« — سویلیه‌مم . بر والده قلبکده اوکا قارشی بو درجه کین ، بوقدر عداوت کوردکجه قابل دکل اونی سکا تسلیم ایده‌مز . اورولمغی ترجیح ایدرم ، سویلیه‌مم .

« — (عنفله) اوحالده اوروله‌جقسك ، بکله !

« — فقط آلله وار ، موسیو . اونك حضورینه چیقمکز محتمل اولدیغنی دوشونکز .

« یارین بن عدم آباده قاریشه‌جغم بیلیورم ، فقط تکرار ایدرم ... » آرزوم یرینه کلمش اوله‌جق .

« سسلر کسلدی . یوره‌کاری طیرمالایه‌جق خینچقرقلی بر بکا آرتق قونتسك بومدهش محاوره‌یه دوام ایتمك قوتنی حائز اولمدیغنی کوستردی . بن بیله دها زیاده دیکلیه‌جك برحالده دکلدم . حسیاتم هرج ومرج اولدیغی حالده کندمی اوتووالت اوطه‌سندن طیشاری آتدم . بوقهّار آدم ، بوبیچاره قادین بنی دهشت ومرحمت حسلری آلتنده أزییوردی . بکا تخصیص اولنان اوطه‌یه کیردکدن صوکره تروسسویه یازه‌جغم ، مخطره

قونتس « — بویله بردسیسه‌یه هیچ لزوم یوقدی . اکر سز اونلری کورمك آرزوسنی براز ایما ایتمش اولیدیکز ، بن کندم تلغراف چکردم .

« — بن دها امین برواسطه‌یه مراجعت ایتدم. (صوکره وحشی برمرارتله) اوت، کله‌جکلر .. فقط کلمه‌دن اول، صوك دفعه اوله‌رق بر دها تکلیف ایدییورم، سویلیه‌جکمیسك؟

« — سویلیه‌بیله‌جکم شیلرك هپسنی سویلدم .

« — صوك دفعه اوله‌رق تکلیف ایدییورم: بندن اولمیانك اسمی ؟

« — او، قابل دکل .. هیچ بروقتده ..

« — هیچ بروقتده‌می؟ بن سنی سویلتمه‌نك یولنی بیلیرم.

« — بنم چکدکلرمی چکن برقلب ایچون تحمل اولنه‌میه‌جق اذا اولاماز. سز ایسه بنم چکدیکمی بیلیرسکز ، چونکه او منحوس مکتوبی اوقودیکز.

« — بنم بیلمك ایسته‌دیکم شی باشقه ! بن اسمنی آکلامق ایستیورم . سویله ! هانکیسی ؛ بیوك اوغلم ژانمی ؟.. قابل دکل ! ایکنجی اوغلم لووی‌می ؟... بوده قابل دکل! او زمانلر پك کنج ایدك . روبرمی ، یوقسه صوك اولادم ئه‌مه‌ریمی ؟ سویله ئه‌مه‌ریمی ؟ آه ، اونی نه قدر سودم ، کندی قانمدندر، امینم . اوندن اولکی .... اونی‌ده اوقدر سومشدم . سویله ، او حالده سویله، هانکیسی ؟

« — سویله‌مم .

« — سویلیه‌جکسك ... سویلمزسه‌ك ناموسکی اونلرك نظرنده برباد ایدرم . اولومم نه قدر محققسه بوده او قدر محققدر. یارین ، آکلایورمیسك ، یارین اونلرك دردی‌ده شورایه یاتاغمك

اوران برخدمتجی ، بنی دالغنلغمدن آییردی ، قونتك ینه بر نوبت کچیرمکده اولدیغنی خبر ویردی . بو واقعه ایله بر آن اولکی حسمك موافقتی بنی سراپا تیترتدی. بونکله برابر ، بو واقعه پك طبیعی ، پك عادی ایدی . خدمتجینك افاده‌سندن ذاتاً آکلامشیدم . خسته اکثریا بویله صوك دوره کلمش نفریتلرده کوریلن اختلاجاته دوچار اولمشدی . کوچك اوطه‌دن ایشیتدیکم محاوره‌نك بالطبع موجب اوله‌جغی تهیج عصبیه نظراً بویله برنتیجه هیچ استغرابی موجب اولامازدی. فقط خسته‌نك اوطه‌سنه کچرکچمز حالك وخامتنی آکلادم . برچوق خدمتجی یاتاغك باشنه طوپلانمشلر، قورقونج برصورتده چیرپینان قونتی ضبط ایتمکه چالیشیورلردی. بویله حاللرده تروسسو- نك مراجعت ایتدیکی چاره‌یه مراجعتله اون دقیقه اوغراشد- مسه‌ده هیچ برفائده‌سی اولمادی . بو اثناده قونتس یاتاغك آیاق اوجنده دیزچوکمش ، باشنی آللرینك ایچنه آلمش دعا ایدییوردی. هرجرمنه رغماً ینه دیندار اولان بوقادین عجبا جناب حقدن نه نیاز ایدییوردی ؟ ذاتاً مهیای رحات اولان زوجنك ضمیر- نده‌کی تهدیدی ایقاعه موفق اولمادن ارتحالنی می آرزو ایدییور، ویا بالعکس بشریتك برنقصانی دیمك اولان بویله برآرزویه قاپلامق ایچون جناب حقدن قوت وجسارتمی ایسته‌یور ، یوقسه بوکونکی عذابنی ماجرای عشقنك کناه سعادتنه قارشی برفدیهٔ نجات اولمق اوزره قبول ایتدیرمك استرحامنده‌می بولنیور ؟ بوسؤاللرنم ذهنمی صوکره‌دن اشغال ایتدی ، یوقسه اودقیقه‌ده اولانجه دقتمی تهلکه‌لی برحاله بولنان خسته‌یه عطف ایتمشدم . اختلاجاتك دوامی تهلکه‌یی آن بآن بویوتیوردی . تروسسونك اصول تداویسندن هیچ برنتیجهٔ حسنه حاصل اولمادی . شیمدی یالکز بردیکر تداوی قالمشدی !

ایچون بر حرف بیله یازه‌مقسزین بر ساعت قدر وجودمك هرذره‌سی آیری آیری تیتره‌دیکنی خاطرلیورم . عادتا بیله بیله بنی شوعائله‌نك ایچنه کوندردیکندن. دولایی معلم محترمه بیله دلکیر اولیوردم .

« کندی کندمه : بن بورایه نه ایچون کلدم ، دییوردم ، والده‌لرینك خطاسنه اصلا اشتراك ایتمه‌مش اولان شودورت دلیقانلی ایله بودیوانه آره‌سنده وقوعی محتمل اولان آلچاقچه‌سنه بر ملاقاتی تسهیل وتأیید ایتمك ! وظیفه‌م بودکلمی ؟.. بو آدم دیدیکنی یاپه‌جق ... صباحلین بنی اودرجه متعجب ایدن عزم حیاتك عقدهٔ اسراری بو ایمش . انتقام آلمق ایستیور ... نه قدرده عادی بر انتقام ! قونتسك عاشقندن اولان اولادینك اسمنی أله ویرمه‌مکه حقی یوقمی ؟ ویره‌جك اولسه دینکر قارداشلرینه سویلیه‌جك ، حال بوکه سویلیه‌جك اولورسه احتمال که بوجرمی ارتکاب ایتمکدن صرف نظر ایدر یاخود موفق اوله‌ماز ، کیدر . أوت بو جرمی ، بو جنایتی ! زیرا بروالده‌یی اولادینك نظرنده بویله تلویث ایتمك ، او دلیقانلیلرك قلبنده بربرینه قارشی بویله بر شبهه براقمق خیانتدن باشقه بر شی دکلدر. فقط بوخیانته قارشی ناصل برسپر ممانعت دیکمه‌لی؟ معتقد بر آدم اولسه‌یدی بلکه بو وظیفه‌یی بر راهب ایفا ایده‌بیلیردی ... حال بوکه، آکلادیغمه کوره هیچ بر شیئه اینانمیور ... کندی‌أیله تلغرافلری ده کوندردم ! آه ، شو دقیقه‌ده بیلدکارمی او زمان بیلمش اولایدم ! شبهه‌سز کوندرمزدم. یاخود هیچ اولمازسه شو مناقشه یکی بربحرانی دعوت ایتسه‌ده ...

« محاکماتده بو نقطه‌یه کلمشدم که تلاشلی بر صورتده قپویه

خرلتیلر خرخرهٔ مماتی آکدرییوردی . کندی حالنه براقسه‌م اوله‌جك ، براقماسه‌م ینه‌اوله‌جکدی . بونکله برابرباشقه‌برصورت تداوی « قان آلمق » سایه‌سنده‌مرضك صولتنی توقیف ایده‌بیله‌جکمی امید ایدییوردم . فقط خسته آنجق ایکی اوچ کون دها یاشایه‌بیلیردی : « یعنی تام انتقامنی آلمق ایچون محتاج اولدیغی وقتی کندیسنه قازاندیرمش اولاجغم » شوکوچوك جمله ذهنمده عیناً تلفظ اولندی . صانکه برسس بونی ایچمده حرفیاً سویلمشدی . کرچك ناصل اولسه محو اولاجغنی کوروب بیلدیکم شو حیاتی برآز دها تمدید ایتمك بش کشینك حیاتنی زهرله‌مك صورتیله او آلچاقجه‌سنه انتقامه شریك جرم اولمق دیمك دکلمیدی ؟ او بش کشیدن بری ، که مادام دو روقویل ایدی ، اونك اومحرق بکای متظلمانه‌سی قلبمه نه‌قدر طوقو - نمشدی ؛ ایکی ضابط ، بر دیپلومات ، بر مکتبلی ... مستقبلك برر متنور أملری !... ایچمده او سس دوام ایدییوردی : « خیر ، بو شایان نفرت ایشی سن تسهیل ایتمیه‌جکسك . . . ذاتاً بوصورت تداوینك‌ده تأثیری قطعی دکلدر ، بوشه‌چیقابیلیر ... حتی برچوق اطبا شوحالده بو تداوی‌یی توصیه‌ایتمزلر ... » بوکا باشقه برسس جواب ویرییوردی : « پکی ، فقط باشقه بریده ، باشقه برخسته‌نك قارشیسنده بولنه‌یدك ناصل حرکت ایده‌جکدك ؟ » بلا اختیار بوسسه جواب ویردم : « شبهه‌سز بویوله‌ده تداوی ایده‌جکدم . nec visa, nec audita, nec intellecta » تروسسونك بو قدیم وَنایان حرمت دستوری بردن‌بره عقلمه کلدی . هیچ برشی کورمه‌مش ، دویمامش ، آکلامامش کبی حرکت ایتمکه مجبور ایدم . کندمی خسته‌خانه‌ده فرض ایتمه‌م لازمدی . وظیفهٔ طبابتم لایتغیر برقانون قطعی شکلنده کوستریوردی که

— ٦ —

« ایشته اوزمان ، بکا پك اوزون کلن برقاچ دقیقه‌لق برزمان ایچون پیش محاکمه‌مده سزه تعریف ایده‌میه‌جکم درجه‌ده بارز بر مسئلهٔ وجدانیه تحدث ایتدی . شیمدی شوزاده مسلکداشلرمدن بزی بولنه‌یدی بنی آکلایه‌بیلیردی . فقط سزك هربرلرکز ألبته بیوك برطبیبك قونسولته‌یه دعوت اولندیغنی کورمش وشبهه سزهیکز اونك خسته‌یی معاینه واستجواب ایدرکن سیماسنده حاصل اولان تغیراته دقت ایتمشسکزدر . یاخود بر اوپراتوری عملیات جراحیه‌یی اجرا ایده‌جکی صره‌ده کورمش ایسه‌کز ینه عین تغیراتك فرقنده اولمشسکزدر . ایشته بزصنعتمزك بویله مهم دقیقه‌لرنده اویله غریب بر حاله ، اودرجه مؤثر ، شدید برحادثهٔ روحیه‌یه دوچار اولورز که بونی صنعتك یبانجیلرینه آکلاتمق قابل دکلدر . بو حالك نتیجه‌سی اولمق اوزره مشهور طبیبلر بیلیرم که برکونده ایکی مهم قونسولنه‌ده اثبات وجود ایده‌مزلر ، اوپراتورلر بیلیرم که خسته خانه‌دن چیقدقدن صوکره بی تاب وتوان یاتاغه دوشه‌رك ساعتلرجه اویومق مجبوریتنده بولنمشلردر . بونلری او زمانکی حالی آکلاتمق ایچون مثال اولمق اوزره سویلیورم . تفصیل تفرعاتی ساعتلره متوقف اولان بر مناقشهٔ ذهنیه‌یه برشمشك سرعتیله برآنده هدف اولدم . خسته اوزانمش ، موحش اسپازموزلرله چارپینیوردی ، صرعه علتنه مبتلا اولانلر ایچون قدمانك اعتقاد ایتدکلری کبی شو زواللی بشر ماکنه‌سنك او دقیقه‌ده بر طاقم ارواح مجهوله طرفندن ضبط وتصرف اولندیغنه احتمال ویرمك قابلدی . هر ایکی نوبت آره‌سنده‌کی

« — اوت ، اولوم خسته‌نك یاقاسنی ، براقمشیدی : بر حالده که دورت دلیقانلی آشیانهٔ پدره کلدکلری زمان بو مدهش آدم تمامیله فکرینه، سوزینه، صحبتنه، خصوصیله قلبنده‌کی حرصه صاحب بولنیوردی . خسته‌نك یاننده برکیشیدن زیاده بولنمامسی لازم کله‌جکنی سویلدم . بو صورتله او مدهش تصوره مانع اوله‌بیله‌جکمی ظن ایتمشیدم . فقط بو عنود آدمك اصرارینه قارشی بنم اوامر طبیبانه‌مك‌ده تأثیری اولمادی . زوجه‌سنی تشهیر ایچون ایجاب ایدرسه یاناقدن فیرلایوب کیتمك درجه‌سنده بر عزم موانع براندازانه کوسترن بو طبنت مقاومتسوزه مقابل بنم تدبیرلرمك نه حکمی اولابیلیردی ؟ هرشیئی سویلدی ، هر حقیقتی آکلاتدی ؛ قادینك ناموسی اولادینك حضورنده برباد ایدلدی ، اولادینك قلبنه او تخم سمدار آتیلدی ، بو آدم اوندن صوکره آنجق بسته‌لب ابد اولدی . مادام دوروقویل ایچون ضربه اوقدر مدهش اولدی که برسنه صوکره کدردن متحصل برمرض رئویدن اوده اولدی کیتدی. دورت قارداشه کلنجه : اونلرده اوزماندنبری بربرندن هپ قاچمار اولدیلر. شیمدی بونلرك أك بیوکیله ، أك کوچوکی برحیاتدر ، فقط قطعیاً کوروشمزلر . احتمال که شونتیجه‌لره کوره کندی کندیمه «نه‌اولوردی؛ براقه‌یدم‌ده‌اوبحران ایله‌اولوب کیتسه‌یدی!» دیمش اولدیغمی ظن ایدرسکز . لکن، خیر ! اوتوز آلتی سنه کیری‌یه دوغرو کیتسه‌م ، عین‌حالده بولونسه‌م ینه وظیفهٔ طبابتمی ایفا ایچون عین صورتله حرکت ایدردم . وجدانم‌ده حرکتمی تصویب ایدییور وَبو وظیفه‌نك دوچار تأویل وتذبذب اولمسنی تجویز ایتمیور.

فرانسه انجمن دانشی اعضاسندن
پول بورژه

بزم ایچون برخسته هردورلو علائق خارجیه‌دن وارسته اوله‌رق اولا برخسته، ثانیاً برخسته، نهایت ینه برخسته‌دن باشقه بر شی اولاماز . فقط ، وظیفهٔ انسانیتم ؟ بوسره واقف اولدقدن صوکره شو برقاچ ساعتلك فضله حیاتك موجب اوله‌جغی فلاکتلره مانع اولمق‌ده لایتغیر بر قانون اخلاقی ایجاباتندن دکلیدی ؟ بونك ایچون‌ده خسته‌لغی کندی حالنه براقه‌رق، سیر طبیعیسنه ترك ایده‌رك برقاچ ساعت اول اکمال وظیفه ایتمسنه انتظار ایتمك کفایت ایده‌جکدی . پکی صوکره ؟ بغتةً موسیو دو روقویلی اولمش ، کندمی‌ده پارسده معلم محترمك حضورنده مأموریتمدن حساب ویرر برحالده کوردم . مثلا تروسسو بکا صورویور : پکی ، قان آلمادیکزمی ؟ او زمان بو سؤالی پك معنیدار برشکله قویان کسکین بر لحاظهٔ نظر قارشیسنده أرییه‌جکم کلدی . آکلادمکه بونظره تحمل ایتمك بنم ایچون امکان خارجنده‌در . بکا بویله نافذ، مؤثر نظرلرله باقان ، بنی بویله اتهام ایدن ایشته وظیفهٔ طبابتم اولاجقدی . پیش چشممده ترسم ایدن بو خیال ، ترددلرمی کاملاً سوپوروب کوتوردی . اولانجه متانتمی طوپلایه‌رق قان آلمق ایچون ایجاب ایدن شیلری حاضرلاملرینی رجا ایتدم . بر چاربك ساعت صوکره موسیو دوروقویلدن دورت یوز غرامی متجاوز قان آلمشدم . قان آقدقجه اختلاجات سکونت بولیور ، تنفسی کسب انتظام ایدییور وبوحاللرله برابر خسته‌ده کندینه کلیوردی . شو سحر صنعتله اولوم خسته‌نك یاقاسنی براقمشیدی ....

۷

« بو غریب ماجرانك ناقلی دیکله نیرکبی براز دوردقدن صوکره دوام ایله دیدی که :

سنه‌یه « تکامل تدریجی » قاعدهٔ بدیعه‌سته توفیقاً دها بیوك بر وقوف ودقت ایله تنظیم وترتیب ایدیلمکه باشلانمش وشهر امانت جلیله‌سی هیأت صحیه مفتش عمومیسی سعادتلو عمر پاشا حضرتلرینك مساعی واهتمامات مشکوره وجزیله‌سیله حیز آرای حصول اولان صوك ۳۲۱ سنه‌سنك ایستاتیستیقی دخی بوکوه منظور ناجیزانه‌مز اولدیغی جهتله محتویات و افادات مهمه‌سندن قارئلرمزه بر فکر مخصوص ویرمك وبووجهله تأمین منافع مملکت خصوصنده حکومت سنیه‌جه عنایةً صرف ایدیله‌کلن مساعی واهتمامات مبجله‌یی انظار حس شکران اوکده بولندیرمق کندمزجه بر وجیبهٔ وجدانیه شکلنی آلمشدر .

بوسنه‌کی احصائیاتك مکملیتی استانبولده‌کی دوائر بلدیه، یرلی واجنبی خسته خانه‌لر و بوتون مؤسسات صحیه‌جه ترتیب ایدیلن عموم استاتیستیقك خلاصه‌سی، بناءً علیه شهرمز احوال صحیه‌سنك مرأت انعکاسی اولمسیدر . یالکز، استانبولك احوال صحیه‌سنی طشره‌لرکی ایله مقایسه ایتمك وبوندن بعض نتایج تطبیقیه وعملیه چیقاره‌بیلمك ایچون طشره‌لره ، خصوصیله ولایت مرکزلریله بعض مهم شهرلره عائد اولمق اوزره عینی شرائط داخلنده وعینی اصول ایله تنظیم ایدلمش احصائیات منظمه‌نك‌ده شهر امانت جلیله‌سنجه ترتیب ایدیلن بو استاتیستیق رسالهٔ مفیده‌سنه ذیلاً نشری اهم والزم کورولمکده اولدیغی جهتله ایلریده علاقه‌داران کرامك همممات برکزیده‌لریله بو ترقیٔ مهمك‌ده خیز آرای حصول اوله‌جغنی امید ایدرز .

بو صوك سنه ظرفنده استانبولده‌کی وفیاتك مقداری ۱۵,۷۵۵ کشیدن عبارت اولمق اوزره کوسترلمش وبوندن

۳۲۱ سنه‌سنده در سعادتده وفیات

وَ

ایستاتیستیق

ارقامك كشف حقيقت خصوصنده‌كی قيمت واهميتنی اوزون اوزادی‌يه ايضاح وبيانه حاجت وارميدر ؟ حقايق معلومه واوليه ايچنده « ايكی كره ايكی دورت ايدر » افادهٔ عدديه‌سی قدر بديهی ، آزادهٔ اثبات وَهردورلو شوائب خلل واعتراضدن مصون برحقيقت بولنه‌بيليرمی ؟ ايشته ، برچوق اعدادی مختلف طرز وصورتلرده يرلشديره‌رك اونلردن بعض افادات عموميه استخراج ايتمكدن عبارت اولان « فنون وَمعلومات احصائيه » أكْ زياده شوصوك عصرلرده بيوك بر اهميت وقيمت آلمش وَبوتون ممالك متمدنه‌ده كرك احوال ماليه واقتصاديه وَكرك احوال صحيه واجتماعيه حقنده منتظم، مكمل ، مدلل وَجداً استفاده بخش ايستاتيستيقلر نشر ايدلمكه باشلامش وَبو وجهله افادات رقميه وعدديه پيدای وضوح وتحول ايدرك عادتا مكتبلرده تدريس ايكيله بيله جك برفن مخصوص تشكيل ايلمشدر.

ممالك متمدنه‌ده ساحهٔ تطبيقه وضع ايديلن ترقيات مفيده‌دن مملكتمزی‌ده حصه‌دار نفيض واستفاده ايتمك لطف عاليسنده بولنان حكومت سنيه‌جه امور اداره‌نك كافهٔ شعباتنده احصائيات منتظمه ترتيب وتنظيمنه موفقيت حاصل اولديغی كبی بوكره يدی سكز سنه‌دن بری شهرامانت جليله‌سنجه‌ده استانبولك امور وتطبيقات صحيه‌سنه عائد بردفتر احصائيات نشرينه بذل اهتمام ايديلمش وَبو دفترك كافهٔ محتوياتی سنه‌دن

مأمورين صحيه‌سنجه‌مراجعت ايدنلرك وطلبهٔ مكاتبك وقشله‌لرده عسكرلرك آشيلانمسى خصوصلرينه فوق‌العاده بذل دقت و اهتمام ايديلمش وكچن سنه‌ده اولديغى كبى بوسنه‌ده‌دخى استانبول وملحقاتنده ٤٨,٣٦٤ كشى‌يه تلقيح جدرى عمليات‌ى اجرا قلنمشدر . فقط ، بوتدابير مؤثره ومبروره‌يه رغماً ينه اوته‌ده بريده بعض افكار خرافيه‌يه تبعاً آشيلانمامقده ابراز اصرار ايدن بعضى بجركسلرك چيچكه طوتولدقلرى وبويوزن تهلكه‌يه القاء نفس ايلدكلرى كمال تأسف ايله مشهود اولمشدر. بوكبى افكار خرافيه‌نك خصوصيله روم جماعتنه منسوب بعض عائله‌لرجه‌ده حالا منتشر بولنمسى جداً سزاوار تلهفدر .

قزل ، قزامق كبى امراض اندفاعيه‌نك‌ده استانبولده اوفاق تفك بعض استيلالر حصوله كتيرديكى كورولیور . بوكا سبب ايسه خلقك حالا بومدهش خسته‌لقلرك‌ده مضرات شديده‌سنى كركى كبى تقدير ايده‌مه‌مسى وبر چوق عائله‌لرك حالا « خسته زيارتى» عادت مذمومه‌سندن بردورلو آيريله‌مامسى‌در. بويله وفيات بيهوده‌يه سببيت ويريله‌رك قوت ونفوس مملكتك رخنه‌دار وچوق دفعه‌زواللى ياوروجقلرك عليل و نزار ايدلمسنه قارشى كله‌جك يكانه چاره : بوكبى خسته‌لقلره دوچار اولانلرله مناسبتده بولنمامق، خسته‌لقلى چوجقلرله كرك بالواسطه وكرك بلا واسطه اختلاط ايتمه‌مك‌در. شمدى‌يه قدر بابالر، آننه‌لرشو بسيط قاعده‌يه رعايت ايتسه‌لردى ، كيم بيلير نه قدر زواللى وبيكناه معصوملرك، بعضاً ده ياشلى باشلى آدملرك حيات وصحتى آزادهٔ محو وهدر اولوردى !

شهر امانت جليله‌سنجه (٣٢١) سنه‌سى ظرفنده حيز آراى حصول اولان اجراآت وتدابير صحيه ايسه جداً سزاوار تشكر

٣,٥٩١ ینك امراض ساریه‌دن ایلری کلدیکی قید و اشارت ایدیلمشدر . بوکا ذیلاً درمیان ایدیلن ملاحظه ایسه صوك درجه جالب نظر دقتدر : « وفیات عمومیه‌دن اسلاملره عائد بولنان اعدادك قسم اعظمی هنوز بر یاشنی بیتیرمه‌مش اولان چوجقلرله قادینلره اصابت ایدییور . » قادینلرمز شو صوك سنه‌لرده چوجق بونوتوب یتیشدیرمك خصوصنده ایلریدن بری اعلان وَ درمیان ایده کلدیکمز قواعد سالمهٔ فنیه‌یه قسماً اولسون رعایت ایتمکه باشلادقلری حالده ، ینه چوجقلرك وَکیه‌لك ، لوخوسه‌لق کبی احوال طبیعیه اثناسنده کندیسنی انواع آفات و امراضه معروض قیلان کنج وَ تجربه‌سز قادینلرك بو سنه‌کی حصهٔ وفیاتی بو درجه‌ده ایسه ، کیم بیلیر بوندن اوتوز ، قرق سنه اوّللری بووفیات نه قدر مدهش بر یکون تشکیل ایدییوردی ! اومولورکه بوندن صوکره‌کی احصائیاتده بوحصهٔ فلاکتك آزالدیغنی کورمکله قریرالعین سرور ومباهات اولورز .

پك مهم وَ شایان تشکر برترقی‌ده : حمای تیفوئیدی (قاره حما) نك شهرمزده تدریجاً آزالمسی ، طهارت ونظافته رعایت ، صوخزنه‌لرینك مومادیاً تطهیری ، حمیدیه‌چشمه‌لرینك تکثیرسعه وَاعدادی وَ خلقك آرتق « أبی بر صو ایچمك » ایسته‌ملری کبی تدابیر وَ اصول متنوعه‌نك سوقیله بو سنه‌کی قاره حما وفیاتنك کچن سنه‌دن (٦١) عدد نقصان اولمق اوزره ٢٢٩ دن عبارت اولدیغی تبین ایتمشدر .

چیچك خسته‌لغنه قارشی تأسیس ایدیلن تلقیح مجانی‌نك صحت وَ وفیات عمومیه اوزرنده نه قدر بیوك بر تأثیر اجرا ایلدیکی وَ ایده‌جکی آزادهٔ اشتباه اولدیغی جهتله دوائر بلدیه

شهرامانتنده متشکل « حفظ الصحه قومیسیونی » ارکان کرامی :

شهرامینی دولتلو رشید پاشا حضرتلری	رئیس اول
طبیب سعادتلو صالح پاشا حضرتلری	رئیس ثانی
« دولتلو نافذ پاشا حضرتلری	اعضا
« سعادتلو الیاس پاشا «	«
« « فیضی پاشا «	«
« « نیقولا کی پاشا «	«
« « زامباقو پاشا «	«
« « اورمانیان افندی	«
« عزتلو زکریا بك	«
« موسیو استه قولی	«
« عزتلو نعوم افندی	«
« عزتلو اوخانس خراسانجی افندی	«
« قوقو لاتوس افندی	«
« نولی افندی	«
« موسیو زیته‌رر	«

« سعادتلو عمر پاشا حضرتلری	هیأت صحیه مفتش عمومیسی
« « راسم پاشا حضرتلری	مفتش
« « خیرالدین پاشا حضرتلری	«
« « فانو پاشا «	«
« رفعتلو اسعد بك	«
« « ناظم بك	«
« خلیل ابراهیم بك	«
« بهاءالدین بك	«
« فرید ابراهیم بك	شهرامانتی باقته‌ریولوغی
« بیکباشی رفیق بك سروی برونی خسته‌خانه‌سی طبیب و باقتریولوغی	
« عزتلو رضا نوری بك } هیات صحیه مفتش عمومی رفاقتنده	
« « عارف عصمت بك }	

بر درجه‌یی بولمشدر: شهریمزك نقاط مختلفه‌سنده‌کی تبخیر خانه‌لرده (١٥٤,٦٤٣) پارچه اشیا تطهیر و تبخیر ایدلدیکی کبی بو سنه ظرفنده خان، دکان، بکار اوطه‌لری، اوتل وسائره کبی مساکن عمومیه‌ده دخی پك صیقی تفتیشات صحیه اجرا ایدیله‌رك کرك مراجعت اهالی وکرك کورولن لزوم صحی اوزرینه (١١,٧٢٠) قطعه مساکنده تبخیرات و تطهیرات یاپیلمشدر.

خلاصه، کمال شکران ایله نظر تدقیقدن کچیردیکمز بو وثیقهٔ صحیهٔ عددیه‌یی شیمدی‌یه‌قدر ترتیب ایدیلنلرك ازهرجهت فوقنده وبرچوق معلومات صحیه ایله آراسته کوردیکمز جهتله جداً مسرور ومفتخر ومرتبین کرامنه قارشی ازجان ودل منتدار ومتشکر اولدق، سایهٔ هماوایهٔ حضرت خلافتپناهیده بوندن صوکره‌کی سنه‌لرده بو وثیقهٔ مهمه‌نك دها زیاده کسب انتظام وکمال وواصل مرتبهٔ علی‌العال اولدیغنی کورمك وینه بو صحیفه‌لرده او اثر کزینی ترتیب ایله موقع تطبیق واستفاده‌یه وضع ایله‌ین ذوات محترمه‌یه دها زیاده عرض تقدیر وشکران ایتمك ایسترز.

ملکیه‌دن رفعتلو سامی بك
« « پترو افندی
« ابراهیم افندی

بشنجی دائرهٔ بلدیه هیئت صحیه‌سی :

ملکیه‌دن عزتلو عزت بك رئیس
« رفعتلو محمد علی «
« « امجد افندی

آلتنجی دائرهٔ بلدیه هیئت صحیه‌سی :

قاعمقام عزتلو عابدین بك رئیس
سعادتلو اسماعیل «
ملکیه‌دن عزتلو رمزی «
« رفعتلو حکمت «
« « عمرناظم «
« « کمال «
« « یااوبیان افندی
« « مولوخاریس افندی
« « احمد فائز افندی
« « سموئل افندی
« فرید «
« پاپا قسطی «
« حسن طاهر «

یدنجی دائرهٔ بلدیه هیئت صحیه‌سی :

ملکیه‌دن رفعتلو فرانسوا افندی رئیس
« « ابراهیم «
« « زوغرافوس «

سکزنجی دائرهٔ بلدیه هیئت صحیه‌سی :

ملکیه‌دن عزتلو لطفی عاکف بك رئیس

دوائر صحیه اطبابسی

برنجی دائرهٔ بلدیه هیئت صحیه‌سی :

قائممقام عزتلو عابدین بك رئیس
ملکیه‌دن عزتلو عاصم «
« « پترا کی پاپادوپلو افندی
« « اسماعیل بك
« « ادهم بك
« « رأفت حسام‌الدین بك
بیکباشی رفعتلو نظیف بك
« « یوسف راغب بك

ایکنجی دائرهٔ بلدیه هیئت صحیه‌سی :

ملکیه‌دن حافظ یوسف افندی رئیس
« محمد فاروق «
« شمس‌الدین «
« ابراهیم «
« نسیم «
« قدری راشد بك
« بیکباشی فؤاد «

اوچنجی دائرهٔ بلدیه هیئت صحیه‌سی :

میرالای عزتلو سلیمان بك رئیس
ملکیه‌دن « جمال «
« « نشأت «
« رفعتلو صبحی افندی
« « شوکت بك

دردنجی دائرهٔ بلدیه هیئت صحیه‌سی :

میرالای عزتلو محمد علی بك افندی رئیس
قول آغاسی فتوتلو نوری افندی

وامق افندی
آلبر »
مولوخاریس »
کمال »

مجلس کبیر امور صحیه

صحیه نظارت جلیله‌سی

رئیس‌اول : خارجیه ناظری دولتلو احمد توفیق پاشا حضرتلری
رئیس‌ثانی : عطوفتلو احمدمدحت افندی حضرتلری

اعضا : عطوفتلو نامق بك افندی حضرتلری
» سعادتلو حاجی خورشید بك افندی حضرتلری [محاسبه‌جی]
» » » احمدراغب بك افندی حضرتلری [باش کاتب وسجل شعبه‌سی مدیری]
» » سعیدبك افندی حضرتلری
» » دوقه پاشا [قارانتنه‌لر مفتش عمومیسی]
» » شارل زیترر [مفتش]
مجلس فرانسزجه کاتبی شارل داغوتینو افندی

مجلس مذکوره دوام ایدن دول اجنبیه مأمورینی :

آلمانیا سفیر وکیلی دوقتور موسیو پاده‌ل
انکلتره » » » قله‌مو
اوستریا » » » فالار
ایتالیا » » » زه‌ری
اسپانیا » » » غاپوجی
آمریقا » » » زاویجیانو
ایران » » پنایوط بك
اسوچ‌نوروچ » » موسیو مارتن
بلجیقا » » » هویش

ملکیه‌دن سعادتلو حافظ نوری بك
» » علکسی افندی
» » قاپریل »

طقوزنجی دائرهٔ بلدیه هیئت صحیه‌سی :

میرلوا سعادتلو استراتی پاشا رئیس
بنکباشی رفعتلو نیقولاکی افندی
ملکیه‌دن حسنی افندی
» مناخم افندی
» سعادتلو طاهر پاشا
» سروانیدی افندی
قول اغاسی رفعتلو عزیز افندی

اونجی دائرهٔ بلدیه هیئت صحیه‌سی :

قول آغاسی رفعتلو فهیم بك رئیس
قائممقام عزتلو فوأد بك
ملکیه‌دن رفعتلو مصطفی افندی
» » ذکی امین »
» » جواد »

بندلرك امور صحیه‌سنه مأمور :

ملکیه‌دن جمیل ابراهیم بك

کاغدخانه‌لر امور صحیه‌سنه مأمور :

ملکیه‌دن حسن شعبان افندی

آلتنجی دائرهٔ بلدیه‌ده عمومخانه‌لره مأمور اطبا :

سعادتلو احسان پاشا حضرتلری

احمد رجب افندی — میرالای عزتلو جلال‌الدین مختار بك
آیوازیان » — افندی مفتش
کیلائیدیس » — عابدین بك
رمزی » — فؤاد بك

اجزاخانه‌لر هیئت تفتیشیه‌سی

سعادتلو طاهر پاشا — اجزاخانه‌لرك كشاد وسدوبندینه مأمور

موسیو آپه‌ری
موسیو ایرینه‌ئو
مائولیس افندی
} اجزاجی اوسته باشیلری

درسعادت ملحقاتی اطبای بلدیه‌سی

عزتلو	رفیق حسن بك	مقری کوی بلدی طبیبی	
»	مدنی قدری »	آطه‌لر »	»
»	توفیق اسماعیل »	ککبوزه »	»

روسیه	وکیلی	دوقتور	موسیو	ووالتر
فرانسه	»	»	»	میرابل
فلمنك	»	»	»	استه‌قولی
یونان	»	»	»	بالیلی

تحریرات قلمی ممیزی	نوراه بك
اوراق مدیری	عارف افندی
ترکجه محاسبه مدیری	احمدبك
فرانسزجه محاسبه مدیری	موسیو آزناردی
ژورنال اوطه‌سی باش کاتبی	حقی بك
فرانسزجه مخابرات اوراق مأموری	اتین طونده افندی

مکتب طبیهٔ شاهانه‌یه مربوط حفظ‌الصحه مفتشلری :

سرمفتش فریق سعادتلو راسم پاشا حضرتلری

مفتش	میرلوا	» جمال پاشا	برنجی	دائره‌یه‌مأمور	
»	میرآلای	توفیق‌واجدبك‌افندی	ایکنجی	»	»
»	ملکیه‌دن	سرور حلمی بك	اوچنجی	»	»
»	»	شرف‌الدین بك	دردنجی	»	»
»	قول‌اغاسی	خالد شاذی بك	بشنجی	»	»
»	میرآلای	نشئت بك	آلتنجی	»	»
»	میرلوا	حلیم پاشا	یدنجی	»	»
»	»	عثمان پاشا	سکزنجی	»	»
»	میرآلای	عزت بك افندی	طقوزنجی	»	»
»	بیکباشی	خیرالدین بك	اونجی	»	»
»	قول‌اغاسی	احمد ضیاافندی	درسعادت وبلادثلثه بیطرمفتشی		

رسومات امانت جلیله‌سی هیئت تحلیلیه‌سی

رسومات‌امانت‌جلیله‌سی‌سرکیمیاکری			دوقتورمیرالای‌شکری‌بك‌افندی	
»	»	باقته‌ریولوغ	»	میرلوا حیدر پاشا
»	»	کیمیاکر	»	قول‌اغاسی احمدحسین بك
»	»	»	»	جوادمظهر »
»	»	»	»	مصطفی‌حامد »
»	»	»	»	ضیاعبدالرحمن »

ولایات شاهانه بلدیه‌سنه مأمور اطبای ملکیه

ادرنه ولایتی

آراستیدی بونداس بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
جمال افندی	مرکز بلدیه طبیبی	
اورام صلامون افندی	مرکز بلدی طبیب معاونی	مرکزه ملحق قضا
ائونیداس پولینداکی افندی	جسر ارکنه بلدی طبیبی	
قوسطی سیمیون افندی	مرکز بلدی طبیبی	کوملجنه
یحیی افندی	اسکچه « «	
صادق حسین افندی	اکری دره	
لئون کیغورق افندی	مرکز بلدی طبیبی	قرق کلیسا
خرستوف یانی «	فرنکی خسته‌خانه‌سی طبیبی	
احمد ابراهیم «	لوله‌برغوس طبیبی	
مهران کیغورق «	ویزه «	
قره‌بت دیقران «	مدیه «	
سموئل بنیامن افندی	مرکز بلدی طبیبی	دده آغاج
ابراهام طومه افندی	صوفیلی «	
محمد حامد افندی	مرکز بلدی طبیبی	تکفور طاغی
آرمناق کیغورق افندی	معلقره «	
تیولئون پاسقال افندی	چورلی «	
نوری سلیمان افندی	مرکز بلدی طبیبی	کلیبولی
خرستو یوسفیدی افندی	کشان قضاسی «	
آغوستیدی افندی	مرفته «	

سلانیك ولایتی

رضا ثروت بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
یوسف ضیا افندی	مرکز طبیب اولی	
توفیق تیمور «	« « ثانیسی	
قره‌بت بدروس «	« « ثالثی	
اسماعیل حسن «	« « رابعی	
مصطفی حقی «	کیمیا کر	
استاوری یوانپدیس	قره‌فریه	مرکزه ملحق قضا:

شام مكتب طبيهٔ ملكيهٔ شاهانه‌سى

مدير ودرس ناظرى	عزتلو	محمد اسماعيل بك افندى
محاسبه مأمورى		واصل الموبد افندى
مكتب اجزاجيسى	ملازم	ادهم افندى

شام مكتب طبيهٔ شاهانه‌سى مديرى
عزتلو محمد اسماعيل بك افندى

M. le Dr. ISMAÏL BEY,
Directeur de l'Ecole de Médecine
de Damas.

معلملر :

حكمت طبيعيه وطبقات الارض معلمى	اجزاجى ملازمى	اسماعيل حقى افندى
علم كيميا معلمى	ملكيه اجزاجيلرندن	ليغور افندى
علم تشريح معلمى	طبيب بيكباشى	مصطفى افندى
علم تشريح معلم معاونى	طبيب يوزباشى	اسماعيل حقى افندى
فن انساج معلمى	طبيب يوزباشى	حسن تحسين افندى
كيميای غير عضوى وتحليلى وعضوى معلمى	اجزاجى ملازمى	مصطفى حقى افندى
فن منافع الاعضا معلمى	طبيب يوزباشى	محمد سعيد افندى
مفردات طب معلمى وحكمت طبيعيه معلم معاونى	اطبای ملكيه‌دن	نظيف افندى
علم حيوانات معلمى	طبيب يوزباشى	خالد افندى

يانيه صحيه مفتشی عزتلو رسمی
تحسين بك افندی

M. le Dr. Résmi Tahsin bey,
Inspecteur sanitaire de Janina.

يانيه صحيه مفتش سابقی وغربا خسته
خانه‌سی اوپراتوری سعادتلو مصطفی
بك افندی حضرتلری

S. E. le Dr. Moustafa bey,
Ex-Inspecteur sanitaire de Janina.

ادرنه اطباسندن عزتلو رحمی
بك افندی

M. le Dr. Rahmi bey,
Médecin à Andrinople.

مناستر صحيه مفتشی طبيب عزتلو
محمد فؤاد بك افندی

M. le Dr. Mehmed Fuad bey,
Inspecteur sanitaire de Monastir.

سلانيك صحيه مفتشى عزتلو رضا
ثروت بك افندى

M. le Dr. Riza Servet bey,
Inspecteur sanitaire de Salonique.

ادرنه صحيه مفتشى عزتلو آرستيدى
بونداس بك افندى

M. le Dr. Aristidis Bondas,
Inspecteur sanitaire d'Andrinople.

اشقودره صحيه مفتشى ومركز طبيبى
عزتلو فيض الله بك افندى

M. le Dr. Feïzullah bey,
Inspecteur sanitaire de Scutari d'Albanie.

قوصوه صحيه مفتشى طبيب عزتلو
كامل بك افندى

M. le Dr. Kiamil bey,
Inspecteur sanitaire de Cossovo.

اشقودره ولایتی

فیض اه حسیب بك افندی	صحیه مفتشی و مرکز طبیبی :	مرکز ولایت
نقی عطا افندی	مرکز بلدی طبیبی	دراج
مصطفی احمد افندی	قوایه « «	
علی حیدر سلیمان افندی	تیران « «	

مناستر ولایتی

محمد فؤاد بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
محمد شاکر افندی	مرکز بلدی طبیبی	
ابراهیم محمد افندی	پرلپه قضاسی بلدی طبیبی	مرکزه ملحق قضالر
رؤف علی افندی	مرکز بلدی طبیبی :	سرفیجه
صالح اسماعیل افندی	مرکز بلدی طبیبی :	ایلبصان
زین العابدین افندی	مرکز طبیبی :	کوریجه
سیمون آناستاس افندی	کسریه قضاسی بلدی طبیبی :	کوریجه
طلحه محمود افندی	مرکز طبیبی :	دبره سنجاغی

خداوندکار ولایتی

محمد یحیی بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
بدروس آغوب والمیان افندی	مرکز طبیب اولی	
رضا توفیق	افندی مرکز طبیب ثانیسی	مرکز ولایت
نوری عمر	« سیار فرنکی طبیبی	
پترو صاوائیدیس	« غرباخسته خانه‌سی طبیب اولی	
قول اغاسی اسماعیل حقی	« « « اوپراتوری	
سرکز آرتین شهر لیان	« « « طبیب ثالثی	
عمر شوکت	« « « اجزاجی	
محمد توفیق افندی	داخلی طبیبی	
بدروس مقردیچ افندی	فرنکی طبیبی	
ایساق اورام افندی		
طودوری غاوریلیدی	افندی کملیك قضاسی بلدی طبیبی	مرکزه ملحق قضالر
سالم محمد	« میخالیچ «	
صدقی عمر	« مدانیه «	
استراطی خره لامبو	« کرماستی «	
قراشیت سروپه	« اطرانوس «	

احمد انور جمال افندی	یکیجهٔ واردار قضاسی بلدیه طبیبی	مرکزه ملحق قضالر
سروپه آرتین »	وودینه » »	
آرتین روپن »	طوپران » »	
نسیم داوید »	کوکیلی » »	
استاوری نیقوله »	استروجه » »	
افلاطون قسطنطین »	تیکوش » »	
خلیل حسن افندی	مرکز بلدی طبیبی	سیروز
میشون صلامون افندی	تیمورحصار »	
علی حیدر افندی	مرکز بلدی طبیبی	درامه
آرون ایساق افندی	قواله »	
نافذ طاهر افندی	صاری شعبان »	

قوصوه ولایتی

کامل بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
محمود جلال الدین افندی	مرکز بلدی طبیبی	
مناخم میشون افندی	کوپریلی بلدی طبیبی	مرکزه ملحق قضالر
قره بت استپان افندی	قوچانه »	
یوزباشی نائل افندی وکیل	قره طوه »	
ارام بوشناقیان افندی	قومانوه »	
اوخانس کیغورق »	رادویشته »	
احمد عارف »	کیلان »	
ابراهیم عثمان »	متروویچه »	
ایوب محمد »	وولچترین »	
اسرائیل اسحاق »	سنیجه »	سنجاق
عبدالوهاب قدری »	ظاشلیجه »	»
ابراهیم حقی »	پرزرین »	»
عبدالباقی حسین »	سرقالقاندلن »	قضا
جعفر سلیمان »	غستوار »	

یانیه ولایتی

رسمی تحسین بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
طلعت افندی	مرکز بلدی طبیبی	
حسام الدین فرهاد افندی	مرکز بلدی طبیبی	ارکری
محمد تحسین افندی	دلوینه » »	
حسن سلیمان افندی	مرکز بلدی طبیبی	: پروزه
علی حیدر افندی	مرکز بلدی طبیبی	برات
ابراهیم فیض اه افندی	آولونیه قضاسی »	

آيدين صحيه مفتشى عزتلو محمد
على بك افندى

M. le Dr. Mehmed Ali bey,
Inspecteur sanitaire d'Aïdin.

قونيه صحيه مفتشى سعادتلو زكى بك
افندى

S. E. le Dr. Zéki bey,
Inspecteur sanitaire de Conia.

اذميد مملكت طبيبى عزتلو محمد
ثروت بك

M. le Dr. Mehemed Servet bey,
Médecin à Izmid.

خداوندكار ولايتى سيار فرنكى طبيبى
عزتلو نورى عمر بك افندى

M. le Dr. Nouri Omer bey,
Médecin à Brousse.

خداوندكار ولايتى صحيه مفتشى
سعادتلو محمد يحيى بك افندى

M. le Dr. Mehemed Yahya bey,
Inspecteur sanitaire de Hudavendigar
(Brousse).

انقره ولايتى صحيه مفتشى عزتلو محمد
عبدالله بك افندى

M. le Dr. Mehmed Abdullah bey,
Inspecteur sanitaire d'Angora.

قسطمونى صحيه مفتشى عزتلو محمد
رؤف بك افندى

M. le Dr. Mehmed Raouf bey,
Inspecteur sanitaire de Castamoni.

سيواس صحيه مفتشى ومركز غربا
خسته خانه‌سى سرطبيبى عزتلو
طاهر على بك افندى

M. le Dr. Tahir Ali bey,
Inspecteur sanitaire de Sivas.

استفان مارقوپولو افندی	مرکز بلدی طبیبی	انطالیه
عمر محمد «	المالی « «	
رافائل یاخمائل «	علائیه « «	
دیمتری لازاری «	قاش « «	

انقره ولایتی

محمد عبداه بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
واسیلاکی «	مرکز بلدی طبیبی	
احمد نشأت افندی	مرکز خسته‌خانه طبیبی	مرکزه ملحق قضالر
یروانت پارسیخ «	سوریحصار بلدی طبیبی	
اغوب آصادور «	نعللوخان « «	
قره‌بت حچاطور «	حیمانه « «	
قره‌بت‌ماردیروس «	قلعه‌جك « «	
شاکر عبداه افندی	مرکز بلدی طبیبی	: قیرشهری
علی عثمان افندی	مرکز بلدی طبیبی	چوروم
قسطنطن موریدیس افندی	سنغورلی « «	
ابراهیم نظیف افندی	بلدیه خسته خانه طبیبی	قیصری
دیقران سیمون «	طبیب ثانی	
نیقولاکی یورکی «	دوه‌لی بلدی طبیبی	
صالح سلیمان افندی	مرکز بلدی طبیبی	: یوزغاد

آیدین ولایتی

محمد علی بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
عبدالرحمن نورالدین افندی	مرکز بلدیه‌طبیب اولی	
حسنی علی افندی	« « « ثانیسی	
مصطفی افندی	غرباخسته‌خانه‌سی طبیب‌اولی	
نیقولا یورکی افندی	دردنجی دائره طبیبی	
اناغوستی وایه افندی	قوش‌اطه‌سی بلدی طبیبی	مرکزه ملحق قضالر
یورکی ولامبوس افندی	چشمه قضاسی بلدی‌طبیبی	
محمد صالح «	تیره « « «	
بغوص بدروس «	بیرون‌آباد « « «	
ایساق آورام «	اوده‌مش « « «	
آغوب اوخانس «	فوچتین « « «	
طوماقناس «	بایندر « « «	
محسن راسم «	منمن « « «	
کامل امراه «	برغمه « « «	

خسرو قره‌بت	افندی	مرکز بلدی طبیبی	ارطغرل
مصطفی محمد	«	سکود « «	
قسطنطین استپانیدی	«	بوزاویوك طبیبی	
مارقو کمال	«	اینه‌کول بلدی طبیبی	
عبدالرؤف	«	یکی شهر « «	
صالح یوسف	افندی	مرکز بلدی طبیبی	کوتاهیه
یوونا کی غاوریل	«	اسکیشهر « «	
مهران	«	عشاق « «	
طالب قاسم	افندی	مرکز بلدی طبیبی	قره‌حصار صاحب
میساق سرکز	«	بولوادین « «	
ایوب محمد	«	صندقلی « «	
مغردیچ قره‌بت	افندی	مرکز بلدی طبیبی	قره‌سی (بالیکسر)
ظریف نعیم	«	فرنکی طبیبی	
استاوری استپان	«	آیوالق قضاسی بلدی طبیبی	
دیمترا کی یوسفا کی	«	برهانیه «	
اسماعیل خلیل	«	ادرمید «	
عرفان حسنی	«	اردك «	
غریفوز یوس	«	باندرمه «	
دیمتری یور کیادی	«	کونان «	
قره‌بت اوخانس	«	صندرغی «	

قونیه ولایتی

ذکی ضیا بك	افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
محمد مصطفی فائق	«	مرکز طبیب اولی	
یروانت سوکیاس	«	« « ثانیسی	
ایلیا بدوس	افندی	آقشهر قضاسی بلدی طبیبی	مرکزه ملحق قضالر
اغوب میقائل	«	سیدی شهر « «	
واسل دیمتری	«	ایلغین قضاسی « «	
عارف محمد	«	قره مان « « «	
استاوری بدوس	«	ارکلی « « «	
محمد کامل	افندی	مرکز بلدی طبیبی	نیکده
اندونیادیس	«	نوشهر « «	
ارتین قره‌بت	«	ارکوب « «	
بنوق استپان	«	بور « «	
تئوغولوس	«	اقسرای « «	
حسین فخری	افندی	مرکز بلدی طبیبی	: بوردور
عمادالدین نعیم	افندی	مرکز بلدی طبیبی	حمید آباد
ارام کیرقور	«	بلواج « «	

حلب صحيه مفتشى طبيب عزتلو بسيم بك افندى

M. le Dr. Bessim bey,
Inspecteur sanitaire d'Alep.

آطنه صحيه مفتشى عزتلو اشرف سليمان بك افندى

M. le Dr. Echref Suleyman bey,
Inspecteur sanitaire d'Adana.

معمورة العزيز صحيه مفتشى عزتلو على مرتضى بك افندى

M. le Dr. Ali Murtéza bey,
Inspecteur sanitaire
de Maamouret-ul-Aziz.

مدللى بلديه طبيبى عزتلو جلال الدين بك

M. le Dr. Djélaleddin bey,
Médecin Municipal de Mételin.

ارضروم صحيه مفتشى عزتلو شريف
يوسف بك افندى

M. le Dr. Chérif Youssouf bey,
Inspecteur sanitaire d'Erzouroum.

طربزون صحيه مفتشى سعادتلو
عبدالكريم بك افندى

M. le Dr. Abdul-Kérim bey,
Inspecteur sanitaire de Trébizonde.

بيروت صحيه مفتشى سعادتلو ممدوح
بك افندى حضرتلرى

S. E. Memdouh bey,
Inspecteur sanitaire de Beyrouth.

آنقره صحيه مفتش سابقى قيصرى
بلديه رئيسى سعادتلو حلمى بك افندى

M. le Dr. Moustafa Hilmi bey,
Ex-inspecteur sanitaire d'Angora.

عاصم عبداه افندی	سیار فرنکی طبیبی	مرکز ولایت
قره‌بت اغوب افندی	حمیدیه خسته‌خانه‌سی طبیبی	
مصطفی محمد افندی	کیمیاکر (اجزاجی)	
قسطی مجاراکی افندی	حمیدیه قضاسی بلدی‌طبیبی	: مرکزه ملحق
علی خلیل افندی	مرکز بلدی طبیبی	مرسین
علی رفیق «	طرسوس « «	
میساق قره‌بت افندی	مرکز بلدی طبیبی	جبل برکت
محمد طاهر افندی	پیاس « «	
صفوت مسعود افندی	مرکز طبیبی	قوزان
عثمان خیری افندی	حاچین «	
دیمتری دلاوریدی افندی	مرکز طبیبی	: ایچ ایل

قسطمونی ولایتی

عبدالرؤف بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
مقبل صالح افندی	مرکز بلدی طبیبی	
نیقولا کیریافو افندی	فرنکی خسه‌خانه‌سی طبیبی	
قره‌بت‌سرکزطوماسیان‌افندی	اینه بولی بلدیه طبیبی	مرکزه ملحق قضالر
اسماعیل محمد افندی	اینه‌بولی‌خسته‌خانه‌سی«	
سعاد احمد افندی	زغفرانبولی بلدیه «	
خداویردی دیقران افندی	طاشکوپری بلدیه «	
میناس اغوب افندی	طوسیه بلدیه «	
نیازی عثمان افندی	مرکز بلدیه طبیبی	بولی
جمیل خلیل افندی	ارکلی « «	
حسن شوقی افندی	بارطین « «	
مایر شؤمان‌افندی	زونغولداق‌بلدیه طبیبی	
لغوفت بدروس افندی	دوزجه « «	
حسنی سلیمان افندی	حمیدیه « «	
نرسیس کیرقور افندی	مرکز بلدی طبیبی	کنغری
احمد مختار افندی	کنغری‌خسته‌خانه‌سی«	
ارتین کیغورق‌افندی	جرکش بلدی «	
ایراقلی آندونیادی افندی	مرکز بلدی طبیبی	سینوب
مصطفی کامل افندی	بوی اباد « «	

سیواس ولایتی

طاهر علی بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
محمود محمد افندی	مرکز بلدی طبیبی	

محمد حسنی افندی	مرکز طبیب اولی	مغنیسا
یانی پارلوولاقو »	» » ثانی	
ضیا »	قصبه قضاسی بلدی طبیبی	
علی رضا »	آلاشهر » » »	
داوی بنسیون »	قوله » » »	
حسام الدین عمر »	آقحصار » » »	
عبداه شکری »	کوردس » » »	
حنطراستپان »	تیورجی » » »	
استیل یوردان »	قرق آغاج » » »	
ایساق سیدیا »	صومه » » »	
عزت احمد افندی	مرکز بلدی طبیبی	آیدین
جمال حسنی افندی	نازللی » »	
مصطفی علی افندی	بوزطغان » »	
مهران بویاجیان	سوکه » »	
کیغورق قره بت قاشیان افندی	مرکز بلدی طبیبی	منتشا
واسیل کیریاقو افندی	مکری » »	
الیا نسیم افندی	میلاس » »	
خالص عاصم افندی	بودروم حبسخانه طبیبی	
حسین علی افندی	مرکز بلدی طبیبی	دکزلی
حاپل پارسیخ افندی	طواس » »	
موثیز بخور افندی	سرای » »	
محمد افندی	چال » »	
فخرالدین صالح افندی	قره آغاج » »	
صادق مصطفی افندی	بولدان » »	

جزایر بحر سفید ولایتی

ووچینو افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
اسپروفره ووکیروس افندی	مرکز بلدی طبیبی	
یانقو باندیری افندی	مرکز بلدی طبیبی	: ساقز
محمد جلال الدین افندی	مرکز بلدی طبیبی	: مدللی
پنایوط یانی افندی	مرکز بلدی طبیبی	: لمنی

آطنه ولایتی

اشرف سلیمان بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
عبدالرحمن ولی افندی	مرکز بلدی طبیبی	
حسن خلیل افندی	سیار فرنکی طبیبی	

پارسیخ سویان افندی	دیوریك قضاسی بلدی «	مرکزه ملحق قضالر
احمد توفیق افندی	عزیزیه بلدی طبیبی	
مارقو پیرپاغوس افندی	مرکز بلدی طبیبی	آماسیه
خره‌لامبوس غره غوریادیس افندی	حوضه قضاسی بلدی «	
محمود ندیم افندی	مرزیفون « «	
احمد عبداه افندی	کموش خاصکوی	
احمد علی کاشف افندی	قره حصار شرقی	توقاد
اناستاس یوان افندی	مرکز بلدی طبیبی	
طودورا کی افندی	علل افرنجیه «	

دیار بکر ولایتی

اسماعیل ابراهیم بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
محمد اسماعیل افندی	مرکز بلدی طبیبی	
خونکیانوس اوغانس افندی	مرکز بلدی طبیبی	: ارغنی

ارضروم ولایتی

شریف یوسف بك افندی	صحیه مفتشی	: مرکز ولایت
یحیی یاقوب سمیکه افندی	بایبورد بلدیه طبیبی	: مرکزه ملحق قضا
یونس وصفی افندی	کسکیم طورطوم اسپر وقضالری فرنکی طبیبی	
حسن محمد افندی	« « « «	
عزیز احمد افندی	مرکز بلدی طبیبی	: ارزنجان .

معمورة العزیز ولایتی

علی مرتضی بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
محمد جمال افندی	مرکز بلدی طبیبی	
اسماعیل حسین افندی	اکین « «	: ولایته ملحق قضا
مصطفی شکری افندی	مرکز « «	ملاطیه
آرداشس میقائل افندی	حصنمنصور بلدی «	

طربزون ولایتی

عبدالکریم بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
یانقو لفتر افندی	مرکز طبیبی	
طناش هاجی فوطی افندی	اردو بلدیه طبیبی	مرکزه ملحق قضالر
خرستو اوانکلیدس افندی	کره‌سون « «	
پاپادوبلوس نیقولا کی افندی	کورله « «	
باروناق اوادیس افندی	آقچه آباد « «	

بغداد صحیه مفتشی عزتلو احمد
عبداه بك افندی

M. le Dr. Ahmed Abdullah bey,
Inspecteur sanitaire de Bagdad.

موصل صحیه مفتشی عزتلو فتحی
تحسین بك افندی

M. le Dr. Fethi Tahsin bey,
Inspecteur sanitaire de Moussoul.

قدس اطباسندن عزتلو آرمناق
آرتین افندی

M. le Dr. Arménak Artin,
Médecin à Jérusalem.

حسنى نعمةاه افندى	مركز بلدى طبيبى	: مرعش
پنايوط اكسنفون افندى	مركز بلدى طبيبى	اورفه
نظيف على افندى	غرباخسته خانه‌سى طبيب اولى	
محمد توفيق افندى	البستان	
محمد شريف افندى	مركز طبيبى	زور

سوريه ولايتى

سعاد بك افندى	صحيه مفتشى	مركز ولايت
جمال سليم افندى	مركز بلدى طبيب اولى	
رضا حياتى افندى	« « « ثانيسى	
قول آغاسى اسماعيل احمد افندى	حميديه خسته خانه‌سى طبيب مولدى	
نظيف مطران افندى	بعلبك قضاسى بلديه طبيبى	مركزه ملحق قضالر
تامر بستانى افندى	وادى العجم « « «	
سليم مطران افندى	نيك « « «	
فائق خرم افندى	مركز بلدى طبيبى	حما
هاشم عاطف افندى	حمص قضاسى بلدى طبيبى	
عارف رستم افندى	مركز بلدى طبيبى	كرك
مهران اوخانس افندى	عجلون قضاسى بلدى طبيبى	
يورغاكى افندى		

بيروت ولايتى

ممدوح بك افندى	صحيه مفتشى	مركز ولايت
خليل افندى	مركز بلدى طبيبى	
عزالدين افندى	صيدا قضاسى بلدى طبيبى	: مركزه ملحق
سختوف اسرائيل افندى	مركز بلدى طبيبى	: عكا
توفيق محمد افندى	مركز بلدى طبيبى	: طرابلس شام
نورالدين حسن افندى		: لازقيه
نشان سروپه افندى	مركز بلدى طبيبى	: نابلس

طرابلس غرب ولايتى

بهاالدين بك افندى	صحيه مفتش ومركز بلدى طبيبى	: مركز ولايت
ابراهيم ادهم افندى	مركز بلدى طبيبى	: خمس
آلبر افندى	« « «	: جبل غربى
ارمناق كيرقور افندى	مركز طبيبى	: بنغازى

کامل محمد افندی	مرکز بلدی طبیبی	صامسون
پاولی قسطنطین افندی	بافره » »	
محمد صادق افندی	اونیه » »	
محمد توفیق افندی	چهارشنبه » »	
قره‌بت ایغنا افندی	مرکز » »	: لازستان
عمر فاروق افندی	مرکز » »	: کموشخانه

بتلیس ولایتی

عبدالجلیل عبدالرحیم افندی	مرکز بلدی طبیبی	: موش
شعبان طورسون افندی		: سعرد
یوان پراشکوا افندی		: کنج

موصل ولایتی

فتحی تحسین بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
ایوب نجم‌الدین افندی	مرکز طبیبی	
مهران کیغورق	اربیل قضاسی	
اوخانس تقفور		کرکوك

بغداد ولایتی

احمد عبداه بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
نظام‌الدین افندی	برنجی دائرهٔ بلدیه طبیبی	
ثریا ابراهیم افندی	کربلا	

بصره ولایتی

کریم عبدالاحد افندی	مرکز بلدی طبیبی وتلقیحخانه مدیری	مرکز ولایت

حلب ولایتی

بسیم فراحی بك افندی	صحیه مفتشی	مرکز ولایت
حبیب رسام افندی	مرکز بلدی طبیبی	
عباس محمد افندی	عینتاب قضاسی بلدی طبیبی	مرکزه ملحق قضالر
ماطیوس کیغورق افندی	کلیس » » »	
نیقولی میخال افندی	انطاکیه » » »	
سلیم نخفه افندی	حارم » » »	
اوخانس اروت افندی	جسرشعور » » »	
قوسطی افندی	ادلب » » »	
آنطوان افندی	باب جبول » » »	

— فهرست —

مندرجات : صحیفه

قاره‌حماوکاغدخانه‌صوبی - آثارمبرورهٔ شهریاریدن حمیدیه‌چشمه‌لری ۱
مؤسسات مبرورهٔ صحیه ۵
اعمالر مکتبی ۱٤
اوجوز وصحی مسکنلر ۲۱
حفظ صحت و ازدواج ۳۸
فرانسه‌ده سن ازدواج ٤۹
قاچ یاشنده ازدواج ایدییورلر ؟ ۵۱
کیمیا کر جابر ۵۵
انسان چاتیسی ٦۱
آلام صنعتدن : زواللی دوقتور ۷۵
یوغورت ۷۸
آیران ۹۰
سوت توزی ۹۲
چیچکار وتأثر ذاتی ۹٤
چیچکدن ساعت ۹۸
دوقتورلر وآووقاتلر ۱۰۱
مینی‌مینی‌لرك تربیهٔ بدنیه‌سی ۱۰۷
چوجق بویوتمك ۱۱۸
کونش وقان ۱۳۳
بدنده قان ناصل جولان ایدر ؟ ۱۲۸
بین‌الملل برنجی ورم قونغره‌سی ۱٤۱
بر خاطره ۱٦۹
ابو بکر رازی ۱۷۲
عسکر طبابتی ۱۸۵
ژاپون اردوسنده تشکیلات صحیه ۱۸۹
نه‌دن چوق خسته اولیورز ؟ ۲۰۳
اویقو وحفظ صحت ۲۱۹
آرتق هیچ کورله‌مسی لازم کلن بر خسته‌لق ۲۲۹

مکهٔ مکرمه

اسماعیل ثروت افندی	مرکز بلدی طبیبی و خسته خانه طبیب اولی	مرکز
عثمان اسماعیل افندی	« « « « ثانیسی	

مدینهٔ منوره

محمد امین افندی	بلدی و خسته خانه طبیبی	مرکز
محمد امین افندی	جده بلدی «	

یمن ولایتی

علی نیازی افندی	صحیه مفتشی	: مرکز ولایت

ازمید سنجاغی

محمد مصطفی افندی	مرکز بلدیه طبیبی
شرف الدین توفیق افندی	قره مرسل قضاسی بلدی طبیبی
وارطناس کیرقور افندی	کیوه « « «
ابراهیم حقی افندی	آطه پازاری « « «
اسماعیل حقی افندی	یالوه « « «

قلعهٔ سلطانیه (بیغا) سنجاغی

محرم خلیل افندی	مرکز بلدی طبیبی
حقی اسماعیل افندی	فرنکی طبیبی
استارخوس یوانیدی افندی	بیغا قضاسی بلدی طبیبی
دیموستن پولیخرون افندی	آیواجق قضاسی بلدی طبیبی
نسیم هارون افندی	بیرامیج « « «

چتالجه سنجاغی

هرمزیادی افندی	مرکز بلدی طبیبی
میخال یانی افندی	بیوك چکمجه قضاسی طبیبی

قدس شریف سنجاغی

اولامیپوس یواکیم افندی	مرکز بلدی طبیبی
عبداه جمال افندی	غزه « «
یشو مخاشامی افندی	یافه « «
احمد نظیف افندی	خلیل الرحمن

مندرجات : صحیفه

کمورك بعض موادك ازالهٔ مضراتنده‌کی تأثیراتی	٤٥٢
آلتون ایله تداوی	٤٥٣
آلام واوجاعه قارشی	٤٥٥
استووائین ـ مبطل الحس موضعی	٤٦٤
کونش میقروبلرك بلای بی امانیدر	٤٦٨
ایچکی اشتهایی آچارمی ، قاپارمی ؟	٤٧٨
مختلف ایچکیلرك قوهٔ سمیه‌لری	٤٧٩
فرنکی حقنده تجارب جدیدهٔ فنیه	٤٨٠
بعضی حیوانلردن صاقینملی‌یز	٤٨٧
دائما کنج قالمق	٤٩٥
وایکه‌رت	٥٠٣
حرکات ایله صحت	٥٠٦
میزان حرارتی ایچه تمیزلمی	٥١٠
قایناتیله‌بیلیر میزان حرارت	٥١١
تیبو	٥١٣
قوله‌را مسئله‌سی وعادی سینکلر	٥١٧
ماره‌می	٥٣٨
شیشمانلق — شیشمانلر	٥٤٠
ابن رشد	٥٤٧
خانم قیزلرك حفظ صحتی	٥٤٤
البسه — ناصل کیینملی	٥٦٤
معلم مرحوم حسین رمزی بك	٥٨٤
معلم مرحوم منیر بك	٥٨٥
خسته‌یه ناصل باقملی ؟	٥٨٦
أتمی بیملی ، اوتمی ؟	٦٠٢
میوه ایله تداوی	٦٠٧
سفائنده تبخیرات	٦١٢
رادیوم ومداوات شعاعیه	٦١٦
طبیب بیطری نوقار	٦٢٧
صاچ دوکوله‌سی	٦٢٨
صاچ دوکوله‌سنه علاج	٣٣٦

مندرجات : صحیفه

زواللی بسله‌مه ٢٣٥
بر شهرك حفظ صحتی ٢٣٨
ممه‌ده‌کی چوجقلرده وفیات ٢٤٥
سوت نه‌نه ٢٧٤
کوچك قیزلرك حفظ صحتی ٢٧٨
ورمه قارشی قادینلرك وظائفی ٢٩٢
ئه‌میل دوقلو ٣١١
ناصل نفس آلییورز ؟ ٣١٦
آلمانیاده وفیات اطفال ٣٢٨
ازمنهٔ قدیمه وملل مختلفه‌ده تغدی ٣٣٢
رونتکن شعاعی وتداویٔ سرطان ٣٣٧
داملرده صیفیه‌لر ٣٤٦
بیوك شهرلرده میدانلر وکنیش باغچه‌لر ٥٥١
شکر غدامی ، دوامی ؟ ٣٥٥
حرکت ایله تأمین صحت ٣٦١
پارافین ایله حسن‌اندام ٣٧٣
میقروبلرله تنویرات ٣٧٥
سیوری سینك صوقه‌سنك تداویسی ٣٣٧
ایصتمه‌یه قارشی تدابیر واقیه ٣٧٠
فینزن ٣٨٣
سرطانك سروم ایله تشفیه‌سی ٣٨٦
وقتسز وأ کسیك طوغان چوجقلری ناصل یاشاتیورلر ؟ ٣٩٥
بعض میقروبلر حیات ومنفعتمزه خادمدرلر ٤٠١
بوسه تهلکه‌لیدر ٤٠٧
تجدید هوا خصوصنده آریلردن عبرت آله‌لم ٤١٠
بال ٤١١
ناصل دویوورز ؟ ٤٢٠
میزان هوا ٤٢٩
لابورد ٤٣٢
مالطه حماسی ـ حماء بحرسفید ٤٣٤
اوزون بویلیلر وجوجه‌لر ٤٣٨
جذام ـ مسکینلك علتی ٤٣٩

مندرجات : صحيفه

صاچ بويالرى مضر صحتدر ٦٣٧
طوغوررکن وطوغوردقدن صوکره ٣٤٠
خسته خانه خارجنده موقت عمليات صالونى ٦٤٥
ابهلك — طوغوررکن وطوغوردقدن صوکره ٦٤٩
خنچره بين مخترعى — مانوئهل غارسپا ٦٥٦
قصبات بين آلتى ٦٥٩
طوزده تهلكه ٦٦١
قاره حما ورايت آشيدى ٦٦٢
ديش آشيسى ٦٦٧
ورم قابل شفادر ٦٦٩
تحسسات مسلكيه‌دن ٦٧٥
٣٢١ سنه‌سنك وفيات ايستاتيستيقى ٧٠٢
شهر امانتنده متشكل حفظ صحت قوميسيونى ٧٠٧
دوائر صحيه اطباسى ٧٠٨
مجلس كبير امور صحيه ٧١١
مكتب طبيهٔ شاهانه‌يه مربوط حفظ صحه مفتشلرى ٧١٢
رسومات امانت جليله‌سى هيئت تحليليه‌سى ٧١٢
اجزا خانه‌لر هيئت تفتيشيه‌سى ٧١٣
درسعادت ملحقاتى اطباسى ٧١٣
شام مكتب طبيهٔ شاهانه‌سى ٧١٤
ولايات شاهانه بلديه‌لرينه مأمور اطباى ملكيه ٧٢٠

Diyanet Vakfı Kütüphanesi
İslâm Araştırmaları Merkezi
Ziyad Ebüzziya Koleksiyonu